Aan de leden van
de gemeenteraad
van Hengelo

O P R O E P I N G
voor de op woensdag 29 september vanaf 19.30 uur
te houden vergadering
van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

			behandel-tijd	zaak-nummer	port. houder
A	**Algemeen**				
	A01	Opening			
	A02	Vaststellen agenda			
	A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)			
	A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)			
B	**Hamerstukken** 				
	B01	Intrekking verouderde/verlopen verordeningen		3148007	Schelberg
	B02	Gezamenlijk rekenkameronderzoek 'Jeugdhulp'		3274616	Bruggink
	B03	Bestemmingsplan Marskant en beeldkwaliteitplan Marskant		3260836	V. Wakeren
	B04	Rekenkameronderzoek 'Burgerinitiatieven'		3274621	Schelberg
C	**Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt**				
	C01	Kunst- en cultuurnota 2021-2024		3290865	V. Wakeren
	C02	Parkeernormennota 2021 Binnenstad en Hart van Zuid		3271296	Gerrits
D	**Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt**				
	D01	Bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31		3235060	Gerrits
	D02	Bestemmingsplan Parapluplan Gasleiding omgeving Bolderhoekweg – Boekeloseweg		3258925	Gerrits

Hengelo, 13 september 2021

De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op woensdag 13 oktober 2021, aanvang 19.30 uur

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3148007	davina, lyan	FYS-SR	Sander Schelberg

ONDERWERP

3148007 - intrekking verouderde/ verlopen verordeningen

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In het kader van de Wet Elektronische Publicaties, welke in werking treedt op 1 juli 2021, hebben we een opschoonactie gehouden van de verordeningen en regelingen die zijn gepubliceerd op www.overheid.nl. Daaruit bleek dat de in dit advies genoemde verordeningen al ingetrokken hadden moeten worden. Nu dat niet eerder is gebeurd, moeten deze alsnog worden ingetrokken omdat deze inmiddels zijn vervangen door een vernieuwde versie, verlopen zijn of omdat de grondslag van de regeling is komen te vervallen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Intrekken van vervangen, verlopen verordeningen en/of verordeningen waarvan de (wettelijke) grondslag is komen te vervallen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad besluit de volgende verordeningen in te trekken:

- Brandbeveiligingsverordening 2012, in werking getreden op 1 juni 2012;
- Parkeerverordening 1992, in werking getreden op 18 december 1991;
- Parkeerverordening Hengelo 2012, in werking getreden op 1 januari 2012;
- Premieverordening 2012, in werking getreden op 1 januari 2012;
- Partiële Regionale Huisvestingsverordening 2009 voor het grondgebied van de gemeenten Hengelo en Enschede, in werking getreden op 1 juli 2009;
- Subsidieverordening buurtbonnen, in werking getreden op 15 november 2010;
- Verordening bezwaarschriften functiewaardering, in werking getreden op 19 november 2003;
- Verordening BI-zone centrum Hengelo 2011, in werking getreden op 1 januari 2011;
- Verordening brandveiligheid en hulpverlening, in werking getreden op 12 december 2000;
- Verordening Brandweerrechten 2009, in werking getreden op 1 januari 2009;
- Verordening Brandweerrechten 2013, in werking getreden op 1 januari 2013;
- Verordening commissie beeldende kunst;
- Tarieven sportaccommodaties 2015;
- Tarieven sportaccommodaties 2018;
- Verordening maatschappelijke participatie 2012;
- Verordening maatschappelijke participatie 2013-2014;
- Verordening recht standplaatsen autobussen;
- Verordening kwaliteitsregels peuterspeelzaalwerk gemeente hengelo;
- Verordening wet inburgering 2009;
- Verordening studietoelagen gemeente Hengelo Ov;
- Verordening tarieven sportaccommodaties 2016;
- Verordening tarieven sportaccommodaties 2017;
- Verordening programmaraad Castel twente;
- Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente hengelo 2007;
- Verordening maatschappelijke participatie 2017;
- Verordening op de heffing en de invordering van brandweerrechten 2012;
- Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente hengelo (2010);
- Verordening tot bestrijding van heling.

FINANCIËLE ASPECTEN

N.v.t.

BIJLAGE(N)

N.v.t.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3148007	van diepen, willy	FYS-SR	Sander Schelberg

ONDERWERP

3148007 - intrekking verouderde/ verlopen verordeningen

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

de in het raadsadvies genoemde verordeningen in te trekken.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier

De voorzitter

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Gezamenlijk Rekenkameronderzoek 'Jeugdhulp'**		
Zaaknummer	3274616	**Portefeuillehouder**	Bruggink
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: 1. Kennis te nemen van het rapport van B&A Groep over de Jeugdhulp in Twente 2. De conclusies en aanbevelingen van de gezamenlijke rekenkamers en de Rekenkamercommissie Hengelo over te nemen en het college van burgemeester en wethouders op te dragen uitvoering te geven aan de aanbevelingen die in het rekenkamerrapport worden genoemd 3. Het college opdracht te geven om binnen zes maanden te rapporteren over de uitvoering van de aanbevelingen.		
Historie	De negen gezamenlijke Twentse rekenkamers hebben een onderzoek ingesteld naar de oplopende kosten van de jeugdhulp in negen Twentse gemeenten: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Tubbergen. Aanleiding voor dit onderzoek was de in alle gemeenten toenemende zorg over de kosten van de jeugdhulp en de mate waarin de gemeenteraad daar inzicht in had en daar grip op had. Dit onderzoek stelt als hoofdvraag: ***"Wat zijn de tekorten op de jeugdhulp in de verschillende gemeenten en hoe en in welke mate houden deze verband met de wijze van organiseren?".*** De ambtelijke feitencheck op het onderzoeksrapport heeft, ook conform het onderzoeksprotocol van de Rekenkamercommissie Hengelo, plaatsgevonden. De rekenkamercommissies hebben de conclusies en aanbevelingen, in het kader van de bestuurlijke hoor- en wederhoorprocedure, tegelijkertijd aan de colleges van B&W van de bij het onderzoek betrokken gemeenten aangeboden. De Rekenkamercommissie Hengelo heeft aanvullend op de regionale conclusies en aanbevelingen ook voor de eigen gemeente een aantal conclusies en aanbevelingen opgesteld. De colleges zijn daarbij verzocht om een schriftelijke reactie te geven op de conclusies en aanbevelingen voorafgaand aan de behandeling in de commissies respectievelijk raden van hun eigen gemeente. Het college van B&W van de gemeente Hengelo heeft op 22 juni jl. per brief bestuurlijk gereageerd. Deze brief is als bijlage bij dit voorstel gevoegd. Op 16 juni jl. heeft er een regionaal Webinar plaatsgevonden waarin de uitkomsten van het onderzoek zijn gepresenteerd. Dit Webinar is via het YouTube kanaal van de gemeente Hengelo terug te kijken.		

Politieke Markt	**14 september 2021**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Jos Rikkerink	Coen Hartendorp	Burgerzaal	Sociaal	75 min
Doel van de sessie	Oordeelsvormend			
Behandeladvies	De sessie start met een inleidende presentatie van het onderzoeksbureau en de Rekenkamercommissie. Tijdens deze presentatie zijn korte en verduidelijkende vragen toegestaan. Hierna krijgt de portefeuillehouder de gelegenheid om de bestuurlijke reactie toe te lichten. Daarna wordt de fracties een oordeel over het voorliggende voorstel gevraagd. Hierbij wordt de fracties gevraagd om aan te geven of én hoe de gepresenteerde aanbevelingen moeten worden aangeboden aan het college ter opvolging.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: maximaal 5 minuten	

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Raad	29 september 2021	
Doel van de sessie	Besluitvormend - hamerstuk	
Behandeladvies	Gelet op de oordeelsvormende bespreking in de politieke markt, kan dit agendapunt als hamerstuk worden geagendeerd in de eerst volgende raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3274616	GRI - Hartendorp	GRI	Claudio Bruggink

ONDERWERP

3274616 - Gezamenlijk Rekenkameronderzoek ‘Jeugdhulp’

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Aanleiding en doel

De Twentse Rekenkamer(commissie)s hebben geconstateerd dat er bij gemeenteraden weinig inzicht bestaat in de oorzaken van de toenemende uitgaven op het gebied van de jeugdzorg en dat het merendeel van de raadsleden onvoldoende bekend is met de organisatie/inrichting (waaronder ook de inkoop) van de jeugdzorg binnen Twente. Mede als gevolg daarvan wordt weinig grip ervaren. Gemeenteraden worden geconfronteerd met tekorten in de jeugdzorg. Er wordt gesproken van een tekort wanneer gemeenten ter zake meer uitgeven dan dat zij vanuit het rijk ontvangen voor de uitvoering van deze taak. Zo was het tekort van de 14 Twentse gemeenten in het jaar 2018 45 miljoen euro op de uitvoering van alle taken op het gebied van jeugdzorg.

De Twentse Rekenkamer(commissie)s hebben daarom besloten de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten middels een uit te voeren onderzoek te informeren over:

- de organisatie van de jeugdhulp in Twente sinds de decentralisatie in 2015;
- de oorzaak en opbouw van de tekorten en kostenstijging;
- het beleid dat van toepassing is op het gebied van jeugdhulp;
- de grip welke gemeenteraden ervaren en hebben op deze kosten.

Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau B&A B.V.. De gezamenlijke rekenkamercommissies hebben u op 10 september 2020 per brief geïnformeerd over de start van het gezamenlijke onderzoek.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Doelstelling en onderzoeksvragen

De negen gezamenlijke Twentse rekenkamers hebben een onderzoek ingesteld naar de oplopende kosten van de jeugdhulp in negen Twentse gemeenten: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Tubbergen. Aanleiding voor dit onderzoek was de in alle gemeenten toenemende zorg over de kosten van de jeugdhulp en de mate waarin de gemeenteraad daar inzicht in had en daar grip op had. Dit onderzoek stelt als hoofdvraag:

“Wat zijn de tekorten op de jeugdhulp in de verschillende gemeenten en hoe en in welke mate houden deze verband met de wijze van organiseren?”.

Om deze vraag te beantwoorden is naast de feitelijke weergave van de kostenontwikkelingen ingegaan op de wijze van organiseren van de inkoop, de toegang, de inrichting van de netwerksamenwerking, de inrichting van het preventief jeugdbeleid en mogelijk andere Twentse verklaringen. Daarmee is gepoogd de tekorten (mede) te verklaren vanuit de wijze van organiseren

Eindrapport en oplegnotitie

In het rapport van B&A wordt aangevangen met een managementsamenvatting waarin de centrale vraag en de conclusies en aanbevelingen staan opgenomen. In hoofdstuk 3 van de nota van bevindingen treft u de overall bevindingen aan. Hierin worden de gezamenlijke bevindingen voor alle gemeenten per onderzoeksvraag beschreven. De bevindingen op hoofdlijnen per gemeente zijn in bijlage 3 beschreven.

De Rekenkamercommissie Hengelo heeft aanvullend op de regionale conclusies en aanbevelingen ook voor de eigen gemeente een aantal conclusies en aanbevelingen opgesteld. Deze treft u aan in de aanbiedingsbrief van de Rekenkamercommissie Hengelo behorende bij het regionale onderzoek.

Ambtelijke feitencheck

De ambtelijke feitencheck op het onderzoeksrapport heeft, ook conform het onderzoeksprotocol van de Rekenkamercommissie Hengelo, plaatsgevonden. De rekenkamercommissies hebben de conclusies en aanbevelingen, in het kader van de bestuurlijke hoor- en wederhoorprocedure, tegelijkertijd aan de

colleges van B&W van de bij het onderzoek betrokken gemeenten aangeboden. De colleges zijn daarbij verzocht om een schriftelijke reactie te geven op de conclusies en aanbevelingen voorafgaand aan de behandeling in de commissies respectievelijk raden van hun eigen gemeente.
Het college van B&W van de gemeente Hengelo heeft op 22 juni jl. per brief bestuurlijk gereageerd. Deze brief is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Behandelvoorstel
De Rekenkamercommissie Hengelo stelt uw raad voor om dit onderzoek via een politieke markt te agenderen voor behandeling in de gemeenteraad. De Rekenkamercommissie Hengelo kan daar een toelichting geven op– de totstandkoming van – deze rapportage. Ten aanzien van uw besluit over dit onderzoeksrapport doet de commissie het volgende voorstel aan de gemeenteraad:

- Neem middels een raadsbesluit kennis van het opgestelde rapport 'Onderzoek Jeugdhulp Twente'
- Bepaal als raad in een politieke markt of en hoe u de gedane aanbevelingen wenst over te nemen en eventueel over te dragen aan het college ter uitvoering.

Op basis van de bespreking in de politieke markt moet bepaald worden of én hoe de gepresenteerde aanbevelingen van de commissie moeten worden aangeboden aan het college ter opvolging. Ook kan een conclusie van de bespreking zijn dat uw raad (of een bestaande commissie namens uit raad) zelf actiever uitvoering wenst te geven aan een van de aanbevelingen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad wordt voorgesteld om:
1. Kennis te nemen van het rapport van B&A Groep over de Jeugdhulp in Twente
2. De conclusies en aanbevelingen van de gezamenlijke rekenkamers en de Rekenkamercommissie Hengelo over te nemen en het college van burgemeester en wethouders op te dragen uitvoering te geven aan de aanbevelingen die in het rekenkamerrapport onder de volgende kernzinnen worden genoemd:

a. Leer als Twentse gemeenten van elkaar
b. Werk aan een eenduidige resultaatgerichte toegang voor gemeente en externe verwijzers
c. Maak keuzes over de verdere uitwerking van het Twents model
d. Neem als gemeenten de verantwoordelijkheid voor de regie op de netwerksamenwerking van professionals toegang, zorgaanbieders en voorveld
e. Maak een expliciete preventiestrategie voor jeugd en stel hiervoor voldoende middelen ter beschikking
f. Houdt de gemeentelijke overhead in de gaten. De kosten stijgen weliswaar relatief niet, maar absoluut wel
g. Onderzoek de gemiddelde trajectprijzen voor de verschillende typen jeugdhulp (ambulant, verblijf, jeugdbescherming) om te zien waar kostenstijgingen spelen en ga na hoe het komt dat in Hengelo jeugdhulp met verblijf en jeugdbeschermingstrajecten sterker toenemen dan bij de andere onderzochte gemeenten
h. Onderzoek ook de rol van de gemeente zelf als verwijzer en de wijzen waarop dit kan worden uitgevoerd en de mogelijkheid om de kosten daarmee te beïnvloeden
i. Blijf door gaan met de investering preventie en in data-analyse en datagericht werken
j. Onderzoek hoe het aantal zorgaanbieders kan worden ingeperkt om een netwerkaanpak in de jeugdhulp te verbeteren.

3. Het college opdracht te geven om binnen zes maanden te rapporteren over de uitvoering van de aanbevelingen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De kosten voor het onderzoek zijn naar rato verdeeld tussen de deelnemende Rekenkamer(commissie)s en voor het Hengeloos deel vallen de kosten binnen het budget dat voor de rekenkamercommissie ter beschikking is. Het voorliggende besluit kent geen directe financiële consequenties.

BIJLAGE(N)

- Bestuurlijke reactie college dd. 22 juni 2021
- Aanbiedingsbrief Gezamenlijke rekenkamercommissies
- Conclusies en aanbevelingen Rekenkamercommissie Hengelo
- Onderzoeksrapport ‘Onderzoek Jeugdhulp Twente’
- Persbericht

Dit raadsadvies is opgesteld door de Raadsgriffie

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3274616	GRI – Hartendorp	GRI	Claudio Bruggink

ONDERWERP

3274616 - Gezamenlijk Rekenkameronderzoek ‘Jeugdhulp’

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De raad wordt voorgesteld om:
1. Kennis te nemen van het rapport van B&A Groep over de Jeugdhulp in Twente
2. De conclusies en aanbevelingen van de gezamenlijke rekenkamers en de Rekenkamercommissie Hengelo over te nemen en het college van burgemeester en wethouders op te dragen uitvoering te geven aan de aanbevelingen die in het rekenkamerrapport onder de volgende kernzinnen worden genoemd:

a. Leer als Twentse gemeenten van elkaar
b. Werk aan een eenduidige resultaatgerichte toegang voor gemeente en externe verwijzers
c. Maak keuzes over de verdere uitwerking van het Twents model
d. Neem als gemeenten de verantwoordelijkheid voor de regie op de netwerksamenwerking van professionals toegang, zorgaanbieders en voorveld
e. Maak een expliciete preventiestrategie voor jeugd en stel hiervoor voldoende middelen ter beschikking
f. Houdt de gemeentelijke overhead in de gaten. De kosten stijgen weliswaar relatief niet, maar absoluut wel
g. Onderzoek de gemiddelde trajectprijzen voor de verschillende typen jeugdhulp (ambulant, verblijf, jeugdbescherming) om te zien waar kostenstijgingen spelen en ga na hoe het komt dat in Hengelo jeugdhulp met verblijf en jeugdbeschermingstrajecten sterker toenemen dan bij de andere onderzochte gemeenten
h. Onderzoek ook de rol van de gemeente zelf als verwijzer en de wijzen waarop dit kan worden uitgevoerd en de mogelijkheid om de kosten daarmee te beïnvloeden
i. Blijf door gaan met de investering preventie en in data-analyse en datagericht werken
j. Onderzoek hoe het aantal zorgaanbieders kan worden ingeperkt om een netwerkaanpak in de jeugdhulp te verbeteren.

3. Het college opdracht te geven om binnen zes maanden te rapporteren over de uitvoering van de aanbevelingen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De negen gezamenlijke Twentse rekenkamers hebben een onderzoek ingesteld naar de oplopende kosten van de jeugdhulp in negen Twentse gemeenten: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Tubbergen. Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau B&A B.V.. De gemeenteraad wordt nu voorgesteld om de conclusies en aanbevelingen van de gezamenlijke rekenkamers en de Rekenkamercommissie Hengelo over te nemen en het college van burgemeester en wethouders op te dragen uitvoering te geven aan de aanbevelingen die in het rekenkamerrapport

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Bestemmingsplan Marskant en beeldkwaliteitsplan Marskant**		
Zaaknummer	3260836	**Portefeuillehouder**	Bas van Wakeren
Historie	Het plangebied betreft het terrein waar voorheen een brandweerkazerne, een politiebureau en een basisschool waren gevestigd. De voormalige brandweerkazerne en het politiebureau zijn jaren geleden gesloopt. De basisschool was sinds oktober 2020 niet meer in gebruik en is inmiddels ook gesloopt. Voor het deel waar voorheen de basisschool was gevestigd geldt het bestemmingsplan Centrum 2013. Dit deel van het plangebied is in het bestemmingsplan aangewezen als 'Maatschappelijk' en is tevens voorzien van de functieaanduiding 'onderwijs'. Voor het overige deel van het plangebied geldt geen bestemmingsplan ('wit gebied'). Met voorliggend bestemmingsplan wordt voor het gehele plangebied een bestemmingsplan opgesteld en wordt de invulling planologisch geborgd. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in de bouw van maximaal 28 woningen. In het oostelijk deel maximaal achttien stadswoningen aan de zijde van de Marskant en in het westelijk deel tien stadsvilla's langs de Berflobeek. Het ontwerp bestemmingsplan Marskant en het ontwerp beeldkwaliteitplan Marskant hebben van 19 mei tot en met 29 juni 2021 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging is één zienswijze tegen het ontwerp bestemmingsplan ingediend. Deze zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt gevraagd of zij akkoord kunnen gaan met het voorstel van het college om: A. 1. in te stemmen met de behandeling van de zienswijze, zoals opgenomen in de 'Nota zienswijzen - Ontwerp bestemmingsplan Marskant', dat deel uitmaakt van dit besluit; 2. het bestemmingsplan Marskant vast te stellen; 3. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Marskant; 4. het beeldkwaliteitplan Marskant vast te stellen; 5. de welstandsnota te wijzigen door in paragraaf 3.9 het beeldkwaliteitplan Marskant op te nemen in de lijst van vastgestelde plannen en de kaarten hierop aan te passen. B. Na vaststelling van het bestemmingsplan Marskant en het beeldkwaliteitplan Marskant de indieners van de zienswijze op de hoogte te brengen van het besluit van de raad.		

Politieke Markt	**14 september 2021**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Frank Peters	Anke Haarhuis	Stadhuishal	Fysiek	30 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	De fracties gevraagd hun mening te geven over het voorliggende Bestemmingsplan en Beeldkwaliteitsplan Marskant.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: maximaal 5 minuten per persoon	

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Raad	28 september	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt gevraagd om het voorliggende Bestemmingsplan en Beeldkwaliteitplan Marskant.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3260836	Scholten, Bertien	RL-RO	Bas van Wakeren

ONDERWERP

3260836 – Bestemmingsplan Marskant en beeldkwaliteitsplan Marskant

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het plangebied betreft het terrein waar voorheen een brandweerkazerne, een politiebureau en een basisschool waren gevestigd. De voormalige brandweerkazerne en het politiebureau zijn jaren geleden gesloopt, de basisschool was sinds oktober 2020 niet meer in gebruik en is inmiddels ook gesloopt.

Voor het deel waar voorheen de basisschool was gevestigd geldt het bestemmingsplan Centrum 2013. Dit deel van het plangebied is in het bestemmingsplan aangewezen als 'Maatschappelijk' en is tevens voorzien van de functieaanduiding 'onderwijs'. Voor het overige deel van het plangebied geldt geen bestemmingsplan ('wit gebied'). Met voorliggend bestemmingsplan wordt voor het gehele plangebied een bestemmingsplan opgesteld en wordt de invulling planologisch geborgd.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het bestemmingsplan
Het plangebied wordt globaal begrensd door de Marskant, Willemstraat, Berflobeek en het pand 'Markant'.

Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in de bouw van maximaal 28 woningen. In het oostelijk deel maximaal achttien stadswoningen aan de zijde van de Marskant en in het westelijk deel tien stadsvilla's langs de Berflobeek. Voor het overige verwijzen wij naar de inhoud van het bestemmingsplan Marskant.

Vormvrije mer-beoordeling
Omdat er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu optreden, behoeft in de voorbereiding van het project Marskant geen milieueffectrapport te worden opgesteld.

Economische uitvoerbaarheid
Voor het plan Marskant heeft de gemeente het initiatief genomen en een grondexploitatie vastgesteld. Jaarlijks worden de grondexploitaties herzien. Met de vaststelling van de grondexploitatie zijn de middelen gereserveerd om het plan te realiseren.

Zienswijzen
Het ontwerp bestemmingsplan Marskant en het ontwerp beeldkwaliteitplan Marskant hebben van 19 mei tot en met 29 juni 2021 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging is één zienswijze tegen het ontwerp bestemmingsplan ingediend. Deze zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

In de bijgevoegde “Nota zienswijzen - Ontwerp bestemmingsplan Marskant” is de inhoud van de zienswijze verkort weergegeven en van commentaar voorzien. Een exemplaar van deze nota is bij de stukken gevoegd.

Vervolgtraject
Het bestemmingsplan Marskant wordt ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Vervolgens wordt het plan z.s.m. gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze termijn is beroep door belanghebbenden mogelijk bij de Raad van State. Indien tijdens de beroepstermijn geen verzoek om voorlopige voorziening wordt gedaan, treedt het bestemmingsplan Marskant daags na afloop van de beroepstermijn in werking.

Beeldkwaliteitplan
De bebouwing binnen het plangebied zal worden getoetst aan het ‘Beeldkwaliteitplan Marskant’. Dit beeldkwaliteitplan is bedoeld om de ruimtelijke kwaliteit van het woongebied te toetsen en te bewaken. Door vaststelling van het beeldkwaliteitplan moet ook de Welstandsnota worden aangepast. Het beeldkwaliteitplan Marskant wordt opgenomen in de lijst met vastgestelde plannen in paragraaf 3.9 van de Welstandsnota. Op de bij de Welstandsnota behorende kaarten wordt een arcering opgenomen om aan te geven waar het beeldkwaliteitplan van toepassing is.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De ingediende zienswijze heeft geen invloed op het bestemmingsplan. Overal in de bestemming groen kan een speelvoorziening worden gerealiseerd op grond van het bestemmingsplan. De verkoop van Markant maakt geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan maar zal later separaat worden voorgelegd.
Voorgesteld wordt om het volgende te besluiten:

A.
1. in te stemmen met de behandeling van de zienswijze, zoals opgenomen in de 'Nota zienswijzen - Ontwerp bestemmingsplan Marskant', dat deel uitmaakt van dit besluit;
2. het bestemmingsplan Marskant (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0132-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.BP0132.dgn) vast te stellen;
3. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Marskant;
4. het beeldkwaliteitplan Marskant vast te stellen;
5. de welstandsnota te wijzigen door in paragraaf 3.9 het beeldkwaliteitplan Marskant op te nemen in de lijst van vastgestelde plannen en de kaarten hierop aan te passen.

B.
Na vaststelling van het bestemmingsplan Marskant en het beeldkwaliteitplan Marskant de indieners van de zienswijze op de hoogte te brengen van het besluit van de raad.

FINANCIËLE ASPECTEN

N.v.t.

BIJLAGE(N)

- Bestemmingsplan Marskant (met identificatienummer: NL.IMRO.0164.BP0132-0301), bestaande uit toelichting, regels en verbeelding;
- Beeldkwaliteitplan Marskant;
- Nota zienswijzen - Ontwerp bestemmingsplan Marskant.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3260836	scholten, bertien	FYS-RB	Bas van Wakeren

ONDERWERP

3260836 - Bestemmingsplan Marskant en beeldkwaliteitsplan Marskant

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

A.
1. in te stemmen met de behandeling van de zienswijze, zoals opgenomen in de 'Nota zienswijzen - Ontwerp bestemmingsplan Marskant', dat deel uitmaakt van dit besluit;
2. het bestemmingsplan Marskant (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0132-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.BP0132.dgn) vast te stellen;
3. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Marskant;
4. het beeldkwaliteitplan Marskant vast te stellen;
5. de welstandsnota te wijzigen door in paragraaf 3.9 het beeldkwaliteitplan Marskant op te nemen in de lijst van vastgestelde plannen en de kaarten hierop aan te passen.

B.
Na vaststelling van het bestemmingsplan Marskant en het beeldkwaliteitplan Marskant de indieners van de zienswijze op de hoogte te brengen van het besluit van de raad.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het plangebied betreft het terrein waar voorheen een brandweerkazerne, een politiebureau en een basisschool waren gevestigd. De voormalige brandweerkazerne en het politiebureau zijn jaren geleden gesloopt, de basisschool is sinds oktober 2020 niet meer in gebruik en is inmiddels ook gesloopt.
Het plangebied wordt globaal begrensd door de Marskant, Willemstraat, Berflobeek en het pand 'Markant'. In het plangebied is de bouw van maximaal 28 woningen voorzien. In het oostelijk deel achttien stadswoningen aan de zijde van de Marskant en in het westelijk deel tien stadsvilla's langs de Berflobeek.

Ook is het 'Beeldkwaliteitplan Marskant' opgesteld. Dit is bedoeld om de ruimtelijke kwaliteit van het woongebied te toetsen en te bewaken.

Het ontwerp beeldkwaliteitplan en het ontwerp bestemmingsplan hebben beide gedurende zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn is één zienswijze ingediend tegen het bestemmingsplan. In de 'Nota zienswijzen - Ontwerp bestemmingsplan Marskant' is de inhoud van de zienswijze samengevat en van commentaar voorzien. De ingediende zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het bestemmingsplan Marskant.

De raad wordt voorgesteld het bestemmingsplan Marskant en het beeldkwaliteitplan Marskant vast te stellen. Een exploitatieplan hoeft voor het bestemmingsplan niet te worden vastgesteld.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier

De voorzitter

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Rekenkameronderzoek 'Burgerinitiatieven'**		
Zaaknummer	3274621	**Portefeuillehouder**	Schelberg
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: 1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport 'Burgerinitiatieven;' 2. De conclusies en aanbevelingen, zoals genoemd op pagina 22 en 23 van het bestuurlijk rapport, over te nemen. 3. Het college opdracht te geven uitvoering te geven aan aanbeveling 1,3,4 en 6. 4. Voor het eind van het jaar 2021 een dialoog in een politieke markt te organiseren om een visie te ontwikkelen ten aanzien van burgerinitiatieven/overheidsparticipatie (aanbeveling 2) en het college opdracht te geven dit gesprek samen met het presidium voor te bereiden. In de politieke markt kan gesproken worden over het overnemen van de aanbeveling(en) vanuit de rekenkamercommissie waarna mogelijk een aanpassing van bovenstaande concept-besluit volgt.		
Historie	Besluitvorming vindt steeds meer plaats in netwerken waarin de (lokale) overheid niet meer vanzelfsprekend leidend is of zelf helemaal afwezig is. Gemeenten en gemeenteraden staan voor de uitdaging om de lokale democratie te vernieuwen. Deze uitdaging is ook zichtbaar in de ambities en voornemens van de gemeente Hengelo voor een open bestuursstijl, die een ander samenspel met de stad en tussen raad, college en ambtelijke organisatie impliceert. Dit onderzoek naar de wijze waarop de gemeente Hengelo omgaat met burgerinitiatieven focust op de huidige bestuursperiode. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode mei 2020- mei 2021 en heeft een verkennend karakter. Het onderzoek is uitgevoerd door dr. M.J. Oude Vrielink, onderzoekster van de rekenkamercommissie Hengelo. Het rekenkamerrapport is op 14 juli 2021 aangeboden aan de gemeenteraad. Tegelijkertijd is het ook aangeboden aan het college van B&W en zijn zij uitgenodigd voor het geven van een bestuurlijke reactie voorafgaand aan de behandeling van dit voorstel. Deze reactie is op 14 september 2021 ontvangen en toegevoegd aan de stukken.		

Politieke Markt	**21 september 2021**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Vincent Mulder	Coen Hartendorp	Burgerzaal	Bestuur	75 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Na een inleidende presentatie vanuit de Rekenkamercommissie wordt de fracties gevraagd hun oordeel te geven over het voorliggende voorstel. Hierbij wordt de fracties gevraagd om in hun bijdrage in te gaan òf en op de wijze waarop conclusies en aanbevelingen worden overgenomen. Tevens wordt de fracties gevraagd hoe de dialoog met het college over een visie op burgerinitiatieven / overheidsparticipatie in hun ogen vorm zou moeten krijgen en hoe zij hun eigen rol daarin zien.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: maximaal 5 minuten	

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Raad	**29 september 2021**	
Doel van de sessie	Besluitvormend - hamerstuk	
Behandeladvies	Gelet op de oordeelsvormende bespreking in de politieke markt, kan dit agendapunt als hamerstuk worden geagendeerd in de eerst volgende raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3274621	GRI – Hartendorp	GRI	Schelberg

ONDERWERP

3274621 - Rekenkameronderzoek ‘Burgerinitiatieven’

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De Rekenkamercommissie Hengelo biedt u hierbij het resultaat aan van het onderzoek ‘Burgerinitiatieven’. Een onderzoek dat kijkt naar de verschillende burgerinitiatieven in Hengelo en de wijze van ondersteuning. Het onderzoek is uitgevoerd door dr. M.J. Oude Vrielink, onderzoekster van de rekenkamercommissie Hengelo.

Het rekenkamerrapport is op 14 juli 2021 aangeboden aan de gemeenteraad. Tegelijkertijd is het ook aangeboden aan het college van B&W en zijn zij uitgenodigd voor het geven van een bestuurlijke reactie voorafgaand aan de behandeling van dit voorstel.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Achtergrond

Besluitvorming vindt steeds meer plaats in netwerken waarin de (lokale) overheid niet meer vanzelfsprekend leidend is of zelf helemaal afwezig is. Gemeenten en gemeenteraden staan voor de uitdaging om de lokale democratie te vernieuwen. Deze uitdaging is ook zichtbaar in de ambities en voornemens van de gemeente Hengelo voor een open bestuursstijl, die een ander samenspel met de stad en tussen raad, college en ambtelijke organisatie impliceert.

Dit onderzoek naar de wijze waarop de gemeente Hengelo omgaat met burgerinitiatieven focust op de huidige bestuursperiode. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode mei 2020- mei 2021 en heeft een verkennend karakter. Een verkennend onderzoek draagt meer bij aan de verdere ontwikkeling en verbetering van de omgang met burgerinitiatieven in Hengelo. In het onderzoek is gebruik gemaakt van meerdere onderzoeksmethoden.

Zo is er onder meer gebruik gemaakt van een casestudie. Er zijn zes burgerinitiatieven geselecteerd waarbij is gesproken met initiatiefnemers, betrokken ambtenaren, bestuurders en raadsleden. Deze cases zijn in samenhang bestudeerd om algemene lessen te trekken ten aanzien van de omgang met burgerinitiatieven.

Doelstelling en onderzoeksvragen

De rekenkamercommissie wil met dit onderzoek naar burgerinitiatieven en overheidsparticipatie:

- Inzicht bieden in generieke voorwaarden voor het succes bij de omgang met burgerinitiatieven;
- Inzicht verkrijgen in de wijze waarop de gemeente Hengelo invulling geeft aan de omgang met burgerinitiatieven; en
- Praktische handvatten aanreiken voor (het verbeteren van) de wijze waarop de gemeente Hengelo met burgerinitiatieven kan omgaan.

Dat heeft geleid tot de navolgende centrale vraag:

Waar liggen voor de gemeente Hengelo – gemeenteraad, college en ambtenaren – kansen om zich te verbeteren in de omgang met initiatieven uit de Hengelose samenleving?

De hoofdvraag is beantwoord vanuit zowel het perspectief van de gemeente als betrokken burgers. Daarbij staan de volgende twee deelaspecten centraal:

I. De visie en ambities ten aanzien van burgerinitiatieven en de wijze waarop de gemeente het samenspel met burgers heeft geregeld en georganiseerd, alsmede de wijze waarop dit in de praktijk gestalte krijgt.
II. De manier waarop betrokken burgers tegen (de organisatie van) het samenspel rond hun burgerinitiatief aankijken en deze ervaren.

Waar de bevindingen op deze twee aspecten onvoldoende op elkaar aansluiten, liggen mogelijkheden om tot verbetering te komen in de omgang met burgerinitiatieven

Ambtelijke Feitencheck
Conform ons onderzoeksprotocol is de conceptrapportage aangeboden voor een (ambtelijke) feitencheck. Dit betreft een check op de feitelijke juistheid van de bevindingen van het onderzoek, exclusief de conclusies en de aanbevelingen. Uit de reactie op de ambtelijke feitencheck, ontvangen op 7 juli 2021, zijn geen noodzakelijke aanvullingen, opmerkingen of correcties naar voren gekomen.

Eindrapport
De rapportage over de bevindingen, conclusies en aanbevelingen bestaat uit drie delen:

I. Het bestuurlijke rapport (deel I): dit deel beschrijft de achtergrond, doelstellingen en vraagstelling van het onderzoek, de beantwoording van de centrale vraag, gevolgd door conclusies en aanbevelingen.
II. Het rapport van bevindingen (deel II): beschrijft perspectieven en bevindingen ten aanzien van de visie, de kaders en spelregels, en de omgang met burgerinitiatieven in de Hengelose praktijk.
III. State of Art (deel III): actuele inzichten ten aanzien van burgerinitiatieven en overheidsparticipatie zoals beschreven in de literatuur en in rekenkameronderzoeken naar burgerinitiatieven/ overheidsparticipatie.

In het bestuurlijk rapport zin op pagina 23 een tiental conclusies opgenomen. De Rekenkamercommissie doet op basis van het onderzoek zes aanbevelingen:

1. Het is van het grootste belang dat de gemeente burgerinitiatieven individueel en dus verschillend blijft behandelen. Een vastomlijnd kader kan er toe bijdragen dat informele burgerinitiatieven niet worden opgepakt omdat ze niet in het kader passen.
2. Ontwikkel vanuit een dialoog in de gemeenteraad een visie ten aanzien van burgerinitiatieven/overheidsparticipatie. Daarbij kan worden volstaan met een stip op de horizon en het op een rij zetten van de benodigde randvoorwaarden. Gebruik heldere definities en pas die consequent toe, zowel binnen de organisatie als in communicatie naar burgers.
3. Het is van belang enkele procesafspraken vast te leggen voor de ondersteuning van burgerinitiatieven. De communicatie met initiatiefnemers en verwachtingsmanagement zijn daarbij aandachtspunten. In de State of art zijn verschillende voorbeelden/inzichten te lezen die behulpzaam kunnen zijn.
4. Besteed binnen Hengelo's werken expliciet aandacht aan houding en gedrag in de omgang met burgerinitiatieven.
5. Raad en raadsleden moeten zich bewust zijn van enerzijds hun vertegenwoordigende rol en anderzijds hun kaderstellende en budgetterende rol bij het bespreken van burgerinitiatieven in de raad.
6. De gemeente moet de mogelijkheid voor burgerinitiatieven beter en zo ruim mogelijk bekend maken en stimuleren.

Behandelvoorstel
De rekenkamer stelt uw raad voor om dit onderzoek via een politieke markt te agenderen voor behandeling in de gemeenteraad. Vanzelfsprekend is de rekenkamercommissie bereid om – de totstandkoming van – dit rapport toe te lichten tijdens de behandeling in een politieke markt.

Ten aanzien van uw besluit over dit onderzoeksrapport doen wij u het volgende voorstel:
- Neem middels een raadsbesluit kennis van het opgestelde rapport 'Burgerinitiatieven'
- Bespreek tijdens een politieke markt de gepresenteerde aanbevelingen en besluit middels een raadsbesluit of en hoe hier opvolging aangegeven dient te worden

Het voorliggende raadsvoorstel is door de raadsgriffie opgesteld op basis van de ontvangen stukken vanuit de rekenkamercommissie.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad wordt voorgesteld om:
1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport 'Burgerinitiatieven;'
2. De conclusies en aanbevelingen, zoals genoemd op pagina 22 en 23 van het bestuurlijk rapport, over te nemen.
3. Het college opdracht te geven uitvoering te geven aan aanbeveling 1,3,4 en 6.
4. Voor het eind van het jaar 2021 een dialoog in een politieke markt te organiseren om een visie te ontwikkelen ten aanzien van burgerinitiatieven/overheidsparticipatie (aanbeveling 2) en het college

opdracht te geven dit gesprek samen met het presidium voor te bereiden.

In de politieke markt kan gesproken worden over het overnemen van de aanbeveling(en) vanuit de rekenkamercommissie waarna mogelijk een aanpassing van bovenstaande concept-besluit volgt.

FINANCIËLE ASPECTEN

Niet ten aanzien van dit raadsvoorstel.

Het onderzoek is uitgevoerd door de onderzoekster van de Rekenkamercommissie Hengelo. De kosten hiervoor vallen binnen het budget dat voor de commissie beschikbaar is.

BIJLAGE(N)

- Rekenkamercommissie Hengelo;
  - o Aanbiedingsbrief
  - o Deel I – Bestuurlijk Rapport
  - o Deel II – Rapport van bevindingen
  - o Deel III – State of Art

Dit raadsadvies is opgesteld door de raadsgriffie.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3274621	GRI - Hartendorp	GRI	

ONDERWERP

3274621 - Rekenkameronderzoek ‘Burgerinitiatieven’

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De raad wordt voorgesteld om:
1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport ‘Burgerinitiatieven;’
2. De conclusies en aanbevelingen, zoals genoemd op pagina 22 en 23 van het bestuurlijk rapport, over te nemen.
3. Het college opdracht te geven uitvoering te geven aan aanbeveling 1,3,4 en 6.
4. Voor het eind van het jaar 2021 een dialoog in een politieke markt te organiseren om een visie te ontwikkelen ten aanzien van burgerinitiatieven/overheidsparticipatie (aanbeveling 2) en het college opdracht te geven dit gesprek samen met het presidium voor te bereiden.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Rekenkamercommissie Hengelo heeft onderzoek verricht naar Burgerinitiatieven. Een onderzoek dat kijkt naar de verschillende burgerinitiatieven in Hengelo en de wijze van ondersteuning. Het onderzoek is in eigen beheer door de Rekenkamercommissie uitgevoerd. De raad wordt nu voorgesteld om de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek over te nemen. Ook wordt voorgesteld om voor het einde van het kalenderjaar verder (met het college) in gesprek te gaan over het ontwikkelen van een visie op burgerinitiatieven en overheidsparticipatie.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier

De voorzitter

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Kunst- en Cultuurnota 2021-2024**		
Zaaknummer	3290865	**Portefeuillehouder**	Bas van Wakeren
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: 1. kennis te nemen van het advies van de Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving 2. kennis te nemen van de inzagenotitie 3. de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 als kader voor het gemeentelijk cultuurbeleid vast te stellen.		
Historie	Na de evaluatie van de huidige kunst- en cultuurnota (2014-2020) heeft het college de bestuurlijke opdracht 'actualisering cultuurvisie' geformuleerd. Hierin is de insteek van de nieuwe kunst- en cultuurnota vastgesteld en zijn de kaders en aanbevelingen uit de evaluatie en van de raad opgenomen. Vervolgens is de totstandkoming van de kunst- en cultuurnota een participatief proces geweest. Nadat met input van de raad en de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving de bestuurlijke opdracht voor actualisering van de beleidsnota en aandachtspunten is geformuleerd, is de nota in verschillende ontwikkelfases samen met andere partijen uitgewerkt. De gemeenteraad heeft in een Politieke Markt van 24 november 2020 gesproken over de dan voorliggende Kunst- en Cultuurnota. Vervolgens is het college met diverse actoren in gesprek gegaan en heeft de gemeenteraad een aangepaste Kunst- en Cultuurnota beeldvormend en consulterend besproken in de Politieke Markt van 25 mei 2021, zaak nr. 3238130. Het college heeft ook met de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving in 2020 en 2021 diverse keren gesproken over dit adviesrapport en het voorstel voor nieuwe beleid beeldende kunst. De adviescommissie heeft het college op 15 augustus 2021 haar definitieve advies over het nieuwe beleid beeldende kunst gestuurd. Dit advies is gebaseerd op de versie van de aangepaste kunst- en cultuurnota die de raad op 25 mei in de Politieke Markt heeft besproken. De reactie op dit advies is verwerkt in de inzagenotitie, waarin ook andere inzagereacties staan opgenomen.		

Politieke Markt	**21 september 2021**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**19.00 uur- 21.00 uur**
Steen	Eeftink	stadhuishal	Sociaal	120 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Na eventuele insprekers en een korte terugblik van de wethouder op de recente fasen in het proces wordt de fracties gevraagd om hun oordeel te geven over de voorliggende en vast te stellen Kunst- en Cultuurnota 2021-2024. Voor de eerste termijn van de raadsleden hanteren we een spreektijd van 3 minuten per fractie.			
Spreekrecht publiek	Ja		duur: Maximaal 5 minuten.	

Raad	**29 September**
Doel van de sessie	Besluitvorming

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Behandeladvies	Het agendapunt zal als bespreekpunt worden geagendeerd vanwege aangekondigde moties en amendementen.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3290865	van de peppel, erik	MSO-MP	Bas van Wakeren

ONDERWERP

3290865 - Kunst- en cultuurnota 2021-2024

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Aanleiding: bestuursopdracht actualisatie Kunst- en cultuurnota
Na de evaluatie van de huidige kunst- en cultuurnota (2014-2020) is de bestuurlijke opdracht ‘actualisering cultuurvisie’ (bijlage 1) geformuleerd. Hierin is de insteek van de nieuwe kunst- en cultuurnota vastgesteld en zijn de kaders en aanbevelingen uit de evaluatie en van de raad opgenomen.

Doel
Met dit advies wordt de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 als concept als kader voor gemeentelijk cultuurbeleid ter vaststelling aan de raad voorgelegd (in bijlage 2).

Totstandkoming en participatie kunst- en cultuurnota
De totstandkoming van de kunst- en cultuurnota is een participatief proces geweest. Nadat met input van de raad en de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving de bestuurlijke opdracht voor actualisering van de beleidsnota en aandachtspunten is geformuleerd, is er in verschillende ontwikkelfases samen met andere partijen de nota uitgewerkt.

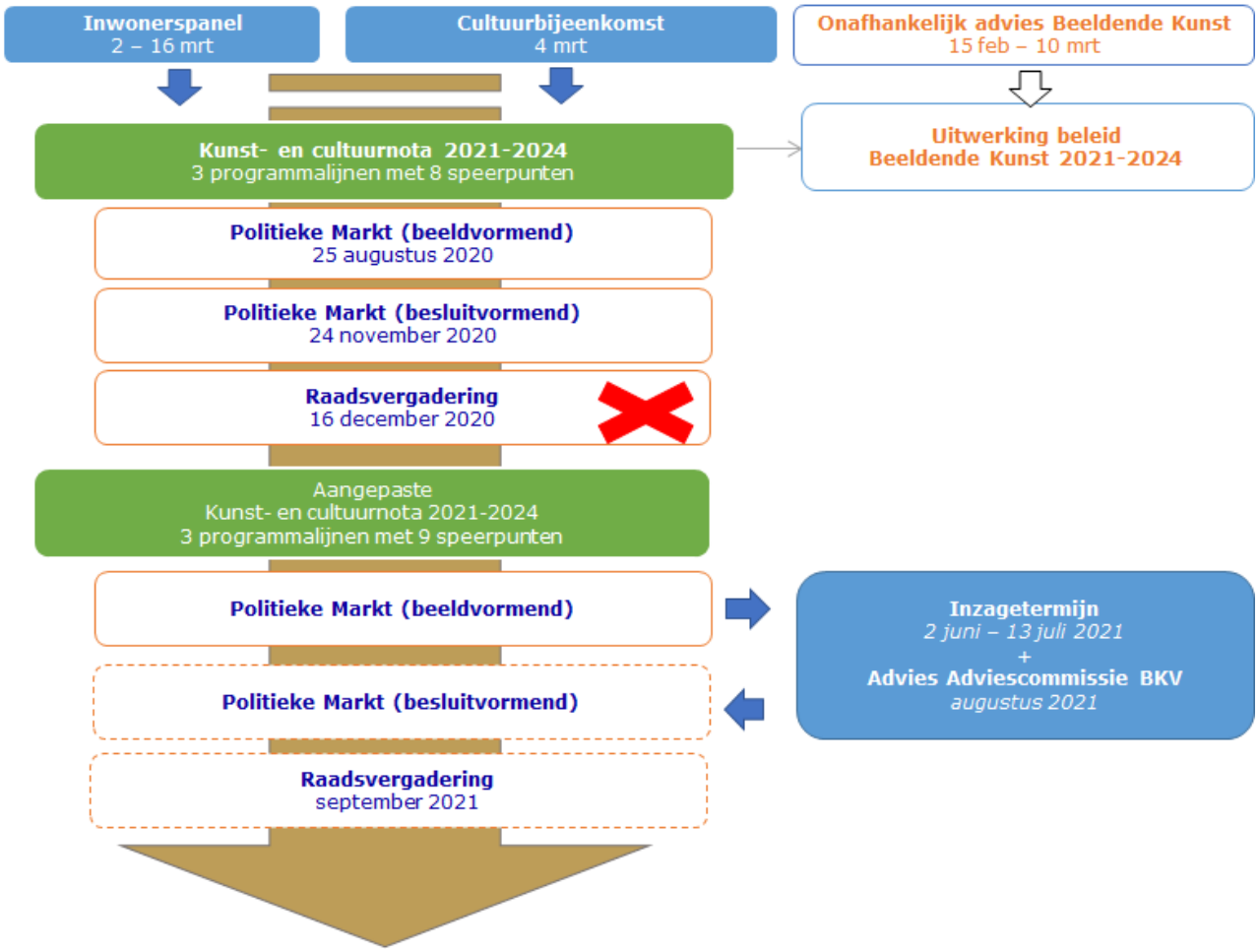
De ophaalfase is aangevangen op 4 maart 2020 door een cultuurbijeenkomst te organiseren. Hierin is met het culturele veld en andere geïnteresseerden gesproken over de visie, missie en kernwaarden van het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid en zijn ideeën vanuit de praktijk voor de nieuwe beleidsperiode opgehaald. Voor de cultuurbijeenkomst zijn culturele instellingen, verenigingen, koepelorganisaties van amateurkunstverenigingen, de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving, de adviescommissie Erfgoed, beeldend kunstenaars, raadsleden en inwoners uitgenodigd. De opbrengst van de cultuurbijeenkomst is samengebracht met het onderzoek van de gebruikers (raadpleging van het HengeloPanel in maart 2020) en hebben geleid tot de keuzes voor de programmalijnen en de uitwerking in activiteiten in deze nota.

Ten aanzien van beeldende kunst was een van de aanbevelingen uit de evaluatie om ‘(de uitvoering van) het gemeentelijk beeldende kunstbeleid opnieuw te bezien’. Parallel aan het gesprek over de actualisering van de kunst- en cultuurvisie heeft een onafhankelijke partij de gemeente geadviseerd over wat voor beeldend kunstbeleid passend is voor een gemeente als Hengelo. De externe adviseur heeft door middel van een deskresearch, benchmark met vergelijkbare gemeenten en gesprekken met beeldend kunstenaars een adviesrapport uitgebracht. De conclusies en aanbevelingen van dit rapport vormen de basis het voorstel voor beeldende kunstactiviteiten in de komende beleidsperiode. Met de adviescommissie Beeldende kunst en Vormgeving is in 2020 en 2021 diverse keren gesproken over dit adviesrapport en het voorstel voor nieuwe beleid beeldende kunst. De adviescommissie heeft het college op 15 augustus 2021 haar definitieve advies over het nieuwe beleid beeldende kunst gestuurd (zie bijlage 3). Dit advies is gebaseerd op de versie van de aangepaste kunst- en cultuurnota die de raad op 25 mei in de Politieke Markt heeft besproken. De reactie op dit advies is verwerkt in de inzagenotitie bijlage 4).

Na de Politieke Markt is van 2 juni tot en met 13 juli de aangepaste kunst- en cultuurnota ter inzage voorgelegd aan inwoners van de Hengelo. De betrokkenen uit de kunst- en cultuursector zijn op 6 mei geïnformeerd over de aangepaste kunst- en cultuurnota en de beeldvormende Politieke Markt en met dat bericht is aandacht gegeven aan de inzageperiode en wijze waarop het mogelijk is om inhoudelijk op de nota te reageren. Dit heeft geleid tot drie reacties.

Het volledige proces rondom de totstandkoming van de kunst- en cultuurnota is weergegeven in de volgende figuur:

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Figuur: Proces in beeld

Participatief proces
Vanaf de start is het formuleren van het kunst- en cultuurbeleid een participatief proces geweest. Op verschilend momenten is er met een brede vertegenwoordiging van raadsleden, spelers in het culturele veld, beeldend kustenaars en inwoners gesproken en zijn versies van de nieuwe beleidsnota gedeeld. De reacties zijn verwerkt in de nieuwe versie van de beleidsnota. Ten aanzien van het beleid beeldende kunst is er in de zomer van 2020 eerst een uitwerking geweest in drie scenario's. Op 5 juni 2020 zijn deze ambtelijk besproken met adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving (BKV) en is dit met de raad besproken in de beeldvormende Politieke Markt van 25 augustus 2020. Het resultaat is verwerkt in speerpunt 9 Beeldende kunst. Na de aanstelling van vijf nieuwe leden van de adviescommissie BKV is in 2021 nog twee keer met de adviescommissie gesproken en dat heeft in augustus 2021 geleid tot hun advies. Op grond van dit advies is speerpunt 9 Beeldende kunst in de kunst- en cultuurnota nog op enkele onderdelen aangescherpt of gewijzigd.

Vervolgproces
De voorliggende kunst- en cultuurnota is een aangepaste beleidsnota, welke ter bespreking in een besluitvormende politieke markt wordt aangeboden. Na aanbieding aan de raad zal deze worden gedeeld met de (direct) betrokkenen in het veld.

Inhoudelijke ontwikkeling
In de raadsbesprekingen kwam naar voren dat op hoofdlijnen de kunst- en cultuurnota geen vraagstukken opleverde: men staat achter de geformuleerde visie, missie en kernwaarden, maar ten aanzien van de uitwerking van de programmalijnen en activiteiten waren er veel vragen. Bij de bespreking op de Politieke Markt van 25 mei bleek dat de meeste vragen nu beantwoord zijn. Alleen ten aanzien van speerpunt 9 (beleid beeldende kunst) gaf de raad aan graag meer concreet inzicht te willen in de invulling van activiteit 29 Presentatie van professioneel beeldende kunst en de taakstelling van de beleidsmedewerker beeldende kunst.

Presentatie Professioneel beeldende kunst
In lijn van het voorgestelde beleid in programmalijn 3 (meer ruimte te creëren voor vernieuwing en

ontwikkeling) wordt er voorgesteld om de extra middelen van €75.000 jaarlijks in te zetten voor verruiming van presentatiemogelijkheden voor professioneel beeldende kunst. Het doel hiervan is om enerzijds het klimaat van produceren en presenteren te verbeteren en anderzijds inwoners van de stad de gelegenheid te geven om in de eigen gemeente aanbod van professioneel beeldende kunst aan te bieden.

Een verbeterd klimaat voor professioneel beeldend kunstenaars bestaat, zoals de adviescommissie BKV in haar advies ook aangeeft, uit een passend atelierbeleid, een permanente aanvullende culturele voorziening voor presentatie en toegankelijke aanvraag- en presentatiemogelijkheden. In het huidige beleid beeldende kunst subsidieert de gemeente enkele instellingen waar beeldend kunstenaars hun ateliers hebben en is er een subsidieregeling waarop jaarlijks aanvragen voor financiele steun bij projecten voor ingediend kunnen worden. Om echt te kunnen vernieuwen en ontwikkelen is het noodzakelijk dat de presentatiemogelijkheden worden verruimd en er atelierbeleid wordt geformuleerd en uitgevoerd. Dat eerste vindt plaats door een subsidie te beschikken aan aan een instelling die uitvoering geeft aan de opdracht om professioneel beeldende kunst te presenteren. Het budget van jaarlijks €75.000 wordt voldoende geacht om in de komende drie jaar te laten zien dat professioneel beeldende kunst van waarde is voor de stad én de waardering krijgt van haar inwoners. Er ontstaat hiermee vanaf eind 2021, tot en met in ieder geval 2024, een aanvullende culturele voorziening voor professioneel beeldende kunst in Hengelo.

Beleidsmedewerker beeldende kunst
Om de activiteiten van speerpunt 9 Beeldende kunst te realiseren is een uitbreiding van 0,4 FTE voor de ambtelijke organisatie voor een beleidsmedewerker beeldende kunst noodzakelijk. In de afgelopen beleidsperiode is gebleken dat een vast aanspreekpunt binnen de gemeente voor professioneel beeldende kunst wordt gemist: zowel door de adviescommissie BKV als de instellingen van professioneel beeldende kunst die jaarlijks worden gesubsidieerd. Met een verruiming van het beleid beeldende kunst, een grote opdracht aan een nog onbekende instelling om presentatie van professioneel beeldende kunst te realiseren en de toenemende vraag die ontstaat door initiatieven vanuit bruisende binnenstad, evenementen en de cultuurregio wordt de opdracht van de ambtelijke organisatie verzwaard. De beleidsmedewerker beeldende kunst krijgt in ieder geval de volgende opdrachten:
- structureel ambtelijk ondersteunen van de adviescommissie BKV;
- in samenwerking met de adviescommissie BKV herijken van de taakstelling;
- beheren van relaties met de instellingen beeldende kunst (structureel en incidenteel gesubsidieerde partijen);
- beheren van relatie met uitvoerende partij die de opdracht van presentatie van professioneel beeldende kunst uit gaat voeren;
- formuleren van en uitvoering geven aan atelierbeleid en het beleid gemeentelijke kunstcollectie;
- ondersteunen van en vraagbaak voor eventuele beschikbare ruimten die voor beeldend kunstenaars mogelijk geschikt zijn als werkruimtes (bedrijventerreinen, gebouwen);
- zijn van vraagbaak en leggen van verbinding beeldende kunst in de (binnen)stad en met evenementen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

I. Samenvatting van de kunst- en cultuurnota
De kunst- en cultuurnota 2021-2024 ‘Samen meer voor kunst en cultuur’ werkt vanuit de volgende visie, missie en kernwaarden:

Visie en missie: Kunst en cultuur versterken de culturele identiteit van Hengelo en maken het aantrekkelijk om hier te wonen en te verblijven. Het faciliteren van een divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstaand kunst- en cultuuraanbod, het stimuleren van deelname aan culturele activiteiten van de Hengeloërs en verbinden van culturele organisaties binnen en buiten de culturele sector om het cultuurklimaat over de volle breedte te verbeteren.

Kernwaarden: toetsen op artistiek inhoudelijke én maatschappelijk kwaliteit, aansluiten op vraag van inwoners, stimuleren en versterken van lokaal en regionale verbinding en DNA van Hengelo is herkenbaar.

Dit wordt gerealiseerd vanuit drie programmalijnen met in totaal 9 speerpunten:

1. Versterken van culturele infrastructuur
Doelstelling De culturele organisaties en instellingen zijn in staat om vanuit een eigen, uniek profiel een waardevolle bijdrage te leveren aan de kunst- en cultuursector van Hengelo.
Speerpunten 1. Doorontwikkeling culturele kernvoorzieningen.

2. Verstevigen van aanvullende culturele voorzieningen 3. Ondersteunen culturele sector tijdens en na de coronacrisis 4. Realiseren van samenwerking met evenementen in de stad en verbinding met Bruisende Binnenstad.
Effecten De toekomstbestendigheid van de culturele voorzieningen wordt verzekerd, de regionale samenwerking binnen het cultuurprofiel van Twente wordt bevorderd en de verbinding van de kunst- en cultuursector met evenementenbeleid en Bruisende Binnenstad leidt zichtbaar tot structurele samenwerkingen die de sector overstijgen.

2. Bevorderen deelname aan kunst en cultuur
Doelstelling Meer inwoners van Hengelo gaan actief deelnemen aan kunst- en cultuuractiviteiten.
Speerpunten 5. Versterken programma cultuureducatie 6. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie 7. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar
Effecten Het cultuuronderwijs in het basisonderwijs wordt voortgezet, het cultuuronderwijs wordt uitgebreid in het voorschools en voortgezet onderwijs, het cultuuronderwijs wordt verbonden met een kennismakingsprogramma voor in de vrije tijd. De verbinding van kunst- en cultuuractiviteiten met beleidsterreinen van het sociaal domein wordt versterkt met zichtbare resultaten. De bekendheid van, waardering voor en deelname aan kunst en cultuur door de Hengeloërs gaat omhoog.

3. Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling
Doelstelling Hengelo stimuleert (jonge) makers en kunstenaars om zich te vernieuwen en te ontwikkelen. De gemeente verbindt de netwerken van creatieve ondernemers en kunstenaars met elkaar en faciliteert ruimte en activiteiten in de (binnen)stad voor beeldend kunstenaars om zich te presenteren.
Speerpunten 8. Vernieuwen en verjongen 9. Beeldende kunst
Effecten Jonge makers en kunstenaars krijgen ruimte in de stad om zich te ontwikkelen. Vanuit praktijkervaringen en het perspectief van de nieuwe generatie makers komt zicht op ontwikkelingen en uitdagingen in de sector en de toekomstige behoeften. Professionele beeldende kunstenaars krijgen verschillende podia om te presenteren en dat vergroot de aandacht en de toegankelijkheid voor deze kunstvorm. Professionele beeldend kunstenaars stimuleren we om (innovatief) te produceren.

Financiën
Voor een groot deel wordt het huidige kunst- en cultuurbeleid voortgezet en wordt de taakstelling van de gemeentelijke organisatie bijgesteld. Bij voortzetting van huidige beleidsactiviteiten zijn geen extra financiële middelen benodigd zijn om ze te realiseren. Een aantal beleidsactiviteiten zijn nieuw en vragen om (aanvullende) financiële investeringen, met name op het gebied van beeldende kunst. In de kunst- en cultuurnota is dat in beeld gebracht door de volledige meerjarenbegroting conform de beleidsbegroting 2021-2024 te presenteren, zie hiervoor ook hoofdstuk 7 van bijlage 2.

Voor de nieuwe beleidsactiviteiten is er jaarlijkse een bedrag van €75.000,- beschikbaar, maar voor 2022, 2023 en 2024 is er structureel een bedrag van €115.000,- benodigd. In de Kadernota 2022-2025 is voor de jaren 2022, 2023 en 2024 de benodigde extra €40.000,- beschikbaar gesteld. In onderstaande tabel krijgt u inzicht in de financiering van de nieuwe beleidsactiviteiten en waar deze in de meerjarenbegroting zijn verwerkt.

#	omschrijving activiteit	2021	2022	2023	2024	Taakveld
3	Organiseren van halfjaarlijks overleg met culturele kernvoorzieningen en amateurverenigingen om samenwerking actief te stimuleren	€ -	€ -	€ -	€ -	-

4	Uitvoeren van het regionaal cultuurbeleid zoals is vastgesteld door 14 Twente gemeenten in het Cultuurprofiel van de regio Twente	€ -	€ -	€ -	€ -	-
8	Herijken profielen, formuleren prestatie indicatoren en/of stimulering samenwerking met kernvoorzieningen en versterken onderling relatie.	€ -	€ -	€ -	€ -	-
9	Formuleren maatschappelijke waarde Museum Hengelo en toekomstprofiel (eenmalig).	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	5.4
16	Netwerkbijeenkomst organiseren om kunst- en cultuursector te verbinden met partijen die evenementen organiseren.	€ -	€ -	€ -	€ -	-
18	Verbeden programma Cultuureducatie met Kwaliteit door verbinding te zoeken met voortgezet onderwijs en voorschoolse opvang.	€ -	€ -	€ -	€ -	-
19	Ontwikkelen van laagdrempelig kennismakingsaanbod in vrije tijd voor kinderen tot 18 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	-
21	De stadsdichter meer zichtbare positie geven in de stad	€ 750	€ 750	€ 750	€ 750	5.6
23	Creatieve ondernemers boeien en binden aan de stad Hengelo	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	5.3
29	Realiseren van activiteiten om professioneel beeldende kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren	€ 19.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	5.3
30	Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -	5.3
	Extra personeelslasten beleidsmedewerker beeldende kunst (0,4 FTE) t.b.v. verruiming beleid beeldende kunst		€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	5.3
	Personeelslasten start nieuw beleid	€ 32.000				
	Monitoringsbudget		€ 3.750	€ 3.750	€ 3.750	5.3
TOTAAL		€57.250	€115.000	€115.000	€115.000	

Voor de financiële toelichting verwijzen we naar het deel ‘financiële aspecten’

Planning
Alle activiteiten worden gefaseerd uitgevoerd, het merendeel betreft voortzetting van huidig beleid en vangt aan in 2021. Het start van de nieuwe beleidsactiviteiten beeldende kunst hangt samen met de realisering van extra ambtelijke inzet.

Monitoring
In de periode 2022-2024 wordt jaarlijks gepeild wat de voortgang van het ingezette beleid is. Er wordt hierbij gekeken vanuit zowel kwalitatief als kwantitatief perspectief. In de beginjaren worden programmalijnen (deels) opgestart en zal er voornamelijk aandacht zijn voor processen en organisatie. Er zijn in de aangepaste kunst- en cultuurnota voor de beleidsactiviteiten diverse prestatie indicatoren opgesteld die in afstemming met Kennispunt Twente worden verwerkt in de monitoring.

Door de coronacrisis zijn de instellingen en verenigingen volledig of gedeeltelijk gesloten geweest en het is onzeker in hoeverre ze weer volledig open zijn en hun activiteiten ‘normaal’ op kunnen pakken. Dat betekent dat de monitoring van de indicatoren die betrekking hebben op bekendheid van, waardering van

en deelname aan kunst- en cultuuractiviteiten hierdoor sterk beïnvloed worden.

Beleid Beeldende Kunst
Ten aanzien van Beeldende kunst wordt zowel inhoudelijk als financieel een ruimhartiger beleid in de aangepaste versie van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 voorgesteld. In 2020 zijn drie scenario's beschreven en besproken met de raad. Hieruit is naar voren gekomen dat vanuit inhoudelijk en financieel perspectief het beleid waarbij wordt ingezet op innoveren en verschillende podia om te presenteren het meest wenselijk en realistisch is. De activiteiten voor beeldende kunst staan in de nota beschreven onder speerpunt 9, waarbij het uitgangspunt is dat de komende jaren het fundament wordt gelegd voor de herpositionering van beeldende kunst in de culturele infrastructuur van Hengelo: het doel is om het klimaat voor produceren en presenteren voor (professioneel) beeldend kunstenaars te versterken en dit vraagt letterlijk en figuurlijk om ruimte.

De meest in het oog springende activiteit (zowel inhoudelijk als qua financiële omvang) is de wens om zo snel mogelijk te starten met het subsidiëren van de presentatie van professioneel beeldende kunst in Hengelo (activiteit 29 in de kunst- en cultuurnota). Het beoogde resultaat is het realiseren van exposities en tentoonstellingen van professioneel beeldend kunstenaars die het wonen en verblijven in de stad Hengelo zichtbaar verrijken. Het idee is dat het volledige beschikbare budget van € 75.000 in 2022, 2023 en 2024 door middel van een subsidie jaarlijks wordt beschikt aan één organisatie. Het jaar 2021 wijkt af van de andere jaren, omdat in verband met het moment van de besluitvorming niet eerder dan het vierde kwartaal met deze activiteit aangevangen kan worden; in dat licht is een kwart van het benodigde bedrag begroot.

Er ontstaat hiermee in Hengelo een aanvullende culturele voorziening met de opdracht om presentatie van professioneel beeldende kunst in Hengelo mogelijk te maken. In de opdracht aan deze organisatie formuleert de gemeente de output door middel van prestatieafspraken. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het Culturele Waardemodel wat bij de subsidiering van de kernvoorziening reeds wordt toegepast. In de kunst- en cultuurnota wordt toelichting gegeven op het Culturele Waardemode.

Om de verwachte kosten voor uitvoering van deze opdracht voor de organisatie in te schatten is een berekening gemaakt van de verwachte lasten voor personeel, huisvesting en activiteitenbudget. Hierbij is uitgegaan van een projectleider beeldende kunst voor 0,6 FTE (in dienst van de opdrachtnemende organisatie) en een ruimte van 200m2 in de binnenstad. Hiermee is bekeken in hoeverre de € 75.000 per jaar toereikend genoeg is om als aanvullende culturele voorziening de opdracht uit te kunnen voeren. Het is aan de opdrachtnemende instelling of het aantal FTE en de ruimte naar boven of beneden bijgesteld moet worden. De gemeente subsidieert met vooraf bepaalde prestatieafspraken in de opdracht dus de organisatie kan op basis van haar eigen krachten de bedrijfsvoering zelf inrichten en de keuzes maken, zolang die prestatieafspraken maar worden gerealiseerd.

Ten aanzien van de activiteit 29 presentatie professionele beeldende kunst worden vijf kritische succesfactoren onderscheiden, te weten:
1. Er moet een betrouwbare partner gevonden worden die de activiteiten om beeldende kunstenaars te laten exposeren wil en kan uitvoeren en die de projectleider in dienst wil en kan nemen.
2. De projectleider Beeldende Kunst is cruciaal bij het behalen van de beoogde prestaties.
3. De investeringen in activiteiten, huisvesting en personeel moeten in balans zijn.
4. De bijdrage van betrokken vrijwilligers is noodzakelijk.
5. De vorm van uitvoering van de activiteiten om op (wisselende) podia te exposeren dient goed uitgewerkt te worden (nauwe relatie met activiteit 30).

Het formuleren van de bovenstaande opdracht en het sturen op de kritische succesfactoren is onderdeel van de taakstelling van de beleidsmedewerker beeldende kunst.

Beleidsmedewerker beeldende kunst
Met deze kunst- en cultuurnota wordt verruiming van het beleid beeldende kunst voorgesteld. Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren is de inschatting dat er een aanstelling van minimaal 0,4 FTE nodig is om structureel het beleid beeldende kunst vorm te kunnen geven en adequaat uit te kunnen voeren. Op dit moment is er binnen de ambtelijke organisatie geen capaciteit en onvoldoende kennis om de beeldende kunstsector te ondersteunen. Zolang het huidige beleid beperkt blijft tot jaarlijkse subsidiering van de drie instellingen en een kleine taakstelling om de adviescommissie BKV te ondersteunen bij de stimuleringsregeling is dat geen probleem, want dat kan worden opgevangen binnen bestaande taakstelling. Met het oog op de toekomstige situatie is dat niet voldoende. Enerzijds, omdat het beleid beeldende kunst wordt verruimd met een stevige opdracht aan een aanvullende culturele voorziening en de behoefte aan atelierbeleid en beleid gemeentelijke kunstbezit. Anderzijds, omdat de projecten en

evenementen in de (binnen)stad leiden tot een grotere vraag vanuit de sector beeldende kunst aan de gemeente. Het starten van de nieuwe beleidsactiviteiten beeldende kunst hangt direct samen met de aanstelling van de beleidsmedewerker beeldende kunst, omdat deze persoon uitvoering geeft aan de opdrachten die samenhangen met de activiteiten van speerpunt 9 Beeldende kunst en zorg dragen voor de rechtmatige besteding van de beschikbare middelen voor beeldende kunst (in totaal ruim €230.000). Zonder uitbreiding van ambtelijke capaciteit wordt het niet reëel geacht om de beoogde activiteiten uit te voeren en de ambitie te realiseren. De gevolgen die worden verwacht als de keuze wordt gemaakt om geen of minder ambtelijke uitbreiding ten behoeve van beeldende kunst beschikbaar te stellen zijn:

- Een blijvend gebrek aan kennis van beeldende kunst in de ambtelijke organisatie, waarbij het aantal vragen door verruiming van beleid beeldende kunst en ontwikkelingen van evenementen en (binnen)stad juist toeneemt.
- Onvoldoende grip en sturing op de inzet van de financiële middelen die beschikbaar worden gesteld voor presentatie voor (professioneel) beeldende kunst. Dit heeft een negatief effect op de formulering en monitoring van de prestatie indicatoren en het beoogde effect van deze activiteit.
- Onvoldoende capaciteit om de relaties met de instellingen en kunstenaars in de sector beeldende kunst te onderhouden. Hierdoor worden de noodzakelijke verbeteringen ten aanzien van prestatiegerichte subsidiëring en het leggen van verbinding met andere sectoren niet gerealiseerd.
- Onvoldoende capaciteit om het atelierbeleid en de visie op de gemeentelijke kunstcollectie te formuleren en uit te voeren. Zolang er geen atelierbeleid is waaraan uitvoering gegeven kan worden, blijft de problematiek rondom de ateliers en werkruimten van professioneel beeldend kunstenaars bestaan. Het formuleren van een visie op de gemeentelijke kunstcollectie (met een waarde van plm. €1,5 miljoen) is noodzakelijk om te bepalen wat we er als gemeente mee kunnen en willen en wat daarvoor nodig is.
- De ambtelijke ondersteuning van de adviescommissie BKV zal beperkt blijven tot een secretariële functie. Dit houdt in verslagleggen van commissievergaderingen en één op één doorzetten van gevraagd en ongevraagd advies van de adviescommissie aan het college. De verwachting is dat dit de taak van de vrijwilligers in de commissie verzwaard, waarbij het de vraag is of de commissie de gewijzigde taakstelling accepteert en/of dat zij daartoe voldoende geëquipeerd is. Het zal ook de kwaliteit van de voorstellen aan het college met betrekking tot beeldende kunst negatief beïnvloeden, omdat het beperkt blijft tot het advies van de commissie.

De aanvullende taken bestemd voor deze 0,4 FTE kunnen niet worden ondergebracht bij de huidige beleidsmedewerkers cultuur (2,0 FTE), zonder in andere taken te schrappen. Dit heeft effect op de beoogde resultaten op andere taken van kunst- en cultuur.

Kanttekeningen

De activiteit presentatie professioneel beeldende kunst moet vanuit het niets worden opgebouwd. Het is noodzakelijk om de verwachtingen van zowel de gemeente als het culturele veld hierbij goed te managen. Voordat daadwerkelijk begonnen kan worden met het organiseren van activiteiten ten behoeve van presentatie van professioneel beeldende kunst, dient de opdracht verder vormgegeven te worden en dat gebeurt in samenspraak met de opdrachtnemende instelling). Hierbij moet met het volgende rekening gehouden worden:

- Het is nog niet bekend aan wie de opdracht voor presentatie van professioneel beeldende kunst verstrekt kan worden. Er dient een partner gezocht te worden die uitvoering kan geven aan de activiteit. In 2020 en 2021 is hierover oriënterend gesproken met OYFO en Concordia Enschede, maar daarbij werd aangegeven dat een concrete opdracht voor hen de gewenste basis is om op voort te borduren. Hierbij wordt aangeraden om bij de opdrachtverstrekking goed aandacht te besteden aan de samenwerking met instellingen die in Hengelo reeds actief zijn met professioneel beeldende kunst.
- Vanuit de visie van de kunst- en cultuurnota dient een helder profiel opgesteld te worden van de instelling die de activiteit ‘realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars te laten exposeren’ gaat uitvoeren. Met behulp van het Culturele Waardemodel worden er prestatie-indicatoren aan de activiteit verbonden.
- De locatie van presentatie is nog niet bekend en in de besprekingen in de Politieke Markt blijkt dat de raadsleden onderling en het college daar verschillende denkbeelden bij hebben. Enerzijds wordt er gepleit voor een vaste locatie omdat dit de zichtbaarheid en vindbaarheid van beeldende kunst in de binnenstad vergroot. Anderzijds wordt benoemd dat wisselende locaties bijdragen aan meer vindplaatsen in de stad en dat dit meer bijdraagt aan het gewenste effect. Het vraagt nader onderzoek of een vaste locatie of wisselende locaties ook kostenefficiënter zijn, want dat is niet bekend en er zijn momenteel teveel onzekere factoren om dat te bepalen. Uiteindelijk is de opdrachtnemende instelling met haar businessplan leidend in de keuze voor één vaste of wisselende locaties van presentatie.
- Het businessplan waarin de vorm van de presentatie van beeldende kunst wordt beschreven en de meerjarige financiering is cruciaal om inzicht te krijgen in de levensvatbaarheid van deze activiteit. Bij aanvang van de eerste voorlopige subsidieverstrekking dient deze te worden overlegd (de huisvestingsmogelijkheden in de binnenstad bepalen hierbij voor een groot deel de financiële

mogelijkheden).
- Er dient geïnventariseerd te worden wat de huisvestingsmogelijkheden in de binnenstad zijn en hoeverre zich dit verhoudt tot de expositiemogelijkheden die bij Oyfo in het Hazermeijercomplex worden gerealiseerd. Dit moet passen binnen het beschikbare budget voor activiteit 29 Presentatie voor professioneel beeldende kunst en dit gebeurt in samenspraak tussen gemeente en opdrachtnemende organisatie.
- De functie van de projectleider Beeldende Kunst dient uitgewerkt te worden. Het vertrekpunt hierbij is dat deze persoon in staat is om presentatie van professioneel beeldende kunst in Hengelo op wisselende podia te realiseren en een verbindende rol heeft. De instelling die de opdracht ontvangt, stelt de projectleider aan en is hierbij leidend.

Op basis hiervan is het reëel om te veronderstellen dat niet voor 1 januari 2022 daadwerkelijk de eerste presentaties geprogrammeerd zullen zijn. Er zijn wel constructieve gesprekken met OYFO en Concordia Enschede over de opdracht gevoerd, maar daar kwam uit naar voren dat het concreet maken pas mogelijk is als het beleid en budget vastgesteld is. Het voorstel is om het college en de raad in april 2022 te informeren over de uitkomsten van bovenstaande vragen.

Evaluatie
In 2024 worden de resultaten van 2022 en 2023 van de activiteit presentatie van professioneel beeldende kunst en de inzet van de beleidsmedewerker beeldende kunst geëvalueerd. In 2024 wordt de raad in lijn van deze evaluatie met de Kadernota voor 2025 een voorstel gedaan om de activiteit en/of de aanstelling van de beleidsmedewerker beeldende kunst voort te zetten of niet. Uiteraard zal daarin oog zijn voor benodigd budget, behaalde resultaten, ervaring met de uitvoerende instelling en (financieel) meerjaren toekomstperspectief van de activiteit presentatie professioneel beeldende kunst.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad wordt gevraagd om:

1. kennis te nemen van het advies van de Adviescommissie Beeldende kunst en Vormgeving
2. kennis te nemen van de inzagenotitie
3. de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 vast te stellen als kader voor het gemeentelijk cultuurbeleid.

FINANCIËLE ASPECTEN

Het voorstel voor de Kunst en cultuurnota 2021-2024 heeft zowel structurele financiële lasten als personele inzet tot gevolg. Bij de beleidsbegroting 2021 is, rekening houdende met het financieel perspectief, €75.000 opgenomen als stelpost nota kunst en cultuurbeleid. Daarnaast is in de Kadernota 2022 het besluit genomen om in de jaren 2022, 2023 en 2024 jaarlijks €40.000 extra hiervoor beschikbaar te stellen.

Bijgevoegd aan dit raadsadvies is een begrotingswijziging om de stelpost voor de Kunst en cultuur nota, welke nu op programma 9 staat, in te zetten op programma 5 cultuur. Financieel zijn hier geen bezwaren tegen vanwege het feit dat de middelen beschikbaar zijn gesteld bij de kadernota, waarbij de integrale afweging tussen verschillende nieuw beleidsvoorstellen is gemaakt. Met bovenstaand voorstel is voor 2021 een bedrag van €57.250 benodigd, wat betekent dat er in 2021 €18.875 op de stelpost blijft staan. De begrotingswijziging 21073 Kunst en cultuurnota 2021-2024 zal aangeboden worden aan de raad bij de volgende verzamelbegrotingswijziging.

Enkele kritische succesfactoren worden hier herhaald om de mogelijke financiële risico's te benadrukken:
- De Corona pandemie is nog niet over en veroorzaakt veel onzekerheid met betrekking tot het uitvoeren van het nieuwe beleid. Ondanks dat op dit moment uitvoering onzeker is, is het wel verstandig om de kaders voor het nieuwe beleid te stellen. Op deze manier kan het nieuwe beleid uitgevoerd worden zodra de omstandigheden het toe laten. Financieel kan dit betekenen dat niet alle beschikbaar gestelde middelen, zoals met dit voorstel bedoeld, ingezet kunnen worden en dat hiermee mogelijk budget wordt overgehouden.
- Vanwege uitgestelde besluitvorming is het niet realistisch om te verwachten dat de oorspronkelijk geplande activiteiten van 2021 volledig uitgevoerd kunnen worden en het beschikbare budget van € 75.000,- wordt ingezet kunnen worden verbruikt. Er zijn maatregelen genomen om direct na de besluitvorming te kunnen starten met de voorbereiding van het nieuwe beleid, echter bestaat de kans dat de tijdsperiode tussen besluitvorming en einde van het boekjaar te kort is om het volledige budget, zoals bedoeld, te benutten. Dit budget is een structureel budget en kan volgens de financiele regels, waar de gemeente zich aan moet houden, niet door middel van budgetoverheveling beschikbaar worden gesteld worden voor 2022.
- Zoals in het voorstel benoemd, is er nog geen partner om de subsidie van € 75.000,- aan te

beschikken. Een cruciale factor binnen deze nota is het vinden van deze partner.

Zoals in het voorstel benoemd komt er een evaluatiemoment over de jaren 2022, 2023 en de planning van 2024. Op basis hiervan wordt een voorstel in de kadernota 2025 met betrekking tot voortzetting van het beleid vanaf 2025 opgenomen, want in principe gaat vanaf 2025 het begrote budget terug van €115.000,- naar €75.000,-.

BIJLAGE(N)

1. Bestuurlijke opdracht actualisatie cultuurvisie
2. Kunst- en cultuurnota 2021-2024
3. Advies adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving (augustus 2021)
4. Inzagenotitie concept Kunst- en cultuurnota 2021-2024

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3290865	van de peppel, erik	MSO-MP	Bas van Wakeren

ONDERWERP

3290865 - Kunst- en cultuurnota 2021-2024

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. kennis nemen van het advies van de Adviescommissie Beeldende kunst en Vormgeving
2. kennis nemen van de inzagenotitie
3. vaststellen van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 als kader voor het gemeentelijk cultuurbeleid.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In de kunst- en cultuurnota 2021-2024 wordt het beleid voor de komende vier jaar uitgewerkt. Uit de evaluatie van de vorige nota bleek dat het huidige beleid voortgezet kan worden en een actualisering van de nota voldoende is. De kunst- en cultuurnota 2021-2024 ‘Samen meer voor kunst en cultuur’ werkt vanuit de volgende visie, missie en kernwaarden:

Visie: Kunst en cultuur versterken de culturele identiteit van Hengelo en maken het aantrekkelijk om hier te wonen en te verblijven.
Missie: Het faciliteren van een divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstand kunst- en cultuuraanbod, het stimuleren van deelname aan culturele activiteiten van de Hengeloërs en verbinden van organisaties binnen en buiten de culturele sector ter verbetering van het cultuurklimaat over de volle breedte.
Kernwaarden: toetsen op artistiek inhoudelijke én maatschappelijk kwaliteit, aansluiten op vraag van inwoners, stimuleren en versterken van lokaal en regionale verbinding en DNA van Hengelo is herkenbaar.

Dit wordt gerealiseerd vanuit drie programmalijnen met in totaal negen speerpunten:
I. Versterken van culturele infrastructuur
1. Doorontwikkeling culturele kernvoorzieningen.
2. Verstevigen van aanvullende culturele voorzieningen
3. Ondersteunen van culturele sector tijdens en na de coronacrisis
4. Verbinden cultuursector met evenementen en Bruisende binnenstad.

II. Bevorderen deelname aan kunst en cultuur
5. Versterken programma cultuureducatie
6. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie
7. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar

III. Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling
8. Vernieuwen en verjongen
9. Beeldende Kunst

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,	DATUM

De griffier

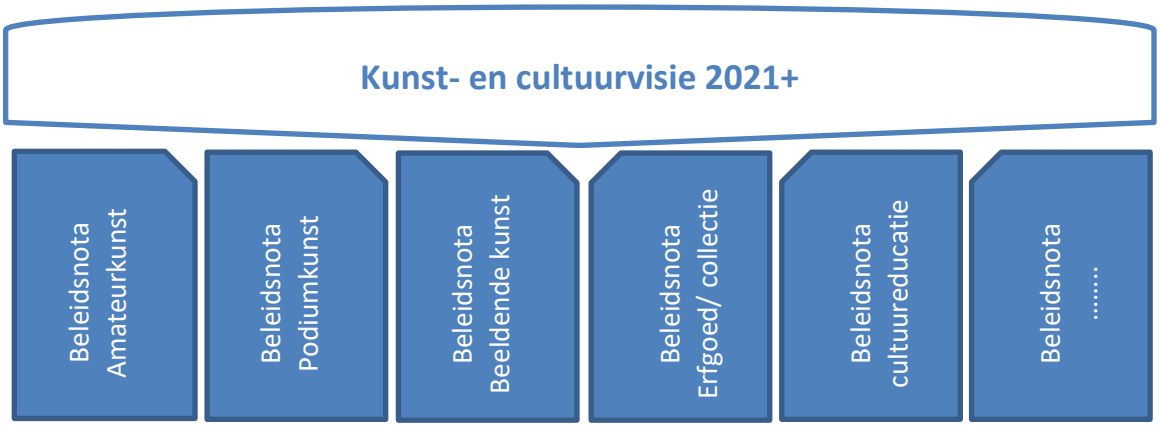
De voorzitter

Bestuurlijke opdracht 'Actualiseren Kunst- en cultuurvisie 2021+'

Zaaknummer	2473488
Portefeuillehouder	Bas van Wakeren
Sector/afdeling	Sociaal/Beleid

Aanleiding
In januari 2014 is de kunst- en cultuurvisie 2014-2020 en in oktober 2019 is de evaluatie van het lopende kunst- en cultuurbeleid vastgesteld door de gemeenteraad. De huidige beleidsperiode van de visie loopt tot en met 2020. Het is van belang om tijdig met de recent opgehaalde aanbevelingen uit de evaluatie de visie te bevestigen dan wel te actualiseren, zodat er invulling gegeven kan worden aan nieuw kunst- en cultuurbeleid.

In de visie op kunst en cultuur voor de stad Hengelo wordt het organisatorische en inhoudelijke kader van kunst en cultuur in de gemeente omschreven. Enerzijds biedt het organisatorisch inzicht in de beoogde lokale situatie, de positie van de culturele kernvoorzieningen en de rol van de gemeente. Anderzijds is het een overzicht van de pijlers van het kunst- en cultuurbeleid en de daarbij horende partners en doelstellingen en de aansluiting met regionale initiatieven en provinciaal en landelijk kunst- en cultuurbeleid. De visie biedt het kader waarbinnen de uitvoering van specifieke kunst- en cultuuractiviteiten in de praktijk kan worden beschreven in meerjarenbeleidsnota's.

I. Opdracht
Actualiseer de kunst- en cultuurvisie 2021+ voor de gemeente Hengelo.

Bij het uitvoeren van de opdracht is er aandacht voor:
1. de aanbevelingen van de evaluatie van het cultuurbeleid 2014-2019;
2. aansluiting op de regionale samenwerkingen en provinciaal en landelijk kunst- en cultuurbeleid;
3. overzicht van relevante kunst- en cultuurdomeinen, waar met meerjarige beleidsnota's uitvoering gegeven kan worden aan de visie;
4. een actieve participatie van alle relevante partners in Hengelo bij het vaststellen van de visie en de relevante kunst- en cultuurdomeinen en de uitvoering in de praktijk;
5. de rol en bijdrage van de gemeente;
6. de maatschappelijke waarde voor aanbieders (culturele kernvoorzieningen, verenigingen, kunstenaars etc.) en inwoners en bezoekers van de gemeente Hengelo.

In bijlage 1 worden de aandachtspunten toegelicht.

II. Procesvoorstel

Bij de evaluatie van het huidige cultuurbeleid is geconstateerd dat veel uitgangspunten in de huidige visie nog steeds van kracht zijn. Er worden wel een aantal aandachtspunten naar voren gehaald waar de huidige visie nadere uitwerking of aanscherping op behoeft. Daarnaast wordt er belang aan gehecht dat de kwaliteit van het kunst- en cultuurbeleid wordt gewaarborgd en in dat kader dienen belangrijke stakeholders te worden geconsulteerd bij het op- en vaststellen van de kunst- en cultuurvisie. Deze stakeholders zijn gemeenteraadsleden, de adviescommissies en werkgroepen en de culturele kernvoorzieningen. Na deze consultatie wordt de kunst- en cultuurvisie 2021+ ter besluitvorming aangeboden aan het college en de gemeenteraad.

Planning (concept)

2019	
December	- Bestuurlijke opdracht vaststellen in college (uiterlijk 17 december) - Ambtelijke analyse maken door team Cultuur: 1) kapstok kunst- en cultuurvisie 2021+ uitwerken en 2) tekstvoorstel geactualiseerde versie kunst- en cultuurvisie 2021+. - uitnodigen van stakeholders voor twee sessies in februari 2020: Eén sessie voor alle culturele instellingen/betrokkenen, inclusief inwoners en één sessie specifiek gericht op belanghebbenden beeldende kunst. Eén van de belangrijkste aanbevelingen van de evaluatie is 'het opnieuw bezien van (de uitvoering van) het gemeentelijk beeldende kunstbeleid', wat aanleiding is om dit in een aparte bijeenkomst met de doelgroep en belanghebbenden uit te diepen. De raad wordt voor beide sessies ook uitgenodigd.
2020	
Januari	- Conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ uitwerken (o.b.v. ambtelijke analyse) - Bespreking conceptvoorstel + opzet stakeholders sessies in PHO
Februari	- Twee sessies stakeholders Doelen: meenemen in geactualiseerde visie, verhouding visie vs. beleidsnota's en toetsen inhoudelijke richting geactualiseerde visie in relatie tot toekomstwensen van stakeholders - Reacties verwerken in conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ - Bespreken conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ met team Cultuur en aanpassen in nieuwe versie - Bespreken en vaststellen conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ om PHO
Maart	- Indienen definitief conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ ter vaststelling door college en raad
17 maart	Vaststellen kunst- en cultuurvisie 2021+ door college
4 april	Presidium
22 april	Vaststellen Kunst- en cultuurvisie 2021+ door gemeenteraad

Na het vaststellen van de Kunst- en cultuurvisie 2021+ kan het volgende worden uitgewerkt:

2020	
Mei	- Voorstel kadernota 2022 - Ontwikkelplannen specifieke beleidsnota's (bijv. Podiumkunsten, Beeldende Kunst, Cultureel Erfgoed /Collectie, Media en letteren, Amateurkunst en Cultuureducatie)
Juni - December	Uitvoeren ontwikkelplannen specifieke beleidsnota's Vaststellen van specifieke beleidsnota's

Bijlage:

1. Toelichting op aandachtspunten

Bijlage 1 Toelichting op aandachtspunten

1. Aanbevelingen evaluatie cultuurbeleid 2014-2019

In de evaluatie cultuurbeleid, vastgesteld op 1 oktober 2019, wordt uitgebreid teruggeblikt op de beleidsperiode en worden adviezen en aanbevelingen uit de culturele sector opgesomd. Op basis van de input, adviezen en aanbevelingen is geconstateerd dat veel uitgangspunten uit de huidige visie nog steeds van kracht zijn. Er komen uit deze evaluatie wel een aantal aandachtspunten naar voren waar de huidige visie nadere uitwerking of aanscherping behoeft.

- Het opnieuw bezien van (de uitvoering van) het gemeentelijk beeldende kunstbeleid.
- Het onderzoeken en waar mogelijk realiseren van samenhang met het evenementenbeleid.
- De samenwerking tussen de culturele instellingen in de stad en met andere gemeenten in de regio optimaliseren in de praktijk effecten te zien als schaalvoordelen, gezamenlijke uitvoering van overlappende taken, eenduidige aansturing en programmering die leiden tot sterke organisaties.
- Monitoring en evaluatie van de werking van het beleid, conform het Culturele Waarde Model, opnemen in de nieuwe kunst- en cultuurvisie.
- De verhouding tussen het lokale en regionale kunst- en cultuurbeleid toetsen aan wat Hengelo lokaal belangrijk vindt en daarbij ook aansluiting vinden met programma Bruisende Binnenstad.

2. Regionale, provinciale en landelijke aansluiting

In de volgende tabel een overzicht van relevante samenwerkingen, initiatieven en beleidsdocumenten.

Regionaal	- Regio Deal Twente (Creatieve Broedplaatsen) - Cultuurprofiel Regio Twente (Ruimte voor Verbeelding 2021-2024)
Provinciaal	- Cultuurnota 2017-2020 - Landsdeel Oost
Landelijk	- Cultuurbeleid 2021-2024 - Raad van Cultuur

3. Overzicht kunst- en cultuurdomeinen

- Amateurkunst
- Beeldende kunst
- Educatie (cultuureducatie en kunsteducatie)
- Cultureel erfgoed
- Evenementen
- Media en letteren
- Musea en gemeentelijke collectie
- Podiumkunsten

4. Belanghebbende partijen kunst en cultuur in Hengelo

In willekeurige volgorde wordt een overzicht gegeven van de lokale partners die belang hebben bij de kunst- en cultuurvisie 2021+ en actief bijdragen aan de uitvoering ervan. Zij zullen actief worden benaderd om mee te denken en te praten over de kunst- en cultuurvisie 2021+.

Gemeenteraadsleden	Ambtenaren Hengelo (sociaal domein, Bruisende Binnenstad, Hengelo Promotie)
Adviescommissie BKV	Hengelo Promotie
Erfgoedcommissie Hengelo	Stadsdichter
Bibliotheek Hengelo	Hengelo Leest

Metropool | poppodia van Twente	Federatie van Hengelose Muziekverenigingen
Oyfo Kunst en Techniek	Hengelose Korenkoepel
Schouwburg Hengelo	Podiumkunsten overleg
Ateliers '93	Platform amateur beeldend kunstenaars
Stichting Woon- en Werkruimten Hengelose kunstenaars (SWWK)	Hengelose Oranjevereniging
Stichting HeArtpool	Stichting Herdenking 4 mei
virtueel Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst	Cultuurpodium Houtmaat
Stichting In Wording	Stichting Kamermuziek Hengelo
Individuele beeldend kunstenaars	Jazzclub Hengelo
Federatie van Hengelose Muziekverenigingen	Theater Kamak
Hengelose Korenkoepel	Stichting Volkskerstzang
Podiumkunsten overleg	Barst theaterproducties
Platform amateur beeldend kunstenaars	Filmhuis Hengelo
Museum Hengelo	BAM! Festival
Historisch Archief Beckum	Vocaal Festival Amusing Hengelo
Historie Brandweer Hengelo	Kunsten op Straat Hengelo
RTV Hengelo	Krangfestival
	WAK organisatie

Bij de uitwerking van de specifieke beleidsnota's wordt de uitvoering concreter op activiteitenniveau opgepakt en zullen ook culturele instellingen zonder subsidierelatie met de gemeente, inwoners, ondernemers en overige geïnteresseerden uitgenodigd worden en actief betrokken worden.

5. Rol van de gemeente

De gemeente van vandaag is in beweging. Ontwikkelingen in de samenleving, decentralisatie van overheidstaken én bezuinigingen vragen om een andere manier van werken. Het effectief organiseren van oplossingen zijn daarbij de nieuwe werkelijkheid en dat vraagt om een groot verbindend vermogen van de gemeente. Ook in de culturele sector is het van belang dat alle stakeholders (instellingen, individuen, inwoners) zich betrokken voelen en betrokken worden als partner in de uitvoering. Dat vraagt om een nieuwe benadering van de rol van de gemeente. De gemeente is anno 2019 niet eendimensionaal de beleidsmaker en/of de financier. De gemeente kan, afwisselend van het onderwerp of de context, verschillende rollen oppakken:

- Beheerder: gemeente is vooral uitvoerend bezig en gebruikt een juridisch instrumentarium. Het eigen beleid wordt uitgevoerd en er zijn beperkte vormen van inwonersparticipatie.
- Leider: gemeente is gericht op resultaten. Op verschillende terreinen is beleid geformuleerd. Hierbij heeft de gemeente de leidende rol en is zij in de uitvoering ook de trekker.
- Regisseur: gemeente stuurt vooral op inhoud en processen. In plaats van beleid op verschillende terreinen is er sprake van een integraal beleid, waarbij er wordt gewerkt met programma's en projecten. Er ligt een sterke nadruk op inwonersparticipatie, omdat deze in de uitvoering ook actief bijdragen.
- Facilitator: de gemeente is onderdeel van een netwerk van actoren met veel ambitie. Er wordt vooral verbindend opgetreden. De gemeente faciliteert het proces en laat de uitvoering over aan partners. Inwonersparticipatie wordt een belangrijke rol toegekend.

6. Maatschappelijke waarde voor aanbieders en inwoners/bezoekers

De culturele sector kent veel aanbieders met een eigen achtergrond en dito bereik. In Hengelo is het een sector met de kernvoorzieningen bibliotheek, Oyfo, Metropool en de schouwburg, maar ook een waaraan veel amateurverenigingen, musea en beeldend kunstenaars (individuen/collectieven, professioneel/amateur) kleur geven. Alle initiatieven kunnen bijdragen aan de leefbaarheid en

uitstraling van de gemeente Hengelo. Zowel inwoners als bezoekers kunnen daar in potentie van genieten.
Met het aanbod van kunst en cultuur worden mogelijk ook doelstellingen van andere sectoren, waar gemeentelijk beleid op geformuleerd, worden behaald. Hierbij valt te denken aan economie, binnenstad, onderwijs, participatie, armoede/schulden, inburgering en werk en inkomen. Sinds 2018 wordt met het Culturele Waarde Model de culturele kernvoorzieningen getoetst op de artistiek-inhoudelijke en maatschappelijk kwaliteit. Ook ten aanzien van de kunst- en cultuurvisie en daaraan verbonden beleid is het monitoren van de maatschappelijke toegevoegde waarde een belangrijke toets. Dit kan door middel van een klantpanel of inwonersenquête.

Samen meer voor kunst en cultuur

Cultuurnota 2021-2024

augustus 2021

www.hengelo.nl

Gemeente Hengelo

Inhoud

Voorwoord 3
1. Inleiding 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Kunst- en cultuurbeleid van Hengelo 5
1.3 Bovenlokaal beleid en samenwerkingen 8
1.4 Coronacrisis 9
1.5 Huisvesting 10
1.6 Verbinding andere beleidsterreinen en sectoren 10

2. Strategie 11
2.1 Visie en missie 11
2.2 Kernwaarden 11
2.3 Creatieve Keten 12

3. Organisatie 13
3.1 Gemeente 13
3.2 Partners 13

4. Programmalijnen 15
4.1 Versterken van culturele infrastructuur 15
4.2 Bevorderen van deelname aan kunst en cultuur 21
4.3 Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling 23

5. Planning 27
Programmalijn 1: Versterken culturele infrastructuur 27
Programmalijn 2: Bevorderen deelname door kunst en cultuur 28
Programmalijn 3: Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling 28

6. Monitoring en evaluatie 29

7. Financiën 31
Gebruikte documentatie 32

Bijlagen 33
Bijlage 1 Factsheet Cultuurpeiling Hengelo 2020 34
Bijlage 2 Culturele instellingen/belanghebbenden Hengelo 35
Bijlage 3 Cultureel voorzieningenmodel 36
Bijlage 4 Culturele Waardemodel 38
Bijlage 5 Cultuurprofiel Twente (samenvatting) 41

Voorwoord

Het BAM-festival in het Bernhardplantsoen bezoeken, een boek lenen bij de bibliotheek, streetart bewonderen, het Techniekmuseum ervaren, naar de bios, een theatervoorstelling in de Schouwburg bijwonen, zingen in een band of koor en een expositie op straat. Op veel verschillende manieren komen u en ik dagelijks in aanraking met kunst en cultuur. Hengelo kent een veelzijdig cultureel leven. Op professioneel én amateurniveau. Wij koesteren de inzet van de vele professionals én vrijwilligers die zorgen voor een breed en divers cultureel aanbod voor de inwoners en bezoekers van onze stad.

Voor u ligt de Kunst- en Cultuurnota van de gemeente Hengelo. De gemeente heeft diverse gesprekken gehad met aanbieders, makers en liefhebbers van kunst en cultuur. Ook is er onder de inwoners een online enquête gehouden over hun kunst- en cultuurbeleving en –behoefte in Hengelo voor de ontwikkeling van de nieuwe kunst- en cultuurnota. Met de partners in de culturele sector is concreet gesproken over hoe we vanuit een gedeelde visie samen meer kunnen betekenen voor de Hengeloërs. Met de kunst- en cultuurvisie 2021-2024 komt er meer ruimte voor iedereen, om deel te nemen aan culturele activiteiten of zelf het initiatief daarvoor te nemen.

In het afgelopen jaar werd duidelijk dat het culturele aanbod niet vanzelfsprekend is. Het coronavirus had enorme impact. Van de ene op de andere dag kwam het culturele leven tot stilstand. We hebben echter ook de veerkracht van ons culturele bestel gezien: daar waar mogelijk werden (publieks-)activiteiten weer opgestart. In zo'n periode besef je hoe belangrijk de bijdrage van culturele sector is: om te ontspannen, te verbinden, te inspireren en om mee te doen. Wij dragen kunst en cultuur een warm hart toe en streven ernaar dat alle inwoners optimaal kunnen genieten van al het moois wat Hengelo op dit punt te bieden heeft. In

deze nota worden de mogelijkheden daartoe gecreëerd en wij gaan er graag met u mee aan de slag. Wij geloven in de kracht van onze inwoners én in die van de cultuurinstellingen en verenigingen zelf. Op die manier zorgen we met elkaar voor een duurzame cultuursector, klaar voor de toekomst.

Augustus '21
Bas van Wakeren
Wethouder Cultuur

Bibliotheek (Foto: Nicole Tanke)

Hengelo leest

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De beleidsperiode van de huidige kunst- en cultuurvisie KenT u Hengelo? loopt tot en met het jaar 2020. Eind 2019 is de kunst- en cultuurvisie met het instellingen in het culturele veld geëvalueerd. De aanbevelingen uit de evaluatie en de bespreking ervan in de politieke markt in december 2019 hebben geleid tot de opdracht om met een geactualiseerde cultuurvisie te komen.

Bij de actualisering van de cultuurvisie hebben we de visie, missie en kernwaarden van de huidige beleidsnota in actueel perspectief geplaatst en herijkt. Bij deze herijking hebben we een toetsing gedaan met het lokale culturele veld. Hierbij hebben we ook gekeken naar het beleid dat landelijk, provinciaal en regionaal op kunst- en cultuur is en wordt ontwikkeld. We hebben op 4 maart 2020 met raadsleden, aanbieders en betrokkenen uit de Hengelose kunst- en cultuursector gesproken over de kaders van het gemeentelijke beleid en hun ideeën voor daarbij passende activiteiten. Ook hebben we in het HengeloPanel inwoners vragen gesteld over hun huidige cultuurbeleving, de wijze waarop dat zich in de praktijk uit en welke behoeften daarin zijn (bijlage 1) Om zo te achterhalen welke behoefte er bij inwoners is ten aanzien van het kunst- en cultuur-aanbod. In 2020 hebben we twee Politieke Markten georganiseerd (augustus en december), waarin de kunst- en cultuurvisie 2021-2024 en de voorgenomen nieuwe beleidsactiviteiten zijn besproken. Hieruit zijn de wensen van de raad naar voren gekomen, waaronder de behoefte aan een beleidsnota die het huidige beleid toelicht. Dit heeft geresulteerd in deze kunst- en cultuurnota voor de beleidsperiode 2021-2024.

Leeswijzer

Met deze nota formuleren we het kunst- en cultuurbeleid ambitieus, duidelijk en actiegericht. Na de inleiding van het gemeenlijk kunst- en cultuurbeleid en culturele voorzieningenniveau in Hengelo worden de kaders van beleid uiteengezet. Eerst in hoofdstuk 2 lichten we de strategische kader van het beleid toe door de visie, missie en kernwaarden te duiden. Hierin staat centraal waaraan alle activiteiten in abstracte zin aan bij moeten dragen en welke rode draad we belangrijk vinden. In hoofdstuk 3 wordt dit aangevuld door een toelichting op de rol van de gemeente en de organisatie van de Hengelose kunst- en cultuursector.

Na de introductie van het beleidskader beschrijven we specifiek hoe de uitvoering van dat kader in de jaren 2021-2024 eruit ziet . Dat doen we aan de hand van drie programmalijnen, waarbij we in termen van doelstelling, speerpunten en actiepunten aangeven wat we als gemeente blijven doen en wat we nieuw/anders gaan doen. Hierbij beschrijven we ook welke partijen daaraan gaan werken en welke maatschappelijke effecten we beogen.

In hoofdstuk 5 vertalen we dit naar een meerjarenplanning. En in hoofdstuk 6 lichten we toe hoe en we de monitoring van de resultaten en de evaluatie van het beleid uitvoeren.

Tot slot presenteren we in hoofdstuk 7 de benodigde financiële middelen om het kunst- en cultuurbeleid in de periode 2021-2024 uit te kunnen voeren.

1.2 Kunst- en cultuurbeleid van Hengelo

Kunst en cultuur inspireren, verbreden je horizon en maken je een rijker mens. De gemeente zet zich in om die ervaring toegankelijk te maken voor haar inwoners en bezoekers. Dat levert plezier en creativiteit op, maar ook samenwerking en nieuwsgierigheid. Daarnaast zorgen een divers aanbod van kunst en cultuur er voor, dat Hengelo een aantrekkelijke gemeente is om te wonen. Een vitale binnenstad maakt de stad aantrekkelijker als vestigingsplaats voor bedrijven en inwoners, is een belangrijke plek voor ontmoeting en is bepalend voor de identiteit van de stad.

Verenigingen en voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur dragen bij aan het welzijn van inwoners; kunst en cultuur stimuleren de gemeenschapszin van (groepen) burgers en de intrinsieke waarde van cultuur, de esthetische waarde is uniek. Samen muziek maken en toneel spelen brengt inwoners dichter bij elkaar en het bezoek van een concert of tentoonstelling heeft een positieve invloed op de mentale gezondheid en is een vorm van ontspanning.

Hengelo heeft een groot en divers aanbod aan kunst- en cultuuractiviteiten. Amateurverenigingen, culturele instellingen en individuele kunstenaars bieden veel verschillende activiteiten aan. Sommige activiteiten zijn zeer bekend en gewaardeerd door de inwoners en andere minder bekend en/of bemind, maar vanuit het perspectief dat er ‘voor ieder wat wils’ moet zijn, ondersteunt de gemeente zo breed en divers mogelijk culturele initiatieven.

Ook zetten we sinds een paar jaar stevig in op het aantrekkelijker maken van Hengelo als woon- en verblijfstad. We werken aan een compacte binnenstad, met een onderscheidend aanbod van grotere en kleine winkels, lokale boetiekjes, goede horeca, uitnodigende terrassen, mooie gevels, voldoende groen en water en een gezellige sfeer. Kunst- en cultuuractiviteiten en de verfraaiing met beeldende kunst in de openbare ruimte dragen daar zichtbaar aan bij.

Tot slot is Hengelo een stad met ondernemende mensen en bedrijven en daar hoort ruimte te zijn voor vernieuwing en ontwikkeling. Met respect en gevoel voor het verleden, werken we aan de toekomst en dat geldt ook voor de kunst- en cultuursector.

Het perspectief van kunst- en cultuurbeleid
Het kunst- en cultuurbeleid van de gemeente Hengelo kenmerkt zich door beleid op drie lijnen:

1. Culturele voorzieningen
Met het structureel subsidiëren van amateurverenigingen en culturele instellingen leggen we de basis voor de culturele programmering van de stad. Bijna de helft van de inwoners geeft aan dat kunst en cultuur deel uitmaken van hun dagelijks leven. Driekwart van de inwoners vindt het belangrijk dat de gemeente kunst en cultuur financieel ondersteunt. Om ervoor te zorgen dat de culturele programmering van Hengelo een sterk fundament heeft, subsidiëren wij structureel een aantal culturele voorzieningen. Zij vormen samen de culturele basisinfrastructuur van de stad.

De culturele infrastructuur van Hengelo bestaat uit jaarlijks gesubsidieerde culturele kernvoorzieningen, aanvullende culturele voorzieningen en amateurverenigingen (bijlage 2) en niet- jaarlijks gesubsidieerde instellingen (in de figuur cursief gedrukt enkele voorbeelden).

De vier culturele kernvoorzieningen zijn met een eigen taakstelling actief voor de disciplines media en letteren (bibliotheek), cultureel erfgoed en amateurkunst en kunsteducatie (OYFO kunst en techniek) en podiumkunsten (Metropool en Schouwburg). In Hengelo vervullen zij een verbindende rol binnen hun discipline met de overige instellingen in de stad en zijn zij uitvoerende partner als het gaat om het verbinden van kunst en cultuur met andere sectoren (bijv. onderwijs, welzijn, zorg) en binnenstad en evenementen.
Hengelo kent tientallen amateurkunstverenigingen die op het gebied van muziek, dans, toneel, kunst het hele jaar door aanbod verzorgen aan de inwoners van de stad. Dagelijks vinden er op diverse locaties in de stad repetities plaats. Dat levert een veelvoud van concerten en uitvoeringen op waar binnen en buiten Hengelo van genoten wordt; zowel in kleine gezelschappen als voor groot publiek in de Schouwburg en Waterstaatskerk. De verenigingen zijn verenigd in de belangenorganisaties Hengeloos Korenkoepel, Federatie van Hengelose Muziekverenigingen en Theater en Dansoverleg en daar voert de gemeente structureel overleg mee

2. Cultuureducatiebeleid
We stimuleren dat inwoners op vroege leeftijd kennismaken met kunst en cultuur. Dit doen we onder meer door het (mede-)financieren, ontwikkelen en uitvoeren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Dit programma is een samenwerking van amateurverenigingen, culturele organisaties, OYFO, onderwijs en Saxion PABO. Het biedt de aanbieders van kunst en cultuur in de stad de mogelijkheid om zich te presenteren aan nieuwe doelgroepen.

3. Beheer en onderhoud gemeentelijk kunstbezit
De Gemeente Hengelo beschikt over een gemêleerd en waardevol hedendaags kunstbezit. In de loop van de decennia is door opdrachten, aankoop, schenking en met name via de Beeldende Kunstenaars Regeling (BKR) een omvangrijke collectie ontstaan. Momenteel bestaat de gemeentelijke kunstcollectie uit ongeveer 75 kunstwerken in de openbare ruimte en ongeveer 1.700 werken in de binnenruimten (schilderijen, tekeningen, grafiek, sculptuur en keramiek). De gemeente beheert en onderhoudt dit kunstbezit.

Ambitieniveau
Het ambitieniveau van Hengelo op het gebied van kunst en cultuur ligt hoog en het gemeentelijk cultuurbeleid is uitgebreid (bijlage 3). Voor een stad met 80.000 inwoners heeft Hengelo een breed en divers aanbod aan amateurverenigingen, culturele instellingen, kunstenaarscollectieven, theatergezelschappen, orkesten, musea en podia. Verschillende voorzieningen trekken ook publiek van buiten de gemeentegrenzen, zoals OYFO, de Schouwburg en Metropool.

Toekomstbestendige infrastructuur en subsidiëring
Aangaande de culturele infrastructuur is er sinds 2014 een transitie gaande. Het doel is om te komen tot een infrastructuur met instellingen en verenigingen die past bij de opgaven waar Hengelo als stad in sociaal en economisch opzicht voor staat. Het is een doorlopend proces, waar continu wordt gekeken naar hoe we verenigingen en instellingen in hun kracht kunnen zetten en van waarde te kunnen laten zijn voor de inwoners.

Dat doen we allereerst door een structuur op te zetten, waarmee we een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel voorzieningenniveau mogelijk maken. De basis van deze structuur zijn onze vier kernvoorzieningen: OYFO, Bibliotheek, Schouwburg en Metropool. Zij hebben ieder hun eigen identiteit en een bovenstedelijk karakter. Bovendien werken ze samen met (en versterken ze) de vele culturele verenigingen en instellingen die Hengelo rijk is en verbinden ze andere sectoren aan kunst en cultuur.

We doen dit in de tweede plaats door het perspectief op het subsidiëren van kunst en cultuur te verbreden. Bij kunst en cultuur staat de inhoudelijke kwaliteit voorop. We kijken naar de kwaliteit van kunst of cultuur, naar wat de impact en beleving van het publiek is, hoe hoog het aanzien is in de samenleving en in welke mate de kunst en cultuur professioneel wordt erkend. De maatschappelijke kwaliteit is echter ook van belang om te kunnen bepalen hoe kunst en cultuur van waarde is voor de inwoners van de stad. Hierbij kijken we naar hoe de activiteiten bijdragen aan talentontwikkeling of betrekken van kwetsbare doelgroepen, het publieksbereik (bijv. diversiteit en omvang), de samenwerking met maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven en de reputatie van de instelling. Dit leidt bij subsidiering tot prestatieafspraken met subsidieontvangers. In Hengelo maken we daarbij gebruik van het Culturele Waardemodel (bijlage 4).

Schouwburg Hengelo

Museum Hengelo

1.3 Bovenlokaal beleid en samenwerkingen

Het kunst- en cultuurbeleid van Hengelo staat niet op zichzelf. We stemmen het beleid af met onder meer het Rijk, de provincie en andere gemeenten in Twente. En werken ook veel samen met andere (buur)gemeenten in de cultuursector. Het Rijk stimuleert die regionale samenwerking.

Rijksbeleid 2021-2024 [1]

1. Verbreding en vernieuwing: meer ruimte voor andere genres, spelers, kunstvormen en nieuw generatie
2. Sterke cultuursector: stimuleren van eerlijke beloning en goede arbeidsvoorwaarden, impuls voor podiumkunsten en het filmfonds
3. Cultuurparticipatie: bevorderen cultuurdeelname van verschillende groepen en het opzetten van een vervolg-programma op Cultuureducatie met kwaliteit
4. Cultuur over de grenzen heen: versterken internationaal profiel van Nederland

Provinciaal beleid 2017-2020 [2]

Het provinciale beleid wordt momenteel herzien. De kernpunten van het huidig beleid zijn:
1. Behouden, ontwikkelen en beleefbaar maken van cultureel erfgoed
2. In stand houden en versterken van duurzame infrastructuur en een aanbod van hoge kwaliteit
3. Vergroten van toegankelijkheid van cultuureducatie, toekomstbestendig maken van aanbod van cultuurparticipatie en investeren in talentontwikkeling
4. Toekomstbestendig maken van Overijsselse Bibliotheeknetwerk

Landsdeel Oost [3]

Als onderdeel van de samenwerking met het rijk, de provincies Overijssel en Gelderland en de stedelijke regio's in deze provincies, heeft de gemeente Hengelo Route Oost vastgesteld, waarin zij samen beogen:
- te investeren in talentontwikkeling
- te zorgen voor (het behoud van) een krachtige en complete infrastructuur
- te sturen op meer regionale crossovers tussen disciplines binnen cultuur en daarbuiten

Cultuurregio Twente [4]

In 2018 hebben alle Twentse gemeenten het cultuurprofiel vastgesteld. Hierin staan drie speerpunten centraal, namelijk: 1. Tijd & Ruimte, 2. Traditie & Innovatie en 3. Grenzeloos Twente. Met dit cultuurprofiel wordt samenwerking bevorderd om zowel de toegevoegde waarde van de instellingen afzonderlijk als de cultuursector in deze regio als geheel te versterken en aantrekkelijker te maken. Vanuit deze samenwerking ontstond ook de proeftuinen creatieve broedplaatsen (zie bijlage 5)

---

[1] *Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, juni 2019*
[2] *Cultuur in de schijnwerpers (2016), Cultuurnota Overijssel 2017-2020*
[3] *Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 (2016), Landsdeel Oost*
[4] *Ruimte voor Verbeelding (2018), Cultuurprofiel van de regio Twente*

1.4 Coronacrisis

Vanaf maart 2020 heeft het coronavirus de wereld in zijn greep. De bedrijvigheid van de hele culturele sector kwam van de ene op de andere dag tot stilstand, ook in Hengelo. De coronamaatregelen hebben zowel op de korte als de lange termijn een behoorlijke impact op de culturele verenigingen en instellingen. De gevolgen van de coronacrisis zijn groot: financieel, organisatorisch en maatschappelijk. Ondanks de financiële steunpakketten vanuit het rijk, de provincie en de gemeente zelf trekt de coronacrisis een zware wissel op alle culturele organisaties, instellingen, verenigingen en (professionele) kunstenaars in Hengelo. Dit heeft ook invloed op de uitvoering van het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid in de komende periode.

De crisis tast de basis van de culturele infrastructuur van Hengelo aan en om de schade te beperken dient deze eerst hersteld te worden. Binnen het gemeentelijk cultuurbeleid is het vertrekpunt, dat het subsidiëren van amateurverenigingen en culturele instellingen de basis vormt voor de culturele programmering van de stad Hengelo. Het is essentieel dat zij dat basisaanbod kunnen blijven verzorgen. Daarnaast past het ook bij de Hengelose cultuur om ruimte te blijven bieden aan nieuwe initiatieven en ideeën. Hoeveel middelen en welke ondersteuning daarvoor nodig is, is nog niet bekend. Maar dat de prioriteit er ligt om met een gezonde culturele infrastructuur uit de coronacrisis te komen, is zeker.

Financiële impact

Al sinds het begin van de crisis zijn de verenigingen en instellingen gesloten of zeer beperkt open. De inkomsten liepen meteen terug, waar de kosten door (lang)lopende afspraken gewoon doorliepen. Dit heeft geleid tot financiële tekorten en men moest aanspraak doen op eigen vermogen om dat op te vangen. In 2020 heeft de gemeente Hengelo 11 instellingen financieel geholpen met hun urgente financiële tekorten (waarbij zij in hun voortbestaan werden bedreigd). Hoe langer het duurt voordat alles weer normaal is (en de oude verdienmodellen weer van toepassing zijn) hoe groter het aantal instellingen en verenigingen zal zijn met een urgent financieel tekort.

De gemeente Hengelo krijgt in 2020 en 2021 ondersteuning van het Rijk om de lokale culturele voorzieningen te helpen (in totaal €1,3 miljoen). Deze middelen worden ingezet om lokale culturele voorzieningen in de stad te ondersteunen om de gevolgen van de coronacrisis en –maatregelen op te vangen. Dat deze financiële bijdrage bij de sector zeer welkom is, blijkt uit de twee behoeftepeilingen in 2020. De sector liet weten dat de wens om geholpen te worden met het opvangen van financiële tekorten het grootste is. En dat de bijdrage van het Rijk cruciaal is, laat de omvang van de hoogte van de financiële steun wel zien. Helaas is het onzeker of en hoe lang het Rijk geld voor dergelijke steun voor de lokale culturele voorzieningen zal blijven reserveren.

Organisatorische impact

Omdat vanaf maart 2020 de podia, musea, kunstenscholen en amateurkunstverenigingen hun activiteiten (deels) moesten staken, is de organisatorische impact groot. In de loop van 2020 waren er tussentijdse versoepelingen van de maatregelen waardoor enkele instellingen en verenigingen in aangepaste vorm (een deel van) hun activiteiten weer konden hervatten. In de praktijk betekende dat bijvoorbeeld dat repetities wel doorgingen maar de uitvoeringen niet, dat lessen online gegeven werden of op een andere (grotere) locatie en dat musea, bibliotheek en podia een maximaal aantal bezoekers per dag, vierkante meter of voorstelling toe mochten laten.

Door corona zijn de activiteiten van de structureel gesubsidieerde organisaties fors veranderd: het weer hervatten van de activiteiten gebeurde niet altijd kostenneutraal, maar heeft ook veel gevraagd van hun (veelal vrijwilligers)organisatie. Naast het reguliere contact over het uitvoeren van de corona-maatregelen en door twee keer te peilen (april en augustus) is er goed zicht op waar de ondersteuningsbehoefte van de instellingen en verenigingen ligt. Het vaccinatieprogramma van voorjaar 2021 biedt perspectief om de deuren weer te openen en activiteiten weer te organiseren, maar het blijft onzeker wanneer en op welke wijze. Dit maakt dat het voor vrijwilligersorganisaties lastig is om de bedrijfsvoering goed op orde te houden: hoe houdt je de vereniging/ instelling financieel gezond, hoe houdt je werknemers/vrijwilligers gemotiveerd en bindt en behoudt je jouw bezoekers, publiek en/of leden? Het is niet vanzelfsprekend dat áls alles weer normaal plaats kan vinden, dat dan ook alles meteen weer normaal opgestart kan worden. De gevolgen van de corona-crisis en -maatregelen hebben een langer effect, zeker als vrijwilligers vanwege het ontbreken van activiteiten af gaan haken.

Maatschappelijke impact

Het sluiten van de musea en podia en het stopzetten van repetities en lessen hebben ook effect op de inwoners van Hengelo. Van de ene op de andere dag valt een vorm van vrije tijdsbesteding weg en wordt de verbinding met gelijkgestemden en vrienden verbroken. Kunst- en cultuuractiviteiten dragen bij aan het welzijn van de mens (in termen van ontspanning en persoonlijke ontwikkeling), maar is ook het cement van de samenleving (het verhoogt de sociale cohesie). Instellingen en verenigingen constateren een afname aan bezoekers, publiek en leden, maar ook een afname aan inzet en betrokkenheid van (vaak ook oudere) vrijwilligers. Hoe lang het duurt voordat inwoners van Hengelo weer actief bijdragen aan de organisatie van kunst- en cultuuractiviteiten en daar weer volop en zorgeloos aan zullen gaan deelnemen, is onzeker.

De gemeente Hengelo ziet het als prioriteit om met een gezonde culturele infrastructuur uit de coronacrisis te komen. In de eerste periode van dit meerjarenbeleid ligt de focus op het ondersteunen van de verenigingen en instellingen, zodat de Hengelose kunst- en cultuursector gezond en weerbaar uit deze crisis komt.

Bibliotheek (Foto: Nicole Tanke)

1.5 Huisvesting

In 2017 is de lijn ingezet dat de culturele functies in gemeentelijk vastgoed moeten worden gehuisvest als deze om een specifiek gebouw en inrichting vragen[5]. Dit geldt voor de beide podia (Metropool en Schouwburg). Voor alle andere functies is gemeentelijk vastgoed niet nodig. Vandaar ook dat de bibliotheek, Oyfo, Museum Hengelo en Lokale omroep Hengelo niet in gemeentelijk vastgoed zijn gehuisvest.

Ateliers krijgen een huisvestingssubsidie. De gemeente is niet verantwoordelijk voor het accommoderen van de ateliers in gemeentelijk vastgoed. Bij huisvestingsvragen kan de gemeente wel meedenken en helpen zoeken naar mogelijkheden. Voor wat betreft de ateliers is hier vanuit het verleden gezocht naar goedkope, betaalbare accommodaties, deze werden vooral gevonden in oudere gemeentelijke panden. Deze situatie is nog steeds van toepassing, het tekort wordt aangevuld door de gemeente. Deze 'stille subsidie' wordt nu beter in beeld gebracht. Stichting SWWK, zorgt voor de afstemming met de beeldend kunstenaars en gemeente.

Amateurkunstorganisaties worden gesubsidieerd voor activiteiten. De gemeente is niet verantwoordelijk voor de huisvesting.

Functies	Niveau stad/wijk	Vastgoed in gemeentelijk eigendom
Bibliotheek	Stad	nee
Oyfo	Stad	nee
Schouwburg	Stad	ja
Poppodium (Metropool)	Stad	ja
Museum Hengelo	Stad	nee
Erfgoedorganisaties	Stad	nee
Lokale omroep	Stad	nee
Ateliers	Stad	deels
Amateurkunst	Stad	nee

Figuur 2 Overzicht culturele functies en huisvesting

1.6 Verbinding andere beleidsterreinen en sectoren

Het domein kunst- en cultuur kent automatisch veel verbindingen met andere gemeentelijke beleidsterreinen, zoals met het sociaal domein, huisvesting en onderwijs. En ook met stadspromotie en economie. In deze nota werken we dit op activiteitenniveau verder uit. Met kunst en cultuur kunnen we ook een bijdrage leveren aan de oplossingen voor opgaven in het sociaal domein. Bijvoorbeeld op thema's als laaggeletterdheid, eenzaamheid, participatie en werk en inkomen. Vanuit cultuur leggen we deze verbinding actief, want het mes snijdt aan twee kanten. De kunst- en cultuursector wordt gevraagd om bij te dragen als (preventie)middel, maar deze samenwerking biedt ook kansen om (nieuwe) doelgroepen kennis te laten maken met kunst en cultuur en de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur te laten zien. Dit leidt er toe dat culturele instellingen en verenigingen samenwerken met partijen uit onder andere de onderwijs-, zorg- en welzijnssector.

Taken cultuurmakelaar

- Functioneren als gids, verbinder en aanjager met betrekking tot cultuurparticipatie (programma's) en de inzet van cultuur als middel binnen het sociaal domein (verbinding tot stand brengen tussen cultuur met zorg/welzijn).
- Versterken en onderhouden van de afgelopen jaren opgebouwde kennis, expertise en initiatieven met betrekking tot het culturele (semi)professionele en amateurveld (onder andere voortkomend uit de Week van de Amateurkunst).
- (Mede) ontwikkelen van cultuurparticipatieprogramma's in samenwerking met de Beweegmakelaar en de Sociale Activeringsmakelaar.
- Stimuleren van blijvende samenwerking en verbinding in het culturele veld (zoals gezamenlijke programmering, podiumlocaties, fondsen of samenwerkingskansen).
- Bereiken en stimuleren van activiteiten van en voor de volgende doelgroep: jongeren, nieuw talent en (multi) culturele initiatieven, mensen met een beperking, eenzame ouderen.
- Deelnemen aan het op te zetten netwerk van Cultuurmakelaars in de regio.

[5] *Accommodatiebeleid Sociaal en vastgoedkaders (2021)*

2. Strategie

De beleidsnota 'KenT u Hengelo' (2013) ging uit van een duidelijke en sterk geformuleerde visie. In deze actualisatie van de cultuurvisie is ervoor gekozen om de bestaande visie aan te scherpen en aan te vullen op basis van de huidige inzichten en ontwikkelingen. De missie geeft de richting aan in datgene wat we in het kunst- en cultuurbeleid de komende jaren belangrijk vinden en waar we vooral aan willen bijdragen. De kernwaarden zijn de rode draad van de geformuleerde doelstellingen en resultaten.

2.1 Visie en missie

Kunst en cultuur versterken de culturele identiteit van Hengelo en maken het aantrekkelijk om hier te wonen en te verblijven.

Het faciliteren van een divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstaand kunst- en cultuuraanbod, het stimuleren van deelname aan culturele activiteiten van de Hengeloërs en verbinden van culturele organisaties binnen en buiten de culturele sector om het cultuurklimaat over de volle breedte te verbeteren.

Divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstaand aanbod
Het aantal inwoners en de samenstelling daarvan, maar ook de geschiedenis van de stad bepalen het aanbod van culturele voorzieningen in Hengelo. We streven er naar dat alle inwoners in Hengelo gebruik kunnen maken van het aanbod van film, media en letteren, cultureel erfgoed, beeldende kunst/bouwkunst, amateurkunst en cultuureducatie en podiumkunsten. Dit betekent een divers aanbod, waarin er plaats is voor kunst en cultuur als doel en als middel. We zetten in op een sector die toekomstbestendig is en waarbij investeringen en ondersteuning voor de langere termijn houdbaar zijn. De samenwerking in het Cultuurprofiel Twente zorgt voor een stevig fundament waar Hengelose instellingen op lange termijn van profiteren. De gemeente streeft ernaar om de randvoorwaarden te creëren waarin een zo hoog mogelijk niveau van kunst en cultuur gerealiseerd kan worden.

Deelname aan cultuur
We hebben in Hengelo een divers aanbod aan kunst- en cultuuractiviteiten. Het HengeloPanel liet echter zien dat de sector niet goed in staat is om het aanbod bekend te maken. Wanneer de inwoners van Hengelo en de regio het kunst- en cultuuraanbod beter leren kennen, gaan er meer Hengeloërs actief deelnemen aan het aanbod in de stad en de regio.

Verbinden binnen en buiten de culturele sector
De waarde van kunst en cultuur als doel wordt niet alleen binnen, maar ook buiten de sector erkend. Zo dragen kunst en cultuur bij aan persoonlijke ontwikkeling, aan een bruisende binnenstad, is het van betekenis bij integratie en kan het een toeristische trekpleister zijn. Door kunst en cultuur als middel meer centraal te stellen kunnen binnen de culturele sector organisaties elkaar versterken en worden culturele organisaties ook interessant voor organisaties uit andere sectoren.

2.2 Kernwaarden

1. Toetsen op inhoudelijk én maatschappelijke kwaliteit
Het aanbod van kunst en cultuur moet uitnodigend zijn voor iedereen die eraan mee wil doen. Van oudsher werden subsidies getoetst op 'hoe goed of uniek' de kunst of cultuur was (artistiek-inhoudelijke kwaliteit). Het is echter ook van belang wat de waarde van de activiteiten is voor de inwoners en/ of de samenleving. Dragen de activiteiten bijvoorbeeld bij aan de sociale cohesie? Of aan een prettigere stad om in te leven en te wonen? Of aan een samenwerking tussen verschillende sectoren? Dit noemen we de 'maatschappelijke kwaliteit'.

2. Aansluiten op vraag van inwoners
Het aanbod van kunst en cultuur moet ook aansluiten op de vraag van de inwoners van Hengelo. Keuzes die we in deze nota maken (en ook toekomstige keuzes) toetsen we aan datgene wat inwoners belangrijk vinden. Dat doen we onder meer via het HengeloPanel. Uit de cultuurpeiling onder het HengeloPanel blijkt dat 62% van de inwoners vindt dat kunst en cultuur het wonen in Hengelo aantrekkelijk maken. Ook is 48% van de inwoners tevreden over het huidige aanbod van kunst en cultuur. Daarnaast vinden inwoners de Bibliotheek, Schouwburg en Metropool in verhouding (zeer) belangrijke voorzieningen.

3. Lokale en regionale verbinding
Een culturele instelling kiest zelf haar positie in het culturele veld en bepaalt zelf waar zij voor is en wie zij aan wilt spreken of aan zich wilt binden. In de gemeente Hengelo geloven wij in de kracht van samenwerking en zowel de lokale als de regionale infrastructuur biedt kansen voor de Hengelose culturele sector om zich te versterken. Lokaal zijn amateurverenigingen en culturele kernvoorzieningen belangrijke partners in het realiseren van (gezamenlijke) doelstellingen. Regionaal is de samenwerking van de 14 Twentse gemeenten in de Cultuurregio Twente de verbinding om de slagkracht en aantrekkingskracht van de culturele instellingen te vergroten.

4. DNA van Hengelo is herkenbaar
Het DNA benoemt wat de stad is, wat haar uniek maakt en waarom doelgroepen voor onze stad kiezen. Het DNA is de basis van 'Het verhaal van Hengelo'. Het DNA is in 2017/18 opgehaald uit de Hengelose samenleving en weerspiegelt daarmee de kracht van de stad. De partners – waaronder de gemeente Hengelo – hebben afgesproken om het DNA te gebruiken als onderlegger voor diverse vervolgstappen. Het college heeft dit ook expliciet besloten. Het DNA is/ wordt momenteel gebruikt als basis en uitgangspunt voor

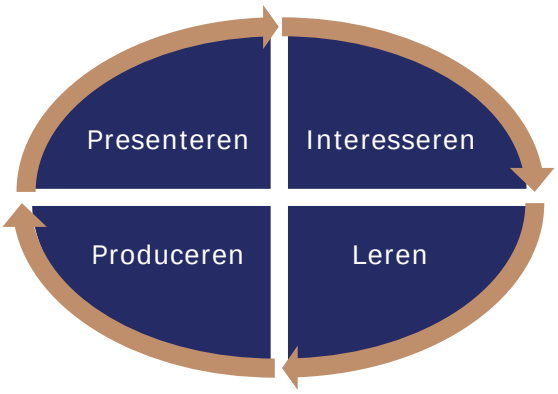

Graffiti

bijvoorbeeld promotionele uitingen, citymarketing (o.a. ontwikkeling door HP naar een stadsmerk), inrichting van de openbare ruimte, de inrichting van het nieuwe stadskantoor en de nieuwe gemeentelijke huisstijl. Door het DNA, het verhaal van Hengelo, op deze manier uit te dragen versterken we in woord en beeld de kracht van Hengelo. De kernwaarden van het DNA van Hengelo zijn Leefbaar en Betrokken, Vaardig en Vindingrijk en Praktisch en Idealistisch. Binnen kunst en cultuur komt dit tot uitdrukking in een actief en betrokken verenigingsleven, ruimte voor vindingrijkheid en balans tussen idealisme en pragmatisch handelen (voor meer info: www.hengelo.nu/het-verhaal-van-hengelo).

2.3 Creatieve Keten

Als leidraad voor het kunst- en cultuurbeleid hanteren we het concept van de 'creatieve keten'. Dit concept gaat uit van de functies die de culturele sector in een stad kan vervullen. De creatieve keten bestaat uit de schakels leren, produceren, presenteren en interesseren. De schakels van de keten vertegenwoordigen onafhankelijk van elkaar een specifieke functie, maar zijn ook complementair aan elkaar. Het is een cyclisch proces. In de praktijk overlappen de functies elkaar en kan een organisaties meerdere functies vervullen of aanbieden.

Figuur 3 Creatieve Keten

Toegepast op de culturele infrastructuur van Hengelo ziet de functieverdeling van de creatieve keten er als volgt uit:

Interesseren	cultuurpromotie en -marketing, sponsoring
Leren	bibliotheek, kunst-/cultuureducatie, amateurkunst, erfgoed- en techniekeducatie
Produceren	professionele kunstproductie, amateurkunst
Presenteren	podia, tentoonstellingsruimten en musea

Binnen de kunst- en cultuursector van Hengelo ligt de kracht in leren en presenteren en deze functies staan centraal in de (financiële) ondersteuning door de gemeente. De functies interesseren en produceren zijn onlosmakelijk verbonden aan leren en presenteren en daarvoor zetten we andere middelen dan subsidies in, zoals het faciliteren van samenwerkingen en het verbinden van partijen en sectoren.

3. Organisatie

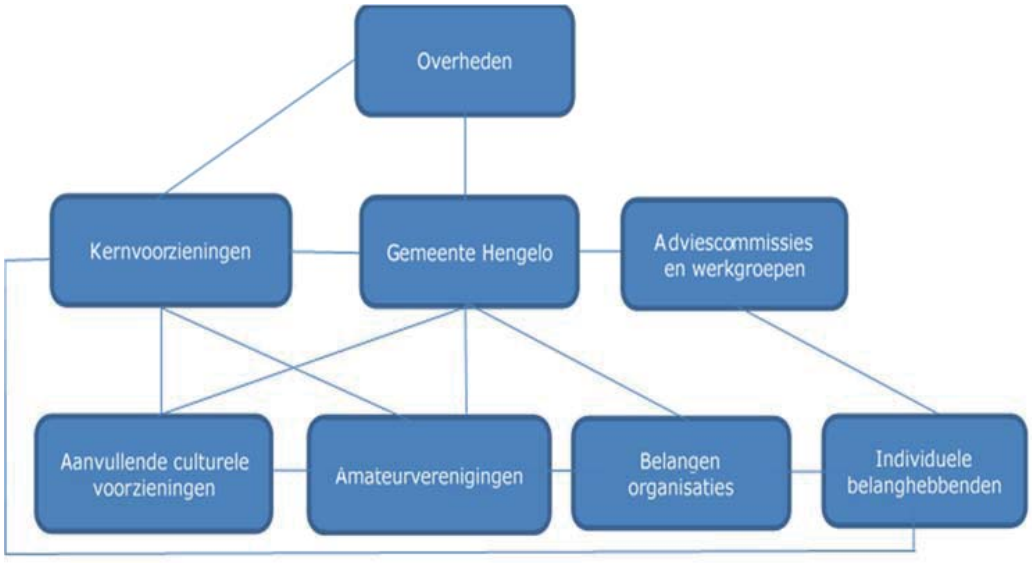
De afgelopen decennia heeft de overheid in de kunst- en cultuursector zich ten opzichte van de kunst- en cultuuraanbieders op verschillende manieren opgesteld. In het verdere verleden was het gebruikelijk om als lokale overheid op te treden als opdrachtgever (of zelfs als aanbieder). Er is ook een tijd geweest dat de lokale overheid probeerde de kunst- en cultuursector en de activiteiten aan de markt over te laten. Tegenwoordig kiezen we voor de middenweg: de dynamiek van de kunst- en cultuursector met uitvoering in de dagelijkse praktijk door de markt en de stabiliserende factor van de overheid op de lange termijn kunnen elkaar versterken. Enerzijds spelen we zo in op de behoeften van de sector en anderzijds is het mogelijk om te sturen op inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit.

3.1 Gemeente

Bij de gemeente zijn meerdere afdelingen betrokken bij het opstellen en uitvoeren van het kunst- en cultuurbeleid. De beleidsmedewerkers Cultuur staan het dichtst bij de uitvoering in de sector. De ambtelijke inzet richt zich op de uitvoering van het kunst- en cultuurbeleid. Denk aan het subsidiëren, het onderhouden van de relatie en het ondersteunen van verenigingen, instellingen en initiatieven, het beheer en onderhoud van de gemeentelijke kunstbezit en het leggen van verbinding van kunst en cultuur met andere domeinen en sectoren.

3.2 Partners

Organisaties, instellingen en individuen die actief zijn in de amateurkunst, beeldende kunst, cultuureducatie, cultuurparticipatie, cultureel erfgoed, evenementen, media en letteren, musea en gemeentelijke collectie en podiumkunsten ontplooien veel activiteiten. Zo divers als de activiteiten, zijn ook deze organisaties, instellingen en individuen. In de afgelopen jaren heeft de culturele infrastructuur zich ontwikkeld en goed georganiseerd.

Figuur 4: Culturele infrastructuur in Hengelo

Oyfo

Culturele kernvoorzieningen
De gemeente subsidieert vier culturele kernvoorzieningen: Bibliotheek, Metropool, Schouwburg en Oyfo. Zij bepalen voor een groot deel het culturele aanbod in de stad. De gemeente maakt met de kernvoorzieningen duidelijke afspraken over hun bijdrage en rol in en buiten Hengelo op basis van een gezamenlijk vastgesteld profiel.

Aanvullende culturele voorzieningen
De gemeente subsidieert ook een aantal aanvullende culturele voorzieningen, omdat die een specifieke bijdrage leveren aan het kunst- en cultuurklimaat van de stad. Hieronder vallen organisaties als RTV Hengelo, Museum Hengelo en het virtuele Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst.

Amateurkunstverenigingen
Hengelo kenmerkt zich door een groot aantal verenigingen, waarbinnen inwoners van de stad en de omgeving diverse vormen van amateurkunst beoefenen. De verenigingen zijn actief dankzij betrokken, enthousiaste en gedreven vrijwilligers. Diverse kunst- en cultuurvormen hebben zich verenigd in een koepelorganisatie die als contactpersoon of klankbord voor de betreffende deelsector optreden.

Commissie
De commissie Beeldende Kunst en Vormgeving en de Erfgoedcommissie adviseren de gemeente Hengelo ten aanzien van het beleid op deze gebieden. Zij adviseren het college van B&W over onder andere de gemeentelijke regeling voor beeldende kunst en over beleidswijzigingen op het gebied van beeldende kunst en vormgeving en erfgoed. In de commissies zitten vrijwilligers die door het college worden aangesteld. Hiervoor ontvangen zij een vrijwilligersvergoeding.

Beeldende kunst
Tot slot zijn er in Hengelo tientallen beeldend kunstenaars, vormgevers en creatieve ondernemers actief. Een aantal heeft zich verenigd, zoals Ateliers '93 en 074 PK. Daarnaast organiseert HeArtpool, een initiatief van liefhebbers van beeldende kunst, activiteiten om beeldende kunst in het algemeen en die in Hengelo in het bijzonder te stimuleren.

De complete lijst van jaarlijks structureel gesubsidieerde instellingen/organisaties is te vinden in bijlage 2.

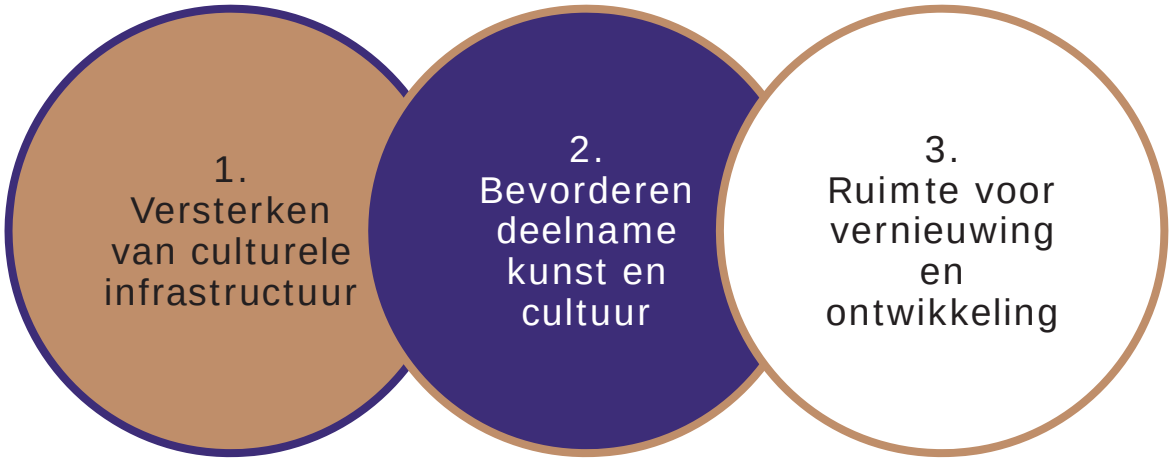
Uitvoerende partners
Vanuit de dagelijkse praktijk bepalen de betrokkenen in de kunst- en cultuursector welke bijdrage zij leveren aan de sector. De gemeente kan een partner zijn in de uitvoering. Bijvoorbeeld als er sprake is van een substantiële bijdrage aan de visie van het kunst- en cultuurbeleid, die past binnen het kader van onze missie en kernwaarden. Dan is er een gezamenlijk belang en kunnen we samenwerken om elkaar te versterken.

In de vorige beleidsperiode hebben we met de culturele kernvoorzieningen afspraken gemaakt over hun bijdrage aan het kunst- en cultuurbeleid. We hebben samen hun profiel en indicatoren voor hun artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit vastgesteld. Dit hebben we gedaan met behulp van het Culturele Waardemodel[6] (bijlage 4). Hierin is ook beschreven dat de kernvoorzieningen een inspirerende rol voor de sector in Hengelo vervullen en dat zij samen met de gemeente daar een faciliterende en verbindende rol in oppakken.

[6] *C. Bunnik (2016), Naar waarde gewogen*

4. Programmalijnen

Vanuit de gemeentelijke visie op kunst en cultuur geven we het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan vorm. Voor de komende beleidsperiode 2021-2024 hebben we ervoor gekozen om de elementen van de lokale organisatie, de inwoners en de toekomst in aparte programmalijnen uit te werken. Vanuit specifieke doelstellingen per programmalijn hebben we speerpunten geformuleerd, die bijdragen aan de realisatie van onze missie. Deze speerpunten maken we concreet met activiteiten. We beschrijven hierbij de rol van de uitvoerende partijen en die van de gemeente. Tot slot presenteren we per speerpunt het beoogde effect.

Figuur 5 Programmalijnen Kunst- en cultuurnota 2021-2024

4.1 Versterken van culturele infrastructuur

De infrastructuur van Hengelo representeert een passend aanbod voor de stad en is van toegevoegde waarde voor de regio. De gemeente subsidieert vier culturele kernvoorzieningen, een lokale omroep, diverse musea, tientallen amateurkunstverenigingen, een tweetal kunstenaarscollectieven en theatergezelschappen. Samen vormen zij de culturele infrastructuur, die de basis aanbiedt voor de culturele programmering van de stad Hengelo.

Doelstelling
De culturele organisaties en instellingen zijn in staat om vanuit een eigen, uniek profiel een waardevolle bijdrage te leveren aan de kunst- en cultuursector van Hengelo.

Speerpunt 1. Doorontwikkeling culturele kernvoorzieningen

Hengelo kent vier culturele kernvoorzieningen: Bibliotheek, Oyfo, Metropool en Schouwburg. De kernvoorzieningen bieden samen een sterk, , cultuuraanbod. Ze hebben niet alleen een lokale, maar ook een regionale functie. Dit gebeurt vanuit de creatieve ketenfuncties presenteren en leren. In de vorige beleidsperiode is de transitie van deze vier kernvoorzieningen in gang gezet met als doel om tot een toekomstbestendige culturele infrastructuur te komen. Het uitgangspunt daarbij was samenwerking, omdat dit leidt tot afstemming van aanbod en programmering, tot collegialiteit en tot winst voor alle betrokkenen. Bij de podia is daarbij gekeken naar hun bovenlokale functie. Dit heeft geleid tot een intensieve samenwerking met buurgemeente Enschede. Poppodium Metropool is daar een uniek resultaat van. Daarnaast is Bibliotheek Hengelo gefuseerd met de bibliotheken van Hof van Twente en Oldenzaal. Tot slot heeft de fusie van CREA centrum voor kunsteducatie met Techniekmuseum HEIM en Muziekschool Hengelo geleid tot een instelling met een uniek profiel voor Hengelo en de regio genaamd OYFO. De komende jaren zal Oyfo verder invulling geven aan dat profiel vanuit de nieuwe huisvesting op het Hazemeijerterrein. Op regionaal niveau liggen er meer mogelijkheden om samenwerking te optimaliseren. Denk aan samenwerking tussen theaters en musea.

Met de vier culturele kernvoorzieningen maken we prestatieafspraken over productie/output, publieksbereik, positie in de samenleving en erkenning. Bij de subsidiering maken we gebruik van het Culturele Waardemodel (bijlage 4), waarmee we ook de onderlinge relatie versterken. De komende jaren geven we verder invulling aan de positionering van de instellingen. En werken we de volgende concepten uit: Huiskamer van de Stad (Bibliotheek), Theater van de Stad (Schouwburg), de samenwerking met het amateur- en onderwijsveld en bedrijfsleven op de nieuwe locatie (OYFO) en het optimaal verbinden van Poppodium Metropool aan de (binnen)stad.

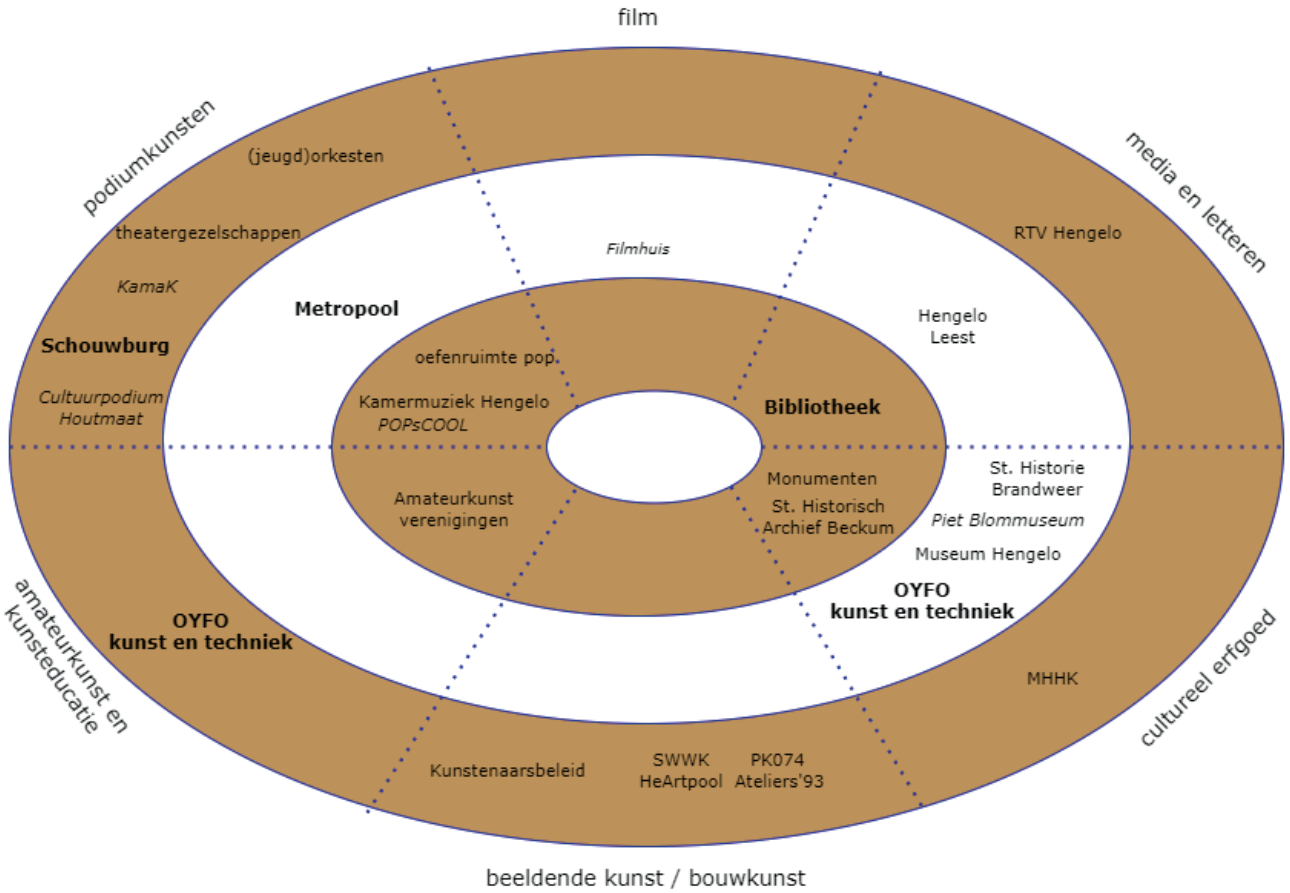
Wat blijven we doen?

#	Activiteiten	Betreft	Rol gemeente
1	Subsidiëren van culturele kernvoorzieningen	Bibliotheek, Metropool, Oyfo en Schouwburg	Subsidiënt
2	Optimaliseren van subsidierelatie met behulp van Culturele Waardemodel en versterken van accounthouderschap (zakelijk partnerschap)		

Wat gaan we nieuw doen?

#	Activiteiten	Samen met	Rol gemeente
3	Organiseren van halfjaarlijks overleg met culturele kernvoor-zieningen en amateurverenigingen om samenwerking actief te stimuleren	Bibliotheek, Metropool, Oyfo en Schouwburg, amateurverenigingen	Verbinder
4	Uitvoeren van het regionaal cultuurbeleid zoals is vastgesteld door 14 Twente gemeenten in het Cultuurprofiel van de regio Twente	Cultuurregio Twente	Penvoerder en trekker (samen met Enschede)

Beoogde effecten speerpunt 1
We verzekeren de toekomst-bestendigheid van de culturele kernvoorzieningen (mede door regionale samenwerking) en zij kunnen op hun beurt hun artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit duidelijker laten zien. De relatie tussen de gemeente en de culturele instellingen wordt verbeterd.

Figuur 1 Culturele voorzieningen in Hengelo

Samenwerking culturele kernvoorzieningen en amateurveld en andere partners

De Bibliotheek, Metropool, OYFO en Schouwburg vormen de kern van Hengelose culturele infrastructuur. Vanuit hun eigen profiel hebben zij een expliciete opdracht verbinding te leggen met het amateurveld en (maatschappelijke) partners in de stad en hen te versterken. In de afgelopen zijn de kernvoorzieningen op diverse manier de verbinding aangegaan. Vanuit het amateurveld wordt deze verbinding als essentieel voor hun bestaan ervaren. De amateurkunstverenigingen zijn een onmisbare schakel in de culturele infrastructuur. Zowel kleine als grote verenigingen weten elk op hun eigen niveau inwoners te binden en te boeien. Met hun activiteiten dragen zij direct bij aan het realiseren van de cultuurvisie en indirect hebben ze een aandeel in het realiseren van ambities op sociaal domeinthema's. Een kernvoorziening beschikt over professionaliteit, de faciliteiten en een netwerk waardoor het voor de verenigingen eenvoudiger is om bij te dragen aan maatschappelijke doelen. Programma's waarbij bijvoorbeeld inwoners kunnen kennismaken met kunst en cultuur dienen goed aan te sluiten bij het structurele aanbod van de amateurkunstverenging, zodat er een natuurlijke doorloop ontstaat. Het is ook een mogelijkheid om te laten zien aan de inwoner wat er allemaal te doen is op het gebied van kunst en cultuur in Hengelo.

Metropool (directeur Johan de Jong)
"Naast de fantastische evenementen aan de voorkant van Metropool, houden we ons al jaren bezig met talentontwikkeling in de popmuziek. Deze zouden we kunnen bestempelen als amateurbands, die in de oefenruimtes repeteren, spin-offs van de pop academie of gewoon de traditionele garage of zolder bands; honderden acts bewandelden het traject vanuit de oefenruimtes "indelift" om uiteindelijk een show in de kleine zaal en soms grote zaal te doen. De weg naar een eigen show of naar een plaats als support (voorprogramma) van een grote (inter)nationale act. De talentvolle acts worden inhoudelijk en artistiek begeleid door Metropool, maar ook krijgen ze de kans krijgt om deel te nemen aan provincie-brede activiteiten. Metropool begeleid de acts aan de marketing kant en helpt ze om zoveel mogelijk bezoekers te bereiken. De begeleiding van pop-acts op alle niveaus vindt op dit moment plaats onder de titel: Metro | The Works. De basis voor de onderstroming leggen we o.a. al op de scholengemeenschappen met ons lespakket popmuziek binnen het vak CKV en onze DOIT-projecten."

Schouwburg (directeur Raoul Boer)
"Schouwburgen bieden van oudsher een podium aan professionele artiesten en theatergezelschappen. Maar in Hengelo is er een lange traditie om ook de amateurverenigingen een prominente plek in het programma te geven. De samenwerking met het amateurveld is de laatste jaren geïntensiveerd en heeft geleid tot bijvoorbeeld 'Stork 150 jaar-The Proms' een theaterproductie in september 2018 door de amateurkoepels met circa 200 zangers, musici en acteurs ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van Stork. Deze krijgt een vervolg in de vorm van een tweejaarlijkse Nieuwjaars Proms.

Steeds meer culturele organisaties nemen hun intrek in de Schouwburg en er zijn steeds meer tentoonstellingen te zien. Ook het Filmhuis en Jazzclub Hengelo hebben er een plek. Verder heeft het Cultuurpodium Hengelo (HengeloLeest) in het theater een plek gevonden. Met andere culturele instellingen, zoals De Stichting Kamermuziek Hengelo en Kulturhus Borne, verzorgt de Schouwburg een gezamenlijk programma. Ook met niet-culturele organisaties ontwikkelt de Schouwburg activiteiten in en buiten het theater, zoals met Wijkracht, Jarabee, AZC Almelo, De Slinger en het Turks Platform. Schouwburg Hengelo heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een echt Theater van de Stad. Met de ruim 700 activiteiten en 120.000 bezoekers bereikt de Schouwburg een groot deel van de Hengelose bevolking."

Bibliotheek Hengelo (directeur René Siteur)
"De bibliotheek organiseert regelmatig het Schrijverscafé. Oefening en uitwisseling van amateurs op het gebied van creatief schrijven. Er is maandelijks een Poëzie-lunch, waar amateurdichters uit hun werk voorlezen. Ook voor kunst is plek in het bibliotheekpand: de afgelopen jaren is aan diverse amateurkunstenaars ruimte geboden om in onze kleine expositieruimte hun werk te laten zien."

De Bibliotheek Hengelo is een serieuze samenwerkingspartner binnen het sociale domein. Zij maakt deel uit van de regiegroep taal (gemeente, Wijkracht, ROC en Stichting lezen en Schrijven) waarin wordt samengewerkt aan het terugdringen van laaggeletterdheid. De bibliotheek is daarnaast ook de verbindende en verdiepende partner voor de inwoners van Hengelo om zich een leven lang te blijven ontwikkelen met speciale aandacht voor mensen die moeite hebben om mee te komen. Op het gebied van re-integratie en werk en inkomen is de bibliotheek een effectief platform. De bibliotheek biedt van oudsher een omgeving aan om te ontwikkelen. In dat kader biedt de bibliotheek gericht cursussen en presentaties aanv oor inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt. De Bibliotheek Hengelo is de lokale partner die jeugd en volwassenen ondersteunt bij hun taalvaardigheden en leesplezier. Geletterdheid en kritisch denken dragen bij aan gelijke kansen voor iedereen op een goede toekomst in onze samenleving.

OYFO (directeur Lous Kerkhof)
"Oyfo kunstenschool is dé plek in Hengelo waar inwoners hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen onder leiding van professionals. Oyfo werkt bij voorkeur samen met diverse (Hengelose) partners/verenigingen/stichtingen en collega kernvoorzieningen. Het aanbod van verenigingen in Hengelo op het gebied van amateurkunst, zoals toneel, beeldende kunst en muziek is groot. Eén van de doelen van Oyfo Kunstenschool is het opleiden van inwoners van Hengelo, zodat de verenigingen voldoende aanwas houden en niet vergrijzen. Anderzijds blijven cursisten die ook aangesloten zijn bij een amateurvereniging vaak langer les houden. Zo is de samenwerking zowel voor Oyfo als de amateurverenigingen van belang.
Naast haar vrijetijdscursussen bereikt Oyfo, als penvoerder voor het programma Cultuureducatie met Kwaliteit, álle jongeren van de basisscholen te Hengelo. Beeldende kunst , dans, toneel en muziek zijn van grote waarde en daarom zorgt Oyfo ervoor dat jeugd hier kennis mee maakt.

Ook in de wijken is Oyfo actief. Wekelijkse dans- muziek en beeldende kunstlessen vinden in wijkcentra plaats. Oyfo zet zich in om de activiteiten de komende jaren in de wijkcentra uit te breiden. Verder is Oyfo betrokken en zichtbaar bij meerdere culturele evenementen in de stad. Denk hierbij aan de WAK, Kids@thePark, KRANG, verschillende Kunstmarkten en vele andere evenementen. Of het samen met de Stichting Centrummanagement Hengelo is, de avond-4daagse of een popconcert in één van de vele Hengelose cafés. Oyfo participeert en initieert!

In Hazemeijer wil Oyfo een culturele huiskamer zijn en ruimte bieden voor repetities en het geven van concerten en optredens waarmee zij ook weer de samenwerking zoekt met de amateurkunstverenigingen."

Speerpunt 2. Verstevigen van aanvullende culturele voorzieningen

De aanvullende culturele voorzieningen in Hengelo zorgen er samen voor dat er een compleet cultureel aanbod in de stad aanwezig is en blijft. De activiteiten bestrijken veel verschillende terreinen en dragen bij aan de diversiteit en identiteit van cultuur in Hengelo. Zowel organisatorisch als financieel kennen de, veelal van vrijwilligers afhankelijke, instellingen uitdagingen om van toegevoegde waarde te kunnen zijn en te blijven.

Wat blijven we doen?

#	Activiteiten	Betreft	Rol gemeente
5	Subsidiëren van aanvullende culturele voorzieningen en optimaliseren van subsidierelatie	Aanvullende culturele voorzieningen	Subsidiënt
6	Relatiebeheer niet-structureel gesubsidieerde instellingen	Filmhuis Hengelo, Cultuurpodium Houtmaat, HengeloLeest, Theater KamaK	Verbinder
7	Subsidiëren van amateurkunstverenigingen en - initiatieven	Amateurkunstverenigingen en -initiatieven	Subsidiënt

Wat gaan we nieuw doen?

#	Activiteiten	Betreft / samen met	Rol gemeente
8	Herijken profielen, formuleren prestatie indicatoren en/of stimulering samenwerking met aanvullende culturele voorzieningen en versterken onderling relatie.	RTV Hengelo en Museum Hengelo	Subsidiënt
9	Formuleren maatschappelijke waarde Museum Hengelo en toekomstprofiel (eenmalig). Van daaruit formuleren gerichte taakstelling op bijv. immaterieel erfgoed. Kansen inzake gemeentelijke collectie en educatieprogramma.	Museum Hengelo Oyfo, Historie Brandweer Hengelo, Historisch Archief Beckum, Erfgoedcommissie, Stichting Erfgoed Hengelo, Piet Blommuseum	Subsidiënt Verbinder

Beoogde effecten speerpunt 2

Aanvullende culturele voorzieningen sturen we ook op artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit, waardoor hun toegevoegde waarde voor de inwoners beter inzichtelijk worden gemaakt. RTV Hengelo en Museum Hengelo positioneren we opnieuw in de culturele basisinfrastructuur, de onderlinge relatie passen we daarop aan en de subsidiering van deze instellingen gebeurt aan de hand van het Culturele Waardemodel.

Badgasten op het plein

Speerpunt 3. Ondersteunen culturele sector tijdens en na de coronacrisis

Corona heeft een financiële, organisatorische en maatschappelijke impact op de instellingen en verenigingen in de culturele sector (zie paragraaf 1.4). De gevolgen van corona hebben op een langere termijn effect op de sector, waardoor er onder andere minder inkomsten uit leden, bezoekers en publiek zullen zijn en de organisaties door een verminderde betrokkenheid en afname van vrijwilligers kwetsbaarder zijn. Om de negatieve effecten van de coronacrisis te kunnen opvangen is er vanuit het Rijk in de jaren 2020 en 2021 geld beschikbaar gesteld om daar lokaal de sector te ondersteunen. In 2021 komen, op basis van de behoefte van de instellingen en verenigingen, deze middelen volledig ten goede aan de sector. Daarvoor gelden de volgende uitgangspunten:

1. behouden van de culturele infrastructuur door financiële risico's van culturele instellingen te dekken/compenseren en
2. blijven bieden van perspectief door te faciliteren dat activiteiten in coronatijd door kunnen blijven gaan (zowel fysiek als digitaal).

De impact van corona op de instellingen en verenigingen in de sector vraagt aandacht. Zowel op de korte als de lange termijn en zowel organisatorisch als financieel. Om daar goed zicht op te houden en te kunnen anticiperen met de juiste ondersteuningsmaatregelen, vindt er jaarlijks een peiling plaats, aangevuld met gesprekken met aanbieders en makers van kunst en cultuur.

Wat blijven we doen?

#	Activiteiten	Betreft	Rol gemeente
10	Ondersteunen van verenigingen en instellingen bij de dagelijkse gevolgen van de coronamaatregelen	Cultuursector	Verbinder

Wat gaan we nieuw doen?

#	Activiteiten	Betreft / samen met	Rol gemeente
11	Jaarlijkse inventarisatie corona impact en ondersteuningsbehoefte bij instellingen, verenigingen, professionele en amateurkunstenaars (online en fysiek)	Cultuursector	Verbinder
12	Ondersteunen van instellingen en verenigingen die door urgente financiële tekorten in liquiditeitsproblemen (dreigen) te komen	-	Subsidiënt
13	Ondersteunen van initiatieven en activiteiten uit de cultuursector die bijdragen aan het versterken en vernieuwen van de sector, zowel gedurende als na de coronaperiode.	Cultuursector	Subsidiënt

Beoogde effecten speerpunt 3

Behoud van het brede en diverse culturele aanbod in de gemeente Hengelo voor de inwoners, toekomstperspectief in het post-coronatijdperk voor de cultuursector en versterkende en vernieuwende activiteiten die reuring geven in de stad.

Speerpunt 4. Realiseren van samenwerking met evenementen in de stad en verbinding met Bruisende Binnenstad

De zichtbaarheid en identiteit van kunst en cultuur in de stad vergroten we door kunst- en cultuuractiviteiten te verbinden met ambities die zijn gesteld in het evenementenbeleid en de Bruisende Binnenstad. Onderzoek heeft uitgewezen dat partijen buiten de cultuursector kansen zien om samen te werken met de cultuursector ten einde de eigen ambities te realiseren.

In deze kunst- en cultuurvisie stellen we dat 'kunst en cultuur [...] het aantrekkelijk maken om hier te wonen en te verblijven'. Vanuit de gemeentelijke activiteiten van de Bruisende Binnenstad, Hart van Zuid en evenementen formuleren we ambities om een beter vestigingsklimaat te creëren en Hengelo als aantrekkelijke stad te promoten. Culturele instellingen en verenigingen en (professionele) kunstenaars worden vanuit de daar geformuleerde doelstellingen gevraagd en gestimuleerd om een bijdrage te leveren. Een goed praktijkvoorbeeld is de bespreking van de inrichting van het nieuwe Marktplein. Daarbij benoemen we prominent de bijdrage van kunst en cultuur. Denk aan een kunstpresentatie (binnen en buiten) en culturele activiteiten als verrijking voor het plein.

Vanuit het sociaal domein is vanaf 2020 de cultuurmakelaar actief. Deze cultuurmakelaar legt actief de verbinding vanuit de kunst- en cultuursector met het sociaal domein. De opdracht van de cultuurmakelaar is om cultuur als middel in te zetten om de maatschappelijke participatie en welzijn te bevorderen. Dit heeft raakvlakken met armoede, eenzaamheid, integratie en participatie.

Wat blijven we doen?

#	Activiteiten	Betreft	Rol gemeente
14	Verbinden initiatieven uit de kunst- en cultuursector die bij willen dragen aan het project Bruisende binnenstad en evenementen door de cultuurmakelaar daar specifiek op in te zetten.	Team Bruisende binnenstad en Hengelo Promotie	Inzet cultuurmakelaar
15	Stadsbeiaardier	-	Subsidiënt

Wat gaan we nieuw doen?

#	Activiteiten	Betreft / samen met	Rol gemeente
16	Verbinden van de kunst- en cultuursector met partijen die uitvoering geven aan evenementenbeleid in de stad door jaarlijks een netwerkbijeenkomst te organiseren.	Hengelo Promotie	Initiator

Beoogde effecten speerpunt 4
De verbinding van de kunst- en cultuursector met evenementen, Hart van Zuid en programma Bruisende Binnenstad beter organiseren in de gemeentelijke organisatie. Dat leidt zichtbaar tot structurele samenwerkingen die de sector overstijgen.

4.2 Bevorderen van deelname aan kunst en cultuur

De diversiteit aan kunst- en cultuuractiviteiten is in Hengelo groot. Maar niet alle voorzieningen zijn even bekend bij inwoners. We vinden het belangrijk dat inwoners weten wat er zoal aan kunst –en cultuuractiviteiten bestaat. Zodat ze zich ervan bewust zijn en deel kunnen nemen aan activiteiten. Want kunst en cultuur verrijken je leven en dragen bij aan persoonlijke ontwikkeling.. Het aanwakkeren van het cultureel bewustzijn van de inwoner is een taak voor Hengelo Promotie. Het omzetten van cultureel bewustzijn naar deelname aan kunst en cultuur is een taak van de culturele instellingen.

Doelstelling

Meer inwoners van Hengelo gaan actief deelnemen aan kunst- en cultuuractiviteiten.

Speerpunt 5. Versterken programma Cultuureducatie met Kwaliteit

Kennismaking en actieve deelname zijn cruciaal bij het vergroten van cultureel bewustzijn. Daarom zetten we in op het verstevigen van de leven-lang-leren-lijn: van cultuureducatie op jonge leeftijd via kennismakingsaanbod in vrije tijd naar verdiepingsmogelijkheden om jezelf te blijven verbeteren bij Oyfo of bij een van de vele verenigingen in de stad.

Wat blijven we doen?

#	Activiteiten	Betreft	Rol gemeente
17	Continueren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit op alle scholen voor primair onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs met alle cultuurdisciplines (muziek, dans, drama, cultureel erfgoed, literatuur, beeldende kunst, multimedia en ook techniek)	Oyfo, PO, (V)SO en amateur-verenigingen	Subsidiënt en verbinder

Wat gaan we nieuw doen?

#	Activiteiten	Betreft / samen met	Rol gemeente
18	Verbeden programma Cultuureducatie met Kwaliteit door verbinding te zoeken met voortgezet onderwijs en voorschoolse opvang.	Oyfo	Subsidiënt en verbinder
19	Ontwikkelen van laagdrempelig kennismakingsaanbod in vrije tijd voor kinderen tot 18 jaar	Oyfo i.s.m. muziek-verenigingen	Subsidiënt en verbinder

Beoogd effect bij speerpunt 5

Inwoners van Hengelo vroeg enthousiasmeren voor kunst en cultuur om zo het cultureel bewustzijn te vergroten. Door 100% van de doelgroep te bereiken in het onderwijs kunnen ze beter naar de proeflessen van OYFO geleid worden en in vervolg daarop hun plek vinden bij de amateurkunstverenigingen.

Cultuureducatie met Kwaliteit

Het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) voert het Rijksbeleid ten aanzien van cultuureducatie uit. Het FCP heeft daartoe het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) verlengd voor de periode 2021-2024. Gemeente Hengelo neemt hier weer aan deel, waarbij stichting Oyfo optreedt als penvoerder voor de partijen in de stad. In een adhesieverklaring heeft het college zich inhoudelijk en financieel verbonden aan CmK. Ook de schoolbesturen hebben zich inhoudelijk en financieel aan het programma gecommitteerd. In Hengelo neemt 100% van de basisscholen hier aan deel. Het is een succesvol programma waar de samenwerking van OYFO met onderwijs, amateurverenigingen, culturele organisaties en Saxion Pabo bij elkaar komt. In de komende beleidsperiode werken we aan versteviging van de organisatie en uitbreiding van het aanbod, doelgroepen en bereik.

Speerpunt 6. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie

We zetten kunst en cultuur ook in voor onderzoek, voor het aanzetten van (nieuwe) processen en/of voor ondersteuning bij maatschappelijke vraagstukken. Een sterk voorbeeld is community art. Dit is een vorm van actieve cultuur- en maatschappelijke participatie waarbij professionals en amateurkunstenaars samenwerken met inwoners aan sociaal-maatschappelijke vraagstukken. Het doel is een hoogwaardig product tot stand brengen, waaraan alle deelnemers inhoudelijk en artistiek bijdragen.

Wat blijven we doen?

#	Activiteiten	Betreft	Rol gemeente
20	Inzetten van cultuurparticipatieprogramma ten behoeve van participatie, eenzaamheid re-integratie, armoede in het sociaal domein.	Culturele instellingen, WijKracht	Inzet cultuurma-kelaar

De cultuurmakelaar legt vanuit het cultuurparticipatie-programma verbinding met thema's in het sociaal domein, zoals armoede, eenzaamheid, participatie en re-integratie.

Beoogd effect bij speerpunt 6
Toename van activiteiten / projecten waarin cultuuractiviteiten zichtbaar bijdragen aan doelstellingen op het gebied van armoede, eenzaamheid, participatie en re-integratie.

Speerpunt 7. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar

De openbare ruimte is vrij toegankelijk voor alle Hengeloërs. Door kunst in de openbare ruimte te plaatsen en deze te duiden komt kunst dichterbij de inwoners. Kunst- en cultuuractiviteiten in de binnenstad en de wijken brengen het aanbod laagdrempelig naar de inwoner toe. Vanuit de hele sector is de vraag gekomen om meer aandacht te geven voor promotie van het aanbod van kunst- en cultuur in de stad. Samen met Hengelo Promotie pakken we dit op, waarbij we kijken hoe we vanuit één logische vindplaats het aanbod multimediaal onder de aandacht kunnen brengen. Hierbij streven we naar eenheid en professionaliteit en optimale benutting van communicatiekanalen, zodat we een zo groot mogelijk publiek bereiken. Met de lokale media (zoals RTV Hengelo en Filmhuis Hengelo) bekijken we of en op welke wijze zij hier een bijdrage aan kunnen leveren. De gemeente treedt hier op als verbindende partij.

De afgelopen jaren blijkt dat de stadsdichter van waarde is om poëzie als kunstvorm te promoten, maar dat deze ook een rol vervult door de actualiteit van de stad vanuit een andere dan een cultureel georiënteerde invalshoek te belichten. In samenwerking met Hengelo Leest wordt bekeken hoe dat gemaximaliseerd kan worden en in hoeverre dit gefaciliteerd moet worden.

Wat gaan we nieuw doen?

#	Activiteiten	Betreft / samen met	Rol gemeente
21	De stadsdichter meer zichtbare positie geven in de stad	Hengelo Leest	Subsidiënt
22	Actief promoten en zichtbaar maken van het Hengelose aanbod van kunst- en cultuuraanbieders	Cultuursector, Hengelo Promotie, RTV Hengelo en/of Filmhuis Hengelo	Verbinder

Beoogd effect bij speerpunt 7
Hogere bekendheid van en waardering voor kunst en cultuur in Hengelo door de Hengeloërs.

4.3 Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

Hengelo is een stad waar ondernemende mensen en bedrijven hun ideeën weten te realiseren. Dat past bij deze innovatieve industrie- en techniekstad. De wereld verandert voortdurend en daarin hoort ruimte te zijn voor vernieuwing en ontwikkeling. Met respect en gevoel voor het verleden, werken we aan de toekomst.

Doelstelling
Hengelo stimuleert (jonge) makers en kunstenaars om zich te vernieuwen en te ontwikkelen. De gemeente verbindt de netwerken van creatieve ondernemers en kunstenaars met elkaar en faciliteert ruimte en activiteiten in de (binnen) stad voor beeldend kunstenaars om zich te presenteren.

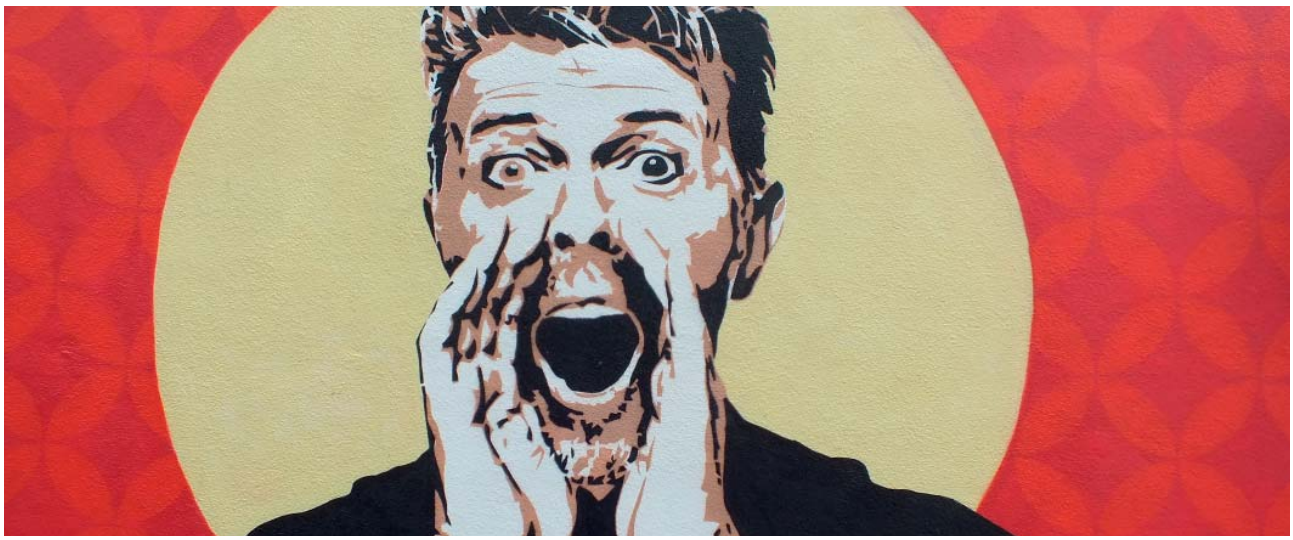
Speerpunt 8. Vernieuwen en verjongen

In de samenleving leven de ideeën waar inwoners, creatieve ondernemers en (beeldend) kunstenaars. Zij werken in de praktijk, volgen nauwgezet de trends en ontwikkelingen en spelen daar dagelijks op in. Ook binnen de kunst- en cultuursector zijn continu ontwikkelingen. Het is noodzakelijk om daarop in te blijven spelen en om te blijven toetsen wat bij een stad als Hengelo past. Bij vernieuwing en ontwikkeling hoort ook het verbinden van nieuwe doelgroepen. Vanuit de activiteiten in de binnenstad ervaren wij een toestroom van vragen van creatieve ondernemers. Er ontstaan prachtige initiatieven als Oogst (als startup gefinancierd vanuit de regionale samenwerking) die vorm en kleur geven aan de stad en de Hengelose samenleving.

Wat gaan we nieuw doen?

#	Activiteiten	Betreft / samen met	Rol gemeente
23	Creatieve ondernemers interesseren en binden aan de stad Hengelo door het creëren van broedplaatsen (ruimte voor jonge makers) en het atelierbeleid zo in te richten dat er meer doorstroming is	Cultuurregio Twente, Advies-commissie BKV	Informeren en verbinden
24	Instellen van werkgroep of klankbordgroep waarmee jonge makers/kunstenaars/ creatieve ondernemers bij kunst en cultuur in de stad worden betrokken	Adviescommissie BKV, Stichting In Wording	Organiseren en faciliteren

Beoogd effecten bij speerpunt 8
Jonge makers en kunstenaars krijgen ruimte in de stad om zich te ontwikkelen. Vanuit praktijkervaringen en het perspectief van de nieuwe generatie makers komt zicht op ontwikkelingen en uitdagingen in de sector en de toekomstige behoeften.

Speerpunt 9. Beeldende Kunst

Hengelo heeft voor wat betreft beeldende kunst in de stad een lange geschiedenis. In het verleden vervulde (het gesubsidieerde) AkkuH een centrale rol in dit domein. In de afgelopen beleidsperiode is die rol onder meer opgepakt door particuliere initiatieven zoals HeArtGallery en 074PK. De gemeente heeft in de laatste periode ingezet op het faciliteren van mogelijkheden aan professionele kunstenaars om te produceren en zich te presenteren in Hengelo. Hierbij laten we het initiatief bij het werkveld. Het bieden van mogelijkheden om te produceren en te presenteren is ook binnen deze nota het uitgangspunt, waarbij de keuze voor invulling hiervan is gemaakt op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie van de Kunst- en Cultuurvisie 2014-2020, de thema's van het Cultuurprofiel Twente, het in 2020 opgeleverde advies 'Beeldende Kunst in Hengelo', de resultaten van de peiling onder het HengeloPanel en input op Politieke Markten (25 augustus en 24 november 2020, 25 mei 2021) en de raadpleging van de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving.

Beeldende kunst op de lange termijn
Met respect voor het verleden en met oog voor de toekomst leggen we de komende jaren het fundament voor de herpositionering van beeldende kunst in de culturele infrastructuur van Hengelo. Het doel is om het klimaat voor produceren en presenteren voor (professioneel) beeldend kunstenaars te versterken. Dit vraagt letterlijk en figuurlijk om ruimte en dat uit zich in een solide atelierbeleid, een voorziening voor presentatie en tentoonstellingen en goede en toegankelijke subsidieregeling(en). In lijn van de geformuleerde kernwaarden dienen de nieuwe beleidsactiviteiten van (zichtbare) waarde te zijn voor de stad en aan te sluiten bij de vraag van de inwoners. Ten aanzien van de organisatie stimuleren we lokale en regionale samenwerking. In de praktijk betekent dit dat we als gemeente investeren als de waarde van beeldende kunst voor de stad en/of de publieksbeleving concreet is geformuleerd en dat we op basis daarvan prestatie-indicatoren en resultaatafspraken maken en monitoren.

Met de huidige ontwikkelingen als in de binnenstad, Hart van Zuid en het Marktplein liggen er voor beeldende kunst niet alleen kansen, maar ook al concrete mogelijkheden. In 2024 moet beeldende kunst in Hengelo zo gepositioneerd zijn dat er, passend bij de omvang van de stad, structureel voldoende mogelijkheden zijn om te kunnen produceren en te presenteren.

We zetten extra in op de presentatie van beeldende kunst in de (binnen)stad en dragen daarmee bij aan de ambitie om Hengelo een aantrekkelijke stad te laten zijn om in te wonen en te verblijven. We stellen middelen beschikbaar voor het organiseren en faciliteren van activiteiten voor beeldende kunst: voor een presentatieplek die toegankelijk is met de intentie deze permanent te laten zijn. Tot slot achten we het formuleren van een lange termijnvisie op atelierbeleid en een visie op het toegankelijk maken en tonen van de gemeentelijke kunstcollectie noodzakelijk voor een goed klimaat voor beeldend kunstenaars. De activiteiten die in de afgelopen periode voor hebben gezorgd dat professioneel beeldend kunstenaars ruimte hadden om te produceren en de gelegenheid boden om zich te ontwikkelen en te presenteren blijven behouden en samen met de nieuwe activiteiten dienen deze te zorgen voor een goed klimaat voor.

Wat blijven we doen?

#	Activiteiten	Betreft	Rol gemeente
25	Subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst	Ateliers '93, SWWK, Stichting HeArtpool en MHHK	Subsidiënt
26	Stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	-	Subsidiënt
27	Beheer en onderhoud van de gemeentelijke collectie en in beeld krijgen van de omvang, de staat en de (artistieke/financiële) waarde van de huidige gemeentelijke kunstcollectie in de binnenruimten.	- -	Uitvoeren Uitvoeren

Wat gaan we nieuw doen?

#	Activiteiten	Betreft / samen met	Rol gemeente
28	Structureel ambtelijk ondersteunen van de Adviescommissie BKV zodat deze optimaal tot zijn recht komt in de praktijk	Adviescommissie Beelden-de Kunst en Vormgeving	Organiseren
29	Realiseren van activiteiten om professioneel beeldende kunste-naars op bestaande en nieuwe podia te laten exposeren	Nog nader te bepalen[8]	Subsidiënt en verbinder
30	Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen	OYFO, Museum Hengelo	Verbinder
31	Formuleren en uitvoeren van visie gemeentelijke kunstcollectie: wat kunnen/willen we ermee en wat is daarvoor nodig?[9]	Adviescommissie BKV	Uitvoeren
32	Formuleren en uitvoeren atelierbeleid	Adviescommissie BKV	Uitvoeren

Beoogd effecten bij speerpunt 9
Het klimaat om als professionele beeldende kunstenaars in Hengelo te produceren en presenteren verbeterd doordat de mogelijkheden om op bestaande en nieuwe podia te presenteren worden vergroot, het atelierbeleid en visie op gemeentelijke kunstcollectie wordt geformuleerd en uitgevoerd en de professionele beeldend kunstenaars worden gestimuleerd om (innovatief) te produceren.

Personele gevolgen
Om bovenstaande activiteiten te realiseren is een ambtelijke uitbreiding van 0,4 FTE voor een beleidsmedewerker beeldende kunst noodzakelijk.

Met dit speerpunt zetten we vanuit vernieuwing en versterking in op een ruimer beleid ten aanzien van beeldende kunst dan in de afgelopen beleidsperiode. Dit vraagt om een ambtelijk aanspreekpunt beeldende kunst, omdat het beleid beeldende kunst de opdracht voor de ambtelijke organisatie én de adviescommissie Beeldende Kunst verzwaart. De beleidsmedewerker Beeldende kunst zetten we onder andere in voor:
- Structureel ambtelijk ondersteunen van de adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving
- in samenwerking met de adviescommissie herijken van de taakstelling;
- beheren van relaties met de instellingen beeldende kunst (structureel en incidenteel gesubsidieerde partijen);
- beheren van relatie met uitvoerende partij die de presentatie van professioneel beeldende kunst uit gaat voeren;
- formuleren van en uitvoering geven aan atelierbeleid en beleid gemeentelijke kunstcollectie
- ondersteunen van en vraagbaak voor eventuele beschikbare ruimten die voor beeldend kunstenaars mogelijk geschikt zijn als werkruimtes (bedrijventerreinen, gebouwen);
- formuleren van atelierbeleid voor de gemeente Hengelo;
- zijn van vraagbaak en leggen van verbinding beeldende kunst in de (binnen)stad en met evenementen.

[8] *Met OYFO en Concordia Enschede zijn in 2020 en 2021 oriënterende gesprekken gevoerd over (gezamenlijke) uitvoering van de deze activiteit*
[9] *Bij het uitwerken wordt een verbinding gelegd met de nota's Kwartiermaken voor de Collectie Hengelo (2008) en Deltaplan Collectie Hengelo (2010)*

Oyfo

5. Planning

Programmalijn 1: Versterken culturele infrastructuur

Speerpunt 1. Doorontwikkeling culturele kernvoorzieningen

#	Wat blijven we doen?	2021	2022	2023	2024
1	Subsidiëren van culturele kernvoorzieningen				
2	Optimaliseren van subsidierelatie met behulp van Culturele Waardemodel en versterken relatie				
	Wat gaan we nieuw doen?	2021	2022	2023	2024
3	Organiseren van halfjaarlijks overleg met culturele kernvoorzieningen en amateurverenigingen om samenwerking actief te stimuleren				
4	Uitvoeren van het regionaal cultuurbeleid zoals is vastgesteld door 14 Twente gemeenten in het Cultuurprofiel van de regio Twente				

Speerpunt 2. Verstevigen van aanvullende culturele voorzieningen

#	Wat blijven we doen?	2021	2022	2023	2024
5	Subsidiëren van aanvullende culturele voorzieningen en optimaliseren van subsidierelatie				
6	Relatiebeheer niet-structureel gesubsidieerde instellingen				
7	Subsidiëren van amateurkunstverenigingen en - initiatieven				
	Wat gaan we nieuw doen?	2021	2022	2023	2024
8	Herijken profielen, formuleren prestatie indicatoren en/of stimulering samenwerking met aanvullende culturele voorzieningen en versterken onderling relatie.				
9	Formuleren maatschappelijke waarde Museum Hengelo en toekomstprofiel (eenmalig).				

Speerpunt 3. Ondersteunen culturele sector op gevolgen coronacrisis

#	Wat blijven we doen?	2021	2022	2023	2024
10	Ondersteunen van verenigingen en instellingen bij de dagelijkse gevolgen van de coronamaatregelen		?		
	Wat gaan we nieuw doen?	2021	2022	2023	2024
11	Jaarlijkse inventarisatie corona impact en ondersteuningsbehoefte bij instellingen, verenigingen, professionele en amateurkunstenaars (online en fysiek)				
12	Ondersteunen van instellingen en verenigingen die door urgente financiële tekorten in liquiditeitsproblemen (dreigen) te komen				
13	Ondersteunen van initiatieven en activiteiten uit de cultuursector die bijdragen aan het versterken en vernieuwen van de sector, zowel gedurende als na de coronaperiode.		?		

Speerpunt 4. Realiseren van samenwerking evenementen in de stad en verbinding met Bruisende Binnenstad

#	Wat blijven we doen?	2021	2022	2023	2024
14	Verbinden initiatieven uit de kunst- en cultuursector die bij willen dragen aan het project Bruisende binnenstad en evenementen				
15	Stadsbeiaardier				
	Wat gaan we nieuw doen?	2021	2022	2023	2024
16	Netwerkbijeenkomst organiseren om kunst- en cultuursector te verbinden met partijen die evenementen organiseren.				

Programmalijn 2: Bevorderen deelname door kunst en cultuur

Speerpunt 5. Versterken programma Cultuureducatie met Kwaliteit

#	Wat blijven we doen?	2021	2022	2023	2024
17	Continueren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit op alle scholen voor primair onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs				
	Wat gaan we nieuw doen?	2021	2022	2023	2024
18	Verbeden programma Cultuureducatie met Kwaliteit door verbinding te zoeken met voortgezet onderwijs en voorschoolse opvang.				
19	Ontwikkelen van laagdrempelig kennismakingsaanbod in vrije tijd voor kinderen tot 18 jaar				

Speerpunt 6. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie

#	Wat blijven we doen?	2021	2022	2023	2024
20	Inzetten van cultuurparticipatieprogramma ten behoeve van participatie, eenzaamheid re-integratie, armoede in het sociaal domein.				

Speerpunt 7. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar

#	Wat gaan we nieuw doen?	2021	2022	2023	2024
21	De stadsdichter meer zichtbare positie geven in de stad				
22	Actief promoten en zichtbaar maken van het Hengelose aanbod van kunst- en cultuuraanbieders				

Programmalijn 3: Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

Speerpunt 8. Vernieuwen en verjongen

#	Wat blijven we doen?	2021	2022	2023	2024
23	Creatieve ondernemers interesseren en binden aan de stad Hengelo door het creëren van broedplaatsen (ruimte voor jonge makers) en het atelierbeleid zo in te richten dat er meer doorstroming is				
24	Instellen van werkgroep of klankbordgroep waarmee jonge makers/kunstenaars/ creatieve ondernemers bij kunst en cultuur in de stad worden betrokken				

Speerpunt 9. Beeldende Kunst

#	Wat blijven we doen?	2021	2022	2023	2024
25	Subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst				
26	Stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving				
27	Beheer en onderhoud van de gemeentelijke collectie				

	Wat gaan we nieuw doen?	2021	2022	2023	2024
28	Structureel ambtelijk ondersteunen van de Adviescommissie BKV				
29	Realiseren van activiteiten om professioneel beeldende kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren				
30	Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen				
31	Formuleren visie gemeentelijke kunstcollectie				
32	Formuleren van atelierbeleid				

6. Monitoring en evaluatie

In het Jaarverslag en de Jaarrekening blikt het college inhoudelijk en financieel terug op de programmalijnen en de ontwikkeling daarvan. Dit gebeurt uiteraard ook voor het kunst- en cultuurbeleid Om goed tussentijds te monitoren en aan het einde te evalueren, is het van belang om vooraf te bepalen welke informatie relevant is en wie dat verzamelt. In de periode 2021-2024 onderzoeken we wat de voortgang van het ingezette beleid is, zowel kwalitatief als kwantitatief. De monitoring en evaluatie wordt opgezet en uitgevoerd door de gemeente, in samenwerking met Kennispunt Twente.

Fase 1 Voorbereiding 2021
In 2021 voeren we de volgende acties uit:
1. Vaststellen van prestatie-indicatoren van kunst- en cultuurbeleid (per programmalijn)
2a. Bepalen 'profielen' en prestatie-indicatoren subsidies van aanvullende culturele voorzieningen.
2b. Opnemen van prestatie-indicatoren Culturele Waarde Model in relevante subsidieregelingen (zie bijlage 4).

Toelichting bij actie 1
De prestatie- indicatoren zijn bedoeld om effecten van het ingezette beleid per programmalijn te meten en in welke mate de doelstelling wordt bereikt. We gaan er hierbij vanuit dat de prestatie door de gemeente kan worden beïnvloed.

Toelichting bij actie 2
Om een culturele voorziening goed te beschrijven dienen we te bepalen wat het 'profiel' is van de instelling. Wat doet de instelling, wat is hun missie/visie, welke activiteiten voeren ze uit, wat de positie is in het lokale/regionale/ nationale culturele veld en welke toegevoegde waarde het heeft voor de gemeente Hengelo en haar inwoners. Op basis daarvan kunnen we aan de hand van het Culturele Waardemodel prestatie-indicatoren vaststellen waar de prestaties (en dus waarde) van de gesubsidieerde instelling jaarlijks aan getoetst kunnen worden. Deze prestatie-indicatoren worden in samenspreek met de instelling vastgesteld.

Programmalijn 1. Versterken van culturele infrastructuur

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Jaar 0-meting + frequentie
1. De toekomstbestendigheid van de culturele kernvoorzieningen wordt verzekerd en zij kunnen hun artistiek inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit duidelijker laten zien.	A. Culturele kernvoorzieningen zijn financieel gezond en tonen jaarlijks aan wat hun productie/output, publieksbereik, positie in samenleving en erkenning activiteiten is	2019 Jaarlijks
2. Door een versterkt accounthouderschap wordt de relatie tussen gemeente en instellingen verbeterd.	B. Kwalitatieve en kwantitatieve waardering van de relatie met structureel gesubsidieerde instellingen met de gemeente	2022 Jaarlijks
3. Aanvullende culturele voorzieningen worden gestuurd op artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit, waardoor hun toegevoegde waarde voor de inwoners beter inzichtelijk worden gemaakt.	C. Er zijn afspraken met de aanvullende culturele voorzieningen over hun productie/ output, publieksbereik, positie in samenleving en erkenning activiteiten is en hoe ze die aan de gemeente toonbaar kunnen maken D. Afspraken liggen vast in betreffende subsidie-uitvoeringsregelingen.	2022 Jaarlijks
4. De verbinding van de kunst- en cultuursector met evenementen en programma Bruisende Binnenstad is zichtbaar en leidt tot structurele samenwerkingen die de sector overstijgen	E. Aantal kunst- en cultuuractiviteiten in de stad en waardering door inwoners daarvan (vanuit doelstellingen van beleid Evenementen en Bruisende binnenstad)	2021 Jaarlijks

Programmalijn 2. Bevorderen van deelname aan kunst en cultuur

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Jaar 0-meting + frequentie
5. Basisonderwijs (inclusief (v)so) en uitbreiding van naar voorschools en voortgezet onderwijs en een laagdrempelig kennismakingsprogramma in de vrijetijd	F. Aantal activiteiten en deelnemers vanuit Cultuur met Educatie op basisscholen, (v)so's, voorschools en voortgezet onderwijs G. Aantal activiteiten en deelnemers aan kennismakingsprogramma in vrije tijd H. Aantal deelnemers wat doorstroomt naar amateurverenigingen	2022 Jaarlijks
6. Sterkere verbinding van kunst- en cultuuractiviteiten met beleidsterreinen van sociaal domein met zichtbare resultaten.	I. Aantal kunst- en cultuuractiviteiten vanuit sociaal domeinthema's als armoede, eenzaamheid, participatie, re-integratie	
7. Hogere bekendheid van, waardering voor en deelname aan kunst en cultuur in Hengelo.	J. Percentage inwoners dat bekend is met de culturele voorzieningen, tevreden is over aanbod van kunst en cultuur door inwoners en deelneemt aan kunst en cultuur	2022 (2-)Jaarlijks

Programmalijn 3. Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

Beoogd effect	Prestatie-indicator	Jaar 0-meting + frequentie
8. Jonge makers en kunstenaars krijgen de ruimte in de stad om zich te ontwikkelen	K. Aantal jonge makers en kunstenaars dat bij gemeente bekend is	2023 2-Jaarlijks
9. Vanuit de praktijk en vanuit het perspectief van nieuwe generatie makers komt zicht op ontwikkelingen en uitdagingen in de sector	Geen prestatie indicator	
10. Professionele beeldende kunstenaars krijgen verschillende podia om te presenteren en dat vergroot de aandacht en de toegankelijkheid voor deze kunstvorm. Professionele beeldend kunstenaars worden gestimuleerd om (innovatief) te produceren	L. Aantal podia waarop wordt gepresenteerd M. Aantal tentoonstellingen/exposities wat georganiseerd is N. Aantal professionele kunstenaars wat gebruik maakt van de Stimuleringsregeling Beeldende kunst	2022 Jaarlijks 2016? Jaarlijks

Fase 2 Onderzoek en tussenrapportage in 2022 en 2023
In 2021 zetten we de onderzoeken op die in 2022 en 2023 uitgevoerd worden. In samenwerking met Kennispunt Twente wort dit opgepakt door het Inwonerspanel te bevragen en ook door kwalitatief en kwantitatief onderzoek te doen bij de culturele kernvoorzieningen, aanvullende culturele kernvoorzieningen, commissies, belangenverenigingen en raad.

Elke peiling leidt tot een tussenrapportage. Met een informatieve bijeenkomst wordt de raad jaarlijks geïnformeerd. Wij willen deze bijeenkomsten ook gebruiken om de raad te informeren over onder meer de ontwikkeling van de samenwerking tussen culturele kernvoorzieningen en de amateurkunstverenigingen, Cultuur met Educatie, opbrengsten samenwerking Cultuurregio Twente en de toepassing model Culturele Waardemodel.

Fase 3 Evaluatie in 2024
De laatste peiling van Kennispunt is kwantitatieve informatie voor de eindevaluatie van de kunst- en cultuurnota 2021-2024. In deze periode voeren wij ook gesprekken met partners, commissies en politieke partijen over de effecten van de kunst- en cultuurnota 2021-2024. Het resultaat is een evaluatierapport voor raad in oktober 2024.

7. Financiën

De financiering van het kunst- en cultuurbeleid is vastgesteld in de beleidsbegroting 2021-2025. In de nota worden voorstellen gedaan voor nieuw beleid, waar aanvullende financiële middelen voor benodigd zijn. In onderstaand overzicht van de meerjarenbegroting 2021 -2024 zijn deze toegevoegd.

MEERJARENBEGROTING 2021-2024								
	2021		2022		2023		2024	
ubtaakveld	Nieuw	Totaal begroting	Nieuw	Totaal begroting	Nieuw	Totaal begroting	Nieuw	Totaal begroting
30.1 - Muziekschool (Oyfo)		€ 1.218.175		€ 1.216.519		€ 1.214.863		€ 1.213.207
30.2 - Creativiteitscentra (Oyfo)		€ 559.603		€ 559.603		€ 559.603		€ 559.603
30.3 - Schouwburg Hengelo		€ 2.249.417		€ 2.244.446		€ 2.239.474		€ 2.234.502
30.4 - Metropool		€ 839.619		€ 837.560		€ 835.585		€ 833.610
30.5 - Culturele (amateur) verenigingen en stellingen		€ 170.842		€ 170.842		€ 170.842		€ 170.842
30.6 - Beeldende kunst	€ 51.500	€ 257.172	€ 110.500	€ 316.171	€ 110.500	€ 316.171	€ 110.500	€ 316.171
30.7 - Cultuur en school		€ 22.634		€ 22.634		€ 22.634		€ 22.634
30.8 - Diverse cultuursubsidies	€ 750	€ 363.381	€ 4.500	€ 144.508	€ 4.500	€ 144.508	€ 4.500	€ 144.508
otaal taakveld - 5.3 - Cultuurpresentatie, ultuurproductie en cultuurparticipatie	**€ 52.250**	**€ 5.680.843**	**€ 115.000**	**€ 5.512.283**	**€ 115.000**	**€ 5.503.680**	**€ 115.000**	**€ 5.495.077**
40.1 - HEIM (Oyfo)		€ 294.683		€ 294.683		€ 294.683		€ 294.683
40.2 - Overige musea	€ 5.000	€ 69.468		€ 64.468		€ 64.468		€ 64.468
otaal taakveld - 5.4 - Musea	**€ 5.000**	**€ 364.151**	**€ 0**	**€ 359.151**	**€ 0**	**€ 359.151**	**€ 0**	**€ 359.151**
50.2 - Diverse monumenten		€ 4.065		€ 4.065		€ 4.065		€ 4.065
otaal taakveld - 5.5 - Cultureel erfgoed	**€ 0**	**€ 4.065**	**€ 0**	**€ 4.065**	**€ 0**	**€ 4.065**	**€ 0**	**€ 4.065**
60.1 - Bibliotheek		€ 2.557.945		€ 2.521.006		€ 2.520.503		€ 2.519.999
60.2 - RTV Hengelo		€ 50.541		€ 50.541		€ 50.541		€ 50.541
otaal taakveld - 5.6 - Media	**€ 0**	**€ 2.608.486**	**€ 0**	**€ 2.571.547**	**€ 0**	**€ 2.571.044**	**€ 0**	**€ 2.570.540**
OTAAL	**€ 57.250**	**€ 8.657.545**	**€ 115.000**	**€ 8.447.046**	**€ 115.000**	**€ 8.437.940**	**€ 115.000**	**€ 8.428.833**

Toelichting
Als vertrekpunt voor de financiële toelichting is de gemeentelijke begroting 2021-2024 als basis genomen. De tabel presenteert de totale lasten van de gemeente voor de betreffende taakvelden. Deze lasten omvatten onder andere subsidies, kapitaallasten en personeelslasten.

Om de uitvoering van speerpunt 9 Beeldende kunst uit te kunnen voeren is extra ambtelijke ondersteuning van 0,4 FTE benodigd. Op dit moment is er geen taakstelling voor de gemeentelijke organisatie ten aanzien van beeldende kunst en ontbreekt het aan de benodigde capaciteit en kennis. De verwachte kosten zijn plm. €35.000 per jaar (van 2021 tot en met 2024). Deze personeelslaten komen terug op taakveld 5.30.6.

De bovenstaande tabel laat voor de kernvoorzieningen een afnemend bedrag zien. Deze wordt veroorzaakt doordat jaarlijks wordt afgeschreven op de boekwaarde van activa en hierover rentekosten worden berekend. Deze afname heeft geen invloed op de hoogte van de subsidie die de kernvoorzieningen ontvangen.

Gebruikte documentatie

In deze kunst- en cultuurnota wordt er verwezen naar diverse beleidsdocumenten, rapporten en onderzoeken van de gemeente Hengelo en van derde partijen.

- Cultuurnota 2014-2020: KenT u Hengelo
- Evaluatie_kunst-en_cultuurvisie_2014-2020
- Verhaal van Hengelo (https://www.hengelo.nu/dit-is-het-verhaal-van-hengelo/)
- Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024
- Accommodatiebeleid Sociaal en vastgoedkaders (2021)
- Cultuurnota Overijssel 2017-2020
- Landsdeel Oost Convenant 2017-2020
- Cultuurprofiel regio Twente
- LaGroup (2018), Gemeenten Enschede, Hengelo, Almelo: plannen voor een stedelijke cultuur regio Twente - het verschil maken
- C. Bunnik (2016), Naar waarde gewogen
- C. Wijn (2013), De Culturele Stad
- Kennispunt Twente (2020), Inwonerspanel, 2 - 16 maart
- Kennispunt Twente (2020), Rapportage Resultaten binnenstadpeiling 2019

Cultuurpodium Hengelo

Bijlagen

Bijlage 1 Factsheet Cultuurpeiling Hengelo 2020

Van 2 tot en met 15 maart 2020 is via het HengeloPanel en sociale media aan Hengeloërs gevraagd mee te praten over het kunst- en cultuuraanbod in hun stad. 907 inwoners van 18 jaar en ouder vulden de vragenlijst in. De antwoorden van de Cultuurpeiling zijn door de gemeente Hengelo gebruikt bij het opstellen van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024.

Het onderzoek is uitgevoerd door KennisPunt Twente en heeft geresulteerd in de factsheet Cultuurpeiling Hengelo 2020.

KennisPunt Twente

HENGELOPANEL

Cultuurpeiling Hengelo

Van 2 tot en met 15 maart 2020 is via het HengeloPanel en sociale media aan Hengeloërs gevraagd mee te praten over het kunst- en cultuuraanbod in hun stad. 907 Inwoners vulden de vragenlijst in. De antwoorden van de Cultuurpeiling worden door de gemeente Hengelo gebruikt bij het opstellen van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024

46%

Van de Hengeloërs vindt zichzelf cultureel actief *

Deze mensen zijn vooral actief in

55% Muziek
47% Culturele evenementen
28% Theater

* Onder cultureel actief wordt de deelname aan kunst- en cultuuractiviteiten bedoeld of het zelf maken van kunst of artistieke producties, zoals dans- en toneelvoorstellingen.

Top 4 bezochte voorzieningen en activiteiten

Schouwburg (86%)

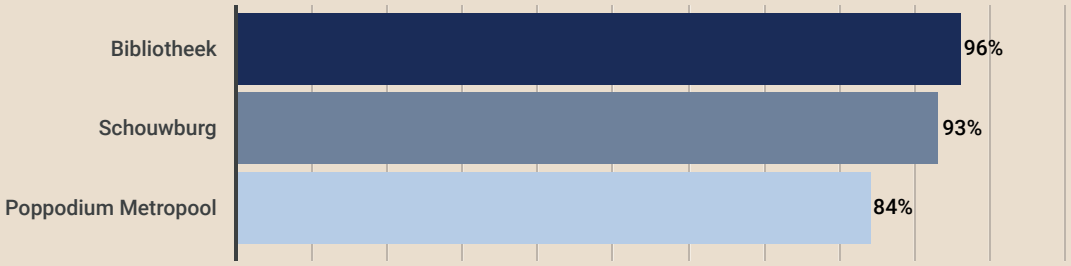
Bibliotheek (65%)

Cultureel evenement (80%)

Metropool (63%)

Inwoners van 18 tot 45 jaar vinden culturele evenementen en Metropool belangrijk

Hengeloërs vinden vooral de volgende culturele instellingen belangrijk voor Hengelo...

Inwoners van boven de 60 plus hechten waarde aan beeldende kunst, amateurkunst, een historisch museum en podiumkunst

Bijlage 2

- **Culturele kernvoorzieningen**
  Bibliotheek Hengelo, Schouwburg Hengelo, Metropool en Oyfo

- **Aanvullende culturele voorzieningen** (gesubsidieerd vanuit subsidieuitvoeringsregelingen), w.o.:
  Museum Hengelo, RTV Hengelo, Hengelose Oranjevereniging, Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst, Stichting Kamermuziek Hengelo, HeArtpool, Ateliers '93, Stichting Historisch Archief Beckum en Stichting Historie Brandweer.

Daarnaast zijn er een aantal culturele instellingen die niet jaarlijks gesubsidieerd worden maar wel kunst- en cultuuractiviteiten aanbieden: Theater Kamak, Cultuurpodium Houtmaat, Piet Blommuseum, HengeloLeest.

- **Adviescommissies en werkgroepen**
  - Adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving
  - Monumentencommissie
  - Commissie Educatie
  - Werkgroep Collectie Hengelo
  - Werkgroep Cultuur in de wijk
  - Werkgroep WAK

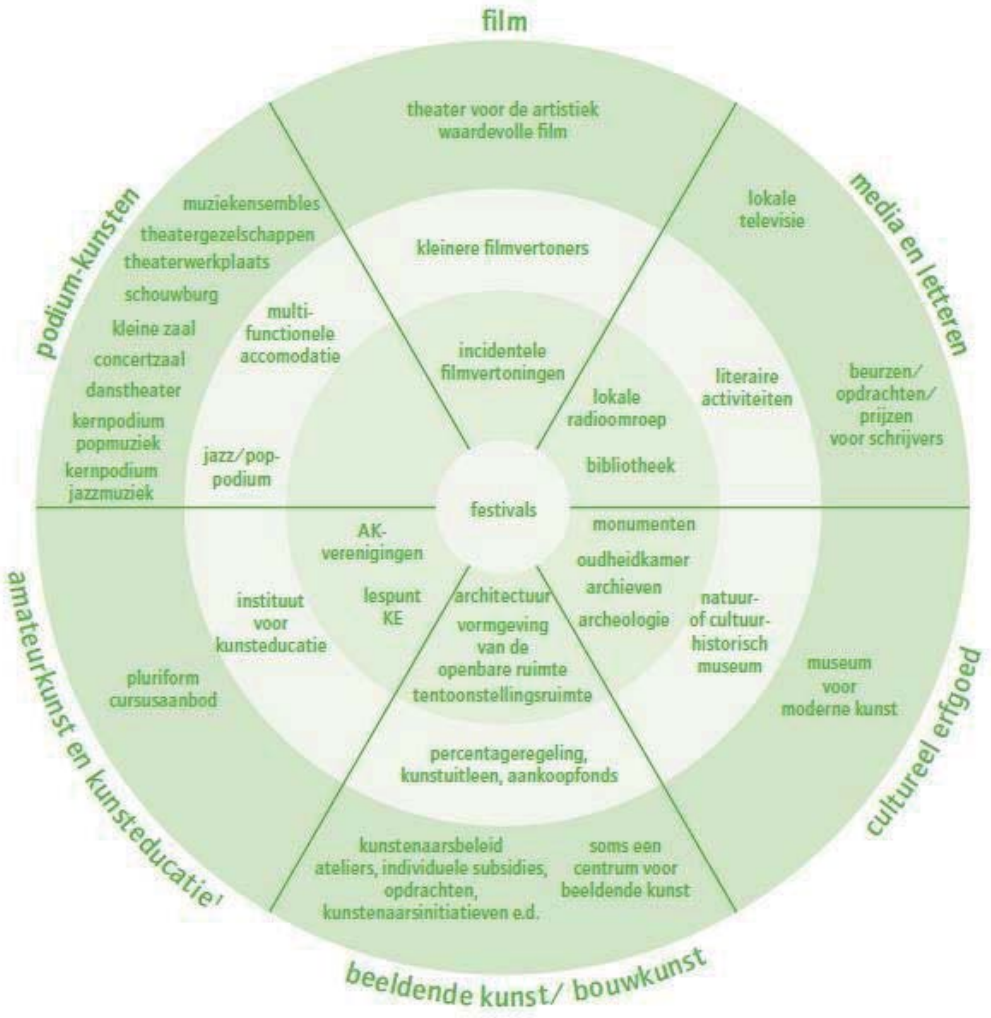
- **Belangenorganisaties**
  - Hengeloos Korenkoepel
  - Federatie van Hengelose Muziekverenigingen
  - Theater en Dansoverleg

- **Individuele belanghebbenden**
  - Beeldend kunstenaars
  - Creatieve ondernemers
  - Inwoners

- Overheden/samenwerkingen
  - Cultuurregio Twente
  - Provincie Overijssel
  - Cultuuroverleg Landsdeel Oost
  - Hengelo Promotie

Bijlage 3 Cultureel voorzieningenmodel

In De Culturele Stad beschrijft Wijn het model in van de individuele infrastructuur in ringen[10]. Veel gemeenten gebruiken dit model als richtlijn bij het inrichten van de culturele infrastructuur. In dit model is een indeling beschreven in drie 'stappen': kernachtig gemeentelijk cultuurbeleid, uitgebreid gemeentelijk cultuurbeleid en alomvattend gemeentelijk cultuurbeleid. Het model geeft daarmee een overzicht van de basisinfrastructuur voor gemeenten van verschillende grootte. Het model kan als toetsingskader worden gebruikt voor de culturele infrastructuur en het opsporen van eventuele hiaten of juist de aanwezigheid van extra voorzieningen. Die extra voorzieningen, die in principe buiten het ringenmodel vallen, dragen bij aan het onderscheidend vermogen van de gemeente. Bij dit model wordt het aantal inwoners van een gemeente genomen als uitgangspunt.

Kern

Het is voor een goed cultuurbeleid van een kleinere of middelgrote gemeente bepaald niet nodig is om maar zoveel mogelijk culturele voorzieningen van de grond te tillen. Gemeenten moeten allereerst uitgaan van de schaal die hen past. Het is respectabel wanneer gemeenten kleiner dan 30.000 inwoners overgaan tot de inrichting van een kunstuitleen, de bouw van een museum of de subsidiering een zelfstandig centrum voor kunsteducatie, maar een vereiste voor waardevol cultuurbeleid is het niet. In plaats van te streven naar een reproductie van het voorzieningenniveau van de vaak grotere buurgemeenten, is het zinvoller om aandacht en middelen te concentreren op de kern van het gemeentelijk cultuurbeleid. Met name voor de eigen burgers, maar ook voor de bevolking van omliggende gemeenten, is het vaak interessanter wanneer een gemeentebestuur de typische 'eigenheden' van de gemeenschap verder uitbouwt en cultiveert, dan wanneer er geld wordt gespendeerd aan zaken die men 10 kilometer evengoed aan kan treffen. Een goed toegeruste, op hoog muzikaal niveau geleide harmonie kan meer voor gemeente en ommeland betekenen dan het zoveelste kleine museum. Hetzelfde kan gelden voor de plaatselijke bibliotheek in relatie tot activiteiten in de sfeer van kunstuitleen.

[10] *Cor Wijn, De Culturele Stad (2014)*

Uitgebreid
Gemeenten tussen de 30.000 en 90/100.000 inwoners kenmerken zich door een cultureel voorzieningenpatroon dat, behalve uit de genoemde 'harde kern', doorgaans bestaat uit een (dependance van een) centrum voor kunstzinnige vorming, een museum, een multifunctionele podiumaccommodatie en voorzieningen op het terrein van de beeldende kunst (een galerie, een tentoonstellingsruimte, een kunstuitleen, soms ateliers). Men kan dit zo ongeveer beschouwen als het 'gemiddelde pakket'.

Alomvattend
Kijkend naar het schematisch overzicht wordt gesteld dat gemeenten die meer dan 100.000 inwoners hebben, doorgaans het gehele culturele spectrum bestrijken. De kunst met de grote K ontwikkelt zich vaak in de grotere steden, niet alleen omdat daar van oudsher de kunstopleidingen en de schouwburgen, bioscopen, musea, galeries e.d. gevestigd zijn, maar ook omdat daar veel kunstenaars, toeschouwers, kunstkenners en geldschieters wonen. Grotere gemeenten vormen een bredere voedingsbodem voor kunst en cultuur dan kleine gemeenten, de stedelijke omgeving vormt het laboratorium van de kunstenaar: hoe groter de stad, hoe groter de concentratie van kunstenaars en publiek en hoe dichter het netwerk van ontmoetingsplaatsen.

Bijlage 4 Culturele Waardemodel

Sinds 2014 is een transitie gaande om te komen tot een toekomstbestendige culturele basisinfrastructuur in Hengelo en waarbij de sector laat zien van toegevoegde waarde te zijn voor de inwoners van de stad.

De relatie tussen de gemeente, die voorwaarden schept om kunst en cultuur in de stad mogelijk te maken, en de Hengelose culturele sector verandert. De gemeente legt het initiatief en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering steeds meer bij de instellingen in de sector zelf neer. Hoe meer de gemeente aan de culturele instellingen overlaat, hoe meer de gemeente moet kunnen vertrouwen op hun kennis, ervaring en professionaliteit. Dat vraagt wat van de competenties van de directies, besturen en raden van toezicht, maar ook van de gemeente. Het zogenoemde accounthouderschap voor de relatie met de gesubsidieerde instellingen vraagt daarbij ook ontwikkeling.

In dat licht is er voor gekozen om bij de subsidiering ook te gaan kijken naar wat kunst en cultuur voor de samenleving oplevert. Het model wat bij het huidige subsidiebeleid wordt gehanteerd is het Culturele Waardemodel. In de praktijk leidt dit tot prestatieafspraken met de culturele instellingen die voor toetsing op artistiek-inhoudelijke kwaliteit en maatschappelijke kwaliteit. Dat begint bij het gezamenlijk vaststellen van het profiel van de organisaties, want daarmee wordt de lange termijnvisie van de instelling vastgelegd (en verbinding gelegd met het kunst- en cultuurbeleid van de gemeente). Daarna worden samen de prestatie-indicatoren t.a.v. artistiek-inhoudelijke kwaliteit en maatschappelijke kwaliteit, zodat jaarlijks gemonitord kan worden wat de resultaten en ontwikkeling van de culturele instelling zijn.

Culturele Waardemodel
Het Culturele Waardemodel is in 2018 ingevoerd bij de culturele kernvoorzieningen. Een model opgebouwd uit kwaliteitsdomeinen, criteria en indicatoren. Het model gaat in op de artistiek-inhoudelijke kwaliteit, maar ook om de maatschappelijk kwaliteit van de instellingen.

	Kwaliteitsdomeinen, criteria en indicatoren	
Profiel De instelling bepaalt vooraf het eigen profiel, in overleg gemeente. Het profiel bepaalt het kader voor de kwaliteitsbeoordeling	**Artistiek-inhoudelijke kwaliteit**	**Maatschappelijke kwaliteit**
Productie/output De mate waarin instelling erin slaag (over een langere periode) producties, activiteiten en diensten te programmeren en te leveren van hoog artistiek-inhoudelijke niveau die van belang worden gevonden door de samenleving.	1. De artistiek-inhoudelijke kwaliteit van de instelling en haar (kern) activiteiten en producten (tentoonstellingen, voorstellingen diensten) Voorbeeld indicatoren: inhoudelijke eisen aan programma, exposities, professioneel/amateur, lokaal/regionaal/ (intern)nationaal	2. De maatschappelijke kwaliteit van de instelling en daartoe ontwikkelde producten, activiteiten en diensten. Voorbeeld indicatoren: activiteiten voor specifieke maatschappelijke doelgroepen, talentonwikkeling, verbinding andere sectoren/ partijen
Publieksbereik De mate waarin publiek en doelgroepen worden bereik, kwantitatief en kwalitatief. De spreiding van het bereik,	3. Impact en beleving van publiek Voorbeeld indicatoren: impact- en belevingsonderzoek	4. Publieksbereik (fysiek en online, toegankelijkheid, co creatie) Voorbeeldindicatoren: omvang en samenstelling publiek, geografische spreiding activiteiten, gebruik fysieke en digitale dienste, samenwerking publiek bij productie en programmering
Positie De mate waarin de instelling als waardevol wordt gezien in het eigen domein en in de samenleving	5. Plaats in eigen domein Voorbeeldindicatoren: bijdrage aan culturele keten, culturele partners en netwerken, fysiek en digitaal	6. Plaats in maatschappelijk domein Voorbeeldindicatoren: duurzame relaties en netwerken met partners, stakeholders en maatschappelijke partijen, bedrijfsleven (kwalitatief/kwantitatief), zichtbaarheid (fysiek, online, berichtgeving in media) en opdrachten.

Erkenning De mate waarin de producten en activiteiten worden erkend als van hoog artistiek-inhoudelijk niveau. De mate waarin de instelling maatschappelijk vertrouwen geniet.	7. Professionele erkenning Voorbeeldindicatoren: blijken van professionele waardering (zoals prijzen, recensies, publicaties), bijdragen van prestigieuze fondsen	8. Reputatie en vertrouwen als maatschappelijk instituut bij stakeholders, partners en publiek Voorbeeldindicatoren: reputatie en vertrouwen als maatschappelijk instituut bij stakeholders, partners en publiek (zoals blijkt uit stakeholders- en gebruikersonderzoek), blijken van maatschappelijke steun en commitment (zoals donaties, legaten, sponsors, steunverenigingen) en geworteldheid in de gemeenschap (omvang vrijwilligers en vrienden)

In de praktijk: culturele kernvoorzieningen
In 2018 is er begonnen met het verweven van het Culturele Waardemodel in de subsidiesystematiek van de gemeente Hengelo door het te integreren als subsidieverplichting voor de culturele kernvoorzieningen. Vooraf hebben gesprekken met de instellingen plaatsgevonden opdat zij in staat werden gesteld om bij de aanvraag de benodigde informatie aan te leveren.

Voor de culturele kernvoorzieningen gelden de volgende algemene subsidieverplichtingen[11]:
- uitvoering geven aan de activiteiten zoals omschreven in hun meerjarenbeleidsplannen en jaarplannen 2021;
- de voortgang monitoren op het gebied van programmering, publieksbereik, positie en erkenning op basis van de criteria en indicatoren, die zijn gebaseerd op het Culturele Waardemodel
- daartoe voor 1 augustus een tussenrapportage over de maanden januari tot en met juni sturen aan de subsidieverstrekker
- de Governance Code Cultuur hanteren en daarover verantwoording afleggen in het jaarverslag.

Profiel Bibliotheek Hengelo
Voor het behoud van een evenwichtige samenleving is het belangrijk dat ieder individu kan functioneren als een volwaardig persoon. Het toegang hebben tot maatschappelijk relevante informatie is daarbij cruciaal. Als mensen dergelijke informatie niet tot zich kunnen nemen, zullen zij niet op een volwaardige manier in de maatschappij kunnen participeren.

Om deze visie te realiseren moeten bibliotheken meer doen dan media uitlenen. Het uitlenen van media is nog steeds belangrijk, maar de toegang tot (relevante!) informatie is door de digitalisering complex geworden en vraagt om specifieke vaardigheden om mee te kunnen blijven doen in de maatschappij.
- De Bibliotheek is het lokale fysieke en digitale informatieknooppunt dat de persoonlijke ontwikkeling van mensen stimuleert en faciliteert.
- De Bibliotheek schept essentiële voorwaarden voor een leven lang leren, onafhankelijke besluitvorming en de culturele ontwikkeling van individuen en groepen en levert daarmee een cruciale bijdrage aan de kennissamenleving.
- De kernfuncties van de Bibliotheek zijn lezen, leren, informeren en daaraan ondersteunend cultuur en ontmoeting en debat.
- De bibliotheek is zowel in het fysieke als in het digitale domein een openbare plek, dat wil zeggen voor iedereen toegankelijk.
- De Bibliotheek wil mensen vaardig maken en streeft 'emancipatie' en ontwikkeling van individuen na. Met als doel dat iedereen in de maatschappij 'mee kan komen' en daardoor 'mee kan doen'.

Profiel Metropool | poppodia van Twente
Het mission statement is: popmuziek de continue weerklank van een wereld in verandering met een dynamische samenleving is. Een kunstvorm die voor iedereen bereikbaar moet zijn. Metropool | Poppodia van Twente wil een landelijk aansprekend podium zijn voor het mooiste en het beste dat de popmuziek te bieden heeft. Metropool wil verbinden binnen de Twentse regio. Door mensen samen te brengen in hun passie voor muziek. Door meer te zijn dan een poppodium alleen. Door het bieden van een gastvrije omgeving en optimale beleving voor bezoekers en artiesten.

Vanuit de kernwaarden kwaliteit, toegankelijk, verbinden en diversiteit wordt het beleid in de komende jaren 2020-2030 vormgegeven. De regionale functie is een belangrijk onderdeel van de missie en de strategie van Metropool en wordt versterkt op het gebied van innovatie, talentontwikkeling, programma en samenwerking met andere podia. Het bovenstedelijk poppodium wil op landelijk niveau door middel van schaalvergroting in 2021 de vacante positie innemen van het grootste poppodium van Oost Nederland.

[11] *Subsidieuitvoeringsregeling Culturele kernvoorzieningen 2021*

Profiel Schouwburg
Schouwburg Hengelo is een theater midden in de stad, van en voor de stad. De schouwburg heeft een aanbod van kwalitatief hoogstaande professionele voorstellingen en concerten. Ook wordt met tal van partners uit stad en regio samengewerkt aan programma's die het theater tot een centrale plek voor ontmoeting, talentontwikkeling, debat en beleving maken. Uitgangspunt voor de keuzes in het beleid is inhoudelijke kwaliteit. Dit betekent dat bij de keuze voor de besteding van middelen en de inzet van de organisatie scherp gekeken wordt naar de mate waarin deze keuzes bijdragen aan het creëren van intrinsiek-artistieke én van maatschappelijke of publieke waarde

Schouwburg Hengelo is een theater met een brede opdracht en dat betekent een groot aanbod in alle disciplines in de podiumkunsten, zowel in de grote zaal als in de middenzaal. De Hengelose schouwburg heeft een herkenbaar profiel. Het is een theater:
1. met een uitgesproken aanbod voor de vlakke vloer zaal
2. dat een podium biedt aan veel amateurverenigingen
3. met een groot bereik onder scholieren
4. dat eigen producties maakt
5. dat gekenmerkt wordt door een hoge mate van efficiency en gastvrijheid.

Schouwburg Hengelo beschikt als enige theater in Twente over een volledig geoutilleerde vlakke vloer zaal. Dat brengt een bijzondere verantwoordelijkheid met zich mee om voorstellingen te tonen die speciaal voor deze zaal gemaakt worden, moderne dans, jeugdtheater en modern toneel. Mede om die reden is Schouwburg Hengelo hét danstheater van Twente geworden.

Profiel OYFO Kunst en Techniek
Oyfo is een verrassende plek met een Techniekmuseum en een Kunstenschool, waar iedereen welkom is. Maar bovenal is Oyfo een inspirerende ontmoetingsplek waar je - zowel als bezoeker, cursist of scholier, maar ook als bedrijf, het onderwijs, kunstenaar of culturele instelling - kunt komen om te onderzoeken, samen te werken, te leren en te maken, Daarbij zetten we kunst, techniek en erfgoed als middel in.

Het Oyfo Techniekmuseum is een interactief museum waar het leuk is om te leren over de onlosmakelijke verbinding en wisselwerking tussen mens, creativiteit en technologie als ook diens invloed op onze samenleving en op onze planeet. Dit doen we door te kijken naar het verleden, het heden en de toekomst en onze nabije omgeving. Daarbij maken we de waarde van onze Twentse roots zichtbaar voor een nationaal publiek door middel van een aansprekend verhaal met een relevante collectie van industrieel erfgoed.

We hebben een Educatiecentrum met een Kunstenschool. Dat is de plek waar je de kans krijgt je eigen mogelijkheden te ontdekken, te verbreden en te verdiepen. We hebben een aanbod van vrijetijdscursussen op het gebied van muziek, dans, theater, techniek en beeldende kunst voor een lokaal en regionaal publiek. Kenmerkend voor onze cursussen zijn begrippen als ambacht, performance en nieuwe technieken. Om een zo breed mogelijk publiek te bereiken, richten wij ons ook op het faciliteren van aanbod van collega-aanbieders en amateurverenigingen, waardoor we mee kunnen bewegen met de markt en een bruisende ontmoetingsplek worden.

Verder biedt Oyfo een inspirerende en betekenisvolle leeromgeving. Met prikkelende en uitdagende projecten voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs in de regio die aansluiten bij het curriculum en bij actuele ontwikkelingen in het onderwijs en de maatschappij. Daarnaast ontwikkelt het Educatiecentrum leuke en uitdagende educatieve (vrijetijds-)activiteiten, waaraan iedereen mee wil en kan doen.

Bijlage 5 Cultuurprofiel Twente (samenvatting)

In 2018 hebben alle Twentse gemeenten het cultuurprofiel 'Ruimte voor verbeelding' vastgesteld. Het cultuurprofiel is een gemeenschappelijke visie op kunst, erfgoed en media in Twente voor de periode 2021-2024. Twente heeft een rijk cultureel ecosysteem, maar de kracht en de aanwezigheid van cultuur en media in onze regio kunnen nog beter worden benut. De beste manier om dit aan te pakken is vanuit een regionale blik, met een regionale visie. Een krachtenbundeling tussen culturele partners en betrokken overheden is nodig om het culturele ecosysteem van Twente te versterken, zodat meer mensen in Twente kunnen deelnemen aan cultuur.

Totstandkoming Cultuurprofiel Twente
De minister van OCW heeft een aantal stedelijke regio's, waaronder Twente, gevraagd om voor 1 november 2018 een gezamenlijk profiel in te dienen. Zo kan de minister beter rekening houden met de samenstelling en de behoefte van de bevolking, de eigen culturele identiteit en het erfgoed van de regio bij de verdeling van rijkssubsidies. Door de Twentse gemeenten is in samenwerking met het culturele veld en de provincie Overijssel het cultuurprofiel opgesteld. Daarin staan drie thema's beschreven waar de cultuurregio Twente de komende jaren op in gaat zetten: tijd en ruimte, traditie en innovatie en grenzeloos Twente. Deze thema's omvatten het geheel van het culturele ecosysteem en geven richting aan de toekomst. Ze dienen als kader voor het regionale cultuurbeleid dat de komende jaren verder wordt ontwikkeld.

Beschrijving speerpunten
Het thema Tijd en Ruimte gaat over de letterlijke ruimte die er in Twente is, maar ook over de figuurlijke ruimte en tijd die er zijn en waar nog meer op ingezet zal worden. Tijd en ruimte om te bezinnen, te ervaren, je te ontwikkelen, te experimenteren en ook om fouten te maken.

Het thema Traditie en Innovatie gaat in op twee andere belangrijke kenmerken van de regio. Aan de ene kant speelt traditie een belangrijke rol, de aanwezigheid van talrijke verenigingen, het immateriële erfgoed, de folklore. Aan de andere kant richt de regio zich meer dan ooit op de toekomst, door zich als High Tech regio te profileren. De combinatie van beide factoren maakt Twente zo uniek en beide dienen dan ook gekoesterd te worden.

Het thema Grenzeloos Twente gaat over het beslechten van grenzen. Grenzen van instellingen, van gemeenten en van de regio in zijn geheel. Door over de eigen grenzen heen te kijken kan de gehele infrastructuur worden versterkt.

Uitvoering
De gemeenten Hengelo en Enschede zijn kartrekker voor de verdere uitvoering van het cultuurprofiel. Voor de komende periode wordt een uitvoeringsagenda opgesteld. Daarnaast wordt met toegekende middelen van de Regiodeal ingezet op de realisatie van een regionaal netwerk van creatieve maak- en broedplaatsen.

Proeftuin Creatieve Broedplaatsen
In aanloop naar de start van de uitvoering van het Cultuurprofiel Twente zijn er proeftuinen gestart, waaronder Creatieve Broedplaatsen. Het doel van deze proeftuin is het stimuleren van een klimaat waarin creativiteit en innovatie voorop staan, zodat creatieve en technologische talenten zich thuis voelen in de regio Twente en zich daar willen vestigen en ontwikkelen. Er is €1,4 miljoen beschikbaar voor nieuwe initiatieven van bestaande culturele instellingen, het oprichten en doorontwikkelen van creatieve broedplaatsen en het inschakelen van bedrijven of personen uit de creatieve industrie door bedrijven die zich technologisch willen ontwikkelen. De eerste aanvraagronde was vanaf 1 september 2020 en de tweede is in juni 2021. De kunst- en cultuursector wordt in Hengelo hier tijdig over geïnformeerd.

Augustus 2021. Uitgave van de gemeente Hengelo.
Foto's in deze brochure komen uit het archief van de gemeente Hengelo en van de betrokken culturele instellingen.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente Hengelo

Markelo, 15-08-2021

Advies conceptnota Kunst & Cultuur 2021 – 2024 "SAMEN MEER VOOR KUNST EN CULTUUR"

Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving Hengelo

1. Introductie

Wethouder Van Wakeren heeft de Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving gevraagd een advies uit te brengen over de conceptnota Kunst & Cultuur 2021 – 2024 "SAMEN MEER VOOR KUNST EN CULTUUR". De commissie is per 23 april 2021 gestart in een bijna volledig nieuwe samenstelling. Ze is in deze samenstelling niet betrokken geweest bij het opstellen van eerdere nota's, adviezen en overlegrondes. Ondanks de korte tijdspanne tussen het aantreden van de commissie en het uitbrengen van het advies en andere recent opgepakt taken, heeft de commissie een advies geformuleerd waarin zij zich richt op de hoofdthema's op het gebied van Beeldende Kunst en Vormgeving.
De commissie beschrijft eerst kort haar eigen doelstelling en uitgangspunten waar de commissie haar visie op het kunstenveld in Hengelo en het advies kunst en cultuurnota 2021-24 op baseert. Daarna volgt het advies op de nota welke is onderverdeeld in algemene en specifieke punten.

2. De commissie

2.1 Doelstelling

De taak van de Adviescommissie Beeldende Kunst & Vormgeving is om het college van Burgemeester en Wethouders te adviseren over de gemeentelijke subsidieregeling, het kunstbeleid en kunstopdrachten. De volgende uitgangspunten dienen als basis voor het advies op de kunst- en cultuurnota 21-24.

2.2 Uitgangspunten

De commissie:

- Heeft kennis van het kunstenveld (kunstenaars, verenigingen, ateliers en organisaties) in Hengelo e.o. en ziet deze als belangrijke basis voor te ontwikkelen kunstbeleid.
- Ziet beeldende kunst als een fundamenteel en intrinsiek onderdeel van de samenleving en van een goede en inspirerende stad.
- Zet zich in om mogelijkheden voor professionele beeldend kunstenaars in de stad te vergroten op het gebied van productie, presentatie en huisvesting.
- Onderschrijft de Fair Practice Code en hecht belang aan een eerlijke beloning voor het werk van professionele kunstenaars.
- Onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie en zet zich in voor een gelijkwaardig stedelijk kunstklimaat waaraan iedereen kan deelnemen en bijdragen.

3. Samenvatting advies

De commissie ondersteunt de ambities van de gemeente om "het klimaat voor produceren en presenteren voor (professioneel) beeldend kunstenaars te versterken". De commissie vindt echter

dat het beleid in deze nota nog te resultaatgericht is. Voor het creëren van een aantrekkelijke (binnen)stad is een solide basis voor beeldend kunstenaars en andere creatieven essentieel. Wanneer deze is gerealiseerd kan een bruisend en aantrekkelijk kunstklimaat worden opgebouwd, dat Hengelo aantrekkelijker maakt voor kunstenaars, bewoners én bezoekers. Een basis voor een duurzaam en kwalitatief kunstbeleid bestaat volgens de commissie uit een passend atelierbeleid, een permanente tentoonstellingslocatie voor kunstpresentaties en publiek en toegankelijke aanvraag- en presentatiemogelijkheden voor Hengelose kunstenaars.

4. Bevindingen

De commissie heeft zich bij het bespreken van de nota specifiek gericht op de onderdelen over beeldende kunst en vormgeving. Deze zijn vooral terug te vinden onder speerpunt 9. De commissie ondersteunt de ambitie van de gemeente Hengelo om “het klimaat voor produceren en presenteren voor (professioneel) beeldend kunstenaars te versterken.”

In de nota wordt de uitwerking van deze ambitie voor een groot deel overgelaten aan het veld zonder dat er expliciet wordt ingegaan op de wijze waarop de gemeente deze ambitie zelf wil faciliteren. Hoewel er dus een ambitie wordt uitgesproken om het klimaat te versterken, worden er geen concrete acties of financiële middelen vrijgemaakt voor dit doel.

Ook wordt er in de nota vooruitgelopen op een actieve en aantrekkelijke kunstsector en wil de gemeente activiteiten realiseren waarbij professionele beeldend kunstenaars op wisselende podia exposeren (#29). De commissie is van mening dat deze ambitie vooral erg resultaat- en op de korte termijn gericht is en dat deze ambitie pas duurzaam gerealiseerd kan worden als er aan drie belangrijke basisvoorwaarden voor een goed en gezond stedelijk kunstklimaat wordt voldaan. Om uiteindelijk tot een aantrekkelijk aanbod van activiteiten te komen moet de gemeente zorgdragen voor een goed klimaat voor beeldend kunstenaars door:

1. Een solide atelierbeleid.
2. Een permanente en toegankelijke tentoonstellingslocatie voor kunstpresentaties en evenementen.
3. Goede en toegankelijke subsidieregelingen.

Deze drie pijlers moeten structureel aangepakt worden om tot duurzame resultaten te leiden. Ze staan hieronder uitvoeriger uitgewerkt. De overige bevindingen worden beschreven vanaf punt 4.4.

4.1 Atelierbeleid

Voor veel Hengelose kunstenaars wordt het steeds moeilijker een passend en betaalbaar atelier in de stad te vinden. In de nota is echter te lezen “De gemeente is niet verantwoordelijk voor het accommoderen van de ateliers in gemeentelijk vastgoed.” De commissie is van mening dat de gemeente wel degelijk een belangrijke rol zou moeten spelen in het ontwikkelen van een voor Hengelo passend atelierbeleid.

> *De commissie adviseert de gemeente een lange-termijn visie op atelierbeleid te formuleren, gebaseerd op kennis over het aantal aanwezige kunstenaars in de stad, en de beschikbaarheid van atelierruimte. Ook adviseert de commissie de samenwerking met Stichting SWWK te evalueren.*

4.2 Een permanente en toegankelijke tentoonstellingslocatie voor kunstpresentaties en evenementen

Hengelo heeft geen permanente presentatieruimte voor beeldende kunst. Deze maakt aldus ook geen deel uit van de kernvoorzieningen (schouwburg, bibliotheek, metropool). De commissie ziet dat

de gelden voor beeldende kunst in deze nota alleen worden ingezet voor programma's en activiteiten en dat er geen samenhangend plan is geformuleerd voor beheer én presentatie van de gemeentelijke collectie. Hier ontstaat volgens de commissie een discrepantie. Voor het tonen van kunst en het uitvoeren van een programma waar een groot en divers publiek kennis kan nemen van de ontwikkelingen in de (Hengelose) beeldende kunstsector is nu eenmaal ruimte nodig.

De commissie zou het daarom van ambitie vinden getuigen wanneer de gemeente sterker in zou zetten op het realiseren van (semi)permanente tentoonstellingsruimte en organisatie dan nu in de nota staat beschreven. Deze ruimte zou ook ingezet kunnen worden voor de presentatie van de gemeentelijke collectie. De realisatie zou al dan niet in samenwerking met bestaande infrastructuur en aanwezige partijen kunnen worden gerealiseerd. De commissie wil daarmee niet suggereren een 'concurrerend' instituut op te richten (t.o.v. de regio), maar juist stimuleren relevante samenwerkingen aan te gaan.

> *De commissie adviseert de gemeente om een permanente en toegankelijke tentoonstellingslocatie voor kunstpresentaties en evenementen te initiëren waar ook andere hedendaagse culturele initiatieven zich kunnen ontplooien.*

4.3 Een toegankelijke subsidieregeling

De commissie is blij met het bestaan van de stimuleringsregeling BKV. Het is belangrijk dat beeldend kunstenaars en kunstinitiatieven een bijdrage kunnen aanvragen voor hun professionele projecten in de stad. Om jonge kunstenaars aan te trekken (zoals geformuleerd onder Speerpunt 8), is het volgens de commissie belangrijk ruchtbaarheid te geven aan de regeling door een effectief communicatiebeleid te ontwikkelen.

De commissie ziet het als de verantwoordelijkheid van de gemeente om de Hengelose kunstsector in kaart te brengen en alle beeldend kunstenaars te bereiken. Een goede informatievoorziening vanuit de gemeente (bijvoorbeeld door nieuwsbrieven of bijeenkomsten) kan bijdragen aan een verbeterde kwaliteit van de aanvragen. En met een goede opvolging van de toegekende subsidies kan de gemeente bovendien meer zichtbaarheid creëren voor kunstenaars zelf en de rol van de gemeente hierin heeft.

> *De commissie adviseert de subsidieregeling te versterken met een effectief communicatiebeleid dat is gebaseerd op kennis van het veld, een goede informatievoorziening voor kunstenaars en betere zichtbaarheid voor ondersteunde en uitgevoerde projecten.*

4.4 Overige bevindingen: Projectleider en beleidsmedewerker

In de nota (onder speerpunt 8) wordt een nieuw aan te stellen projectleider geïntroduceerd met als taak activiteiten te faciliteren en te organiseren. Onder speerpunt 9 wordt daarnaast voorgesteld een Beleidsmedewerker Beeldende Kunst (0,4 fte) bij de gemeente aan te stellen. De commissie onderschrijft het belang van ten minste 1 gespecialiseerde beleidsmedewerker Beeldende Kunst en ziet deze als een belangrijke basisvoorwaarde voor de uitvoering van het kunstbeleid van de gemeente, mits het takenpakket voor deze medewerker specifiek wordt geformuleerd. De commissie wil daarbij onderstrepen dat het vooral belangrijk is een medewerker aan te trekken met kennis van het hedendaagse kunstenveld, die weet wat er speelt binnen de stad en die verbindend te werk kan gaan. Dit is met name belangrijk om jonge makers te kunnen stimuleren bij het vinden van hun weg naar werk/presentatieruimte en mogelijkheden voor subsidies.
De commissie is kritisch op de introductie van een nieuwe, extra projectleider (buiten de gemeente), omdat vooralsnog onduidelijk is hoe het takenpakket van deze projectleider zou verschillen met die van de beleidsmedewerker en deze bovendien bekostigd zoud moeten worden uit het al beperkte

kunstbudget. De commissie is van mening dat een dergelijke projectleider pas echt aan de slag kan als aan de basis (4.1, 4.2 en 4.3) wordt voldaan.

> *De commissie adviseert een gespecialiseerd beleidsmedewerker Beeldende Kunst aan te stellen en een specifiek profiel en takenpakket voor deze medewerker te formuleren.*
>
> *De commissie adviseert voorlopig geen aparte projectleider in te huren, en het beschikbare kunstbudget te besteden aan de ontwikkeling en activiteiten van Hengelose beeldend kunstenaars en initiatieven.*

4.5 Overige bevindingen: Cultuurregio Twente

De commissie is tevreden over het samenwerken met Cultuurregio Twente, maar vraagt zich af of er niet te veel op dit samenwerkingsverband wordt geleund en wat er concreet mee wordt bereikt.

> *De commissie vraagt de gemeente te onderzoeken of er vanuit deze samenwerking meer budget gegenereerd kan worden voor beeldende kunst in Hengelo.*

4.6 Overige bevindingen: Coronacrisis

Een corona-regeling voor Hengelose beeldend kunstenaars is op moment van schrijven nog niet geformuleerd. In dit advies willen we nogmaals benadrukken dat het uitblijven van steun voor deze precaire sector kan leiden tot een duurzaam verlies van kunstenaars, kennis en kapitaal binnen de kunstsector van Hengelo.

> *De commissie adviseert beeldend kunstenaars tegemoet te komen bij de gederfde inkomsten door de crisis.*

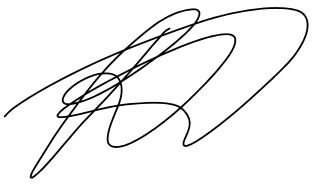
4.7 Overige bevindingen: De rol van commissie

In de nota worden nieuwe doelstellingen en taken voor de commissie geformuleerd. Deze zouden een aanzienlijke extra belasting voor de commissie kunnen betekenen.

> De commissie gaat graag in overleg over deze nieuwe taken en doelstellingen en een bijpassende beloning.

Namens de adviescommissie BKV Hengelo

Ruben Sinkeldam, voorzitter

Bijlage 4 – Inzagenotitie Kunst- en cultuurnota 2021-2024

A. Lijst van inzagereacties op kunst- en cultuurnota

1. De heer Wagenmans Theater KamaK
2. De heer Mulder Piet Blommuseum
3. Mevrouw van Deuveren Stichting Hengelo Leest

B. Advies adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving (15 augustus 2021)

Toelichting

In de periode 2 juni tot en met 13 juli 2021 heeft de aangepaste Kunst- en cultuurnota 2021, zoals deze door de gemeenteraad op 25 mei 2021 is besproken ter inzage voorgelegd. In deze periode zijn er 3 reacties op de kunst- en cultuurnota 2021-2024 ontvangen.

Tussen de raadsbespreking van 25 mei 2021 en het aanbieden van de nieuwe versie aan de raad heeft de portefeuillehouder gesproken met de adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving en hen advies gevraagd over het beleid Beeldende kunst. Dit heeft geleid tot een advies van de commissie, die integraal als een aparte bijlage beschikbaar is gesteld.

In deze bijlage treft u de reactie van het college op de inzagereacties en het advies van de adviescommissie.

A. Lijst van inzagereacties op aangepaste Kunst- en cultuurnota 2021-2024 (Politieke Markt 25 mei 2021)

1. De heer Wagenmans, Theater KamaK (6 mei 2021)

Beste Erik,

Bijzonder om te lezen dat nergens in het document Theater Kamak (bestaat 30 jaar in 2021) en het KAMAKtheater genoemd wordt, het enige professionele theatergezelschap van Hengelo met een theater waar vele amateur- en muziekverenigingen uit Hengelo gebruik van maken.
Misschien reden tot aanpassing van het aangepaste plan?

Met vriendelijke groet,
Oscar Wagenmans
Artistiek leider KamaK.
www.kamak.nl

Reactie:
De verbeterde versie van de kunst- en cultuurnota 2021-2024 beoogt een completer beeld van aanbieders van kunst en cultuur in beeld te brengen. Zowel in de illustraties als in de bijlage waarin alle culturele instellingen en belanghebbenden zijn opgesomd is Theater KamaK toegevoegd.

2. De heer Mulder, Piet Blommuseum (7 juni 2021)

Geachte heer van de Peppel, Beste Erik,

Zoals ik zojuist telefonisch met je besprak, heeft het bestuur van het Piet Blommuseum tot haar verrassing en teleurstelling moeten constateren dat de (enige) vermelding van het Piet Blommuseum in de eerste versie van de cultuurnota (tabel blz 16) in de aangepaste versie is verdwenen en dat het museum nu niet meer voorkomt in de aangepaste cultuurnota (vergelijkbare tabel blz 17) .
Wij nemen aan dat hier sprake is van een onopzettelijke onvolkomenheid en verzoeken u om het de vermelding weer toe te voegen.

Mocht het zo zijn dat de vermelding opzettelijk is weggelaten dan verzoek ik u dit per omgaande aan mij te melden.

In dat geval verzoekt het bestuur van het Piet Blommuseum nog vóór het eind van de inspraaktermijn een gesprek met de Wethouder, de heer Van Wakeren.

Met vriendelijke groet,
Wieger Mulder,
Voorzitter van het bestuur van het Piet Blommuseum

Reactie:
Er is inderdaad sprake van een onopzettelijke onvolkomendheid en Piet Blommuseum is toegevoegd aan de actie waarbij de maatschappelijke waarde van Museum Hengelo wordt geformuleerd. In dit kader wordt het Piet Blommuseum gezien als een van de mogelijke samenwerkende (kennis)partners.

3. Mevrouw van Deuveren, Hengelo Leest (15 juni 2021)

Aan de raad van de gemeente Hengelo

Hengelo Leest heeft kennis genomen van de geactualiseerde kunst- en cultuurnota. Graag geven we u een aantal punten mee ter overweging bij de behandeling ervan.
Reactie op de nota:
De letteren worden wel genoemd in de nota, maar niet specifiek uitgewerkt. We zijn dan ook heel benieuwd naar het uitvoeringsprogramma. Tot vorig jaar was de subsidieregeling gebaseerd op de vorige kunst- en cultuurnota zodanig dat de letteren daar niet in voor kwamen en zich beperkte tot een aantal met name genoemde instellingen en amateurkunst. Hierdoor heeft het steeds aan een titel ontbroken voor HL om gemeentelijke subsidie aan te kunnen vragen. Wij zijn doorverwezen naar Hengelo Promotie, die met name grootschalige activiteiten subsidieert ook voor mensen buiten de stad. HL programmeert vooral voor de inwoners van Hengelo.
Wij vragen de raad dan ook om de Stichting Hengelo Leest aan te wijzen als aanvullende culturele voorziening en in het uitvoeringsprogramma de letteren, poëzie en leesbevordering een plek te geven (Speerpunt 2; verstevigen aanvullende culturele voorzieningen).
De stadsdichter is in uw raad al een aantal malen onderwerp van gesprek geweest. De stadsdichter is er niet alleen om poëzie als kunstvorm te promoten (citaat nota pagina 20); de stadsdichter is er vooral ook om de actualiteit van de stad te belichten vanuit een andere cultureel georiënteerde invalshoek en becommentarieert deze actualiteit vanuit het perspectief van de burger en de emotie. Verschillende (Hengelose) stadsdichters hebben laten zien dat ze hieraan uitstekend vorm kunnen geven en dat dit weerklank vindt in de lokale samenleving. Het stadsdichterschap kan vooral van lokaal belang zijn door regelmatige zichtbaarheid, bijvoorbeeld jaarlijks 10 gedichten en een daarbij passende vergoeding. Ook voor de verkiezing van de stadsdichter en de bundel van geproduceerde gedichten aan het eind van de tweejaarlijkse periode zou Hengelo Leest graag gefaciliteerd willen worden.
Wij vragen de raad dan ook de stadsdichter een realistischer positionering te geven en een daarbij passende vergoeding toe te kennen, evenals Hengelo Leest te financieel en materieel te faciliteren om de tweejaarlijkse stadsdichter wisseling mogelijk te maken (Speerpunt 7. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar).

Over Hengelo Leest:
Hengelo Leest is een stichting die als doel heeft het bevorderen van literatuur en poëzie en lezen in het algemeen.
Hiervoor ontwikkelt HL steeds een aantal verschillende activiteiten; we organiseren bijeenkomsten waarbij schrijvers en dichters een boekpresentatie doen of een inkijk geven in hun vak (Schrijvers in het park), organiseren het jaarlijkse Hengelose Boekenbal(lade) i.s.m. Bibliotheek, Metropool en Boekhandel Broekhuis, realiseren van september t/m mei een maandelijks Cultuurpodium i.s.m. Schouwburg Hengelo, organiseren al dan niet in samenwerking met verschillende partners periodiek het project Vers en Foto (expositie van gedichten met foto's van Hengelose fotografen) en hebben het 'Groot Hengelo's Dictee' in voorbereiding met focus op middelbare scholieren.
Ook willen we poëzie en literatuur zichtbaar maken in de openbare ruimte en zoeken en vinden regelmatig sponsoren voor 'Literatuur op de muur': citaten van auteurs met banden met Hengelo of Twente op gevels in de binnenstad. We bieden ondersteuning aan de stadsdichter en organiseren elke twee jaar een verkiezing voor een nieuwe stadsdichter. Ook zorgt Hengelo Leest voor voedsel voor de geest voor de klanten van de Voedselbank door boeken op te halen bij

particulieren en maandelijks te doneren aan de Voedselbank, waar de klanten van de Voedselbank ze kunnen uitzoeken.

Namens Hengelo Leest
Irene van Deuveren
Voorzitter

Reactie:
In uw reactie benadrukt u de waarde van Hengelo Leest. Het college waardeert de activiteiten die u, ten behoeve van lezen in het algemeen en literatuur en poëzie in het bijzonder, ontplooit in onze gemeente. Concreet adviseert u het college op twee punten: de positie van Hengelo Leest in de lokale culturele infrastructuur en de stadsdichter.

Het college kiest ervoor om de verruiming van het structurele beleid van kunst en cultuur in de stad te beperken tot beeldende kunst. Bij de evaluatie van de vorige beleidsnota kwam naar voren dat de huidige culturele infrastructuur alleen op die kunstvorm mogelijk een aanpassing behoeft. Daarentegen is in het proces van de totstandkoming van de nieuwe kunst- en cultuurnota gebleken dat de waarde van de infrastructuur niet alleen wordt bepaald door de instellingen en verenigingen die jaarlijks gesubsidieerd worden maar ook door hen die niet jaarlijks of alleen incidenteel gesubsidieerd worden. In dat licht meent het college dat het van belang is om de relaties met niet-gesubsidieerde instellingen geïntensiveerd moet worden en dat is als actie aan de nieuwe nota toegevoegd.

U pleit in uw reactie om de positie van de stadsdichter realistischer te positioneren en een daarbij passende vergoeding te toe te kennen. Naar aanleiding van uw reactie hebben wij daartoe in de nieuwe versie van de kunst- en cultuurnota de stadsdichter meer geduid. Op basis van de raadsbesprekingen in de Politieke Markten in 2020 en 2021 is het college van mening dat de status van de stadsdichter en de voorgestelde vergoeding uitstekend past bij de algemene opinie over diens bijdrage voor Hengelo. Wij hebben begrip voor uw verzoek om Hengelo Leest te faciliteren bij de organisatie van de verkiezing voor een nieuwe stadsdichter. Met het oog op het antwoord van de eerste vraag acht het college het passend om dit mee te nemen in het gesprek wat de gemeente kan betekenen voor niet jaarlijks gesubsidieerde instellingen en te bekijken welke bestaande subsidieregelingen hiervoor reeds bestaan.

B. Reactie advies adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving (15 augustus 2021)

Introductie
De bespreking van de aangepaste concept kunt- en cultuurnota 2021-2024 in gemeenteraad vindt na het zomerreces plaats, er is nog geen definitieve datum bepaald. Naar aanleiding van de Politieke Markt van 25 mei jl. zijn er, in aanvulling op de gesprekken die 2020 met de adviescommissie Beeldende kunst en Vormgeving hebben geplaats gevonden, twee gesprekken gevoerd. Omdat de commissie sinds het voorjaar van 2021 een nieuwe samenstelling heeft, was het eerste gesprek ter inleiding om het proces en inhoud van de nieuwe nota en de eerste reactie van de nieuwe commissieleden te delen. Dit gesprek vond plaats op 21 mei. In het tweede gesprek heeft de adviescommissie mondeling haar conceptadvies over de nota gedeeld (als op 25 mei besproken door de gemeenteraad) gedeeld. Dit gesprek vond plaats op 18 juni. Tot slot is afgesproken dat de commissie haar advies schriftelijk deelt, zodat deze integraal opgenomen kan worden in de stukken voor het advies naar het college. Dit advies is op 15 augustus ontvangen. In deze bijlage wordt volstaan met de samenvatting

Samenvatting advies Kunst- en cultuurnota 2021-2024
De commissie ondersteunt de ambities van de gemeente om “het klimaat voor produceren en presenteren voor (professioneel) beeldend kunstenaars te versterken”. De commissie vindt echter dat het beleid in deze nota nog te resultaatgericht is. Voor het creëren van een aantrekkelijke (binnen)stad is een solide basis voor beeldend kunstenaars en andere creatieven essentieel. Wanneer deze is gerealiseerd kan een bruisend en aantrekkelijk kunstklimaat worden opgebouwd, dat Hengelo aantrekkelijker maakt voor kunstenaars, bewoners én bezoekers. Een basis voor een duurzaam en kwalitatief kunstbeleid bestaat volgens de commissie uit een passend atelierbeleid, een permanente tentoonstellingslocatie voor kunstpresentaties en publiek en toegankelijke aanvraag- en presentatiemogelijkheden voor Hengelose kunstenaars.

Reactie:
Het college is verheugd om het gefundeerde advies van de adviescommissie te mogen ontvangen en voelt zich met het voorgenomen beleid beeldende kunst gesteund door dit advies. De commissie bevestigt dat het voor de gemeente Hengelo noodzakelijk is om het klimaat voor produceren en presenteren voor (professioneel) beeldende kunstenaars te versterken. In het advies presenteren zij hun bevindingen en bijhorende adviezen langs de lijnen solide atelierbeleid, voorzieningen presentatie beeldende kunst, toegankelijke subsidieregeling en overig (projectleider en beleidsmedewerker, cultuurregio Twente, coronacrisis en rol commissie).

Het advies van de commissie om het versterken van het klimaat voor beeldend kunstenaars in te zetten vanuit sterk atelierbeleid, voorzieningen presentatie beeldende kunst en toegankelijke aanvraag- en presentatiemogelijkheden neemt het college over. Wij delen de visie dat in de eerder gepresenteerde kunst- en cultuurnota de aandacht ging naar presentatiemogelijkheden en dat het atelierbeleid, wat bijdraagt aan klimaat voor produceren, daarin onderbelicht bleef. De focus op presentatiemogelijkheden blijft gehandhaafd, omdat het college van mening is dat met name de inwoners van Hengelo moeten profiteren van de investeringen die in (professioneel) beeldende kunst worden gedaan. Met deze investeringen wordt beoogd dat inwoners in hun eigen stad laagdrempelig toegang krijgen tot professioneel beeldende kunst en hiermee de waarde van professioneel beeldende kunst zichtbaar wordt en meetbaar is. op dit moment ontbreekt het aan (actueel) atelierbeleid en structureel contact met de instellingen beeldende kunst. In de vorige beleidsperiode is er bezuinigd op de subsidies voor (professioneel) beeldende kunst in de stad en op de ambtelijke ondersteuning door de gemeente. Dit heeft ertoe geleid dat de verbinding van de gemeente met de professioneel beeldend kunstenaars is afgenomen. Het college volgt het advies van de commissie door de actie toe te voegen dat in de nieuwe beleidsperiode het atelierbeleid wordt geformuleerd en in uitvoering wordt gebracht en van daaruit de relatie met voorzieningen professioneel beeldende kunst wordt geïntensiveerd. Wat betreft de toegankelijkheid over de subsidieregeling meent het college dat zij ten aanzien van de stimuleringsregeling reeds met de adviescommissie in gesprek is geweest en altijd open staat voor verbeteringen ten behoeve van het veld.

Ten aanzien van de beleidsmedewerker Beeldende kunst is het college van mening dat aan de basisvoorwaarden voldaan kan worden als de benodigde capaciteit en kennis toegevoegd wordt aan de gemeentelijke organisatie. De commissie onderschrijft dat in haar advies ook. Ten aanzien van de inzet van een projectleider beeldende kunst heeft het college aangegeven dat de partij die de opdracht aan gaat nemen daarin leidend is; het wordt immers noodzakelijk geacht om organisatie- en verbindingskracht te financieren om er voor te zorgen dat er tentoonstellingen en exposities gerealiseerd gaan worden.

De samenwerking in de Cultuurregio Twente heeft als doel om als afzonderlijke gemeenten elkaar te versterken waar mogelijk. Beeldende kunst is een voorbeeld van een kunstvorm die zich niet beperkt tot de gemeentegrenzen. Het college deelt niet de mening dat er wordt 'geleund op de cultuurregio', want de Cultuurregio Twente laat al zien dat vanuit deze samenwerking meer budget gegenereerd wordt voor beeldende kunst in Hengelo. Zo is het door de Cultuurregio Twente de regeling Creatieve Broedplaatsen ontstaan, waar in 2020 en 2021 in totaal €1,1 miljoen beschikbaar kwam, waardoor Oogst in Hart van Zuid van start kon gaan. Op dit moment wordt met de 14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel gewerkt aan het programma Regeling Versterking Maakklimaat Kunst & Cultuur, wat ook nieuwe (financiële) mogelijkheden genereert.

Het college neemt kennis van het advies van de commissie om de beeldend kunstenaars tegemoet te komen bij hun gederfde inkomsten voor de crisis. Zij bekijkt met de door het rijk toegekende middelen om lokaal culturele voorzieningen financieel steunen wat er nodig en mogelijk is om deze beroepsgroep te steunen. Hierbij is zij van mening dat de professioneel beeldend kunstenaars mogelijk niet de enige beroepsgroep is die in de kunst- en cultuursector getroffen zijn door de gevolgen van de coronacrisis.

In de aangepaste kunst- en cultuurnota wordt aangegeven dat een ander beleid beeldende kunst mogelijk kan leiden tot een aanpassing van de taken van de adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving. Het doel van de aanpassing is een verscherping van de taak van de adviescommissie, zodat zowel voor het college als de commissie duidelijk is wat er van elkaar verwacht kan worden. Dit hoeft niet per sé te leiden tot een zwaardere belasting van de adviescommissie, maar wanneer dat wel het geval is, meent het college dat hierbij ook gekeken moet worden naar de oplossingen om die belasting te compenseren. Hierbij wordt door het college ook de belasting en beloning van andere adviescommissies in acht genomen.

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Parkeernormennota 2021 Binnenstad - Hart van Zuid**		
Zaaknummer	3271296	**Portefeuillehouder**	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt *onder meer* voorgesteld om: - In te stemmen met de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021, als actualisatie van de nota Autoparkeren 2008 – 2012 voor deze twee specifieke deelgebieden. - Principebesluit te nemen voor invoering van parkeerregulering in Hart van Zuid en een schil rond Hart van Zuid. - Op grond van de voorgaande besluiten over te gaan tot: a. minimaal jaarlijks monitoren van het autobezit in Hart van Zuid en de Binnenstad, alsmede de parkeerdruk in Hart van Zuid, de Binnenstad en directe omgeving. b. Het uitvoeren van een nulmeting van het autobezit en de parkeerdruk, na ingebruikname van nieuwe woningen, in de te ontwikkelen gebieden van Hart van Zuid. c. De raad jaarlijks actief te informeren over de uitkomst van deze monitoring, inclusief een duiding van het college of deze gegevens aanleiding zijn om de normen aan te passen en/of aanvullende maatregelen te nemen.		
Historie	In 2008 is de Nota Autoparkeren 2008-2012 vastgesteld met o.a. parkeernormen voor de gemeente Hengelo. (terug te vinden via deze link) Destijds is gekozen voor een faciliterend parkeerbeleid voor heel Hengelo. De gemeente heeft adviesbureau RHDHV gevraagd of de parkeernormen uit 2008 nog actueel zijn. Om zo aan te sluiten bij de huidige behoefte en toekomstige (woningbouw)ontwikkelingen van Hengelo, maar uiteraard passend bij de Hengelose maat en schaal. Voor de prioritaire ontwikkellocaties van Hengelo, de binnenstad én Hart van Zuid staan de komende jaren veel (woningbouw)ontwikkelingen gepland. De woningbouwontwikkelingen hebben ook invloed op parkeren. Het is van belang dat er bij de woningen voldoende parkeerplaatsen worden gerealiseerd voor bewoners en bezoekers van de bewoners. De raad wordt voorgesteld in het licht hiervan een aantal besluiten te nemen. *De parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021*is door middel van een inspraakprocedure voorgelegd aan omwonenden en andere betrokkenen. In de voorbereiding hierop is gesproken met de belangrijkste stakeholders in de binnenstad en Hart van Zuid. Het onderzoeksrapport van RHDHV heeft met een oplegnotitie/folder 10 weken ter inzage gelegen van 17 maart tot en met 23 mei. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn 30 schriftelijke zienswijzen ingediend. Hiervan waren 13 zienswijzen identiek. Tijdens de ter inzage termijn zijn alle bewoners en ondernemers die in het betreffende gebied wonen geïnformeerd met een huis aan huis folder. Hierin is een toelichting gegeven op de nieuwe parkeernormen en wat dit voor ze betekent. De fracties wordt nadrukkelijk gevraagd om eventuele **technische vragen** voorafgaand aan de politieke markt via de griffie aan de betrokken ambtenaren te stellen.		

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Politieke Markt	**21 september 2021**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Hugo Koetsveld	Coen Hartendorp	Stadhuishal	Fysiek	75 min
Doel van de sessie	Oordeelsvormend			
Behandeladvies	De fracties hebben in een zeer uitvoerige eerste termijn gesproken over het voorliggende voorstel waarbij er een aantal uitgesproken voorstanders maar ook tegenstanders zijn ten aanzien van onder meer de parkeernormen in Hart van Zuid en de voorgestelde wijze van parkeerregulering in bepaalde gebieden. Conclusie van de politieke markt is dat er behoefte is aan een tweede termijn in de raadsvergadering, waarbij aanvullende opmerkingen kunnen worden gemaakt en eventuele moties/amendementen kunnen worden ingediend.			
Spreekrecht publiek	Ja ☒ nee ☐		duur: Maximaal 5 minuten	

Raad	**29 september 2021**	
Doel van de sessie	Besluitvormend – bespreekstuk	
Behandeladvies	De fracties wordt gevraagd om in hun tweede termijn alleen aanvullende opmerkingen te plaatsen gelet op de uitvoerige eerste termijn, gehouden in de politieke markt van 21 september jl.. In deze tweede termijn is er ook de gelegenheid tot het indienen van een motie/amendement op het voorliggende voorstel.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3271296	Lansink, Iris	SBO-VR	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3271296 - Parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021.

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Waarom dit voorstel aan de raad en welke besluitvorming wordt van de raad gevraagd

Voor de prioritaire ontwikkellocaties van Hengelo, de binnenstad én Hart van Zuid, staan de komende jaren veel ontwikkelingen gepland. Met onder meer een woningbouwopgave van circa 1.700 woningen in de binnenstad en Hart van Zuid.

We willen als stad een bijdrage leveren in de verdere versterking van Twente als de toptechnologische / hightech regio (samen met Enschede). Daarvoor is het van belang dat we talent vasthouden, binden en aantrekken, vooral omdat de arbeidsmarkt steeds krapper wordt. Om de aantrekkelijkheid van onze stad als woongemeente voor dat talent te vergroten voegen we toe wat we nog niet hebben als stad, namelijk een (hoog)stedelijk woon- en werkmilieu. Dit is een bewuste keuze waarmee we kwalitatief doorgroeien en een stap maken als stad en regio.

Het doelgroepenonderzoek (zoals uitgevoerd door Tellers en Benoemers), dat vorig jaar is uitgevoerd geeft hiervoor ook de onderbouwing. In de woonagenda, die u 14 april vaststelde, heeft u op basis van dat onderzoek besloten in te zetten op het aantrekken van nieuwe doelgroepen door de creatie van deze specifieke woon- en werkmilieus. Daarnaast heeft u nadrukkelijk de opdracht gegeven om betaalbare woningen te realiseren en te bouwen naar behoefte.

Uw besluit over de woonagenda en de keuze voor het creëren van woonmilieus met een meer (hoog-) stedelijke karakter en de huisvesting van de beoogde doelgroepen (en daarom ook ruimte voor meer woningen in Hengelo) heeft tot logisch gevolg dat we ook hebben gekeken naar het bestaande beleid ten aanzien van parkeren. Daarbij hebben we ons de vraag gesteld of het vigerende beleidskader voor het parkeren nog adequaat, realistisch en toepasbaar is voor deze ontwikkelingen. Met andere woorden: kan dit nog zonder meer worden toegepast op de bijzondere ontwikkelingen die we voor de binnenstad en Hart van Zuid beogen of behoeft dit aanpassing?

De woningbouwontwikkelingen hebben invloed op parkeren. Het is van belang dat er bij de nieuw te bouwen woningen in de binnenstad en Hart van Zuid voldoende parkeerplaatsen worden gerealiseerd voor bewoners en bezoekers van de bewoners. Conform het vigerende beleid stelt de gemeente bij ontwikkelingen de eis dat de projectontwikkelaar voorziet in zijn eigen parkeerbehoefte. Hij moet parkeerplaatsen op eigen terrein realiseren en komen tot een passend parkeeraanbod voor het woonproduct dat hij aanbiedt. Om de juiste hoeveelheid parkeerplaatsen (niet te weinig en niet te veel) te bepalen bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn er parkeernormen. Deze parkeernormen worden bepaald op basis van richtlijnen van het kennisinstituut CROW, die onderscheid maakt in stedelijkheidsgraad.

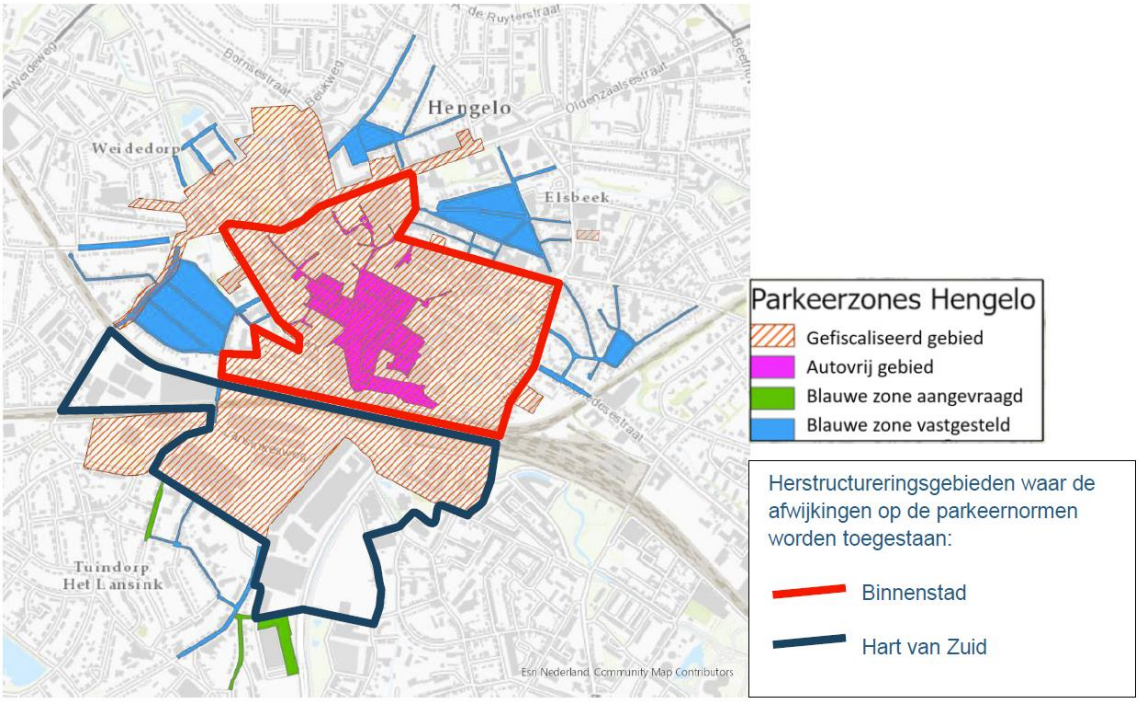
In 2008 is de Nota Autoparkeren 2008-2012 vastgesteld met o.a. parkeernormen voor gemeente Hengelo. De gemeente heeft adviesbureau RHDHV gevraagd of de parkeernormen uit 2008 nog actueel zijn. Om zo aan te sluiten bij de huidige behoefte en toekomstige ontwikkelingen van Hengelo, maar uiteraard passend bij de Hengelose maat en schaal.

De uitkomst van het onderzoek van RHDHV is, dat de parkeernormen uit 2008 nog steeds grotendeels aansluiten bij de parkeerbehoefte in Hengelo, met name voor de reguliere nieuwe woongebieden die worden ontwikkeld (bv. Dalmeden, Seahorse). Dat is ook logisch omdat in die wijken sinds 2008 geen fundamentele beleidswijzigingen hebben plaatsgevonden in de ruimtelijke uitgangspunten.

Voor twee gebieden in de stad constateert het adviesbureau RHDHV dat de parkeernormen niet passend zijn en we nieuwe, adequate parkeernormen moeten gaan vaststellen: De binnenstad en Hart van Zuid (het noordelijke deel van Hart van Zuid tussen station en Esrein) (zie figuur 1).
Waar we in het voorliggende raadsadvies spreken over de parkeernormen in Hart van Zuid wordt alleen het noordelijke deel van Hart van Zuid bedoeld, tussen het station en Esrein (donkerblauwe omlijning). Voor het zuidelijk deel van Hart van Zuid, grofweg gelegen tussen het Esrein en het Twentekanaal, worden geen

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

andere parkeernormen voorgesteld. Hier blijven de huidige parkeernormen gelden conform de Nota Autoparkeren 2008-2012. Daarmee wordt aangesloten bij de aangrenzende wijken. Het voorliggende raadsadvies is op dat gebied derhalve niet van toepassing.

Figuur 1: Gebiedsafbakening waar de nieuwe parkeernormen van toepassing zijn.

Definiëring van de gebiedsafbakening in figuur 1:
Het gebied Binnenstad wordt begrensd door de rode omlijning in figuur 1 en is gelegen binnen de centrumring ten noorden van de spoorlijn plus de Schrijftafelstrook aan de Prinses Beatrixstaat. Dit laatste gebied is toegevoegd door de ligging zeer dicht bij het station en de hier in werking zijnde fiscale regulering. De Afrikaanderbuurt valt buiten het genoemde gebied (niet fiscaal gereguleerd).

Het gebied Hart van Zuid wordt begrensd door de donkerblauwe omlijning in figuur 1 en hiermee wordt het gebied tussen het station en Esrein bedoeld. Binnen deze begrenzing vallen de ontwikkelgebieden Hijschveste, Dikkers, de oude Ketelmakerij, het Businessdistrict (De Koppeling), Etef Journee en Hazemeijer. Voor deze ontwikkelgebieden wordt de raad voorgesteld bij het beoogde stedelijke woon- en leefmilieu passende parkeernormen vast te stellen. De gebieden ten zuiden van het Esrein vallen hier buiten door de grote(re) afstand tot het station en doordat de ontwikkelingen en het beoogde woonmilieu in die gebieden meer aansluiting zullen krijgen met de aangrenzende wijken. Ten zuiden van het Esrein blijven de huidige parkeernormen gelden conform de Nota Autoparkeren 2008-2012. Daarmee wordt aangesloten bij de aangrenzende wijken. Het voorliggende raadsadvies is op dat gebied derhalve niet van toepassing.

In de hiervoor gedefinieerde gebieden Binnenstad en Hart van Zuid wordt ingezet op de realisatie van specifieke woonmilieus met een meer hoogstedelijk karakter die een andere parkeerbehoefte met zich meebrengt dan de reguliere woongebieden. Daarom is onderzocht op welke wijze voor de ontwikkelingen in de Binnenstad en in Hart van Zuid kan worden voorzien in een realistische en adequate parkeerbehoefte, passend bij de Hengelose schaal. Uiteraard blijft het parkeren bij de ontwikkelingen in deze gebieden een belangrijk element in de inrichting van het gebied. Wij zijn echter wel van mening, dat gelet op het gewenste te realiseren woon- en leefmilieu in deze gebieden én de directe ligging nabij het station, een andere parkeernorm moet worden gehanteerd dan bij een meer regulier woonmilieu, zoals Seahorse of Veldwijk Noord. Hierbij merken wij op dat het van groot belang is daarbij rekenschap te nemen van de Hengelose maat en schaal: we zijn geen Utrecht of Amsterdam.

Benadrukt wordt dat er altijd parkeerplaatsen noodzakelijk zijn en blijven bij een ontwikkeling. We consisteren het huidige beleid en verplichten de ontwikkelaars parkeerplaatsen op eigen terrein te realiseren bij een nieuwe ontwikkeling.

De nieuwe bewoners moeten direct of indirect betalen voor de parkeerplaatsen, door deze bijvoorbeeld te huren of te kopen. Als men niet bereid is te betalen voor een parkeerplaats, is de kans aanwezig dat wordt uitgeweken naar gratis gebied als in de omgeving geen parkeerregulering wordt ingevoerd. Dit is ongeacht hoeveel parkeerplaatsen er worden gerealiseerd per woning. Ook wanneer de nieuwe bewoner in bezit is van eigen parkeerplaats op eigen terrein is het verleidelijk en gemakkelijk om voor kort parkeren de auto op straat te parkeren, als er op korte loopafstand gratis parkeren is. Dit willen we voorkomen. En we vragen daarom de gemeenteraad om een principebesluit te nemen over het invoeren van parkeerregulering in en rondom de omgeving van Hart van Zuid. Op basis van dit principebesluit wordt de nieuwe parkeernorm als juridisch uitgangspunt genomen bij alle ruimtelijke ontwikkelingen in de gebieden waar de nieuwe parkeernormen van kracht worden. De toekomstige bewoners zijn dan ook bekend met de uitgangssituatie.

De beoogde woningbouwontwikkelingen vinden fasegewijs plaats. En het spreekt voor zich dat óók de marktpartijen het parkeeraanbod zullen afstemmen op de vraag. De ontwikkelaars hebben er belang bij dat voor de door hen te realiseren woonproducten voldoende op de doelgroep zijn afgestemd met een passend parkeeraanbod. Immers dat bepaalt mede de aantrekkelijkheid van de woonproducten die ze aanbieden. Hierin is ook voor hen de trigger gelegen om te zorgen dat er een adequaat aanbod is. Mocht gaandeweg de ontwikkeling toch een ander beeld en andere inzichten ontstaan van de wensen van de doelgroep ten aanzien van mobiliteit, dan zijn de ontwikkelaars misschien wel de eerste om dit te constateren en hierover het gesprek met de gemeente aan te gaan. Dit vraagt van zowel de gemeente als ontwikkelaars een continue monitoring, nauwe afstemming en flexibiliteit.
De voorliggende parkeernormen bieden naar mening van het college een realistisch kader, op basis van de huidige inzichten. Het college is van mening dat we hiermee de basis leggen om daadwerkelijk het stedelijke milieu te kunnen realiseren waarmee we de meeste meerwaarde creëren voor onze stad. Tegelijkertijd willen we voldoende flexibiliteit inbouwen, om goed in te kunnen spelen op ontwikkelingen of wijzigende omstandigheden. Vandaar dat ook monitoring een belangrijk uitgangspunt is van dit raadsadvies.

Met het voorliggende raadsadvies vragen we uw raad om:

1. In te stemmen met de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021, als actualisatie van de nota Autoparkeren 2008 – 2012 voor deze twee specifieke deelgebieden, zodat er een betere aansluiting ontstaat bij het gewenste (hoog-) stedelijke woonmilieu. Voor de overige gebieden van de stad blijft de nota Autoparkeren 2008-2012 van kracht.
2. Principebesluit te nemen voor invoering van parkeerregulering in Hart van Zuid en een schil rond Hart van Zuid. En het college de opdracht te geven de parkeernormen en de parkeerregulering in Hart van Zuid uit te werken in de Beleidsregel Toepassing parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid 2021.
3. Op grond van de voorgaande besluiten over te gaan tot:
   a. minimaal jaarlijks monitoren van het autobezit in Hart van Zuid en de Binnenstad, alsmede de parkeerdruk in Hart van Zuid, de Binnenstad en directe omgeving.
   b. Het uitvoeren van een nulmeting van het autobezit en de parkeerdruk, na ingebruikname van nieuwe woningen, in de te ontwikkelen gebieden van Hart van Zuid.
   c. De raad jaarlijks actief te informeren over de uitkomst van deze monitoring, inclusief een duiding van het college of deze gegevens aanleiding zijn om de normen aan te passen en/of aanvullende maatregelen te nemen.
4. Te bevestigen dat door middel van een dynamische verwijzing naar de parkeernormen in de geldende en op te stellen bestemmingsplannen/ omgevingsplannen automatisch aan de dan geldende normen wordt getoetst bij verlenen van de omgevingsvergunning.

Voornoemde besluiten houden nauw verband met elkaar. Deze besluiten kunnen daarnaast niet los gezien worden van andere besluitvormingstrajecten en recente ontwikkelingen. Zoals de woonagenda, de Ontwikkelkaart Hart van Zuid en het Handboek aantrekkelijke Binnenstad. Om één en ander goed te kunnen duiden en de gevraagde besluiten integraal en in een goed perspectief te kunnen plaatsen, schetsen we in dit voorstel allereerst de voorgeschiedenis.

Wat er aan vooraf ging
In 2008 is de Nota Autoparkeren 2008-2012 vastgesteld met o.a. parkeernormen voor gemeente Hengelo. (terug te vinden via:
https://www.hengelo.nl/bestanden/documenten/Inwoners/Parkeren%20en%20verkeer/Verkeer/Nota_Autoparkeren_Hengelo_2008-2012.pdf)
Destijds is gekozen voor een faciliterend parkeerbeleid voor heel Hengelo. In de Nota Autoparkeren 2008-2012 is gesteld dat het college van B en W de bevoegdheid heeft om onderbouwd te mogen afwijken van

de gestelde parkeernormen. Voor Hart van Zuid en de Binnenstad willen wij echter dat uw raad de normen bepaalt, zodat wij als college niet van onze afwijkingsbevoegdheid gebruik hoeven te maken. Dit vergroot ook de eenduidigheid richting onze inwoners en initiatiefnemers.

In de binnenstad worden panden getransformeerd, met aandacht voor de woonkwaliteit van voormalige winkelpanden en vergroting van het verblijfsklimaat van de openbare ruimte.
Met al deze veranderingen is het van belang dat ondernemers in de binnenstad worden beschermd en de bezoeker van de binnenstad voldoende parkeergelegenheid heeft als hij een bezoek brengt aan de binnenstad. Daarom is het juist van belang dat er passende parkeernormen zijn voor de binnenstad. Uitgangspunt daarbij is dat als het mogelijk is om parkeren op eigen terrein te realiseren dit ook wordt gedaan. Daar waar dit niet mogelijk is, is het uitgangspunt dat een abonnement wordt afgenomen in een parkeergarage en dus niet meer op openbare parkeerplaatsen op maaiveld in de binnenstad. Dit bevordert de transformatie van leegstaande panden naar woningen. Op een aantal locaties hebben panden geen of beperkte ruimte om parkeren op eigen terrein op te lossen. Indien de ontwikkelaar een woonaanbod kan aanbieden bij een passende doelgroep kan het pand getransformeerd worden, zonder dat dit ten koste gaat van beschikbare parkeerplaatsen voor bezoekers.

In Hart van Zuid werken we samen met marktpartijen aan de transformatie van een voormalig gesloten industriegebied naar een nieuw eigentijds stedelijk gebied. De afgelopen jaren is gewerkt aan belangrijke randvoorwaarden, voorzieningen en verbindingen voor de verdere ontwikkeling van Hart van Zuid.
De gebiedsontwikkeling Hart van Zuid is klaar voor de ‘tweede helft’ van de transformatie van een voormalig gesloten industriegebied naar een dynamisch stadsdeel, strategisch gelegen nabij de Hengelose binnenstad en het OV knooppunt van Twente. In de tweede helft van de gebiedsontwikkeling is de toevoeging van een goed en gevarieerd woningbouwprogramma van groot belang. Uiteindelijk zijn het de mensen die in het gebied wonen en werken die ervoor gaan zorgen dat het stadsdeel ook echt gaat leven. De historische kwaliteiten geven het gebied een eigen identiteit. Hart van Zuid onderscheidt zich hiermee van een ‘doorsnee’ woonwijk. Dit biedt kansen voor een uniek woonmilieu.
We zetten in op het creëren van een dynamisch woonmilieu met als doel de talenten die de stad van de toekomst vormgeven, een woonomgeving te bieden die ze bindt aan Hengelo en aan de regio. Niet alleen woningen, maar ook de leefomgeving moet passend zijn voor deze doelgroep. De specifieke centrale gunstige ligging, de goede bereikbaarheid, de ligging nabij de binnenstad, de specifieke identiteit van het industrieel erfgoed en de aanwezigheid van een (high)tech cluster in de innovatie-as met Enschede zijn de ingrediënten die maken dat Hart van Zuid aantrekkelijk is voor die doelgroepen.
Hart van Zuid ontwikkelen we tot een gebied dat echt anders is dan de rest van de stad. Op dit moment zijn er in Hengelo voornamelijk gezinswoningen in overzichtelijke woonwijken. De beoogde doelgroepen zijn juist op zoek naar betaalbare woningen in een stedelijk uitdagende omgeving met een hogere dichtheid. Bij dit woonmilieu en deze leefomgeving zijn ook andere vormen van mobiliteit interessant. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de nieuwe ontwikkelingen in Hart van Zuid duurzaam en klimaatbestendig worden uitgevoerd en een hoge ruimtelijke kwaliteit hebben, kortom: dat het er fijn is om te leven.

Uit het voorgaande volgt dat de parkeernormen uit Parkeernormennota 2008-2012 voor de binnenstad en Hart van Zuid niet adequaat zijn en dat we u een voorstel voorleggen om voor deze twee gebieden een parkeernormering vast te stellen die passend is bij de beoogde ontwikkelingen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het voorstel gaat in op de voorgestelde aanvulling van de Nota Autoparkeren voor de binnenstad en Hart van Zuid:

1. Keuze voor actuele parkeernormen voor binnenstad en Hart van Zuid
2. Reductiemogelijkheden met bijzondere vrijstellingen
3. Randvoorwaardelijke kaders en aandachtspunten
4. Ontwikkelagenda
5. Proces voor de totstandkoming

1. Keuze voor actuele parkeernormen voor binnenstad en Hart van Zuid

Om te komen tot een passende en adequate parkeernorm voor de prioritaire locaties binnenstad en Hart van Zuid zijn de volgende aspecten gewogen:

A. De nieuwe parkeernormen sluiten aan bij de centrale ligging van de ontwikkelgebieden in Hengelo. In de binnenstad en Hart van Zuid zijn veel voorzieningen op loop- en fietsafstand. Ook het openbaar vervoer is met het Centraal Station Twente dichtbij. Hierdoor is het openbaar vervoer aantrekkelijker om te gebruiken.

Recent onderzoek van onder andere het CROW toont aan dat nabijheid van openbaar vervoer, betaalbare deelmobiliteit (t.o.v. de eigen auto) en deelauto's die dicht bij de woning staan de belangrijkste redenen zijn voor het wegdoen of niet aanschaffen van een eigen auto. Bovendien is 70% van de respondenten bereid geen eigen auto te nemen als een OV-knooppunt nabij is, fietsen een goed alternatief is en deelmobiliteit goed geregeld is.

B. De nieuwe parkeernormen sluiten aan bij de parkeerbehoefte van de beoogde doelgroepen die komen wonen in de binnenstad en Hart van Zuid.

C. Het huidige gemiddelde autobezit per huishouden is in deze buurten al lager dan gemiddeld in Hengelo. Volgens het CBS was in 2019 het autobezit in Hengelo gemiddeld 0,98 terwijl het gemiddelde in de binnenstad 0,67 auto/huishouden is. Het gemiddelde autobezit is exclusief leaseauto's. Een landelijke vuistregel is dat circa 10% leaseauto bezit.

D. Sinds 2008 heeft het CROW de parkeernormen geactualiseerd. Een belangrijke aanpassing is dat de parkeernormen meer gedifferentieerd zijn op basis van het type woningen. Voorheen werd enkel onderscheid gemaakt in de volgende vijf categorieën:

- Woning duur;
- Woning midden;
- Woning goedkoop;
- Serviceflat/aanleunwoning;
- Woonzorgcomplex;
- Kamer verhuur.

De nieuwe richtlijnen van het CROW onderscheiden meer categorieën waaronder koop vrijstaand, koop tussen/hoek woning, appartement (koop duur), appartement (huur goedkoop) en huurhuis sociale huur. Op deze wijze kan beter en meer adequaat worden aangesloten bij de daadwerkelijke ruimtelijke ontwikkeling, de woonproducten en dus ook bij de behoeften van de toekomstige bewoners.

Het voorstel is om het advies van RHDHV ten aanzien van de te hanteren normen, zoals omschreven in het bijgaande rapport, over te nemen. Dat houdt in dat er parkeernormen worden vastgesteld specifiek voor de binnenstad en Hart van Zuid, die aansluiten bij de het gewenste meer (hoog-) stedelijke woon- en leefmilieu, de bijbehorende woonproducten en de behoefte van de toekomstige bewoners. Daarmee wordt gekozen voor het toepassen van de onderstaande categorieën en kencijfers van CROW. Het is een verplichting om deze aantallen minimaal te realiseren. De ontwikkelaar is altijd vrij om meer parkeerplaatsen te realiseren als dat aansluit bij de gewenste ontwikkeling en de beoogde doelgroep. Onderdeel van de nieuwe parkeernormen zijn een aantal randvoorwaarden en aandachtspunten (deze worden omschreven onder punt 3 in dit raadsadvies). Wij zijn van mening dat we met deze normen een realistische en adequaat kader geven voor de beide ontwikkelgebieden en dat deze normen voor deze gebieden aansluiten bij de Hengelose maat en schaal. De nota Autoparkeren 2008-2012 blijft als beleidskader van kracht voor alle andere gebieden in Hengelo. Voor Hart van Zuid en de Binnenstad wordt dit beleidskader dus specifiek aangevuld.

Woningtype	Binnenstad	Hart van Zuid	Wijken met grens tot w conform Nota Autopark 2008-2012
Koop vrijstaand	1,2	1,4	1,6 (woning duur*)
Koop 2-onder-1	1,1	1,3	1,6 (woning duur*)
Koop tussen/hoek	1,0	1,2	1,6 (woning duur*)
App. koop duur	1,0	1,2	1,5 (woning midden*)
App. koop midden	0,9	1,1	1,5 (woning midden*)
App. koop goedkoop	0,8	0,9	1,4 (woning goedkoop*)
Huurhuis vrije sector	1,0	1,2	1,4 (woning goedkoop*)
Huurhuis sociale huur	0,8	0,9	1,4 (woning goedkoop*)
App. huur duur	0,9	1,1	1,5 (woning midden*)
App. huur midden/goedkoop	0,6	0,7	1,5 (woning midden*)
Serviceflat/ aanleunwoning	0,5	0,8	0,5

* In de nota Autoparkeren 2008-2012 is onderscheid gemaakt in vijf woningtype.

Tabel 1. Nieuwe parkeernormen voor ontwikkelgebieden binnenstad en Hart van Zuid

Wij stellen voor bovenstaande tabel vast te stellen voor de binnenstad en Hart van Zuid. De differentiatie in de soort woningtypes is voor deze gebieden ruimer dan voor overig Hengelo. Dit doet recht aan het dynamische woonmilieu dat we in beide gebieden willen realiseren. Door deze differentiatie kunnen we beter aansluiten op wat er gerealiseerd gaat worden.

Hierbij merken wij op dat Hengelo zeker geen Amsterdam, Utrecht of zelfs Enschede is wat betreft mobiliteit, autobezit en parkeren. Waar in Amsterdam en Utrecht in ontwikkelgebieden soms gerekend wordt met een parkeernorm van 0 of 0,5 en in Enschede met de ontwikkeling in de 'Kop van de Boulevard' met een gemiddelde parkeernorm van 0,7 wordt gerekend, vinden wij het vooral van belang dat we voor het gewenste meer (hoog-) stedelijke woon- en leefmilieu in de binnenstad en Hart van Zuid kiezen voor parkeernormen die passen bij de Hengelose maat en schaal.
In de CROW kencijfers wordt hiermee enerzijds al rekening gehouden door middel van de stedelijkheidsgraden, welke wordt bepaald op basis van het aantal adressen per km2. Anderzijds wordt een verschil per gebied en woonwijk gemaakt. Ook daarmee is in het bepalen van de nieuwe parkeernormen voor de binnenstad en Hart van Zuid rekening gehouden. Kolom 2 van tabel 1 geeft de nieuwe parkeernormen voor de binnenstad weer, kolom 3 van tabel 1 geeft de nieuwe parkeernormen voor Hart van Zuid (noordelijke deel tussen station en Esrein) weer.

De onderstaande tabellen 2 en 3 geven ter illustratie de toepassing van deze nieuwe parkeernormen weer. Benadrukt wordt dat er altijd parkeerplaatsen noodzakelijk blijven bij een ontwikkeling. Zo zijn er mensen die 's avonds of 's nachts werken of op plekken wonen/werken die lastig met het openbaar vervoer te bereiken zijn, zeker in Twente. Deze mensen moeten de mogelijkheid kunnen hebben om een parkeerplaats bij (of in de omgeving van) hun woning te kopen of huren. Voor bewoners die af en toe reizen op momenten dat het openbaar vervoer niet of minder vaak rijdt, kan het gebruik van een deelauto een goed alternatief zijn.

Woningtype	Aantal woningen	Parkeer-norm per woning	Behoeft aantal p bewone
Appartement (koop, duur)	10	1,0	7
Appartement (koop, midden)	20	0,9	12
Appartement (huur, midden)	20	0,6	6

Tabel 2: Indicatieve parkeerbehoefte binnenstad met 50 nieuwe woningen voor bewoners en 0,3 pp voor bezoekers.

Woningtype	Aantal woningen	Parkee norm p woning
Grondgebonden woning (koop tussen/hoek)	10	1,2
Appartement (koop, duur)	50	1,2
Appartement (huur, goedkoop)	190	0,7
Huurhuis sociale huur	50	0,9

Tabel 3: Indicatieve parkeerbehoefte Hart van Zuid met 300 nieuwe woningen voor bewoners, inclusief 0,3 pp voor bezoekers

In de binnenstad wordt de ontwikkelaar vrijgesteld van het ontwikkelen van parkeerplaatsen voor bezoekers, mits er voldoende ruimte beschikbaar is in de omgeving. De beschikbaarheid wordt gemonitord.

2. Reductie mogelijkheden met bijzondere vrijstellingen

Naast een aangepaste parkeernorm, zoals in tabel 1 opgenomen, stellen we voor om bijzondere vrijstellingen op te nemen.
Bij de gebiedsontwikkelingen kan met deze bijzondere vrijstellingen worden ingezet op het aanbieden en/of stimuleren van alternatieve vervoerswijzen passend bij het gewenste woon- en leefmilieu. Dit kan inspelen op een behoefte aan en stimulering van andere vervoerswijzen dan het gebruik van de privéauto. En daarmee een lager autobezit en een lagere parkeernorm. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden om bij ontwikkelingen minder ruimte voor parkeervoorzieningen te realiseren. Deze bijzondere vrijstellingen zijn:

- Realiseren goed toegankelijke, comfortabele fietsenstallingen;
- Structureel aanbieden van deelauto's op eigen terrein (minimaal 10 jaar);
- Structureel goed alternatief vervoersaanbod via MaaS (Mobility as a Service);
- Mobiliteitsmanagement voor werknemers.

De ontwikkelaar (of toekomstige exploitant) kan gebruik maken van deze vrijstellingen en dient dit te onderbouwen in een voorstel richting de gemeente. De ontwikkelaar heeft de verantwoordelijkheid zorg te dragen voor de organisatie van de voorgestelde alternatieve vervoerswijzen en moet deze ook borgen. De bijzondere vrijstellingen zijn alleen van toepassing binnen de gereguleerde gebieden. Voor de exacte toepassing van deze vrijstellingen wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van het bijgevoegde Onderzoeksrapport ten behoeve van de Parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021.
Het is van belang om ook de effectiviteit van deze vrijstellingen te monitoren. Wanneer op basis van monitoring blijkt dat bijvoorbeeld het gebruik van deelauto's tegenvalt moeten we kunnen bijsturen en extra parkeerplaatsen realiseren.

Daarnaast is het advies om (onder omstandigheden) de mogelijkheid te bieden van autovrije projecten. Daar waar het niet mogelijk is om voldoende parkeerplaatsen te realiseren op eigen terrein kan een 'autovrij' project gerealiseerd worden. Hierbij gaat het voornamelijk om locaties in de compacte binnenstad. Dit soort ontwikkelingen zijn mogelijk onder de volgende extra voorwaarden:

- Ontwikkeling dient in gereguleerd gebied te liggen op een hemelsbrede afstand van minimaal 500 meter binnen de parkeerregimegrens en op maximaal 500 meter hemelsbrede afstand van het station.
- Op de drukste momenten dient er voor de bezoekers nog voldoende ruimte (>15%) te zijn in een parkeergarage of op een parkeerterrein op maximaal 250 meter afstand van de bestemming.
- Binnen of direct grenzend aan het projectgebied wordt fysieke ruimte gereserveerd voor mobiliteitsalternatieven zoals een mobiliteitshub met deelmobiliteit.
- Realisatie van fietsenstalling. De initiatiefnemer/ontwikkelaar toont aan wat de marktpotentie is, welke alternatieve mobiliteitsvoorzieningen worden aangeboden en hoe het concept en voorwaarden naar de (toekomstige) bewoners/gebruikers/eigenaren wordt gecommuniceerd.

3. Randvoorwaardelijke kaders en consideratie

Bij het toepassen van de nieuwe parkeernormen zijn de volgende punten randvoorwaardelijk:

<u>1. Uitbreiding van parkeerregulering</u>
We geven de projectontwikkelaar de verplichting om ten behoeve van een nieuwe ontwikkeling parkeerplaatsen op eigen terrein te realiseren. De nieuwe parkeernorm sluit aan bij de parkeerbehoefte van de toekomstige bewoners. Het is aan de ontwikkelaar om hiervoor een sluitende business case te maken. De nieuwe bewoners moeten direct of indirect betalen voor de parkeerplaatsen, door bijvoorbeeld huur of kopen. Als men niet wil betalen voor een parkeerplaats, bestaat de kans dat wordt uitgeweken naar gratis gebied als in de omgeving geen parkeerregulering wordt ingevoerd, dit is ongeacht de hoeveelheid parkeerplaatsen die beschikbaar zijn voor bewoners. Ook als de nieuwe bewoner in bezit is van een eigen parkeerplaats is het verleidelijk en gemakkelijk om voor kort parkeren de auto op straat te parkeren, als er op korte loopafstand gratis parkeren is. Dit willen we voorkomen.

Er wordt daarom een schil van circa 300 meter om het gebied voorgesteld als gereguleerd gebied. De vorm van parkeerregulering (blauwe zone, betaald parkeren, vergunningparkeren of een combinatie) moet nader worden uitgewerkt. Dankzij deze schil wordt de loopafstand te groot en is men niet bereid om de auto in gratis gebied te parkeren. Hierdoor zal er ook geen sprake zijn van parkeeroverlast in gebieden aan de rand van het nieuwe parkeerregime. Een verhuizing is een van de mijlpalen waarbij mensen gaan nadenken over hun manier van reizen en daarin keuzes maken. De mensen kiezen bewust voor het wonen in een (hoog)stedelijk woon-werk milieu en de nabijheid van voor hen interessante stedelijke voorzieningen

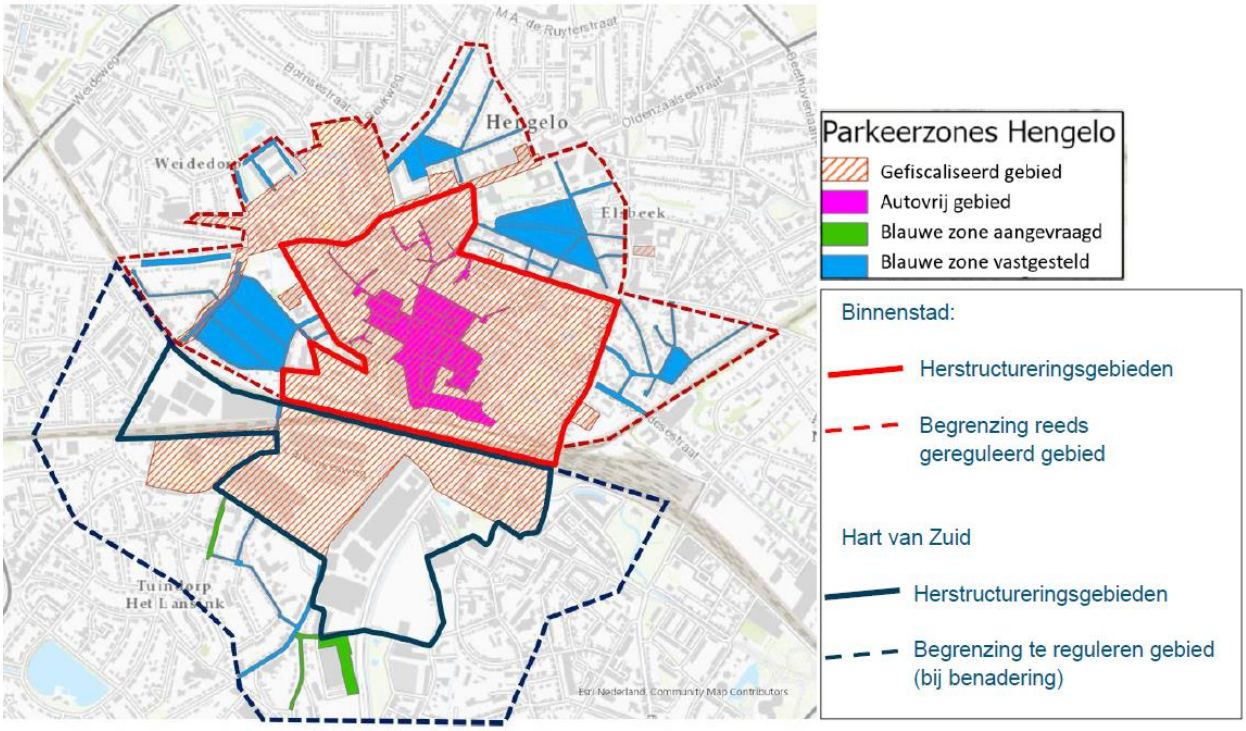
en goede bereikbaarheid met openbaar vervoer en goede fietsvoorzieningen.

De parkeerregulering is dus vooral ter bescherming van de bestaande bewoners in de aangrenzende gebieden. Hierbij is het van belang dat de parkeerregulering ingevoerd is op het moment dat de eerste nieuwe bewoners er komen wonen.

Door het verschil in uitgangssituaties wordt voor de binnenstad en Hart van Zuid een verschillende aanpak gekozen:

- Binnenstad en schil: handhaving bestaande regulering in combinatie met monitoring.
- Hart van Zuid: principebesluit invoering regulering binnen en in een schil rond Hart van Zuid.

Tijdens de uitwerking zal blijken welke voorwaarden gesteld worden aan het nieuwe parkeerregime en wat dit betekent voor bewoners die in een gereguleerde zone komen te wonen. Bij het uitwerken van de parkeerregulering wordt de bestaande parkeerproblematiek meegenomen. Hierbij worden ook de bewoners uit de betreffende wijken betrokken. Hengelo is in ontwikkeling en hierdoor kan niet voorkomen worden dat men soms moet betalen om te parkeren. De gemeente is niet van plan om haar inwoners op hoge kosten te jagen.

Figuur 2: reeds gereguleerde gebied rond binnenstad en te reguleren gebied binnen en rond Hart van Zuid.

2. Monitoring en borging van parkeersituatie

Er wordt jaarlijks een parkeerdrukmeting uitgevoerd om de parkeersituatie in de ontwikkelgebieden en de omgeving te monitoren. Hierdoor wordt de parkeerdruk bewaakt en kan actie worden ondernomen en bijgestuurd indien nodig. De monitoring is minimaal 1x per jaar zolang in de ontwikkelgebieden wordt gebouwd.

Met een dynamisch parkeerbalans wordt inzicht gehouden in het beschikbare aantal parkeerplaatsen en de ruimtelijke ontwikkelingen. Deze parkeerbalans bestaat al voor de binnenstad en wordt uitgebreid met Hart van Zuid. Daarnaast wordt per ontwikkeling het autobezit van de bewoners gemonitord. Op die wijze wordt getoetst of de parkeernorm ook aansluit bij het daadwerkelijke autobezit. Het uitvoeren van een nulmeting van het autobezit en de parkeerdruk, na ingebruikname van nieuwe woningen, in de te ontwikkelen gebieden van Hart van Zuid is eveneens onderdeel van het monitoringsysteem.

Mocht op basis van de monitoring blijken dat de parkeernorm aantoonbaar niet aansluit bij het daadwerkelijke autobezit, dan zal dit kunnen leiden tot een aanpassing van de geldende normen voor de nog volgende bouwplannen/ ontwikkelingen in de betreffende ontwikkelgebieden. De raad zullen wij jaarlijks actief informeren over de uitkomst van deze monitoring, inclusief een duiding van het college of deze gegevens aanleiding zijn om de normen aan te passen en/of aanvullende maatregelen te nemen.

Met een dynamische verwijzing naar de parkeernormen in de geldende en op te stellen bestemmingsplannen/ omgevingsplannen zal worden geborgd dat automatisch aan de geldende (en dus evt. bijgestelde) normen getoetst wordt bij het verlenen van de omgevingsvergunning. Hiermee hebben we publiekrechtelijk geborgd dat ontwikkelaars de verplichting hebben om waar nodig bij te sturen.
Het is dan aan de ontwikkelaars om aanpalende maatregelen te treffen om te voorzien in een passend parkeerproduct, dat kan bijvoorbeeld door het realiseren van een hub of extra parkeervoorzieningen. De ontwikkelaar ziet hierin ook voor zichzelf de plicht om naar aanleiding van de monitoring met toekomstige bewoners in gesprek te gaan over het concept om bij te kunnen sturen.
De beoogde woningbouwontwikkelingen vinden fasegewijs plaats. Door goed te monitoren en door flexibiliteit in te bouwen in de plannen, kunnen we hier (indien nodig) op inspelen gedurende de ontwikkeling. Dit vraagt om nauwe afstemming met de marktpartijen.
We hebben als college overwogen of - indien uit de monitoring blijkt dat de normen in de praktijk niet worden gerealiseerd (hetgeen voor de raad aanleiding kan zijn de normen bij te stellen) - met terugwerkende kracht de eventueel bijgestelde normen ook kunnen worden toegepast op de reeds vergunde bouwplannen. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat dit juridisch niet of nauwelijks uit te werken is, maar bovendien willen we als gemeente richting de ontwikkelaars ook samen gaan staan voor de ontwikkeling van Hart van Zuid. Wij willen richting hen uitspreken dat we vertrouwen hebben in de gezamenlijke ontwikkeling en de inspanningen die van hun kant worden verricht om de parkeernormen in de praktijk ook te realiseren.

3. Geen parkeervergunning voor nieuwe ontwikkelingen
Het parkeren bij nieuwe ontwikkelingen dient op eigen terrein, in parkeergarages of op elders gekochte of gehuurde parkeerplaatsen gerealiseerd te worden. In de huidige situatie heeft iedereen in Hengelo de mogelijkheid om een vergunning aan te schaffen waarmee een auto op straat mag worden geparkeerd. Geadviseerd wordt om toekomstige bewoners/gebruikers/eigenaren van een ontwikkeling hiervoor uit te sluiten en niet in aanmerking te laten komen voor een parkeervergunning op straat. Dit zijn namelijk juist de plekken waar we de bezoekers van de binnenstad willen laten parkeren. We willen niet dat er gebouwd wordt voor leegstaande parkeervoorzieningen en de bewoners van deze nieuwe ontwikkelingen de auto's alsnog in het openbaar gebied parkeren met alle negatieve gevolgen. Zoals parkeerdruk en parkeeroverlast. Dit willen we voorkomen en dit zal daarom worden geborgd in juridische stukken zoals koop- of huurovereenkomsten (met kettingbeding). De gemeente past hierop de parkeerverordening en andere beleidsregels aan (zie onder bij 4).
Deze regel is uitsluitend van toepassing op bewoners van nieuwe woningen. Bewoners van bestaande panden blijven het recht op een parkeervergunning houden, ook na verhuizing of verkoop blijft het recht op een parkeervergunning geldig op het adres.

Door in te zetten op proactieve communicatie en voorlichting vooraf aan nieuwe bewoners in de binnenstad en Hart van Zuid over het type woonmilieu en de mogelijkheden voor parkeren schatten wij in dat de situatie goed beheersbaar blijft. De voorlichting is vooral van belang op momenten dat nieuwe bewoners een belangrijke keuze maken, bijvoorbeeld bij verhuizen, kinderen krijgen of een nieuwe baan. In deze informatieverstrekking heeft de ontwikkelaar een grote rol: deze heeft immers contact met de nieuwe bewoners. Zij dienen toekomstige bewoners en gebruikers vroegtijdig in het proces te informeren over de vervoersvormen en parkeermogelijkheden die er in het gebied komen. In de oriënteringsfase (tot aan de koop) kan dit nog redelijk algemeen zijn. Voor oplevering dient de toekomstige bewoner te weten wat er precies aan vervoersvormen en parkeren komt. Hierbij gaat het onder meer om de kosten en het gebruik. Op deze manier krijgt de toekomstige bewoner vooraf inzicht in het aanbod en kan deze op basis daarvan afwegingen maken in de mobiliteitskeuzes. Als het aanbod niet aansluit bij de behoefte van de bewoners kunnen zij afzien van het kopen/huren van een woning in deze gebieden. Hierin zit voor de ontwikkelaars ook de trigger om bij de door hen te realiseren nieuwbouwontwikkelingen een adequaat en passend parkeeraanbod te realiseren.

4. Normen voor parkeerplaatsen voor gehandicapten
We leven in een inclusieve maatschappij. Mensen met een beperking dienen zo goed mogelijk deel te kunnen nemen aan het sociale leven. Bij publieke voorzieningen en openbare instellingen dient minimaal 5% van de plekken gereserveerd te worden als gehandicaptenparkeerplaats. Bij grote openbare parkeergarages en parkeerterreinen is dat 2%.

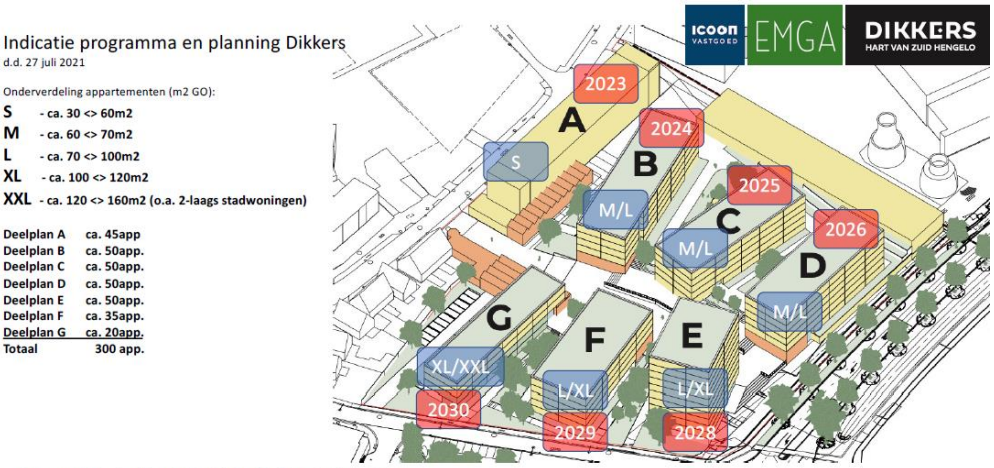
Consideratie:
Bij het bepalen van de nieuwe parkeernormen zijn de volgende overwegingen meegenomen:
1. Bevoegdheid om te mogen afwijken van parkeernormen
In de Nota Autoparkeren 2008-2012 is gesteld dat het college van B en W de bevoegdheid heeft om

onderbouwd te mogen afwijken van de gestelde parkeernormen. Onder meer bij de ontwikkeling van de Telgenflat heeft het college van B en W gebruik gemaakt van deze bevoegdheid. Met de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021, als actualisatie van de nota Autoparkeren 2008 – 2012, wordt voor deze twee specifieke gebieden nieuw algemeen beleid vastgesteld. Op deze wijze is vooraf duidelijk en transparant voor projectontwikkelaars, gemeenteraad, nieuwe bewoners, en huidige bewoners welke parkeernormen voor welke producten worden gehanteerd. En hoeft er in onze ontwikkelgebieden niet bij elk deelproject afzonderlijk een afweging gemaakt te worden en een separaat besluit te worden genomen.

2. Ontwikkelaars bouwen naar behoefte

Ontwikkelaars spelen een belangrijke rol bij het realiseren van woningen. Zij zetten woningen op de markt voor de verkoop en richten zich daarbij met diverse woonproducten op specifieke doelgroepen. De ontwikkelaar spant zich in om te komen tot een passende en adequate parkeeroplossing en toekomstbestendige mobiliteit op het eigen terrein van de bewoners. Met de nieuwe parkeernormen heeft de ontwikkelaar de mogelijkheid zich boven op de gestelde normen extra in te spannen door bijvoorbeeld het aanbieden van deelvervoer.

De woningbouwontwikkelingen zullen fasegewijs plaatsvinden. Door goed te monitoren en door flexibiliteit in te bouwen in de plannen kunnen we (indien nodig) inspelen op wijzigende omstandigheden gedurende de ontwikkeling. Ter illustratie geven we onderstaand een beeld van de voorlopige fasering voor de ontwikkeling van het Dikkersterrein. Deze fasering is geen onderwerp van dit raadsbesluit, maar dient slechts als verbeelding.

- Aangegeven fasering/planning is uitsluitend indicatief en kan wijzigen,
- Programma is op basis van het huidige concept stedenbouwkundig plan (voorkeursvariant),
- Het definitieve programma per deelplan krijgt vorm op basis van de toekomstige marktvraag (uitgangspunt is een flexibele planvorming),
- Aan de hand van de nader te bepalen fasering kan er voor gekozen worden om per deelplan een andere opp. verdeling aan te houden,
- Aan deze opgave kunnen geen rechten worden ontleend en is alleen als indicatie bedoeld.
- Deze indicatieve opgave gaat uit van een onherroepelijk bestemmingsplan in 2021

Op basis van deze illustratie kunt u zien dat de ontwikkeling in tijd gefaseerd zal worden opgepakt. De ontwikkelaar zal per blok aan de slag gaan, waardoor de mogelijkheid aanwezig zou kunnen zijn om tussentijds bij te sturen mocht dat nodig blijken.

3. Autovrijgebied in de binnenstad

De binnenstad kent een autovrij gebied, waar enkel met ontheffing gereden mag worden. Ook in het autovrij gebied worden woningen toegevoegd. Het uitgangspunt hierbij is dat parkeren op eigen terrein wordt voorzien. Daar waar dit niet mogelijk is, kan de ontwikkelaar in aanmerking komen voor een autovrij project, onder strikte voorwaarden. Indien een bewoner behoefte heeft aan een parkeervoorziening, kan een abonnement worden afgenomen in een parkeergarage in de omgeving.

4. Ontwikkelagenda

Onderdeel van het onderzoeksrapport van RHDHV is een ontwikkelagenda met daarin de belangrijkste aanbevelingen voor maatregelen en activiteiten die bij het toepassen van de nieuwe parkeernormen van

belang zijn. Geadviseerd wordt om volgende maartregelen op korte termijn uit te werken als onderdeel van de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021.
Aan de raad wordt gevraagd de volgende zaken te besluiten en het college te vragen te komen tot een uitwerking van:

1. Voorsorteren uitbreiding parkeerregulering
Voorgesteld wordt om voor te sorteren op de uitbreiding van parkeerregulering, zodat de nieuwe parkeernormen en de verschillende reducties gehanteerd kunnen worden bij ruimtelijke ontwikkelingen die op dit moment spelen. Het voorsorteren bestaat uit:

- Monitoring Binnenstad en schil op parkeerdruk in de avond. Uitbreiden en vergroten van het gebied.
- Nemen van een principebesluit door de gemeenteraad voor het invoeren van parkeerregulering in Hart van Zuid en schil van circa 300 meter, om een fijn woonklimaat te borgen en parkeeroverlast te voorkomen in omliggende omgeving. De feitelijke effectuering (manier en momentum) hiervan moet nader bepaald worden. Na het principebesluit tot invoering van parkeerregulering in Hart van Zuid en de omringende schil moet het besluit worden uitgewerkt. De volgende stappen kunnen hier t.z.t. doorlopen worden:
  - Afweging en keuze in vorm van regulering, inclusief inzicht in de financiële consequenties van de verschillende vormen van regulering;
  - Afstemming met omgeving en erfgoedcommissie voor inpassing Tuindorp;
  - Invoering betaald parkeren via de gemeenteraad (o.a. parkeerverordening en verordening parkeerbelastingen);
  - Invoering blauwe zone als Collegebevoegdheid: verkeersbesluit en vaststellen beleidsregels omtrent uitgifte

2. Verwerking in Beleidsregel Toepassing parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid 2021
Verwerking van de maatregelen uit de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021 in de parkeerverordening, de verordening Parkeerbelastingen en het uitwerkingsbesluit.

5. Proces voor de totstandkoming
De parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021is door middel van een inspraakprocedure voorgelegd aan omwonenden en andere betrokkenen. In de voorbereiding hierop is gesproken met

Binnenstad:

- SCH
- KHN
- Hengelo promotie
- Bewonersvereniging Dichtersbuurt
- Bewonersvereniging Afrikanenbuurt
- Bewonersvereniging Thiemsland-Weidedorp.

Hart van Zuid:

- ROC
- Ondernemers Wc Hvz
- Stichting Tuindorp
- Bewonersvereniging ’t Kotte
- Bewoners Langelermaatweg
- VVE winkelcentrum HvZ
- Ondernemersvereniging Esrein (Industriestraat) (aangeschreven, niet meer actief en niet deelgenomen)

Het onderzoeksrapport van RHDHV heeft met een oplegnotitie/folder 10 weken ter inzage gelegen van 17 maart tot en met 23 mei. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn 30 schriftelijke zienswijzen ingediend. Hiervan waren 13 zienswijzen identiek.

Tijdens de ter inzage termijn zijn alle bewoners en ondernemers die in het betreffende gebied wonen geïnformeerd met een huis aan huis folder. Hierin is een toelichting gegeven op de nieuwe parkeernormen en wat dit voor ze betekent. Helaas is er bij de verspreiding iets misgegaan. Niet iedereen heeft in een keer de juiste folder ontvangen. Deze fout is hersteld door opnieuw alle bewoners en ondernemers de juiste folder te verspreiden. Op die reden is de sluitingsdatum van de termijn uitgesteld naar 23 mei.

Voor de directe beantwoording van deze zienswijzen verwijzen we kortheidshalve naar de opgestelde Nota Zienswijzen. Voorgesteld wordt om op basis van de zienswijzen en ambtshalve de volgende wijzigingen laten plaatsvinden:

- In paragraaf 2.2 is onder ‘huidige en potentiële doelgroepen woningbouw en overige functies’ de

onderbouwing aangescherpt over het lagere autobezit.

- In paragraaf 3.2.2 is de keuze waarom we gekozen hebben om de voorgestelde kencijfer van het CROW te hanteren als parkeernorm nader toegelicht.

  Hierbij is extra aandacht gekomen voor de energietransitie en het effect van de coronacrisis. Daarnaast is nogmaals benadrukt dat er altijd parkeerplaatsen noodzakelijk blijven bij een ontwikkeling. Zo zijn er mensen die 's avonds of 's nachts werken of op plekken die lastig met het openbaar vervoer te bereiken zijn. Deze mensen kunnen een parkeerplaats bij (of in de omgeving van) hun woning kopen of huren. Voor bewoners die af en toe reizen op momenten dat het openbaar vervoer niet of minder vaak rijdt, kan het gebruik van een deelauto een goed alternatief zijn.

- Bij tabel 3.1 de parkeernorm voor serviceflat/aanleunwoning voor de binnenstad bij te stellen naar 0,5 (waarvan 0,3 aandeel bezoekers), dit was 0,2 (waarvan 0,3 aandeel bezoekers).

- Bij tabel 3.1 conform de CROW kencijfers de categorie 'tiny houses' toevoegen.

- Ambtshalve verwijderen van paragraaf 3.2.3 'analyse: effect nieuwe parkeernormen op woningbouwplannen in de binnenstad' en paragraaf 3.2.4 'analyse: effect nieuwe parkeernormen op woningbouwplannen in Hart van Zuid'.

- De alinea 'Beperkingen stellen aan algemene parkeervergunningen' onderdeel van 3.4 is verwijderd. Dit is onderdeel van nadere uitwerking.

- Ambtshalve verwijderen van Bijlage 3 'parkeerbehoefte Binnenstad en Hart van Zuid volgens lage en gemiddelde kencijfers CROW'.

- Aanpassingen in bijlage 4 'voorbeeldberekening reducties parkeernormen' zodat de berekeningen kloppend zijn.

De overige zienswijzen worden ongegrond verklaard.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad besluit:

1. In te stemmen met de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021, als actualisatie van de nota Autoparkeren 2008 – 2012 voor deze twee specifieke deelgebieden, zodat er een betere aansluiting ontstaat bij het gewenste (hoog) stedelijke woonmilieu. Voor de overige gebieden van de stad blijft de nota Autoparkeren 2008-2012 van kracht.
2. Principebesluit te nemen voor invoering van parkeerregulering in Hart van Zuid en een schil rond Hart van Zuid. En het college de opdracht te geven de parkeernormen en de parkeerregulering in Hart van Zuid uit te werken in de Beleidsregel Toepassing parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid 2021.
3. Op grond van de voorgaande besluiten over te gaan tot:
   a. minimaal jaarlijks monitoren van het autobezit in Hart van Zuid en de Binnenstad, alsmede de parkeerdruk in Hart van Zuid, de Binnenstad en directe omgeving.
   b. Het uitvoeren van een nulmeting van het autobezit en de parkeerdruk, na ingebruikname van nieuwe woningen, in de te ontwikkelen gebieden van Hart van Zuid.
   c. De raad jaarlijks actief te informeren over de uitkomst van deze monitoring, inclusief een duiding van het college of deze gegevens aanleiding zijn om de normen aan te passen en/of aanvullende maatregelen te nemen.
4. Te bevestigen dat door middel van een dynamische verwijzing naar de parkeernormen in de geldende en op te stellen bestemmingsplannen/ omgevingsplannen automatisch aan de dan geldende normen wordt getoetst bij verlenen van de omgevingsvergunning.

FINANCIËLE ASPECTEN

Financiële en personele aspecten

In het onderzoeksrapport van RHDHV staan in de ontwikkelagenda 10 punten genoemd die in der loop der tijd nader uitgewerkt zullen worden. Dit vraagt capaciteit van de organisatie.

Op korte termijn wordt geadviseerd om de parkeernormen te verwerken in beleidsregels en de parkeerregulering in en rondom Hart van Zuid nader uit te werken. Het invoeren van een groter reguleringsgebied heeft ambtelijke en financiële consequenties (o.a. regievoering, toezicht en handhaving op straat). Dit is ook afhankelijk van de reguleringsvorm. Bij de nadere uitwerking worden de (financiële) consequenties inzichtelijk gemaakt. Zodat dan een weloverwogen keuze gemaakt kan worden in type regulering.

Risico:
Wanneer de parkeernormen niet worden vastgesteld zal het huidige parkeerbeleid van kracht blijven in de Binnenstad en Hart van Zuid. Hiermee zal voor het parkeren per ontwikkeling maatwerk moeten worden toegepast om te kunnen voldoen aan de gestelde ambities ten aanzien van het gewenste woon- en leefmilieu in de binnenstad en Hart van Zuid. Dit is minder transparant voor betrokken bewoners, nieuwe bewoners, ontwikkelaars etc. Het college van B en W blijft de bevoegdheid behouden om gemotiveerd af te wijken van parkeernormen. Per project zal dan afzonderlijk een keuze gemaakt moeten worden over de parkeeroplossingen. Het toetsingskader voor gemeenteraad, bewoners en ontwikkelaars wordt onduidelijk.

BIJLAGE(N)

- De parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021, inclusief het onderzoeksrapport van RHDHV, als bijlage en ter onderbouwing
- Reactienota zienswijzen parkeernormen Binnenstad - Hart van Zuid 2021

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3271296	Iansink, iris	SBO-VR	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3271296 - Parkeernormennota 2021 Binnenstad - Hart van Zuid

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De raad besluit:
1. In te stemmen met de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021, als actualisatie van de nota Autoparkeren 2008 – 2012 voor deze twee specifieke deelgebieden, zodat er een betere aansluiting ontstaat bij het gewenste (hoog-) stedelijke woonmilieu. Voor de overige gebieden van de stad blijft de nota Autoparkeren 2008-2012 van kracht.
2. Principebesluit te nemen voor invoering van parkeerregulering in Hart van Zuid en een schil rond Hart van Zuid. En het college de opdracht te geven de parkeernormen en de parkeerregulering in Hart van Zuid uit te werken in de Beleidsregel Toepassing parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid 2021.
3. Op grond van de voorgaande besluiten over te gaan tot:
a. minimaal jaarlijks monitoren van het autobezit in Hart van Zuid en de Binnenstad, alsmede de parkeerdruk in Hart van Zuid, de Binnenstad en directe omgeving.
b. Het uitvoeren van een nulmeting van het autobezit en de parkeerdruk, na ingebruikname van nieuwe woningen, in de te ontwikkelen gebieden van Hart van Zuid.
c. De raad jaarlijks actief te informeren over de uitkomst van deze monitoring, inclusief een duiding van het college of deze gegevens aanleiding zijn om de normen aan te passen en/of aanvullende maatregelen te nemen.
4. Te bevestigen dat door middel van een dynamische verwijzing naar de parkeernormen in de geldende en op te stellen bestemmingsplannen/ omgevingsplannen automatisch aan de dan geldende normen wordt getoetst bij verlenen van de omgevingsvergunning.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Voor de prioritaire ontwikkellocaties van Hengelo, de binnenstad én Hart van Zuid staan de komende jaren veel ontwikkelingen gepland. Met onder meer een woningbouwopgave van circa 1.700 woningen in de binnenstad en Hart van Zuid. De woningbouwontwikkelingen hebben ook invloed op parkeren. Het is van belang dat er bij de woningen voldoende parkeerplaatsen worden gerealiseerd voor bewoners en bezoekers van de bewoners. In 2008 is de Nota Autoparkeren 2008-2012 vastgesteld met o.a. parkeernormen voor gemeente Hengelo. twee gebieden in de stad zien we dat we nieuwe, adequate parkeernormen moeten gaan vaststellen: De binnenstad en Hart van Zuid (het noordelijke deel van Hart van Zuid tussen station en Esrein). De raad wordt voorgesteld in het licht hiervan een aantal besluiten te nemen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier

De voorzitter

Parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein)

Actualisatie van de nota Autoparkeren 2008 – 2012 voor deze twee specifieke deelgebieden

versie
23 augustus 2021

www.hengelo.nl

Gemeente Hengelo

Parkeernormen
Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021

Actualisatie van de nota Autoparkeren 2008 – 2012 voor deze twee specifieke deelgebieden

Versie d.d. 23 augustus 2021

1. Inleiding

Voor de prioritaire ontwikkellocaties van Hengelo, de binnenstad én Hart van Zuid, staan de komende jaren veel ontwikkelingen gepland. Met onder meer een woningbouwopgave van circa 1.700 woningen in de binnenstad en Hart van Zuid.

We willen als stad een bijdrage leveren in de verdere versterking van Twente als de toptechnologische / hightech regio (samen met Enschede). Daarvoor is het van belang dat we talent vasthouden, binden en aantrekken, vooral omdat de arbeidsmarkt steeds krapper wordt. Om de aantrekkelijkheid van onze stad als woongemeente voor dat talent te vergroten voegen we toe wat we nog niet hebben als stad, namelijk een (hoog)stedelijk woon- en werkmilieu. Dit is een bewuste keuze waarmee we kwalitatief doorgroeien en een stap maken als stad en regio.

Het doelgroepenonderzoek (zoals uitgevoerd door Tellers en Benoemers), dat vorig jaar is uitgevoerd geeft hiervoor ook de onderbouwing. In de woonagenda, 14 april 2021 vastgesteld door de gemeenteraad, is op basis van dat onderzoek besloten in te zetten op het aantrekken van nieuwe doelgroepen door de creatie van deze specifieke woon- en werkmilieus. Daarnaast heeft de gemeenteraad nadrukkelijk de opdracht gegeven om betaalbare woningen te realiseren en te bouwen naar behoefte.

Het besluit over de woonagenda en de keuze voor het creëren van woonmilieus met een meer (hoog-) stedelijke karakter en de huisvesting van de beoogde doelgroepen (en daarom ook ruimte voor meer woningen in Hengelo) heeft tot logisch gevolg dat we ook hebben gekeken naar het bestaande beleid ten aanzien van parkeren. Daarbij hebben we ons de vraag gesteld of het vigerende beleidskader voor het parkeren nog adequaat, realistisch en toepasbaar is voor deze ontwikkelingen. Met andere woorden: kan dit nog zonder meer worden toegepast op de bijzondere ontwikkelingen die we voor de binnenstad en Hart van Zuid beogen of behoeft dit aanpassing?

2. Aansluiten bij de binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein)

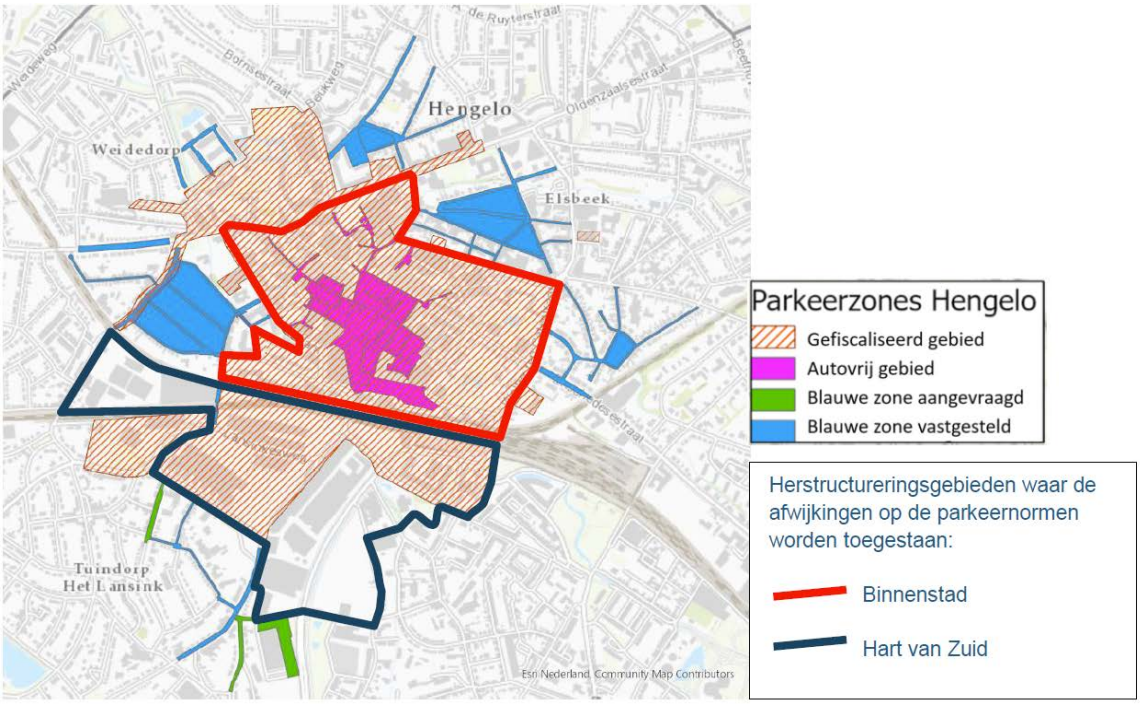
De woningbouwontwikkelingen hebben invloed op parkeren. Het is van belang dat er bij de nieuw te bouwen woningen in de binnenstad en Hart van Zuid voldoende parkeerplaatsen worden gerealiseerd voor bewoners en bezoekers van de bewoners. Conform het vigerende beleid stelt de gemeente bij ontwikkelingen de eis dat de projectontwikkelaar voorziet in zijn eigen parkeerbehoefte. Hij moet parkeerplaatsen op eigen terrein realiseren en komen tot een passend parkeeraanbod voor het woonproduct dat hij aanbiedt. Om de juiste hoeveelheid parkeerplaatsen (niet te weinig en niet te veel) te bepalen bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn er parkeernormen. Deze parkeernormen worden bepaald op basis van richtlijnen van het kennisinstituut CROW, die onderscheid maakt in stedelijkheidsgraad.

Onderzoek naar passende parkeernormen
In 2008 is de Nota Autoparkeren 2008-2012 vastgesteld met o.a. parkeernormen voor gemeente Hengelo. De gemeente heeft adviesbureau RHDHV gevraagd of de parkeernormen uit 2008 nog actueel zijn. Om zo aan te sluiten bij de huidige behoefte en toekomstige ontwikkelingen van Hengelo, maar uiteraard passend bij de Hengelose maat en schaal.

De uitkomst van het onderzoek van RHDHV is, dat de parkeernormen uit 2008 nog steeds grotendeels aansluiten bij de parkeerbehoefte in Hengelo, met name voor de reguliere nieuwe woongebieden die worden ontwikkeld (bv. Dalmeden, Seahorse). Dat is ook logisch omdat in die wijken sinds 2008 geen fundamentele beleidswijzigingen hebben plaatsgevonden in de ruimtelijke uitgangspunten.

Voor twee gebieden in de stad constateert het adviesbureau RHDHV dat de parkeernormen niet passend zijn en we nieuwe, adequate parkeernormen moeten gaan vaststellen: De binnenstad en Hart van Zuid (het noordelijke deel van Hart van Zuid tussen station en Esrein) (zie figuur 1).
Waar we in het voorliggende raadsadvies spreken over de parkeernormen in Hart van Zuid wordt alleen het noordelijke deel van Hart van Zuid bedoeld, tussen het station en Esrein (donkerblauwe omlijning). Voor het zuidelijk deel van Hart van Zuid, grofweg gelegen tussen het Esrein en het

Twentekanaal, worden geen andere parkeernormen voorgesteld. Hier blijven de huidige parkeernormen gelden conform de Nota Autoparkeren 2008-2012. Daarmee wordt aangesloten bij de aangrenzende wijken. De nieuwe parkeernormen zijn op dat gebied derhalve niet van toepassing.

Figuur 1: Gebiedsafbakening waar de nieuwe parkeernormen van toepassing zijn.

Definiëring van de ontwikkelgebieden

Het gebied Binnenstad wordt begrensd door de rode omlijning in figuur 1 en is gelegen binnen de centrumring ten noorden van de spoorlijn plus de Schrijftafelstrook aan de Prinses Beatrixstaat. Dit laatste gebied is toegevoegd door de ligging zeer dicht bij het station en de hier in werking zijnde fiscale regulering. De Afrikaanderbuurt valt buiten het genoemde gebied (niet fiscaal gereguleerd).

In de binnenstad worden panden getransformeerd, met aandacht voor de woonkwaliteit van voormalige winkelpanden en vergroting van het verblijfsklimaat van de openbare ruimte.
Met al deze veranderingen is het van belang dat ondernemers in de binnenstad worden beschermd en de bezoeker van de binnenstad voldoende parkeergelegenheid heeft als hij een bezoek brengt aan de binnenstad. Daarom is het juist van belang dat er passende parkeernormen zijn voor de binnenstad. Uitgangspunt daarbij is dat als het mogelijk is om parkeren op eigen terrein te realiseren dit ook wordt gedaan. Daar waar dit niet mogelijk is, is het uitgangspunt dat een abonnement wordt afgenomen in een parkeergarage en dus niet meer op openbare parkeerplaatsen op maaiveld in de binnenstad. Dit bevordert de transformatie van leegstaande panden naar woningen. Op een aantal locaties hebben panden geen of beperkte ruimte om parkeren op eigen terrein op te lossen. Indien de ontwikkelaar een woonaanbod kan aanbieden bij een passende doelgroep kan het pand getransformeerd worden, zonder dat dit ten koste gaat van beschikbare parkeerplaatsen voor bezoekers.

Het gebied Hart van Zuid wordt begrensd door de donkerblauwe omlijning in figuur 1 en hiermee wordt het gebied tussen het station en Esrein bedoeld. Binnen deze begrenzing vallen de ontwikkelgebieden Hijschveste, Dikkers, de oude Ketelmakerij, het Businessdistrict (De Koppeling), Etef Journee en Hazemeijer. Voor deze ontwikkelgebieden worden passende parkeernormen vastgesteld aanlsuitend op het beoogde stedelijke woon- en leefmilieu. De gebieden ten zuiden van het Esrein vallen hier buiten door de grote(re) afstand tot het station en doordat de ontwikkelingen en het beoogde woonmilieu in die gebieden meer aansluiting zullen krijgen met de aangrenzende wijken. Ten zuiden van het Esrein blijven de huidige parkeernormen gelden conform de Nota Autoparkeren 2008-2012. Daarmee wordt aangesloten bij de aangrenzende wijken.

In Hart van Zuid werken we samen met marktpartijen aan de transformatie van een voormalig gesloten industriegebied naar een nieuw eigentijds stedelijk gebied. De afgelopen jaren is gewerkt

aan belangrijke randvoorwaarden, voorzieningen en verbindingen voor de verdere ontwikkeling van Hart van Zuid. De gebiedsontwikkeling Hart van Zuid is klaar voor de ‘tweede helft’ van de transformatie van een voormalig gesloten industriegebied naar een dynamisch stadsdeel, strategisch gelegen nabij de Hengelose binnenstad en het OV knooppunt van Twente. In de tweede helft van de gebiedsontwikkeling is de toevoeging van een goed en gevarieerd woningbouwprogramma van groot belang. Uiteindelijk zijn het de mensen die in het gebied wonen en werken die ervoor gaan zorgen dat het stadsdeel ook echt gaat leven. De historische kwaliteiten geven het gebied een eigen identiteit. Hart van Zuid onderscheidt zich hiermee van een ‘doorsnee’ woonwijk. Dit biedt kansen voor een uniek woonmilieu.

We zetten in op het creëren van een dynamisch woonmilieu met als doel de talenten die de stad van de toekomst vormgeven, een woonomgeving te bieden die ze bindt aan Hengelo en aan de regio. Niet alleen woningen, maar ook de leefomgeving moet passend zijn voor deze doelgroep. De specifieke centrale gunstige ligging, de goede bereikbaarheid, de ligging nabij de binnenstad, de specifieke identiteit van het industrieel erfgoed en de aanwezigheid van een (high)tech cluster in de innovatie-as met Enschede zijn de ingrediënten die maken dat Hart van Zuid aantrekkelijk is voor die doelgroepen.

Hart van Zuid ontwikkelen we tot een gebied dat echt anders is dan de rest van de stad. Op dit moment zijn er in Hengelo voornamelijk gezinswoningen in overzichtelijke woonwijken. De beoogde doelgroepen zijn juist op zoek naar betaalbare woningen in een stedelijk uitdagende omgeving met een hogere dichtheid. Bij dit woonmilieu en deze leefomgeving zijn ook andere vormen van mobiliteit interessant. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de nieuwe ontwikkelingen in Hart van Zuid duurzaam en klimaatbestendig worden uitgevoerd en een hoge ruimtelijke kwaliteit hebben, kortom: dat het er fijn is om te leven.

Parkeren bij ontwikkelingen blijft belangrijk
Uiteraard blijft het parkeren bij de ontwikkelingen in deze gebieden een belangrijk element in de inrichting van het gebied. Wij zijn echter wel van mening, dat gelet op het gewenste te realiseren woon- en leefmilieu in deze gebieden én de directe ligging nabij het station, een andere parkeernorm moet worden gehanteerd dan bij een meer regulier woonmilieu, zoals Seahorse of Veldwijk Noord. Hierbij merken wij op dat het van groot belang is daarbij rekenschap te nemen van de Hengelose maat en schaal: we zijn geen Utrecht of Amsterdam.

Benadrukt wordt dat er altijd parkeerplaatsen noodzakelijk zijn en blijven bij een ontwikkeling. We consisteren het huidige beleid en verplichten de ontwikkelaars parkeerplaatsen op eigen terrein te realiseren bij een nieuwe ontwikkeling.

3. Keuze voor actuele parkeernormen

Om te komen tot een passende en adequate parkeernorm voor de prioritaire locaties binnenstad en Hart van Zuid zijn de volgende aspecten gewogen:

A. De nieuwe parkeernormen sluiten aan bij de centrale ligging van de ontwikkelgebieden in Hengelo. In de binnenstad en Hart van Zuid zijn veel voorzieningen op loop- en fietsafstand. Ook het openbaar vervoer is met het Centraal Station Twente dichtbij. Hierdoor is het openbaar vervoer aantrekkelijker om te gebruiken. Recent onderzoek van onder andere het CROW toont aan dat nabijheid van openbaar vervoer, betaalbare deelmobiliteit (t.o.v. de eigen auto) en deelauto’s die dicht bij de woning staan de belangrijkste redenen zijn voor het wegdoen of niet aanschaffen van een eigen auto. Bovendien is 70% van de respondenten bereid geen eigen auto te nemen als een OV-knooppunt nabij is, fietsen een goed alternatief is en deelmobiliteit goed geregeld is.

B. De nieuwe parkeernormen sluiten aan bij de parkeerbehoefte van de beoogde doelgroepen die komen wonen in de binnenstad en Hart van Zuid.

C. Het huidige gemiddelde autobezit per huishouden is in deze buurten al lager dan gemiddeld in Hengelo. Volgens het CBS was in 2019 het autobezit in Hengelo gemiddeld 0,98 terwijl het gemiddelde in de binnenstad 0,67 auto/huishouden is. Het gemiddelde autobezit is exclusief leaseauto’s. Een landelijke vuistregel is dat circa 10% leaseauto bezit.

D. Sinds 2008 heeft het CROW de parkeernormen geactualiseerd. Een belangrijke aanpassing is dat de parkeernormen meer gedifferentieerd zijn op basis van het type woningen. Voorheen werd enkel onderscheid gemaakt in de volgende vijf categorieën:
   - Woning duur;
   - Woning midden;
   - Woning goedkoop;
   - Serviceflat/aanleunwoning;
   - Woonzorgcomplex;
   - Kamer verhuur.

De nieuwe richtlijnen van het CROW onderscheiden meer categorieën waaronder koop vrijstaand, koop tussen/hoek woning, appartement (koop duur), appartement (huur goedkoop) en huurhuis sociale huur. Op deze wijze kan beter en meer adequaat worden aangesloten bij de daadwerkelijke ruimtelijke ontwikkeling, de woonproducten en dus ook bij de behoeften van de toekomstige bewoners.

Het voorstel is om het advies van RHDHV ten aanzien van de te hanteren normen, zoals omschreven in het bijgaande rapport, over te nemen. Dat houdt in dat er parkeernormen worden vastgesteld specifiek voor de binnenstad en Hart van Zuid, die aansluiten bij de het gewenste meer (hoog-) stedelijke woon- en leefmilieu, de bijbehorende woonproducten en de behoefte van de toekomstige bewoners. Daarmee wordt gekozen voor het toepassen van de onderstaande categorieën en kencijfers van CROW. Het is een verplichting om deze aantallen minimaal te realiseren. De ontwikkelaar is altijd vrij om meer parkeerplaatsen te realiseren als dat aansluit bij de gewenste ontwikkeling en de beoogde doelgroep. Onderdeel van de nieuwe parkeernormen zijn een aantal randvoorwaarden en aandachtspunten (deze worden omschreven in hoofdstuk 6). Wij zijn van mening dat we met deze normen een realistische en adequaat kader geven voor de beide ontwikkelgebieden en dat deze normen voor deze gebieden aansluiten bij de Hengelose maat en schaal. De nota Autoparkeren 2008-2012 blijft als beleidskader van kracht voor alle andere gebieden in Hengelo. Voor Hart van Zuid en de Binnenstad wordt dit beleidskader dus specifiek aangevuld.

Woningtype	Binnenstad	Hart van Zuid	Waarvan aandeel bezoek
Koop vrijstaand	1,2	1,4	0,3
Koop 2-onder-1	1,1	1,3	0,3
Koop tussen/hoek	1,0	1,2	0,3
App. koop duur	1,0	1,2	0,3
App. koop midden	0,9	1,1	0,3
App. koop goedkoop	0,8	0,9	0,3
Huurhuis vrije sector	1,0	1,2	0,3
Huurhuis sociale huur	0,8	0,9	0,3
App. huur duur	0,9	1,1	0,3
App. huur midden/goedkoop	0,6	0,7	0,3
Serviceflat/ aanleunwoning	0,5	0,8	0,3
Kamer verhuur	0,5	0,5	0,2
Kamer verhuur student	0,2	0,2	0,2
Tiny houses (kleine eenpersoonswoning)	0,5	0,5	0,2

Tabel 1. Nieuwe parkeernormen voor ontwikkelgebieden binnenstad en Hart van Zuid (ten noorden van het Esrein)

De differentiatie in de soort woningtypes is voor deze gebieden ruimer dan voor overig Hengelo. Dit doet recht aan het dynamische woonmilieu dat we in beide gebieden willen realiseren. Door deze differentiatie kunnen we beter aansluiten op wat er gerealiseerd gaat worden.

Hierbij merken wij op dat Hengelo zeker geen Amsterdam, Utrecht of zelfs Enschede is wat betreft mobiliteit, autobezit en parkeren. Waar in Amsterdam en Utrecht in ontwikkelgebieden soms gerekend wordt met een parkeernorm van 0 of 0,5 en in Enschede met de ontwikkeling in de ‘Kop van de Boulevard’ met een gemiddelde parkeernorm van 0,7 wordt gerekend, vinden wij het vooral van belang dat we voor het gewenste meer (hoog-) stedelijke woon- en leefmilieu in de binnenstad

en Hart van Zuid kiezen voor parkeernormen die passen bij de Hengelose maat en schaal. In de CROW kencijfers wordt hiermee enerzijds al rekening gehouden door middel van de stedelijkheidsgraden, welke wordt bepaald op basis van het aantal adressen per km2. Anderzijds wordt een verschil per gebied en woonwijk gemaakt. Ook daarmee is in het bepalen van de nieuwe parkeernormen voor de binnenstad en Hart van Zuid rekening gehouden. Kolom 2 van tabel 1 geeft de nieuwe parkeernormen voor de binnenstad weer, kolom 3 van tabel 1 geeft de nieuwe parkeernormen voor Hart van Zuid (noordelijke deel tussen station en Esrein) weer.

De onderstaande tabellen 2 en 3 geven ter illustratie de toepassing van deze nieuwe parkeernormen weer. Benadrukt wordt dat er altijd parkeerplaatsen noodzakelijk blijven bij een ontwikkeling. Zo zijn er mensen die 's avonds of 's nachts werken of op plekken wonen/werken die lastig met het openbaar vervoer te bereiken zijn, zeker in Twente. Deze mensen moeten de mogelijkheid kunnen hebben om een parkeerplaats bij (of in de omgeving van) hun woning te kopen of huren. Voor bewoners die af en toe reizen op momenten dat het openbaar vervoer niet of minder vaak rijdt, kan het gebruik van een deelauto een goed alternatief zijn.

Woningtype	Aantal woningen	Parkeer-norm per woning	Behoefte aantal pp bewoners	Behoefte aantal pp bezoekers
Appartement (koop, duur)	10	1,0	7	3
Appartement (koop, midden)	20	0,9	12	6
Appartement (huur, midden)	20	0,6	6	6
Totaal	**50**		**25**	**15**

Tabel 2: Indicatieve parkeerbehoefte binnenstad met 50 nieuwe woningen voor bewoners en 0,3 pp voor bezoekers.

Woningtype	Aantal woningen	Parkeer-norm per woning	Behoefte aantal pp
Grondgebonden woning (koop tussen/hoek)	10	1,2	12
Appartement (koop, duur)	50	1,2	60
Appartement (huur, goedkoop)	190	0,7	133
Huurhuis sociale huur	50	0,9	45
Totaal	**300**		**258**

Tabel 3: Indicatieve parkeerbehoefte Hart van Zuid met 300 nieuwe woningen voor bewoners, inclusief 0,3 pp voor bezoekers

In de binnenstad wordt de ontwikkelaar vrijgesteld van het ontwikkelen van parkeerplaatsen voor bezoekers, mits er voldoende ruimte beschikbaar is in de omgeving. De beschikbaarheid wordt gemonitord.

4. Reductie mogelijkheden met bijzondere vrijstellingen

Naast een aangepaste parkeernorm, zoals in tabel 1 opgenomen, nemen we bijzondere vrijstellingen op.

Bijzondere vrijstellingen voor het stimuleren van alternatieve vervoerswijzen
Bij de gebiedsontwikkelingen kan met deze bijzondere vrijstellingen worden ingezet op het aanbieden en/of stimuleren van alternatieve vervoerswijzen passend bij het gewenste woon- en leefmilieu. Dit kan inspelen op een behoefte aan en stimulering van andere vervoerswijzen dan het gebruik van de privéauto. En daarmee een lager autobezit en een lagere parkeernorm. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden om bij ontwikkelingen minder ruimte voor parkeervoorzieningen te realiseren. Deze bijzondere vrijstellingen zijn:

- Realiseren goed toegankelijke, comfortabele fietsenstallingen;
- Structureel aanbieden van deelauto's op eigen terrein (minimaal 10 jaar);

- Structureel goed alternatief vervoersaanbod via MaaS (Mobility as a Service);
- Mobiliteitsmanagement voor werknemers.

De ontwikkelaar (of toekomstige exploitant) kan gebruik maken van deze vrijstellingen en dient dit te onderbouwen in een voorstel richting de gemeente. De ontwikkelaar heeft de verantwoordelijkheid zorg te dragen voor de organisatie van de voorgestelde alternatieve vervoerswijzen en moet deze ook borgen. De bijzondere vrijstellingen zijn alleen van toepassing binnen de gereguleerde gebieden. Voor de exacte toepassing van deze vrijstellingen wordt verwezen naar paragraaf 3.5 van het bijgevoegde Onderzoeksrapport ten behoeve van de Parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021.
Het is van belang om ook de effectiviteit van deze vrijstellingen te monitoren. Wanneer op basis van monitoring blijkt dat bijvoorbeeld het gebruik van deelauto's tegenvalt moeten we kunnen bijsturen en extra parkeerplaatsen realiseren.

Onder omstandigheden autovrije projecten
Daarnaast is het advies om (onder omstandigheden) de mogelijkheid te bieden van autovrije projecten. Daar waar het niet mogelijk is om voldoende parkeerplaatsen te realiseren op eigen terrein kan een 'autovrij' project gerealiseerd worden. Hierbij gaat het voornamelijk om locaties in de compacte binnenstad. Dit soort ontwikkelingen zijn mogelijk onder de volgende extra voorwaarden:

- Ontwikkeling dient in gereguleerd gebied te liggen op een hemelsbrede afstand van minimaal 500 meter binnen de parkeerregimegrens en op maximaal 500 meter hemelsbrede afstand van het station.
- Op de drukste momenten dient er voor de bezoekers nog voldoende ruimte (>15%) te zijn in een parkeergarage of op een parkeerterrein op maximaal 250 meter afstand van de bestemming.
- Binnen of direct grenzend aan het projectgebied wordt fysieke ruimte gereserveerd voor mobiliteitsalternatieven zoals een mobiliteitshub met deelmobiliteit.
- Realisatie van fietsenstalling. De initiatiefnemer/ontwikkelaar toont aan wat de marktpotentie is, welke alternatieve mobiliteitsvoorzieningen worden aangeboden en hoe het concept en voorwaarden naar de (toekomstige) bewoners/gebruikers/eigenaren wordt gecommuniceerd.

5. Randvoorwaardelijke kaders

Bij het toepassen van de nieuwe parkeernormen zijn de volgende punten randvoorwaardelijk:

5.1 Uitbreiding van parkeerregulering
We geven de projectontwikkelaar de verplichting om ten behoeve van een nieuwe ontwikkeling parkeerplaatsen op eigen terrein te realiseren. De nieuwe parkeernorm sluit aan bij de parkeerbehoefte van de toekomstige bewoners. Het is aan de ontwikkelaar om hiervoor een sluitende business case te maken. De nieuwe bewoners moeten direct of indirect betalen voor de parkeerplaatsen, door bijvoorbeeld huur of kopen. Als men niet wil betalen voor een parkeerplaats, bestaat de kans dat wordt uitgeweken naar gratis gebied als in de omgeving geen parkeerregulering wordt ingevoerd, dit is ongeacht de hoeveelheid parkeerplaatsen die beschikbaar zijn voor bewoners. Ook als de nieuwe bewoner in bezit is van een eigen parkeerplaats is het verleidelijk en gemakkelijk om voor kort parkeren de auto op straat te parkeren, als er op korte loopafstand gratis parkeren is. Dit willen we voorkomen.

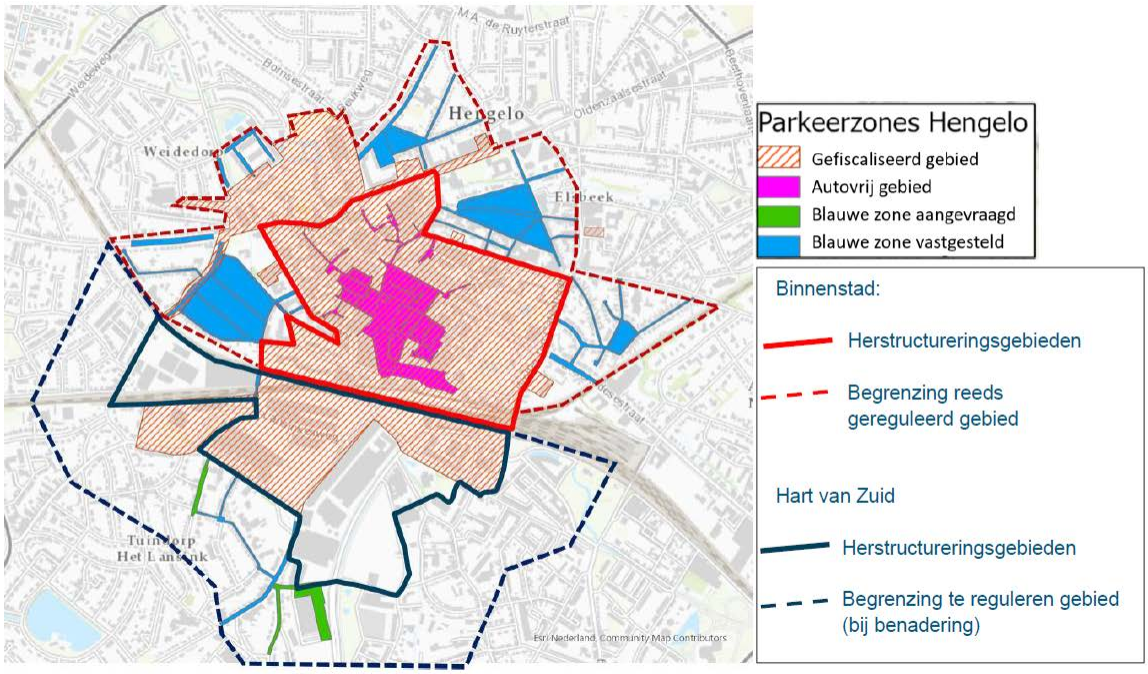
Er wordt daarom een schil van circa 300 meter om het gebied voorgesteld als gereguleerd gebied. De vorm van parkeerregulering (blauwe zone, betaald parkeren, vergunningparkeren of een combinatie) moet nader worden uitgewerkt. Dankzij deze schil wordt de loopafstand te groot en is men niet bereid om de auto in gratis gebied te parkeren. Hierdoor zal er ook geen sprake zijn van parkeeroverlast in gebieden aan de rand van het nieuwe parkeerregime. Een verhuizing is een van de mijlpalen waarbij mensen gaan nadenken over hun manier van reizen en daarin keuzes maken. De mensen kiezen bewust voor het wonen in een (hoog)stedelijk woon-werk milieu en de nabijheid van voor hen interessante stedelijke voorzieningen en goede bereikbaarheid met openbaar vervoer en goede fietsvoorzieningen.

De parkeerregulering is dus vooral ter bescherming van de bestaande bewoners in de aangrenzende gebieden. Hierbij is het van belang dat de parkeerregulering ingevoerd is op het moment dat de eerste nieuwe bewoners er komen wonen.

Door het verschil in uitgangssituaties wordt voor de binnenstad en Hart van Zuid een verschillende aanpak gekozen:

- Binnenstad en schil: handhaving bestaande regulering in combinatie met monitoring.
- Hart van Zuid: principebesluit invoering regulering binnen en in een schil rond Hart van Zuid.

Tijdens de uitwerking zal blijken welke voorwaarden gesteld worden aan het nieuwe parkeerregime en wat dit betekent voor bewoners die in een gereguleerde zone komen te wonen. Bij het uitwerken van de parkeerregulering wordt de bestaande parkeerproblematiek meegenomen. Hierbij worden ook de bewoners uit de betreffende wijken betrokken. Hengelo is in ontwikkeling en hierdoor kan niet voorkomen worden dat men soms moet betalen om te parkeren. De gemeente is niet van plan om haar inwoners op hoge kosten te jagen.

Figuur 2: reeds gereguleerde gebied rond binnenstad en te reguleren gebied binnen en rond Hart van Zuid.

5.2 Monitoring en borging van parkeersituatie

Er wordt jaarlijks een parkeerdrukmeting uitgevoerd om de parkeersituatie in de ontwikkelgebieden en de omgeving te monitoren. Hierdoor wordt de parkeerdruk bewaakt en kan actie worden ondernomen en bijgestuurd indien nodig. De monitoring is minimaal 1x per jaar zolang in de ontwikkelgebieden wordt gebouwd.

Met een dynamisch parkeerbalans wordt inzicht gehouden in het beschikbare aantal parkeerplaatsen en de ruimtelijke ontwikkelingen. Deze parkeerbalans bestaat al voor de binnenstad en wordt uitgebreid met Hart van Zuid.

Daarnaast wordt per ontwikkeling het autobezit van de bewoners gemonitord. Op die wijze wordt getoetst of de parkeernorm ook aansluit bij het daadwerkelijke autobezit. Het uitvoeren van een nulmeting van het autobezit en de parkeerdruk, na ingebruikname van nieuwe woningen, in de te ontwikkelen gebieden van Hart van Zuid is eveneens onderdeel van het monitoringsysteem.
Mocht op basis van de monitoring blijken dat de parkeernorm aantoonbaar niet aansluit bij het daadwerkelijke autobezit, dan zal dit kunnen leiden tot een aanpassing van de geldende normen voor de nog volgende bouwplannen/ ontwikkelingen in de betreffende ontwikkelgebieden. De gemeenteraad wordt jaarlijks actief geïnformeerd over de uitkomst van deze monitoring, inclusief een duiding van het college of deze gegevens aanleiding zijn om de normen aan te passen en/of aanvullende maatregelen te nemen.

Met een dynamische verwijzing naar de parkeernormen in de geldende en op te stellen bestemmingsplannen/ omgevingsplannen zal worden geborgd dat automatisch aan de geldende (en

dus evt. bijgestelde) normen getoetst wordt bij het verlenen van de omgevingsvergunning. Hiermee hebben we publiekrechtelijk geborgd dat ontwikkelaars de verplichting hebben om waar nodig bij te sturen. Het is dan aan de ontwikkelaars om aanpalende maatregelen te treffen om te voorzien in een passend parkeerproduct, dat kan bijvoorbeeld door het realiseren van een hub of extra parkeervoorzieningen. De ontwikkelaar ziet hierin ook voor zichzelf de plicht om naar aanleiding van de monitoring met toekomstige bewoners in gesprek te gaan over het concept om bij te kunnen sturen.

De beoogde woningbouwontwikkelingen vinden fasegewijs plaats. Door goed te monitoren en door flexibiliteit in te bouwen in de plannen, kunnen we hier (indien nodig) op inspelen gedurende de ontwikkeling. Dit vraagt om nauwe afstemming met de marktpartijen.
Het college heeft overwogen of - indien uit de monitoring blijkt dat de normen in de praktijk niet worden gerealiseerd (hetgeen voor de gemeenteraad aanleiding kan zijn de normen bij te stellen) - met terugwerkende kracht de eventueel bijgestelde normen ook kunnen worden toegepast op de reeds vergunde bouwplannen. Echter blijkt dit juridisch niet of nauwelijks uit te werken is, maar bovendien willen we als gemeente richting de ontwikkelaars ook samen gaan staan voor de ontwikkeling van Hart van Zuid. Wij willen richting hen uitspreken dat we vertrouwen hebben in de gezamenlijke ontwikkeling en de inspanningen die van hun kant worden verricht om de parkeernormen in de praktijk ook te realiseren.

5.3 Geen parkeervergunning voor nieuwe ontwikkelingen

Het parkeren bij nieuwe ontwikkelingen dient op eigen terrein, in parkeergarages of op elders gekochte of gehuurde parkeerplaatsen gerealiseerd te worden. In de huidige situatie heeft iedereen in Hengelo de mogelijkheid om een vergunning aan te schaffen waarmee een auto op straat mag worden geparkeerd. Geadviseerd wordt om toekomstige bewoners/gebruikers/eigenaren van een ontwikkeling hiervoor uit te sluiten en niet in aanmerking te laten komen voor een parkeervergunning op straat. Dit zijn namelijk juist de plekken waar we de bezoekers van de binnenstad willen laten parkeren. We willen niet dat er gebouwd wordt voor leegstaande parkeervoorzieningen en de bewoners van deze nieuwe ontwikkelingen de auto's alsnog in het openbaar gebied parkeren met alle negatieve gevolgen. Zoals parkeerdruk en parkeeroverlast. Dit willen we voorkomen en dit zal daarom worden geborgd in juridische stukken zoals koop- of huurovereenkomsten (met kettingbeding). De gemeente past hierop de parkeerverordening en andere beleidsregels aan (zie onder bij hoofdstuk 6).

Deze regel is uitsluitend van toepassing op bewoners van nieuwe woningen. Bewoners van bestaande panden blijven het recht op een parkeervergunning houden, ook na verhuizing of verkoop blijft het recht op een parkeervergunning geldig op het adres.

Door in te zetten op proactieve communicatie en voorlichting vooraf aan nieuwe bewoners in de binnenstad en Hart van Zuid over het type woonmilieu en de mogelijkheden voor parkeren schatten wij in dat de situatie goed beheersbaar blijft. De voorlichting is vooral van belang op momenten dat nieuwe bewoners een belangrijke keuze maken, bijvoorbeeld bij verhuizen, kinderen krijgen of een nieuwe baan. In deze informatieverstrekking heeft de ontwikkelaar een grote rol: deze heeft immers contact met de nieuwe bewoners. Zij dienen toekomstige bewoners en gebruikers vroegtijdig in het proces te informeren over de vervoersvormen en parkeermogelijkheden die er in het gebied komen. In de oriënteringsfase (tot aan de koop) kan dit nog redelijk algemeen zijn. Voor oplevering dient de toekomstige bewoner te weten wat er precies aan vervoersvormen en parkeren komt. Hierbij gaat het onder meer om de kosten en het gebruik. Op deze manier krijgt de toekomstige bewoner vooraf inzicht in het aanbod en kan deze op basis daarvan afwegingen maken in de mobiliteitskeuzes. Als het aanbod niet aansluit bij de behoefte van de bewoners kunnen zij afzien van het kopen/huren van een woning in deze gebieden. Hierin zit voor de ontwikkelaars ook de trigger om bij de door hen te realiseren nieuwbouwontwikkelingen een adequaat en passend parkeeraanbod te realiseren.

5.4 Normen voor parkeerplaatsen voor gehandicapten

We leven in een inclusieve maatschappij. Mensen met een beperking dienen zo goed mogelijk deel te kunnen nemen aan het sociale leven. Bij publieke voorzieningen en openbare instellingen dient minimaal 5% van de plekken gereserveerd te worden als gehandicaptenparkeerplaats. Bij grote openbare parkeergarages en parkeerterreinen is dat 2%.

6. Ontwikkelagenda

Onderdeel van het onderzoeksrapport van RHDHV is een ontwikkelagenda met daarin de belangrijkste aanbevelingen voor maatregelen en activiteiten die bij het toepassen van de nieuwe parkeernormen van belang zijn. Geadviseerd wordt om volgende maartregelen op korte termijn uit te werken als onderdeel van *de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021.*

6.1 Voorsorteren uitbreiding parkeerregulering

Voorgesteld wordt om voor te sorteren op de uitbreiding van parkeerregulering, zodat de nieuwe parkeernormen en de verschillende reducties gehanteerd kunnen worden bij ruimtelijke ontwikkelingen die op dit moment spelen. Het voorsorteren bestaat uit:

- Monitoring Binnenstad en schil op parkeerdruk in de avond. Uitbreiden en vergroten van het gebied.
- Nemen van een principebesluit door de gemeenteraad voor het invoeren van parkeerregulering in Hart van Zuid en schil van circa 300 meter, om een fijn woonklimaat te borgen en parkeeroverlast te voorkomen in omliggende omgeving. De feitelijke effectuering (manier en momentum) hiervan moet nader bepaald worden. Na het principebesluit tot invoering van parkeerregulering in Hart van Zuid en de omringende schil moet het besluit worden uitgewerkt. De volgende stappen kunnen hier t.z.t. doorlopen worden:
  - Afweging en keuze in vorm van regulering, inclusief inzicht in de financiële consequenties van de verschillende vormen van regulering;
  - Afstemming met omgeving en erfgoedcommissie voor inpassing Tuindorp;
  - Invoering betaald parkeren via de gemeenteraad (o.a. parkeerverordening en verordening parkeerbelastingen);
  - Invoering blauwe zone als Collegebevoegdheid: verkeersbesluit en vaststellen beleidsregels omtrent uitgifte

6.2 Verwerking in Beleidsregel Toepassing parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid 2021

Verwerking van de maatregelen uit *de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021* in de parkeerverordening, de verordening Parkeerbelastingen en het uitwerkingsbesluit.

7. Vaststelling parkeernormen binnenstad en Hart van Zuid (ten noorden van het Esrein)

In het raadadvies zijn de volgende punten gevraagd om mee in te stemmen:

1. In te stemmen met *de parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021*, als actualisatie van de nota Autoparkeren 2008 – 2012 voor deze twee specifieke deelgebieden, zodat er een betere aansluiting ontstaat bij het gewenste (hoog-) stedelijke woonmilieu. Voor de overige gebieden van de stad blijft de nota Autoparkeren 2008-2012 van kracht.
2. Principebesluit te nemen voor invoering van parkeerregulering in Hart van Zuid en een schil rond Hart van Zuid. En het college de opdracht te geven de parkeernormen en de parkeerregulering in Hart van Zuid uit te werken in de *Beleidsregel Toepassing parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid 2021.*
3. Op grond van de voorgaande besluiten over te gaan tot:
   a. minimaal jaarlijks monitoren van het autobezit in Hart van Zuid en de Binnenstad, alsmede de parkeerdruk in Hart van Zuid, de Binnenstad en directe omgeving.
   b. Het uitvoeren van een nulmeting van het autobezit en de parkeerdruk, na ingebruikname van nieuwe woningen, in de te ontwikkelen gebieden van Hart van Zuid.
   c. De gemeenteraad jaarlijks actief te informeren over de uitkomst van deze monitoring, inclusief een duiding van het college of deze gegevens aanleiding zijn om de normen aan te passen en/of aanvullende maatregelen te nemen.
4. Te bevestigen dat door middel van een dynamische verwijzing naar de parkeernormen in de geldende en op te stellen bestemmingsplannen/ omgevingsplannen automatisch aan de dan geldende normen wordt getoetst bij verlenen van de omgevingsvergunning.

BIJLAGE:

Onderzoeksrapport van Royal HaskoningDHV ten behoeve van de Parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (deel ten noorden van het Esrein) 2021

Versie: 7 juli 2021

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

RAPPORT

Parkeernormennota 2021 Binnenstad - Hart van Zuid

Oplegnotitie Nota Autoparkeren Hengelo

Klant: Gemeente Hengelo

Referentie: BH6066TPRP001F4.0
Status: Definitief/F4.0
Datum: 7 juli 2021

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Koggelaan 21
8017 JN Zwolle
Industry & Buildings
Trade register number: 56515154

+31 88 348 65 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document:	Parkeernormennota 2021 Binnenstad - Hart van Zuid
Ondertitel:	Oplegnotitie Nota Autoparkeren
Referentie:	BH6066TPRP001F4.0
Status:	F4.0/Definitief
Datum:	7 juli 2021
Projectnaam:	Parkeernormennota Hengelo
Projectnummer:	BH6066
Auteur(s):	Gerard Kuiper
Opgesteld door:	Jasper Homrighausen, Wiandy Balster
Gecontroleerd door:	Gerard Kuiper
Datum:	17 juni 2021
Goedgekeurd door:	Gerard Kuiper
Datum:	17 juni 2021

Classificatie
Open

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V. en dient voor publicatie of anderszins openbaar maken te worden geanonimiseerd.

Inhoud

1	**Stadstransformatie en transitie mobiliteit**	**1**
1.1	Inleiding	1
1.2	Hoogstedelijke woonmilieus vragen om een mobiliteitstransitie	1
1.3	Mobiliteitstransitie als ruimtelijke opgave	3
1.4	Leeswijzer	4
2	**Huidige ambities, parkeerbeleid en parkeersituatie**	**5**
2.1	Ambities binnenstad en Hart van Zuid	5
2.2	Huidige en potentiële doelgroepen woningbouw en overige functies	6
2.3	Mobiliteitsbeleid	7
2.4	Herkomst en vervoerswijze bezoekers	8
2.5	Parkeerbeleid	9
2.6	Parkeeraanbod	10
2.7	Parkeervraag	11
2.8	Fietsparkeren	13
2.9	Conclusie inventarisatie	14
3	**Parkeernormen en mogelijke reductie in Binnenstad en Hart van Zuid**	**17**
3.1	Gebiedsafbakening	17
3.2	Parkeernormenbehoefte volgens actuele CROW-kencijfers	18
3.2.1	Geactualiseerde kencijfers CROW 2018 met ruimere bandbreedte	18
3.2.2	Keuze voor minimale kencijfers van CROW als parkeernorm	19
3.3	Uitbreiding parkeerregulering	21
3.4	Geen parkeervergunning voor nieuwe ontwikkelingen	22
3.5	Reductie met bijzondere vrijstellingen	23
3.6	Extra reductie met autovrije projecten	26
3.7	Normen voor parkeerplaatsen voor gehandicapten	26
4	**Ontwikkelagenda**	**27**
4.1	Inleiding	27
4.2	Verwerking oplegnotitie in Beleidsregel Toepassing Parkeernormen 2021	28
4.3	Uitwerking parkeerregulering Hart van Zuid en schil	29
4.4	Visie op de mobiliteitstransitie	29
4.5	Uitwerken voorstel Mobiliteitsfonds	30
4.6	Actief alternatieve vervoersvormen aanbieden vóór oplevering	30
4.6.1	Aanbieden deelmobiliteit	30
4.6.2	Realiseren van mobiliteitshubs	31

4.6.3 Aanbieden hoogwaardig openbaar vervoer 32
4.6.4 Informatievoorziening beschikbare vervoermiddelen 32
4.7 Betere benutting parkeervoorzieningen 33
4.8 Uitvoering Werkgeveraanpak 33
4.9 Uitvoering staand beleid ruimtelijke kwaliteit en duurzame mobiliteit 33
4.10 Monitoring parkeerdruk in en rond de binnenstad tijdens de avond 34

Tabellen

Tabel 2-1: Parkeernormen wonen zoals opgenomen in Nota Autoparkeren 2008 – 2012 10
Tabel 3-1: Parkeernormen (parkeerplaatsenverplichting), aantal parkeerplaatsen per woning 20
Tabel 3-2: Overzicht bijzondere vrijstellingen op de parkeernormen (alleen op het bewonersdeel, exclusief bezoekers) 23
Tabel 3-3: Fietsparkeernormen van het CROW-Fietsberaad uit 2019 voor de functie ‘Woningen’, toelichting Kencijfer 1 en 2 in tekst 25
Tabel 4-1: Ontwikkelagenda 28

Figuren

Figuur 1-1: Gebiedsprofielen Binnenstad en ontwikkelvlekken Hart van Zuid 2
Figuur 1-2: Effect van hoge parkeernormen op stedelijke dichtheid (bron: High Cost of free parking, Shoup, 2011 in Parkeren en verstedelijking, Provincie Zuid-Holland, 2017), en effect van lage parkeernormen op de stad 4
Figuur 2-1: Verdeling per gemeente herkomst bezoekers van buiten Hengelo 2017 en 2018 (bron: Binnenstadsmonitor Hengelo) 8
Figuur 2-2: Bezoekers aan Hengelo per modaliteit (Bron: Hengelo Panel 2019 in Bereikbare binnenstad Hengelo 2020) 9
Figuur 2-3: Overzicht reguleringsgebieden (bron: gemeente Hengelo, 2020) en overzicht parkeercapaciteit in en rond de binnenstad oktober 2019 (bron: Parkeeronderzoek Hengelo, Trajan, 2019) 11
Figuur 2-4: Aantal meetmomenten parkeerdruk > 85%, hoe roder, hoe vaker een hoge parkeerdruk in week werd geteld (bron: Parkeeronderzoek Hengelo, Trajan, 2019) 12
Figuur 2-5: Bezettingsgraad parkeergarages (bron: Parkeeronderzoek Hengelo, Trajan, 2019) 12
Figuur 2-6: Herkomst op postcodegebied “4” niveau van alle meetmomenten samen tijdens telling oktober 2019 (bron: Parkeeronderzoek Hengelo, Trajan, 2019) 13
Figuur 3-1 Gebiedsafbakening voor in deze oplegnotitie opgenomen gebieden met toegestane afwijkingen op de parkeernormen 18
Figuur 3-2 Reeds gereguleerd gebied rond Binnenstad en te reguleren gebied binnen en rond Hart van Zuid 21

Figuur 3-3 Begrenzingen gebieden maximale reductie 20% en 50% bij invoering parkeerregulering Hart van Zuid inclusief schil (grotere afbeelding in bijlage 5) 24

Bijlagen

1. Deelnemers werksessies parkeernormennota Hengelo
2. Parkeerkencijfers, aantal parkeerplaatsen per woning CROW
3. Voorbeeldberekening reducties parkeernormen
4. Begrenzingen gebieden maximale reductie 20% en 50% bij invoering parkeerregulering Hart van Zuid inclusief schil

Managementsamenvatting

Deze notitie is een oplegnotitie op de Nota Autoparkeren 2008 – 2012 van de gemeente Hengelo; het basisdocument en het nu geldende parkeerbeleid. Deze oplegnotitie geeft hierop enkele aanvullingen en wijzigingen voor de herstructureringsgebieden in de binnenstad en Hart van Zuid tot circa 600 meter rond het station. Voor het overige blijft de Nota Autoparkeren 2008 – 2012 het geldende parkeerbeleid.
De aanleiding tot deze oplegnotitie zijn de huidige ontwikkelingen in de herstructureringsgebieden in de binnenstad en Hart van Zuid. Gekeken is naar passende parkeernormen die aansluiten bij de ambities voor de gebieden: hoge kwaliteit van de openbare ruimte, een duurzame inrichting en een verbeterde woon- en leefkwaliteit. Hierbij richt de gemeente zich op doelgroepen met een laag autobezit. Deze doelgroepen maken vaker gebruik van alternatieven zoals fiets, openbaar vervoer en deelauto's.

In hoofdstuk 3 van deze oplegnotitie wordt voorgesteld om parkeernormen te hanteren volgens actuelere (lagere) CROW-kencijfers. Hierbij wordt gekozen voor de minimale normen binnen de bandbreedtes van de CROW-kencijfers. Door te kiezen voor lagere parkeernormen wordt aangesloten bij de ambities voor een aantrekkelijke stad waar duurzaam vervoer wordt gestimuleerd (mobiliteitstransitie), parkeeroverlast wordt tegengegaan, het gebruik van parkeergarages wordt gestimuleerd, de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls krijgt en projecten gerealiseerd kunnen worden zonder hoge kosten voor onnodig veel (inpandige) parkeerplaatsen.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden de minimale parkeernormen toegepast, voor de ontwikkelaar geldt een parkeerplaatsenverplichting op basis van deze normering. Eventueel meer parkeerplaatsen realiseren op eigen terrein is toegestaan, mits de ontwikkeling bijdraagt aan de genoemde ambities.

Kaders worden gesteld voor de toepassing van maatwerk in zes onderdelen:

1 Parkeernormen volgens actuele (lagere) CROW-kencijfers, met binnen de bandbreedtes de keuze voor de minimale CROW-kencijfers als parkeernorm.

2 Uitbreiding parkeerregulering:
   - Binnenstad en schil: handhaving bestaande regulering in combinatie met monitoring.
   - Hart van Zuid: principebesluit invoering regulering binnen, en een schil rond Hart van Zuid.

3 Geen parkeervergunning voor nieuwe ontwikkelingen.

4 Reductie met bijzondere vrijstellingen (fietsparkeren, deelauto's, structureel goed alternatief vervoersaanbod, mobiliteitsmanagement).

5 Extra reductie met autovrije projecten op minimaal 500 meter binnen de parkeerregimegrens en maximaal 500 meter van het station.

6 Normen voor parkeerplaatsen voor gehandicapten.

In hoofdstuk 4 is een ontwikkelagenda opgenomen. De eerste drie punten zijn in het volgend overzicht vermeld:

Nr.	Onderwerp	Inhoud
1.	Voorsorteren uitbreiding parkeerregulering	• Principebesluit invoering parkeerregulering Hart van Zuid en schil van circa 300 meter. Op basis van dit principebesluit wordt de minimale parkeernorm toegestaan met de verschillende reducties. • Monitoring Binnenstad en schil op parkeerdruk in de avond.

Nr.	Onderwerp	Inhoud
2.	Verwerking oplegnotitie in Beleidsregel Toepassing Parkeernormen 2021	• Verwerking maatregelen uit hoofdstuk 3 van deze notitie in parkeerverordening, de verordening Parkeerbelastingen en het uitwerkingsbesluit.
3.	Uitwerking parkeerregulering Hart van Zuid	• Afweging te kiezen vorm van regulering. • Invoering betaald parkeren via de gemeenteraad (o.a. parkeerverordening en verordening parkeerbelastingen). • Invoering blauwe zone als Collegebevoegdheid: verkeersbesluit en vaststellen beleidsregels omtrent uitgifte.

1 Stadstransformatie en transitie mobiliteit

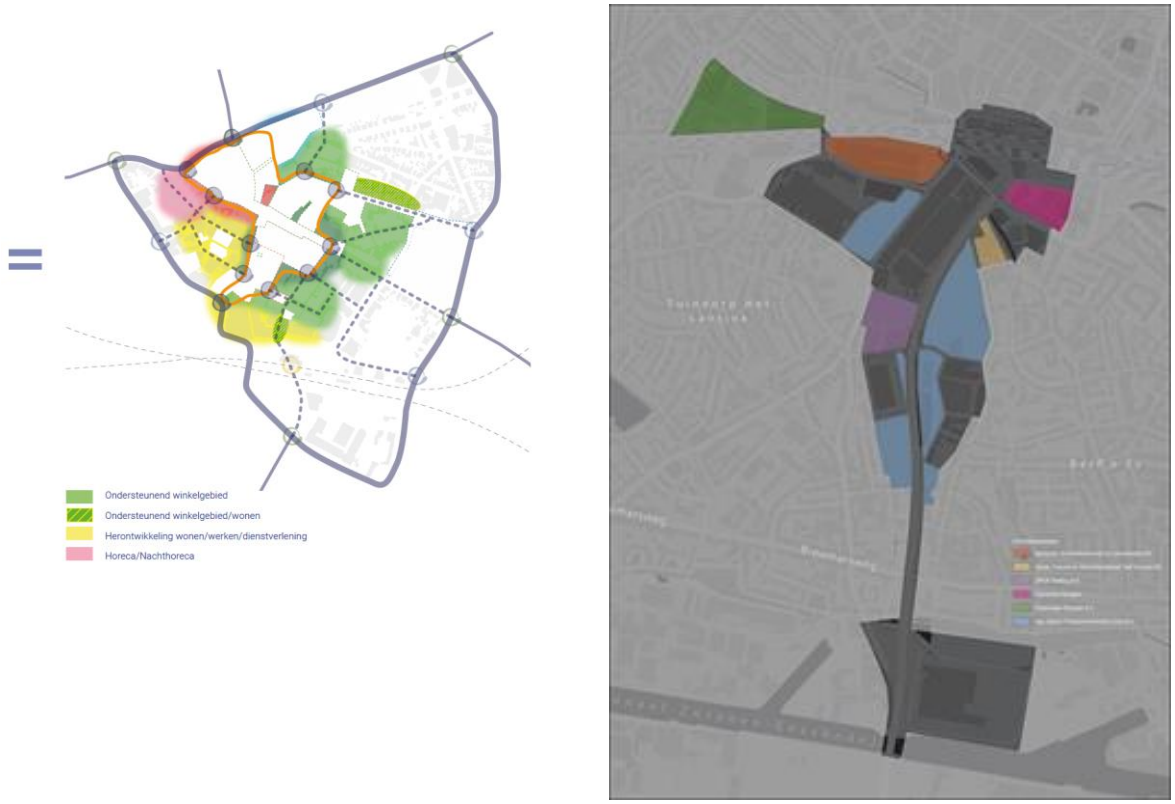
1.1 Inleiding

Deze notitie is een oplegnotitie op de Nota Autoparkeren 2008 – 2012 van de gemeente Hengelo; het basisdocument en het nu geldende parkeerbeleid. Er spelen nu verschillende ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke inrichting en mobiliteit. De Nota Autoparkeren 2008 – 2012 wordt in de toekomst in zijn geheel geactualiseerd. Vooruitlopend hierop is deze oplegnotitie opgesteld omdat de huidige ontwikkelingen in de binnenstad en Hart van Zuid hierom vragen: is bij het toevoegen van nieuwe functies de nu gehanteerde parkeernorm nog steeds actueel? Maken we niet te veel parkeerplaatsen gezien het (toekomstig) stijgend gebruik van nieuwe vormen van mobiliteit als alternatief voor de auto? Het doel is om te komen tot een toekomstbestendige invulling van mobiliteit en integratie van ‘smart mobility’ in deze transformatiegebieden. Dat houdt in dat er wordt gekeken naar mobiliteit in brede zin, zowel voor voetgangers, fietsers, het openbaar vervoer, slimme mobiliteit en de privéauto. Hierbij gaat het vooral om het verbeteren en faciliteren van andere vervoermiddelen dan de auto. Mobiliteit kan iets toevoegen aan gebiedsontwikkeling zodat mobiliteit geen ‘obstakel’ wordt maar een kans.

Deze oplegnotitie geeft het resultaat weer van een ambtelijk proces dat in het najaar van 2020 samen met enkele ontwikkelaars in Hart van Zuid en de binnenstad is doorlopen om te komen tot een actualisatie van de parkeernormen voor de herstructureringsgebieden in de binnenstad en Hart van Zuid. In bijlage 1 zijn de deelnemers van de in november 2020 gehouden werksessies weergegeven. De hieruit resulterende wijzigingen op de Nota Autoparkeren 2008 – 2012 worden aan de gemeenteraad van Hengelo voorgesteld ter vervanging van het huidige parkeerbeleid (met nieuwe parkeernormeringen) en toe te passen in de genoemde gebieden. In deze oplegnotitie zijn deze wijzigingen verwerkt en benoemd in hoofdstuk 3. In deze notitie is de nadruk gelegd op de parkeernormering voor woningen, maar de voorgestelde wijzigingen zijn ook van toepassing voor andere functies dan wonen.

1.2 Hoogstedelijke woonmilieus vragen om een mobiliteitstransitie

De binnenstad van Hengelo en Hart van Zuid zijn aan het veranderen. Het centrum krijgt een compactere binnenstad waarbij de randen transformeren naar meer mix-gebieden met ondersteunende winkelgebieden/wonen aan de oostkant en wonen/werken/dienstverlening aan de zuidkant. In Hart van Zuid is begonnen met de tweede helft van de gebiedsontwikkeling. De ingezette herstructurering leidt tot een invulling met diverse functies als woningen, kantoren, onderwijs, ontspanning en detailhandel. Hierbij richt de gemeente zich vooral op woningen, waarbij ingespeeld moet worden op de actualiteit rondom mobiliteit.

Figuur 1-1: Gebiedsprofielen Binnenstad en ontwikkelvlekken Hart van Zuid

In deze gebieden zal een meer hoogstedelijk woonmilieu ontstaan: meervoudig ruimtegebruik met wonen, winkels, kantoren, voorzieningen en infrastructuur in de nabijheid van hoogwaardig openbaar vervoer. In de binnenstad worden winkelpanden getransformeerd, met aandacht voor de woonkwaliteit van voormalige winkelpanden en vergroening van de openbare ruimte om zo bij te dragen aan de woonkwaliteit, de verblijfskwaliteit en in te spelen op klimaatverandering waaronder hittestress. In Hart van Zuid wordt in hogere dichtheden gebouwd op een gebied met een rijk industrieel verleden.
Vanuit het beleidsthema verkeer is het parkeren van de auto's een belangrijk aandachtspunt: parkeren in de woonstraten beperken waar mogelijk en verplaatsen naar een nabijgelegen parkeergarage of aan de achterzijde van de woningen. De straten in de binnenstad zijn in beginsel 'autovrij gebied met venstertijden voor expeditieverkeer'.

Bouwen met verdere vermenging van functies rond het station in de binnenstad en Hart van Zuid verhoogt de kans op kortere verplaatsingsafstanden en het stimuleren van fietsen en lopen. Met het toevoegen van functies neemt ook de mobiliteitsvraag naar de verschillende vervoerswijzen toe. Als volgend aan de vraag alle vervoerswijzen aangeboden blijven worden, blijft de verdeling over lopen, fiets, OV en auto grotendeels zoals deze nu. Ook parkeerplaatsen blijven dan nodig op korte loopafstand terwijl juist in deze omgeving alternatieven voor de auto beschikbaar zijn. Met een transitie van auto naar andere vormen van vervoer hoeft autobezit en -gebruik niet meer leidend te zijn bij de inrichting van de openbare ruimte en is een gezondere en aangenamere verblijfsruimte mogelijk.

1.3 Mobiliteitstransitie als ruimtelijke opgave

Het beheersen van de (auto)mobiliteit wordt steeds meer een ruimtelijke opgave: is de ruimte beschikbaar voor de groei aan functies en de hieruit voortkomende mobiliteit? Zo kosten parkeerplaatsen ruimte en geld; voor ontwikkelaars wordt het steeds lastiger om de parkeerverplichting te realiseren op eigen terrein waardoor de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen niet of zeer moeizaam van de grond komen. Dit komt door een combinatie van ambities op het gebied van woningbouwopgaaf, betaalbaarheid woningen, klimaat, duurzaamheid en kwaliteit openbare ruimte.

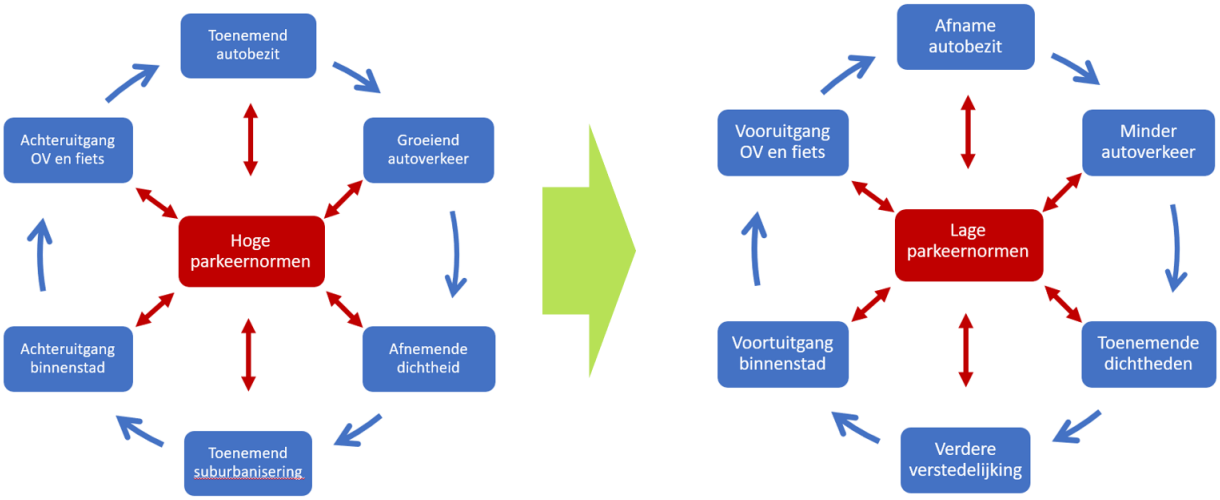
De gemeente schat in dat het voor circa 200 te bouwen woningen in de binnenstad niet volledig mogelijk is het parkeren op eigen terrein op te lossen. Ook voor de diverse ambities is ruimte nodig, zoals voor een sfeervol centrum en aantrekkelijke winkelstraten en woonklimaat, een groene, duurzame en klimaat actieve inrichting. Het is dan ook de vraag of bij ongewijzigd beleid voldoende ruimte beschikbaar is voor de benodigde parkeerruimte. Hoe de stedelijke ruimte efficiënt in te richten is een belangrijke voorliggende vraag waar met het Handboek aantrekkelijke binnenstad[1] richting aan wordt gegeven met een aantrekkelijke en gastvrije verblijfsruimte. De voetganger en fietser worden steeds meer het gezicht van de binnenstad.

Zoals in de rapportage Bereikbare Binnenstad Hengelo[2] is vermeld, wordt de binnenstad niet alleen aantrekkelijker door een hoge kwaliteit van de openbare ruimte en een hoog voorzieningenniveau. Het beschikbaar zijn van (betaalbare) parkeerplaatsen, stallingsruimte voor fietsen en het aanbod van deelauto's en Mobility as a Service (MaaS)[3] zorgt er ook voor dat de aantrekkelijkheid om te wonen en te werken toeneemt. Hart van Zuid richt zich op duurzame en slimme toepassingen op het gebied van mobiliteit als oplossing voor de verhoogde parkeerdruk als gevolg van het toevoegen van nieuwe functies. Het (benodigde) aanbod aan mobiliteitsvormen is afhankelijk van het mobiliteitsprofiel van bestaande bewoners en nieuwe groepen (kleine) huishoudens, en van de werknemers en bezoekers van de binnenstad en Hart van Zuid.

Om efficiënt met de ruimte om te gaan is het dus van belang de bereikbaarheid minder afhankelijk van de auto en het autobezit te maken. Hiervoor is het nodig voldoende mogelijkheden te scheppen om simpel over te stappen tussen vervoerwijzen om zo de meest efficiënte en duurzame wijze van vervoer te gebruiken. In het sturen van de automobiliteit speelt parkeren een belangrijke rol. Minder parkeerplaatsen, of op grotere afstand, maakt alternatieve vormen van vervoer aantrekkelijker en vermindert daarmee de vraag naar parkeerplaatsen.

De schema's in Figuur 1-2 laten het verband zien tussen de hoogte van de parkeernormen en de uitstraling op de omgeving. Hoge parkeernormen geven voeding aan de cyclus van hoger autobezit en -gebruik, met de logische gevolgen van onder andere meer suburbanisering en minder gebruik van OV en fiets. Door deze cyclus te doorbreken bereiken we minder autogebruik, positieve gevolgen voor binnenstad en Hart van Zuid, en toenemend gebruik van fiets en OV en andere alternatieven voor de auto, en hiermee minder autobezit.

[1] *Gemeente Hengelo, 2020*
[2] *Goudappel Coffeng, 2020*
[3] *Mobility as a Service (MaaS) combineert de dienstverlening van verschillende mobiliteitsaanbieders in één platform waardoor een reis op één plek gepland, gereserveerd, geboekt en betaald kan worden, bijvoorbeeld in een app.*

Figuur 1-2: Effect van hoge parkeernormen op stedelijke dichtheid (bron: High Cost of free parking, Shoup, 2011 in Parkeren en verstedelijking, Provincie Zuid-Holland, 2017), en effect van lage parkeernormen op de stad

De huidige parkeernormen in Hengelo zijn verouderd (uit 2008), houden geen rekening met het toenemende aanbod van andere vormen van mobiliteit en de ambitie van woningbouw in de binnenstad en Hart van Zuid. In deze oplegnotitie wordt voorgesteld dit wel te doen en te kijken naar meer passende parkeernormen voor deze transitiegebieden. Opdat de transitie in mobiliteit wordt gestimuleerd en beloond en de openbare ruimte zo min mogelijk wordt belast door (stilstaande) auto's. Met aanvullende parkeerreguleringsmaatregelen op straat om alternatieve vormen van mobiliteit te stimuleren en parkeeroverlast in de omgeving te reduceren. Het streven hierbij is dat bij de realisatie van functies de norm niet langer gericht is op autobezit en -gebruik (en daarmee parkeerplaatsen), maar op het garanderen van een goede bereikbaarheid door allerlei vervoersvormen en vervoersdiensten.

1.4 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk (2) geeft gaat nader in op de ambities in de transformatiegebieden in Hart van Zuid en de binnenstad, laat zien hoe het huidige parkeer- en mobiliteitsbeleid hier is vormgegeven, en geeft nader informatie over de parkeersituatie in Hengelo. Ook de potentiële doelgroepen voor woningen in de binnenstad en Hart van Zuid komen aan bod. Hoofdstuk 2 eindigt met een overzicht van de mobiliteitsladder: een veelgebruikte manier om eerst naar andere vervoersvormen en mogelijkheden te kijken en pas als laatste naar het realiseren van parkeerplaatsen.

In hoofdstuk 3 zijn mogelijke maatwerkoplossingen opgenomen om af te wijken van de geldende parkeernormen via zes onderdelen: parkeernormen volgens actuele CROW-kencijfers, uitbreiding parkeerregulering, geen vergunningen voor nieuwe ontwikkelingen, bijzondere vrijstellingen, autovrije projecten en normen voor parkeerplaatsen voor gehandicapten.

Het laatste hoofdstuk (4) gaat over de ontwikkelagenda: de belangrijkste aanbevelingen voor maatregelen en activiteiten die bij het toepassen van lagere parkeernormen van belang zijn.

Foto 1-1: De Wemenstraat

2 Huidige ambities, parkeerbeleid en parkeersituatie

2.1 Ambities binnenstad en Hart van Zuid

In de **binnenstad** werkt de gemeente Hengelo aan een vitale en aantrekkelijke binnenstad met een fijne, veilige en gezellige sfeer. De binnenstad wordt compacter met een kernwinkelgebied. Andere delen van de binnenstad worden getransformeerd naar nieuwe functies. Zo wordt leegstaand (winkel)vastgoed onder andere omgezet naar woningen. De opgave in de (concept) Woonagenda Hengelo 2021-2030 is om in de binnenstad 650 nieuwe woningen te realiseren tot het jaar 2030. Dit is belangrijk om het voorzieningenniveau op peil te houden en hiermee voor een goed functionerende en aantrekkelijke binnenstad te zorgen. De basis voor de aanpak van de binnenstad is het 'Integraal Actieplan voor een vitale binnenstad', waarin zeven keuzes voor een vitale binnenstad zijn gemaakt:

1 Bezoeker en consument centraal

2 Een compact, herkenbaar stadshart en aanloopstraten met onderscheidend karakter

3 Een bruisende binnenstad

4 Een bereikbare binnenstad

5 Een groene, duurzame en klimaatactieve binnenstad

6 Bevorderen ondernemerschap

7 Benutten van het Hengelose karakter

Om de doelen uit het actieplan te realiseren heeft de gemeente het Programma Binnenstad opgestart, welke is opgesplitst in vier programmalijnen: Ondernemende binnenstad, Bruisende binnenstad, Bereikbare binnenstad en Aantrekkelijke binnenstad. In het (concept) handboek Aantrekkelijke binnenstad 2020 laat zien hoe de transformatie van de binnenstad vormgegeven wordt met onder andere:

- een vitale binnenstad met compact, herkenbaar stadshart met hoogwaardige verblijfskwaliteit;
- een bereikbare binnenstad, met in ruime mate aanwezige en betaalbare klantvriendelijke parkeeroplossingen rondom bij de entrees van het stadshart, voor iedereen toegankelijk met alle modaliteiten, voldoende bewaakte en overdekte fietsstallingen;
- stimuleren van de woonfunctie in het stadshart omringend gebied, dat bijdraagt aan het winkelbestand, levendigheid, sociale controle en cohesie;
- een aantrekkelijke openbare ruimte die is afgestemd op deze woonfunctie;
- een duurzame binnenstad, met minder ruimte voor autoverkeer en veel ruimte en hoge verblijfskwaliteit voor voetgangers en fietsers, de straten in de binnenstad zijn in beginsel 'autovrij gebied met venstertijden voor expeditieverkeer';
- een groene, duurzame en klimaatactieve binnenstad: in openbare ruimte meer natuur, waterpartijen en bomen.

Hart van Zuid staat voor de opgave om te transformeren naar een aantrekkelijk dynamisch, duurzaam en levendig stadsdeel, met een mix aan functies, zoals wonen, werken, leren én ontmoeten. In de afgelopen jaren heeft de gemeente een solide basis gelegd. Belangrijke voorzieningen en verbindingen als de Laan Hart van Zuid zijn gerealiseerd. Het gebied is nu klaar voor de realisatie van de tweede helft. Hiervoor is een handelingsperspectief opgesteld, door de gemeente en vijf marktpartijen. Hart van Zuid wordt getransformeerd naar een stadsdeel met een (hoog-)stedelijk woon- en werkmilieu met ondersteunende

functies. In de Woonagenda 2021-2030 is de opgave om hier circa 1.050 woningen te gaan bouwen. In de nieuw te ontwikkelen woonmilieus is volop aandacht voor:

- duurzaamheid en slimme toepassingen op gebied van mobiliteit;
- vasthouden en uitbouwen van de ruimtelijke kwaliteit en de identiteit van het industrieel erfgoed;
- een gedifferentieerde wijk met aantrekkelijke woningen voor diverse groepen mensen.

Voor Hart van Zuid zijn er een aantal beoogde doelen waar toekomstbestendige mobiliteit aan bijdraagt:

- duurzaam vervoer en infrastructuur;
- dynamisch, flexibel en intelligente mobiliteit;
- veiligheid en minder verkeer;
- impuls ruimtelijke kwaliteit;
- toegespitst op wensen en leefstijlen van de doelgroepen.

2.2 Huidige en potentiële doelgroepen woningbouw en overige functies

De Woonagenda Hengelo 2021-2030 heeft een totale ambitie van 4.500 extra woningen in Hengelo in de komende 10 jaar. Dit komt voort uit de groei van huishoudens (2.100), ruimte voor een meer ontspannen woningmarkt (300), extra plancapaciteit omdat in de praktijk niet alle bouwplannen worden gerealiseerd (600), en extra woningen (1.500) voor instroom vanuit de Randstad.

Er is met name een toename te verwachten in het aantal eenpersoonshuishoudens (zowel jongeren als ouderen), terwijl nu vooral meerpersoonshuishoudens (gezinnen) bediend worden in het woningaanbod. In het licht van de regionale positie (binden van talent) ligt er een opgave om in te zetten op het ontwikkelen van aanbod voor jongeren. Ook voor deze groep geldt dat niet alleen de woning van belang is, maar ook de woonomgeving en het aanbod aan voorzieningen.

De **binnenstad** kenmerkt zich als een ‘doorstroomwijk’ voor de jongvolwassene, veel mensen wonen hier maar voor een relatief korte periode. Verhoudingsgewijs is hier een groot aanbod aan kamerverhuur, studio’s en kleinere appartementen. Hier zijn kansen voor het aantrekken van andere doelgroepen als ’55-plussers’ in het centrum zoals de ontwikkeling van de Bataafse Kamp als voorbeeld van een ontwikkeling aan de bovenkant van de markt. Daarnaast is er ruimte voor het toevoegen van woningen meer aan de onderkant van de markt, wel rekening houdend met kwaliteit van de woning. Op een aantal plekken ontstaat door transformatie van leegstaand vastgoed of door herontwikkeling van een gebied de mogelijkheid voor een kwalitatief hoogwaardig woonproduct voor met name senioren. Met name de randen van de binnenstad bieden voor de vitale senior een uitstekende locatie om te wonen met alle voorzieningen onder handbereik.

Recent onderzoek van Tellers en Benoemers[4] laat zien dat bepaalde groepen bewoners in Hengelo ondervertegenwoordigd zijn terwijl hiervoor wel bijvoorbeeld werkgelegenheid en voorzieningen aanwezig zijn. Een belangrijke groep ontbrekende groep zijn de zogenaamde Urban creators: vaak hoogopgeleide jongeren, zonder kinderen, die op zoek zijn naar een dynamische omgeving en relatief goedkope (kleine) woningen. Zij maken relatief vaak gebruik van het openbaar vervoer en van stedelijke voorzieningen. Een groep die nog net studeert of recent is afgestudeerd en aan het begin van hun wooncarrière staan. **Hart van Zuid** heeft voor hen veel te bieden: op loopafstand van het station, dicht bij de UT en hoogwaardige technologische bedrijven als werkgever. De gemeente wil deze doelgroep, aan zich binden voor het

[4] *Managementsamenvatting: Ontwikkelingsperspectief Hart van Zuid & Hart van de Stad Hengelo. Tellers en Benoemers, 2020*

behoud van talent en kennis, door het ontwikkelen van een passend aanbod aan woningen met ondersteunende voorzieningen ten dienste van het woonmilieu.

De beoogde dynamiek in Hart van Zuid is voor veel doelgroepen een aantrekkelijke woonomgeving. Naast de Urban creator liggen er kansen voor de groepen 'jong-hoog-midden', 'young potentials' en de hierop volgende 'elite' groepen zoals de stedelijke entrepreneur. De gemeente richt zich dan ook zeker niet uitsluitend op jongeren, iedereen die zich jong voelt en van een levendige stedelijke omgeving houdt is welkom.

Een kanttekening die Tellers en Benoemers maakt is dat, gezien de krapte op de huidige woningmarkt, vooral ook aan de onderkant van de markt, woningen die bedoeld zijn voor de Urban creators vermoedelijk ook andere doelgroepen aantrekken zoals eenpersoonshuishoudens welke een andere mobiliteitsbehoefte hebben.

Urban creator buurten: laag autobezit, parkeren schaars en duur, 24-uurs OV
Volgens Teller en Benoemers zijn "Urban creator buurten" vooral centraal of perifeer-centraal gelegen jonge buurten met relatief veel kleinere huureenheden (vaak particuliere huur), met een snelle doorstroming in een zeer dynamische omgeving met een hoge bedrijvigheidsdichtheid. De centrale ligging van deze buurten zorgt voor een goed en frequent openbaar vervoer. Het autobezit is overwegend laag in deze buurten, vaak rond 0,6 auto/huishouden, en de parkeerruimte in de centrumbuurten is schaars en duur. Geografisch gezien (afstand tot UT en Business Science Park) is Hart van Zuid een logische keuze voor het huisvesten van deze doelgroep Urban creators. Wel stellen zij dat een goede (24-uurs) openbaarvervoer voorziening met (de binnenstad van) Enschede noodzakelijk is.

Het is inmiddels algemeen bekend dat (met name hoogopgeleide) jongeren minder vaak een auto bezitten en gebruiken (Onderzoek Verplaatsingsgedrag en Mobiliteitsonderzoek Nederland). Volgens het CBS was in 2019 het autobezit in Hengelo gemiddeld 0,67 auto/huishouden in de binnenstad en gemiddeld 0,98 auto/huishouden in geheel Hengelo (exclusief leaseauto's). Verder is uit de CBS-gegevens op te maken dat het autobezit onder jongeren lager is dan onder ouderen. Recent onderzoek van onder andere het CROW toont aan dat nabijheid van openbaar vervoer, betaalbare deelmobiliteit (t.o.v. de eigen auto) en deelauto's die dicht bij de woning staan de belangrijkste kenmerken zijn voor het wegdoen of niet aanschaffen van een eigen auto. Bovendien is 70% van de respondenten bereid geen eigen auto te nemen als een OV-knooppunt nabij is, fietsen een goed alternatief is en deelmobiliteit goed geregeld is. In hetzelfde onderzoek wordt aangetoond dat de bereidheid onder hoogopgeleiden zelfs 77% is en onder 30-minners 80%. Tot slot laat het CBS zien dat het autobezit in Hengelo überhaupt vrij laag is, zeker in relatie tot omliggende gemeenten.

Concluderend: als we kijken naar de ligging van Hart van Zuid nabij het Centraal Station, goed ontsloten door OV en fietsinfrastructuur; aanvullende maatregelen zoals deelmobiliteit en de Urban creators als jonge, hoogopgeleide doelgroep, is het realistisch om uit te gaan van 0,6 auto per huishouden onder Urban creators in Hart van Zuid.

2.3 Mobiliteitsbeleid

Het mobiliteitsbeleid van de gemeente Hengelo komt voort uit meerdere documenten. Het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) Hengelo uit 2003 is de basis van het huidige mobiliteitsbeleid. De hierin opgenomen Laan Hart van Zuid, de HOV-doorstroomassen en het treinstation Gezondheidspark zijn gerealiseerd. Het in het GVVP opgenomen dynamisch parkeerverwijssysteem ter reductie van het zoekverkeer en betere benutting van de parkeercapaciteit van de parkeergarages is nog niet gerealiseerd. Het voornemen van de gemeente is om komend jaar te starten met een actualisatie van het GVVP in een mobiliteitsvisie.

Een belangrijk recent document is het rapport Bereikbare Binnenstad Hengelo uit het begin van 2020. Hierin worden negen opgaven omschreven:

1 Verblijfskwaliteit verbeteren voor voetganger en fietser.

2 Mogelijkheden verruimen voor fietsparkeren.

3 Toegankelijkheid bieden voor iedereen.

4 Begeleiden en verleiden van verkeer op de centrumring.

5 Nieuw toegangsbeleid implementeren.

6 Verschonen van stadsdistributie samen met ondernemers en bewoners.

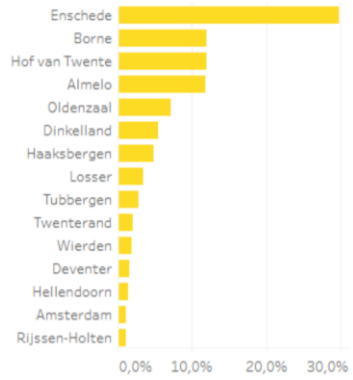
7 Parkeren (regulering) in de binnenstad en de omliggende wijken verbeteren (verminderen overlast). Overwegen om parkeerplaatsen in garages in eigen beheer, exploitatie of eigendom te nemen om meer regie te kunnen voeren.

8 Verbeteren parkeerverwijssystemen en wayfinding.

9 Optimaliseren openbaar vervoer en taxi's.

2.4 Herkomst en vervoerswijze bezoekers

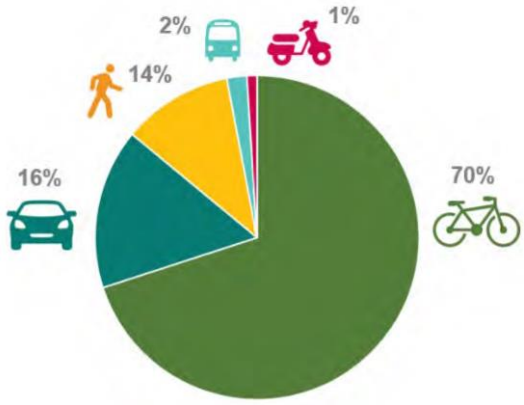
Van de bezoekers (inclusief werknemers en scholieren) aan de Hengelose binnenstad komt 55 à 60% van buiten Hengelo. Hiervan komt het grootste deel uit Enschede.

Figuur 2-1: Verdeling per gemeente herkomst bezoekers van buiten Hengelo 2017 en 2018 (bron: Binnenstadsmonitor Hengelo)

De uitkomsten van de Hengelo Panel (2019) laten zien dat de meeste (70%) bezoekers uit Hengelo op de fiets komen (45% op 'gewone fiets' en 25% op elektrische fiets). Eén op de vijf (16%) komt meestal met de auto en 14% komt te voet. Van alle bezoekers (van binnen en buiten Hengelo samen) komt circa 72% met de auto, 21% op de fiets en 6% met het OV[5]. De Centrum monitor Hengelo uit 2014 liet ook een groot verschil zien: de Hengelose bezoeker aan de binnenstad kwam vooral op de fiets (60%), terwijl de bezoekers van buiten Hengelo vooral met de auto kwamen (69%).

[5] *bron: Kernverhalen, Ondernemen in het hart van Hengelo, 2020*

Figuur 2-2: Bezoekers aan Hengelo per modaliteit (Bron: Hengelo Panel 2019 in Bereikbare binnenstad Hengelo 2020)

2.5 Parkeerbeleid

Het vigerend parkeerbeleid van de gemeente staat in de Nota Autoparkeren 2008 – 2012. Dit beleid is in 2010 aangevuld met de resultaten van een evaluatie waarin een voorstel tot parkeerregulering is opgenomen. Verder is het parkeerbeleid nog niet vernieuwd.
Het parkeerbeleid is gebaseerd op vier pijlers. Dat zijn:

1 Duurzaam evenwicht tussen vraag en aanbod.

2 Doelgroepenbeleid.

3 Optimaal benutten van (parkeer)ruimte en infrastructuur.

4 Optimale inzet van mensen en middelen.

Op basis van deze vier pijlers heeft de gemeente een aantal doelen geformuleerd. Voor onderhavige oplegnotitie zijn de belangrijkste:

- Evenwicht in vraag en aanbod, met name voor bewoners en bezoekers.
- Voldoende capaciteit en bereikbaarheid van de binnenstad op korte en lange termijn.
- Sparen voor hoogwaardige (gebouwde) voorzieningen voor auto, fiets en OV.
- Mogelijkheden bieden voor (kleine) ruimtelijke uitbreidingen van functies in het centrumgebied.
- Voorkomen van wijkvreemd verkeer in de schil.
- Spreiden van parkeerders (maaiveld-garage) en naar afstand tot het centrum.
- Optimaal benutten en vinden van parkeergarages.
- Stimuleren fiets- en OV-gebruik.

In het beleid van 2008 heeft de gemeente ook nieuwe parkeernormen opgesteld. Deze zijn gebaseerd op CROW[6]-publicatie 182 ‘Parkeerkencijfers – basis voor parkeernormering uit 2008, waarin per functie parkeerkencijfers zijn gepubliceerd. De kencijfers liggen op een bandbreedte waarbij de minimale en maximale norm binnen enkele tienden aan parkeerplaatsen liggen. Hierbij zijn voor de verschillende gebieden en functies verschillende uitgangspunten gehanteerd. Voor de **binnenstad** hanteert de

[6] *CROW is een kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer, en werk en veiligheid*

gemeente de gemiddelde kencijfers van CROW. Verder hanteert ze een sturend parkeerbeleid voor werknemers (door de minimale kencijfers van CROW te hanteren) en vraagvolgend beleid voor bezoekers en bewoners (met de maximale kencijfers van CROW). **Buiten de binnenstad** zijn de maximale kencijfers als norm vastgesteld, meer vraagvolgend aan de parkeerbehoefte.

Functie	Centrum	Wijken	Rest bebouwde kom	Waarvan aandeel bezoek
Woning duur	1,4	1,6	1,9	0,3
Woning midden	1,3	1,5	1,7	0,3
Woning goedkoop	1,2	1,4	1,6	0,3
Serviceflat/ aanleunwoning	0,5	0,5	0,5	0,3
Woonzorgcomplex	0,8	0,8	0,8	0,3
Kamerverhuur	0,3	0,3	0,3	0,2

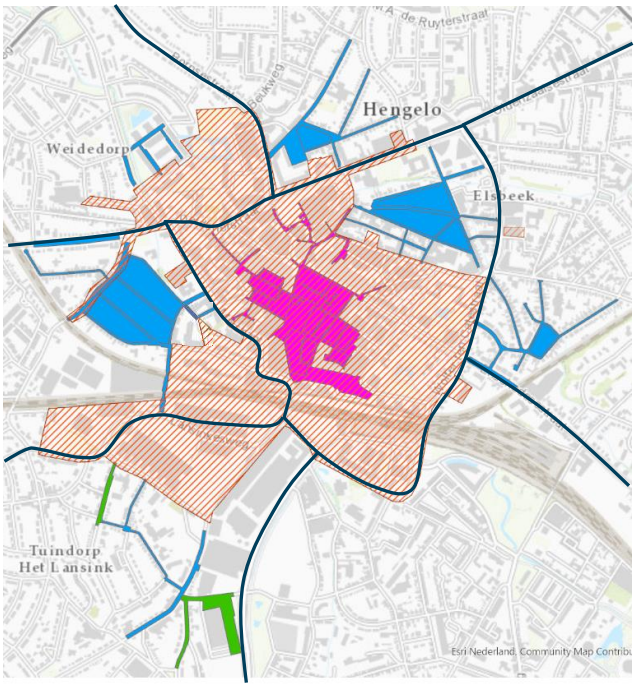
Tabel 2-1: Parkeernormen wonen zoals opgenomen in Nota Autoparkeren 2008 – 2012

Verder heeft de gemeente in haar parkeerbeleid mogelijkheden opgenomen voor als het niet lukt parkeerplaatsen fysiek in te passen. De oplossingsmogelijkheden zijn: bouwprogramma minder intensief maken, compenseren door nieuwe parkeerplaatsen elders te maken, gebruik maken van dubbelgebruik en bedrijven stimuleren elders te parkeren of het OV of de fiets te gebruiken. Het college van B&W heeft de bevoegdheid gefundeerd af te wijken van de normeringen.

In 2019 heeft de raad het ‘Parkeerplan Hengelo’ vastgesteld. Dit plan is een uitwerking voor parkeren vanuit het Integraal Actieplan voor een Vitale Hengelose Binnenstad uit 2017. Het plan heeft als doel het autoparkeren in de binnenstad makkelijker en klantvriendelijker te maken. Hiervoor zijn in het plan drie maatregelen opgenomen. Dat zijn: de proef Shop & Go, het aan laten sluiten van de parkeertijden bij de winkeltijden en tot slot het klantvriendelijk handhaven.

2.6 Parkeeraanbod

In het volgende overzicht is het geldende parkeerregime weergegeven, onderverdeeld in fiscaal (betaald) parkeren en ingevoerde blauwe zones noordelijk rond de binnenstad en in en rond de Industriestraat (deels in voorbereiding in november 2020). De werkingsduur van deze regimes is gelijk aan de winkeltijden.
De openbare parkeercapaciteit binnen de gereguleerde gebieden is ernaast weergegeven: in totaal 3.299 parkeerplaatsen verdeeld over 1.351 in parkeergarages en 1.948 op straat en terreinen.

	dinsdagochtend	dinsdagnacht
openbaar	**3.236**	**3.240**
parkeergarage	1.351	1.351
ongereguleerd		1.876
fiscaal	864	
blauwe zone	662	
dagparkeren	337	
belanghebbenden	13	13
mengvorm	7	
fiscaal kort	2	
bijzonder	**63**	**59**
gehandicapten algemeen	25	23
laden en lossen	16	14
gehandicapten kentekengebonden	11	11
elektrisch	10	10
autodate	1	1
Totaal	**3.299**	**3.299**

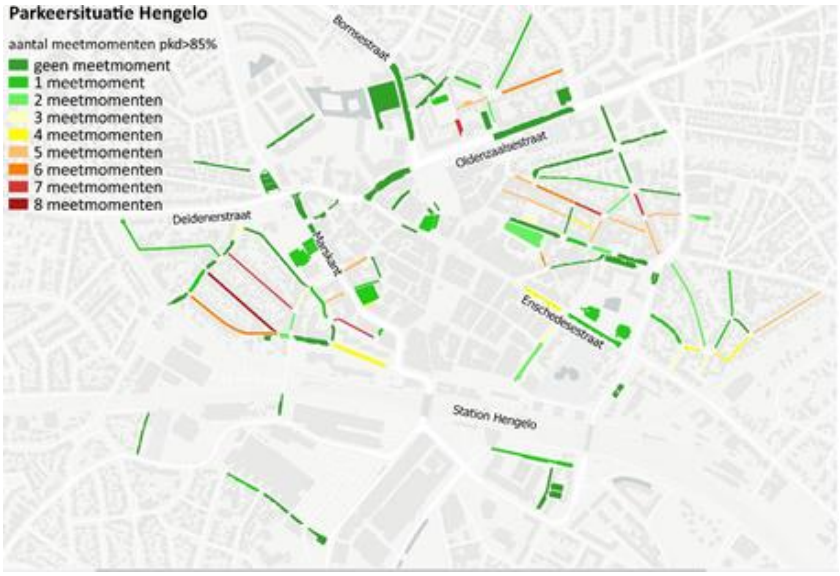
Figuur 2-3: Overzicht reguleringsgebieden (bron: gemeente Hengelo, 2020) en overzicht parkeercapaciteit in en rond de binnenstad oktober 2019 (bron: Parkeeronderzoek Hengelo, Trajan, 2019)

2.7 Parkeervraag

Van het totale aanbod aan parkeerplaatsen op straat en terreinen in en rond de binnenstad was de gemiddelde bezettingsgraad in 2019 circa 50%. In de nacht 51%, op zaterdagmiddag en koopavond 58 à 60%, en tijdens de werkdagavond met een voorstelling in de schouwburg 63%. Op werkdagen overdag is de bezetting circa 40%[7].

In de volgende kaart zijn de straten weergegeven met het aantal momenten met een hoge bezettingsgraad (>85%). Met name in de Vondelstraat, Jacob Catsstraat, Tollenstraat, Dorpsmatenstraat, Kastanjeplein, Steynstraat, Leusveenweg en de Paul Krugerstraat was dit meerdere keren in een week het geval. Er is alleen geteld in straten met een vorm van parkeerregulering. Ook in de rapportage Bereikbare Binnenstad Hengelo is geconstateerd dat er parkeeroverlast is in de omliggende wijken van het centrum.

[7] *Bron: Parkeeronderzoek Hengelo, Trajan 2019*

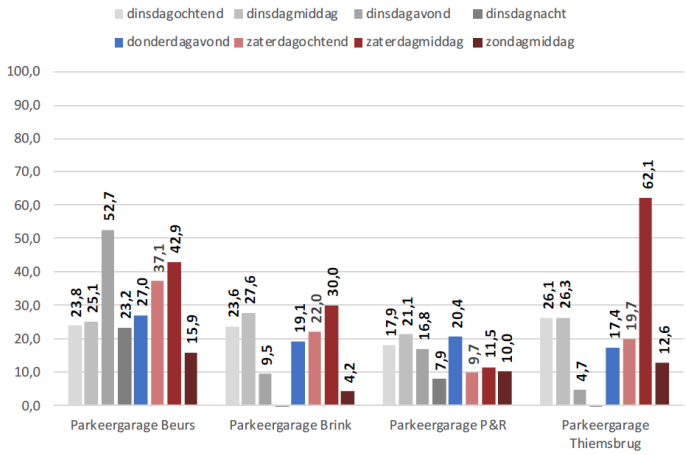

Figuur 2-4: Aantal meetmomenten parkeerdruk > 85%, hoe roder, hoe vaker een hoge parkeerdruk in week werd geteld (bron: Parkeeronderzoek Hengelo, Trajan, 2019)

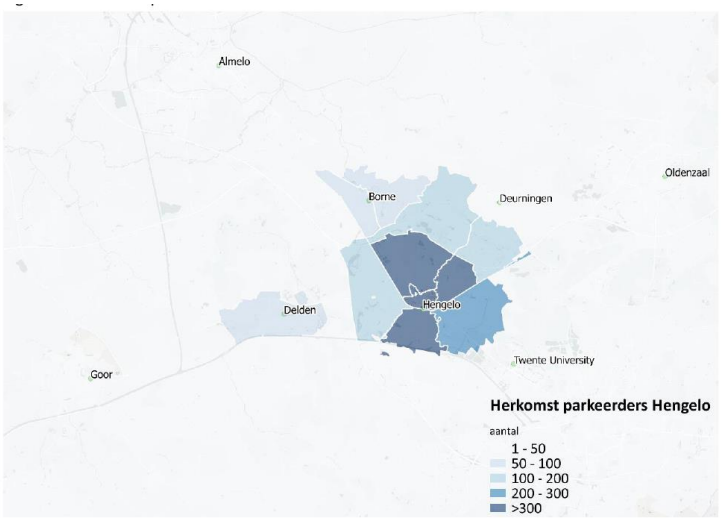
Foto 2-1: Straatparkeren op een zaterdag in enkele straten rond Hart van Zuid en de binnenstad in niet gereguleerde gebieden

De parkeergarages zijn over het algemeen zeer matig bezet, zie Figuur 2-5. Uitzonderingen zijn garage De Beurs op werkdagavond (53% tijdens voorstelling in de schouwburg) en garage Thiemsbrug op zaterdagmiddag (62%). Op het drukste moment zijn in de vier parkeergarages nog 835 parkeerplaatsen onbezet (bezettingsgraad de vier garages samen 38%), waarvan circa 500 parkeerplaatsen in de garages de Brink en de P&R-garage bij het station.

Figuur 2-5: Bezettingsgraad parkeergarages (bron: Parkeeronderzoek Hengelo, Trajan, 2019)

Herkomst parkeerders en parkeermotieven
Het overgrote deel van de geparkeerde auto's komt uit Hengelo en directe omgeving (Borne, Delden), dit over meerdere meetmomenten samen. Dit was inclusief de geparkeerde auto's van de bewoners. Bij de deze herkomstmeting is niet geregistreerd of de geparkeerde auto een bewoner, werker of bezoeker was.

Figuur 2-6: Herkomst op postcodegebied "4" niveau van alle meetmomenten samen tijdens telling oktober 2019 (bron: Parkeeronderzoek Hengelo, Trajan, 2019)

Door middel van een parkeerduurmeting zijn de parkeermotieven in beeld gebracht. De meeste werkenden zijn dinsdagochtend en dinsdagmiddag geteld, bijna 19%. Op elk meetmoment, behalve dinsdagnacht, is minstens 33% van de parkeerders een bezoeker. Op zaterdagmiddag was dit 49%, op donderdagavond 46% en dinsdagavond 41%. Het aandeel bewoners was op zaterdagochtend 59%, en zaterdagmiddag 48%.

2.8 Fietsparkeren

Het rapport Bereikbare Binnenstad Hengelo bevat het meest recente beleid voor fietsparkeren in de binnenstad. In het rapport wordt uiteengezet hoe goede mobiliteit kan bijdragen aan de aantrekkelijkheid en vitaliteit van de binnenstad. Vanuit bereikbaarheid zijn negen opgaves geformuleerd, waaronder ook voor het fietsparkeren.

Veel Hengeloërs komen op de fiets naar de binnenstad. Op drukke dagen leidt dit tot veel 'foutgeparkeerde' fietsen wat als hinderlijk wordt ervaren en een rommelig straatbeeld geeft. Het is wenselijk meer hoogwaardige stallingsvoorzieningen op de juiste plek te realiseren van zowel bewaakte en onbewaakte stallingen als plekken voor langparkeren en kortparkeren. De behoefte aan hoogwaardige fietsenstallingen is ingeschat op circa 2.000 plaatsen. Hierbij wordt ook gekeken of stallingen aantrekkelijker kunnen worden gemaakt door het aanbieden van services zoals kluisjes voor bagage, oplaadpunten voor accu's, servicepunt voor pakketjes en informatievoorziening aan bezoekers van de binnenstad.

In 2019 is in de binnenstad een onderzoek gedaan naar het gebruik van de fietsparkeervoorzieningen. Uit dat onderzoek blijkt dat er in de binnenstad bijna 1.200 stallingsplekken en meerdere fietsparkeervakken zijn. Het blijkt dat een groot deel van de stallingsplekken goed worden gebruikt, alhoewel er ook veel naast de stallingen wordt geparkeerd. Verder blijkt dat de meeste geparkeerde fietsen van bezoekers aan

de binnenstad zijn (bijna 70%). Circa 16% was van werknemers en de overige 14% van de fietsen was van bewoners.

Ook al heeft de gemeente zelf geen fietsparkeernormen, hiervoor valt de gemeente terug op het Bouwbesluit. Hierin wordt gesteld dat iedere woning dient te beschikken over een berging waar een fiets gestald kan worden. Dit mag ook een berging in de algemene ruimte van een complex zijn waar alle bewoners hun fiets kunnen stallen. In het Bouwbesluit staan de minimale normen opgenomen waaraan bij nieuwbouw of verbouw moet worden voldaan.

Foto 2-2: Gratis bewaakte fietsenstalling Kloosterhof

2.9 Conclusie inventarisatie

De gemeente heeft hoge ambities voor Hart van Zuid en de binnenstad met onder andere de realisatie van circa 1.700 woningen. Hierbij is veel aandacht voor een hoge kwaliteit van de openbare ruimte, een duurzame inrichting en een verbeterde woon- en leefkwaliteit waardoor het aantrekkelijke wordt om de in binnenstad en Hart van Zuid te gaan wonen. Hierbij richt de gemeente zich op doelgroepen met een laag autobezit.

In de binnenstad is nog voldoende parkeergelegenheid in de garages, de parkeerdruk op straat is in enkele gebieden rond de binnenstad en Hart van Zuid relatief hoog, maar er zijn ook straten met nog voldoende parkeergelegenheid. In en rond de binnenstad is een vorm van parkeerregulering van kracht (betaald parkeren en blauwe zones), in en rond Hart van Zuid is alleen het meest noordelijke deel bij het station en direct bij het ROC gereguleerd. De behoefte aan hoogwaardige (bewaakte) fietsenstallingen is ingeschat op circa 2.000 plaatsen.

De behoefte aan nieuwe parkeerplekken verminderen door middel van de mobiliteitsladder

Wanneer Hengelo nieuwe functies realiseert, moet niet langer een voldoende aantal parkeerplaatsen, maar een goede bereikbaarheid centraal staan. De mobiliteitsladder is een instrument om een goede bereikbaarheid centraal te stellen en onderbouwd af te wijken van de parkeernormen. De mobiliteitsladder beschrijft zes alternatieve oplossingsrichtingen die verkend kunnen worden voordat overgegaan wordt tot het realiseren van nieuwe parkeerplaatsen. Deze mobiliteitsladder is gebruikt als leidraad bij het bepalen van de maatregelen en aanbevelingen in de volgende hoofdstukken.

1 Ruimtelijke ontwikkelingen gericht op het stimuleren van andere vervoersvormen: functiemenging, nabijheid en knooppuntontwikkeling

- Functiemenging betekent dat binnen een gebied meerdere functies (wonen, werken, recreëren, winkelen) gecombineerd worden. Hierdoor hoeven mensen zich gemiddeld minder ver te verplaatsen en is niet voor elke verplaatsing een auto nodig.
- Nabijheid ligt in het verlengde van functiemenging en wil zeggen dat de meeste functies (wonen, werken, recreëren, winkelen) dichtbij gerealiseerd worden. Ook hierdoor hoeven mensen zich gemiddeld minder ver te verplaatsen en is niet voor elke verplaatsing een auto nodig. Een bekend streven is alle voorzieningen op een maximale fietsafstand van vijftien minuten te realiseren.
- Knooppuntontwikkeling houdt in dat ruimtelijke ontwikkelingen met name rond knooppunten gerealiseerd worden, zoals treinstations of hubs waar hoogwaardig openbaar vervoer stopt en waar tussen modaliteiten vlot en comfortabel kan worden overgestapt. Door locaties uitstekend bereikbaar te maken met bijvoorbeeld het openbaar vervoer is het niet langer nodig de (eigen) auto te gebruiken.

2 Prijsbeleid

Dit begint met het inzichtelijk maken van de daadwerkelijke kosten van autobezit, dus behalve brandstof ook alle andere kosten als afschrijving en verzekering, en te vergelijken met andere vormen van vervoer. Prijsbeleid is een interessant sturingsmechanisme. Zo kan autogebruik ontmoedigd worden door de daadwerkelijke kosten van een auto af te zetten tegen alternatieven, deze alternatieven goedkoper te maken en de parkeertarieven te verhogen.

3 Mobiliteits- en parkeermanagement

Mobiliteitsmanagement gaat over het beïnvloeden of informeren van reizigers die nog niet besloten hebben om te gaan reizen, zoals campagnes, kortingsacties of informatievoorziening die alternatieve vervoermiddelen promoten of autogebruik ontmoedigen. Ook werkgevers hebben een belangrijke rol om hun werknemers te stimuleren op een andere manier dan met de auto te reizen.

Parkeermanagement gaat over het beïnvloeden of informeren van reizigers die al in de auto zitten. Denk aan een parkeerverwijssysteem waardoor ook de laatste vrije parkeerplekken gevonden en dus gebruikt worden. Ook kan het mogelijk gemaakt worden om parkeerplekken van tevoren te reserveren. Daarnaast kan ingezet worden op logische en gemakkelijke routes naar parkeergebieden met overcapaciteit waardoor de parkeerdruk zich verdeelt en op directe looproutes vanaf parkeerplekken naar populaire bestemmingen.

4 Andere vormen van mobiliteit

Door andere vervoersvormen zoals lopen, fietsen of reizen met het OV te stimuleren hoeven minder parkeerplekken gerealiseerd te worden. Daarom is het van belang om de openbare ruimte zo in te richten dat hier veilig en aantrekkelijk gewandeld of gefietst kan worden. Omgekeerd ontwerpen biedt hiervoor een oplossing: een straat wordt eerst ingericht voor lopen, fietsen en ov. Pas daarna wordt de resterende ruimte gebruik voor rijdende en stilstaande auto's. Aanvullend kan een stad ook modaliteiten scheiden, wegen afwaarderen tot autoluwe straten, groen aanleggen, aantrekkelijke en directe wandel- en fietsroutes aanleggen richting ov-haltes en ontsluitingswegen en (H)OV verbeteren.

5 Nieuwe mobiliteit: deelmobiliteit en Mobility as a Service (MaaS)

Deelmobiliteit

Zoals de naam al zegt is deelmobiliteit mobiliteit die gedeeld kan worden. De meest bekende vormen in Nederland zijn deelfietsen, deelauto's en deelstepjes. Het grote voordeel van deelmobiliteit is dat de voertuigen gemiddeld vaker gebruikt worden waardoor ze zorgen voor een meer efficiënt beslag van de (openbare) ruimte. Tegelijkertijd zijn er ook kanttekeningen te plaatsen bij deelmobiliteit. Dat komt met name doordat de doelstellingen van de aanbieder (het aanbieden van een commercieel product) vaak niet direct aansluit bij de behoefte van een gebied (een betere bereikbaarheid door aan te vullen op het huidige mobiliteitssysteem). Om deelmobiliteit succesvol te introduceren is daarom een goede samenwerking noodzakelijk tussen aanbieder, overheid en gebruiker. Door samen te werken kan worden bepaald hoe deelmobiliteit zowel aansluit bij de overheidsdoelen als de gebruikswensen. Op basis van deze inzichten kunnen vervolgens een geschikte parkeervorm, locaties, het aantal voertuigen en bijbehorende financiering worden uitgewerkt.

Mobility as a Service

Mobility as a Service (MaaS) combineert de dienstverlening van verschillende mobiliteitsaanbieders in één platform waardoor een reis op één plek gepland, gereserveerd, geboekt en betaald kan worden, bijvoorbeeld in een app. Hierdoor wordt het gemakkelijker om een reis te plannen met verschillende vervoermiddelen. MaaS is daarmee een belangrijke aanvulling op het openbaar vervoer en deelmobiliteit omdat via een MaaS-app in één keer een reis geregeld kan worden met bijvoorbeeld trein, bus, deelfiets en deelauto. Hierdoor heb je als gebruiker niet langer verschillende apps en verschillende abonnementen nodig.

6 Betere benutting van parkeerplekken

Een laatste manier om het aantal nieuwe parkeervoorzieningen te beperken is de bestaande parkeerplekken beter te benutten, bijvoorbeeld door een, al bij parkeermanagement benoemd, parkeerverwijssysteem en aantrekkelijke, goed bereikbare parkeervoorzieningen. Daarnaast kunnen parkeerplekken beter benut worden door dubbelgebruik te stimuleren. Nu gebeurt dit wel al op openbare parkeerplekken, maar veel private parkeerruimte blijft grote delen van de dag onbenut. Hiervoor kan het nodig zijn om private parkeerterreinen open te stellen voor anderen door ze in bezit te nemen of afspraken te maken met de eigenaren.

7 Nieuwe parkeervoorzieningen

Tot slot kan overgegaan worden tot het realiseren van nieuwe parkeervoorzieningen. Ook dan is het belangrijk om randvoorwaarden op te stellen waar deze parkeervoorzieningen aan moeten voldoen, denk aan toegankelijkheid, veiligheid en laadpunten of aanvullende faciliteiten zoals toiletten of kleine winkeltjes. Verder kunnen er, bijvoorbeeld in het stedenbouwkundig programma van eisen, eisen gesteld worden aan de flexibiliteit van de capaciteit en constructie zodat de parkeervoorziening kan worden omgebouwd naar een andere functie of kan worden uitgebreid.

3 Parkeernormen en mogelijke reductie in Binnenstad en Hart van Zuid

Zoals in de inleiding vermeld, is dit een oplegnotitie op de Nota Autoparkeren 2008 – 2012; het basisdocument en het nu geldende parkeerbeleid. In de herstructureringsgebieden in de binnenstad en Hart van Zuid stellen wij voor dat het college van B&W gemotiveerd mag afwijken van de in de Nota Autoparkeren opgenomen normen. In dit hoofdstuk is dit uitgewerkt in mogelijke maatwerkoplossingen. Hiermee worden de kaders gesteld voor de toepassing van maatwerk in de genoemde gebieden. Het maatwerk wordt ingevuld met zes onderdelen:

1 Parkeernormen volgens actuele CROW-kencijfers, met keuze binnen bandbreedtes.

2 Uitbreiding parkeerregulering.

3 Geen parkeervergunning voor nieuwe ontwikkelingen.

4 Reductie met bijzondere vrijstellingen (fietsparkeren, deelauto's, structureel goed alternatief vervoersaanbod).

5 Extra reductie met autovrije projecten.

6 Normen voor parkeerplaatsen voor gehandicapten.

Om parkeervoorzieningen efficiënter te benutten en het gebruik van andere modaliteiten te stimuleren zijn aanvullende maatregelen nodig. Deze komen mede uit het kader op de vorige pagina's en zijn opgenomen in het volgend hoofdstuk 4, de ontwikkelagenda.

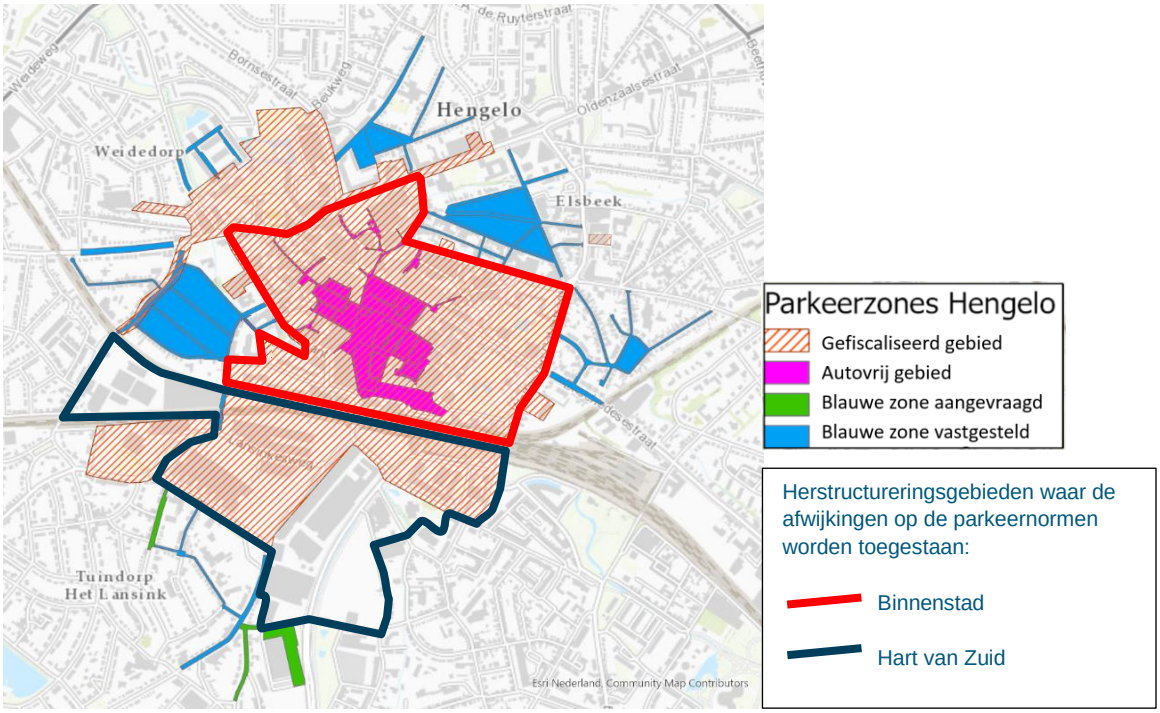
3.1 Gebiedsafbakening

De in dit hoofdstuk toegestane afwijkingen zijn alleen van toepassing op de herstructureringsgebieden in de binnenstad en Hart van Zuid, en als ze beschikken over een uitstekend aanbod van H(OV). Dit houdt in dat het alleen de gebieden betreffen binnen een straal van circa 600 meter (op loopafstand) van het centraal station in Hengelo.

De gebieden Binnenstad (hier aangehouden als gebied binnen de ´verkeerskundige´ begrenzing van de centrumring) en Hart van Zuid overlappen elkaar deels rond het station: hier zijn gebieden zowel onderdeel van de binnenstad als Hart van Zuid. In de gebiedsafbakening (zie Figuur 3-1) is als begrenzing tussen deze gebieden de spoorlijn Almelo – Oldenzaal gekozen, zodat de karakteristieken van deze gebieden zo veel mogelijk bij de binnenstad en Hart van Zuid passen.

Het gebied **Binnenstad** is gelegen binnen het fiscaal gereguleerde gebied binnen de centrumring ten noorden van de spoorlijn plus de Schrijftafelstrook aan de Prinses Beatrixstaat. Dit laatste gebied is toegevoegd door de ligging zeer dicht bij het station en de hier in werking zijnde fiscale regulering. Verdere uitbreiding van het gebied naar buiten de centrumring is niet wenselijk aangezien de schil met blauwe zones hiervoor niet groot genoeg is zodat bij toepassing van maatwerk de verdringing van de parkeerdruk naar buiten eerder gaat optreden. De Afrikaanderbuurt valt buiten het genoemde gebied (niet fiscaal gereguleerd).

Voor **Hart van Zuid** is dit hoofdstuk van toepassing op de gebieden weergegeven in het Handelingsperspectief Hart van Zuid van september 2019 ten zuiden van de spoorlijn Almelo-Oldenzaal en ten noorden van het Esrein. De gebieden ten zuiden van het Esrein vallen hier buiten door de grote(re) afstand tot het station zodat maatwerk in dit verband nu niet aan de orde is.

Figuur 3-1 Gebiedsafbakening voor in deze oplegnotitie opgenomen gebieden met toegestane afwijkingen op de parkeernormen

3.2 Parkeernormenbehoefte volgens actuele CROW-kencijfers

3.2.1 Geactualiseerde kencijfers CROW 2018 met ruimere bandbreedte

CROW heeft sinds de parkeernota van 2008 de parkeerkencijfers twee keer vernieuwd, in 2012 en 2018. Niet alleen de kencijfers zijn aangepast, ook de indeling van het type woningen is gewijzigd. Er wordt tegenwoordig onder andere onderscheid gemaakt tussen koop- en huurwoningen, en tussen huizen en appartementen. Tevens is de categorie ‘tiny houses’ toegevoegd, en is er aandacht voor het aandeel elektrische voertuigen met kencijfers over het benodigd aantal laadpunten. In bijlage 2 zijn de kencijfers van het CROW opgenomen.

Er staan veel ontwikkelprojecten op stapel in de binnenstad en Hart van Zuid. Dit heeft een grote impact op de openbare ruimte. De gemeente heeft nu de gelegenheid te bepalen wat voor plek parkeren gaat innemen in deze ontwikkelingen. Het is daarbij aan te bevelen de nieuwste CROW-cijfers uit publicatie 381 te hanteren. Deze zijn up-to-date. Dat geldt voor zowel de parkeerkencijfers als voor de aanwezigheidspercentages[8].

CROW heeft de bandbreedte van de kencijfers verbreed ten opzichte van de cijfers uit 2008, van enkele tienden naar 0,8 parkeerplaatsen. De gemeente kan parkeernormen kiezen binnen deze bandbreedte. Het effect van het kiezen voor het minimum, gemiddelde of maximum is door de bredere bandbreedte groter dan voorheen. De te maken keuze komt voort uit het gewenste beleid:

- Minimale kencijfer, keuze voor meer sturend mobiliteitsbeleid: minder parkeerplaatsen voor de auto (en hiermee ook minder investeringskosten voor bouwontwikkelingen), maar hierbij wel

[8] *De aanwezigheidspercentages kunnen mogelijk gaan verschuiven mede door de gevolgen van de COVID-19 pandemie. Eventuele actualisaties door CROW moeten in de gaten worden gehouden.*

aanbieden van alternatieven voor de auto en parkeerregulering op straat in een ruim gebied om parkeeroverlast te voorkomen. Draagt onder andere bij aan de exploitatie van openbaar vervoer.

- Maximale kencijfer, keuze meer volgend mobiliteitsbeleid: relatief veel parkeerplaatsen aanleggen (en hiermee ook hogere investeringskosten voor bouwontwikkelingen) en een groter ruimtebeslag. Alternatieve vervoersvormen worden eventueel wel aangeboden maar de prikkel om deze te gebruiken zal minder zijn en het draagt nauwelijks bij aan de exploitatie van het openbaar vervoer. Parkeerregulering op straat is niet nodig omdat er voldoende parkeerplaatsen beschikbaar zijn.
- Gemiddelde kencijfer, keuze voor meer gematigd mobiliteitsbeleid: aantal parkeerplaatsen gemiddeld, enige vorm van parkeerregulering, wel aanbod van alternatieve vormen van vervoer.

Het huidig parkeerbeleid volgens de Nota Autoparkeren 2008 – 2012 kan getypeerd worden als een gematigd parkeerbeleid: de gemiddelde kencijfers van CROW worden gevolgd, en de parkeerregulering is hierop ingesteld.

3.2.2 Keuze voor minimale kencijfers van CROW als parkeernorm

De ambities in de binnenstad en Hart van Zuid zijn hoog: een fors bouwprogramma (met onder andere circa 1.700 woningen) waarin betaalbare woningen beschikbaar komen, essentieel voor het stimuleren van de woonfunctie. Met duurzame mobiliteit, een aantrekkelijk woonklimaat, een aantrekkelijke openbare ruimte, ruime en hoge verblijfskwaliteit voor fietser en voetganger, en een groene, duurzame en klimaatactieve binnenstad met meer natuur, waterpartijen en bomen. De beschikbare ruimte is echter beperkt. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden.

Ruimte wordt schaars. We willen betaalbare woningen, voorzieningen in de nabijheid en een prettige, leefbare woonomgeving. Dit betekent keuzes maken. Ook in Hengelo. Door de nabijheid van goed openbaar vervoer (intercitystation met treinen uit 4 windrichtingen) en de vele winkels, horeca en voorzieningen in de binnenstad en de geplande voorzieningen in Hart van Zuid zelf, zijn bewoners minder afhankelijk van een auto. Deze verminderde autobehoefte leidt tot een lagere vraag naar parkeerplaatsen. Dit draagt bij aan het realiseren van de woningbouwopgave waarbij er voornamelijk behoefte is aan betaalbare woningen voor met name starters. Door minder auto’s in een gebied kan ook de openbare ruimte aantrekkelijker en klimaatbestendiger worden ingericht. Zo dragen onder andere bomen en grasperken bij aan de reductie van hittestress en het opvangen van hemelwater.

Om dit te realiseren is het nodig dat de gemeente hier bewust op stuurt. Dan kan onder andere door de parkeernormen te verlagen maar ook door ontwikkelaars te stimuleren én de ruimte te geven het gebruik van andere vervoerswijzen dan de auto te stimuleren. Ontwikkelaars spelen hierbij een belangrijke rol omdat zij de huizen op de markt zetten voor de verkoop en daarbij zich richten op specifieke doelgroepen. Tevens is een verhuizing een van de mijlpalen waarbij mensen gaan nadenken over hun manier van reizen en daarin keuzes maken. Een andere mijlpaal is bijvoorbeeld het veranderen van baan.

Ook door de energietransitie waarbij we overstappen van gas naar elektrisch gaan mensen nadenken over hun manier van reizen. Tevens hebben we door de corona-crisis bemerkt dat veel mensen niet iedere dag naar het werk hoeven te reizen maar ook thuis kunnen werken. Ook dit leidt tot andere keuzes ten aanzien van mobiliteit.

Parkeerplaatsen blijven altijd nodig bij een ontwikkeling. Zo zijn er mensen die ’s avonds of ’s nachts werken of op plekken die lastig met het openbaar vervoer te bereiken zijn. Deze mensen kunnen een parkeerplaats bij (of in de omgeving van) hun woning kopen of huren. Voor bewoners die af en toe reizen op momenten dat het openbaar vervoer niet of minder vaak rijdt, kan het gebruik van een deelauto een goed alternatief zijn.

Bij deze genoemde ambities is de keuze voor het toepassen van de **minimale kencijfers** voor de betreffende gebieden het meest passend. Het kiezen van lagere parkeernormen sluit aan op het streven naar een aantrekkelijke stad waar duurzaam vervoer wordt gestimuleerd (mobiliteitstransitie), parkeeroverlast wordt tegengegaan, het gebruik van parkeergarages wordt gestimuleerd, de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls krijgt en projecten gerealiseerd kunnen worden zonder hoge kosten voor onnodig veel (inpandige) parkeerplaatsen.

In de volgende tabel zijn de te hanteren minimale parkeernormen (volgens de minimale kencijfers van CROW) weergegeven. Voor de ontwikkelaar geldt een parkeerplaatsenverplichting op basis van deze normering. Eventueel meer parkeerplaatsen realiseren op eigen terrein is toegestaan, mits de ontwikkeling bijdraagt aan de benoemde ambities in de binnenstad en Hart van Zuid.

Woningtype	Centrum (Binnenstad)	Schil (Hart van Zuid)	Waarvan aandeel bezoek
Koop vrijstaand	1,2	1,4	0,3
Koop 2-onder-1	1,1	1,3	0,3
Koop tussen/hoek	1,0	1,2	0,3
App. koop duur	1,0	1,2	0,3
App. koop midden	0,9	1,1	0,3
App. koop goedkoop	0,8	0,9	0,3
Huurhuis vrije sector	1,0	1,2	0,3
Huurhuis sociale huur	0,8	0,9	0,3
App. huur duur	0,9	1,1	0,3
App. huur midden/goedkoop	0,6	0,7	0,3
Serviceflat/ aanleunwoning	0,5	0,8	0,3
Kamer verhuur	0,5	0,5	0,2
Kamer verhuur student	0,2	0,2	0,2
Tiny houses (kleine eenpersoonswoning)	0,5	0,5	0,2

Tabel 3-1: Parkeernormen (parkeerplaatsenverplichting), aantal parkeerplaatsen per woning

De indeling ‘goedkoop’, ‘midden’ en ‘duur’ verwijzen naar de prijssegmenten van de woning in verhouding tot de als gemiddelde of normaal beschouwde prijs van koop- of huurwoningen. Uiteraard zijn er regionaal grote verschillen tussen de prijzen, om die reden koppelt CROW geen bedragen aan het prijssegment. Voor de kencijfers van andere functies als werken, school en voorzieningen verwijzen wij naar de betreffende publicatie 381 van CROW, gepubliceerd in december 2018.

Uitbreiding parkeerregulering

De parkeerregulering is van belang voor een rendabele exploitatie van te bouwen parkeervoorzieningen, aan te bieden vormen van deelmobiliteit of aanbod van parkeerabonnement in een garage op enige loopafstand. De exploitatie voor parkeervoorzieningen of deelmobiliteit is namelijk niet rendabel als alsnog gratis voor de deur of dicht bij kan worden geparkeerd. Ontwikkelaars zijn hierin stellig: om bouwprojecten en de openbare ruimte te realiseren in hoge kwaliteit en in hoge dichtheden is het reguleren van het parkeren in, en ruim rond, het project een randvoorwaarde. Als dit niet wordt gedaan rest het bouwen en inrichten in een lagere kwaliteit.

Met het hanteren van de minimale kencijfers van CROW kiest de gemeente voor een lagere claim op de ruimte van geparkeerde auto’s, meer kans voor alternatieve vormen van vervoer, meer ruimte voor

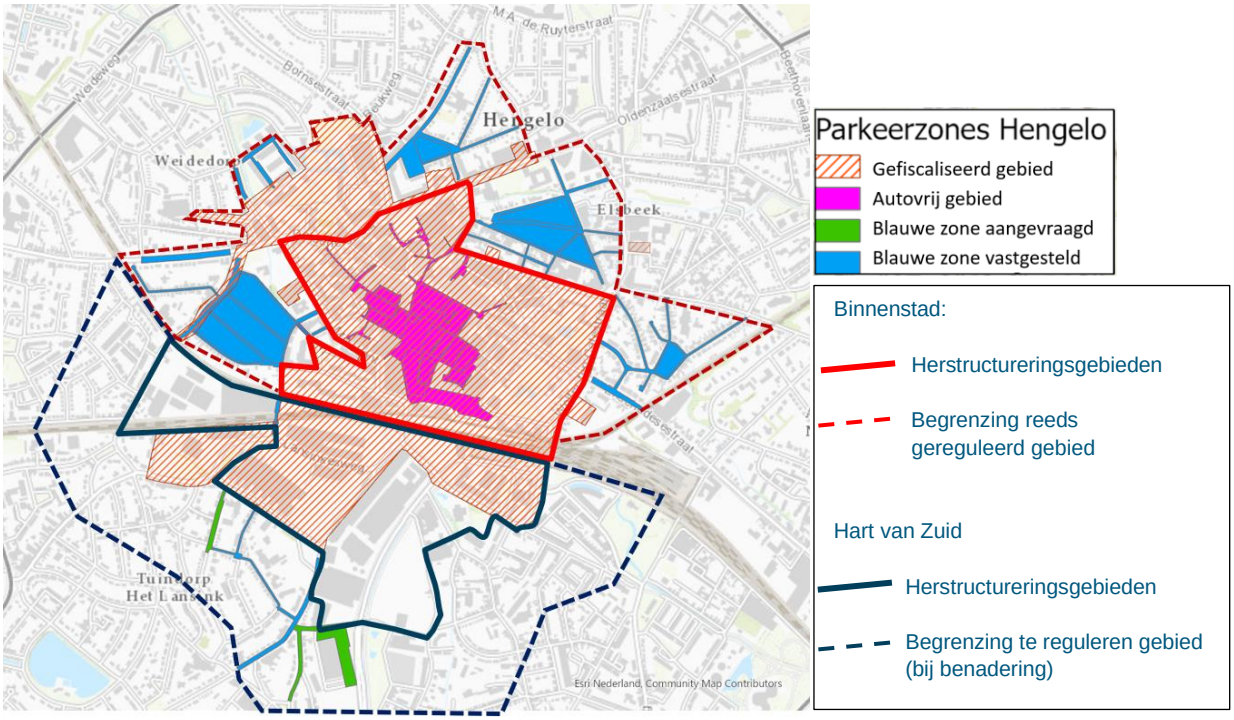
maatregelen voor het klimaat en duurzaamheid, betere kwaliteit openbare ruimte en betaalbare woningen. Dit gebeurt in combinatie met parkeerregulering om te voorkomen dat de nieuwe, gerealiseerde parkeerplaatsen niet worden gebruikt. In paragraaf 3.3 is de parkeerregulering verder uitgewerkt.

3.3 Uitbreiding parkeerregulering

In paragraaf 3.2.2 is binnen de bandbreedte van de kencijfers van CROW gekozen voor de minimale kencijfers als parkeernorm. Deze sluiten aan bij de ambities in de binnenstad en Hart van Zuid. Om parkeeroverlast in de omgeving te voorkomen en alternatieve vormen van vervoer aantrekkelijk te maken is parkeerregulering in de ruime omgeving nodig. Hierbij spreken we over afstanden van circa 300 meter rond de gebieden Binnenstad en Hart van Zuid, zodat de loopafstanden dermate groot worden dat het voor velen niet meer aantrekkelijk is de auto hier gratis te gaan parkeren. Parkeerregulering in de ruimere omgeving is ook van belang voor de bouwprojecten zodat de exploitatie van deelmobiliteit en parkeervoorzieningen rendabel wordt. Inpandige plekken worden niet verhuurd als op straat in de omgeving nog gemakkelijk en gratis kan worden geparkeerd.

Door het verschil in uitgangssituaties wordt voor de binnenstad en Hart van Zuid een verschillende aanpak gekozen:

- Binnenstad en schil: handhaving bestaande regulering in combinatie met monitoring.
- Hart van Zuid: principebesluit invoering regulering binnen, en een schil rond Hart van Zuid.

Figuur 3-2 Reeds gereguleerd gebied rond Binnenstad en te reguleren gebied binnen en rond Hart van Zuid

Binnenstad en schil: handhaving bestaande regulering in combinatie met monitoring
In de huidige situatie is de parkeerregulering van kracht in het centrum en de schil tijdens de winkeltijden, zie Figuur 3-2. Voor bezoekers en werknemers is de huidige werkingsduur voldoende. Uitzondering hierop is de mogelijke parkeeroverlast veroorzaakt door bezoekers van de horeca.

Het effect van lagere parkeernormen op de parkeerdruk in de omgeving is op voorhand niet goed in te schatten. Aan de ene kant kan de parkeerdruk afnemen: er zullen nieuwe bewoners zijn die geen auto hebben of de auto wegdoen omdat ze niet continu gratis kunnen parkeren, en op loopafstand beschikken over het treinstation en veel voorzieningen. Voor de keren dat ze een auto nodig hebben kiezen ze dan voor andere vormen van mobiliteit dan de eigen auto. Of bewoners kiezen voor gemak en nemen een abonnement in een parkeergarage. Aan de andere kant kan de parkeerdruk toenemen. Zonder uitbreiding van de werkingsduur van het regime tot 20:00 à 21:00 uur kunnen de nieuwe bewoners die met de auto thuiskomen van het werk, en de volgende ochtend weer vertrekken, een gratis parkeerplek op straat gaan zoeken. Op doordeweekse avonden (uitgezonderd koopavond) kunnen ze gaan parkeren in de binnenstad op de terreinen en op straat, of eventueel in de omliggende schil. Dit heeft tot gevolg dat minder (gratis) parkeerplaatsen beschikbaar zijn voor bezoekers van horeca en instellingen als bioscoop en schouwburg. Ook wordt de concurrentiepositie van alternatieve vormen van vervoer niet beter.

Om te voorkomen dat de werkingsduur van de regulering onnodig wordt verlengd wordt voorlopig gekozen voor de handhaving van de huidige parkeerduurregulering volgens de winkeltijden in combinatie met monitoring van de parkeerdruk. Uitbreiding van parkeerregulering kan dan als:

- blijkt dat de parkeerdruk op straat te hoog wordt (bijvoorbeeld bij een parkeerdruk > 85%) en/of
- de parkeerplaatsen voor bezoekers van de binnenstad te veel bezet worden door bewoners en/of
- bij een gedragen verzoek van de meerderheid van de bewoners voor uitbreiding van de parkeerregulering.

Hart van Zuid en schil: principebesluit invoering regulering
In Hart van Zuid is alleen een parkeerregime in het noordelijk deel: direct bij het station en bij het ROC. De omgeving van grote delen van Hart van Zuid zijn dus niet beschermd met een regime: toepassing van lage parkeernormen zal dan leiden tot grotere parkeerdruk op straat en minder kans voor andere vormen van vervoer. Dit betekent dat het parkeerregime uitgebreid moet worden om lagere parkeernormen te kunnen hanteren en (extra) reducties op de parkeernormen toe te kunnen passen. De zone rond Hart van Zuid zal vergelijkbaar met de Binnenstad kunnen zijn, circa 300 meter. In Figuur 3-2 is het te reguleren gebied rond Hart van Zuid bij benadering weergegeven.

Voor een definitief besluit om het parkeren in Hart van Zuid en de omgeving te gaan reguleren is voorbereidingstijd nodig voor onder andere de nadere uitwerking en afstemming met de omgeving. Het nemen van een principebesluit om hier het parkeren te gaan reguleren is nu wel mogelijk: de gemeenteraad neemt dan het principebesluit parkeerregulering in te voeren en besluit dit te laten uitwerken in het te hanteren reguleringssysteem (betaald parkeren, blauwe zones of vergunningparkeren, of een combinatie hiervan). Dit verder uit te werken in vergunningregels. Op basis van dit principebesluit weten ontwikkelaars waar ze aan toe zijn en kunnen de bouwprojecten verder ontwikkeld worden en volgens de lage kencijfers van het CROW en de eventuele (extra) reducties vergund worden.

3.4 Geen parkeervergunning voor nieuwe ontwikkelingen

Het parkeren bij nieuwe ontwikkelingen dient op eigen terrein, parkeergarages of elders gekochte of gehuurde parkeerplaatsen opgelost te worden. In de huidige situatie heeft ieder de mogelijkheid om een vergunning aan te schaffen waarmee een auto op straat mag worden geparkeerd. Her doel is om de parkeerdruk op straat te verminderen, het gebruik van alternatieven van de auto te stimuleren en meer ruimte te creëren voor voetganger en fiets. Om dit doel te bereiken komen (ook toekomstige) bewoners/gebruikers/eigenaren van een ontwikkelingen niet in aanmerking voor een parkeervergunning op straat. Er wordt anders gebouwd voor leegstand en dan staan de auto’s alsnog in de openbare ruimte

met alle negatieve gevolgen voor de parkeerdruk en parkeeroverlast. Dit dient te worden geborgen in juridische stukken zoals via een kettingbeding, een koop- of huurovereenkomst, parkeerverordening, beleidsregels.

3.5 Reductie met bijzondere vrijstellingen

Bij de gebiedsontwikkelingen kan worden ingezet op het aanbieden en/of stimuleren van alternatieve vervoerswijzen passend bij de gedachte doelgroepen. Op deze manier kan verder gestuurd worden op de duurzame mobiliteitstransitie. Dit zorgt voor een behoefte aan en stimulering van andere modaliteiten en een lager autobezit en lagere parkeereis. Hierdoor is minder ruimte voor parkeervoorzieningen nodig. Deze bijzondere vrijstellingen zijn weergegeven in de onderstaande tabel en worden hieronder nader toegelicht. De ontwikkelaar (of toekomstige exploitant) kan dit gebruiken in het voorstel richting de gemeente, en heeft de verantwoordelijkheid zorg te dragen voor de organisatie van de voorgestelde alternatieve vervoerswijzen. De bijzondere vrijstellingen zijn alleen van toepassing binnen de gereguleerde gebieden als aangegeven in Figuur 3-3 op de volgende pagina.

Bieden/stimuleren alternatieve vervoerswijzen	Max. reductie per onderdeel	Max. reductie TOTAAL
Fietsenstalling goed toegankelijk, comfortabel, afgesloten ruimte, aantal conform CROW-kencijfers	10%	
Deelauto's structureel commercieel aangeboden op eigen terrein, min. 10 jaar 1 deelautoplek in de plaats voor 4 reguliere autoplekken	20%	
Structureel goed alternatief vervoersaanbod via MaaS HOV en deelmobiliteit op korte loopafstand dat d.m.v. 'Mobility as a Service' ontsloten wordt, min. 10 jaar	10%	
Mobiliteitsmanagement voor werknemers, vastgelegd in Mobiliteitsplan bedrijf	30%	
TOTAAL maximaal per doelgroep:		
■ Als ontwikkeling gelegen binnen gereguleerd gebied		20%
■ Als ontwikkeling daarbovenop is gelegen in gereguleerd gebied tot een straal van 500 m afstand van de ontwikkeling, én is gelegen binnen een straal van 600 m rond het station		50%

Tabel 3-2: Overzicht bijzondere vrijstellingen op de parkeernormen (alleen op het bewonersdeel, exclusief bezoekers)

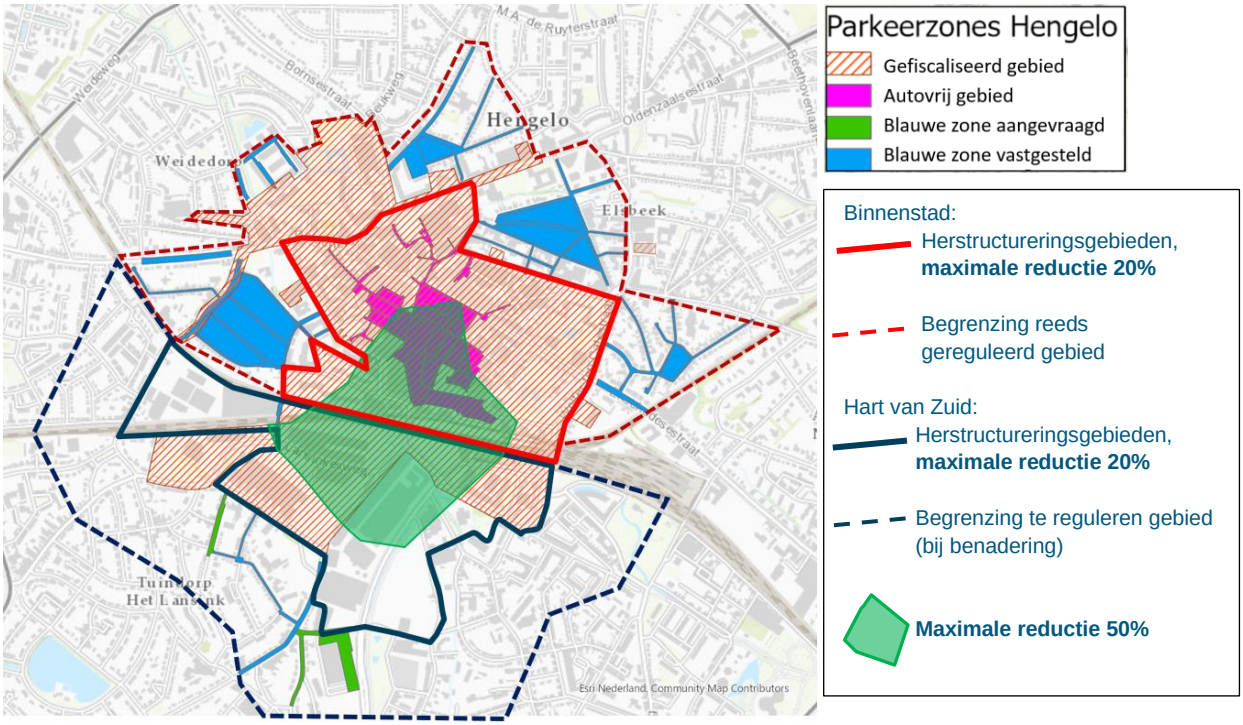
Een voorbeeld van de uitwerking van de reducties volgens voorgaande tabel is opgenomen in bijlage 4.

De reducties, met uitzondering van het Mobiliteitsplan voor bedrijven, worden berekend over de benodigde parkeerplaatsen voor bewoners. Deze plekken dienen niet gekoppeld te zijn aan een woning via verplichte huur of koop. Anders moet een bewoner alsnog een parkeerplaats afnemen en is de verleiding kleiner om op een alternatieve manier te reizen. Tevens is door verplichte afname van een parkeerplaats deze plek niet beschikbaar voor alternatieven zoals een deelauto.

Maximale reductie
Vrijstellingen mogen niet onbeperkt bij elkaar worden opgeteld. Er geldt een verlaging van het aantal parkeerplaatsen met:

- Maximaal 20% als de ontwikkeling in een (bij oplevering van het project) gereguleerd gebied is gelegen in de Binnenstad of Hart van Zuid zodat het voor het betreffende parkeermotief (wonen, werken of bezoeken) niet aantrekkelijk is om hier gratis te gaan parkeren.

- Maximaal 50% als de ontwikkeling (bij oplevering) in een ruimer gereguleerd gebied is gelegen waar de loopafstand naar een vrije gratis parkeerplaats groot is: binnen een straal van minimaal 500 meter rond het project dient het gebied gereguleerd te zijn dat het voor het betreffende parkeermotief (wonen, werken of bezoeken) niet aantrekkelijk is om hier gratis te gaan parkeren, en het project dient binnen een straal van 600 meter rond het station te liggen zodat (H)OV binnen loopafstand is. Dit betreft het lichtgroene gebied in Figuur 3-3 (in bijlage 5 groter afgebeeld).

Figuur 3-3 Begrenzingen gebieden maximale reductie 20% en 50% bij invoering parkeerregulering Hart van Zuid inclusief schil (grotere afbeelding in bijlage 5)

Fietsparkeren

Stimuleren van fietsgebruik kan door het aanbieden van goede fietsparkeermogelijkheden gebaseerd op de maximale kencijfers van CROW. Parkeervoorzieningen voor de fiets dienen goed toegankelijk te zijn, het liefst dicht bij de uitgang, direct beschikbaar, comfortabel en zonder (fysieke) weerstanden. Voor de veiligheid dient de ruimte afsluitbaar te zijn. Hiermee worden meer fietsparkeerplaatsen aangelegd dan in het Bouwbesluit[9].

CROW heeft in samenwerking met het Fietsberaad fietsparkeernormen opgesteld. De meest recente zijn uit 2019. De cijfers zijn gebaseerd op tellingen van feitelijk gebruik. Hierbij wordt opgemerkt dat de kencijfers bedoeld zijn voor solitaire functies en met name geschikt om voor bewoners en werknemers voldoende eigen afgesloten plekken te realiseren.

[9] *In het Bouwbesluit Artikel 4.31 is al vastgelegd dat een woning een afsluitbare berging moet hebben (eigen of gemeenschappelijk) die vanaf de openbare weg rechtstreeks bereikbaar via het aansluitende terrein of een gemeenschappelijke verkeersruimte toegankelijk is. Hierbij worden geen eisen gesteld als dicht bij de uitgang, comfortabel en dergelijke.*

WONING*	Kencijfer 1	Per	Eenheid 2	Eenheid 3	Opmerking	Kencijfer 2	Per	Validatie (●●●●●)
Rij- en vrijstaande woning	1,0	kamer	25 m2 bvo	0,25 woning	Bij voorkeur plus 1	5,0 – 6,0	woning	●●●○○
Appartement (met fietsenberging)	0,75	kamer	25 m2 bvo		Minimaal 2 plekken	2,0 – 3,0	woning	●●●●●
Appartement (zonder fietsenberging) **	0,25	kamer	25 m2 bvo	0,33 woning	t.b.v. buurtstallingen en fietstrommels.	0,5 – 1,0	woning	●●○○○
Studentenhuis	1,0	kamer						●○○○○

* Bovenstaande tabel betreft alleen fietsparkeervoorzieningen voor bewoners. In de openbare ruimte moet daarnaast rekening gehouden worden met fietsparkeervoorzieningen voor bezoekers (0,5 – 1 per woning).
** Heeft niet de voorkeur

Tabel 3-3: Fietsparkeernormen van het CROW-Fietsberaad uit 2019 voor de functie 'Woningen', toelichting Kencijfer 1 en 2 in tekst

De kencijfers van het CROW-Fietsberaad zijn gemiddelden voor heel Nederland. Kencijfer 1 in de tabel gaat uit van een berekening naar het aantal kamers of m^2 van een woning. Dat is soms lastig te bepalen. Vandaar dat er ook een 2de kencijfer is opgenomen bestaande uit een bandbreedte. Het minimum in kencijfer 2 is de norm voor een gemeente met een zeer laag fietsgebruik en het maximum geldt voor een gemeente met een zeer hoog fietsgebruik of die het fietsgebruik wil gaan stimuleren. Bij woningen hoeft niet op het maximum te worden ingezet, hier kan uitgegaan worden van de gemiddelde waarde. Bewoners in de binnenstad kunnen de vele voorzieningen in de binnenstad goed per voet bereiken. Wel is de maximumwaarde aan te bevelen voor de overige functies zodat voor werknemers en bezoekers voldoende stallingsruimte beschikbaar is.

Deelauto's

Bij het structureel aanbieden van deelauto's op eigen terrein via een commerciële aanbieder, voor minimaal 10 jaar kan het aantal te realiseren autoparkeerplaatsen voor bewoners met een maximum van 20% verlaagd worden in de verhouding van 1 autodeelplaats ter vervanging van 4 reguliere autoplekken. Het is aan de ontwikkelaar en in een later stadium mogelijk aan de verhuurder om een aanbieder van deelauto's te contracteren. Er gelden een aantal randvoorwaarden voor het succes van deelauto's (achter elke randvoorwaarde is de verantwoordelijk aangegeven): een hoge parkeerdruk en/of lage parkeernorm (gemeente), een passende doelgroep (ontwikkelaar/verhuurder), voldoende mogelijke gebruikers (ontwikkelaar/verhuurder), afgestemd aanbod van mobiliteit (aanbieder), betrouwbaarheid (aanbieder) en proactieve communicatie naar bewoners (ontwikkelaar/verhuurder). Het succes van deelauto's kan vergroot worden als deelauto's ook buiten de schaal van de ontwikkeling aansluiten bij stedelijke (deel)mobiliteit. Bijvoorbeeld door het toestaan van deelautogebruik door niet-bewoners of één MaaS-app waarmee alle deelauto's in de stad gebruikt kunnen worden. Om deelmobiliteit op stedelijke schaal uit te rollen dient de gemeente eerst een visie en uitgangspunten voor deelmobiliteit op te stellen.

Structureel goed alternatief vervoersaanbod via MaaS

MaaS (Mobility as a service) gaat over het plannen, boeken en betalen van al het mogelijke vervoer via een app. Op deze manier kan een op maat gemaakt multimodaal reisadvies worden gegeven en meteen worden gekocht. MaaS sluit aan bij een ontwikkeling die al gaande is: vooral de jongere consument vindt bezit, zoals een eigen auto, minder belangrijk. Aan de andere kant worden beschikbaarheid, flexibiliteit en dienstverlening belangrijker. Met MaaS kiest de reiziger op elk moment het vervoermiddel dat voor hem het gunstigst is. Daarbij spelen kosten, tijdsduur, flexibiliteit en duurzaamheid een belangrijke rol. Als bij een ontwikkeling aan alle toekomstige bewoners structureel goed alternatief vervoer wordt aangeboden

via een MaaS-concept voor minimaal 10 jaar dan kan het aantal te realiseren autoparkeerplaatsen voor bewoners met maximaal 10% worden verlaagd.

Mobiliteitsmanagement bij bedrijven
Bovenstaande vrijstellingen zijn vooral geënt op woningen/bewoners. Ook bedrijven kunnen bijdragen aan het verminderen van het autogebruik. Als een bedrijf voor zijn werknemers een Mobiliteitsplan opstelt en daarmee de werknemers stimuleert anders te reizen dan kan dit gewaardeerd worden met een reductie van maximaal 30%. Het opstellen van een Mobiliteitsplan is altijd maatwerk. Op basis van de woonadressen en aanwezigheid en tijdsperiodes van de werknemers op de bedrijfslocatie wordt per werknemer in beeld gebracht welke vormen van vervoer worden gebruikt, en hoe alternatieve vormen van vervoer worden gestimuleerd. Dit is de basis voor de op te stellen parkeerbehoefte.

3.6 Extra reductie met autovrije projecten

Vooral in de compacte binnenstad kan een ontwikkelaar/initiatiefnemer ervoor kiezen om een ‘autovrij’ project te realiseren. Dit soort ontwikkelingen zijn mogelijk maar wel onder extra voorwaarden. Deze zijn:

- Ontwikkeling dient in gereguleerd gebied te liggen op een hemelsbrede afstand van minimaal 500 meter binnen de parkeerregimegrens en op maximaal 500 meter hemelsbrede afstand van het station. Dit betreft in de praktijk hetzelfde groene gebied als in Figuur 3-3 ervan uitgaande dat het parkeren in en rond Hart van Zuid is gereguleerd.
- Op de drukste momenten dient er voor de bezoekers nog voldoende ruimte (>15%) te zijn in een parkeergarage of op een parkeerterrein op maximaal 250 meter afstand van de bestemming. Hierbij wordt de behoefte aan bezoekersplekken gebaseerd op de CROW-kencijfers.
- Binnen of direct grenzend aan het projectgebied wordt fysieke ruimte gereserveerd voor mobiliteitsalternatieven zoals een mobiliteitshub met deelmobiliteit.
- Realisatie van fietsenstalling conform kencijfers CROW als in de voorgaande paragraaf.
- De initiatiefnemer/ontwikkelaar toont aan wat de marktpotentie is, welke alternatieve mobiliteitsvoorzieningen worden aangeboden en hoe het concept en voorwaarden naar de (toekomstige) bewoners/gebruikers/eigenaren wordt gecommuniceerd.

Ook hier geldt dat (toekomstige) bewoners/gebruikers/eigenaren niet in aanmerking komen voor een parkeervergunning.

3.7 Normen voor parkeerplaatsen voor gehandicapten

We leven in een inclusieve maatschappij. Mensen met een beperking dienen zo lang mogelijk deel te kunnen nemen aan het sociale leven. Hierbij is het mobiel blijven en zich kunnen verplaatsen van groot belang. Toegankelijkheid bieden voor iedereen is ook een opgave van Bereikbare Binnenstad. Het aanleggen en reserveren van parkeerplaatsen voor gehandicapten kan hierin bijdragen. Bij publieke voorzieningen en openbare instellingen dient minimaal 5% van de plekken gereserveerd te worden als gehandicaptenparkeerplaats. Bij grote openbare parkeergarages en parkeerterreinen is dat 2%. Naast algemene gehandicaptenparkeerplaatsen kunnen ook individuele parkeerplaatsen aangelegd worden. Deze plekken worden aangelegd op kenteken van de auto. Randvoorwaarden hierbij zijn:

- De aanvrager kan niet op eigen terrein parkeren.
- De eigen garage/stallingsplaats ligt verder dan 100 meter van de woning af.
- De plek wordt alleen aangelegd als dit ruimtelijk inpasbaar is en het de verkeersveiligheid niet in gevaar brengt.

4 Ontwikkelagenda

4.1 Inleiding

Om de parkeervoorzieningen efficiënter te benutten, geen onnodige parkeerplaatsen te realiseren voor huishoudens zonder auto en het gebruik van andere modaliteiten te stimuleren is het toepassen van nieuwe (lagere) parkeernormen en afslag van de normen alleen niet voldoende. Aanvullende maatregelen zijn nodig. Hier ligt een grote rol voor de gemeente, maar ook ontwikkelaars spelen hier een rol. In dit hoofdstuk presenteren we de ontwikkelagenda met daarin de belangrijkste aanbevelingen voor maatregelen en activiteiten die bij het toepassen van lagere parkeernormen van belang zijn.

Deze ontwikkelagenda vormt dus een aanvulling op de toepassing van nieuwe (lagere) parkeernormen en toe te passen reducties. Voor met de ontwikkelagenda wordt gestart, gaan we uit van de volgende situatie:

- In de binnenstad wordt de minimale parkeernorm gehanteerd en reductie van de parkeernorm toegestaan omdat de omgeving al deels beschermd is en er veel overcapaciteit van parkeerplekken is. De effecten dienen goed gemonitord te worden en bij negatieve effecten dient de parkeerregulering alsnog uitgebreid te worden.
- Voor Hart van Zuid wordt aan de gemeenteraad een principebesluit gevraagd om parkeerregulering in te gaan voeren in, en een schil rond Hart van Zuid. Op basis van dit principebesluit wordt de minimale parkeernorm toegestaan met de verschillende reducties.

Meerdere maatregelen zijn belangrijk om afnemend autobezit te stimuleren en het gebruik van andere vervoermiddelen aantrekkelijker te maken. Het gaat het om een totaalpakket van maatregelen waardoor langzaam de transitie wordt ingezet naar minder auto en meer ander vervoer. Dit soort transities hebben tijd nodig omdat mensen aan de nieuwe mogelijkheden moeten wennen. Centraal staat dat alternatieven voor de auto minimaal net zo aantrekkelijk moeten zijn als autogebruik. Om slagvaardig aan de slag te kunnen gaan zijn de uit te voeren acties in de ontwikkelagenda (zie Tabel 4-1) in de meest logisch uit te voeren volgorde onder elkaar gezet.

Het moment van realisatie op straat is afhankelijk van verschillende factoren waaronder de beschikbare ambtelijke capaciteit, benodigde tijd voor eventuele uitbesteding, de doorlooptijd van bestuurlijke stukken.

Nr.	Onderwerp	Inhoud
1.	Voorsorteren uitbreiding parkeerregulering	• Principebesluit invoering parkeerregulering Hart van Zuid en schil van circa 300 meter • Monitoring Binnenstad en schil op parkeerdruk in de avond
2.	Verwerking oplegnotitie in Beleidsregel Toepassing Parkeernormen 2021	• Verwerking maatregelen uit hoofdstuk 3 van deze notitie in parkeerverordening, de verordening Parkeerbelastingen en het uitwerkingsbesluit
3.	Uitwerking parkeerregulering Hart van Zuid	• Afweging te kiezen vorm van regulering • Invoering betaald parkeren via de gemeenteraad (o.a. parkeerverordening en verordening parkeerbelastingen) • Invoering blauwe zone als Collegebevoegdheid: verkeersbesluit en vaststellen beleidsregels omtrent uitgifte
4.	Visie op mobiliteitstransitie	• Kaders uit op te stellen Omgevingsvisie • Visie op te nemen in op te stellen Mobiliteitsvisie
5.	Uitwerken voorstel Mobiliteitsfonds	• Uitgangspunten • Financieel kader
6.	Aanbieden alternatieve vervoersvormen	• Aanbieden deelmobiliteit, opstellen deelmobiliteitsbeleid • Mobiliteitshubs • HOV verbinding binnenstad Enschede weekend nacht en verbeterde verbinding HTSP • Informatievoorziening
7.	Betere benutting parkeervoorzieningen	• Data vrije parkeerplaatsen beschikbaar stellen • Wegnemen ‘garagevrees’ • Toegankelijk maken private parkeerplaatsen • Dynamisch parkeerverwijssysteem
8.	Werkgeversaanpak	• Afspraken maken met werkgevers en onderwijsinstellingen over anders reizen dan met de auto
9.	Uitvoering maatregelen staand beleid ter verbetering ruimtelijke kwaliteit en duurzame mobiliteit	• Bereikbare Binnenstad • Handboek aantrekkelijke Binnenstad • Handelingsperspectief Hart van Zuid
10.	Uitvoering monitoring parkeerdruk Binnenstad en schil	• Tellingen op werkdagavond • Minimaal 1x per jaar

Tabel 4-1: Ontwikkelagenda

4.2 Verwerking oplegnotitie in Beleidsregel Toepassing Parkeernormen 2021

De aanbevelingen in onderhavige oplegnotitie zijn een wijziging ten opzichte van het huidige beleid. Vooral ten aanzien van de invoering van een parkeerregime in en rond Hart van Zuid. De oplegnotitie dient door de gemeenteraad vastgesteld te worden.
Wijzigingen ten aanzien van het fiscaal regime dienen verwerkt te worden in de parkeerverordening, de verordening Parkeerbelastingen en het uitwerkingsbesluit. De verordeningen worden vastgesteld door de gemeenteraad, het uitwerkingsbesluit door het College van B&W. Wat betreft een blauwe zone (parkeerschijfzone) dienen er voor uitbreidingen verkeersbesluiten genomen te worden en dienen de beleidsregels over de uitgifte van ontheffingen te worden aangepast op de nieuwe situatie. Dit is een bevoegdheid van het College van B&W.

4.3 Uitwerking parkeerregulering Hart van Zuid en schil

Na het principebesluit tot invoering van parkeerregulering in Hart van Zuid en de omringende schil zal dit worden uitgewerkt. De volgende stappen kunnen hiervoor doorlopen worden:

- Te kiezen vorm van regulering: betaald (fiscaal) parkeren, blauwe zone of vergunningparkeren (of combinatie hiervan). Voor een blauwe zone dient een verkeersbesluit genomen te worden en moet het gebied toegevoegd worden aan de beleidsregels over de uitgifte. Bij fiscaal parkeren dient het gebied opgenomen te worden in de parkeerverordening en het tarief in de Verordening parkeerbelasting. Bij betaald parkeren dienen de parkeerverordening en verordening Parkeerbelastingen aangepast te worden en vastgesteld worden door de gemeenteraad.
- Ongeacht de keuze voor betaald parkeren of een blauwe zone, dienen de parkeerverordeningen aangepast te worden. De optie van een algemene parkeervergunning dient uit de verordeningen te worden verwijderd. Dat nieuwe en toekomstige bewoners/gebruikers/eigenaren van een ontwikkelingen worden uitgesloten voor een parkeervergunning op straat dient te worden opgenomen in de verordeningen.
- Vervolgstappen zijn het aanpassen van de verordeningen en deze voorleggen aan de gemeenteraad.
- Informeren van de ontwikkelaars waarbij de ontwikkelaars de verplichting hebben dat zij toekomstige eigenaren, bewoners en gebruikers informeren over het parkeerregime en het niet kunnen verkrijgen van een vergunning. En de eis dat dit wordt verwerkt in juridische documenten.
- De pagina’s op de gemeentelijke website over parkeren en de gebiedsontwikkelingen aanpassen aan de nieuwe informatie over invoering regime en vergunning mogelijkheden.

Uitgangspunten uitbreiding van het parkeerregimegebied
Bij uitbreiding van het parkeerregime dient met de volgende aspecten rekening worden gehouden:

- Logische begrenzing van het gebied door te kiezen voor herkenbare, aaneengesloten gebieden. Dit geeft parkeerders een duidelijk en herkenbaar beeld waardoor er geen verwarring is of er een parkeerregime van kracht is. Niet straat voor straat het gebied uitbreiden.
- Binnen gebieden zoveel mogelijk eenheid in de vorm van regulering zodat het aantal benodigde borden minimaal is en onduidelijkheid waar welke vorm van regulering geldt voorkomen wordt.
- De werkingsduur van de tijden waarop het parkeerregime van kracht is, is afhankelijk van het parkeermotief. Bezoekers en werknemers zijn er grotendeels alleen overdag. Voor bewoners en hun bezoek is vooral de avond van belang.
- Om een goed beeld van het parkeren te hebben, is het ongeacht de keuze van belang regelmatig de bezettingsgraad te monitoren.

4.4 Visie op de mobiliteitstransitie

Het aantrekkelijk maken van andere mobiliteitsvormen dan de auto is onderdeel van de gewenste mobiliteitstransitie. Dit vraagt allereerst om een visie op duurzame mobiliteit, de op te stellen Omgevingsvisie voor de binnenstad en Hart van Zuid kan hier de kaders voor gaan geven. Bijvoorbeeld over de ambities voor ruimtelijke ontwikkelingen en het aantrekken van nieuwe bewoners, klimaat, duurzaamheid (en duurzame mobiliteit), en de voorwaarden die hier voor gelden om deze ambities mogelijk te maken. De visie op de mobiliteitstransitie kan onderdeel worden van de door de gemeente in 2021 op te stellen Mobiliteitsvisie.

4.5 Uitwerken voorstel Mobiliteitsfonds

De gemeente schat in dat bij circa 220 te bouwen woningen in de binnenstad het realiseren van parkeren op eigen terrein niet mogelijk zal zijn. Met een Mobiliteitsfonds is het mogelijk (een deel van) de parkeerverplichting door de ontwikkelaar/initiatiefnemer te laten afkopen als laatste redmiddel voor het geval het onmogelijk is om aan de parkeerverplichting te voldoen. Een nader te bepalen bedrag per parkeerplaats komt in een Mobiliteitsfonds waarmee de gemeente maatregelen bekostigd voor alternatieve vormen van vervoer. Wij adviseren de gemeente te overwegen een Mobiliteitsfonds in te stellen zodat ook projecten die anders geen doorgang zouden vinden mogelijk toch nog gerealiseerd kunnen worden.

Uitgangspunten bij het instellen van een Mobiliteitsfonds zijn:

- Voor de desbetreffende plekken worden geen parkeervergunningen verleend.
- De parkeerdruk op straat mag niet toenemen.
- De afkoop wordt in een overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar/initiatiefnemer vastgelegd.
- Het afkoopbedrag dient door de gemeente ingezet te worden voor duurzame mobiliteitsvoorzieningen. Deze kunnen voorzien in deelauto's, deelfietsen en eventueel aanvullende faciliteiten die voorzien in de behoefte van de doelgroep waar de parkeerplaatsen van het desbetreffende project voor bedoeld waren zoals laadpalen voor elektrische voertuigen. Bij voorkeur dienen deze voorzieningen gerealiseerd te zijn bij oplevering van de ontwikkeling.

Om tot de afweging van het al dan niet invoeren van een Mobiliteitsfonds te komen moet het financieel kader nader worden uitgewerkt. Hierin wordt onder andere aangegeven hoe het budget dat eerst voor de realisatie van parkeerplaatsen werd gereserveerd straks wordt ingezet voor andere vormen van mobiliteit, en welk bedrag per parkeerplaats voor de afkoop wordt gehanteerd. En daarnaast hoe de gemeente de organisatie hiervan op zich neemt.

In het Mobiliteitsfonds dienen de regels over het besteden van het geld opgenomen te worden. Ook wordt er jaarlijks aangegeven hoeveel geld er is ontvangen, wat er mee is gedaan en wat er in het aankomend jaar en verder wordt uitgegeven. Ieder jaar dient er een verantwoording te worden gegeven aan de gemeenteraad. Dit kan gelijktijdig met bijvoorbeeld de gemeentebegroting.

4.6 Actief alternatieve vervoersvormen aanbieden vóór oplevering

Tijdige beschikbaarheid van deelmobiliteit, mobiliteitshubs en HOV, bij voorkeur ontsloten via MaaS, en goede informatievoorziening vóór de oplevering van nieuwe woningen is belangrijk. Hierdoor zijn de alternatieven voor de auto meteen kansrijk. Ook slijt niet eerst de auto weer in als het standaard vervoermiddel, als dit eenmaal heeft plaatsgevonden is het in de praktijk lastig dit gedrag weer aan te passen, de auto is immers al weer in bezit en reispatronen zijn ingesleten. Deze paragraaf gaat in op de genoemde onderdelen.

4.6.1 Aanbieden deelmobiliteit

Opstellen deelmobiliteitsbeleid
Deelmobiliteit kan in belangrijke mate bijdragen aan minder autogebruik. Om deelmobiliteit op stedelijke schaal uit te rollen dient de gemeente eerst een visie en uitgangspunten voor deelmobiliteit op te stellen. Elke vorm van deelmobiliteit heeft zijn eigen doelgroep, aanbieders en organisatie, ontsluiting via MaaS-apps is mede daarom belangrijk.

Voor bewoners zijn vooral **deelauto's** interessant omdat ze vaak al een fiets bij huis hebben. Deelauto's kunnen zowel aangeboden worden in de openbare ruimte (onder verantwoordelijkheid van de gemeente) als op eigen terrein (verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar). Er zijn inmiddels veel commerciële deelautoaanbieders actief in Nederland, waaronder Greenwheels en SnappCar in Hengelo. Vanuit de gemeente is het vooral belangrijk dat deelauto's dicht bij de nieuwe ontwikkelingen mogen worden geparkeerd. Vanuit de ontwikkelaar is het belangrijk dat ze fysieke ruimte voor deelauto's reserveren en het gebruik van de deelauto aanmoedigen, bijvoorbeeld door gebruiksinstructies, kortingen en het benoemen van de aanwezigheid van deelauto's bij het verkopen of verhuren van woningen.

Deelfietsen zijn met name interessant voor bezoekers van de ontwikkelgebieden inclusief forensen. Om deelfietsen succesvol te introduceren is het belangrijk om als gemeente uitgangspunten op te stellen waar deelfietsen aan moeten voldoen. Dit begint vaak met een onderzoek naar de belangrijkste vervoersstromen en een doelgroepenonderzoek om de kansen voor deelfietsen in kaart te brengen. De uitgangspunten gaan bijvoorbeeld over het aantal fietsen, de locaties, het parkeerregime en standaarden voor datadeling en samenwerking met MaaS-apps. De ervaring leert dat het waardevol is om op te trekken met de grote werkgevers en onderwijsinstellingen wanneer het deelmobiliteitsbeleid wordt opgesteld. Deze organisaties zijn namelijk in grote mate verantwoordelijk voor grote vervoersstromen door de stad en staan direct in contact met een groot aantal potentiële gebruikers van deelmobiliteit. Op basis van de randvoorwaarden kan een vraag geformuleerd worden aan deelfietsaanbieders. Een dergelijke aanpak werkt beter dan losse pilots zonder duidelijke kaders omdat deelfietsen snel tot overlast leiden als ze niet voorzien in de specifieke behoefte van specifieke gebruikersgroepen.

Sinds kort worden ook **deelscooters** aangeboden in Hengelo. De ervaring leert dat deelscooters een positief effect kunnen hebben op de mobiliteit in een stad, maar dit vraagt om sturing van de gemeente. Deelscooteraanbieders moeten bijvoorbeeld verleid worden hun scooters ook aan te bieden op locaties die commercieel minder interessant zijn, maar waar ze wel een goed alternatief vormen voor autoritten, zoals op bedrijventerreinen en vanaf P+R-locaties. Deelscooteraanbieders kan gevraagd worden hierin te voorzien, of de gemeente kan deze randvoorwaarden meenemen bij het verlenen van een vergunning. Bovendien is het belangrijk dat mogelijke negatieve effecten van deelscooters zoals foutparkeren en rijden in voetgangersgebied niet de overhand krijgen. Deelscooters zijn nog te nieuw om iets te kunnen zeggen over het effect op autobezit, hoewel het waarschijnlijk lijkt dat deelscooters vooral incidentele wandel-, fiets- of autoritten vervangen en niet snel een eigen vervoermiddel vervangen.

4.6.2 Realiseren van mobiliteitshubs

Met mobiliteitshubs worden alternatieve vervoersmogelijkheden zoals deelauto's en deelfietsen gestimuleerd. Hubs dienen gerealiseerd te worden op goed zichtbare en toegankelijke plekken bij de belangrijkste knooppunten in het vervoersnetwerk. De gemeente wijst locaties hiervoor aan, bijvoorbeeld aan de rand van het centrum en/of in parkeergarages. Daarnaast is het belangrijk dat mobiliteitshubs voorzien in de behoefte van de specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld bewoners of forenzen. De hub kan ter ondersteuning dienen van MaaS. Zo kan via een MaaS-concept een deelbakfiets gereserveerd worden die geparkeerd staat in de hub.

Opstellen integrale visie op hubs en uitgangspuntennotitie
Mobiliteitshubs zijn er in vele soorten en maten, variërend van grote knooppunten tot drie deelfietsen bij een bushalte. Het is belangrijk dat de gemeente de regie houdt over de hubs omdat ze pas waarde hebben als ze onderdeel zijn van een groter netwerk. Een belangrijke eerste stap om hubs te realiseren is daarom een onderzoek naar de stedelijke mobiliteitsstromen, de belangrijkste doelgroepen en hun gewenste mobiliteitsvorm. Op basis van de onderzoeksresultaten kan de gemeente een integrale visie op hubs opstellen en vervolgens een uitgangspuntennotitie of programma van eisen (laten) opstellen voor één of meerdere hubs in de stad. De eisen en uitgangspunten gaan bijvoorbeeld over de

mobiliteitsaanbieders, MaaS-dienst, herkenbaarheid en inpassing in de omgeving. Daarna kan de gemeente besluiten of ze zelf hubs willen opzetten, dit uitbesteden aan de markt of de verantwoordelijk (deels) bij ontwikkelaars neerleggen. Echter, te allen tijde moeten de hubs aansluiten bij de integrale visie op hubs van de gemeente.

De locatiekeuze van de mobiliteitshubs dient in samenhang met de ontwikkellocaties beschouwd te worden. Dit dient in het bredere kader van het gehele ontwikkelgebied te worden bekeken. De gemeente kan dan samen met de ontwikkelaars bekijken wat de beste locatie is en wie er gebruik van kunnen maken.

Vanaf de start: deelauto's een plek geven
De integrale visie op de mobiliteitshubs en uitgangspuntennotitie is niet één twee drie opgesteld. Bij de oplevering van de woningen is het vooral van belang dat deelauto's worden aangeboden, deze zijn voor de bewoners van de nieuwe woningen het meest van belang. Als de deelauto's niet op eigen terrein of in een nabije parkeergarage kunnen worden gestald, of als een hub voor het plaatsen van deelauto's nog niet gereed is, kan in de tussentijd volstaan worden met een tijdelijke parkeervergunning voor deelauto's.

4.6.3 Aanbieden hoogwaardig openbaar vervoer

HOV is een belangrijke gewenste concurrent van de auto op afstanden die niet gemakkelijk gewandeld of gefietst kunnen worden. Behalve een directe verbinding, is het ook belangrijk dat de (H)OV-verbinding aantrekkelijk is. Hieronder valt bijvoorbeeld een regelmatige dienstverlening, ook in de avond en het weekend. In Hengelo zijn belangrijke locaties reeds verbonden door middel van betrouwbaar, hoogwaardig en frequent OV: met de trein onder andere de nabije stedelijke netwerken rond Zwolle en Deventer/Apeldoorn, maar ook Enschede Kennispark en -Binnenstad, Oldenzaal, Almelo en Delden. De HOV-doorstroomassen zorgen voor goede verbindingen binnen Hengelo en met Enschede.

Frequentieverhoging High Tech Systems Park en nachtverbinding Enschede
Voor de gedachte doelgroep Urban creators zijn bestemmingen als Enschede Kennispark (met UT), Saxion en de binnenstad van Enschede en High Tech Systems Park in Hengelo belangrijke bestemmingen die optimaal met het HOV ontsloten dienen te zijn. Met High Tech Systems Park zal de huidige frequentie van 1 bus per 30 minuten omhoog moeten. Met de binnenstad van Enschede moet in het weekend zelfs een nachtelijke verbinding worden gerealiseerd: Tellers en Benoemers[10] stellen immers dat voor de Urban creator een goede (24-uurs) openbaarvervoer voorziening met (de binnenstad van) Enschede noodzakelijk is. De gemeente kan in overleg met de concessieverlener (Provincie) in overleg gaan om de mogelijkheden en bekostiging hiervan te verkennen.

4.6.4 Informatievoorziening beschikbare vervoermiddelen

Nieuwe gebruikers van mobiliteit kunnen geholpen worden in de te kiezen vervoermiddelen door eerlijke informatie te geven over de beschikbare vervoermiddelen voor de diverse te maken reizen. Dit door proactief te informeren over de daadwerkelijke kosten van autobezit en de beschikbaarheid en nabijheid van alternatieve vervoermiddelen zoals openbaar vervoer en deelmobiliteit. Dit is vooral van belang op momenten dat nieuwe inwoners een belangrijke keuze maken, bijvoorbeeld bij verhuizen, kinderen krijgen of een nieuwe baan. In deze informatieverstrekking heeft de ontwikkelaar/initiatiefnemer een grote rol: deze heeft immers contact met de doelgroep. Zij dienen toekomstige bewoners en gebruikers al vroegtijdig in het proces te informeren over de vervoersvormen die er in het gebied komen. In de oriënteringsfase (tot aan de koop) kan dit nog redelijk algemeen zijn. Voor oplevering dient de toekomstige gebruiker te weten wat er precies aan vervoersvormen komt, in welke mate, en hoeveel de

[10] *Managementsamenvatting: Ontwikkelingsperspectief Hart van Zuid & Hart van de Stad Hengelo. Tellers en Benoemers, 2020*

kosten gaan bedragen van abonnementen en gebruik. Op deze manier kan de toekomstige gebruiker inzichtelijk krijgen wat de alternatieven kosten en afwegingen maken in de mobiliteitskeuzes

4.7 Betere benutting parkeervoorzieningen

Het is van belang de beschikbare parkeerruimte in garages en op terreinen zo optimaal mogelijk te benutten zodat de capaciteit goed benut wordt en zo weinig mogelijke extra parkeerplaatsen hoeven te worden gerealiseerd. De volgende maatregelen zijn hiervoor beschikbaar:

1 **Data vrije parkeerplaatsen beschikbaar stellen** voor appbouwers. De gegevens kunnen via de MaaS-dienst ontsloten worden.

2 **Wegnemen van 'garagevrees'**. Dit kan door een goede toegankelijkheid, niet alleen voor de auto ingang maar ook voor de ingang voor voetgangers. Denk hierbij aan goede verlichting, toegang voor voetgangers in het zicht.

3 **Toegankelijk maken van private parkeerplaatsen** voor openbaar gebruik door het laten aanbieden van parkeerplekken door particulieren of bedrijven: nieuwe (en bestaande) parkeerplaatsen worden openbaar of voor doelgroepen toegankelijk en uitwisselbaar. Daarnaast is het te overwegen om nieuwe parkeergarages en/of -terreinen aan te kopen en zo toegankelijk te maken voor derden.

4 Aanleggen van een **dynamisch parkeerverwijssysteem** (tevens een opgave Bereikbare Binnenstad) zodat ook de laatste vrije parkeerplekken gevonden kunnen worden en dus gebruikt worden. Dit kan samengaan met de opgave van de Bereikbare Binnenstad om het verkeer op de centrumring te begeleiden en verleiden zodat het verkeer beter gaat doorstromen richting de parkeergarages.

Flexibiliteit in parkeervoorzieningen
Door de bij de ontwikkeling van bouwprojecten rekening te houden met flexibiliteit in de omvang en functie van de parkeervoorzieningen kan de parkeercapaciteit in de toekomst aangepast worden aan de nieuwe behoefte. Dit bijvoorbeeld door de bouw van een garage zo uit te voeren dat een parkeerlaag in de toekomst is te verwijderen (of toe te voegen) of is om te bouwen tot een andere functie. Of dat een deel van een parkeerplaats een andere functie krijgt.

4.8 Uitvoering Werkgeveraanpak

Via een Werkgeversaanpak worden met werkgevers en onderwijsinstellingen afspraken gemaakt om hun werknemers en studenten anders te laten reizen dan met de auto. Dit kan bijvoorbeeld gecombineerd worden met een stedelijke campagne om autogebruik te ontmoedigen. Twente Mobiel heeft hier veel ervaring mee en adviseert en helpt bij het bedenken en uitvoeren van mobiliteitsacties in organisaties. Hieronder vallen bijvoorbeeld acties die bijdragen aan het verminderen van autogebruik tijdens spitsmomenten, ov- en fietsgebruik stimuleren en kosten besparen.

4.9 Uitvoering staand beleid ruimtelijke kwaliteit en duurzame mobiliteit

De gemeente heeft reeds divers beleid die bijdraagt aan duurzame mobiliteit. Enkele worden hier benoemd:

Ruimtelijke inrichting:

1 De door de gemeente ingeslagen weg om in de herstructureringsgebieden (juist rond centraal station als (H)OV-knooppunt) te **verdichten en functiemenging** toe te passen is een goede ontwikkeling die kortere verplaatsingsafstanden oplevert en andere modaliteiten dan de auto meer kansen geeft.

2 Ook de ingezette **verbetering van de verblijfskwaliteit** voor voetganger en fietsers (opgave Bereikbare Binnenstad) is belangrijk: tegenover een afnemend autobezit komt zo een toename van de

kwaliteit van de woonomgeving te staan met een aantrekkelijk vormgegeven openbare ruimte. Ook andere opgaven van Bereikbare Binnenstad als het implementeren van een nieuw toegangsbeleid voor verkeer in de binnenstad en het verschonen van de stadsdistributie samen met ondernemers en bewoners geven een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Duurzame mobiliteit:

3 **Aantrekkelijke, veilige en goed ontsloten wandel- en fietsinfrastructuur**, onder andere naar OV-haltes. Hierbij is het belangrijk om ook nieuwe vervoersvormen te faciliteren, bijvoorbeeld speed pedelecs en bakfietsen. Dit betekent dat fietsinfrastructuur voldoende breed moet zijn, of dat overwogen kan worden om langzame, lokale stromen en snellere of doorgaande stromen van elkaar te scheiden.

4 **Mogelijkheden verruimen voor fietsparkeren**. In de opgave Bereikbare Binnenstad is dit nader uitgewerkt met zoeklocaties voor bewaakte en overdekte fietsenstallingen, het bieden van meer services die de fietsenstalling aantrekkelijker maken om te gebruiken, en kansen voor innovaties als automatisch bewaken van een stalling.

4.10 Monitoring parkeerdruk in en rond de binnenstad tijdens de avond

Door de parkeerdruk in en rond de binnenstad te monitoren wordt de optredende parkeerdruk bewaakt en kan actie ondernomen worden indien nodig. De monitoring is minimaal 1 x per jaar met een parkeerdrukmeting zolang in de ontwikkelgebieden wordt gebouwd. Metingen vinden plaats in de ontwikkelgebieden maar ook in de omliggende wijken. De metingen dienen minimaal tijdens de werkdagavond plaats te vinden. Eventueel kan voor het totaaloverzicht de meting ook tijdens een nacht, een representatief weekend dagdeel en een representatief doordeweeks dagdeel worden uitgevoerd. Hiermee blijft de parkeerdruk in beeld en zijn verschuivingen zichtbaar. Actie wordt ondernomen bij een bezettingsgraad van 85% of hoger in een aaneengesloten gebied, of bij wensen en/of klachten. Bij veel klachten kan nader onderzoek in een deelgebied worden uitgevoerd.

Royal HaskoningDHV

Bijlage

1. Deelnemers werksessies parkeernormennota Hengelo

Deelnemers werksessies Parkeernormennota herstructureringsgebieden Hengelo op 5 en 17 november 2020:

- Joost van Doorn, gemeente Hengelo, Bereikbare binnenstad
- Ivo Heijenrath, gemeente Hengelo, Aantrekkelijke binnenstad
- Leonie de Vries, gemeente Hengelo, Hart van Zuid
- Elmar van den Berg, gemeente Hengelo, Hart van Zuid
- Peter Boerkamp, gemeente Hengelo, Parkeren, Regulering en toezicht
- Sandra Baas, gemeente Hengelo, Vergunningen
- Jelle Schilstra, gemeente Hengelo, Team Verkeer
- Iris Lansink, gemeente Hengelo, Team Verkeer
- Tom Munter, VanWonen, ontwikkelaar Lange Wemen
- Johan en Lema Hanna, ontwikkelaar
- Pieter Birkhoff, Van Wijnen, ontwikkelaar Hart van Zuid
- Thore Fluijt, ICOON/ EMGA, ontwikkelaar Dikkers
- Renée van der Zwan, Lansinkveste, ontwikkelaar
- Wouter de Wit, Lansinkveste, ontwikkelaar
- Daniel Spikker, ontwikkelaar
- Mike Verhoeven, BOEi, Hazemeijer, ontwikkelaar
- Wiandy Balster, Royal HaskoningDHV, adviseur parkeren
- Jasper Homrighausen, Royal HaskoningDHV, adviseur duurzame mobiliteit
- Gerard Kuiper, Royal HaskoningDHV, projectleiding

Royal HaskoningDHV

Bijlage

2. Parkeerkencijfers, aantal parkeerplaatsen per woning CROW

Tabel

Woningtype	Centrum	Schil	Rest bebouwde kom	Waarvan aandeel bezoek
Koop vrijstaand	1,2-2,0	1,4-2,2	1,7-2,5	0,3
Koop 2-onder-1	1,1-1,9	1,3-2,1	1,6-2,4	0,3
Koop tussen/hoek	1,0-1,8	1,2-2,0	1,4-2,2	0,3
App. koop duur	1,0-1,8	1,2-2,0	1,5-2,3	0,3
App. koop midden	0,9-1,7	1,1-1,9	1,3-2,1	0,3
App. koop goedkoop	0,8-1,6	0,9-1,7	1,1-1,9	0,3
Huurhuis vrije sector	1,0-1,8	1,2-2,0	1,4-2,2	0,3
Huurhuis sociale huur	0,8-1,6	0,9-1,7	1,1-1,9	0,3
App. huur duur	0,9-1,7	1,1-1,9	1,3-2,1	0,3
App. huur midden/goedkoop	0,6-1,4	0,7-1,5	0,9-1,7	0,3
Serviceflat/ aanleunwoning	0,2-0,6	0,8-1,3	0,9-1,3	0,3
Kamer verhuur	0,5	0,5-0,6	0,6-0,7	0,2
Kamer verhuur student	0,2-0,3	0,2-0,3	0,2-0,3	0,2
Tiny houses (eenpersoonswoning)	0,5	0,5-0,6	0,6-0,7	0,2

Tabel: Parkeerkencijfers, aantal parkeerplaatsen per woning CROW 381 (december 2018)

Bijlage

3. Voorbeeldberekening reducties parkeernormen

Voorbeeldberekening Hart van Zuid

Voorbeeldberekening op basis van CROW- minimale norm voor Hart van Zuid.

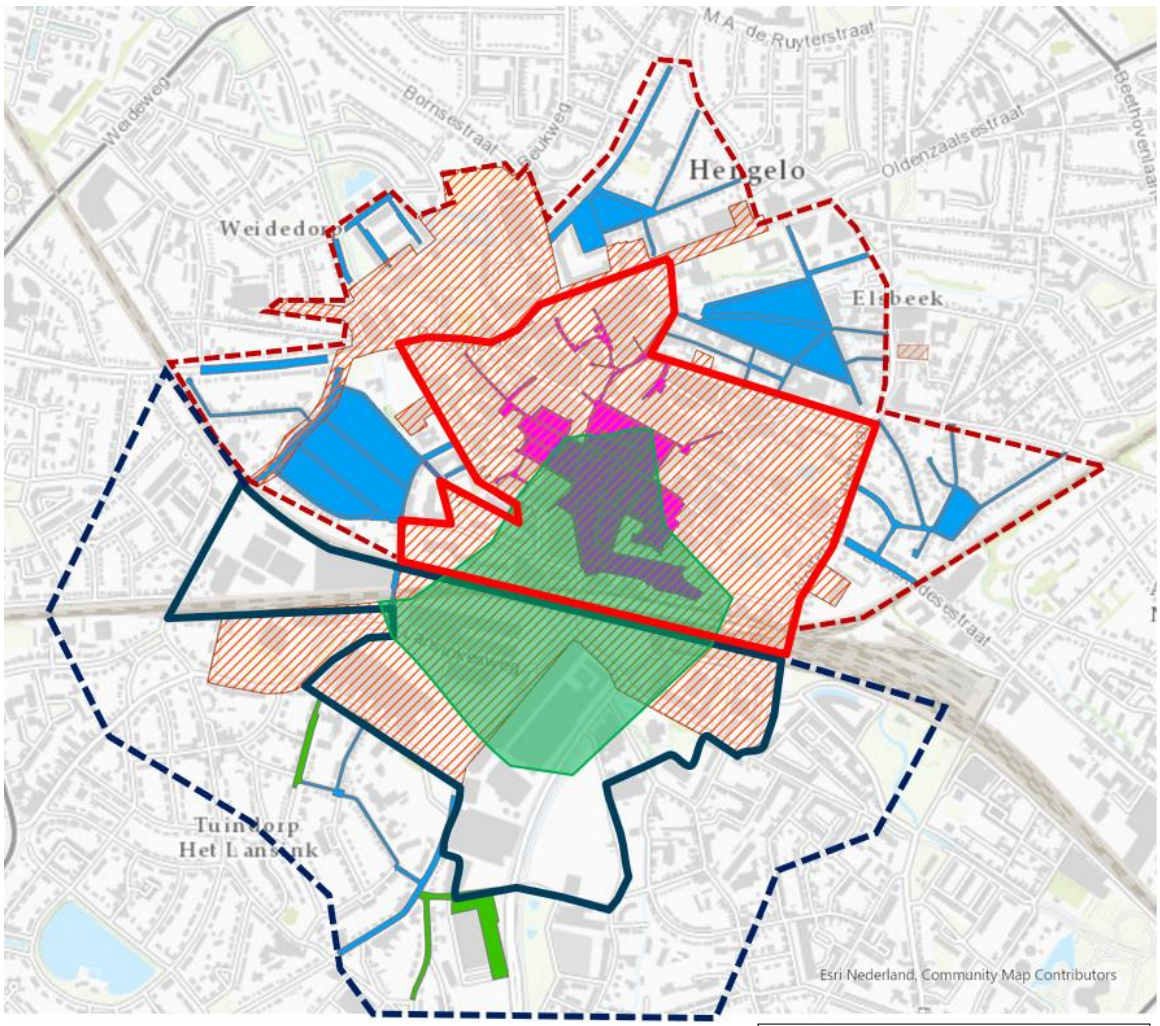
Woningtype	Aantal	Norm (incl. 0,3 voor bezoekers)	Aantal parkeerplaatsen	Waarvan voor bewoners	Waarvan voor bezoek
Grondgebonden woning	40	1,2	48	36	12
Appartement (koop, midden)	60	1,1	66	48	18
Appartement (huur, goedkoop)	40	0,7	28	16	12
Totaal	**140 woningen**		**142**	**100**	**42**
		Onderdeel			
	Reductie	Deelauto's	maximaal 20%	-20	
			1 deelautoplek voor 4 reguliere autoplekken	5 deelauto's	
		Fiets	maximaal 10%	-10	
		Alternatieven vervoer	maximaal 10%	-10	
Totaal na toepassing alle reducties			**107**	**65 (incl. 6 deelauto's)**	**42**

Royal HaskoningDHV

Bijlage

4. Begrenzingen gebieden maximale reductie 20% en 50% bij invoering parkeerregulering Hart van Zuid inclusief schil

Kaart

Begrenzingen gebieden maximale reductie 20% en 50%
bij invoering parkeerregulering Hart van Zuid inclusief schil

Royal HaskoningDHV is een onafhankelijk, internationaal engineering- en projectmanagementadviesbureau met bijna 140 jaar ervaring. Onze professionals leveren diensten op het gebied van luchtvaart, gebouwen, energie, industrie, infrastructuur, maritiem, mijnbouw, vervoer, stedelijke en plattelandsontwikkeling en water.

Ondersteund door expertise en ervaring van 6.000 collega's over de hele wereld, werken we voor publieke en private klanten in meer dan 140 landen. We begrijpen de lokale context en leveren passende lokale oplossingen.

We richten ons op het leveren van toegevoegde waarde voor onze klanten en tegelijkertijd op het aanpakken van de uitdagingen waarmee samenlevingen worden geconfronteerd. Deze omvatten de groeiende wereldbevolking en de gevolgen voor steden; de vraag naar schoon drinkwater, waterveiligheid en waterveiligheid; druk op verkeer en vervoer; beschikbaarheid van hulpbronnen en de vraag naar energie- en afvalproblemen waarmee de industrie wordt geconfronteerd.

We streven ernaar onze impact op het milieu te minimaliseren door het goede voorbeeld te geven in onze projecten, onze eigen bedrijfsvoering en door de rol die we zien in het "teruggeven" aan de samenleving. Door samen met onze klanten leiderschap te tonen in duurzame ontwikkeling en innovatie, werken we eraan om nu en in de toekomst deel uit te maken van de oplossing voor een duurzamere samenleving.

Ons hoofdkantoor is gevestigd in Nederland, andere hoofdkantoren zijn in het Verenigd Koninkrijk, Zuid-Afrika en Indonesië. We hebben ook kantoren gevestigd in Thailand, India en Noord- en Zuid-Amerika; en we hebben een langdurige aanwezigheid in Afrika en het Midden-Oosten.

ETHIC Intelligence

royalhaskoningdhv.com

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente Hengelo

Reactienota zienswijzen
Parkeernormen Binnenstad – Hart van Zuid 2012

1. Inleiding

Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's weekblad heeft de 'Concept Parkeernormennota 2021 Binnenstad – Hart van Zuid' 10 weken ter inzage gelegen van 17 maart tot en met 23 mei.

Tijdens de ter inzage termijn zijn alle bewoners en ondernemers die in het betreffende gebied wonen geïnformeerd met een huis aan huis folder. Hierin is een toelichting gegeven op de nieuwe parkeernormen en wat dit voor ze betekent. Helaas is er bij de verspreiding iets misgegaan. Niet iedereen heeft in een keer de juiste folder ontvangen. Deze fout is hersteld door opnieuw alle bewoners en ondernemers de juiste folder te verspreiden. Op die reden is de sluitingsdatum van de termijn uitgesteld naar 23 mei.

Binnen de termijn van terinzagelegging zijn 30 schriftelijke zienswijzen ingediend door:

1. Indiener 1;
2. Indiener 2;
3. Bewonersvereniging 't Kotte;
4. Indiener 3;
5. Domain Vastgoed;
6. Indiener 6;
7. Indiener 7;
8. Indiener 8;
9. Indiener 9;
10. Indiener 10;
11. KHN Hengelo;
12. Indiener 12;
13. Indiener 13;
14. Indiener 14;
15. Indiener 15;
16. Indiener 16;
17. Indiener 17;
18. Indiener 18;
19. Stichting Tuindorp;
20. Indiener 20;
21. Indiener 21;
22. Indiener 22;
23. Indiener 23;
24. Indiener 24;
25. Indiener 25;
26. Indiener 26;
27. Indiener 27;
28. Indiener 28;
29. Indiener 29;
30. Indiener 30.

Er zijn 13 identieke zienswijzen ontvangen van indieners 1-6-10-13-14-16-17-21-22-23-24-25-30.

De meest voorgekomen zienswijze en een beantwoording daarop zijn gebundeld in paragraaf 2 'meest gestelde vragen en reacties'. In de bijlage zijn alle individuele zienswijzen toegevoegd. Waar nodig voor de leesbaarheid is een samenvatting gemaakt van de zienswijzen.

2. Meest gestelde vragen en reacties

1. Waarom is de nieuwe parkeernorm passend voor de ontwikkelingen?
Het minimale kencijfer als parkeernorm is passend omdat het aansluit bij de centrale ligging van de ontwikkelgebieden in Hengelo. In de binnenstad en Hart van Zuid zijn veel voorzieningen op loop- en fietsafstand. Ook het openbaar vervoer is dichtbij. Het autobezit is in deze buurten lager dan gemiddeld in Hengelo. Volgens het CBS was in 2019 het autobezit in Hengelo gemiddeld 0,67 auto/huishouden in de binnenstad en gemiddeld 0,98 auto/huishouden in geheel Hengelo.

De nieuwe parkeernorm sluit aan bij de parkeerbehoefte van de beoogde doelgroep die komt wonen in de binnenstad en Hart van Zuid. Jongeren (met name hoogopgeleide) bezitten en gebruiken minder vaak een auto.

Recent onderzoek van onder andere het CROW toont aan dat nabijheid van openbaar vervoer, betaalbare deelmobiliteit (t.o.v. de eigen auto) en deelauto's de belangrijkste kenmerken zijn voor het wegdoen of niet aanschaffen van een eigen auto. Een deelauto is een auto die met behulp van internet en mobiele telefoons gebruikt kunnen worden. Zowel de beschikbaarheid, reserveren en betalen van de auto gebeurt via een app. Er wordt betaald naar gebruik. De Greenwheels van de NS is een voorbeeld hiervan. Door een deelauto dichtbij de woning te hebben, wordt het ook aantrekkelijker om die te gebruiken.

Uit hetzelfde onderzoek van het CROW blijkt dat 70% van de respondenten bereid is geen eigen auto aan te schaffen als een OV-knooppunt nabij is, fietsen een goed alternatief is en deelmobiliteit goed geregeld is.

Voorgesteld wordt om in het 'onderzoeksrapport van RHDHV (zoals ter inzage lag 'concept parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid' de passage aan te passen in paragraaf 2.2 'huidige en potentiële doelgroepen woningbouw en overige functies'. Daarnaast de onderbouwing aan te scherpen over het lagere autobezit.

2. Waarom is gekozen voor een nieuwe parkeernorm?
We hebben gekozen voor een nieuwe parkeernorm, omdat we voor een grote woningbouwopgave staan in de binnenstad en Hart van Zuid (circa 1.700 woningen). In 2008 is de Nota Autoparkeren 2008-2012 vastgesteld met o.a. parkeernormen voor gemeente Hengelo. De parkeernormen uit 2008 sluiten nog steeds veelal aan bij de behoefte van Hengelo. Met name voor de reguliere woongebieden die worden ontwikkeld. Voor twee gebieden in de stad constateert het adviesbureau RHDHV dat de parkeernormen niet passend zijn en we nieuwe, adequate parkeernormen moeten gaan vaststellen: De binnenstad en Hart van Zuid (het noordelijke deel van Hart van Zuid tussen station en Esrein). In deze twee gebieden ontwikkelen we een (hoog)stedelijk woon- en werkmilieu.

De nieuwe parkeernormen sluiten aan bij de een vitale binnenstad zoals is geformuleerd in het 'Integraal actieplan voor een vitale binnenstad'. Hierin wordt onder andere ingezet op duurzame mobiliteit en een hoogwaardig verblijfsklimaat met meer ruimte voor wonen aan de rand van de binnenstad. Panden worden getransformeerd naar woningen. Met de nieuwe parkeernormen willen we ontwikkelaars uitdagen om in te zetten op alternatieven zoals deelmobiliteit en meer gebruik van openbaar vervoer. Dit past bij de ambities voor een groene, duurzame en klimaatactieve binnenstad.

In Hart van Zuid werken we samen met marktpartijen aan de transformatie van een voormalig gesloten industriegebied naar een dynamisch stadsdeel, strategisch gelegen nabij de Hengelose binnenstad en het OV knooppunt van Twente. De toevoeging van een goed en gevarieerd woningbouwprogramma is van groot belang. Het zijn uiteindelijk de mensen die in het gebied wonen en werken die ervoor gaan zorgen dat het stadsdeel ook echt gaat leven. De historische kwaliteiten geven het gebied een eigen identiteit. Hart van Zuid onderscheidt zich hiermee van een 'doorsnee' Hengelose woonwijk. Dit biedt kansen voor een uniek woonmilieu. We werken aan betaalbare woningen in een stedelijke uitdagende omgeving met een hogere dichtheid. Bij dit woonmilieu en deze leefomgeving zijn ook andere vormen van mobiliteit interessant. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de nieuwe ontwikkelingen in Hart van Zuid duurzaam en klimaatbestendig worden uitgevoerd en een hoge ruimtelijke kwaliteit hebben, kortom: dat het er fijn is om te leven.

Al deze ontwikkelingen hebben ook invloed op parkeren. Het is van belang dat er bij de woningen voldoende parkeerplaatsen worden gerealiseerd voor bewoners en bezoekers van de bewoners. Kijkend naar welke visie en ambities voor de binnenstad en Hart van Zuid sluiten de parkeernormen uit de nota autoparkeren 2008-2012 niet aan bij deze twee ontwikkelgebieden.

Om een hoog stedelijk woonmilieu te realiseren is het nodig dat we hier als gemeente bewust op sturen. Dat kan onder andere door de parkeernormen te verlagen maar ook door ontwikkelaars te stimuleren én de ruimte te geven het gebruik van andere vervoerswijzen dan de auto te stimuleren. Ontwikkelaars spelen een belangrijke rol bij het realiseren van woningen. Zij zetten woningen op de markt voor de verkoop en richten zich daarbij op specifieke doelgroepen. De ontwikkelaar spant zich in om te komen tot een passende en adequate parkeeroplossing en toekomstbestendige mobiliteit op het eigen terrein van de bewoners.

Dankzij de nieuwe parkeernorm verwachten we een specifieke doelgroep aan te trekken voor de te bouwen woningen. Deze 'urban creators' zijn minder afhankelijk van de auto en hebben daarom ook minder parkeerplaatsen nodig.

Voorgesteld wordt om in het 'onderzoeksrapport van RHDHV (zoals ter inzage lag 'concept parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid' de passage bij 3.2.2 nader aan te scherpen op basis van de zienswijzen.

3. Waarop is de beoogde doelgroep gebaseerd?
De beoogde doelgroep is gebaseerd de woonagenda 2021-2030, die op 14 april jl. is vastgesteld door de gemeenteraad. Met de Woonagenda 2021-2030 geeft de gemeente richting aan de nieuwbouwopgave voor de komende 10 jaar. Ter voorbereiding van deze woonagenda heeft onderzoek- en adviesbureau Tellers en Benoemers in opdracht van de gemeente Hengelo onderzoek gedaan naar de woningbehoefte in Hengelo.

Door Tellers en Benoemers wordt aangetoond dat bepaalde groepen bewoners in Hengelo ondervertegenwoordigd zijn terwijl hiervoor wel bijvoorbeeld werkgelegenheid en voorzieningen aanwezig zijn. Hoewel dat laatste ook versterking behoeft. Een belangrijke groep die ontbreekt zijn de zogenaamde urban creators. Een doelgroep van vaak hoogopgeleide jongeren die op zoek zijn naar een dynamische omgeving en relatief goedkope (kleine) woningen. Zij maken relatief vaak gebruik van het openbaar vervoer en van stedelijke voorzieningen. Dit is een groep die we nog onvoldoende bedienen in Hengelo, de groep die nog net studeert of recent is afgestudeerd en de groepen die aan het begin van hun wooncarrière staan. Hart van Zuid heeft voor deze doelgroep veel te bieden. Op loopafstand van het station, de UT en hoogwaardige technologische bedrijven praktisch om de hoek en een stoere setting vanuit het rijke industriële verleden. Die talenten zijn van groot belang voor de regionale economie. Hart van Zuid biedt kansen om deze talenten – die voor de versterking van de economische structuur van Hengelo en de regio zo belangrijk zijn – een creatieve woon-, werk-, en leefomgeving met een bruisend openbaar leven te bieden waar deze groep zich graag mee identificeert.

De urban creator is naast de goede woning op zoek naar een specifieke leefomgeving: een centraal of perifeer-centraal gelegen jonge woonbuurt met relatief veel kleinere huureenheden (vaak particuliere huur), met een snelle doorstroming in een zeer dynamische omgeving met een hoge bedrijvigheidsdichtheid. De betaalbaarheid van het wonen is zeker voor deze groep van groot belang. De komende jaren zet de gemeente in op het realiseren van woningen voor die doelgroepen rondom het NS station en Hart van Zuid. Dit gebeurt in overleg met de betrokken marktpartijen.

De nieuwe parkeernorm sluit aan bij de parkeerbehoefte van de beoogde doelgroep die komt wonen in de binnenstad en Hart van Zuid. Jongeren (met name hoogopgeleide) bezitten en gebruiken minder vaak een auto. Daarom zijn er ook minder parkeerplaatsen nodig, dan gemiddeld in Hengelo.

4. Leiden de nieuwe parkeernormen tot (meer) parkeeroverlast in de omgeving?
Nee, de nieuwe parkeernormen leiden in beginsel niet tot (meer) parkeeroverlast in de omgeving. De nieuwe parkeernorm sluit aan bij de parkeerbehoefte van de toekomstige bewoners. Dit zijn mensen die bewust in dit gebied komen wonen wegens de nabijheid van voor hen interessante stedelijke voorzieningen en goede bereikbaarheid met openbaar vervoer en goede fietsvoorzieningen.

Een verhuizing is een van de mijlpalen waarbij mensen gaan nadenken over hun manier van reizen en daarin keuzes maken. Een andere mijlpaal is bijvoorbeeld het veranderen van baan.
De toekomstige bewoners parkeren dankzij parkeerregulering niet in de openbare ruimte. Zij weten vooraf bij aanschaf of start van huurcontract dat er in de omgeving geen mogelijkheid is tot gratis parkeren. Zij hebben de keuze om een parkeerplaats te huren op eigen terrein of om af te zien van het kopen/huren van een woning in dit gebied. Daardoor verwachten we dat de parkeerdruk op de openbare ruimte in beginsel niet zal toenemen als gevolg van een minimale parkeernorm.

Er wordt jaarlijks een parkeerdrukmeting uitgevoerd om de parkeersituatie in de ontwikkelgebieden en de omgeving te monitoren. Hierdoor wordt de parkeerdruk bewaakt en kan actie worden ondernomen en bijgestuurd indien nodig. Daarnaast wordt per ontwikkeling het autobezit van de bewoners gemonitord. Op die wijze wordt getoetst of de parkeernorm naar verwachting aansluit bij het daadwerkelijke autobezit.

5. Waarom is gekozen om parkeerregulering in te voeren?
Voor bewoners van toekomstige woningen worden nieuwe parkeerplaatsen aangelegd conform de nieuwe parkeernorm. Een bewoner moet deze parkeerplaats huren of kopen. Als men hier niet voor wil betalen, bestaat de kans dat wordt uitgeweken naar gratis gebied als geen parkeerregulering wordt ingevoerd. Ook als de bewoner in bezit is van eigen parkeerplaats is het verleidelijk en gemakkelijk om voor kort parkeren de auto op straat te parkeren, als daar op korte loopafstand gratis parkeren is.

Er wordt daarom een schil van circa 300 meter om het gebied heen meegenomen als gereguleerd gebied. Bij parkeerregulering kunt u denken aan: invoering van blauwe zones, betaald parkeren of parkeren met een vergunning of een combinatie hiervan. De exacte begrenzing van het gebied en de vorm van regulering wordt nader bepaald. Dankzij de schil van parkeerregulering wordt de loopafstand te groot en is men niet bereid om de auto in gratis gebied te parkeren. Hierdoor zal er ook geen sprake zijn van parkeeroverlast in gebieden aan de rand van het nieuwe parkeerregime.

Hengelo is in ontwikkeling en hierdoor kan niet voorkomen worden dat men soms moet betalen om te parkeren. De gemeente is niet van plan om haar inwoners op hoge kosten te jagen. Tijdens de uitwerking zal blijken welke voorwaarden gesteld worden voor het nieuwe parkeerregime en wat dit betekent voor bewoners die in een gereguleerde zone komen te wonen.

6. Wat gaat er veranderen met de uitgifte van parkeervergunningen?
Na de zomer wordt gestart met een traject dat zal leiden tot een precieze uitwerking van de parkeerregulering. Tijdens dit traject wordt bepaald welk type parkeerregulering wordt ingevoerd en voor welk gebied dit zal gelden.

Onderdeel van de uitwerking is dat bewoners van de nieuwe woningen geen recht hebben op een parkeervergunning voor parkeerplaatsen in de openbare ruimte. Zij hebben op eigen terrein parkeermogelijkheden. Hierbij gaat het om bewoners die komen wonen in nieuw te realiseren woningen. Bewoners van bestaande panden blijven het recht op een parkeervergunning houden, ook na verhuizing of verkoop blijft het recht op een parkeervergunning geldig op het adres.

De exacte voor voorwaarden voor het vergunningensysteem is onderdeel van nadere uitwerking. Voorgesteld wordt om in het ‘onderzoeksrapport van RHDHV (zoals ter inzage lag ‘concept parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid’ de volgende passage uit paragraaf 3.4 te verwijderen:

“Beperkingen stellen aan algemene parkeervergunningen
Momenteel geeft de gemeente algemene parkeervergunningen uit, bezoekers, werknemers en bewoners van Hengelo hebben de mogelijkheid om deze algemene vergunning aan te schaffen. Hiermee kan iedere burger en/of bedrijf een auto parkeren op betaalde parkeerplaatsen. Door deze mogelijkheid is parkeren op straat voor de regelmatige bezoekers wel erg aantrekkelijk, wat onder andere strijdig is aan het beter benutten van de parkeerruimte in parkeergarages en de kwaliteit van de openbare ruimte. Het advies is om geen algemene vergunningen meer uit te geven, of het tarief te verhogen naar een beduidend hoger tarief dan een abonnement in een parkeergarage.”

Bij de uitwerking besteden we specifiek aandacht aan het beschermd stadsgezicht van Tuindorp en worden stichting tuindorp en erfgoedcommissie meegenomen.

7. In welke mate is het belang van bewoners opgenomen in de nota?
De nieuwe parkeernormen zijn gericht op toekomstige ontwikkelingen. Om deze reden is de huidige parkeerproblematiek die bewoners ervaren niet meegenomen in de nota. Bij het uitwerken van de parkeerregulering wordt de bestaande parkeerproblematiek meegenomen. Hierbij worden ook de bewoners uit de betreffende wijken betrokken. Dit traject wordt na de zomer opgestart.

De concept parkeernormennota heeft van 17 maart tot en met 23 mei ter inzage gelegen, waarbij alle geïnteresseerden zijn/haar reactie kon indienen. Ook hebben alle inwoners die in het gebied en daaromheen wonen een folder ontvangen in de brievenbus. Hierin is een toelichting gegeven over de parkeernormennota en de mogelijkheid om te reageren door middel van een zienswijze. Op die wijze zijn gerichte reacties opgehaald bij alle inwoners.

Voorafgaand aan de ter inzage termijn zijn de volgende bewoners- en belangenvertegenwoordigers geïnformeerd door middel van een digitaal overleg:

Binnenstad:

- SCH
- KHN
- Hengelo promotie
- Bewonersvereniging Dichtersbuurt
- Bewonersvereniging Afrikanenbuurt
- Bewonersvereniging Thiemsland-Weidedorp.

Hart van zuid:

- ROC
- Ondernemers Wc Hvz
- Stichting Tuindorp
- Bewonersvereniging ’t Kotter
- Bewoners langeremaatweg
- VVE Dikkerscomplex
- Ondernemersvereniging Esrein (industriestraat) (aangeschreven, niet meer actief en niet deelgenomen)

Tijdens en ook na het overleg was er gelegenheid om vragen te stellen en een reactie te geven.

8. Waarom worden bestaande parkeerplaatsen opgeheven?
Voor de nieuwe ontwikkelingen is het uitgangspunt dat parkeerplaatsen op eigen terrein worden opgelost. De toekomstige bewoners zijn daarom niet afhankelijk van openbare parkeerplaatsen. Het verminderen van bestaande parkeerplaatsen op maaiveld staat los van deze nota.

Individuele beantwoording zienswijzen

Nr.	Persoon	Essentie van zienswijze	Beantwoording
1.	**Indiener 1**	Op dit moment wordt er door de indiener geen parkeeroverlast ervaren en zij verwachten ook in toekomst geen parkeeroverlast te gaan ervaren. Zij willen daarom geen parkeerregulering in hun straat.	In vraag 5 gaan we nader in waarom sturend parkeerbeleid noodzakelijk is in Hart van Zuid en haar omgeving.
		Indiener geeft aan buiten de straal van 300 meter te wonen vanaf de gebieden binnenstad en Hart van Zuid. Zij geven aan dat de getoonde kaart in parkeernormennota een ruimere straal hanteert.	De exacte begrenzing van de parkeerregulering wordt later nader uitgewerkt. In de getoonde afbeelding in de nota is uitgegaan van een hemelsbrede afstand van 300 meter vanaf de randen van de ontwikkelvlekken van Hart van Zuid en de binnenstad. Het klopt dat de indiener op de grens van de maximale afstand woont, in de nadere uitwerking wordt gekeken naar een herkenbare en aansluitende begrenzing van het gebied.
		Indiener geeft aan dat minimale parkeernormen bijdragen aan het verdien model van de projectontwikkelaar, terwijl bewoners met de kosten komen te zitten. Indiener geeft aan geen dure parkeervergunning (per auto +- 500/700 euro per jaar) te willen aanschaffen om de nieuwe ontwikkelingen te bekostigen.	Waarom gekozen is voor parkeerregulering wordt in vraag 5 nader toegelicht. Op dit moment zijn de tarieven voor een bewonersvergunning voor betaald parkeren als volgt: • Bewonersvergunning centrum € 136,80 per jaar (centrum betaald parkeren Hengelo) • Bewonersvergunning schil (voor de eerste auto) €69,60 per jaar (rand betaald parkeren Hengelo) • Bewonersvergunning schil (voor de tweede en volgende auto) € 136,80 per jaar (rand betaald parkeren Hengelo) • Bezoekersvergunning, met een maximum van 2 vergunningen per adres. €36,20 per jaar (rand betaald parkeren Hengelo) http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Historie/Hengelo/645837/CVDR645837_1.html De tarieven voor een ontheffing in de blauwe zones zijn in 2021: • Bewonersontheffing 1e auto € 37,00 per jaar

			• 2e bewonersontheffing voor een 2e en volgende auto € 106,80 per jaar • Bedrijfsontheffing € 106,80 per jaar • Bezoekersontheffing € 37,00 per jaar • E-laadvergunning € 37,00 per jaar https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2020-61001/1/bijlage/exb-2020-61001.pdf In nadere uitwerking wordt nader gekeken naar welke vorm van regulering wenselijk is. Bij verdere uitwerking worden bewoners betrokken. Het huidige college is niet van voornemens om hoge tarieven te stellen. Voorgesteld wordt om naar aanleiding van de zienswijze de passage in de parkeernormennota met betrekking tot de algemene parkeervergunning en de tariefstelling te verwijderden. In nader onderzoek wordt gekeken naar een passend parkeerproduct. Zie het antwoord op vraag 6 van de algemene vragen in deze nota.
		Indiener verwacht niet dat toekomstige bewoners geen auto bezitten en dus ook geen parkeervoorziening wensen. En geeft aan dat er op voorhand onvoldoende parkeervoorzieningen worden gerealiseerd. Een transitieperiode duurt lang en vraagt om cultuurverandering van de burgers.	Dat bewoners helemaal geen behoefte hebben aan een auto verwachten wij ook niet. Wel willen wij in deze twee ontwikkelgebieden mensen bewust een keuze laten maken in hun verplaatsingsgedrag en kiezen daarom in die twee gebieden voor een sturend parkeerbeleid. Vraag 2 beschrijft waarom wij de minimale kencijfer van het CROW hanteren als parkeernorm voor de binnenstad en Hart van Zuid. De norm geeft aan hoeveel parkeerplaatsen de ontwikkelaar op eigen terrein moet realiseren. Op basis van de zienswijze wordt voorgesteld om de passage bij 3.2.2. nader aan te scherpen in de parkeernormennota 2021 binnenstad - Hart van zuid.

		Indiener geeft aan dat Tuindorp, met haar Beschermde stadsgezicht, niet in staat is om extra eigen parkeergelegenheid te creëren in de straat.	De nota richt zich puur op toekomstige ontwikkelingen. De ontwikkelaar is verantwoordelijk om voldoende parkeerplaatsen op eigen terrein aan te leggen (conform de minimale norm).
		Indiener geeft de wegbezuinigde parkeerruimte elders, moet worden gecompenseerd door het creëren van extra parkeergelegenheid die de bewoners zelf moeten realiseren.	Bewoners hoeven niet zelf extra parkeerplaatsen aan te leggen. In Hart van Zuid worden voldoende parkeerplaatsen gerealiseerd op eigen terrein voor toekomstige bewoners.
		De indiener is bezorgd over de invoering van de deelauto's waarbij bewoners een contract moeten aangaan van 10 jaar. Dit zal tot toenemende parkeerdruk leiden en verspreid in het gebied gaan parkeren. Zoals nu ook ervaren wordt met de deelscooters.	De deelauto's worden geplaatst door de ontwikkelaars op eigen terrein. De ontwikkelaar sluit een contract af van 10 jaar en bediend daarmee de vraag van de bewoners die in dat gebied wonen. Voor deelscooters gelden andere regels, zij mogen bijvoorbeeld op het trottoir parkeren. Voor deelauto's gelden dezelfde parkeerregels als alle andere auto.
		Indiener geeft aan dat inwoners niet verplicht kunnen worden tot het gebruiken van deelauto's. Afhankelijk van zijn of haar persoonlijke situatie wordt er wel of geen gebruik gemaakt van andere vervoerswijze zoals deelauto's of de trein.	Het klopt dat wij als gemeente bewoners niet kunnen verplichten om deelauto's te gaan gebruiken. Met een sturend parkeerbeleid maken mensen wel een bewustere keuze. Dit wordt nader toegelicht bij vraag 5. In vraag 1 en 3 gaan wij nader in, waarom wij verwachten dat toekomstige bewoners in Hart van Zuid en de binnenstad open staan voor alternatieve vervoerswijzen dan de auto.
2.	**Indiener 2**	Indiener geeft aan bezwaar te willen maken als de parkeervergunningen voor toekomstige bewoners worden ingetrokken (na verhuizen van de huidige bewoners). Omdat dit zorgt voor een waardevermindering van de panden die in zijn/haar bezit zijn.	De parkeernormennota gaat in op nieuwe ontwikkelingen, dus nog te realiseren woningen en andere functies. Vraag 6 van de algemene beantwoording gaat nader in op de veranderingen ten aanzien van parkeervergunningen.
3.	**Bewonersvereniging 't Kotte**	De bewonersvereniging geeft aan dat RoyalHaskoningDHV een projectontwikkelaar is en zelf baat heeft bij het hanteren van de minimum parkeerkencijfers.	Royal HaskoningDHV is een onafhankelijk, internationaal engineering- en projectmanagementadviesbureau met bijna 140 jaar ervaring. Zij leveren diensten op het gebied van luchtvaart, gebouwen, energie, industrie, infrastructuur, maritiem, mijnbouw, vervoer, stedelijke en plattelandsontwikkeling en water. Royal Haskoning is niet één van de partijen vertegenwoordigd in de markttafel Hart van Zuid. Zij hebben onafhankelijk

			geadviseerd in het proces om te komen tot de parkeernormennota Hart van Zuid en binnenstad. De keuze voor het hanteren van de minimum parkeerkencijfer wordt nader toegelicht bij vraag 1 en 2 van de algemene vragen en antwoorden. Op basis van de zienswijze wordt voorgesteld om de keuze voor de nieuwe parkeernorm nader te onderbouwen. Voorgesteld wordt om passage 2.2 en 3.2.2 in de parkeernormennota te wijzigen.
		De bewonersvereniging vindt dat de huidige problemen rondom parkeren die bekend zijn bij de gemeente niet (voldoende) zijn meegenomen in de parkeernota.	Het antwoord op vraag 7 van de algemene vragen beschrijft waarom de huidige parkeerproblematiek buiten deze scope vallen.
		Indiener geeft aan dat de bewoners onvoldoende betrokken zijn bij de totstandkoming van de parkeernota. Sommige bewonersvertegenwoordigers zijn slechts geïnformeerd.	Bewoners worden betrokken bij de nadere uitwerking van parkeerregulering. Vraag 7 beschrijft hoe bewoners zijn betrokken bij de totstandkoming van de parkeernormennota.
		De bewonersvereniging geeft aan dat een minimale parkeernorm leidt tot minder kosten voor een projectontwikkelaar. Maar vervolgens de gemeente flankerend beleid moet nemen. Dit gaat de gemeente geld kosten door inzet van ambtelijk apparaat en eventuele expertise die van buitenaf gehaald moet worden. Deze kosten zijn niet beschreven in het ontwerp besluit.	De keuze voor het hanteren van de minimale kencijfer van het CROW als parkeernorm wordt toegelicht bij vraag 2. Voorgesteld wordt om op basis van de zienswijze de keuze voor de nieuwe parkeernorm nader te onderbouwen in passage 2.2 en 3.2.2 van de parkeernormennota 2021 Binnenstad-Hart van Zuid. De ontwikkelaar spant zich in om te komen tot een passende en adequate parkeeroplossing en toekomstbestendige mobiliteit op het eigen terrein van de bewoners. De kosten voor het nader uitwerken van het flankerend beleid vallen grotendeels onder reguliere werkzaamheden van de gemeente.
		Indiener vindt dat het flankerend beleid nog onvoldoende is uitgewerkt om nu te kiezen voor een minimale parkeernorm. Daarbij ontbreekt het aan uitwerking hoe de gemeente tot het flankerend beleid gaat komen.	Het klopt dat nog niet al het flankerend beleid is uitgewerkt. Dat kost namelijk meer tijd en doen we graag in samenspraak met de gemeenteraad en bewoners. Na vaststelling door de

			gemeenteraad gaan we verder met de uitwerking en ook met het flankerende beleid.
		Indiener is het oneens met de invoering van een parkeerregiem in de omgeving van de binnenstad en Hart van Zuid. Zij hebben onlangs bezwaar gemaakt tegen invoering van blauwe zone.	Vraag 5 gaan wij nader in waarom voorgesteld wordt om parkeerregulering in te voeren.
		Indiener denkt niet dat de beoogde bewoners in dit gebied komen wonen. Onderbouwing en onderzoeksgegevens voor deze doelgroep in Hengelo ontbreken.	De keuze voor de doelgroep is onderbouwd in de reeds vastgestelde woonagenda 2021-2030. Het antwoord bij vraag 3 van de algemene vragen gaat hier nader op in.
		De bewonersvereniging denkt dat door maximale parkeernormen toe te passen de woningen aantrekkelijker en meer waard worden. Dit past volgens hen ook bij de plattelandsjongeren die veelal autominded zijn.	In Hart van Zuid is gekozen voor een hoog stedelijk en een aantrekkelijk en uniek woonmilieu. Hierin is gekozen om in te zetten op de doelgroep urban creator, als aanvulling op de reeds bestaande woonmilieus in Hengelo. Het antwoord bij vraag 3 van de algemene vragen gaat hier nader op in.
		De indiener heeft een informatiefolder ontvangen die niet aansloot bij het woongebied. Hij heeft de folder ontvangen over de binnenstad, terwijl de folder over Hart van Zuid beter aansluit bij zijn woonomgeving.	We betreuren het dat bij de verspreiding van de folders aan alle inwoners in de omgeving van de binnenstad en Hart van Zuid iets is misgegaan. We hebben nadien alle bewoners op nieuw de juiste folder verstuurd.
4.	**Indiener 4**	Indiener is het oneens met het invoeren van betaald parkeren in zijn/haar omgeving omdat de parkeerdruk toe gaat nemen. De indiener vraagt de gemeente om de parkeeroplossing elders op te lossen en het niet af te wentelen op de omgeving.	De keuze voor invoering van parkeerregulering is nader toegelicht bij vraag 5 van de algemene vragen in deze nota.
5.	**Domain Vastgoed**	Indiener maakt bezwaar tegen het plan om toekomstige bewoners van bestaande panden geen recht meer te geven op een parkeervergunning, omdat dit effect heeft op de waarde en verkoopbaarheid van de woning.	Voor alle bestaande panden (en de toekomstige bewoners van bestaande panden) blijft een parkeervergunning voor bewoners beschikbaar. We verwijzen u naar vraag 6 van de algemene vragen.
		Indiener vindt dat het sterk verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveld een bezoek aan de binnenstad minder aantrekkelijk maakt.	Dank voor uw reactie, we geven uw signaal door aan de verkeerskundige van de binnenstad. De parkeernormennota heeft betrekking tot het aantal parkeerplaatsen die op eigen terrein worden ontwikkeld bij nieuwe ontwikkelingen. Over het

			aantal beschikbare maaiveld parkeerplaatsen in de binnenstad die doet deze nota geen uitspraken.
		Indiener vindt het voorstel niet passend bij Hengelo. Het doel van de nota, het autobezit te verminderen zal het doel voorbijschieten. Omdat de gewenste jongeren niet in de binnenstad en Hart van Zuid willen gaan wonen als er onvoldoende parkeermogelijkheden zijn. Een restrictief parkeerbeleid zal volgens de indiener niet leiden tot een autoluwe binnenstad en een lager autobezit.	De nota richt zich puur op toekomstige ontwikkelingen. We staan voor een grote woningbouwopgave die we grotendeels in de binnenstad en hart van zuid willen oplossen. Parkeren is daar ook onderdeel van. Door de beperkte beschikbare ruimte is een sturend parkeerbeleid noodzakelijk. Onderdeel hiervan is deelmobiliteit. Vraag 1 gaat nader in op de keuze voor het hanteren van de minimale parkeerkencijfer van het CROW. Vraag 3 gaat nader in op de beoogde doelgroep voor de binnenstad en Hart van Zuid. Op basis van de zienswijze wordt voorgesteld om passage 2.2 en 3.2.2 van de parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid nader aan te scherpen.
6.	**Indiener 6**	Zie reactie indiener 1	
7.	**Indiener 7**	Indiener vindt het vreemd dat de bestaande parkeerproblemen door studenten van het TIO niet is meegenomen in de parkeernota en ziet dit als een gemiste kans.	Bedankt voor uw reactie en het aangeven dat u parkeerdruk ervaart in uw straat. We verwijzen u naar de beantwoording op vraag 7 van de algemene vragen.
8.	**Indiener 8**	Indiener ervaart een hoge parkeerdruk in zijn straat en hoopt dat aan beide kanten van de straat geparkeerd mag blijven worden. De indiener ziet dat omwonenden die een (afgesloten) parkeergelegenheid hebben op eigen terrein ook een parkeervergunning voor bewoners hebben. De indiener mag geen gebruik maken van deze parkeervoorziening en zien graag veranderen. Of mogelijkheid om ook op het afgesloten terrein te parkeren of dat de bewoners van het eigenterrein geen parkeervergunning krijgen voor op straat.	We snappen uw probleem. U geeft de beschrijving van een bestaande situatie. Deze nota is gericht op het realiseren van parkeervoorziening op eigen terrein bij nieuwe voorzieningen. Op dit moment is het zo dat bewoners van appartementen voor hun tweede auto in aanmerking komen voor een parkeervergunning. De eerste auto dient geparkeerd te worden op eigen terrein. In uitwerking van de parkeernormennota willen we in het vervolg voorkomen dat bewoners zowel op eigen terrein als in openbare ruimte mogen parkeren. Helaas kunnen we dat niet meer voor het pand bij u in de straat doen. U staat vrij om contact te zoeken met de VVE om te vragen of u de parkeergelegenheid op hun terrein mag gebruiken.

9.	**Indiener 9**	Indiener vindt dat het beschermde dorpsgezicht van Tuindorp wordt aangetast met de invoer van regulering in dat gebied door het toevoegen van verkeersborden, blauwe stoeptegels en verplicht stellen van parkeervergunningen. De indiener vraagt daarom voldoende ondergrondse parkeergelegenheid te realiseren in Hart van Zuid. Door de parkeernorm te verruimen ontstaat er geen parkeerprobleem in de omgeving c.q. de Wijk en is parkeerregulering niet noodzakelijk. Tuindorp mag niet de dupe worden van een grotere parkeerdruk op straat door toepassen van een (te) lage parkeernorm.	Tuindorp is een beschermd dorpsgezicht en daar zijn wij trots op. We koesteren deze kwaliteit. In de nadere uitwerking van de parkeerregulering nemen wij dit dan ook zeker mee als een belangrijk aandachtspunt. In de uitwerking betrekken wij Stichting Tuindorp 't Lansink en de Erfgoed Commissie. De wijze waarop parkeerregulering plaatsvindt mag niet ten koste gaan van het beschermd dorpsgezicht. Echter staan we ook voor een grote woningbouwopgave in zowel de Binnenstad en Hart van Zuid. En parkeervoorzieningen zijn kostbaar, zeker als het gaat om ondergrondse voorzieningen. Met de parkeernormennota is een nieuwe afweging gemaakt hoe we invulling willen geven aan parkeren. We willen immers ook niet té veel parkeerplaatsen realiseren. De keuze voor de nieuwe parkeernorm wordt nader toegelicht in vraag 2.
		Indiener geeft aan dat er in de nota geen rekening wordt gehouden met het parkeergedrag van elektrische auto's. Verwacht wordt dat iedereen elektrisch rijdt en er dan geen reden meer is om de auto te weren. Er zal rekening moeten worden gehouden met meer parkeerplaatsen in plaats van minder. Duurzaamheid is dan geen argument meer om minder parkeerplaatsen te realiseren.	Het klopt dat in de toekomst auto's geen gebruik meer maken van fossiele brandstof maar op andere wijze wordt aangedreven, zoals elektriciteit. Het aantal benodigde laadpalen voor elektrische auto's is opgenomen in de parkeernormennota. Door de energietransitie waarbij we overstappen van gas naar elektrisch gaan mensen nadenken over hun manier van reizen. Tevens hebben we door de corona-crisis bemerkt dat veel mensen niet iedere dag naar het werk hoeven te reizen maar ook thuis kunnen werken. Ook dit leidt tot andere keuzes ten aanzien van mobiliteit. Duurzaamheid is meer dan alleen het beperken van het aantal autoverplaatsingen om zo de CO2 te beperken. Het gaat ook om duurzaam gericht bouwen en dus ook voldoende parkeergelegenheden realiseren (niet te veel en niet te weinig), zodat er ruimte beschikbaar is voor groen en waterberging. Duurzaam is ook het stimuleren van gezonde en actieve modaliteiten (fiets en lopen).
10	**Indiener 10**	**Zie reactie indiener 1**	

11	**KHN**	Het bestuur van KHN, afdeling Hengelo is het niet eens met deze concept parkeernormen nota omdat er geen rekening is gehouden met de avondhoreca/nachthoreca/horeca in de Hengelose binnenstad. De focus wordt te veel gericht op het toevoegen van woningen in de binnenstad. Daarmee neemt de horeca, de detailhandel en de aantrekkelijkheid voor een bezoek aan de Hengelose binnenstad afneemt dan wel de zo bekende Hengelose gastvrijheid in het geding komt. Indiener stelt voor om te kijken naar de combinatie horeca, detailhandel en woongenot en niet enkel naar woongenot.	Het klopt dat de parkeernormennota is gericht op wonen. Juist omdat er naar verwachting in de binnenstad woningen worden toegevoegd willen wij voorkomen dat dit leidt tot parkeerdruk die ten koste gaat van beschikbare parkeerplaatsen voor bezoekers van de binnenstad. Onze gastvrijheid willen we graag hoog in het vaandel houden en het goed functioneren van de binnenstad voor horeca en detailhandel is het uitgangspunt geweest voor deze nota. Juist daarvoor biedt de parkeernormennota namelijk houvast. Hierin wordt de basis gelegd voor een andere manier van omgaan met parkeren van nieuwe bewoners in de binnenstad. Bij nieuwe ontwikkelingen dienen zij of in eigen parkeeroplossingen te voorzien of een abonnement in een parkeergarage aan te schaffen. Zij komen dan niet meer in aanmerking voor een bewonersvergunning op maaiveld zoals nu nog wel het geval is. Deze vergunningen kunnen namelijk ten koste gaan van de mogelijkheden voor bezoekers van horeca en detailhandel.
		Indiener maakt zorgen om het aantal beschikbare parkeerplaatsen op maaiveld in de binnenstad. Hij voorziet een verdwijning van het aantal maaiveld parkeerplaatsen in de binnenstad door enkele ruimtelijke ontwikkelingen (Marskant, Bibliotheek Hengelo, Bataafse Kamp, Wetplein, Kloosterhof en Thiemsbrug).	Jaarlijks wordt de parkeerdruk gemonitord in en rond de binnenstad van Hengelo. Hierin zien we dat op het drukste moment een bezetting was van 63%. Ruim 900 parkeerplaatsen waren niet bezet, als de P&R locatie bij het station niet wordt meegerekend waren er 600 parkeerplaatsen beschikbaar op het drukste moment. We hebben voldoende parkeerplaatsen beschikbaar voor onze bezoekers in de binnenstad. Het onderzoek naar de parkeerdruk blijven we jaarlijks uitvoeren, om zo de beschikbaarheid van aantal parkeerplaatsen te monitoren door middel van een dynamisch parkeerbalans. Ook monitoren we het totale areaal aan parkeerplaatsen in de binnenstad. Hierdoor kunnen we exact doorrekenen wat er gebeurt als er parkeerplaatsen verdwijnen. Het aantal parkeerplaatsen voor de nieuwe parkeergarage Lange Wemen is doorgerekend. De conclusie is dat op basis van de bestaande parkeerdruk en toekomstige ontwikkelingen voldoende parkeerplaatsen worden gerealiseerd om de

			parkeervraag in het centrum van Hengelo op te vangen. Mede omdat de bezetting in de bestaande parkeergarages erg laag is.
		Indiener vindt dat maaiveldparkeerplaatsen interessanter zijn voor horecagelegenheden omdat deze dichterbij liggen dan parkeergarages.	Dankzij de compacte binnenstad is de loopafstand naar een garage een minimaal verschil ten opzichte van parkeerplaatsen op maaiveld. Zo is de loopafstand van de Lambertuskerk naar parkeergarage de Beurs 290 meter. Thiemsbrug is 220 meter lopen en zelf bij realisatie van Lange Wemen wordt de loopafstand verkort. De brinkgarage is op 300 meter lopen (4 minuten). Onderdeel van de compacte binnenstad en aantrekkelijke binnenstad is het verbeteren van de aanlooproutes tussen de parkeergarages en kernwinkelgebied en horecaplein.
		Volgens de indiener moeten mensen nu meer betalen voor parkeren omdat een parkeergarage 24/7 geld kost en een parkeerplaats op maaiveld ’s-Avonds en ’s-Nachts gratis is.	Het klopt inderdaad dat na 18.00 uur het straat parkeren gratis is en op koopavonden tot 21.00 uur. Echter doordat we in ontwikkeling zijn als stad en we afwegingen moeten maken hoe we om gaan met onze beschikbare ruimte kunnen we niet voorkomen dat er betaald moet gaan worden voor parkeren.
		Indiener geeft aan dat parkeergarages als onveilig ervaren worden, voornamelijk als het donker is.	Kort geleden is de verlichting in parkeergarage De Beurs vervangen en zijn camera’s opgehangen om het bezoek van onbevoegden tegen te gaan. In de nieuwe garage zal veel aandacht worden besteed aan de veiligheid en een veilig gevoel voor de parkeerder. Omdat dit belangrijk is en mede omdat deze garage voor vele doelgroepen (bewoners, horeca publiek, bezoekers winkels enz) geschikt moet zijn en prettig aanvoelen.
		Indiener geeft aan dat het onrealistisch is om te verwachten dat toekomstige bewoners geen auto bezitten (in Hengelo). Anno 2021 heeft een gemiddeld gezin 1.5 auto's.	In de algemene vragen beantwoording gaan we bij vraag 1 en 2 nader in waarom we kiezen voor het hanteren van de minimale parkeerkencijfer van het CROW. Op basis van de zienswijze wordt voorgesteld om passage 2.2 en 3.2.2 van de parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid nader aan te scherpen.
		Indiener verwijst naar de samenwerking met SCH en gemeente Hengelo waarbij afspraken zijn gemaakt over klantvriendelijk	De parkeernormennota is gericht op het aantal te realiseren parkeerplaatsen op eigen terrein bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Dankzij de jaarlijkse monitoring van de

		parkeerbeleid in de binnenstad. De huidige parkeercapaciteit in de binnenstad is een belangrijk uitgangspunt.	parkeerbezetting hebben we inzicht in het gebruik van bestaande parkeervoorzieningen. De huidige capaciteit kan verminderd worden zonder dat dit ten koste gaat van een uitnodigende en gastvrije binnenstad.
12	**Indiener 12**	Indiener vraagt om verduidelijking over de parkeervergunning voor toekomstige bewoners van bestaande panden. Mochten er toekomstige eigenaren/huurders geen parkeervergunning worden verstrekt van bestaande panden heeft dit een drukkende prijs op het onroerend goed.	De parkeernormennota gaat in op nieuwe ontwikkelingen, dus nog te realiseren woningen en andere functies. Vraag 6 van de algemene beantwoording gaan nader in op de veranderingen ten aanzien van parkeervergunningen.
13.	**Indiener 13**	**Zie reactie indiener 1**	
14.	**Indiener 14**	**Zie reactie indiener 1**	
15.	**Indiener 15**	Indiener geeft aan dat de wijk Tuindorp veel parkeeroverlast ervaart door het ROC, TIO en Schildersvakschool, waarvoor geen parkeervoorzieningen beschikbaar zijn.	Voor het antwoord op uw vraag verwijzen wij u naar vraag 7 van de algemene vragen.
		Indiener vindt de voorgestelde parkeernormen te laag omdat tegenwoordig steeds meer huishoudens 2 auto's bezitten. Indiener stelt voor om de parkeernorm te verhogen en eventueel de percelen te vergroten zodat parkeren op eigen terrein mogelijk en zelfs verplicht is.	Met de parkeernorm leggen wij de ontwikkelaar de verplichting op parkeerplaatsen op eigen terrein te realiseren. Voor de keuze waarom wij aansluiten bij de minimale parkeerkencijfer van het CROW verwijzen wij u naar de beantwoording van vraag 1 van de algemene vragen. Op basis van de zienswijze wordt voorgesteld om passage 2.2 en 3.2.2 van de parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid nader aan te scherpen.
		Indiener vindt dat de projectontwikkelaar samen met de gemeente verantwoordelijk is voor voldoende parkeerplek in het betreffende gebied, zodat niet wordt uitgeweken naar omliggende straten.	Dat klopt daar zijn we het met u eens.
		Indiener vindt blauwe zone geen goede oplossing, omdat het een verschuiving is van het probleem.	We zijn het met u eens dat de nieuwe ontwikkelingen niet tot parkeeroverlast mag leiden in de omgeving. We willen voor iedere inwoners een prettig woon- en leefklimaat. Na de invoering van parkeerregulering blijven we de omgeving monitoren. Dit doen wij zowel in het reguleerde gebied als ook

			daar omheen, om inzicht te hebben in eventuele verschuivingen van parkeerdruk. De keuze voor het invoeren van parkeerregulering lichten wij nader toe bij vraag 5 van de algemene vragen.
16.	**Indiener 16**	**Zie reactie indiener 1**	
17.	**Indiener 17**	**Zie reactie indiener 1**	
18.	**Indiener 18**	Indiener stelt dat de minimum kencijfers voor dit gebied zijn te laag omdat:	
		A. Het openbaar vervoer van en naar Hengelo niet optimaal is (vooral in de avonduren).	Het klopt dat ’s avonds en ’s nachts het openbaar vervoer in Hengelo minder frequent rijdt. Ondanks de langere norm blijven er altijd parkeerplaatsen nodig bij een ontwikkeling. Juist voor de mensen die ’s avonds of ’s nachts werken op plekken die lastig met het openbaar vervoer te bereiken zijn. Daarnaast kan men gebruik maken van een deelauto. Het OV-systeem in Hengelo dat net als elders in het land ’s avonds/’s nachts minder/niet rijdt, is geen obstakel om niet een minimale norm te hanteren. De tekstpassage bij 3.2.2 is hierop aangepast.
		B. Indiener geeft aan dat er momenteel al parkeeroverlast wordt ervaren door bezoekers van het ROC van Twente en het centrum.	Hierbij verwijzen we naar het antwoord op vraag 7 van de algemene vragen.
		C. Indiener geeft aan dat RHDHV gebruik maakt van de parkeerdrukmeting van 2019. In dit onderzoek is geen rekening gehouden met de verwachte parkeerdruk van werknemers van het Stadhuis en de kortingsregeling voor werknemers van de binnenstad die in 2020 van kracht was.	Het klopt dat in verband met de komst van het nieuwe Stadskantoor en de verplaatsing van de ambtenaren naar de binnenstad in 2020 een vergunning ‘werknemers binnenstad’ is aangeboden in parkeergarage De Beurs. Hier hebben op het hoogtepunt 21 werknemers van de binnenstad gebruik van gemaakt van deze regeling. Deze vergunning is echter in strijd met de Wet Markt en Overheid en bestaat niet meer na 31

			december 2020. De verstrekte vergunningen worden niet verlengd. 2019 is gehanteerd als referentiejaar omdat het parkeergedrag in 2020 afwijkt door COVID-19 pandemie en de landelijke lock-down.
		D. Indiener is bang dat de verdichting ervoor zorgt dat de verkeers- en parkeeroverlast (die nu al hoog is) verergerd wordt.	Hierbij verwijzen we naar het antwoord op vraag 4 van de algemene vragen
		Indiener stelt dat het niet hard gemaakt kan worden dat een doelgroep met laag autobezit wordt aangetrokken.	Hierbij verwijzen we naar het antwoord op vraag 3 van de algemene vragen
		E. Indiener stelt dat conform de beleidsbegroting en coalitieprogramma voldoende parkeerplaatsen voor auto's en fietsen beschikbaar dienen te zijn.	Dat klopt, conform het collegeprogramma zijn we hiermee bezig. In de toekomst is nog steeds voldoende parkeergelegenheid aanwezig. De parkeernorm is gericht op het aantal te realiseren parkeerplaatsen op eigen terrein bij nieuwe ontwikkelingen. In de beantwoording van vraag 1 van de algemene vragen wordt nader toegelicht waarom de minimale parkeerkengetal toereikend is voor de ontwikkelingen in Hart van Zuid en de binnenstad. Onderdeel van de parkeernormennota zijn ook de fietsparkeernormen waaraan voldaan moet worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. In de binnenstad wordt gewerkt aan meer fietsparkeerplaatsen, o.a. bij de inrichting van het nieuwe Marktplein en Wetplein is hiermee rekening gehouden.
		F. Indiener vindt het onacceptabel dat gekozen is voor lagere normen omdat projectontwikkelaars hier voordeel bij hebben. En het ten koste gaat van het woongenot en veiligheid van uw inwoners.	In de beantwoording van vraag 2 van de algemene vragen wordt nader toegelicht waarom gekozen is voor de minimale kencijfer van het CROW. Op basis van de zienswijze wordt voorgesteld om passage 2.2 en 3.2.2 van de parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid nader aan te scherpen.
		Indiener geeft aan dat de cijfers van het CROW slechts een advies zijn en geen norm. De gemeente bepaalt uiteindelijk wat de parkeernorm is.	Dat klopt, we hebben gekozen om de minimale kerncijfer van het CROW te hanteren als parkeernorm. In vraag 2 beschrijven we waarom we voor dit minimale kencijfer hebben gekozen.

			Op basis van de zienswijze wordt voorgesteld om passage 3.2.2 van de parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid nader aan te scherpen.
		Indiener geeft aan dat in het plan bereikbare binnenstad erkend wordt dat er sprake is van parkeeroverlast. Daarmee doet indiener het verzoek om af te zien van de minimale kencijfers om de overlast niet te verergeren.	Het klopt dat op bepaalde locaties rondom de binnenstad een hoge parkeerdruk aanwezig is. We verwachten niet dat de nieuwe parkeernormen tot (meer) parkeeroverlast gaat leiden in de omgeving. Hier gaat we in vraag 4 van de algemene vragen nader op in.
		Indieners zijn verbaasd dat eerdere zienswijzen door Stichting Tuindorp, Bewonersvereniging 't Kotte e.o. én bewoners van de Loweg tegen het collegebesluit om een blauwe zone in te voeren bij het Dikkerscomplex en omgeving en de Beckumerstraat niet zijn opgenomen in uw Parkeernormennota 2021 Binnenstad – Hart van Zuid en het daarin vermelde principebesluit voor parkeerregulering voor de gebieden binnenstad en Hart van Zuid.	Het klopt dat deze zienswijzen niet zijn meegenomen bij het opstellen van deze parkeernormennota, uiteraard zijn wel op de hoogte van deze procedures. De minimale parkeernormen zijn alleen gericht op toekomstige ontwikkelingen. Om deze reden is de huidige parkeerproblematiek niet meegenomen in de nota. Bij het uitwerken van de parkeerregulering zal de bestaande parkeerproblematiek wel meegenomen worden.
		Indieners stellen dat niet met zekerheid gezegd kan worden dat de beoogde doelgroep daadwerkelijk de te ontwikkelen woningen zal betrekken.	We verwijzen naar het antwoord op vraag 3 van de algemene vragen.
		Indiener geeft aan dat de verantwoordelijkheid voor vervoerwijzen bij de ontwikkelaar en de toekomstige exploitant worden neergelegd. En heeft geen vertrouwen in deze oplossing, gezien de ervaringen met de komst van het ROC van Twente in Hart van Zuid.	Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning toetsen wij of de ontwikkelaar voldoet aan de gestelde eisen en parkeernorm. De ontwikkelaar moet dan onderbouwen hoe hij de aankomende 10 jaar de alternatieven zoals een deelauto waarborgt. Om problematiek zoals bij het ROC van Twente te voorkomen is het belangrijk dat vooraf parkeerregulering wordt ingevoerd. Op die wijze weten de toekomstige bewoners van Hart van Zuid waar zij aan toe zijn en weten zij ook dat zij niet in de omgeving gratis kunnen parkeren. Zij krijgen wel de gelegenheid om een parkeerplaats te huren of te kopen die eigen terrein is gesitueerd.
		De indiener vindt de vorm van burgerparticipatie tijdens de totstandkoming van deze nota onvoldoende. De overheid, lokaal en centraal, stelt dat burgerparticipatie (het betrekken van en de betrokkenheid van burgers bij overheidsbeleid) van	Het antwoord van vraag 7 gaat nader in op hoe participatie heeft plaatsgevonden. We betreuren het dat bij de verspreiding van de folders aan alle inwoners in de omgeving van de

		steeds groter belang is. Inwoners en ondernemers zijn niet betrokken bij de totstandkoming van de parkeernormennota. Vertegenwoordigers van inwoners van Hengelo zijn niet of te laat uitgenodigd voor de schouw en de rondetafelgesprekken die Royal HaskoningDHV heeft belegd in aanloop naar het opstellen van uw concept Parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid en het principebesluit voor parkeerregulering in een ruime schil rond Hart van Zuid. Niet alleen zijn inwoners en ondernemers niet of nauwelijks betrokken bij uw plannen, zij worden ook nog eens verkeerd geïnformeerd.	binnenstad en Hart van Zuid iets is misgegaan. We hebben nadien alle bewoners op nieuw de juiste folder verstuurd.
19.	**Stichting Tuindorp**	1a. De stichting stelt dat minimale parkeernormen te laag zijn. Daardoor is er vrees voor (meer) parkeeroverlast in de toekomst. De stichting verzoekt het college om de norm aan te passen naar een meer realistische en dus hogere waarde welke eventueel in te toekomst bij te stellen moet zijn binnen de projectgrens van Hart van Zuid. Bijvoorbeeld door multifunctionele stroken groen, welke indien nodig parkeerplaatsen kunnen worden of visa versa. Dit alles om overlast in omliggen/bestaande wijken te voorkomen.	We verwijzen naar het antwoord van vraag 1 en 2 van de algemene vragen. Op basis van de zienswijze wordt voorgesteld om passage 2.2 en 3.2.2 van de parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid nader aan te scherpen.
		1b. Stichting Tuindorp vindt het onacceptabel dat er nu al een principebesluit is genomen voor parkeerregulering in de omliggende wijken wat ten koste gaat van het woongenot. De stichting verzoekt het college om het principebesluit te schrappen en te vervangen door de verplichting voor de projectontwikkelaars om de te verwachten parkeerbehoeften voor de komende tien jaar binnen de projectgrenzen op te lossen door te voorzien in niet alleen voldoende parkeerruimte maar ook te zorgen dat deze gebruikt gaan worden. Dit laatste moet voorkomen dat door te hoge pricing parkeerplekken onder nieuwe gebouwen leegstaan te koste van bovengrond gratis parkeren.	We verwijzen naar het antwoord van vraag 5 van de algemene vragen.
20.	**Indiener 20**	Indiener maakt bewaar om het parkeren te minimaliseren, omdat:	

		Voldoende parkeerplaatsen vooraf plannen is een noodzaak bij het bouwen van een nieuwe stadswijk.	We zijn het met u eens dat er voldoende parkeerplaatsen moeten worden gerealiseerd bij ruimtelijke ontwikkelingen. De parkeernorm legt ook die verplichting op aan de ontwikkeling om op eigen terrein parkeerplaatsen te realiseren. De gemeente heeft gekozen om nieuwe parkeernormen op te stellen die beter aansluiten bij de ontwikkelingen voor de binnenstad en Hart van zuid. Op die wijze worden er voldoende parkeerplaatsen gerealiseerd. Het antwoord van vraag 1 gaat in waarom de nieuwe parkeernormen passend zijn.
		Steeds meer huishoudens hebben 2 auto's of meer.	Het antwoord van vraag 1 gaat in waarom de nieuwe parkeernormen passend zijn. Op basis van de zienswijze wordt voorgesteld om passage 2.2 van de parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid nader aan te scherpen.
		Bewoners hebben de behoefte om te parkeren voor de deur en willen daarvoor niet naar een parkeergarage.	De ruimte in de binnenstad en Hart van Zuid is schaars en we zullen keuzes moeten maken. We kunnen daarom niet voorkomen dat bewoners geen parkeerplaats bij hun eigen voordeur hebben. In de binnenstad en Hart van Zuid willen we ook invulling geven aan aantrekkelijke openbare ruimte, hoge verblijfskwaliteit voor fietser en voetganger, een groene, duurzame en klimaat-actieve binnenstad met meer natuur, waterpartijen en bomen.
		Particuliere/ bedrijfsparkeerplaatsen openbaar te gaan gebruiken is onaanvaardbaar. De gemeente dient gemeentegrond (die is van iedereen) te bestemmen voor parkeren.	We herkennen ons niet in dit argument. Het is aan de ontwikkelaar om te bepalen of ze parkeerplaatsen openbaar toegankelijk maken.
		Het centrum van Hengelo heeft in 2021 al een gigantisch parkeerprobleem. Denk aan benodigde parkeerplekken voor ROC en het stadskantoor. De huidige parkeersituatie geeft geen reëel beeld aangezien de medewerkers van het stadskantoor en studenten van het ROC, vanwege de pandemie, reeds meer dan een jaar thuis of elders hun werk doen.	Het klopt dat de huidige parkeerproblematiek niet is meegenomen in de nota. Het antwoord op vraag 7 van de algemene vragen gaat hierop in. Wat betreft het effect van COVID-19 en thuiswerken en studeren hebben veel mensen beperkt dat ze niet iedere dag naar het werk hoeven te reizen maar ook thuis kunnen werken.

			Ook dit leidt tot andere keuzes ten aanzien van mobiliteit. Deze passage is toegevoegd in de nota onder paragraaf 3.2.2.
		Indiener stelt voor om het parkeren in Hengelo aantrekkelijker en goedkoper te maken, zodat meer mensen naar de binnenstad van Hengelo komen.	De gemeente werkt hard aan het aantrekkelijk maken van de binnenstad om zo meer bezoekers te trekken naar de binnenstad en ze langer te laten verblijven. Dit doen wij onder andere door klantvriendelijk parkeerbeleid en voldoende parkeergelegenheid te behouden voor onze bezoekers. Daarnaast zijn we bezig met de binnenstad compacter te maken en openbare ruimte aantrekkelijkere in te richten. Zoals reeds in de Enschedesestraat is gedaan en we werken aan een nieuw Marktplein. Op die wijze hopen wij dat er meer mensen naar onze Binnenstad komen.
21.	**Indiener 21**	**Zie indiener 1**	
22.	**Indiener 22**	**Zie indiener 1**	
23.	**Indiener 23**	**Zie indiener 1**	
24.	**Indiener 24**	**Zie indiener 1**	
25.	**Indiener 25**	**Zie indiener 1**	
26.	**Indiener 26**	Indiener wil betaald parkeren in HvZ om de hoeveelheid blik op straat te verminderen en parkeeroverlast van het ROC en TIO tegen te gegaan. Daarbij ligt ook een koppelkans met het verfraaien van het CT Storkplein.	De gemeente Hengelo gaat aan de slag met de uitwerking van een parkeerregulering in Hart van Zuid. De aanleiding hiervoor is de bestaande parkeeroverlast en het voorkomen van uitwijkgedrag door nieuwe bewoners naar gratis gebied.
27.	**Indiener 27**	Indiener is bezorgd over het uitoefenen van zijn hobby (oldtimers). Hoe wordt omgegaan met meerdere auto’s per huishouden (3 a 4 auto’s ivm zijn hobby)?	In de uitwerking van het parkeervergunningsysteem nemen we uw vraag mee en komen we hierop terug.
28.	**Indiener 28**	Indiener doet voorstel om bedrijfsauto’s en busjes aan de rand van het gebied te laten parkeren zodat de parkeeroverlast in de woonwijk afneemt.	We hebben op dit moment helaas geen oplossing voor het parkeren van bedrijfsbusjes, anders dan in de APV staat vermeld. De parkeernormennota is gericht op een parkeeroplossing bij nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. De huidige situatie blijft daarbij buiten beschouwing.

29.	**Indiener 29**	Indiener is bezorgd over een toenemende parkeerdruk in de toekomst. Er worden in toenemende mate op trottoir geparkeerd. Hoe wordt de veiligheid en uitzicht van opritten gegarandeerd? Wordt daarvoor voldoende ruimte gelaten links en rechts van (bestaande) op- en afritten?	De nieuwe parkeernormen zullen niet leiden tot (meer) parkeeroverlast in de omgeving. Hiervoor verwijzen wij u naar het antwoord op vraag 4 van de algemene vragen. De huidige parkeerdruk in bestaande woonwijk wordt meegenomen in verdere uitwerking van de parkeerregulering (zie vraag 7).
30.	**Indiener 30**	De ingekomen zienswijze is formeel niet ontvankelijk omdat de ter inzage termijn was verstreken. Gezien de inhoudelijke gelijkenis van de andere zienswijzen wordt voor de beantwoording verwijzen naar de zienswijze van indiener 1.	

3. Conclusie en voorstel wijzingen

Voorgesteld wordt om op basis van de zienswijzen en ambtshalve het volgende te wijzigingen:

- Toevoegen van de oplegger: *Parkeernormen Binnenstad en Hart van Zuid (ten noorden van het Esrein) 2021*. Het betreft een actualisatie van de nota Autoparkeren 2008 – 2012 voor deze twee specifieke deelgebieden.

Ook is het onderzoeksrapport van RHDHV (zoals ter inzage lag 'concept parkeernormennota 2021 binnenstad – Hart van Zuid' op onderdelen aangepast en aangescherpt:

- In paragraaf 2.2 is onder 'huidige en potentiële doelgroepen woningbouw en overige functies' de onderbouwing aangescherpt over het lagere autobezit.

- In paragraaf 3.2.2 is de keuze waarom we gekozen hebben om de minimale kencijfer van het CROW te hanteren als parkeernorm nader toegelicht.

  Hierbij is extra aandacht gekomen voor de energietransitie en het effect van de coronacrisis. Daarnaast is nogmaals benadrukt dat er altijd parkeerplaatsen noodzakelijk blijven bij een ontwikkeling. Zo zijn er mensen die 's avonds of 's nachts werken of op plekken die lastig met het openbaar vervoer te bereiken zijn. Deze mensen kunnen een parkeerplaats bij (of in de omgeving van) hun woning kopen of huren. Voor bewoners die af en toe reizen op momenten dat het openbaar vervoer niet of minder vaak rijdt, kan het gebruik van een deelauto een goed alternatief zijn.

- Bij tabel 3.1 de parkeernorm voor serviceflat/aanleunwoning voor de binnenstad bij te stellen naar 0,5 (waarvan 0,3 aandeel bezoekers), dit was 0,2 (waarvan 0,3 aandeel bezoekers).

- Bij tabel 3.1 conform de CROW kencijfers de categorie 'tiny houses' toevoegen.

- Ambtshalve verwijderen van paragraaf 3.2.3 'analyse: effect nieuwe parkeernormen op woningbouwplannen in de binnenstad' en paragraaf 3.2.4 'analyse: effect nieuwe parkeernormen op woningbouwplannen in Hart van Zuid'.

- De alinea 'Beperkingen stellen aan algemene parkeervergunningen' onderdeel van 3.4 is verwijderd. Dit is onderdeel van nadere uitwerking.

- Ambtshalve verwijderen van Bijlage 3 'parkeerbehoefte Binnenstad en Hart van Zuid volgens lage en gemiddelde kencijfers CROW'.

- Aanpassingen in bijlage 4 'voorbeeldberekening reducties parkeernormen' zodat de berekeningen kloppend zijn.

De overige zienswijzen worden ongegrond verklaard.

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31**		
Zaaknummer	3235060	**Portefeuillehouder**	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: 1. het bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg31 vast te stellen; 2. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31.		
Historie	Met dit bestemmingsplan wordt het mogelijk gemaakt om op de percelen Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 een rood voor rood woning te realiseren. Dit ter compensatie van de sloop van ongeveer 2100 m2 landschap ontsierende bedrijfsbebouwing. Het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Er zijn binnen deze termijn geen zienswijzen ingediend. De raad wordt voorgesteld het bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 vast te stellen. Een exploitatieplan hoeft voor dit bestemmingsplan niet te worden vastgesteld.		

Raad	**29 september 2021**	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt voorgesteld om het voorliggende Bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 vast te stellen.	
Spreekrecht publiek	nee	

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3235060	otten, andré	FYS-RB	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3235060 - Bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op de agrarische bouwpercelen Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 zijn/worden de agrarische bedrijfsactiviteiten beëindigd. Initiatiefnemer (Stichting Twickel) heeft een plan ingediend dat voorziet in de sloop van ongeveer 2100 m2 overtollige agrarische bedrijfsgebouwen op de genoemde percelen en de erven worden opnieuw ingericht met verbetering van de landschappelijke kwaliteiten. Op beide erven wordt één rood voor rood woning toegevoegd. Op perceel Deldenerdijk 55 wordt ook een bestaande bungalow afgebroken en binnen perceel Deldenerdijk 55 herbouwd (als schuurwoning). Met de initiatiefnemer (Stichting Twickel) zijn bovenstaande afspraken op 3 november 2020 vastgelegd in een Rood voor Rood overeenkomst.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het bestemmingsplan
Het plangebied betreft de percelen Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31. Op beide percelen zijn/worden de agrarische bedrijfsactiviteiten beëindigd. Beide percelen hebben nu een agrarische bestemming met een agrarisch bouwvlak. Het plan voorziet in de sloop van ongeveer 2100 m2 overtollige agrarische bedrijfsgebouwen en de erven worden opnieuw ingericht met verbetering van de landschappelijke kwaliteiten. Op beide erven wordt één rood voor rood woning toegevoegd. Op perceel Deldenerdijk 55 wordt ook een bestaande bungalow afgebroken en binnen perceel Deldenerdijk 55 herbouwd (als schuurwoning). In het voorliggende bestemmingsplan krijgen de percelen een woonbestemming. De agrarische bouwvlakken verdwijnen.

Mer-beoordeling
Voor elk besluit of plan (in dit geval het bestemmingsplan) dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst (van het Besluit Milieueffectrapportage) die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets (vormvrije m.e.r.-beoordeling) worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Uit de voor dit bestemmingsplan uitgevoerde toets blijkt dat, vanwege de aard en omvang van de milieueffecten van dit project, geen milieueffectrapportage opgesteld behoeft te worden.

Communicatie/Zienswijzen
Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad en de Staatscourant heeft het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 van 26 mei 2021 t/m 6 juli 2021 ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn geen zienswijzen ingediend.

Economische uitvoerbaarheid/Exploitatieplan
Het bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 betreft een particulier initiatief. De kosten die verband houden met de bestemmingsplanherziening, alsmede de uitvoering van het plan, komen voor rekening van de initiatiefnemer. Dit is in een Rood voor Rood overeenkomst tussen initiatiefnemer en de gemeente vastgelegd. In deze overeenkomst is tevens geregeld dat eventuele planschade voor rekening van de initiatiefnemer komt. In verband hiermee kan worden geconcludeerd dat het plan economisch uitvoerbaar is. Aangezien het kostenverhaal anderszins verzekerd is hoeft de raad geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 Wro vast te stellen.

Vervolgtraject
Na vaststelling wordt het plan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze termijn is beroep mogelijk bij de Raad van State. Indien er tijdens de beroepstermijn geen verzoek om voorlopige voorziening wordt gedaan, treedt het bestemmingsplan daags na afloop van de beroepstermijn in werking.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad wordt gevraagd het bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 vast te stellen.

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

FINANCIËLE ASPECTEN

n.v.t.

BIJLAGE(N)

- Bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0146-0301), bestaande uit toelichting, regels, verbeelding en bijlagen;
- Meeloopformulier

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3235060		FYS-RB	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3235060 - Bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. het bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg31 (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0146-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.BP0146.dgn) vast te stellen;
2. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Met dit bestemmingsplan wordt het mogelijk gemaakt om op de percelen Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 een rood voor rood woning te realiseren. Dit ter compensatie van de sloop van ongeveer 2100 m2 landschapsontsierende bedrijfsbebouwing. Op perceel Deldenerdijk wordt ook een voormalige bungalow gesloopt en op een ander plek binnen het perceel herbouwd (als schuurwoning). Tevens wordt op beide percelen geïnvesteerd in de landschappelijke kwaliteit. De bovenstaande afspraken zijn vastgelegd in een anterieure overeenkomst rood-voor-rood.

Het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Er zijn binnen deze termijn geen zienswijzen ingediend. De raad wordt voorgesteld het bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 vast te stellen. Een exploitatieplan hoeft voor dit bestemmingsplan niet te worden vastgesteld.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier

De voorzitter

Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **6**

1.1 Aanleiding tot een nieuw bestemmingsplan 6
1.2 Begrenzing plangebied 6
1.3 Vigerende bestemmingsplannen 8

Hoofdstuk 2 Beschrijving van het plan **11**

2.1 Slooplocaties 11
2.2 Nieuwe ruimtelijke invulling 12
2.3 Water 14
2.4 Groen 14
2.5 Nutsvoorzieningen, kabels en leidingen 14

Hoofdstuk 3 Relevant beleid **15**

3.1 Rijksbeleid 15
3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 15
3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (2011) 15
3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking 15
3.1.4 Nationaal Waterplan 2016-2021 16
3.2 Provinciaal en regionaal beleid 16
3.2.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Overijssel 16
3.2.2 Sturingsfilosofie, uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel 17
3.2.3 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie en -verordening Overijssel (inclusief regeling 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving') 17
3.2.4 Conclusie ten aanzien van het provinciaal beleid 20
3.3 Gemeentelijk beleid 20
3.3.1 Omgevingsvisie Hengelo Buiten 20
3.3.2 Woonvisie Hengelo 2016-2026 23
3.3.3 Rood voor Rood regeling 24
3.3.4 Nota Archeologie 2010 24
3.3.5 Erfgoedverordening (2018) 25
3.3.6 Groenplan Hengelo 2015 25
3.3.7 Welstandsnota 26
3.3.8 Gemeentelijke Nota Geluid (2015) 26
3.4 Conclusie 26

Hoofdstuk 4 Randvoorwaarden **27**

4.1 Watertoets 27
4.2 Flora en fauna 29
4.2.1 Wet natuurbescherming 29
4.2.2 Gebiedsbescherming 29
4.2.3 Soortenbescherming 30
4.2.4 Ruimtelijke ontwikkeling 30
4.2.5 Advies plangebied 30
4.3 Archeologie en cultuurhistorie 31
4.3.1 Algemeen 31
4.3.2 Archeologische verwachting 31
4.3.3 Archeologie in het plangebied 32
4.3.4 Cultuurhistorische waarden 33
4.3.5 Cultuurhistorie in het plangebied 33
4.4 Milieu 34
4.4.1 Bedrijven en milieuzonering 34
4.4.2 Bodem 35
4.4.3 Geluid 35
4.4.4 Externe veiligheid 37
4.4.5 Luchtkwaliteit 38
4.4.6 (Radar)Obstakel- en verstoringsgebieden 39
4.4.7 Vormvrije mer-beoordeling 39

4.5 Economische uitvoerbaarheid 40

Hoofdstuk 5 Het bestemmingsplan 41

5.1 Het digitale bestemmingsplan 41
5.2 Planopzet 41
5.2.1 Inleidende regels 41
5.2.2 Bestemmingsregels 41
5.2.3 Algemene regels 43
5.2.4 Overgangs- en slotregels 43
5.3 Handhaving van het plan 43
5.4 Inspraak, vooroverleg en verder verloop van de procedure 44
5.4.1 Inspraak 44
5.4.2 Vooroverleg 44
5.4.3 Zienswijzen 44
5.4.4 Verder verloop van de procedure 44

Bijlagen bij de toelichting 45

Bijlage 1 Erve het Slag 47

Bijlage 2 Erve Kerkveld 61

Bijlage 3 Watertoets Deldenerdijk 55 63

Bijlage 4 Samenvatting Watertoets Deldenerdijk 55 67

Bijlage 5 Watertoets Wolfkaterweg 31 73

Bijlage 6 Samenvatting Watertoets Wolfkaterweg 31 77

Bijlage 7 Natuurtoets Wolfkaterweg 31 83

Bijlage 8 Natuurtoets Deldenerdijk 55 109

Bijlage 9 Bodemonderzoek Deldenerdijk 55 133

Bijlage 10 Bodemonderzoek Wolfkaterweg 31 211

Regels 291

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 292

Artikel 1 Begrippen 292
Artikel 2 Wijze van meten 299

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 301

Artikel 3 Agrarisch met waarden - Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden 301
Artikel 4 Wonen 303
Artikel 5 Waarde - Archeologie hoog 306
Artikel 6 Waarde - Archeologie middel 308
Artikel 7 Waarde - Cultuurhistorisch pad 310

Hoofdstuk 3 Algemene regels 311

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel 311
Artikel 9 Algemene gebruiksregels 312
Artikel 10 Algemene aanduidingsregels 313
Artikel 11 Algemene wijzigingsregels 314
Artikel 12 Algemene procedureregels 315
Artikel 13 Overige regels 316

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 317

Artikel 14 Overgangsrecht 317
Artikel 15 Slotregel 318

Bijlagen bij de regels 319

Bijlage 1 Criteria Rood voor Rood 321

Bijlage 2 Karakteristieke erven en panden 339

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot een nieuw bestemmingsplan

De ontwikkelingen in de landbouw gaan verder. Daarbij komen agrarische gebouwen vrij en verliezen hun functie. Door aankoop is Twickel eigenaar geworden van een gedeelte van het erf Deldenerdijk 55. Op Wolfkaterweg 31 (Erve Kerkveld) staakt de agrariër zijn activiteiten. Beide erven liggen in de buurtschap Beckum. Op beide erven staan gebouwen die overtollig zijn. Enkele bevatten asbest. Reden voor Twickel een plan voor de herinrichting op te stellen. Dit voorziet in de sloop van de overtollige gebouwen, de erven opnieuw inrichten met verbetering van de landschappelijke kwaliteiten.

In grote lijnen gaat het om de volgende werkzaamheden:

1. Deldenerdijk 55: het slopen van de bungalow uit de jaren 70 en oude vervallen schuur, een kapschuur en paardenstal en de bouw van twee woningen, één ter vervanging van de te slopen woning en één rood voor rood woning.

2. Wolfkaterweg 31 (Erve Kerkveld): Het slopen van alle gebouwen met uitzondering van de boerderij, de herbouw van één vervangende kapschuur en een tweede, rood voor rood, woning.

Met dit bestemmingsplan wordt de bestemming van de percelen Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 gewijzigd.

De bestemming van perceel Deldenerdijk 55 (kadastraal bekend gemeente Hengelo, sectie F, nummers 1879 en 1886 -beide gedeeltelijk) wordt gewijzigd van "Agrarisch met waarden - agrarische functie met natuur- en landschapswaarden" naar "Wonen" en "agrarisch met waarden - agrarische functie met natuur- en landschapswaarden" om zo de realisatie van een compensatiewoning in het kader van Rood voor Rood en de vervanging van een bestaande woning mogelijk te maken.

De bestemming van perceel Wolfkaterweg 31 (kadastraal bekend gemeente Hengelo, sectie H, nummer 1193 - gedeeltelijk) wordt gewijzigd van "Agrarisch met waarden - agrarische functie met natuur- en landschapswaarden" naar "Wonen" en "agrarisch met waarden - agrarische functie met natuur- en landschapswaarden" om zo de realisatie van een compensatiewoning in het kader van Rood voor Rood mogelijk te maken. Daarnaast krijgt de bestaande woonboerderij ook de bestemming wonen en wordt de herbouw van een bestaande kapschuur mogelijk.

Op perceel Deldenerdijk 55 wordt 850 m2 en op perceel Wolfkaterweg 31 wordt 1243 m2 landschapsontsierende agrarische bedrijfsbebouwing gesloopt. Ter compensatie hiervan wordt er op beide percelen één rood voor rood woningbouwkavel gerealiseerd. Uit de financiële onderbouwing blijkt dat er ook nog in landschapplijke verbetering wordt geïnvesteerd.

De bovenstaande afspraken zijn op 3 november 2020 vastgelegd in een Rood voor Rood overeenkomst.

Het bestemmingsplan Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 bestaat uit een verbeelding en planregels en gaat vergezeld van een toelichting. Op de verbeelding zijn de te onderscheiden bestemmingen door middel van kleuren en tekens aangegeven. De regels bevatten de materiële inhoud van de bestemmingen. De verbeelding en de planregels vormen tezamen het juridische toetsingskader voor ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in het plangebied. De toelichting bevat met name de aan het plan ten grondslag liggende gedachten.

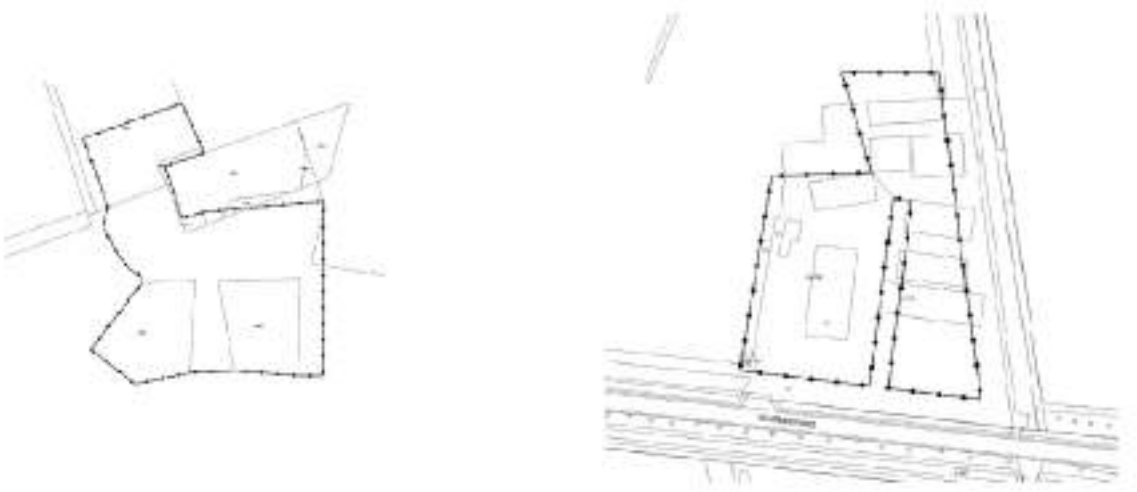
1.2 Begrenzing plangebied

1.2 Begrenzing plangebied

De grenzen van het plangebied Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 zijn op de afbeeldingen 1 en 2 aangegeven.

Afbeelding 1: ligging plangebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31

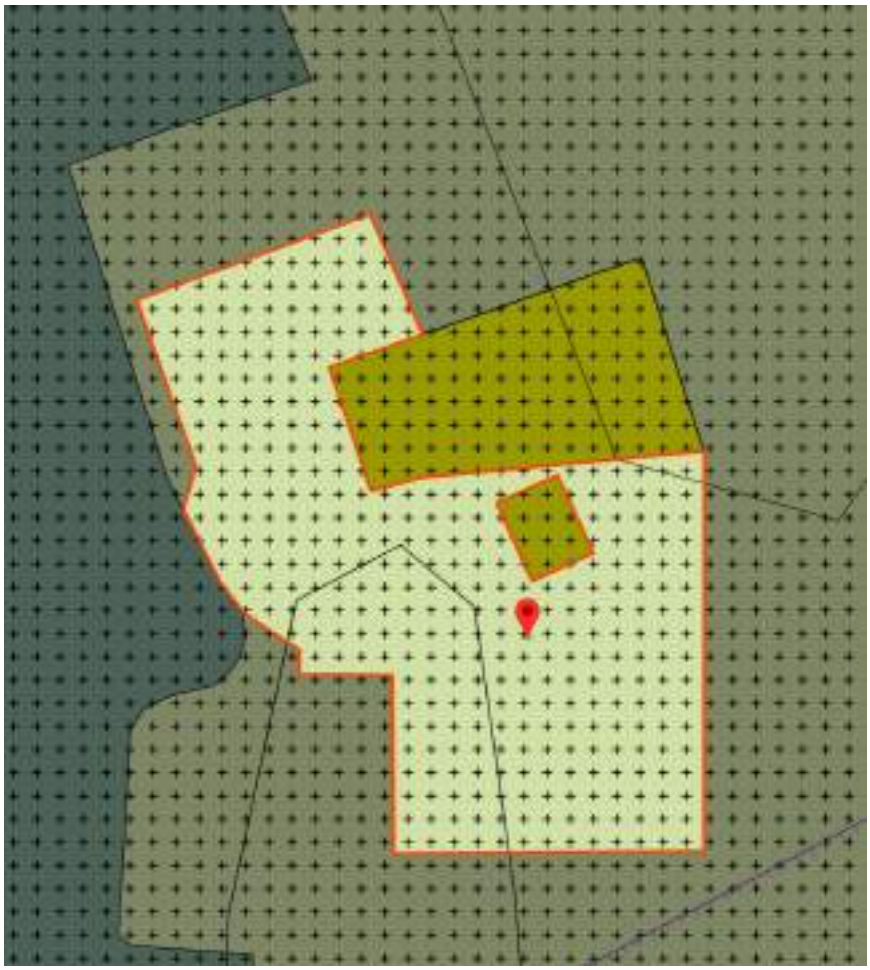

afbeelding 2: plangebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Deldenerdijk 55

Voor de gronden van perceel Deldenerdijk 55 die binnen dit plan zijn gelegen vigeert momenteel het bestemmingsplan Buitengebied, dat is vastgesteld door de raad op 21 september 2010. Het perceel Deldenerdijk 55 heeft grotendeels de bestemming "Agrarisch met waarden - agrarische functie met natuur- en landschapswaarden" en gedeeltelijk een bestemming "Wonen". Op afbeelding 3 is een fragment van de verbeelding opgenomen.Verder vigeert er op deze locatie het Parapluplan Parkeren Hengelo, dat door de raad is vastgesteld op 22 mei 2018. Dit bestemmingsplan regelt voor nagenoeg het gehele grondgebied van de gemeente Hengelo het parkeerbeleid.

afbeelding 3: roodomlijnd lichtgroene deel huidig agrarisch bouwvlak Deldenerdijk 55 met daarbinnen roodomlijnd een bouwvlak met bestemming "Wonen".

Wolfkaterweg 31

Voor de gronden van perceel Wolfkaterweg 31 die binnen dit plan zijn gelegen vigeert momenteel het bestemmingsplan Buitengebied, Veegplan 2014 dat is vastgesteld door de raad op 19 april 2016. Het perceel Wolfkaterweg 31 heeft de bestemming "Agrarisch met waarden - agrarische functie met natuur- en landschapswaarden". Op afbeelding 4 is de vigerende verbeelding opgenomen.Verder vigeert er op deze locatie het Parapluplan Parkeren Hengelo, dat door de raad is vastgesteld op 22 mei 2018. Dit bestemmingsplan regelt voor nagenoeg het gehele grondgebied van de gemeente Hengelo het parkeerbeleid.

afbeelding 4: het huidige agrarisch bouwvlak van Wolfkaterweg 31 in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied, Veegplan 2014 met de bestemming "Agrarisch met waarden - agrarische functie met natuur- en landschapswaarden"

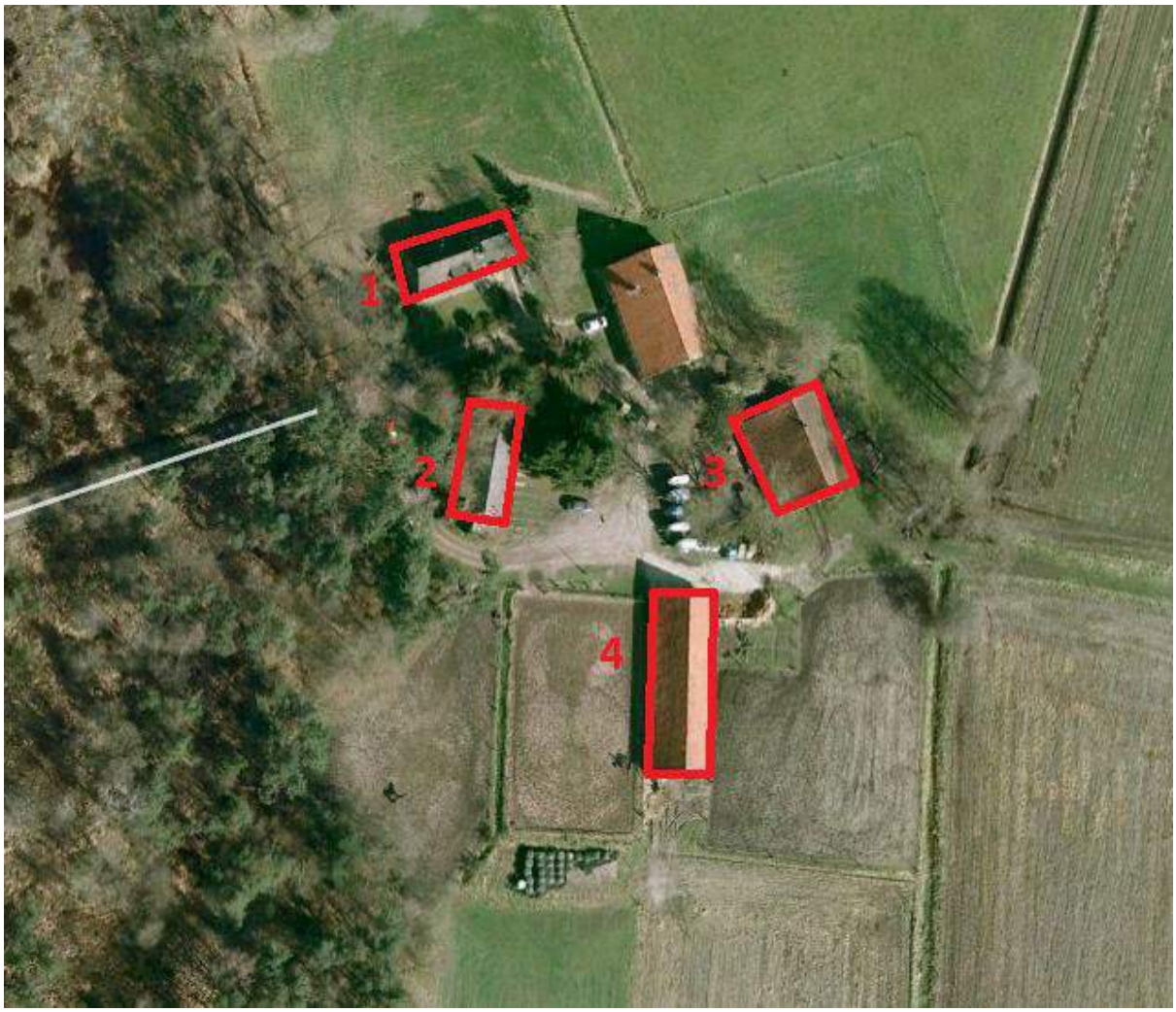
Hoofdstuk 2 Beschrijving van het plan

2.1 Slooplocaties

Het project wordt hieronder uitgewerkt. De maatregelen (slopen en bouwen) op perceel Deldenerdijk 55 zijn direct uitvoerbaar. Het slopen van de gebouwen op perceel Wolfkaterweg 31 (erve Kerkveld) en de bouw van een rood voor rood woning in 2020 of later.

Afbeelding 5: roodomlijnd de te slopen opstallen op perceel Wolfkaterweg 31

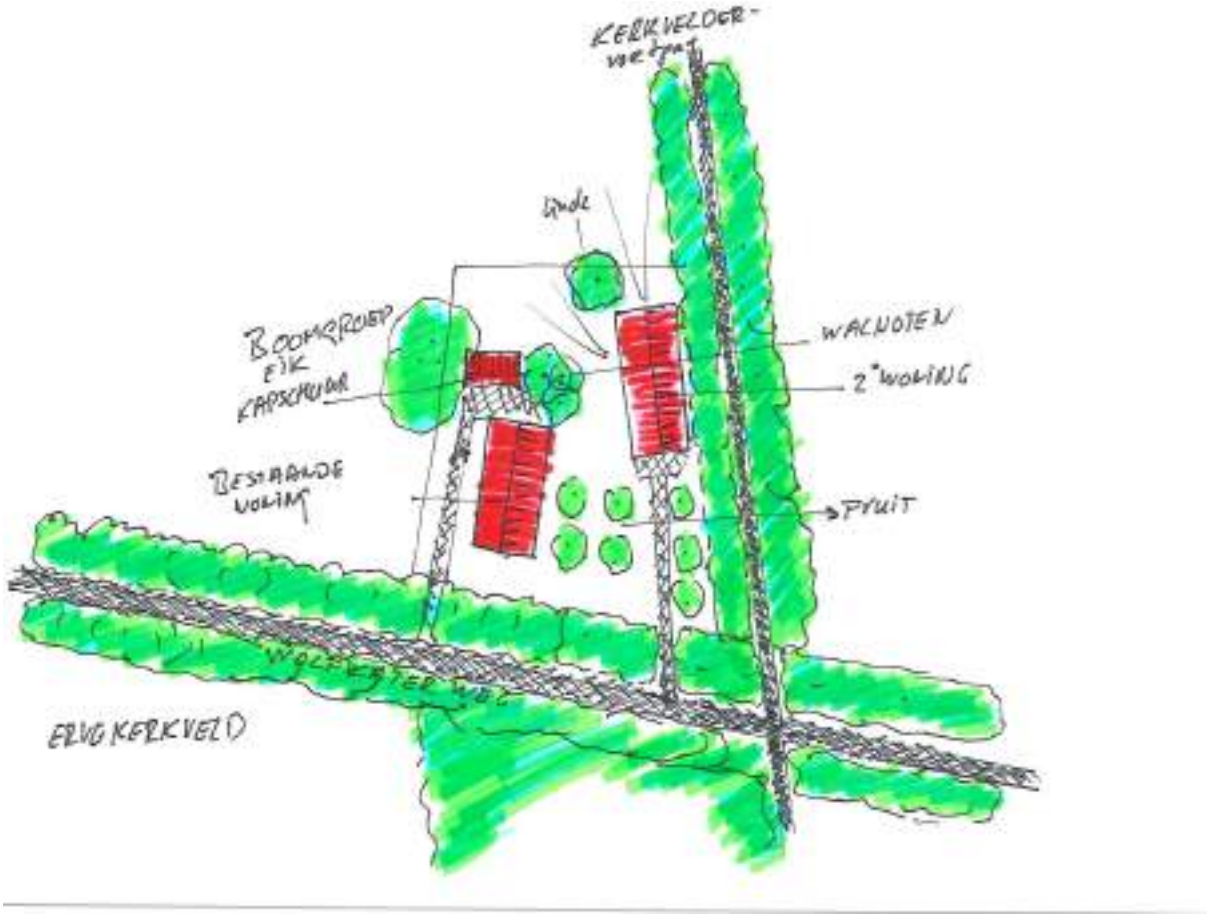
Afbeelding 6: roodomlijnd de te slopen opstallen op perceel Deldenerdijk 55

2.2 Nieuwe ruimtelijke invulling

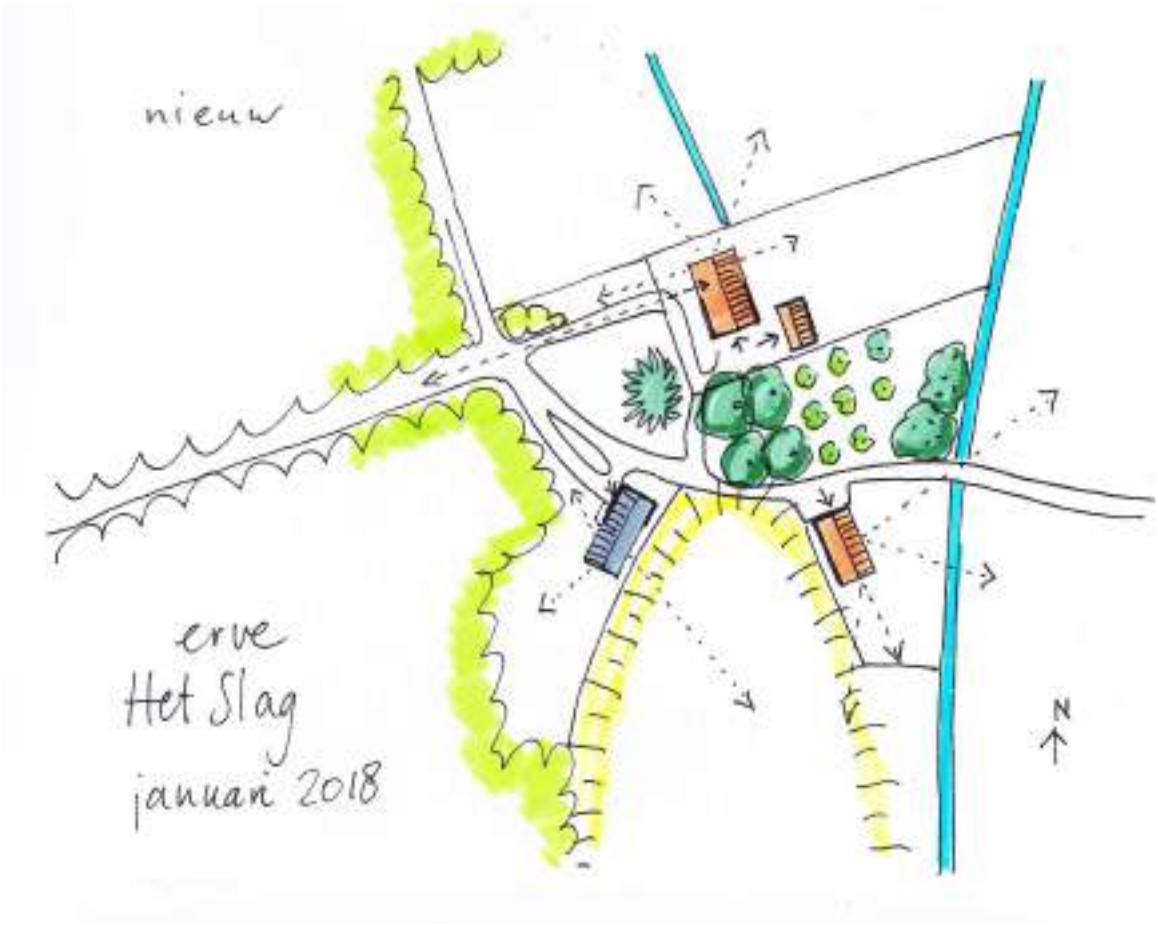
De nieuwe bouwlocaties worden verkregen door op de erven overtollige bedrijfsgebouwen te slopen (zie onder 2.1). De jaren 70 bungalow op de Deldenerdijk 55 wordt gesloopt. De vervallen schuur met woonbestemming wordt elders herbouwd.

Voor beide erven zijn plannen uitgewerkt die als bijlage Erve het Slag en Erve Kerkveld bij de toelichting van dit plan zijn gevoegd.

Het dichtstbijzijnde agrarische bedrijf ligt op 440 meter afstand van erve Kerkveld. Er liggen woon en recreatiebestemmingen dichter bij dit bedrijf. Nieuwe belemmeringen door deze wijzigingen zijn niet aan de orde.

Afbeelding 7: Nieuwe ruimtelijke invulling Wolfkaterweg 31

Afbeelding 8: Nieuwe ruimtelijke invulling Deldenerdijk 55

In bijlage Erve het Slag bij de toelichting (Erve Het Slag, Deldenerweg 53, gemeente Hengelo, Een transformatieplanvoor het erf, januari 2018) wordt de beoogde transformatie van het erf op perceel Deldenerdijk 55 uitvoerig beschreven. Daarbij is veel aandacht voor ligging in het landschap, de omgeving en de locatie van de woningen (één rood voor rood woning en één te verplaatsen woning).

2.3 Water

In paragraaf 4.1 (Watertoets) worden de wateraspecten beschreven.

2.4 Groen

Hiervoor wordt voor Wolfkaterweg 31 verwezen naar *de Afbeelding 7: Nieuwe ruimtelijke invulling Wolfkaterweg 31.* In deze afbeelding is aangegeven op welke wijze wordt geïnvesteerd in het landschap/groen. Voor Deldernerdijk 55 wordt verwezen naar bijlage Erve het Slag bij de toelichting

2.5 Nutsvoorzieningen, kabels en leidingen

Bij nieuwe ontwikkelingen waar werkzaamheden aan kabels en leidingen nodig zijn, dient een 'aanvraag kabel- en leidingwerkzaamheden' te worden ingediend bij de afdeling Vergunningen. Daarnaast dient bij de betreffende nutsbedrijven een KLIC-melding te worden gedaan.

Hoofdstuk 3 Relevant beleid

Dit hoofdstuk beschrijft het voor dit bestemmingsplan relevante rijks-, provinciale-, en gemeentelijke beleid.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid van het rijk staat in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), welke op 13 maart 2012 is vastgesteld. De SVIR schetst de doelen, belangen en opgaven van het Rijk to 2028 en de ambitie tot 2040. Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (2011)

Op 30 december 2011 is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) in werking getreden. In 2016 is het Barro aangevuld. In het Barro is een aantal nationale belangen opgenomen die juridische borging vereisen. Het gaat om Mainport ontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote rivieren, Waddenzee en Waddengebied, Defensie, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, Ecologische hoofdstructuur, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament, IJselmeergebied en Duurzame verstedelijking. Het Barro is gericht op doorwerking van deze nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Per onderwerp worden regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen zullen moeten voldoen.

3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR is de 'ladder voor duurzame verstedelijking' geïntroduceerd welke als procesvereiste is vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Met de ladder voor duurzame verstedelijking wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten nagestreefd. Op 1 juli 2017 is de nieuwe ladder voor duurzame verstedelijking in werking getreden, en zijn de zogenaamde "treden" komen te vervallen. Artikel 3.1.6, lid 2 Bro luidt nu als volgt:

De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Op grond van artikel 1.1.1, lid 1 onder i Bro wordt een stedelijke ontwikkeling als volgt gedefinieerd: ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen. Gelet op het aantal van twee woningen is er geen sprake van een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening. De ladder van duurzame verstedelijking is daarom niet van toepassing op het voorliggende plan.

3.1.4 Nationaal Waterplan 2016-2021

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 (NWP2) geeft het integrale kader voor het waterbeleid van het Rijk voor de komende zes jaar en geeft uitvoering aan de Europese richtlijnen voor waterkwaliteit, de mariene strategie en de overstromingsrisico's. De Stroomgebiedbeheerplannen, het Programma van maatregelen mariene strategie, de Beleidsnota Noordzee en de Overstromingsrisicobeheerplannen maken onderdeel uit van het NWP2. Met het NWP2 zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit, een duurzaam beheer en goede milieutoestand van de Noordzee en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Hierbij wordt gestreefd naar een integrale benadering, door economie (inclusief verdienvermogen), natuur, scheepvaart, landbouw, energie, wonen, recreatie en cultureel erfgoed zo veel mogelijk in samenhang met de wateropgaven te ontwikkelen. Het beleid en de maatregelen in dit Nationaal Waterplan dragen bij aan het vergroten van het waterbewustzijn in Nederland.

Het Nationaal Waterplan doet geen sprecifieke beleidsuitspraken die van belang zijn voor het bestemmingsplan Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31.

Er is voor dit bestemmingsplan een watertoets uitgevoerd waarmee het bestemmingsplan in overeenstemming met dat beleid is opgesteld (zie paragraaf 4.1).

3.2 Provinciaal en regionaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Overijssel

De provincie Overijssel heeft het streekplan, verkeer- en vervoerplan, waterhuishoudingsplan en milieubeleidsplan samengevoegd tot één Omgevingsvisie; het provinciale beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Overijssel, waarbij duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit de leidende principes of 'rode draden' zijn. De provinciale omgevingsvisie en omgevingsverordening worden actueel gehouden met een jaarlijkse actualisatieronde. Eerder vastgestelde beleidswijzigingen worden dan verwerkt. Provinciale Staten hebben de Actualisatie 2018-2019 op 13 november 2019 gewijzigd vastgesteld. De Actualisatie is 1 december 2019 in werking getreden.

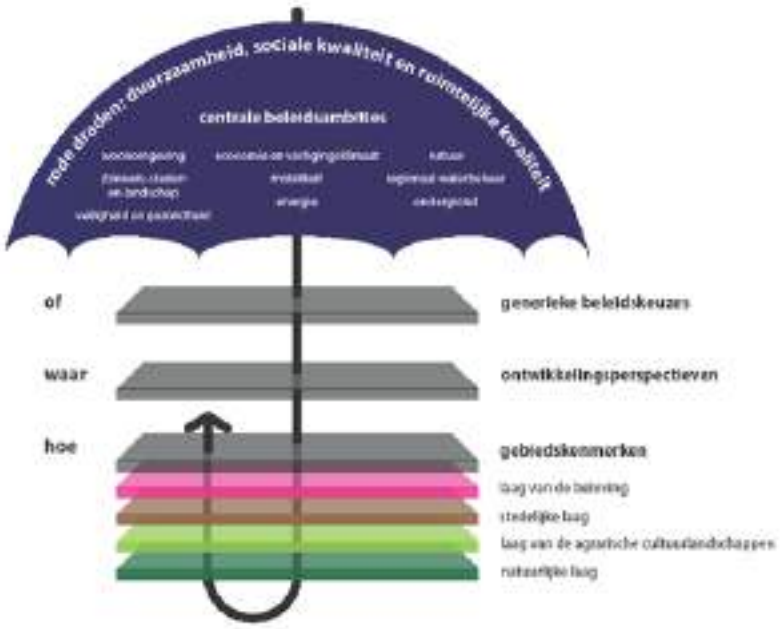
De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De verordening heeft de status van:

- Ruimtelijke verordening in de zin van artikel 4.1. Wet ruimtelijke ordening
- Milieuverordening in de zin van artikel 1.2. Wet milieubeheer
- Waterverordening in de zin van de Waterwet
- Verkeersverordening in de zin van artikel 57 van de Wegenwet en artikel 2A van de Wegenverkeerswet.

3.2.2 Sturingsfilosofie, uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de ambities van de provincie, wordt het 'Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel' gebruikt. In dit uitvoeringsmodel staan de stappen **of**, **waar** en **hoe.**

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

3.2.3 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie en -verordening Overijssel (inclusief regeling 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving')

3.2.3.1 Generieke beleidskeuzes

In heel Overijssel is een aantal beleidskeuzes van toepassing op nagenoeg alle thema's en locaties. Dit zijn:

- integraliteit

  De eis van integraliteit houdt in dat alle belangen die bij een ontwikkeling betrokken zijn, zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen. Dit vereiste is wettelijk geborgd in de Wet ruimtelijke ordening en derhalve zal aan deze eis in de toelichting van het voorliggende plan worden voldaan.

- toekomstbestendigheid

  De eis dat gekozen oplossingen voor maatschappelijke opgaven toekomstbestendig moeten zijn, houdt in dat een initiatief de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te kunnen voorzien niet in gevaar mag brengen. Initiatieven moeten bijdragen aan een duurzame benadering van ontwikkelingen die voorzien in de behoefte van de huidige generatie, maar die opties openhoudt om ook te voorzien in behoeften van toekomstige generaties. Met de in het voorliggende plan mogelijk gemaakte ontwikkeling wordt voorzien in diverse typologieën woningen. Deze typologieën zijn niet alleen afgestemd met geinteresseerden, maar voldoen ook aan de laatste duurzaamheidseisen. Daarmee is het een toekomstbestendig plan waarbinnen het ook mogelijk is om door te groeien.

- concentratiebeleid

  Het concentratiebeleid van de provincie Overijssel houdt in dat stedelijke ontwikkelingen (wonen, werken en voorzieningen) zoveel mogelijk geconcentreerd worden in de stedelijke netwerken Twente (Enschede, Hengelo, Almelo, Oldenzaal en Borne), Zwolle-Kampen en Deventer Stedendriehoek. Daar mag gebouwd worden voor de (boven)regionale behoefte. Aangezien het voorligende plangebied voorziet in een stedelijke ontwikkeling die plaatsvindt binnen het stedelijk gebied van Hengelo wordt aan deze beleidskeuze voldaan.

- (boven)regionale afstemming

  De verplichting tot (boven)regionale afstemming is erop gericht om gemeenten gezamenlijk

verantwoordelijkheid te laten nemen voor de regionale programmering van woningbouw, werklocaties en stedelijke voorzieningen. Meer informatie hierover is in voorliggend plan opgenomen in paragraaf 3.1.3.

- zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik
  De eis van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik is erop gericht om onnodig nieuw ruimtebeslag – zowel ondergronds als bovengronds – te voorkomen. De provincie wil het onderscheid tussen het bestaande bebouwde gebied en de onbebouwde groene omgeving scherp houden.

De twee extra woningen worden opgericht met toepassing van de Rood voor Rood regeling. Om de ontwikkeling mogelijk te maken wordt landschapsontsierende bebouwing gesloopt. Per saldo is geen sprake van extra ruimtebeslag door bouwen en verharden van de groene omgeving, maar juist sprake van een afname.

3.2.3.2 Ontwikkelingsperspectieven

Het richtinggevende ontwikkelingsperspectief voor Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 is hierna in kaart en tekst weergegeven. Voor beide percelen van het plangebied geldt het ontwikkelings-perspectief: Wonen en werken in een kleinschalig mixlandschap: Behouden en versterken van de leefbaarheid en diversiteit van het landelijk gebied. Ruimte bieden voor ontwikkelingen binnen een stevig landschappelijk raamwerk die stad en land verbinden.

*Uitsnede kaart Ontwikkelingsperspectief "*Wonen en werken in een kleinschalig mixlandschap"

Toetsing van het initiatief aan het ontwikkelperspectief

Het ontwikkelingsperspectief Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid. Het initiatief behelst het toevoegen van twee Rood voor Rood woningen. Eén op perceel Deldenerdijk 55 en één op perceel Wolfkaterweg 31. De voorgenomen ontwikkeling heeft betrekking op functies die als passend binnen het ontwikkelingsperspectief worden beschouwd. Er is geen sprake van belemmeringen van het voornemen op omliggende (agrarische) bedrijven. Het voorgenomen plan past, gelet op de ruimtelijke kwaliteitsverbetering en het toestaan van een functie die als passend wordt aangemerkt, binnen het ontwikkelingsperspectief.

3.2.3.3 Gebiedskenmerken

De Omgevingsvisie werkt met een lagenbenadering om verschillende gebiedskenmerken in beeld te brengen. De gebiedskenmerken stellen de kaders waarbinnen het ontwikkelingsperspectief kan worden uitgevoerd. Er wordt onderscheid gemaakt in:

- een natuurlijke laag;
- een laag van het agrarisch cultuurlandschap;

- een stedelijke laag;
- een laag van de beleving.

Op basis van de natuurlijke laag is er sprake van 'dekzandvlakte en ruggen'. Bij de natuurlijke laag, gaat het voornamelijk om grote gebieden waarvoor de provincie ambities en ontwikkelingsrichting heeft verwoord.

Natuurlijke laag: dekzandvlakte en ruggen

In de occupatiegeschiedenis zijn de dekzandgebieden voor het overgrote deel in cultuur gebracht als essenlandschap, oude hoevenlandschap en heideontginningslandschap. Kenmerkend reliëf is op veel plaatsen vervlakt, b.v. door egalisaties ten behoeve van de landbouw.De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met 'natuurlijke' soorten. En door de (strekkings)richting van het landschap te benutten in gebiedsontwerpen.

Als ontwikkelingen plaats vinden, dan dragen deze bij aan het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de hoogteverschillen en het watersysteem. Beiden zijn tevens uitgangspunt bij (her)inrichting.

Bij ontwikkelingen is de (strekkings) -richting van het landschap, gevormd door de afwisseling van beekdalen en ruggen, het uitgangspunt.

Op basis van de laag van het agrarisch cultuurlandschap is er sprake van 'jonge heide en broekontginningslandschap'. Het plangebied ligt in een gebied dat aangemerkt wordt als jong heide- en broekontginningsplandschap. De grote oppervlakte aan (voormalige) natte en droge heidegronden was oorspronkelijk functioneel verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap; hier werd geweid en werden de plaggen gestoken voor in de stal; in de stal bemeste plaggen dienden als structuurverbetering en bemesting voor de akkergronden op de essen. Na de uitvinding van kunstmest ging deze functie verloren en werden deze gronden grotendeels in cultuur gebracht.

Ten opzicht van het omliggend essen- en hoevenlandschap zijn de landbouwontginningen relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplex. Erven liggen als blokken aan de weg geschakeld. Een van de ontwikkelingen die plaatsvindt binnen dit landschapstype is de transformatie van landbouwerven tot burgererven en de introductie van het hobby-vrijetijds/woon landschap met de bijbehorende vormen van grondgebruik en dierhouderij.

Ontwikkelingen in het agrarische ontginningsplandschap dragen bij aan het behoud en de versterking van de dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken en waterlopen en ontginningslinten met erven en kenmerkende ruimtematen. Ontwikkelingen passen binnen het stevige landschappelijk raamwerk met ontginningslinten, erven en de kenmerkende ruimtematen. Het op twee erven toevoegen van een rood voor rood woning, na afbraak van landschapsontsierende bebouwing, wordt passend

geacht binnen de provinciale ruimtelijke kaders.

Laag van het agrarische cultuurlandschap (jonge heide en broekontginningslandschap)

De stedelijke laag en de laag van de beleving zijn niet van toepassing op het plangebied.

3.2.4 Conclusie ten aanzien van het provinciaal beleid

Geconcludeerd kan worden dat het voorliggende bestemmingsplan in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Overijssel en het in de Omgevingsverordening verankerde provinciaal ruimtelijk beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Omgevingsvisie Hengelo Buiten

De gemeenteraad heeft op 7 oktober 2020 de omgevingsvisie Hengeloos Buiten vastgesteld.

De omgevingsvisie Hengelo wordt gefaseerd opgesteld. De omgevingsvisie Hengeloos Buiten vormt de eerste fase. De tweede fase wordt gevormd door het visiegebied Binnnenstad en Hart van Zuid. In de derde een laatste fase wordt een omgevingsvisie opgesteld voor het resterende stedelijke gebied.

Voor het opstellen van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten is sprake geweest van een open en transparant participatieproces. We hebben de samenleving op verschillende momenten betrokken.

De omgevingsvisie Hengeloos Buiten bestaat uit:

De visie op hoofdlijnen:

Voor de toekomstige ontwikkeling van het Hengelose buitengebied, zetten we vier hoofddoelen centraal die we als ontwikkelprincipe hanteren.

1. Versterken van het echte buitengevoel
2. Meer mogelijkheden voor passende functies
3. De juiste relaties onderling en met de stad
4. Verbonden met ons verleden én met de toekomst

Visie op thema's:

Op basis van de vraagstukken die we met de samenleving hebben bepaald, hebben we een zestal integrale thema's benoemd en daar een gerichte visie op ontwikkel

1. Beleef het land
2. Samenleven tussen stad en land
3. Productief buitengebied
4. Landschappen maken de stedenrij(k)
5. Toekomstvast
6. Regels voor ruimte

Visie op gebieden:

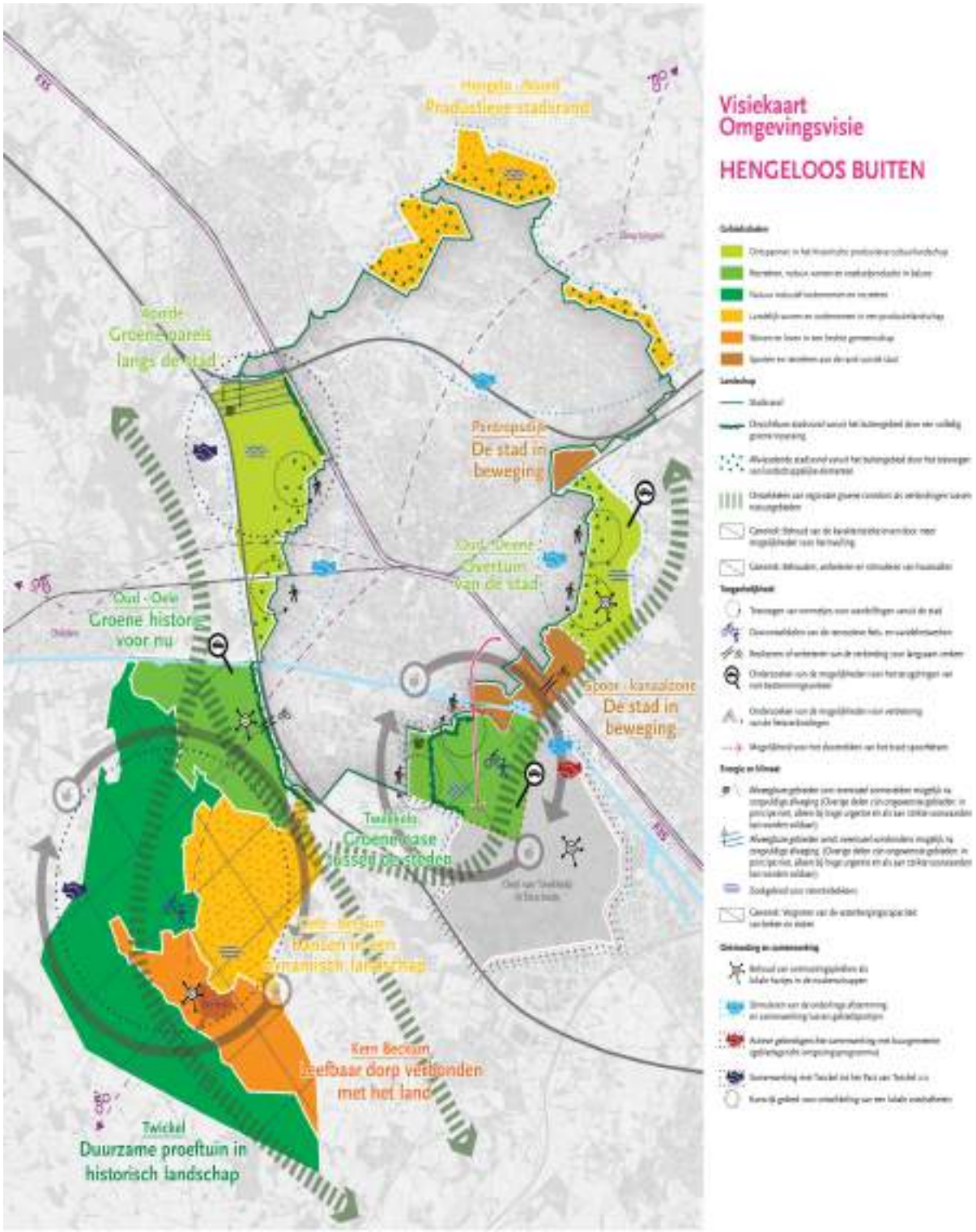
De visie op hoofdlijnen en visie op thema's zijn generiek en gelden voor het hele plangebied. Wel kan de visie op een bepaald thema in het ene gebied een groter belang hebben dan in het andere gebied. Zo hebben we de visie per gebied ingekleurd en genuanceerd. Samen met de samenleving hebben we de uitgangspunten vertaald naar de volgende vijf deelgebieden:

1. Hengelo - Noord
2. Woolde
3. Driene
4. Twekkelo
5. Oele/Beckum

Binnen deze deelgebieden hebben we subgebieden bepaald, waarvoor we verschillende doelen nastreven.

Uitvoeringsagenda:

In de uitvoeringsagenda is op basis van de visie en beleid voor de integrale thema's en voor de verschillende deelgebieden aangegeven welke instrumenten we in willen gaan zetten om de visie uit te voeren.

Afbeelding 9: visiekaart omgevingsvisie Hengelo Buiten

In de Omgevingsvisie staat in paragraaf "5.6 Regels voor ruimte" ondermeer het volgende:

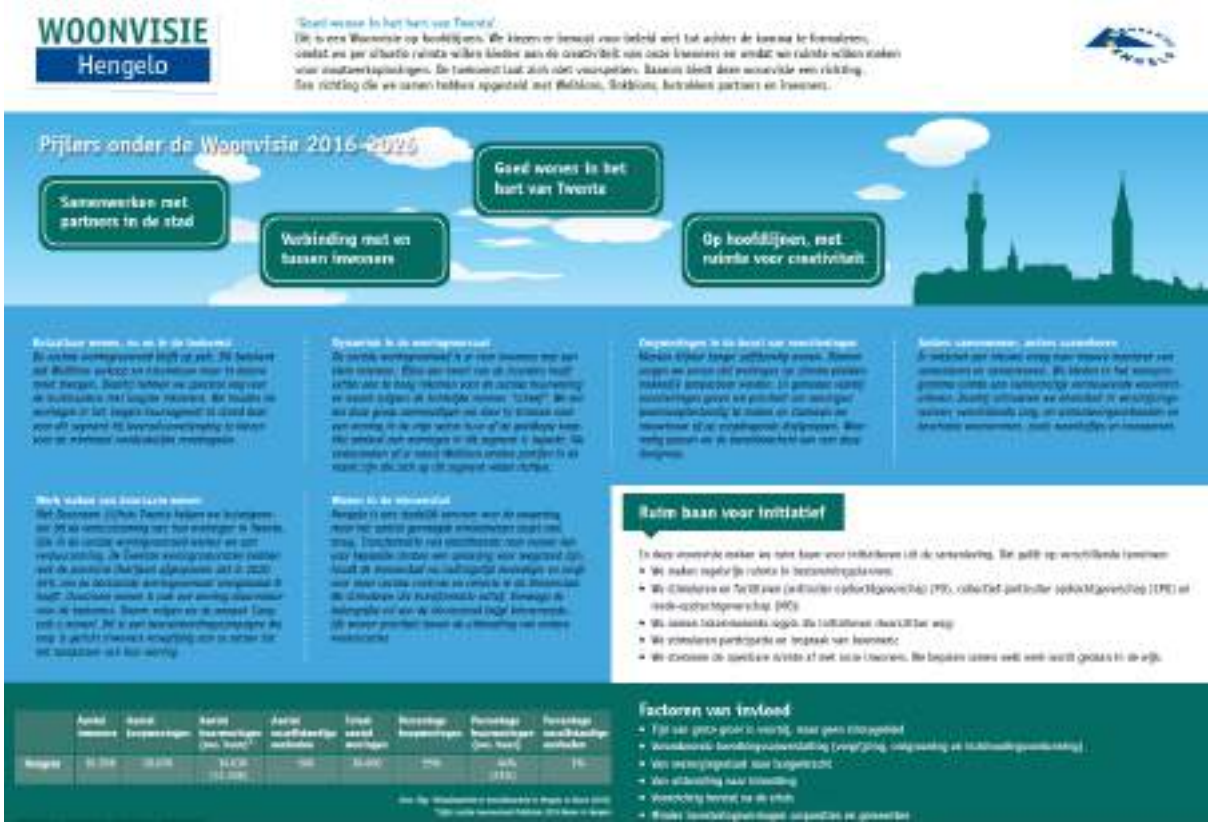
"*We vinden het belangrijk om in het buitengebied meer mogelijkheden te bieden voor nieuwe activiteiten en functieveranderingen. Dat geldt ook voor bepaalde vormen van bedrijvigheid omdat deze functies kunnen zorgen voor een goede herinvulling van vrijkomende panden/percelen en een goede bijdrage kunnen leveren aan de levendigheid en werkgelegenheid in het buitengebied. Nieuwe functies*

bieden de kans om het buitengebied levendig en vitaal te houden en bieden nieuwe perspectieven en verdienmodellen. We zien kansen voor extensieve vormen van recreatie, zorg, welzijn, wonen en bedrijvigheid als deze passen bij de aard, schaal en uitstraling van het buitengebied en onze gezamenlijke waarden. Tegelijkertijd willen we ook dat het buitengebied haar open, landelijke en groene karakter behoudt en niet verder versteent, en dat karakteristieke en waardevolle agrarisch bebouwing dat vrijkomt, voor de toekomst zoveel mogelijk behouden blijft. We willen de functionele mogelijkheden die we bieden dan ook zoveel mogelijk benutten om deze bestaande panden een goed tweede, derde of vierde leven te geven op het moment dat deze vrijkomt. Bij herbestemming van vrijkomende en vrijgekomen agrarische bebouwing (VAB) maken we onderscheid in karakteristieke bebouwing, waardevolle bebouwing en landschapsontsierende bebouwing. Nieuwe functies en activiteiten kunnen uitsluitend plaats vinden in karakteristieke en waardevolle bebouwing. Er zijn veel nieuwe functies mogelijk mits deze functioneel en ruimtelijk passen bij het buitengebied en de waarden die we hebben bepaald. Landschapsontsierende bebouwing komt in aanmerking voor sloop en kan worden ingezet voor de nieuwbouw van woningen (rood voor rood regeling). We willen de functionele potenties ook zoveel mogelijk benutten om boeren de kans te geven hun bedrijfsvoering te verbreden. Door deze verbreding kunnen bedrijven ontstaan met een nieuw toekomstperspectief en dat is ook van belang voor de vitaliteit van het buitengebied als geheel. Nieuwe activiteiten hoeven geen directe relatie te hebben met de hoofdactiviteit, maar moeten wel passen bij het buitengebied en de waarden die we hebben bepaald."

Het bestemmingsplan Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 voorziet in 2 rood voor rood woningen na sloop van landschapsontsierende bebouwing. Een dergelijke ontwikkeling past binnen de ruimtelijke kaders van de Omgevingsvisie.

3.3.2 Woonvisie Hengelo 2016-2026

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 22 november 2016 de woonvisie Hengelo 2016-2026 vastgesteld. In de woonvisie geeft de gemeente haar visie op de wijze waarop Hengelo zich de komende jaren verder kan ontwikkelen als prettige woonstad. De woonvisie is er niet alleen voor de gemeente. Welbions en huurdersvereniging Ookbions zijn nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de woonvisie. De woonvisie vormt het kader voor de prestatieafspraken met Welbions.

Voor de toetsing van nieuwe initiatieven in bestaand stedelijk gebied is het 'afwegingskader voor nieuwe woningbouwinitiatieven' van toepassing. Het afwegingskader is gericht op het beoordelen van de

bijdrage van een plan aan de ruimtelijke en volkshuisvestelijke opgave van de stad. Voor ontwikkelingen in het buitengebied zijn specifieke beleidskaders van toepassing gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit, waaronder het Rood voor Rood beleid. Bij ontwikkelingen in het kader van Rood voor Rood gaat het doorgaans om kleine aantallen woningen. In het woningbouwprogramma is rekening gehouden met dit soort kleinschalige ontwikkelingen onder de noemer 'kruimelgevallen'.

3.3.3 Rood voor Rood regeling

Uitgangspunt en voorwaarde voor rood voor rood is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied door sloop van landschapsontsierende bebouwing. De realisatie van dit doel wordt nagestreefd door de sloop van landschapsontsierende bebouwing en door overige verbeteringen m.b.t. de ruimtelijke kwaliteit. Om de genoemde doelstelling te bereiken kunnen op planologisch verantwoorde locaties één of meerdere bouwkavels voor een woning toegekend worden, terwijl de deelnemer aan de Rood voor Rood regeling uit de getaxeerde waarde daarvan, het slopen van de bedrijfsgebouwen en de bijdrage voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit moet bekostigen.

Bij overige verbeteringen gaat het om aantoonbare verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door bijvoorbeeld verbetering van de beeldkwaliteit, de landschappelijke kwaliteit, verbetering van cultuurhistorische waardevolle bebouwing of elementen en de realisatie van nieuw groen. De verbeteringen moeten op de locatie zelf of elders plaatsvinden, een en ander conform het beleid Investering Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)'.

Het gemeentelijk beleid sluit qua systematiek zoveel mogelijk aan bij de provinciale criteria. Met voorliggend plan wordt voldaan aan de regeling. Er wordt in totaal 2043 m^2 aan landschapsontsierende bebouwing gesloopt, waarna twee compensatiewoningen (één op perceel Deldenerdijk 55 en één op perceel Wolfkaterweg 31) van 750 m^3 mogen worden gebouwd. Ook wordt er op de percelen in het landschap geïnvesteerd.

3.3.4 Nota Archeologie 2010

Met het zogeheten Verdrag van Malta, dat Nederland 15 jaar geleden ondertekende, beloofden de lidstaten van de Raad van Europa zich in te spannen om het archeologisch erfgoed in Europa beter te beschermen. Reden voor deze zorg: het archeologisch erfgoed in heel Europa dreigde te worden vernietigd door een steeds grotere economische welvaart. Na ondertekening begon voor Nederland een lange mars naar de vertaling in wetgeving, die uiteindelijk in 2007 werd afgerond met de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). Met de vaststelling van de Wamz is formeel het moment aangebroken dat we in ons land niet meer vrijblijvend kunnen omgaan met het archeologisch erfgoed. De Wamz is formeel vastgelegd in de Monumentenwet 1988, die per 1 juli 2016 is komen te vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze (naar verwachting) in 2019 in werking treedt. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

De Erfgoedwet introduceert in de archeologie het beginsel van 'de verstoorder betaalt'. De kwaliteit van uitvoerende archeologische werkzaamheden is geregeld door een vergunningenstelsel. Uitgangspunt van de Erfgoedwet is om archeologische sporen van waarde in de bodem te laten zitten. Archeologen spreken dan over 'behoud in situ'. De wet verbiedt het verrichten van opgravingen, tenzij een partij over een opgravingvergunning beschikt. In de Erfgoedwet staat verder precies beschreven wie de eigenaar is van de opgegraven archeologische vondsten, waar vondstmateriaal moet worden opgeslagen en aan wie welke opgravinginformatie moet worden gemeld. Verder kent de wet bepalingen over wanneer er als gevolg van opgravingen schadevergoeding mogelijk is etc.

Door de Erfgoedwet heeft de gemeente extra taken. Zij moet laten zien hoe zij rekening houdt met mogelijke archeologische waarden wanneer een nieuw bestemmingsplan wordt opgesteld of een bestaand bestemmingsplan wordt aangepast dan wel daarvan vrijstelling wordt verleend. Dit geeft de gemeente de mogelijkheid om bij het afgeven van bouw-, aanleg- en sloopvergunningen archeologische eisen te stellen. Dat is overigens alleen mogelijk als daarvoor een juridische basis aanwezig is in het bewuste bestemmingsplan. Met de invoering van de Erfgoedwet zal op veel momenten van de gemeente een oordeel worden verwacht over de omgang met archeologische waarden of vondsten.

Een gemeentelijk beleidsplan biedt de mogelijkheid om al die beslissingen over archeologie in een integraal kader te plaatsen en daar vervolgens op een samenhangende manier een invulling aan te geven. Het voorkomt een reeks dure ad hoc beslissingen en vervelende verrassingen tijdens geplande bodemingrepen.

Verantwoord beheer van het cultuurhistorisch erfgoed in de gemeente Hengelo begint met het inzichtelijk maken waar en wanneer met het bodemarchief rekening dient te worden gehouden. De behoudsdoelstelling staat daarbij in principe voorop. Zijn behoud en bescherming van archeologische

relicten niet realiseerbaar dan dienen deze op deskundige wijze onderzocht en gedocumenteerd te worden. Deze uitgangspunten betekenen dat het noodzakelijk is een aantal beleidsregels te formuleren om archeologiegevoelige gebieden in alle ruimtelijke plannen en projecten op te nemen en waar mogelijk te ontzien.

Archeologische beleids- en verwachtingenkaart 2018

Ter ondersteuning van het gemeentelijk beleid heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in opdracht van de gemeente Hengelo in 2010 een archeologische verwachtingen en advieskaart vervaardigd. Deze kaart maakt voor het grondgebied van de gemeente inzichtelijk waar archeologische resten zich (kunnen) bevinden. De kaart biedt inzicht in de bestaande archeologische toestand van zowel het landelijke als het bebouwde gebied van de gemeente Hengelo. Dit inzicht is nodig om in de beleidsuitvoering een weloverwogen omgang met archeologie te bereiken.

Op 13 februari 2018 heeft de raad de geactualiseerde beleids- en archeologische verwachtingenkaart vastgesteld. Aan de op de kaart vlakdekkend weergegeven verwachtingszones zijn beleidsadviezen gekoppeld. Uitgangspunten voor de adviezen zijn de beleidskaders zoals deze op de verschillende overheidsniveaus zijn geformuleerd en het besluitvorming- en archeologisch onderzoekstraject zoals beschreven in het Handboek Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. In deze beleidsnota zijn de aan de verwachtingenkaart gekoppelde beleidsadviezen onverkort overgenomen. De kaart gaat vergezeld van een rapportage (2010), met een methodische en inhoudelijke toelichting op de archeologische verwachtingen en advieskaart van de gemeente Hengelo. Het rapport bevat als bijlage een catalogus van de in de gemeente voorkomende archeologische monumenten alsmede een vindplaatsencatalogus waarmee een zo volledig mogelijk overzicht wordt geboden van archeologische waarnemingen die in het verleden binnen de gemeente zijn gedaan.

Over de wijze waarop in voorliggend bestemmingsplan wordt omgegaan met het aspect archeologie wordt verwezen naar paragraaf 4.3.3.

3.3.5 Erfgoedverordening (2018)

Op 13 februari 2018 heeft de gemeenteraad de 'Erfgoedverordening 2018' Gemeente Hengelo vastgesteld. Met de Erfgoedverordening 2018 kan de gemeente gemeentelijke (archeologische) monumenten, beschermde gezichten en gebieden aanwijzen. In het belang van de archeologische monumentenzorg kan de gemeenteraad bij verordening regels stellen aan onderzoek in het kader van het doen van opgravingen, of vaststellen in welke gevallen afgezien wordt van nader archeologisch onderzoek of het opleggen van de verplichting daartoe.

Indien de verordening betrekking heeft op een gebied waarvoor een bestemmingsplan is vastgesteld blijft die verordening van kracht voor zover zij niet in strijd is met dat bestemmingsplan. De verordening ontslaat de gemeente niet van de plicht om archeologie en bij wijziging Bro (Besluit ruimtelijke ordening) alle cultuurhistorische waarden integraal te betrekken bij vaststelling van een nieuw bestemmingsplan, alsmede een partiële herziening. Gemeenten hebben daarnaast ook de mogelijkheid met een paraplubestemmingsplan aanvullende regeling inzake de gemeentelijke culturele erfgoedwaarden te treffen op bestaande bestemmingsplannen.

De Erfgoedverordening 2018 is ingegaan op 1 maart 2018.

3.3.6 Groenplan Hengelo 2015

Het Groenplan Hengelo is een integrale benadering van het groen in Hengelo in relatie tot water, duurzaamheid en ecologie, met strategische afwegingen op het gebied van beheerbaarheid en investeringen. Het Groenplan bevat een visie op het groen in Hengelo in relatie tot de omgeving. Het groen in de stad is belangrijk voor gezondheid, ecologie, ruimtelijke vormgeving, beleving, ontspanning en ontmoeting. Doelstelling is het beschermen en versterken van de gezonde groene basis in de stad, ten behoeve van een optimale leefbaarheid nu én in de toekomst.
Het Groenplan biedt uitgangspunten voor inrichting, beheer en uitvoering, zowel intern als extern. Het Groenplan geeft herkenbare kaders voor de bewoners van de stad. Het plan biedt handvatten voor keuzes. De ruggengraat van het groen in de stad wordt gevormd door de hoofdgroenstructuur. De invulling van de hoofdgroenstructuur is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de verschillende groene disciplines binnen de gemeentelijke organisatie, en besproken met de externe groene partners. De kaart met de hoofdgroenstructuur is onderdeel van het vastgestelde Groenplan.

3.3.7 Welstandsnota

Op 1 februari 2018 is de aangepaste welstandsnota in de gemeente Hengelo vastgesteld. Deze nota biedt het toetsingskader voor de welstandsbeoordeling van bouwaanvragen met het doel de welstandsaspecten voor de burger inzichtelijker te maken. Het toetsingsniveau is gedifferentieerd, dat wil zeggen: streng waar nodig, soepel waar mogelijk. Waar veel mensen verblijven (bijvoorbeeld de binnenstad) of waar cultureel erfgoed aanwezig is (bijvoorbeeld Tuindorp 't Lansink) daar wordt streng getoetst. In woonwijken en andere delen van de stad waar weinig mensen verblijven wordt soepel of zelfs niet meer getoetst aan de welstandscriteria (sommige industrieterreinen). Om dit te realiseren zijn vier toetsingsniveaus ingevoerd: Behoud door ontwikkeling (voor monumenten), welstandsniveau hoog, welstandsniveau middel en welstandsvrij. De welstandscriteria zijn afgestemd op de stedenbouwkundige typologieën van de bebouwing. Elke bouwstijl heeft zo zijn eigen specifieke karakter en de toetsingsregels zijn hier op afgestemd. De toetsing heeft betrekking op situering hoofdvorm, gevelaanzichten (niveau middel) en materiaal- kl eurgebruik en detaillering. Het bestemmingsplan regelt de massa (hoogtes)en de locatie van de massa (rooilijnen). Voor sommige bouwplannen/ locaties worden zogenaamde 'ontwikkelcriteria' vastgesteld (beeldkwaliteitseisen) inclusief toetsingsniveau.

Naast de nota zijn twee verschillende kaarten van toepassing; een met de stedenbouwkundige typologieën en ontwikkelcriteria en een met het toetsingsniveau.

3.3.8 Gemeentelijke Nota Geluid (2015)

De doelstellingen van het gemeentelijke geluidbeleid uit de nota zijn:

- Bijdragen aan het realiseren van een goed woon- en leefklimaat in Hengelo;
- Handvat voor milieuvergunningen, maatwerkvoorschriften, evenementen en APV-vergunningen/ontheffingen;
- Handvat voor geluidambities bij ruimtelijke planvorming en het zonodig vaststellen van hogere geluidgrenswaarden;
- Verantwoording van de inzet van middelen om de geluidsituatie positief te beïnvloeden.

De nota geluid geeft aan hoe de gemeente Hengelo dit gestructureerd, volgens een vaste systematiek, wil aanpakken. Er is een gebiedsgerichte benadering. Hiertoe zijn in Hengelo vijf gebiedstypen onderscheiden; 1) Wonen, 2) Binnenstad en winkelgebieden, 3) Industrie en bedrijven, 4) Buitengebied en stadsparken en 5) Verkeerszones. Per gebiedstype zijn geluidambities (ambitiewaarden) en maximaal toegestane waarden (plafondwaarden) vastgelegd. Geluidsaspecten worden zoveel mogelijk in de initiatieffase van de ruimtelijke planontwikkeling betrokken, waarbij zoveel mogelijk de volgorde wordt aangehouden: eerst bronmaatregelen, dan overdrachtmaatregelen en dan pas maatregelen bij de ontvanger. Dit betekent o.a. dat waar nodig en mogelijk stillere wegdektypen worden toegepast. Als bronmaatregelen en/of overdrachtmaatregelen onvoldoende resultaat hebben, kan geluidbelasting tot maximaal de plafondwaarde voor het betreffende gebiedstype worden toegestaan onder de voorwaarde dat er sprake is van voldoende (akoestische) compensatie. Ook bij verkeersplannen wordt uitdrukkelijk rekening gehouden met effecten van geluid.

Bij functieveranderingen, zoals de omvorming van een kantoorgebouw naar woonfunctie, geldt op grond van het Bouwbesluit 2012 als geluidwerings-eis het "rechtens verkregen niveau". In veel gevallen geeft dit, naar de maatstaven van het geluidbeleid, onvoldoende waarborgen dat een acceptabel woon- en leefklimaat wordt verkregen. Het geluidbeleid geeft criteria om te beoordelen welke geluidwerende maatregelen nodig zijn om wel een goed woon- en leefklimaat te waarborgen.

3.4 Conclusie

Het bestemmingsplan past binnen de vastgestelde beleidskaders.

Hoofdstuk 4 Randvoorwaarden

4.1 Watertoets

Met de ondertekening van de Startovereenkomst 'Waterbeheer in de 21e eeuw' is in februari 2001 de watertoets in het leven geroepen. De watertoets is met ingang van 1 november 2003 wettelijk verplicht voor onder andere bestemmingsplannen. Het Waterschap Vechtstromen streeft ernaar de formele watertoets te vergemakkelijken door al in een vroeg stadium van de planvorming een bijdrage te leveren. Voor het plangebied is de digitale watertoets doorlopen. Het Waterschap Vechtstromen geeft een positief advies voor beide locaties. De toetssresultaten zijn opgenomen als bijlage Watertoets Deldenerdijk 55, Samenvatting Watertoets Deldenerdijk 55, Watertoets Wolfkaterweg 31 en Samenvatting Watertoets Wolfkaterweg 31 in de toelichting.

Waterbeleid

De Europese Kaderrichtlijn Water is richtinggevend voor de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit in de landen in de Europese Unie. Aan alle oppervlaktewateren in een stroomgebied worden kwaliteitsdoelen gesteld die in 2015 moeten worden bereikt. Ruimtelijk relevant rijksbeleid is verwoord in de Nota Ruimte en het Nationaal Waterplan (inclusief de stroomgebiedbeheerplannen).

Op provinciaal niveau zijn de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening richtinggevend voor ruimtelijke plannen.

Het Waterschap Vechtstromen heeft de beleidskaders van rijk en provincie nader uitgewerkt in het Waterbeheerplan 2016-2021. De belangrijkste ruimtelijk relevante thema's zijn waterveiligheid, klimaatbestendigheid omgeving en ruimte voor waterberging. Daarnaast is de Keur van Waterschap Vechtstromen een belangrijk regelstellend instrument waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden.

Op gemeentelijk niveau zijn het in overleg met Waterschap Vechtstromen opgestelde gemeentelijk Waterplan en het gemeentelijk Rioleringsplan van belang bij het afwegen van waterbelangen in ruimtelijke plannen.

Watersysteem

In het waterbeheer van de 21e eeuw worden duurzame, veerkrachtige watersystemen nagestreefd. Dit betekent concreet dat droge perioden worden doorstaan zonder droogteschade, vissterfte en stank, en dat in natte perioden geen overlast optreedt door hoge grondwaterstanden of inundaties vanuit oppervlaktewateren. Problemen worden niet afgewenteld op andere gebieden of latere generaties. Het principe "eerst vasthouden, dan bergen, dan pas afvoeren" is hierbij leidend. Rijk, provincies en gemeenten hebben in het Nationaal Bestuursakkoord Water doelen vastgelegd voor het op orde brengen van het watersysteem.

Afvalwaterketen

Het zoveel mogelijk scheiden van vuil en schoon water is belangrijk voor het bereiken van een goede waterkwaliteit. Door te voorkomen dat grote hoeveelheden relatief schoon hemelwater door rioolstelsels worden afgevoerd, neemt het aantal overstorten van verontreinigd rioolwater op oppervlaktewater af en neemt de doelmatigheid van de rioolwaterzuivering toe. Hierdoor verbetert zowel de kwaliteit van oppervlaktewateren waarop overstorten plaatsvinden als de kwaliteit van het effluent ontvangende oppervlaktewater. Indien het schone hemelwater door middel van infiltratie in het gebied wordt vastgehouden alvorens het wordt afgevoerd naar oppervlaktewater, draagt dit bovendien bij aan de duurzaamheid van het watersysteem. Vandaar dat het principe "eerst schoonhouden, dan scheiden, dan pas zuiveren" een belangrijk uitgangspunt is bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Als het hemelwater niet wordt aangekoppeld of wordt afgekoppeld van het bestaande rioolstelsel is oppervlakkige afvoer en infiltreren in de bodem uitgangspunt. Als infiltratie in de bodem niet mogelijk is, is lozing op het oppervlaktewater via een bodempassage gewenst.

Wateraspecten perceel Deldenerdijk 55

Waterhuishouding

Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. In het verleden is er in of rondom het plangebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd. De toename van het verharde

oppervlak is minder dan 1500m2. Het plangebied bevindt zich niet binnen een beschermingszone of herinrichtingszone langs een waterloop, primair watergebied, invloedszone zuiveringstechnisch werk of een retentiecompensatiegebied.

Voorkeursbeleid hemelwaterafvoer

In het plan wordt het afvalwater en het hemelwater behandeld via (de gekozen optie wordt hieronder bevestigd met ja): een gemengd stelsel

- een gescheiden stelsel: hemelwater wordt geinfiltreerd. ja
- een gescheiden stelsel: hemelwater wordt afgevoerd naar oppervlaktewater.
- hemelwater wordt afgevoerd naar een hemelwaterriool van een verbeterd gescheiden stelsel.

Aanleghoogte van de bebouwing

Voor de aanleghoogte van de gebouwen (onderkant vloer begane grond) wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 80 centimeter ten opzichte van de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG). Bij een afwijkende maatvoering is de kans op structurele grondwateroverlast groot. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte. Kelders dienen waterdicht te zijn. Om wateroverlast en schade in woningen en bedrijven te voorkomen wordt geadviseerd om een drempelhoogte van 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders, parkeergarages) moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van wateroverlast.

In het plan wordt er naar gestreefd het voorkeursbeleid van het waterschap op te volgen.

Watertoetsproces Deldenerdijk 55

De initiatiefnemer heeft het waterschap Vechtstromen geinformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De digitale Watertoets is bijgevoegd als bijlage 3 Watertoets Deldenerdijk 55 en bijlage 4 Samenvatting Watertoets Deldenerdijk 55 De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding.

De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen. Het waterschap Vechtstromen geeft een positief wateradvies.

Wateraspecten Wolfkaterweg 31

Waterhuishouding

Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. In het verleden is er in of rondom het plangebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd. De toename van het verharde oppervlak is minder dan 1500m2. Het plangebied bevindt zich niet binnen een beschermingszone of herinrichtingszone langs een waterloop, primair watergebied, invloedszone zuiveringstechnisch werk of een retentiecompensatiegebied.

Voorkeursbeleid hemelwaterafvoer

In het plan wordt het afvalwater en het hemelwater behandeld via (de gekozen optie wordt hieronder bevestigd met ja): een gemengd stelsel

- een gescheiden stelsel: hemelwater wordt geinfiltreerd. ja
- een gescheiden stelsel: hemelwater wordt afgevoerd naar oppervlaktewater.
- hemelwater wordt afgevoerd naar een hemelwaterriool van een verbeterd gescheiden stelsel.

Aanleghoogte van de bebouwing

Voor de aanleghoogte van de gebouwen (onderkant vloer begane grond) wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 80 centimeter ten opzichte van de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG). Bij een afwijkende maatvoering is de kans op structurele grondwateroverlast groot. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte. Kelders dienen waterdicht te zijn. Om wateroverlast en schade in woningen en bedrijven te voorkomen wordt geadviseerd om een drempelhoogte van 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders, parkeergarages) moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van wateroverlast.

In het plan wordt er naar gestreefd het voorkeursbeleid van het waterschap op te volgen.

Watertoetsproces Wolfkaterweg 31

De initiatiefnemer heeft het waterschap Vechtstromen geinformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De digitale Watertoets is bijgevoegd als bijlage 5 Watertoets Wolfkaterweg 31 en bijlage 6 Samenvatting Watertoets Wolfkaterweg 31. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding.

De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen. Het waterschap Vechtstromen geeft een positief wateradvies.

4.2 Flora en fauna

Vanaf 1 januari 2017 bestaat de Nederlandse natuurwetgeving uit de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt de drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De bevoegdheid is geheel bij de betreffende provincie, waarin de activiteit zich plaatsvindt, komen te liggen. De bescherming van soorten is verdeeld in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en overige soorten.

4.2.1 Wet natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming richt zich op behoud en herstel van biodiversiteit en het daarvoor benodigde leefgebied. De wet is sinds 1 januari 2017 van kracht en betreft een samenvoeging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet Natuurbescherming vormt het juridische kader voor natuurbescherming in Nederland, op basis van Europese regelgeving.

De doelstelling van de wet bestaat uit drie onderdelen:

1. behoud en herstel van biodiversiteit
2. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van natuur, ter vervulling van maatschappelijke functies, en
3. samenhangend beleid gericht op behoud van landschappen, ter vervulling van maatschappelijke functies.

Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit houdt in dat activiteiten met een (mogelijk) schadelijk effect op beschermde landschappen, gebieden en soorten, in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan alleen onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken.

In de wet Natuurbescherming is, naast verbodsbepalingen, een plicht opgenomen: de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen mag hebben voor alle in het wild levende flora en fauna en hun directe leefomgeving, beschermd of niet. De zorgplicht geldt ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend voor bepaalde activiteiten, of een zogeheten gedragscode wordt toegepast.

Behoud en herstel van biodiversiteit is in de wet via twee sporen uitgewerkt: gebiedsbescherming en soortenbescherming.

4.2.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Het beschermde areaal beslaat de in Europees verband aangewezen zogeheten Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Het betreft gebieden die worden beschermd vanuit de Habitat- en de Vogelrichtlijn. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden. Voor de Natura 2000-gebieden gelden specifiek omschreven instandhoudingsdoelstellingen.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, het Buurserzand & Haaksbergerveen, is gelegen op ongeveer 8 kilometer afstand van Deldernerdijk 55 en op ongeveer 7 kilometer afstand van Wolfkaterweg 31.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming.

Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk

voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN denkbaar zijn, is het noodzakelijk een NNN-toetsing uit te voeren.

4.2.3 Soortenbescherming

Dit onderdeel van de Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van dieren en planten. Het betreft beschermde soorten uit de Habitat- en de Vogelrichtlijn en daarnaast soorten die nationaal zijn aangewezen als specifiek beschermde soort.

Naast behoud en bescherming van soorten, regelt dit onderdeel het faunabeheer. Dit betreft schadebestrijding, jacht en bestrijding van overlast. Tevens regelt dit onderdeel de bestrijding van invasieve exoten.

De bescherming van bovengenoemde soorten is uitgewerkt in verbodsbepalingen. Deze houden onder andere in dat beschermde planten niet geplukt mogen worden en dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden. Ook de rust- en verblijfplaatsen van de dieren zijn beschermd.

4.2.4 Ruimtelijke ontwikkeling

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst of de beoogde activiteiten mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben voor in dat gebied voorkomende vaste rust- en verblijfplaatsen en/of de leefomgeving van beschermde soorten.

In de praktijk kan van de verbodsbepalingen worden afgeweken wanneer een passend instrument wordt ingezet (juridische borging). De Wet Natuurbescherming biedt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting de volgende instrumenten: vrijstelling, WABO omgevingsvergunning mét verklaring van geen bedenking, werken met een goedgekeurde gedragscode, of ontheffing.

- Vrijstelling van de verbodsbepalingen wordt verleend door de minister en door de provincie. Een lijst met vrijgestelde soorten is per provincie in de provinciale verordening opgenomen.
- Een WABO omgevingsvergunning met verklaring van geen bedenking houdt in dat in de aanvraag voor de activiteit het onderdeel natuurwetgeving wordt opgenomen (omgevingsvergunning 'met aanhaking Wet Natuurbescherming'). Het bevoegd gezag (de provincie of Omgevingsdienst) moet een verklaring van geen bedenking afgeven, die wordt verwerkt in de vergunning.
- Een gedragscode flora en fauna beschrijft het proces en de richtlijnen voor zorgvuldig handelen tijdens het verrichten van werkzaamheden op locaties met groeiplaatsen en/of (vaste) rust- en verblijfsplaatsen van beschermde soorten. De gedragscode moet zijn goedgekeurd door het bevoegd gezag.
- Een ontheffing moet worden aangevraagd bij de provincie of bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

4.2.5 Advies plangebied

Deldenerdijk 55

In het kader van de betreffende ontwikkeling is op perceel Deldenerdijk 55 een ecologische toetsing uitgevoerd (Quickscan natuurwetgeving Nieuwbouw woningen Erve Het Slag te Beckum, 2021, Van Der Molen Groenconsult). Deze toetsing is bijgevoegd als bijlage 8 Natuurtoets Deldenerdijk 55 bij de toelichting. Hieruit komt naar voren dat de voorziene werkzaamheden geen significant negatieve effecten hebben op het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied of op het Natuurnetwerk Nederland.

De voorziene werkzaamheden hebben eveneens geen negatieve gevolgen voor beschermde soorten. Een ontheffing Wet natuurbescherming onderdeel soortbescherming is op basis van het bovenstaande niet aan de orde.

De Wet natuurbescherming vormt derhalve geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

Wolfkaterweg 31

In het kader van de betreffende ontwikkeling is op perceel Wolfkaterweg 31 een ecologische toetsing uitgevoerd (Quickscan Natuurwetgeving Sloop schuren Erve Kerkveld te Beckum, 2021, Van Der Molen Groenconsult). Deze toetsing is bijgevoegd als bijlage 7 Natuurtoets Wolfkaterweg 31 bij de toelichting. Hieruit komt naar voren dat de voorziene werkzaamheden geen significant negatieve effecten hebben op het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied of op het Natuurnetwerk Nederland.

De voorziene werkzaamheden hebben eveneens geen negatieve gevolgen op beschermde soorten, mits broedende vogels - met name kerkuil - niet worden verstoord. Er zijn in totaal drie jaarrond beschermde nestplaatsen in de vorm van kerkuilenkasten in het plangebied aangetroffen. De nestkast voor kerkuil in de werktuigenloods zal verdwijnen. Daarvoor in de plaats is een nieuwe kast in de eik naast de boerderij geplaatst.

De Wet natuurbescherming vormt geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

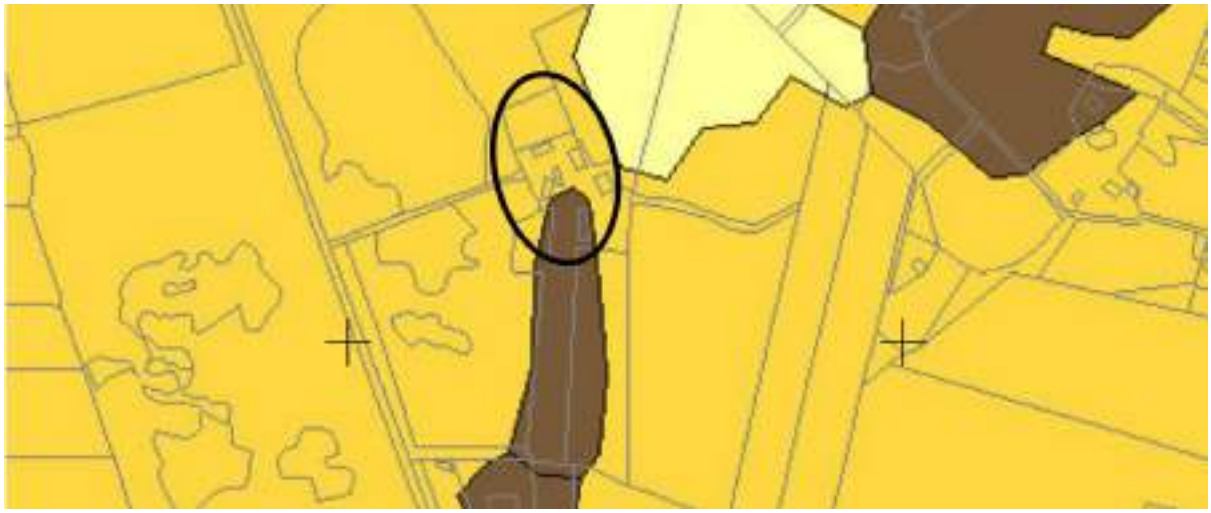
4.3 Archeologie en cultuurhistorie

4.3.1 Algemeen

In deze paragraaf wordt aan de hand van inventarisaties ingegaan op de in het plangebied aanwezige archeologische en cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplangebied.

4.3.2 Archeologische verwachting

Voor een uitgebreide beschrijving van het archeologisch beleid van de gemeente, wordt verwezen naar paragraaf 3.3.4. Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Hengelo staat aangegeven welke archeologische waarden aanwezig en te verwachten zijn. Een uitsnede van deze kaart is opgenomen in afbeelding 10 en 11.

Afbeelding 10: Uitsnede kaart archeologische verwachtingswaarde met het plangebied Deldenerdijk 55 globaal zwart omlijnd.

Afbeelding 11: Uitsnede kaart archeologische verwachtingswaarde met het plangebied Wolfkaterweg 31 globaal zwart omlijnd.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is het veiligstellen van de aanwezige (en aangetoonde) en de te verwachten archeologische waarden. Conform het verdrag van Valletta dient gestreefd te worden naar het behoud van archeologische resten in de archeologische verwachtingszones. Voor Hengelo is door middel van het maken van een archeologische verwachtingskaart inzichtelijk gemaakt waar zich archeologische resten kunnen bevinden. Ingrepen die kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van de archeologische resten binnen de terreinen van archeologische waarde (AMK-terreinen) dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen. In het kader van de Monumentenwet moet hiervoor een vergunning worden aangevraagd.

Op basis van de te verwachte dichtheden aan archeologische resten binnen de diverse verwachtingszones én de mogelijkheden die archeologisch onderzoek biedt om deze resten aan te tonen, wordt een onderzoeksplicht geadviseerd voor ingrepen met een omvang groter dan 250 m2 binnen de verwachtingswaarde type erf, ingrepen met een omvang groter dan 2500 m2, waarbinnen een hoge verwachtingswaarde geldt en voor ingrepen groter dan 5000 m2, waarvoor een middelmatige of lage verwachtingswaarde geldt. De minimum onderzoekseis voor een archeologisch onderzoek is een archeologisch bureauonderzoek waarin de ingreep op zijn schadelijkheid wordt beoordeeld en wordt geadviseerd over de noodzaak tot het nemen van vervolgstappen in de vorm van veldonderzoek.

4.3.3 Archeologie in het plangebied

4.3.3.1 Verwachtingswaarden

Het plangebied Deldenerdijk 55 ligt grotendeels binnen een zone met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde (zie afbeelding 10). Geomorfologisch gezien ligt het plangebied grotendeels in een gebied met dekzandwelvingen en -vlakten. Het betreft een relatief vlak gebied tussen de hogere dekzandruggen en lage gebieden waar vooral kleinere en wat lagere dekzandopduikingen aanwezig waren. Dergelijke gebieden kennen niet de lange bewonings- en gebruikscontinuïteit van de hogere en grotere dekzandruggen maar werden in tijden van grotere bevolkingsdruk benut. Dergelijke gebieden hebben een middelhoge verwachtingswaarde. De archeologische resten liggen vaak vlak onder het maaiveld en zijn daardoor kwetsbaar voor bodemingrepen. Archeologische resten zijn hierdoor vaak minder goed geconserveerd. In het zuidelijk deel is sprake van een hoge archeologische verwachtingswaarde. Het betreft hier een uitloper van een dekzandrug waarop sinds de middeleeuwen bouwlanden zijn aangelegd en waarop vanaf het einde van de late middeleeuwen dikke enkeerdgronden zijn ontstaan. Dergelijke dekzandruggen met oude bouwlanden blijken van oudsher de meest gunstige condities voor vroege landbouwers geboden te hebben en doorgaans worden op die ruggen, onder een dik plaggendek, sporen van bewoning, landbouw en begravingen gevonden, soms teruggaand tot in het Midden-Neolithicum. Gezien de grote kans op de aanwezigheid van archeologische sporen hebben deze gebieden een hoge archeologische verwachtingswaarde. Bovendien zijn eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen door de beschermende werking van een dik plaggendek ook vaak redelijk goed in de bodem behouden.

Voor het plangebied Wolfkaterweg 31 geldt dat deze grotendeels binnen een zone met een hoge archeologische verwachtingswaarde ligt (zie afbeelding 11). Dit komt door de ligging van het plangebied op een dekzandrug met plaggendek. De randen van het plangebied liggen in een gebied van dekzandwelvingen.

4.3.3.2 Bekende vindplaatsen en monumenten

Binnen beide plangebieden zijn in het landelijk datasysteem ARCHIS geen terreinen van archeologische waarde geregistreerd. Ook in de directe nabijheid (<400 m) van de plangebieden zijn geen archeologische waarnemingen bekend.

4.3.3.3 Uitgevoerde onderzoeken

In beide plangebieden heeft nog geen archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Tevens zijn er geen onderzoeken in de directe nabijheid uitgevoerd.

4.3.3.4 Vertaling naar planregels

Op grond van gemeentelijk beleid bij de Archeologische waarden- en verwachtingskaart geldt een onderzoekplicht indien bij bodemingrepen dieper dan 40 cm wordt gegraven en over een oppervlakte van meer dan 2.500 m2 bij een hoge archeologische verwachting en bij meer dan 5.000 m2 bij een middelhoge verwachting. Vrijstelling van archeologisch onderzoek geldt voor bodemingrepen met oppervlaktes en dieptes die onder de bovengenoemde diepte- en oppervlaktegrenzen liggen. De zones met deze verwachtingswaarden moeten in het bestemmingsplan met de medebestemming "archeologische waarde middelhoog" en "archeologische waarde hoog" worden aangeduid. Voor deze bestemmingen gelden bestemmingsregels. Voor deze bestemmingen dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden indien bodemingrepen boven de vrijstellingsgrenzen uit komen.

Het kan zijn dat van de onderzoekverplichting afgeweken mag worden. Aan de hand van historische gegevens en recente activiteiten en bouwgeschiedenis ter plaatse kan blijken dat onderzoek niet nodig

is. Daartoe dient de regio-archeoloog geconsulteerd te worden en kan de initiatiefnemer worden gevraagd om relevante gegevens aan te leveren.

Voorschriften en vrijstellingsgrenzen in verband met archeologische waarden en verwachtingen - geldend voor het huidige plangebied:

- Zones met een hoge verwachtingswaarde
  In zones met een hoge verwachtingswaarde dient archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden indien uit plannen blijkt dat de bodem over een oppervlakte van meer dan 2.500 vierkante meter dieper dan 40 cm wordt vergraven. Hiervoor zal eerst door de gemeente middels een quick-scan worden beoordeeld of onderzoek zinvol is.
- Zones met een middelhoge verwachtingswaarde
  In de zones met een middelhoge verwachtingswaarde dient archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden indien uit plannen blijkt dat de bodem over een oppervlakte van meer dan 5.000 vierkante meter dieper dan 40 cm wordt vergraven. Ook hiervoor zal eerst door de gemeente middels een quick-scan worden beoordeeld of onderzoek zinvol is.

4.3.4 Cultuurhistorische waarden

Vanaf 1 januari 2012 is het verplicht om in ruimtelijke plannen rekening te houden met cultuurhistorische waarden. Om een stabiele en meer structurele basis te geven aan de borging van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening, is per 1 januari 2012 aan artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) toegevoegd dat gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen niet alleen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden onder de grond (archeologische waarden), maar ook met waarden boven de grond. Dat betekent dat gemeenten een analyse moeten maken van de cultuurhistorie in een bestemmingsplangebied en daar conclusies aan moeten verbinden die in het bestemmingsplan verankerd worden.

Cultuurhistorische waarden omvatten meer dan alleen bouwhistorische objecten en monumenten waarop tot voorheen vaak alleen de aandacht lag in bestemmingsplannen. Door middel van een historisch-geografische inventarisatie dienen ook cultuurlandschappellijke structuren en elementen in beeld gebracht te worden, zoals oude infrastructuur, verkavelingsstructuren en elementen daarin zoals houtwallen, beeklopen en essen, en moet ook gedacht worden aan het stedenbouwhistorische karakter van wijken en gebieden. Belangrijk is om na te gaan wat het 'eigene' van een gebied is en dat met al zijn elementen en structuren in beeld te brengen.

De resultaten van de inventarisatie worden gewogen om antwoord te geven op de vraag welke ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied toelaatbaar worden geacht. Dit wordt vervolgens uitgewerkt binnen het instrument dat de burgers bindt: het bestemmingsplan.

De gemeente Hengelo heeft nog geen specifiek beleid dat de aanpassing van de Bro regelt. In dit bestemmingsplan wordt met de inventarisatie van cultuurhistorische waarden echter voorzien in de eisen volgens het Bro.

4.3.5 Cultuurhistorie in het plangebied

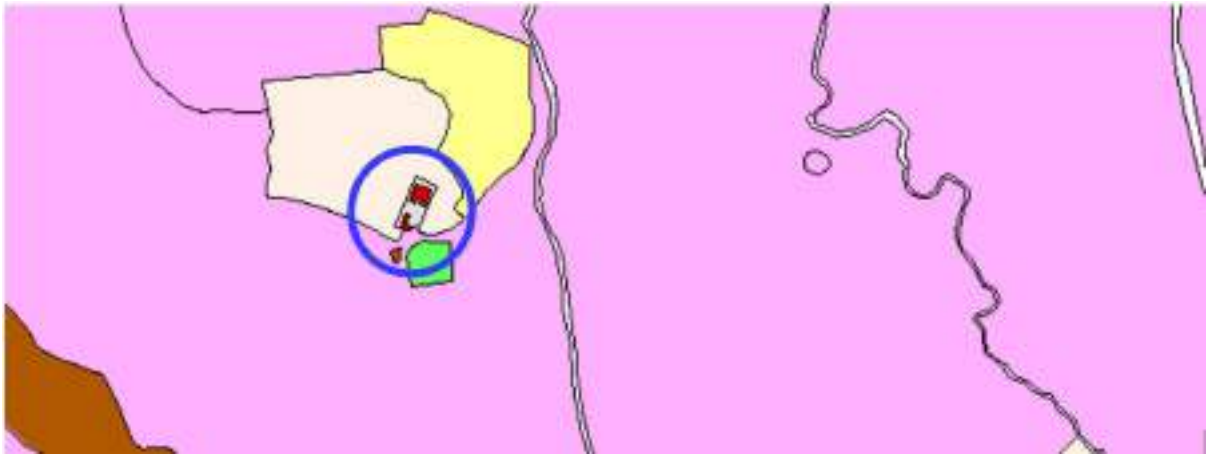
4.3.5.1 Historische ontwikkeling van het plangebied

Het plangebied Deldenerdijk 55 ligt in de voormalige marke Oele - Deldenerzijde. Tot het ontstaan van de gemeente Hengelo in 1811 behoorde Oele tot het richterambt Delden. Al aan het begin van de 19e eeuw was het bebouwd. Het plangebied stond bekend onder de naam 'Het Slags Veld' en was in eigendom van Gerrit Slag, landbouwer van beroep.

Afbeelding 12: Situatie van het plangebied Deldenerdijk 55 rond 1832 (globaal blauw omlijnd), bron: hisgis.nl.

Het plangebied Wolfkaterweg 31 ligt in de voormalige marke Beckum. Ook dit plangebied kende aan het begin van de 19e eeuw bebouwing. De locatie stond bekend onder de naam 'de Hayinkhoek' en was in eigendom van Huis Twickel.

Afbeelding 13: Situatie van het plangebied Wolfkaterweg 31 rond 1832 (globaal blauw omlijnd), bron: hisgis.nl.

Beide erven worden niet genoemd op de Historische Kaart van Twente ca. 1500. Het is dus aannemelijk dat de oorsprong van de erven ergens tussen 1500 en 1832 gezocht moet worden.

4.3.5.2 Historisch geografische kenmerken

Gezien de ligging van beide plangebieden in het buitengebied hebben er weinig ingrepen plaatsgevonden die afbreuk hebben gedaan op de cultuurhistorische waarden van het landschap. Het wordt aangeraden bij de herinrichting van het gebied rekening te houden met de cultuurhistorische inrichting van het plangebied.

4.3.5.3 Gebouwde objecten en monumenten

Hengelo heeft 80 rijksmonumenten (RM), 130 gemeentelijke monumenten (GM, waarvan 3 met de status voorgedragen), 35 beschermde gemeentelijk karakteristieke panden (BGKP) en een beschermd dorpsgezicht, Tuindorp 't Lansink. Daarnaast zijn door het rijk in het kader van de wederopbouw twee aandachtsgebieden aangewezen. Dit zijn de binnenstad en Klein Driene/de Noork. Inmiddels zijn in het buitengebied en in het beschermde Tuindorp 't Lansink circa 500 karakteristieke objecten aangewezen. Op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de gemeente Hengelo (https://www.hengelo.nl/Welkom-in-Hengelo/Beheer/Overige-pagina-s/Cultuurwaarden.html) is te zien dat de woonboerderij aan de Wolfkaterweg 31 en Deldenerdijk 53 zijn (net buiten plangebied gelegen) aangegeven als karakteristiek panden. Tot slot heeft de Erfgoedcommissie een lijst van waardevolle panden opgesteld. Deze objecten hebben geen juridische status, maar zijn bedoeld om de eigenaren bewust te maken van hun waardevol bezit.

Binnen het plangebied Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 zijn geen rijks- en gemeentelijke monumenten aanwezig.

4.3.5.4 Beleid en aanbevelingen cultuurhistorie

Voor wat betreft cultuurhistorische structuren en objecten gelden geen specifieke aanbevelingen.

4.4 Milieu

4.4.1 Bedrijven en milieuzonering

Er moet voldoende ruimtelijke scheiding worden aangehouden tussen milieubelastende activiteiten en gevoelige functies, zoals woningen, scholen en zorginstellingen. Door voldoende ruimtelijke scheiding moet worden voorkomen dat:

a. bij woningen en andere gevoelige functies ontoelaatbare overlast ontstaat en;
b. bedrijven onevenredige maatregelen moeten treffen om aan milieuregels te kunnen voldoen.

In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' (uitgave 2009) worden voor een groot aantal bedrijfstakken en milieubelastende activiteiten richtafstanden geadviseerd. Deze VNG-uitgave wordt algemeen geaccepteerd als richtlijn voor de aan te houden richtafstanden in nieuwe situaties. Als wordt voldaan aan de geadviseerde afstanden tussen een bedrijf en een gevoelige functie, mag er in zijn algemeenheid van worden uitgegaan dat een bedrijf in redelijkheid aan de milieuregels kan voldoen en dat ontoelaatbare (milieu)hinder bij woningen en andere gevoelige functies worden voorkomen.

Beoordeling

Het plan betreft het mogelijk maken van één extra (rood voor rood) woning op de percelen Wolfkaterweg 31 en Deldenerdijk 55. Rondom om het plangebied van perceel Wolfkaterweg 31 zijn enkele bedrijven (kwekerij, verblijfsrecreatie) aanwezig. Geen van de bedrijven heeft een invloedgebied tot over het plangebied. Er is ter plaatse dan ook geen sprake van een ontoelaatbare verstoring van het goede woon- en leefklimaat. Evenmin worden door het mogelijk maken van een woning bedrijven in de omgeving in hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden beperkt.

Rondom om het plangebied van perceel Deldenerdijk 55 is een agrarisch bedrijf en een aantal woningen aanwezig. Het agrarisch bedrijf (afstand rond 300 meter) heeft geen invloedgebied tot over het plangebied. Er is ter plaatse dan ook geen sprake van een ontoelaatbare verstoring van het goede woon- en leefklimaat. Evenmin worden door het mogelijk maken van een woning bedrijven in de omgeving in hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden beperkt.

4.4.2 Bodem

Deldenerdijk 55

Ten behoeve van de bestemmingswijziging is voor perceel Deldenerijk 55 een bodemonderzoek uitgevoerd (Verkennend bodemonderzoek Deldenerdijk 55 te Hengelo; Terra Agribusiness; 2020-210; 18 jan 2021). Het bodemonderzoek is uitgevoerd op de percelen F1876(ged.), F1877(ged.), F1878(ged.), F1879(ged.), F1884 (ged.), F1886 (ged.) Hengelo. Dit bodemonderzoek is bij de toelichting gevoegd als bijlage 9 Bodemonderzoek Deldenerdijk 55

Op basis van de resultaten van de bodemonderzoek kan de conclusie worden getrokken dat er vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmeringen zijn voor het toekomstige gebruik (wonen) van perceel Deldenerdijk 55.

Wolfkaterweg 31

Ten behoeve van de bestemmingswijziging is voor het plangebied een bodemonderzoek uitgevoerd (Verkennend bodemonderzoek Wolfkaterweg 31 te Hengelo; Terra Agribusiness; 2020-211; 18 jan 2021. Het bodemonderzoek is uitgevoerd op een deel van perceel H1193 gemeente Hengelo. Dit bodemonderzoek is bij de toelichting gevoegd als bijlage 10 Bodemonderzoek Wolfkaterweg 31

Op basis van de resultaten van de bodemonderzoek kan de conclusie worden getrokken dat de locatie niet geheel vrij is van bodemverontreiniging. Ter plaatse van druppelzone DZ2 (geel markering in bovenstaande afbeelding) is asbest in de bodem aangetroffen. Het betreft een beperkte bodemverontreiniging met asbest. Omdat het aangetroffen gehalte (1.600 mg/kg ds.) ter plaatse van DZ2 hoger is dan de interventiewaarde (100 mg/kg ds.) is er sprake van een ernstig geval van bodemverontreiniging. Voordat de locatie gebruikt kan worden voor het beoogde gebruik (wonen) zal deze hiervoor geschikt gemaakt moeten worden. Voor de ingebruikname zal een bodemsanering moeten worden uitgevoerd.

De benodige bodemsanering is inmiddels uitgevoerd en het bevoegde gezag Wet bodembescherming heeft ingestemd met het behaalde saneringsresultaat (locatiecode:BO-2021-0109). Hiermee is de bodemkwaliteit geen belemmering meer voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

4.4.3 Geluid

De 'Nota geluid' van de gemeente Hengelo heeft als uitgangspunt dat de geluidbelasting het goede woon-en leefklimaat niet mag verstoren. Dit betekent niet voor alle delen van Hengelo hetzelfde. Bewoners van bijvoorbeeld de binnenstad of bewoners langs een drukke invalsweg zullen andere verwachtingen hebben dan bewoners van specifieke woongebieden. Daarom zijn in Hengelo vijf gebiedstypen onderscheiden:

- Wonen;
- Binnenstad en winkelgebieden;
- Industrie en bedrijven;
- Buitengebied en stadsparken;
- Verkeerszones.

Per gebiedstype zijn ambitie- en plafondwaarden vastgesteld. De ambitiewaarde is het geluidniveau dat

wordt nagestreefd. De plafondwaarde is het maximale niveau dat onder voorwaarden kan worden toegestaan.

De Wet geluidhinder definieert zones langs industrieterreinen, wegen en spoorwegen. Bij het realiseren van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen een zone moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd en moet de wettelijke geluidgrenswaarde in acht worden genomen.

Wegverkeerslawaai

Deldenerdijk 55

Perceel Deldenerdijk 55 ligt in het gebiedstype 'buitengebied'. Uit de geluidskaart van de gemeente blijkt dat het geluidsniveau op perceel Deldenerdijk 55 ruim onder de voorkeurswaarde van 48 Db ligt. Zonder berekening kan dan ook worden gesteld dat kan worden voldaan aan de ambitiewaarde van 43 dB uit het gemeentelijk geluidbeleid en aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Voor wat het verkeerslawaai betreft is er dan ook sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Afbeelding 14: fragment geluidkaart van perceel Deldenerdijk 55

Wolfkaterweg 31

Perceel Wolfkaterweg 31 ligt in het gebiedstype 'buitengebied'. Uit de geluidskaart van de gemeente blijkt dat het geluidsniveau op perceel Wolfkaterweg 31 onder de voorkeurswaarde van 48 Db ligt. De rood voor rood woning wordt ruim achter de voorgevel van de bestaande woning gebouwd zonder berekening kan worden gesteld dat het geluid onder de wettelijke voorkeursgrenswaarde van 48 dB blijft. Voor wat het verkeerslawaai betreft is er dan ook sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Afbeelding 15: fragment geluidkaart van perceel Wolfkaterweg 31

Industrielawaai

De percelen van het plangebied liggen niet binnen de invloedsfeer van een industrieterrein. Het aspect industrielawaai is daarom niet van belang.

Railverkeerslawaai

Het percelen van het plangebied liggen niet binnen de zone van één van de spoortrajecten door Hengelo. Het aspect railverkeerslawaai is daarom niet van belang.

Luchtvaartlawaai

Het plangebied ligt buiten de zone van het vliegveld Twente. Het aspect luchtvaartlawaai is daarom niet van belang.

4.4.4 Externe veiligheid

Externe veiligheid omvat het beheersen van de risico's voor de omgeving door de productie, de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen (binnen bedrijven) en door het transport van gevaarlijke stoffen (via wegen, waterwegen, spoorwegen en buisleidingen). De externe veiligheidsrisico's worden enerzijds bepaald door de mogelijke effecten die een calamiteit met gevaarlijke stoffen kan hebben en anderzijds door de kans dat een calamiteit optreedt.

De normering voor de externe veiligheid rond bedrijven is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). De normering voor de externe veiligheid langs rijkswegen en spoorwegen is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Voor buisleidingen is de normering voor externe veiligheid vastgelegd in het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen (Bevb).

Het externe veiligheidsrisico wordt uitgedrukt in twee grootheden, het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Aan het plaatsgebonden risico is een wettelijke contour verbonden waarbinnen geen nieuwe kwetsbare objecten mogen worden geprojecteerd. Het groepsrisico is de kans dat een groep personen dodelijk wordt getroffen door een incident met gevaarlijke stoffen.

Beoordeling

In de omgeving van het perceel Deldenerdijk 55 bevinden zich geen risicovolle bedrijven met een invloedsgebied tot over het plangebied. Ook bevinden zich in de omgeving geen transportassen waarover substantiële hoeveelheden gevaarlijke stoffen worden vervoerd. De woningen aan de Deldenerdijk 55 bevinden zich niet binnen het invloedsgebied van een buisleiding.

In de omgeving van het perceel Wolfkaterweg 31 bevinden zich geen risicovolle bedrijven met een invloedsgebied tot over het plangebied. Ook bevinden zich in de omgeving geen transportassen waarover substantiële hoeveelheden gevaarlijke stoffen worden vervoerd. In de nabijheid van Wolfkaterweg 31 (ongeveer 250 meter) bevindt zich een gasleiding. De woningen liggen buiten het invloedsgebied van de gasleiding. De extra rood voor rood woning zal dan ook niet bijdragen aan een toename van het groepsrisico.

Afbeelding 16: fragment risicokaart waarop de percelen Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 zijn aangegeven

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor dit plan.

4.4.5 Luchtkwaliteit

In titel 5.2 van de Wet milieubeheer zijn de luchtkwaliteitseisen opgenomen die het bevoegd gezag bij het nemen van ruimtelijke en infrastructurele besluiten in de besluitvorming moet betrekken.

Indien het project:

a. niet leidt tot overschrijdingen van de grenswaarden en/of;
b. niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit en of;
c. 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan verslechtering van de luchtkwaliteit en/of;
d. onderdeel is van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit;

is luchtkwaliteit geen belemmering voor het plan.

Een woningbouwplan draagt op grond van de ministeriële regeling niet in betekenende mate bij aan de luchtkwaliteit als minder dan 1500 woningen worden gerealiseerd. Dit plan maakt de realisatie van 2 exra rood voor rood woningen mogelijk. Het aspect luchtkwaliteit vormt dan ook geen belemmering.

4.4.6 (Radar)Obstakel- en verstoringsgebieden

Het plangebied ligt binnen het radarverstoringsgebied van het radarstation Twente en, voorzover het perceel Wolfkaterweg 31 betreft, binnen het gebied waar op grond van het luchthavenbesluit Twente Airport beperkingen gelden in verband met de vliegveiligheid:

- Op grond van artikel 2.4. van de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (bouwbeperking radarverstoringsgebieden) geldt een hoogtebeperking bepaald door een denkbeeldige rechte lijn die wordt getrokken vanaf de top van de radarantenne oplopend met 0,25 graden. Voor de punt van het Hengelose grondgebied dat het dichtst bij het radarstation ligt, betekent dat een bouwhoogte van maximaal 88 meter boven NAP. Voor verder weg gelegen delen geldt uiteraard een grotere maximale bouwhoogte.
- In bijlage V-6A (kaartdelen 1 en 2) van het luchthavenbesluit zijn opgenomen de maximale bouwhoogtes die moeten worden aangehouden in verband met de vliegveiligheid (de Obstakel Limitatieve Vlakken). De hoogtebeperkingen betreffen 80 meter boven NAP in het deel van het Hengelose grondgebied dat het dichtst bij het vliegveld ligt tot 185 meter in verder weg gelegen delen.
- In bijlage V-6B (kaartdelen 1 en 2) van het luchthavenbesluit zijn opgenomen de maximale bouwhoogtes die moeten worden aangehouden in verband met de naderings- en vertrekroutes (obstakelvlakken voor nadering en vertrekroutes). Deze gebieden beslaan slechts een beperkt deel van het Hengelose grondgebied en geven in die delen een beperking van de bouwhoogte van 80 tot 180 meter boven NAP.

Het plan laat geen bouwhoogte toe welke in strijd is met de hoogtebeperkingen vanwege de vliegveiligheid en de aanwezigheid van de radar.

4.4.7 Vormvrije mer-beoordeling

Wettelijk kader

Uit de Wet milieubeheer in samenhang met het Besluit milieueffectrapportage (Besluit mer) volgt dat voorafgaand aan de vaststelling van een bestemmingsplan dat voorziet in "de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject" (kolom 1 van onderdeel D 11.2 van de bijlage bij het Besluit mer) beoordeeld moet worden of er zodanige belangrijke nadelige milieueffecten zijn te verwachten dat het nodig is om eerst een milieueffectrapport (MER) op te stellen. Bij de beoordeling moeten de criteria worden betrokken uit bijlage III van de mer-richtlijn.

De omvang van het project ligt ruim onder de drempelwaarden genoemd in kolom 2 van onderdeel D 11.2 van de bijlage bij het Besluit mer waarboven een formele mer-beoordeling nodig is.

Op grond van artikel 7.19 Wet milieubeheer moet het bevoegd gezag voorafgaand aan de ter inzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan beslissen of er vanwege belangrijke nadelige milieugevolgen van het plan een milieueffectrapport nodig is. Bij deze afweging moet rekening worden gehouden met de relevante criteria uit bijlage III van de mer-richtlijn:

- de fysieke kenmerken van de activiteit;
- de locatie van de activiteit, met bijzondere aandacht voor de kwetsbaarheid van het milieu in gebieden waarop de activiteit van invloed kan zijn;
- de waarschijnlijk belangrijke gevolgen die de activiteit voor het milieu kan hebben, met specifieke aandacht, voor zover van toepassing, voor de gevolgen van emissies en productie van afvalstoffen en voor het gebruik van natuurlijke hulpbronnen (met name, bodem, land, water en biodiversiteit);
- de eventuele maatregelen die zijn getroffen om nadelige gevolgen voor het milieu te vermijden of te voorkomen.

Locatie en kenmerken van het plan

De twee locaties van het plangebied liggen in het buitengebied van Hengelo. Het betreft twee agrarische bouwkavels en een deel landbouwgrond. De agrarische bouwkavels en het deel landbouwgrond kennen geen bijzondere natuurwaarden of bijzondere natuurlijke hulpbronnen. Het ligt niet binnen een grondwaterbeschermingsgebied. De percelen van plangebied liggen respectievelijk op ruim 6,5 en 8 km van het Natura 2000 gebied Buurserzand & Haaksbergerveen.

Beoordeling en motivering

Met het plan worden slechts 2 woningen mogelijk gemaakt. De betreffende gronden waren voorheen in

gebruik als agrarisch bouwvlak en gedeeltelijk als landbouwgrond. De nieuwe woningen worden grondgebonden woningen met tuin. Ten opzichte van het eerdere gebruik, is het dan ook niet te verwachten dat het plan substantiële negatieve gevolgen heeft voor de biodiversiteit. Bovendien wordt ter compensatie voor de twee woningen 2043 m2 aan stalruimte gesloopt.

Het bouwbesluit stelt in afdeling 5.2 eisen aan de milieubelasting van de toe te passen materialen. Om die reden is het niet aannemelijk dat er als gevolg van de toe te passen bouwmaterialen belangrijke nadele milieugevolgen zijn te verwachten. Op grond van de gaswet is het niet toegestaan om de nieuw te bouwen woningen aan te sluiten op het aardgasnet. In de gebruiksfase zal dan ook weinig verbranding van brandstoffen plaatsvinden en is de emissie van stikstofoxiden gering. De extra verkeersbewegingen ten gevolge van twee woningen zullen geen significante stikstofdepositie geven op het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen.

Conclusie

Gelet op:

- de kenmerken en locatie van het plan;
- de (beperkte) gevolgen die het plan naar verwachting voor het milieu kan hebben;
- de relevantie beoordelingscriteria hierbij uit bijlage III van de mer-richtlijn;
- voorgaande overwegingen;

wordt geconcludeerd dat het plan naar verwachting geen zodanig belangrijke gevolgen voor het milieu zal hebben dat voorafgaand aan de vaststelling van het plan een milieueffectrapport moet worden opgesteld.

4.5 Economische uitvoerbaarheid

De ontwikkeling van het plangebied betreft een particulier initiatief. De kosten die verband houden met de bestemmingsplanherziening, alsmede de uitvoering van het plan, komen voor rekening van de initiatiefnemer. Dit is in een Rood voor Rood overeenkomst tussen initiatiefnemer en de gemeente Hengelo vastgelegd. In verband hiermee kan worden geconcludeerd dat het plan economisch uitvoerbaar is. Aangezien het kostenverhaal anderszins verzekerd is hoeft de raad geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 Wro vast te stellen.

Hoofdstuk 5 Het bestemmingsplan

5.1 Het digitale bestemmingsplan

Volgens het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) wordt een bestemmingsplan met de daarbij behorende toelichting langs elektronische weg vastgelegd. Het bestemmingsplan wordt in die vorm ook vastgesteld, tegelijk met een volledige analoge verbeelding van het bestemmingsplan op papier. Indien de digitale en de analoge verbeelding tot interpretatieverschillen leiden, is de digitale verbeelding beslissend.

Het Bro laat echter de feitelijke digitale werkwijze voor een groot gedeelte over aan een ministeriële regeling, de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012, met de daarbij behorende standaarden. Het gaat daarbij om de inrichting, de vormgeving, de verbeelding, de beschikbaarstelling, de authenticiteit, de integriteit, de volledigheid, de vaststelling en de bekendmaking van de digitale ruimtelijke informatie. De regeling bestaat uit een set normen (die verplicht zijn voorgeschreven) en een pakket aan praktijkrichtlijnen die uitleggen hoe de verplichte normen toegepast kunnen worden.

Voorliggend bestemmingsplan voldoet aan alle verplichte onderdelen van de standaarden.

5.2 Planopzet

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de regels en bijbehorend GML-bestand waarin de geometrisch bepaalde planobjecten zijn vervat. Het .GML-bestand en de regels dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels;
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels;
4. Overgangs- en slotregels.

In het navolgende worden de regels per hoofdstuk toegelicht.

5.2.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied.

5.2.1.1 Begrippen

Dit artikel bevat de definities van de in de regels gebruikte begrippen, waarmee een eenduidige interpretatie van deze begrippen is vastgelegd.

5.2.1.2 Wijze van meten

De "wijze van meten" geeft onder meer regels waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

5.2.2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de verschillende bestemmingen die voorkomen in het plangebied. Voor ieder gebied op de verbeelding is de bestemming aangegeven. In de regels is onder andere aangegeven welk gebruik is toegestaan, wat er gebouwd mag worden en wat verboden is. Hieronder worden de verschillende bestemmingen en dubbelbestemmingen toegelicht.

5.2.2.1 Agrarisch met waarden - Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden

Op de gronden met de bestemming Agrarisch met waarden - Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden is de bestemmingsregeling gericht op:

1. bescherming van het agrarisch grondgebruik;
2. bescherming van de landschappelijke waarden;
3. bescherming van de natuurwaarden;
4. bescherming en behoud van cultuurhistorische waarden;
5. behoud van de waarden voor het gebied voor extensieve recreatieve uitloop.

Een groot deel van het buitengebied van de gemeente Hengelo wordt reeds lang beheerd door het landgoed Twickel. Dat deel van het buitengebied wordt gekenmerkt door een intensieve verwevenheid van natuurgebieden (heide, schraalgraslanden) en bosopstanden, afgewisseld met veelal fraaie landerijen. Grote delen van dit gebied zijn dan ook aangemerkt als provinciale ecologische hoofdstructuur.

Het mag duidelijk zijn dat de binnen dit gebied gelegen agrarische gronden naast agrarische, tevens in bijzondere mate landschappelijke en natuurwaarden hebben. Het geheel is leef- en fourageergebied voor zoogdieren, amfibieën en reptielen en diverse vleermuissoorten. Het gebied is rijk aan dagvlindersoorten, vogelsoorten, bossen en kleinschalige landschappen, droge heiden en vochtige/natte cultuurlanden.

Floristisch herbergt dit gebied een veelheid aan vegetatietypen. De sterke mate van afwisseling tussen deels extensief (vaak grasland) gebruikte landbouwgronden en bos- en natuurterreinen draagt zorg voor een veelheid aan biotopen en waardevolle ecologische overgangssituaties.

Naast de genoemde waarden heeft het gebied ook een grote cultuurhistorische waarde. Tot de cultuurhistorische waarden kunnen behoren ruimtelijke en landschappelijke objecten en elementen, behorend tot de architectuurhistorie, archeologie of historische geografie. De cultuurhistorische waarden gaan dus verder dan enkel de panden aan welke vanuit de Monumentenwet een monumentale waarde is toegekend. Er kan hierdoor gesproken worden van een landschappelijk-agrarisch-ecologisch en cultuurhistorische eenheid, welke door haar (afwisselende) samenhang het geheel aan waarden bepaalt. Een bestemming "Agrarisch met waarden - Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden" doet daarmee het meest recht aan de binnen dit geheel gelegen agrarische gronden.

De waarden die hier beschermd worden zijn het agrarisch gebruik, de ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden, daarmee samenhangend de als waardevol aangemerkte landschapselementen, de meer of minder waardevolle graslanden en de in het gebied aanwezige onverharde paden en wegen en het relïef dat wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van esruggen.

5.2.2.2 Wonen

Op de gronden met de bestemming Wonen is het toegestaan om woningen te bouwen. Met daarbij ondermeer erven, tuinen, waterpartijen.

Zoals in ieder buitengebied is ook in Hengelo de situatie zo gegroeid dat plaatselijk sprake is van een grote hoeveelheid burgerwoningen. Er zal terughoudend worden omgegaan met het bouwen van nieuwe burgerwoningen in het buitengebied. De bouw van nieuwe burgerwoningen is daarom uitgesloten, met uitzondering van deelname aan de regelingen "Rood voor rood, VAB, Nieuwe landgoederen".

Woningsplitsing is beperkt toegestaan in situaties waarin bepaalde waarden behouden moeten blijven. Voormalige boerderijen kunnen worden gesplitst: het betreft typisch Twentse en Twickel boerderijen, waar stallen of andere bedrijfsruimten zijn geïntegreerd in de bouwmassa's. Ook woningen die anderszins cultuurhistorisch waardevol -veelal beeldbepalend- zijn, en als zodanig zijn aangemerkt in het bestemmingsplan - komen in aanmerking voor woningsplitsing.

De splitsing is gebonden aan strikte voorwaarden (waaronder het niet hinderen van omliggende agrarische bedrijven en een minimale inhoudsmaat).

Burgerwoningen krijgen uitbreidingsmogelijkheden tot maximaal 750 m3 (inclusief mogelijke inwoning).

Om te voorkomen dat bestaande woningen worden afgebroken en op een andere locatie worden herbouwd, is in de regels aangegeven dat een woning bij algehele herbouw dient te worden teruggebouwd op de bestaande fundamenten. Van deze eis kan ontheffing worden verleend, zij het dat herbouw op een andere locatie (vanzelfsprekend binnen het betreffende perceel) o.a. stedenbouwkundig aanvaardbaar dient te zijn.

In de gebruiksregeling is opgenomen, dat het uitoefenen van een aan-huis-gebonden-beroep mogelijk is binnen de woonfunctie. Vanzelfsprekend dient deze functie ondergeschikt te blijven aan de woonfunctie.

5.2.2.3 Waarde - Archeologie hoog

De gronden met de dubbelbestemming Waarde - Archeologie hoog zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

5.2.2.4 Waarde - Archeologie middel

De gronden met de dubbelbestemming Waarde - Archeologie middel zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

5.2.3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Deze gelden voor het gehele plangebied.

5.2.3.1 Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel is opgenomen om ervoor te zorgen dat grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is of alsnog kan worden gegeven, bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing wordt gelaten.

5.2.3.2 Algemene gebruiksregels

Dit artikel regelt enkele aspecten met betrekking tot het gebruik van gronden.

5.2.3.3 Algemene aanduidingsregels

Dit artikel regelt enkele aspecten met betrekking tot de gebruikte aanduidingen.

5.2.3.4 Algemene wijzigingsregels

In dit artikel is opgenomen aan welke voorwaarden moet worden voldaan ingeval gebruik gemaakt wordt van de wijzigingsmogelijkheden.

5.2.3.5 Algemene procedureregels

In dit artikel is de procedure beschreven die gevolgd moet worden bij een uitwerking of wijziging van het plan, dan wel het stellen van nadere eisen.

5.2.3.6 Overige regels

Hier zijn aanvullende bepalingen opgenomen met betrekking tot het parkeren, laden en lossen.

5.2.4 Overgangs- en slotregels

Hoofdstuk 4 bevat regels omtrent overgangsrecht en de slotregel. Deze gelden voor het hele plangebied.

5.2.4.1 Overgangsrecht

Dit artikel regelt ten aanzien van gebouwen en van gebruik dat bestaande gebouwen of bestaand gebruik dat afwijkt van het plan, onder voorwaarden mag worden voortgezet.

5.2.4.2 Slotregel

In dit artikel staat de naam van het bestemmingsplan.

5.3 Handhaving van het plan

Het ontwikkelen van beleid en de vertaling hiervan in een bestemmingsplan heeft weinig zin, indien na de vaststelling van het bestemmingsplan de regels van het plan niet gehandhaafd (kunnen) worden. Daarom is het belangrijk al tijdens het opstellen van een bestemmingsplan aandacht te besteden aan de handhaafbaarheid van de opgestelde regels. Hierbij is een aantal punten in het bijzonder van belang:

1. Voldoende kenbaarheid van en draagvlak voor het bestemmingsplan

   Een goed handhavingsbeleid begint bij de kenbaarheid van het bestemmingsplan bij degenen die het moeten naleven. De inhoud van het plan kan slechts gehandhaafd worden, indien het beleid en de regeling in grote kring ondersteund wordt door de gebruikers van het bestemmingsplan. Een algemene positieve benadering van het bestemmingsplan is om die reden wenselijk. Uiteraard zal niet iedereen zich kunnen vinden in elk onderdeel van het plan.

2. Realistische en inzichtelijke regeling

   Een juridische regeling dient inzichtelijk en realistisch te zijn. Dat wil zeggen, dat het plan niet onnodig beperkend of inflexibel dient te zijn. De regels dienen niet meer, maar ook niet minder te regelen dan noodzakelijk is.

3. Actief handhavingsbeleid

   Het sluitstuk van een goed handhavingsbeleid is voldoende controle op de feitelijke situatie in het plangebied. Indien de regels worden overtreden moeten adequate maatregelen worden getroffen. Indien dit wordt nagelaten ontstaat een grote mate van rechtsonzekerheid.

5.4 Inspraak, vooroverleg en verder verloop van de procedure

5.4.1 Inspraak

In de Inspraakverordening van de gemeente Hengelo is aangegeven op welke wijze belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van het gemeentelijk beleid - inclusief bestemmingsplannen - worden betrokken.

5.4.2 Vooroverleg

Ingevolge artikel 3.1.1 van het Besluit op de ruimtelijke ordening plegen burgemeester en wethouders, waar nodig, overleg met de nader in dit artikel genoemde instanties en functionarissen. Van plan tot plan dient te worden beoordeeld met wie dit overleg dient plaats te vinden. In het kader van het vooroverleg is het voorontwerp voorgelegd aan provincie en waterschap. De provincie heeft aangegeven te kunnen instemmen met het plan. Van het Waterschap is geen reactie ontvangen maar door Waterschap is in kader van watertoets al positief advies gegeven over het plan.

5.4.3 Zienswijzen

Het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 heeft, na publicatie in Staatscourant en Hengelo's weekblad, van 26 mei tot en met 6 juli 2021 ter inzage gelegen. Een ieder kon in deze periode zienswijzen indienen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

5.4.4 Verder verloop van de procedure

Conform de gemeentelijke inspraakverordening en het gestelde in de Wet ruimtelijke ordening zullen de volgende stappen worden ondernomen:

1. het ontwerpbestemmingsplan wordt gezamenlijk met de eventueel ingediende zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze stelt het plan eventueel inclusief wijzigingen vast;
2. 2e ter inzage legging: het vastgestelde bestemmingsplan ligt gedurende 6 weken ter inzage. Gedurende deze termijn is beroep mogelijk bij de Raad van State; indien geen beroep is ingesteld bij de Raad van State treedt de beslissing van de gemeenteraad in werking daags na afloop van de beroepstermijn.

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 Erve het Slag

Erve Het Slag, Deldenerweg 53, gemeente Hengelo

Een **transformatieplan** voor het erf

Januari 2018

Buro Greet Bierema, Vriesburgerweg 20, 8475 EK Nijeholtpade, greetbierema@planet.nl

Landschappelijke analyse van het erf en de omgeving

1850 en 1900

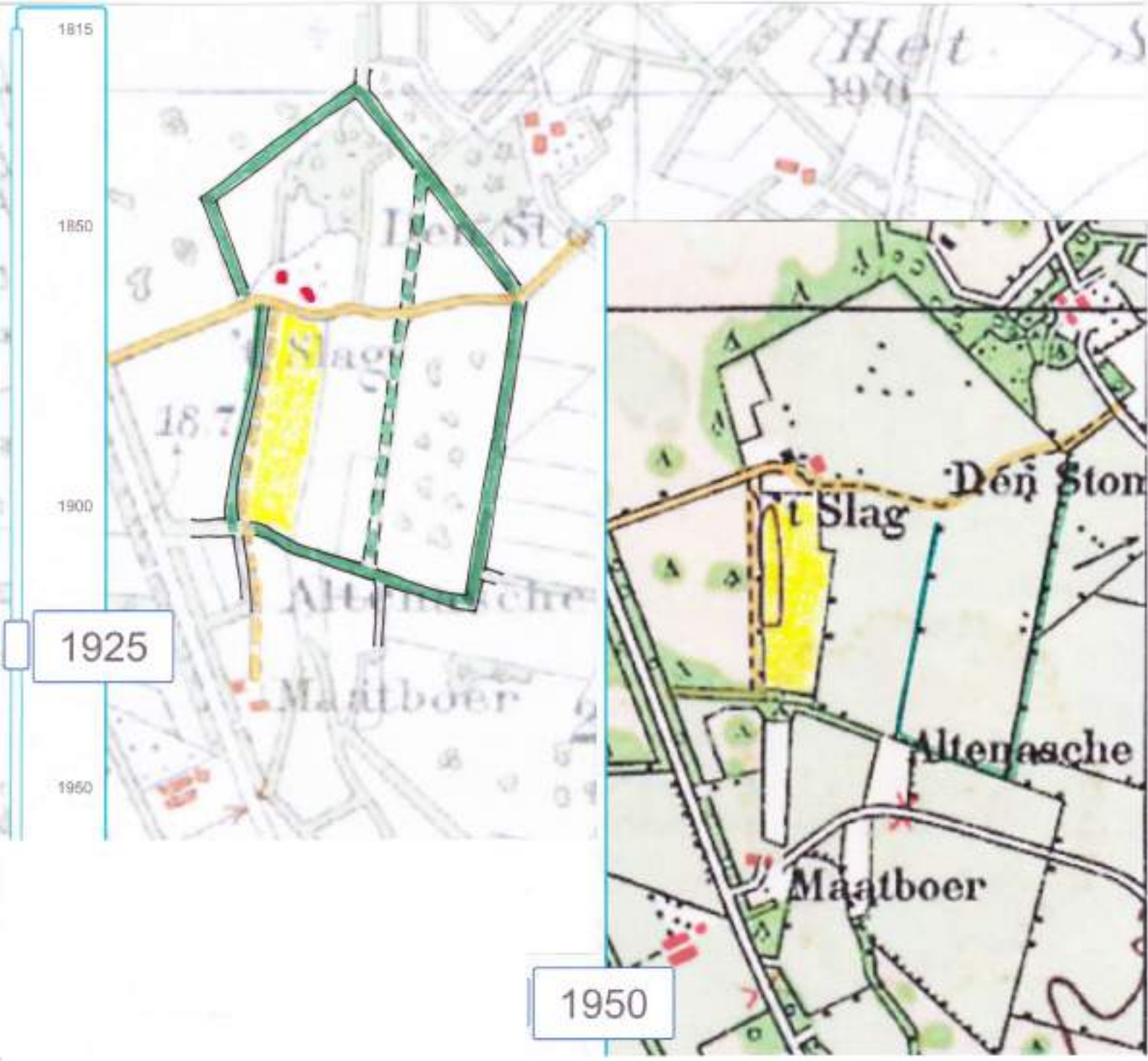
De kaart uit de periode rond 1850 laat zien dat er aan weerszijden van één kamp twee erven liggen: 't Slag en Maatboer. Aan de westzijde van de kamp lopen twee wegen, waarvan de rechtse de oudste is. Op de kaart uit de periode rond 1900 is dat pad niet meer aangegeven. Beide erven worden dan ontsloten via de kaarsrechte Deldenerdijk. De inrichting van beide erven lijkt gewijzigd. Op erve 't Slag staat de boerderij scheef ten opzichte van de kamp. De kamp is omgeven door een houtsingel. De houtsingel dwars over de kamp is opmerkelijk. Hierdoor zijn de twee erven ook visueel van elkaar gescheiden.

1925 en 1950

In de periode rond 1925 is het gebruik van de gronden verruimd door ontginning van bos en heide naar een volgende ring, die eveneens gevormd wordt door een houtsingel. Deze ring (vervolgens vijfhoek genoemd) was er echter al in 1900. Deze kaart laat ook zien dat er een padenpatroon was tussen de erven onderling. Het bij het boerenbedrijf behorende bouwland ligt aan de westzijde. Rond 1950 is het gebied binnen de vijfhoek geheel ontgonnen en grotendeel tot weiland ingericht. Er bleef echter een klein stukje in de noordwesthoek onontgonnen over. Het pad op het erf zelf is ietwat verlegd, omdat er een nieuw pand is gebouwd ten noorden van de boerderij, tevens in de as van de oprit. Het is de nieuwe boerderij en de oude wordt verlaten. De richting van de kap is gelijk en ook de indeling van de nieuwe boerderij met het voorhuis op het noorden en het achterhuis op het zuiden. Het pad bij Maatboer is er niet meer.

1975 en 2000

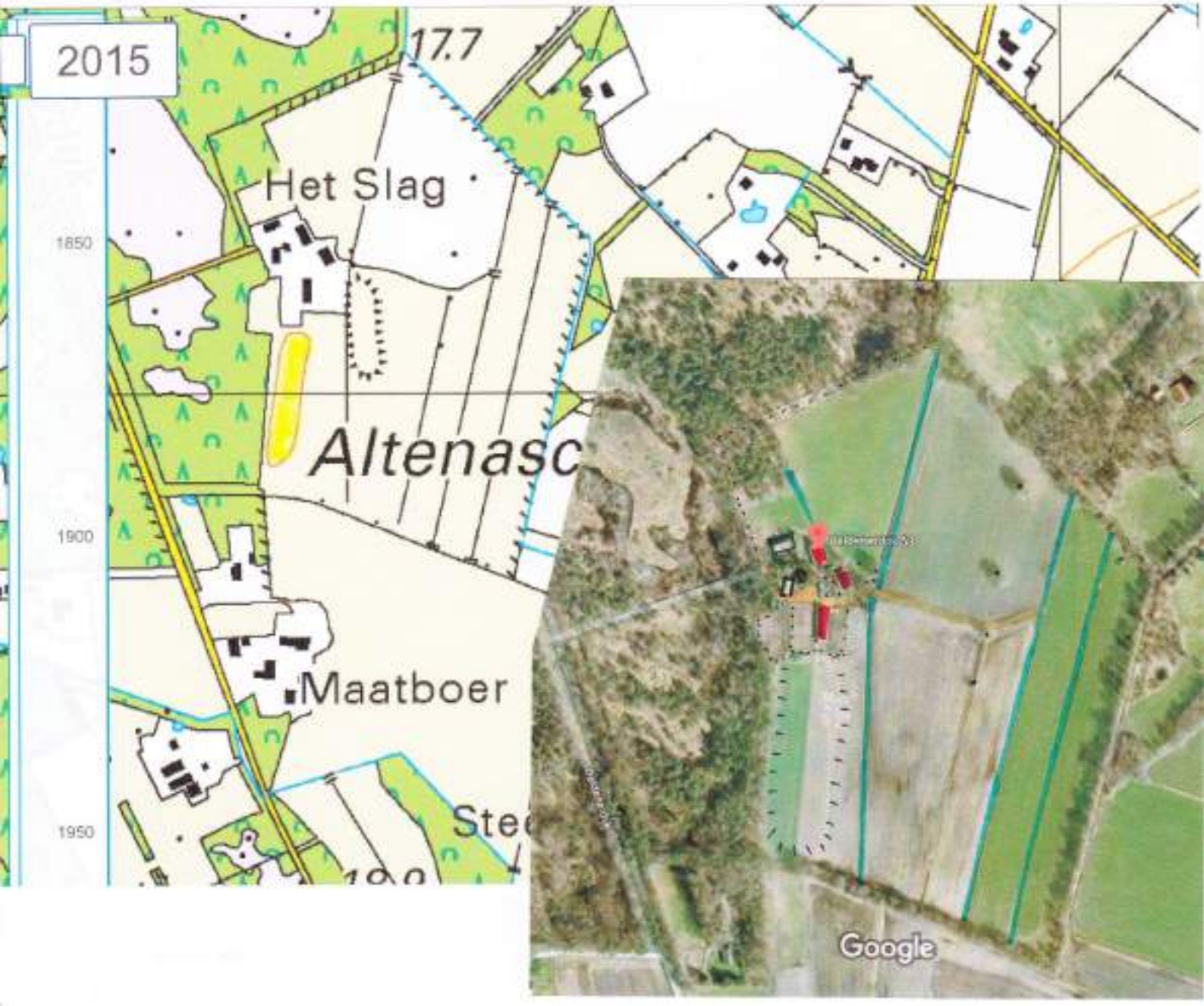
Het verschil tussen 1950 en 1975 is de toename aan gebouwen op het erf Het Slag, het slotenpatroon, een doorzicht in de ring van de vijfhoek aan de noordoostzijde, een nieuw wandelpad langs de rand van de vijfhoek aan de noordwestzijde en het verdwijnen van de houtsingel aan de rand van de vijfhoek, omdat het heideveld geleidelijk aan geheel bos werd met onder anderen dennen en berken. In de periode rond 2000 is te zien dat er voordien opnieuw wijzigingen op het erf zijn doorgevoerd. Er kwamen een woning en een varkensstal bij. De woning in de nabijheid van het voorerf en de stal aan het achtererf en net op de kamp, naast een schuur. Het doorlopen pad naar Den Stom is verdwenen. De ontwatering van het gebied is gewijzigd door een nieuwe sloot, langs de kamp. De vijfhoek is weer geheel gesloten.

2015 plus luchtfoto

Er staan geen varkens meer in de stal, maar paarden. Naast de stal is een paardenbak aangelegd. Het is geen agrarisch functionerend bedrijf meer en daardoor staat er geen ligboxenstal. De op de kaart aangegeven hoogte aan de oostzijde van de nieuwe sloot is er niet en de hoogte van de kamp is in werkelijkheid twee keer zo breed. Een perceelscheiding ligt midden over de kamp. Een pad over het erf blijft noodzakelijk ter ontsluiting voor de agrarische percelen in de vijfhoek. Er is een dam over de nieuwe sloot.

Op het erf staan op een rij : een woning, een (nieuwe) boerderij uit de vijftiger jaren met een rood pannen dak en een (oude) boerderij als krot. De overige gebouwen zijn een voormalige varkensstal, een voormalige houten kippenhok en een wagenberging. De bomen op het erf staan aan weerszijden van het oudste gebouw en bestaan uit beuken en elzen, een taxusboom uit ca. 1906 en een fruitboom. Er staan ook enkele hoge naaldbomen. De hoogteverschillen op het erf zijn opvallend. De oudste boerderij staat aan de rand van de kamp en de nieuwe boerderij staat hoger. Hierdoor is de oude boerderij in een kuil komen te staan, waar vervolgens het regenwater naar toe stroomt.

De opgave voor de transformatie

De bewoners van de woning, de familie Peters, zijn van plan om in het bestaande voorhuis van de (nieuwe) boerderij te gaan wonen. De woning (een bungalow) heeft een agrarische bestemming. Mede omdat de bungalow in de directe invloedsfeer van het voorhuis is gebouwd, zien zij graag de sloop van die woning. Men kan nu bij elkaar naar binnen kijken. De oude boerderij heeft als schuur een woonbestemming. Het is een geheel onbewoonbaar pand op korte afstand van de boerderij en gesitueerd in een laagte. Er zitten grote gaten in het dak, waardoor het al jaren niet meer dicht is. Restauratie is geen uitgangspunt.

Uitgangspunten voor de transformatie van dit erf zijn daarom dat de bungalow en de oude boerderij worden gesloopt. Ook de werktuigenberging en de houten schuur worden gesloopt. De paardenstal is een relatief jong gebouw dat eventueel zou kunnen worden gehandhaafd. Nabij het achterhuis van de nieuwe boerderij is een nieuwe open werktuigenberging gewenst, als carport. Op een boerenerf horen in deze streek bijgebouwen te staan. Daarom wordt er aan twee nieuwe woningen gedacht.

De kwaliteiten van het erf en haar omgeving

De boerderij uit de vijftiger jaren is een kloek gebouw en deze staat strategisch in de as van de oprit. De boerderij wordt gebruikt, zoals het is opgezet: er wordt gewoond in het voorhuis. Het achterhuis blijft schuur. Het gebouw staat aan drie zijden vrij in de ruimte. Aan de oostzijde van de boerderij golft het terrein naar beneden. Aan de achterzijde staat beeldbepalende beplanting; op de oudste plek van het erf. Door deze beplanting staat de boerderij niet kaal in de ruimte. Behoud van deze beplanting is belangrijk. De kamp is een hoge rug parallel aan de bosrand. Het terrein van het erf golft als het ware vanaf het noorden, westen en zuiden naar beneden naar de dam over de nieuwe sloot. Het doorgaand pad over het erf is het een doodlopend pad geworden, maar het is mogelijk om op het erf rond te rijden. De woning en de twee bijgebouwen in de ruimte van het rondlopend pad, zullen na de sloop niet worden gemist. Dat heeft vooral met de locatie en de vormgeving van de drie panden te maken. Het geldt niet voor de voormalige varkensstal. De nieuwe boerderij en de stal zijn eenduidig en lijken familie van elkaar, met rode pannen op het dak.

Het erf ligt iets hoger en daardoor is er goed uitzicht mogelijk op de omgeving. Het erf ligt tegen de bosrand aan, aan de west- en noordzijde, en daardoor beschut. Het erf biedt aan de achter- en zonzijde ruim uitzicht over de open ruimte in de vijfhoek. Deze eigenschappen bieden kansen voor een woonkwaliteit die in deze tijd wordt gewenst.

Erve Het Slag is een goed voorbeeld van een 'levend erf'. Al jaren lang is er op dit erf gewijzigd. Er zijn gebouwen toegevoegd, behouden en ook afgebroken. In dat proces is een volgende fase aangebroken.

Twee woningen toevoegen

Zoals al werd geschreven lijkt een erf met een boerderij zonder bijgebouwen kaal. De locatie voor twee passende panden op het achtererf is dan een prima optie. Herbouw op de plek

van de oude boerderij valt af, omdat ook dat pand in een kuil zal komen te staan. Herbouw van een vergelijkend pand elders op het erf valt ook af, omdat dat geschiedvervalsing is.

De twee nieuwe woningen

De huidige woning, een bungalow met garage, staat op het voorerf. De drie huidige bijgebouwen staan op het achtererf, functioneel gekoppeld aan de achterkanten van de twee voormalige boerderijen. De historische verdeling in 'voorerf' en 'achtererf' blijft gehandhaafd en wordt versterkt. Er komt geen woning opnieuw op het voorerf, maar twee schuurwoning op het achtererf. De schuurwoningen zien er ook verschillend uit, omdat vroeger de werktuigenberging ook anders van vorm werd gebouwd dan het kippenhok en de varkensstal. Bijgebouwen komen er niet bij deze twee schuurwoningen. Daarom zijn het eenduidige volumes. De gesloten zijde met berging en garage of carport zal in beide gevallen aan de erfkant zijn. Uitzicht ligt dan logischerwijze op het westen, zuiden en oosten. Door sitering en een gesloten wand is vervolgens privacy te regelen.

De locatie van de twee schuurwoningen

De oorspronkelijke basis van het erf met de boerderij is de locatie aan de rand van de kamp. Bij de zoektocht blijkt dat de paardenstal in de weg staat. Pas na sloop is een goede locatie voor beide schuurwoningen te vinden, met meer aandacht voor de bollende kamp. Ook het oude pad als route over het erf wordt hersteld. Zo kunnen de twee nieuwe woningen beter aan de rand van de kamp worden gesitueerd en dichter bij de nieuwe boerderij, zodat het complex compact blijft.

1. De eerste schuurwoning komt opnieuw in de zelfde kaprichting als de twee boerderijen, aan de noordoostrand van de kamp. Hier heeft ooit reeds een schuur of stal gestaan (zie kaart 1975). De drie beuken en een taxusboom staan als verbinding tussen de gebouwen, midden tussen de nieuwe boerderij en de nieuwe schuurwoning. Het gebouw heeft veel ramen aan de oost- en zuidzijde. De buitenruimte aan de zijde van de kamp is zo breed als een pad. De schuurwoning staat zo bijna letterlijk aan de open weide op de kamp. De bijbehorende tuin ligt aan de zuid- en westzijde. Het wordt een uitdaging om gebruik te maken van het aanwezige hoogteverschil. Zoals voorheen de oude boerderij en de varkensstal rode pannen op het dak hadden, zo zou dit hier opnieuw wenselijk zijn.
2. De tweede schuurwoning staat aan de noordwestrand van de kamp. Deze woning is zo gedraaid dat men vanuit het woongedeelte langs de eerste schuurwoning heen kijkt. Ondanks dat, is het de bedoeling dat de westwand van de eerste schuurwoning zo gesloten als mogelijk wordt. De tweede woning staat niet alleen aan de rand van de kamp, maar ook aan de rand van het bos waar een bestaande uitsparing is. De buitenruimte aan de zijde van de kamp is smal, slechts ter breedte van een terras. De schuurwoning staat zo bijna letterlijk aan de open weide op de kamp. De bijbehorende tuin ligt aan de zuid- en oostzijde. De dakbedekking is niet rood.

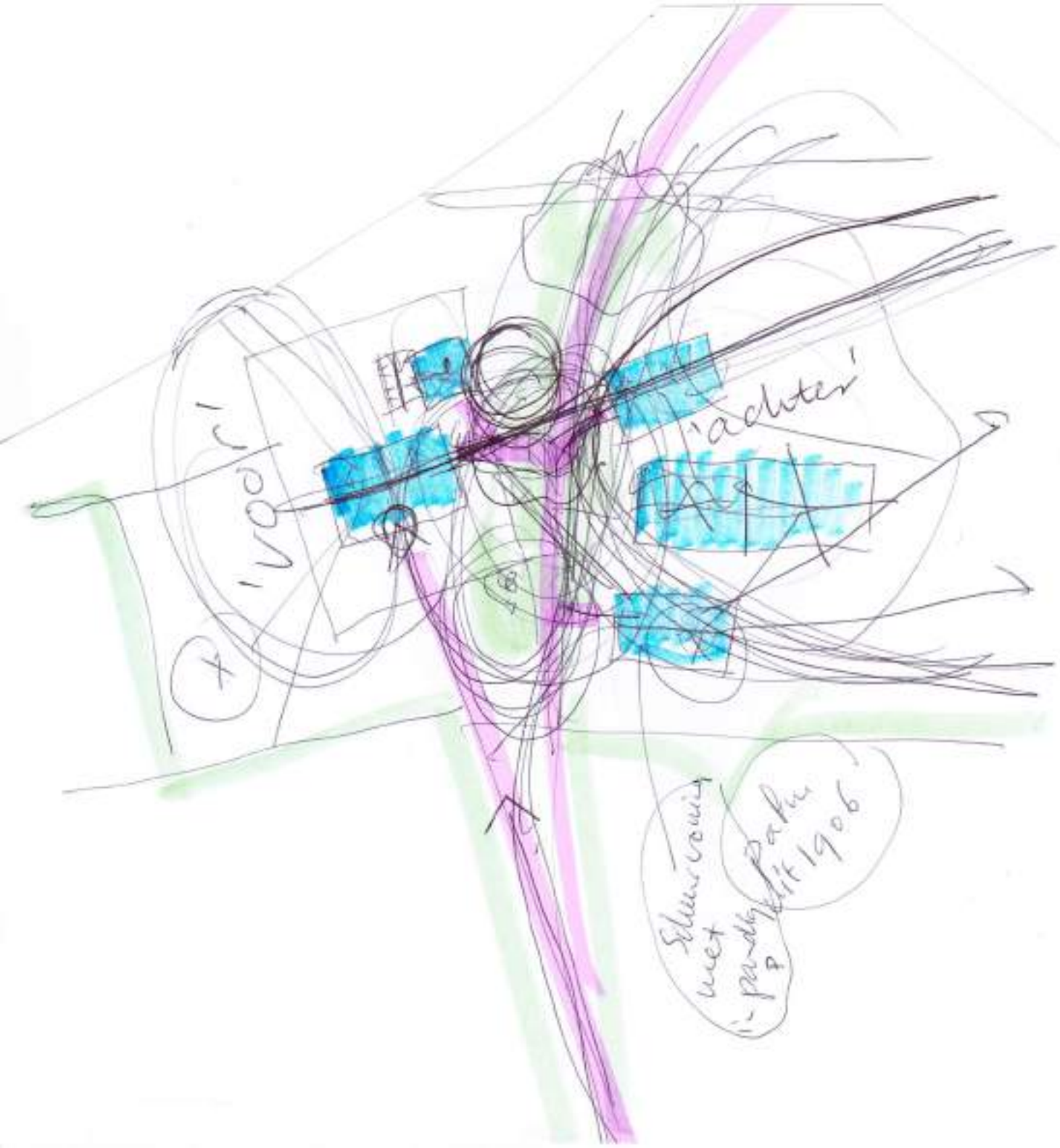
De gebouwen worden in principe ontsloten als 'bladeren aan een twijg'. Dat er vervolgens extra ondergeschikte paden zijn, past prima op het erf. Vanaf het hoofdpad pad is weer vrij uitzicht mogelijk over de kamp en op het glooiend terrein onder de bomen door naar de

open ruimte in de vijfhoek. De bestaande naaldbomen op het middenterrein kunnen in principe worden gehandhaafd, maar het nieuwe pad is hoofdzaak, deze bomen zijn ondergeschikt.

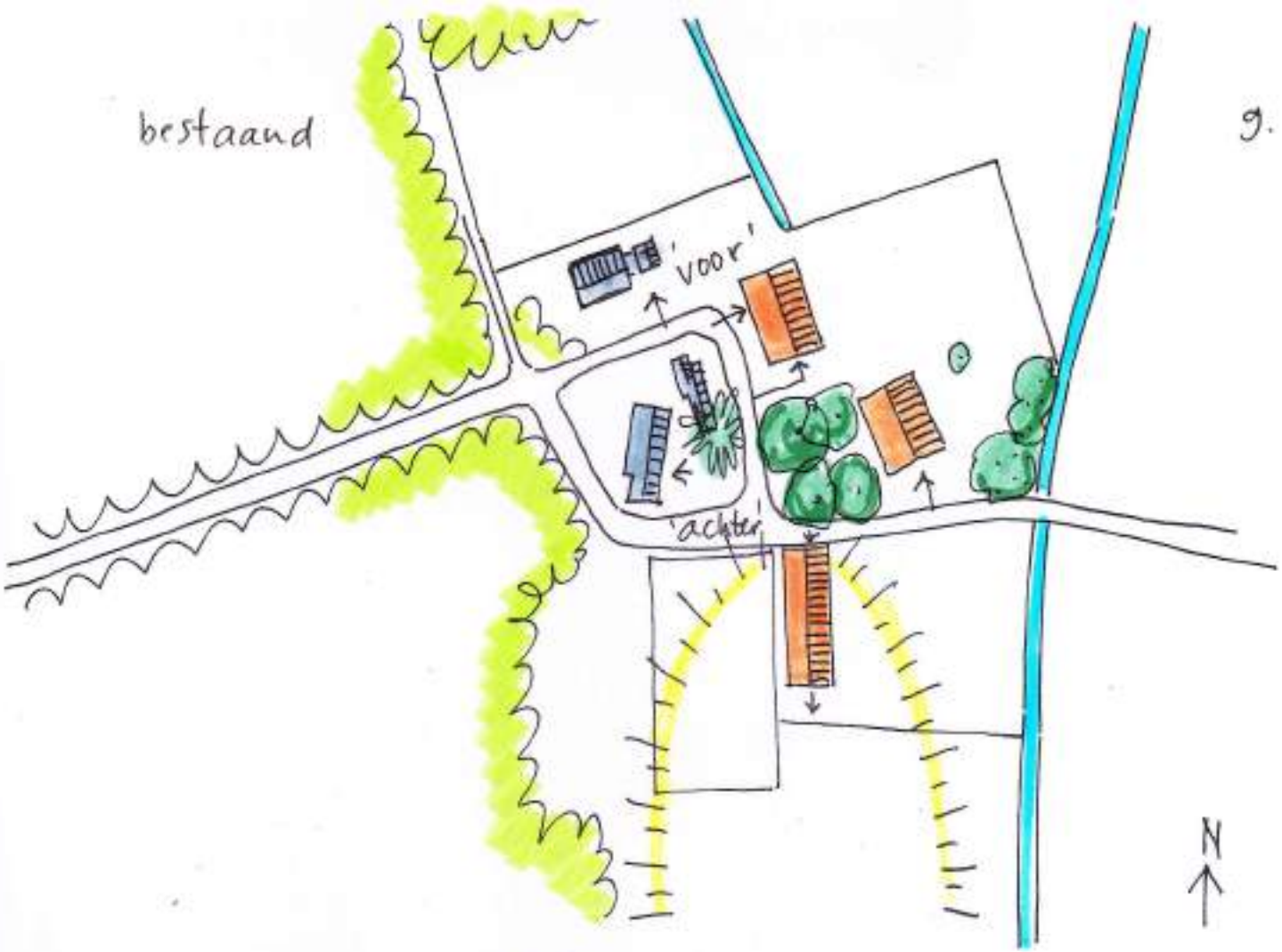
Aan het ontsluitings-pad is ook de carport achter de nieuwe boerderij gekoppeld. Het pand is niet in lijn met de achtergevel van de boerderij gedacht, de kaprichting is echter wel gelijk. Er liggen rode pannen op het dak.

Op de locatie van de oude boerderij kan een nieuwe hoogstam fruitboomgaard worden aangelegd.

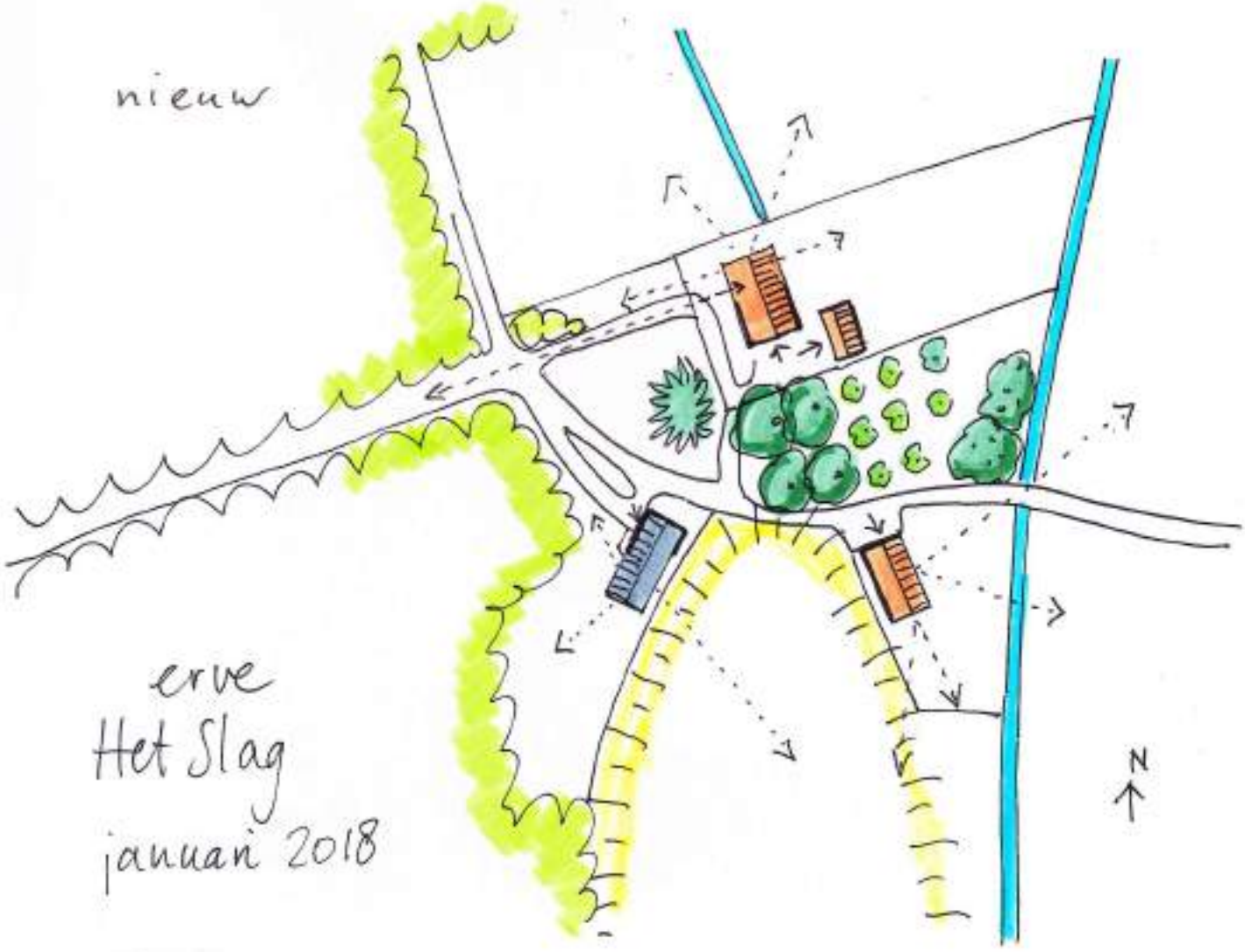
De eerste schets die aan de keukentafel op het erf is ontstaan

bestaand

nieuw

erve
Het Slag
januari 2018

De 'oude' boerderij en de bijbehorende bomen

De omgeving en voormalige varkensstal, nu paardenstal

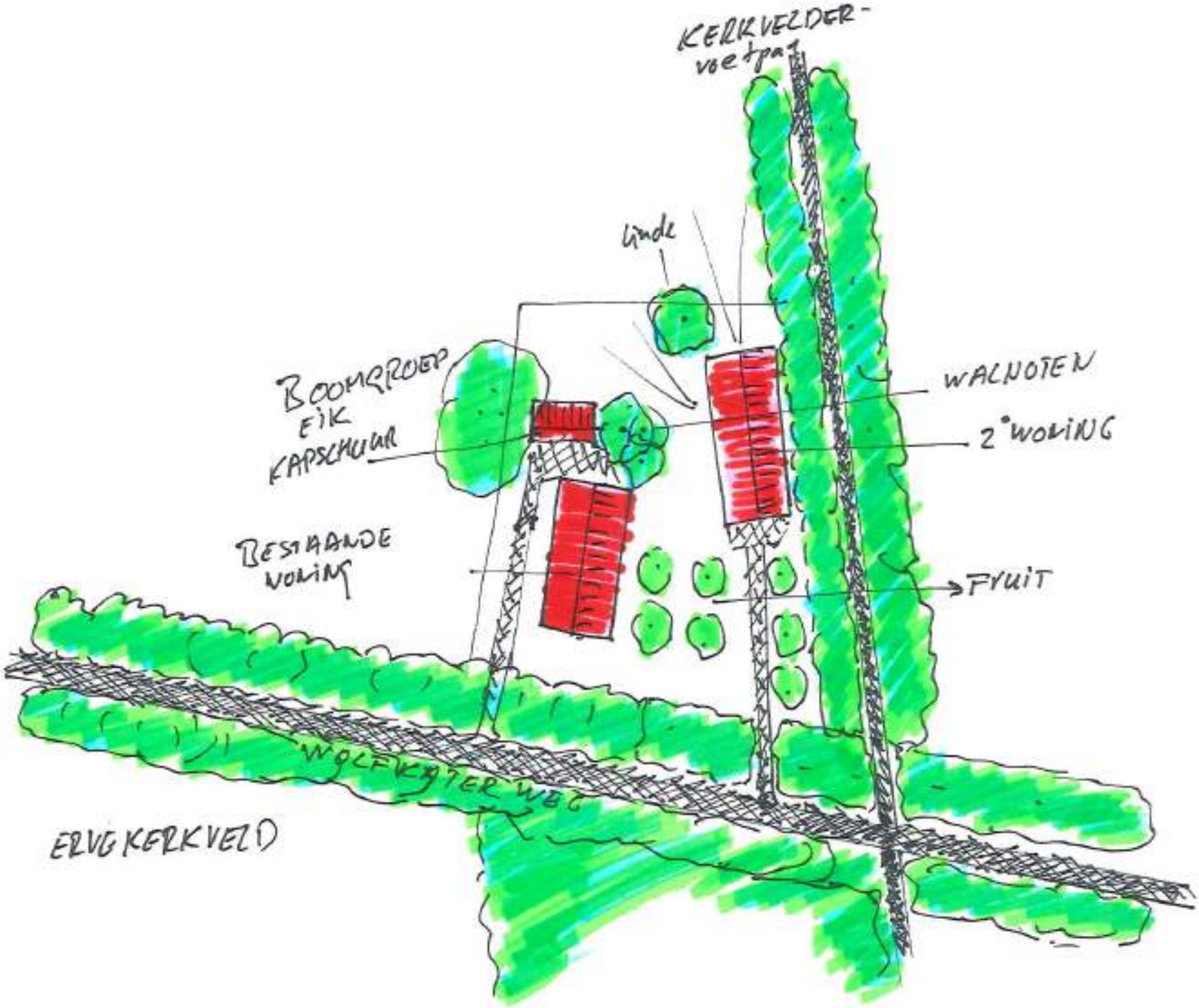

Bijlage 2 Erve Kerkveld

KERKVELDER-
voetpad
Linde
BOOMGROEP
EIK
KAPSCHUUR
WALNOTEN
2° WONING
BESTAANDE
WONING
FRUIT
WOLFHEZER WEG
ERVG KERKVELD

Bijlage 3 Watertoets Deldenerdijk 55

datum 14-12-2020
dossiercode 20201214-63-25039

Geachte heer/mevrouw Hans Gierveld,

U heeft een watertoets uitgevoerd op de website http://www.dewatertoets.nl//. Op basis van deze toets volgt u de korte procedure. Dit houdt in dat u direct door kunt gaan met de planvorming van uw plan onder de voorwaarde dat u de standaard waterparagraaf uit dit document toepast.

STANDAARD WATERPARAGRAAF

Belangrijk instrument om waterbelangen in ruimtelijke plannen te waarborgen is de watertoets, die sinds 1 november 2003 wettelijk is verankerd. Initiatiefnemers zijn verplicht in ruimtelijke plannen een beschrijving op te nemen van de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Het doel van de wettelijk verplichte watertoets is te garanderen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in het plan worden afgewogen. Deze waterhuishoudkundige doelstellingen betreffen zowel de waterkwantiteit (veiligheid, wateroverlast, tegengaan verdroging) als de waterkwaliteit (riolering, omgang met hemelwater, lozingen op oppervlaktewater).

Deze standaard waterparagraaf heeft betrekking op het plan **RvR Deldenerdijk**.

Waterbeleid

De Europese Kaderrichtlijn Water is richtinggevend voor de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit in de landen in de Europese Unie. Aan alle oppervlaktewateren in een stroomgebied worden kwaliteitsdoelen gesteld die in 2015 moeten worden bereikt. Ruimtelijk relevant rijksbeleid is verwoord in de Nota Ruimte en het Nationaal Waterplan (inclusief de stroomgebiedbeheerplannen).

Op provinciaal niveau zijn de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening richtinggevend voor ruimtelijke plannen.

Het Waterschap Vechtstromen heeft de beleidskaders van rijk en provincie nader uitgewerkt in het Waterbeheerplan 2016-2021. De belangrijkste ruimtelijk relevante thema's zijn waterveiligheid, klimaatbestendigheid omgeving en ruimte voor waterberging. Daarnaast is de Keur van Waterschap Vechtstromen een belangrijk regelstellend instrument waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden.

Op gemeentelijk niveau zijn het in overleg met Waterschap Vechtstromen opgestelde gemeentelijk Waterplan en het gemeentelijk Rioleringsplan van belang bij het afwegen van waterbelangen in ruimtelijke plannen.

Watersysteem
In het waterbeheer van de 21e eeuw worden duurzame, veerkrachtige watersystemen nagestreefd. Dit betekent concreet dat droge perioden worden doorstaan zonder droogteschade, vissterfte en stank, en dat in natte perioden geen overlast optreedt door hoge grondwaterstanden of inundaties vanuit oppervlaktewateren. Problemen worden niet afgewenteld op andere gebieden of latere generaties. Het principe "eerst vasthouden, dan bergen, dan pas afvoeren" is hierbij leidend. Rijk, provincies en gemeenten hebben in het Nationaal Bestuursakkoord Water doelen vastgelegd voor het op orde brengen van het watersysteem.

Afvalwaterketen
Het zoveel mogelijk scheiden van vuil en schoon water is belangrijk voor het bereiken van een goede waterkwaliteit. Door te voorkomen dat grote hoeveelheden relatief schoon hemelwater door rioolstelsels worden afgevoerd, neemt het aantal overstorten van verontreinigd rioolwater op oppervlaktewater af en neemt de doelmatigheid van de rioolwaterzuivering toe. Hierdoor verbetert zowel de kwaliteit van oppervlaktewateren waarop overstorten plaatsvinden als de kwaliteit van het effluent ontvangende oppervlaktewater. Indien het schone hemelwater door middel van infiltratie in het gebied wordt vastgehouden alvorens het wordt afgevoerd naar oppervlaktewater, draagt dit bovendien bij aan de duurzaamheid van het watersysteem. Vandaar dat het principe "eerst schoonhouden, dan scheiden, dan pas zuiveren" een belangrijk uitgangspunt is bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Als het hemelwater niet wordt aangekoppeld of wordt afgekoppeld van het bestaande rioolstelsel is oppervlakkige afvoer en infiltreren in de bodem uitgangspunt. Als infiltratie in de bodem niet mogelijk is, is lozing op het oppervlaktewater via een bodempassage gewenst.

Wateraspecten plangebied

Waterhuishouding
Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. In het verleden is er in of rondom het plangebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd. De toename van het verharde oppervlak is minder dan 1500m2. Het plangebied bevindt zich niet binnen een beschermingszone of herinrichtingszone langs een waterloop, primair watergebied, invloedszone zuiveringstechnisch werk of een retentiecompensatiegebied.

Voorkeursbeleid hemelwaterafvoer
In het plan wordt het afvalwater en het hemelwater behandeld via (de gekozen optie wordt hieronder bevestigd met ja):
een gemengd stelsel
een gescheiden stelsel: hemelwater wordt geinfiltreerd. **ja**

een gescheiden stelsel: hemelwater wordt afgevoerd naar oppervlaktewater.
hemelwater wordt afgevoerd naar een hemelwaterriool van een verbeterd gescheiden stelsel.

Aanleghoogte van de bebouwing
Voor de aanleghoogte van de gebouwen (onderkant vloer begane grond) wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 80 centimeter ten opzichte van de gemiddelde hoogste grondwaterstand(GHG). Bij een afwijkende maatvoering is de kans op structurele grondwateroverlast groot. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte. Kelders dienen waterdicht te zijn. Om wateroverlast en schade in woningen en bedrijven te voorkomen wordt geadviseerd om een drempelhoogte van 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders, parkeergarages) moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van wateroverlast.

In het plan wordt er naar gestreefd het voorkeursbeleid van het waterschap op te volgen.

Watertoetsproces

De initiatiefnemer heeft het waterschap Vechtstromen geinformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding.

De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen. Het waterschap Vechtstromen geeft een positief wateradvies.

Algemene info:

In de procedurebepalingen van de Wro voor het bestemmingsplan is opgenomen dat de kennisgeving wordt toegezonden aan de instanties die bij het overleg zijn betrokken. De terinzagelegging van het bestemmingsplan kunt u zenden aan kennisgevingwro@vechtstromen.nl.

Verklaring
Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en heeft verklaard dat alles naar waarheid is ingevuld.

Copyright Digitale Watertoets - http://www.dewatertoets.nl// Dit document is gegenereerd via de website http://www.dewatertoets.nl//. Het document mag alleen worden gebruikt ten behoeve va het plan, dat in dit document is omschreven. De informatie in dit document is houdbaar tot maximaal 1 jaar, gerekend vanaf de genoemde datum in dit document.

www.dewatertoets.nl

Bijlage 4 Samenvatting Watertoets Deldenerdijk 55

datum 14-12-2020
dossiercode 20201214-63-25039

Samenvatting watertoets(korte procedure)

In dit document vindt u een samenvatting van de door u ingevulde gegevens op de website www.dewatertoets.nl. De toets is uitgevoerd op een ruimtelijke ontwikkeling in het beheergebied van waterschap Vechtstromen. Voor algemene informatie over de watertoets van Vechtstromen kunt u ook terecht op de website van het waterschap www.vechtstromen.nlMocht u specifieke vragen hebben naar aanleiding van deze toets dan kunt u ons bereiken via telefoonnummer 088- 220 3333. U kunt ook een email sturen naar info@vechtstromen.nl.

Op basis van deze toets volgt de **korte procedure**. Dit houdt in dat u direct door kunt gaan met de planvorming van het plan onder de voorwaarde dat u de standaard waterparagraaf toepast.

Gegevens aanvrager:

Naam: Hans Gierveld

Adres: Twickelerlaan 6

Postcode: 7495 VG

Plaats: Delden (Nederland)

E-mail: gierveld@twickel.org

Telefoon: 0743761309

Gegevens gemeente:

Naam: Hengelo

E-mail: a.otten@hengelo.nl

Telefoon: 14 074

Plan gegevens:

Naam plan: RvR Deldenerdijk

Omschrijving van het plan:

Rood voor Rood Deldenerdijk

Plan adresgegevens:

Adres: Deldenerdijk 55

Postcode: 7554 RD

Plaats: Hengelo

Kadastraal: Hengelo, F 1886

Ingevoerde plan gegevens:

Geraakte kaartlagen:

Heeft u een beperkingsgebied geraakt? **nee**

Het grootste deel van het door u ingetekende plangebied ligt in de gemeente **Hengelo**.

Toets vragen:

1) Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging van bestaande bebouwing inhoudt? **nee**

2) Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd? **nee**

3) Is er in of rondom het plangebied sprake van wateroverlast of grondwateroverlast? **nee**

4) Maakt het plan deel uit van een groter plan dat in ontwikkeling is? **nee**

5) Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 1500 m2? **nee**

6) Worden er op bedrijfsmatige wijze activiteiten verricht waardoor het verharde oppervlak verontreinigd raakt? **nee**

7) Betreft het een algehele herziening van een bestemmingsplan? **nee**

8) Bedraagt het verschil tussen de hoogte van de weg en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 30 centimeter? **nee**

9) Bedraagt het verschil tussen de GHG (Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand) en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 80 centimeter? **nee**

10) Wordt op het perceel hemelwater (HWA) en huishoudelijk afvalwater (DWA) verzameld in dezelfde rioolbuis? **nee**

Aanvullende vragen:

11) Het verharde oppervlak neemt toe met circa **Rood voor Rood Deldenerdijk**m2.

12) Hemelwater en huishoudelijk afvalwater wordt afgevoerd via een:

- Gemengd stelsel

- Gescheiden stelsel (hemelwater wordt geinfiltreerd) **ja**

- Gescheiden stelsel (hemelwater wordt afgevoerd naar oppervlaktewater)

- Gescheiden stelsel (hemelwater wordt afgevoerd naar een hemelwaterriool en verbeterd gescheiden stelsel)

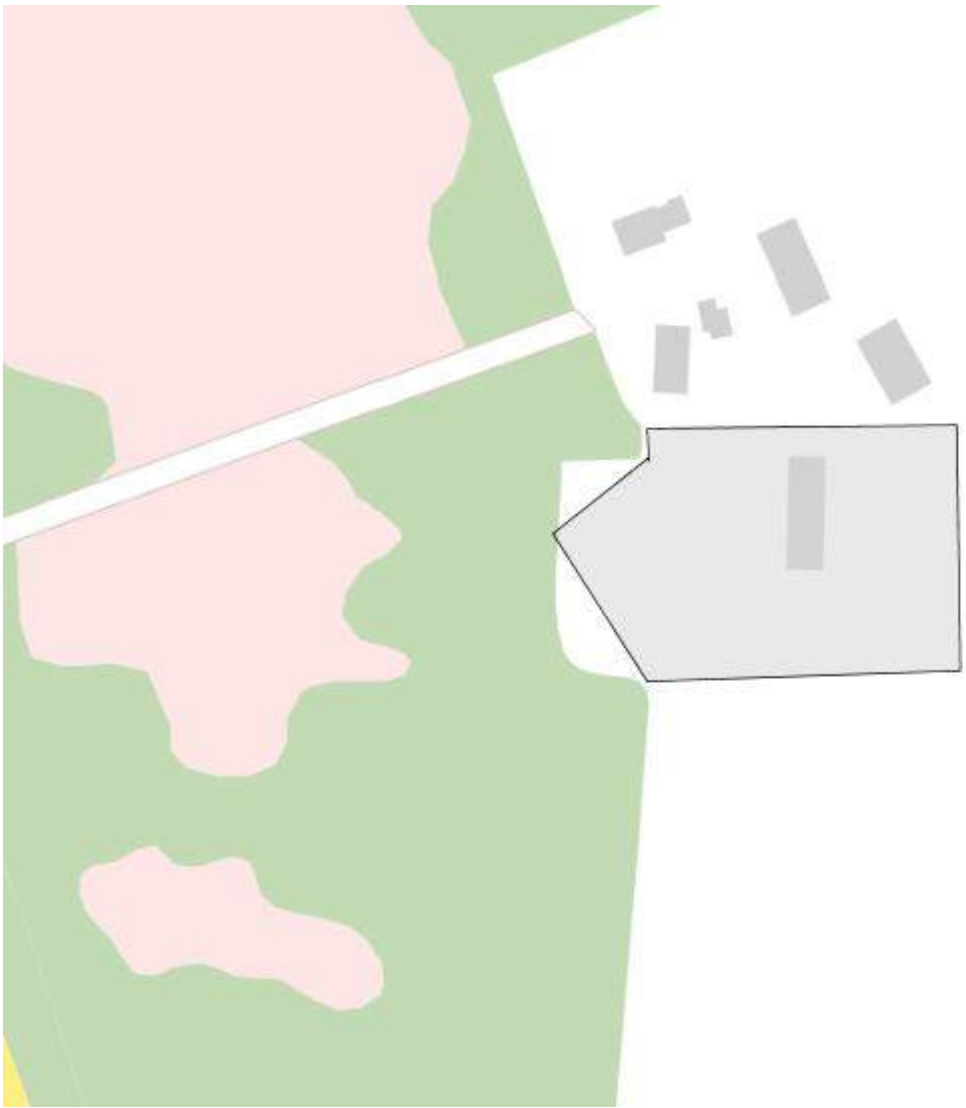
13) Ligt het plan in een intrekgebied van de waterwinning? **nee**

14) Is er in of grenzend aan het plangebied oppervlaktewater aanwezig? **nee**

15) Worden er materialen gebruikt waardoor het afstromende hemelwater verontreinigd kan raken? **nee**

16) Vinden er in het plangebied agrarische activiteiten plaats? **nee**

17) Gaat er grondwater onttrokken worden binnen het plangebied (tijdelijk of permanent)? **nee**

Verklaring

Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en heeft verklaard dat alles naar waarheid is ingevuld.

Copyright Digitale Watertoets - http://www.dewatertoets.nl// Dit document is gegenereerd via de website http://www.dewatertoets.nl//. Het document mag alleen worden gebruikt ten behoeve va het plan, dat in dit document is omschreven. De informatie in dit document is houdbaar tot maximaal 1 jaar, gerekend vanaf de genoemde datum in dit document.

www.dewatertoets.nl

Bijlage 5 Watertoets Wolfkaterweg 31

datum 14-12-2020
dossiercode 20201214-63-25037

Geachte heer/mevrouw Hans Gierveld,

U heeft een watertoets uitgevoerd op de website http://www.dewatertoets.nl//. Op basis van deze toets volgt u de korte procedure. Dit houdt in dat u direct door kunt gaan met de planvorming van uw plan onder de voorwaarde dat u de standaard waterparagraaf uit dit document toepast.

STANDAARD WATERPARAGRAAF

Belangrijk instrument om waterbelangen in ruimtelijke plannen te waarborgen is de watertoets, die sinds 1 november 2003 wettelijk is verankerd. Initiatiefnemers zijn verplicht in ruimtelijke plannen een beschrijving op te nemen van de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Het doel van de wettelijk verplichte watertoets is te garanderen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in het plan worden afgewogen. Deze waterhuishoudkundige doelstellingen betreffen zowel de waterkwantiteit (veiligheid, wateroverlast, tegengaan verdroging) als de waterkwaliteit (riolering, omgang met hemelwater, lozingen op oppervlaktewater).

Deze standaard waterparagraaf heeft betrekking op het plan **RvR erve Kerkveld**.

Waterbeleid

De Europese Kaderrichtlijn Water is richtinggevend voor de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit in de landen in de Europese Unie. Aan alle oppervlaktewateren in een stroomgebied worden kwaliteitsdoelen gesteld die in 2015 moeten worden bereikt. Ruimtelijk relevant rijksbeleid is verwoord in de Nota Ruimte en het Nationaal Waterplan (inclusief de stroomgebiedbeheerplannen).

Op provinciaal niveau zijn de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening richtinggevend voor ruimtelijke plannen.

Het Waterschap Vechtstromen heeft de beleidskaders van rijk en provincie nader uitgewerkt in het Waterbeheerplan 2016-2021. De belangrijkste ruimtelijk relevante thema's zijn waterveiligheid, klimaatbestendigheid omgeving en ruimte voor waterberging. Daarnaast is de Keur van Waterschap Vechtstromen een belangrijk regelstellend instrument waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden.

Op gemeentelijk niveau zijn het in overleg met Waterschap Vechtstromen opgestelde gemeentelijk Waterplan en het gemeentelijk Rioleringsplan van belang bij het afwegen van waterbelangen in ruimtelijke plannen.

Watersysteem
In het waterbeheer van de 21e eeuw worden duurzame, veerkrachtige watersystemen nagestreefd. Dit betekent concreet dat droge perioden worden doorstaan zonder droogteschade, vissterfte en stank, en dat in natte perioden geen overlast optreedt door hoge grondwaterstanden of inundaties vanuit oppervlaktewateren. Problemen worden niet afgewenteld op andere gebieden of latere generaties. Het principe "eerst vasthouden, dan bergen, dan pas afvoeren" is hierbij leidend. Rijk, provincies en gemeenten hebben in het Nationaal Bestuursakkoord Water doelen vastgelegd voor het op orde brengen van het watersysteem.

Afvalwaterketen
Het zoveel mogelijk scheiden van vuil en schoon water is belangrijk voor het bereiken van een goede waterkwaliteit. Door te voorkomen dat grote hoeveelheden relatief schoon hemelwater door rioolstelsels worden afgevoerd, neemt het aantal overstorten van verontreinigd rioolwater op oppervlaktewater af en neemt de doelmatigheid van de rioolwaterzuivering toe. Hierdoor verbetert zowel de kwaliteit van oppervlaktewateren waarop overstorten plaatsvinden als de kwaliteit van het effluent ontvangende oppervlaktewater. Indien het schone hemelwater door middel van infiltratie in het gebied wordt vastgehouden alvorens het wordt afgevoerd naar oppervlaktewater, draagt dit bovendien bij aan de duurzaamheid van het watersysteem. Vandaar dat het principe "eerst schoonhouden, dan scheiden, dan pas zuiveren" een belangrijk uitgangspunt is bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Als het hemelwater niet wordt aangekoppeld of wordt afgekoppeld van het bestaande rioolstelsel is oppervlakkige afvoer en infiltreren in de bodem uitgangspunt. Als infiltratie in de bodem niet mogelijk is, is lozing op het oppervlaktewater via een bodempassage gewenst.

Wateraspecten plangebied

Waterhuishouding
Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. In het verleden is er in of rondom het plangebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd. De toename van het verharde oppervlak is minder dan 1500m2. Het plangebied bevindt zich niet binnen een beschermingszone of herinrichtingszone langs een waterloop, primair watergebied, invloedszone zuiveringstechnisch werk of een retentiecompensatiegebied.

Voorkeursbeleid hemelwaterafvoer
In het plan wordt het afvalwater en het hemelwater behandeld via (de gekozen optie wordt hieronder bevestigd met ja):
een gemengd stelsel
een gescheiden stelsel: hemelwater wordt geinfiltreerd. **ja**

een gescheiden stelsel: hemelwater wordt afgevoerd naar oppervlaktewater.
hemelwater wordt afgevoerd naar een hemelwaterriool van een verbeterd gescheiden stelsel.

Aanleghoogte van de bebouwing
Voor de aanleghoogte van de gebouwen (onderkant vloer begane grond) wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 80 centimeter ten opzichte van de gemiddelde hoogste grondwaterstand(GHG). Bij een afwijkende maatvoering is de kans op structurele grondwateroverlast groot. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte. Kelders dienen waterdicht te zijn. Om wateroverlast en schade in woningen en bedrijven te voorkomen wordt geadviseerd om een drempelhoogte van 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders, parkeergarages) moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van wateroverlast.

In het plan wordt er naar gestreefd het voorkeursbeleid van het waterschap op te volgen.

Watertoetsproces

De initiatiefnemer heeft het waterschap Vechtstromen geinformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding.

De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen. Het waterschap Vechtstromen geeft een positief wateradvies.

Algemene info:

In de procedurebepalingen van de Wro voor het bestemmingsplan is opgenomen dat de kennisgeving wordt toegezonden aan de instanties die bij het overleg zijn betrokken. De terinzagelegging van het bestemmingsplan kunt u zenden aan kennisgevingwro@vechtstromen.nl.

Verklaring
Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en heeft verklaard dat alles naar waarheid is ingevuld.

Copyright Digitale Watertoets - http://www.dewatertoets.nl// Dit document is gegenereerd via de website http://www.dewatertoets.nl//. Het document mag alleen worden gebruikt ten behoeve va het plan, dat in dit document is omschreven. De informatie in dit document is houdbaar tot maximaal 1 jaar, gerekend vanaf de genoemde datum in dit document.

www.dewatertoets.nl

Bijlage 6 Samenvatting Watertoets Wolfkaterweg 31

datum 14-12-2020
dossiercode 20201214-63-25037

Samenvatting watertoets(korte procedure)

In dit document vindt u een samenvatting van de door u ingevulde gegevens op de website www.dewatertoets.nl. De toets is uitgevoerd op een ruimtelijke ontwikkeling in het beheergebied van waterschap Vechtstromen. Voor algemene informatie over de watertoets van Vechtstromen kunt u ook terecht op de website van het waterschap www.vechtstromen.nlMocht u specifieke vragen hebben naar aanleiding van deze toets dan kunt u ons bereiken via telefoonnummer 088- 220 3333. U kunt ook een email sturen naar info@vechtstromen.nl.

Op basis van deze toets volgt de **korte procedure**. Dit houdt in dat u direct door kunt gaan met de planvorming van het plan onder de voorwaarde dat u de standaard waterparagraaf toepast.

Gegevens aanvrager:

Naam: Hans Gierveld

Adres: Twickelerlaan 6

Postcode: 7495 VG

Plaats: Delden (Nederland)

E-mail: gierveld@twickel.org

Telefoon: 0743761309

Gegevens gemeente:

Naam: Twickelerlaan 6

E-mail: a.otten@hengelo.nl

Telefoon: 14 074

Plan gegevens:

Naam plan: RvR erve Kerkveld

Omschrijving van het plan:

Rood voor rood erve Kerkveld

Plan adresgegevens:

Adres: Wolfkaterweg 3

Postcode: 7554 PK

Plaats: Hengelo

Kadastraal: Hengelo, H, 1193

Ingevoerde plan gegevens:

Geraakte kaartlagen:

Heeft u een beperkingsgebied geraakt? **nee**

Het grootste deel van het door u ingetekende plangebied ligt in de gemeente **Hengelo**.

Toets vragen:

1) Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging van bestaande bebouwing inhoudt? **nee**

2) Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd? **nee**

3) Is er in of rondom het plangebied sprake van wateroverlast of grondwateroverlast? **nee**

4) Maakt het plan deel uit van een groter plan dat in ontwikkeling is? **nee**

5) Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 1500 m2? **nee**

6) Worden er op bedrijfsmatige wijze activiteiten verricht waardoor het verharde oppervlak verontreinigd raakt? **nee**

7) Betreft het een algehele herziening van een bestemmingsplan? **nee**

8) Bedraagt het verschil tussen de hoogte van de weg en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 30 centimeter? **nee**

9) Bedraagt het verschil tussen de GHG (Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand) en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 80 centimeter? **nee**

10) Wordt op het perceel hemelwater (HWA) en huishoudelijk afvalwater (DWA) verzameld in dezelfde rioolbuis? **nee**

Aanvullende vragen:

11) Het verharde oppervlak neemt toe met circa **nee**m2.

12) Hemelwater en huishoudelijk afvalwater wordt afgevoerd via een:

- Gemengd stelsel

- Gescheiden stelsel (hemelwater wordt geinfiltreerd) **ja**

- Gescheiden stelsel (hemelwater wordt afgevoerd naar oppervlaktewater)

- Gescheiden stelsel (hemelwater wordt afgevoerd naar een hemelwaterriool en verbeterd gescheiden stelsel)

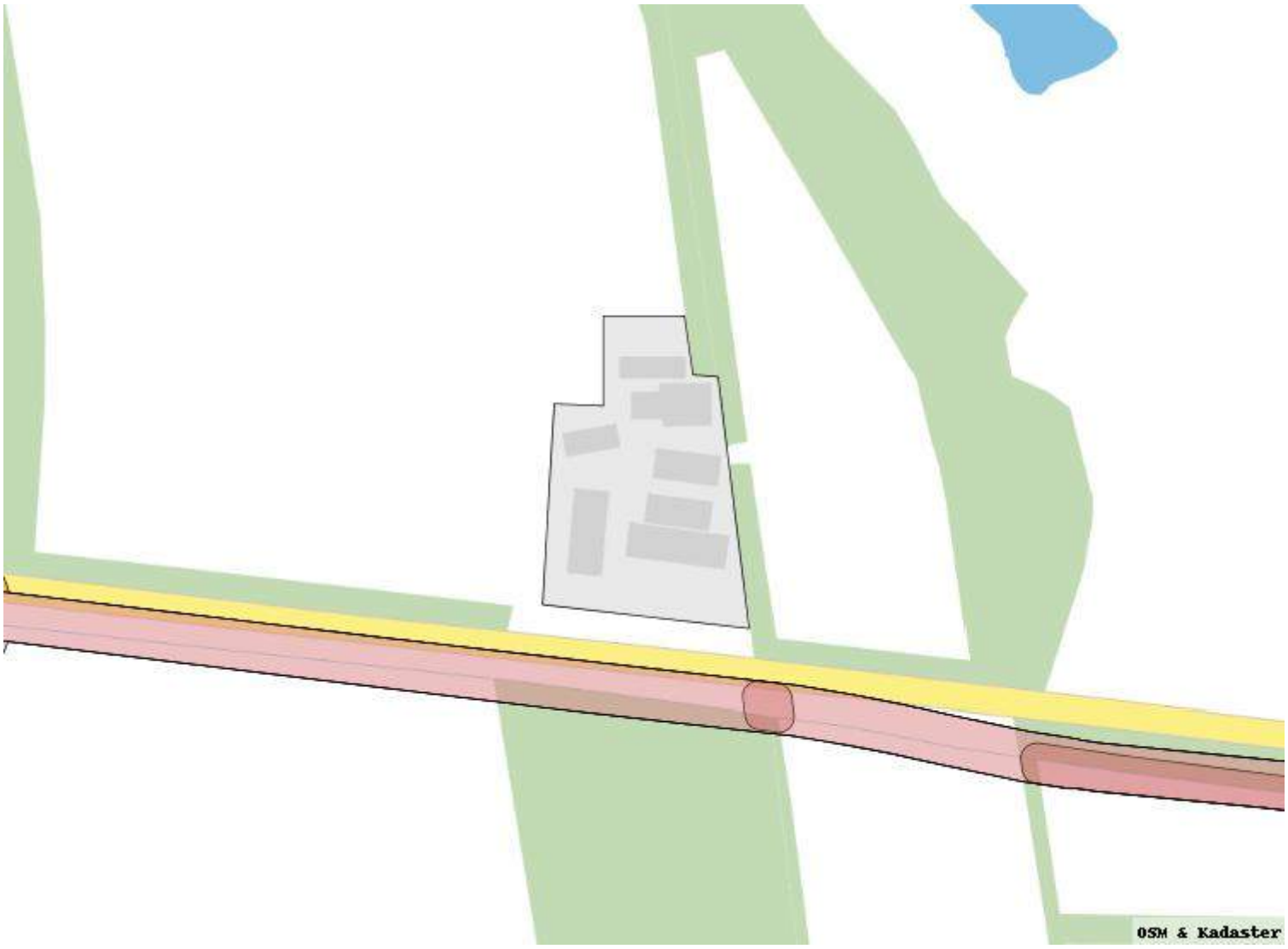
13) Ligt het plan in een intrekgebied van de waterwinning? **nee**

14) Is er in of grenzend aan het plangebied oppervlaktewater aanwezig? **nee**

15) Worden er materialen gebruikt waardoor het afstromende hemelwater verontreinigd kan raken? **nee**

16) Vinden er in het plangebied agrarische activiteiten plaats? **nee**

17) Gaat er grondwater onttrokken worden binnen het plangebied (tijdelijk of permanent)? **nee**

Verklaring

Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en heeft verklaard dat alles naar waarheid is ingevuld.

Copyright Digitale Watertoets - http://www.dewatertoets.nl// Dit document is gegenereerd via de website http://www.dewatertoets.nl//. Het document mag alleen worden gebruikt ten behoeve va het plan, dat in dit document is omschreven. De informatie in dit document is houdbaar tot maximaal 1 jaar, gerekend vanaf de genoemde datum in dit document.

www.dewatertoets.nl

Bijlage 7 Natuurtoets Wolfkaterweg 31

Quickscan natuurwetgeving sloop en nieuwbouw Erve Kerkveld te Beckum

van der Molen Groenconsult

Lobith, januari 2021

Quickscan Natuurwetgeving Sloop schuren Erve Kerkveld te Beckum

Lobith, 27 januari 2021

Status:	**Definitief**
Opdrachtgever:	St. Twickel
Contactpersoon:	Dhr. H. Gierveld
Uitgevoerd door:	Van der Molen Groenconsult J. van der Molen Walhof 2 6915 AV Lobith Tel: (+31) 0316 – 54 23 32 Email: info@molengroen.nl Internet: www.molengroen.nl
Veldwerk en rapportage :	J. van der Molen

Inhoud

1. Inleiding 6
2. Wettelijk kader 7
2.1 Gebiedsbescherming 7
2.2 Soortbescherming 9
2.3 Omgevingsverordening Overijssel 11
3. Gebiedsbeschrijving, voorgenomen ingreep en onderzoeksmethode 13
3.1 Gebiedsbeschrijving 13
3.2 Voorgenomen ingreep 14
3.3 Onderzoeksmethode 14
4. Aanwezige natuurwaarden 15
4.1 Resultaten bureauonderzoek 15
4.1.1 Zoogdieren 15
4.1.2 Vogels 15
4.1.3 Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten 15
4.2 Resultaten veldonderzoek 15
4.2.1 Zoogdieren 15
4.2.2 Vogels 16
4.2.3 Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten 16
5. Consequentie natuurwetgeving 17
5.1 Gebiedsbescherming 17
5.2 Soortbescherming 17
5.3 Natuur Netwerk Nederland en zone Ondernemen met Natuur en Water 18
6. Conclusies 19
Bronnen 20
Bijlage 1: Vrijstelling soorten 21
Bijlage 2: Foto-impressie plangebied 22

1. Inleiding

Stichting Twickel is voornemens een voormalige agrarisch erf aan de Wolfkaterweg 31 te Beckum, gemeente Hengelo om te vormen naar een woonfunctie. Daartoe worden de overtollige agrarische gebouwen behalve de boerderij gesloopt, een vervangende kapschuur en een tweede woning herbouwd en het erf opnieuw ingericht.

Deze ontwikkeling heeft mogelijk gevolgen op eventueel aanwezige beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming.

Stichting Twickel heeft Van der Molen Groenconsult opdracht gegeven voor het opstellen van een quickscan om helder te krijgen of er gevolgen zijn voor beschermde flora en fauna en beschermde gebieden.

In dit rapport worden de resultaten beschreven van het onderzoek naar beschermde soorten en gebieden en de consequenties die de voorziene ontwikkeling kan hebben op deze soorten en gebieden. Daarnaast wordt aangegeven welke stappen eventueel genomen moeten worden in het kader van natuurwetgeving.

2. Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming beschermt vanaf 1 januari 2017 Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten. Met deze wet worden de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen (de Vogel- en Habitatrichtlijn) zo helder mogelijk geïmplementeerd. Het instrumentarium van de Wet natuurbescherming sluit aan op het omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet.

De sloop- en bouwwerkzaamheden worden in het kader van de Wet natuurbescherming aangemerkt als 'handeling".

Met de Wet natuurbescherming komt de bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij ruimtelijke ingrepen in principe bij de provincies te liggen. Daarmee is de provincie bevoegd gezag voor de toetsing van werkzaamheden en activiteiten ('handelingen') bij Natura 2000 gebieden (de gebiedsbeschermingsbepalingen) en dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

Het onderzoeksgebied ligt op circa 7km afstand van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen.

In de Omgevingsverordening Overijssel zijn regels opgenomen om het Natuurnetwerk Nederland (NNN) te beschermen tegen aantasting. De directe omgeving van Erve Kerkveld is aangemerkt als NNN.

2.1 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming is geregeld in de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk twee van deze wet stelt regels voor het beschermingsregime van de speciale beschermingszones van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Samen vormen deze beschermingszones in de verschillende lidstaten een Europees ecologisch netwerk, 'Natura 2000' genaamd. In de wet worden de speciale beschermingszones aangeduid als 'Natura 2000-gebied' (artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming).

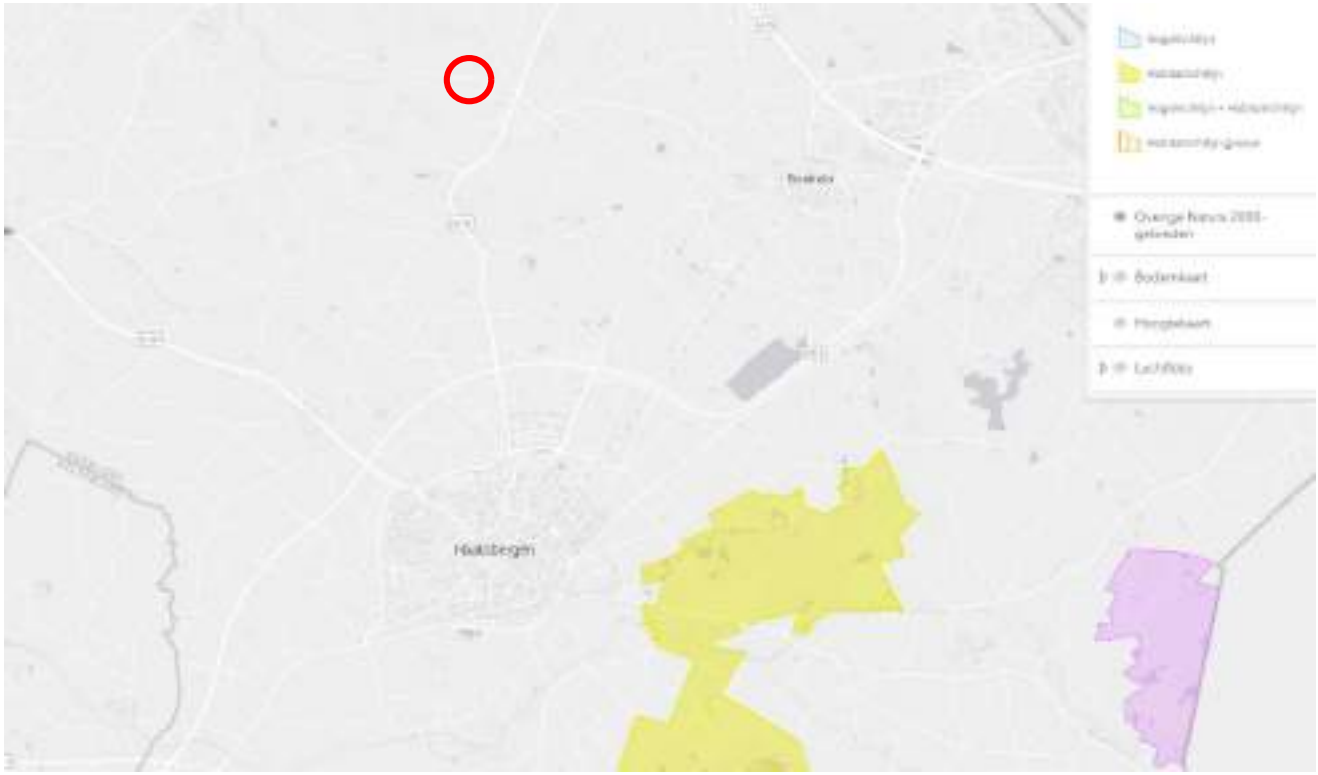
In de wet zijn, op de *Vogelrichtlijn* gebaseerde, algemene beschermingsmaatregelen opgenomen om populaties van vogelsoorten en hun leefgebieden in een adequate staat van instandhouding te houden of te herstellen. Daarnaast zijn in de wet speciale beschermingsmaatregelen voor de speciale beschermingszones opgenomen.

Het beschermingsregime voor de speciale beschermingszones voor natuurlijke habitats en habitats van soorten bestaat op grond van de *Habitatrichtlijn* uit:

- behoud- en herstelmaatregelen ('instandhoudingsmaatregelen'), om een gunstige staat van instandhouding te bereiken voor de habitats en soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen;
- 'passende maatregelen', om verslechtering van de kwaliteit van de habitats en significante verstoring van soorten in de gebieden te voorkomen
- een voorafgaande 'passende beoordeling' van nieuwe plannen of projecten die significant negatieve gevolgen kunnen hebben voor het gebied. Deze beoordeling heeft betrekking op de gevolgen van het plan of project, rekening houdend met de

instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Alleen als uit de passende beoordeling zekerheid is verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast, kan toestemming voor het plan of project worden gegeven. Op grond van dwingende redenen van groot openbaar belang kan een uitzondering worden toegelaten, maar alleen als er geen alternatieven zijn en adequate compensatie voor de aangetaste natuurwaarden wordt geboden.

In figuur 1 is de begrenzing van het Natura 2000 gebied Buurserzand & Haaksbergerveen nabij het plangebied aangegeven. Provincie Overijssel is bevoegd gezag voor de Natura 2000-gebieden die geheel of grotendeels op het provinciale grondgebied zijn gelegen. De provincie heeft in haar omgevingsverordening beschermingsmaatregelen opgenomen op het vlak van gebiedsinrichting, beheer en ontwikkeling en bescherming. Deze maatregelen moeten in lijn met de instandhoudingsdoelstellingen verzekeren dat de leefgebieden en habitats worden behouden, (zowel tav. kwaliteit als oppervlakte) en dat zonodig herstel plaatsvindt.

Figuur 1: Begrenzing Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen (geel).
Het plangebied ligt binnen het rode kader op ca. 7km afstand van het Natura 2000-gebied.
(bron: https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Gebiedskaart/)

Zowel projecten en andere handelingen in als buiten een Natura 2000-gebied kunnen vergunningsplichtig zijn: de wet kent namelijk de zogenaamde externe werking. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, moet deze beoordeeld worden. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten worden betrokken. Dit kan betekenen dat een plan of handeling op zich geen significant negatief effect veroorzaakt, maar in combinatie met andere handelingen of plannen wel. Ook dan is een vergunning noodzakelijk.

2.2 Soortbescherming

Het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Dit betekent in de praktijk dat het gaat om het effect van de activiteiten op beschermde soorten.

Vaak gaan activiteiten en werkzaamheden en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het echter onvermijdelijk dat schade wordt gedaan aan beschermde dieren en planten. In die situaties is het nodig dat vooraf bekeken wordt of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Het verschil tussen een vrijstelling en ontheffing is als volgt:
- Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod. Deze geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet.
- Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels, in totaal ruim 700 soorten, zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten. De drie criteria op grond waarvan van de verbodsbepalingen afgeweken kan worden, zijn eveneens uit deze twee richtlijnen overgenomen. Dat betekent dat de verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen (het zogenoemde ‘nee, tenzij-principe’).

Van de soorten die worden beschermd onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten.

De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt.

De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in een bijlage van de wet. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst.

De drie beschermingsregimes hebben elk hun eigen verbodsbepalingen. In onderstaande tabel is aangegeven hoe de verbodsbepalingen per regime luiden.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	**Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn**	**Beschermingsregime andere soorten**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincie Overijssel handhaaft voor zeer algemeen voorkomende soorten (zie bijlage 1) de vrijstellingen die onder de Flora- en faunawet golden. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. De provincie acht het niet gewenst dat voor elke ruimtelijke ontwikkeling of ingreep in het kader van bestendig beheer of onderhoud een ontheffing aangevraagd moet worden.

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving, de zogenoemde ‘Zorgplicht’. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten.

Zorgplicht volgens de Wet natuurbescherming:
Artikel 1.11
1 Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2 De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke

maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

2.3 Omgevingsverordening Overijssel

In de Omgevingsvisie heeft provincie Overijssel aangegeven hoe de Overijsselse omgeving er in de toekomst uit moet zien.

Overijssel wordt gekenmerkt door een grote variatie aan plant- en diersoorten (biodiversiteit). Het verlies van soorten verarmt de natuurwaarde en maakt ecosystemen kwetsbaar. Het behoud van biodiversiteit is nodig voor een duurzame toekomst. Daarom wil de provincie achteruitgang van biodiversiteit voorkomen en zet in op ontwikkeling, beheer en bescherming van de biodiversiteit in Overijssel.

Natuur en landschap zijn van belang voor de regionale economie en voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor een goed vestigingsklimaat voor wonen en werken. Daarom wil de provincie de natuurwaarden in Overijssel duurzaam ontwikkelen en beschermen. Ze heeft in dat kader gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), waarvoor geldt dat het beleid is gericht op het behoud en de ontwikkeling van aanwezige en potentiële natuurwaarden. Natuurnetwerk Nederland is de nieuwe naam voor de Ecologische Hoofdstructuur.

De provincie wil binnen het NNN een netwerk van natuurgebieden realiseren met goede condities voor de biodiversiteit. Het NNN in Overijssel hangt samen met het Natuurnetwerk Nederland in de andere delen van Nederland en met het Europese net van natuurgebieden, de Natura 2000-gebieden. Het grootste deel van de Natura 2000-gebieden in Overijssel ligt in het NNN.

Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kernmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten.

In de zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW) buiten het NNN zet de provincie in op versterking van de kwaliteit van natuur, landschap en water door initiatieven te verbinden aan deze kwaliteiten. Het beleid is hier gericht op ruimte te creëren voor economische ontwikkelingen zoals landbouw, recreatie en natuurgebonden woon- en werklocaties (bijvoorbeeld nieuwe landgoederen). Initiatieven van bewoners en ondernemers zijn hier leidend: zij zijn eigenaar en vormgever van de omgevingskwaliteit. De na te streven kwaliteitsdoelen voor natuur en water zijn daarbij het uitgangspunt.

De NNN begrenzing van Overijssel is als verordening opgenomen in de Overijsselse Omgevingsverordening

De agrarische gronden nabij Erve Kerkveld zijn aangemerkt als ONW, de natuurterreinen als NNN en het erf zelf is niet begrensd, zie onderstaande figuur 2.

Figuur 2: Begrenzing NNN en ONW. Erve Kerkveld in rood kader, niet begrensd.
Donkergroen: Natuur Netwerk Nederland, lichtgroen zone Ondernemen met Natuur en Water
(bron: https://services.geodataoverijssel.nl/viewer)

3. Gebiedsbeschrijving, voorgenomen ingreep en onderzoeksmethode

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt aan de Wolfkaterweg 31, ten westen van Beckum, in de gemeente Hengelo (O). Het bestaat uit het erf van een voormalige varkenshouderij met boerderij, diverse varkensstallen, een jongveestal en enkele werktuigenloodsen. Aan de westzijde naast de boerderij groeit een forse inlandse eik. Aan de oostzijde van de boerderij is een kleine boomgaard met grasland gesitueerd. Aan de oostzijde van het erf achter de varkensstallen loopt een onverhard voetpad (Kerkveldervoetpad) onder een singel van bomen en struiken. Ten zuiden van het erf aan de overzijde van de Wolfkaterweg ligt een loofbosje, aan beide zijden aangrenzende landbouwgronden.

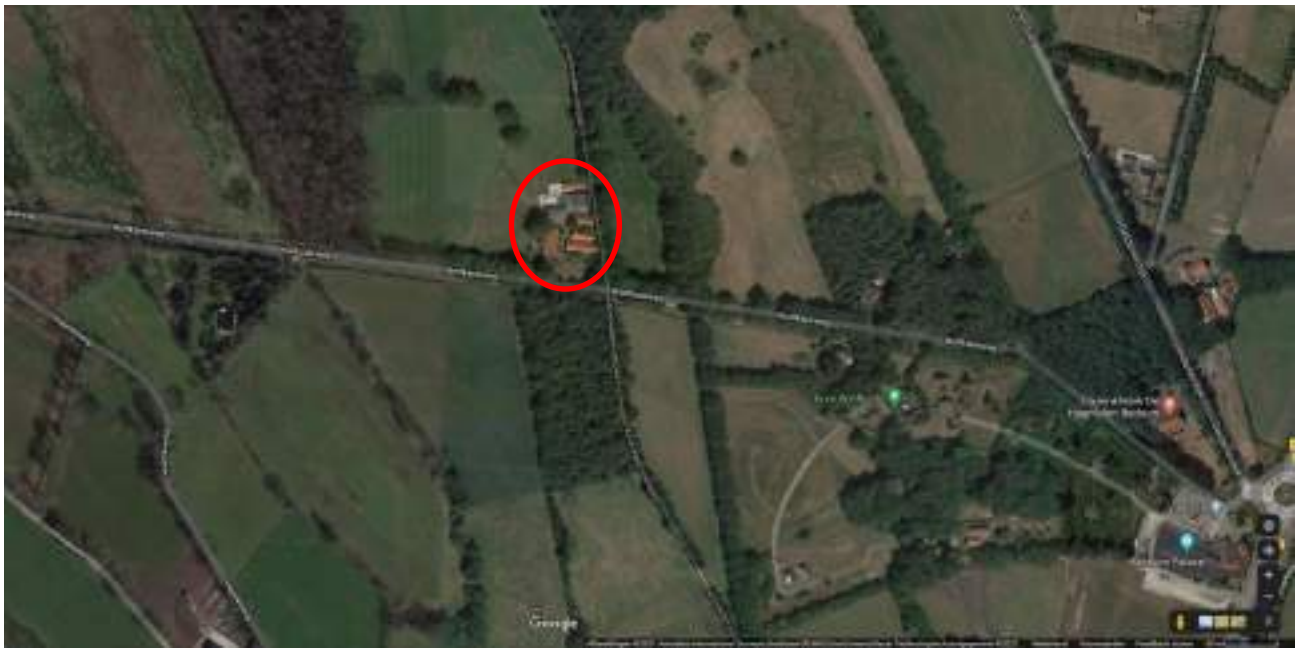
Figuur 3 en 4 is een luchtfoto met daarop aangegeven het plangebied.

Figuur 3: Ligging planlocatie in de regio (binnen rood kader) *bron:* https://www.google.nl/maps/

Een foto-impressie van het plangebied is in bijlage 2 opgenomen.

Alle schuren zijn reeds enige tijd niet meer in gebruik en staan leeg. Het dak van de jongveestal is aan de binnenzijde voorzien van isolatieplaten, dat van één varkensstal is dat voor een deel, de andere daken zijn onbeschoten. Het dak van een aantal stallen bestaat uit dakpannen, één varkensstal, de jongveestal en de werktuigenloods zijn gedekt met golfplaten. Alle schuren en loodsen zijn voorzien van halfsteensmuren, zonder spouw. De houten kopschotten van de stallen zijn geheel of gedeeltelijk verwijderd. In de werktuigenloods is aan de achterzijde een kerkuilkast aanwezig, in een eik aan de westzijde van het erf en op enige afstand van het erf hangen in totaal twee nestkasten voor kerkuil. Op de zolder van drie varkensstallen is een houten voersilo aanwezig.

Figuur 4: Ligging planlocatie in detail, (binnen rood kader) *bron:* https://www.google.nl/maps/

3.2 Voorgenomen ingreep

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het slopen van alle gebouwen met uitzondering van de boerderij, de herbouw van één vervangende kapschuur en een tweede woning. Het erf wordt opnieuw ingericht. Aanwezige bomen blijven intact.

3.3 Onderzoeksmethode

Het onderzoek voor de natuurtoets is uitgevoerd in de vorm van een bureau-onderzoek en een terreinbezoek. Het terreinbezoek is uitgevoerd op donderdagmiddag 17 december 2020. Het was bewolkt, droog en vrijwel windstil weer bij een temperatuur van 11ºC.

4. Aanwezige natuurwaarden

In dit hoofdstuk worden de aanwezige natuurwaarden in het plangebied beschreven.

4.1 Resultaten bureauonderzoek

4.1.1 Zoogdieren

Waarnemingen van steenmarter zijn bekend in de directe omgeving van het plangebied. Het plangebied zelf vormt als agrarisch erf geschikt leefgebied voor steenmarter.
Das en dassenburchten zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied.
Overige beschermde zoogdieren als gewone dwergvleermuis zijn bekend in de omgeving van het plangebied.

4.1.2 Vogels

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor boerenerf-vogels, in de periode 2015-2020 zijn waarnemingen bekend van de soorten kerkuil, steenuil, boerenzwaluw en huismus. Kwartel en patrijs zijn in deze periode niet gesignaleerd in dit kilometerhok, wel in het aangrenzende kilometerhok in het zuidwesten.

4.1.3 Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten

Beschermde vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten worden niet verwacht in het plangebied. Voor deze soortgroepen vormt het intensief gebruikte erf geen geschikt leefgebied.

4.2 Resultaten veldonderzoek

4.2.1 Zoogdieren

Steenmarter
Tijdens het veldonderzoek zijn op een houten voersilo in twee varkensschuren oude uitwerpselen van steenmarter aangetroffen. Blijkbaar gebruikte steenmarter de voersilo's in het verleden als één van z'n rustplekken. Van steenmarter is bekend dat gebruik gemaakt wordt van meerdere plekken om (overdag) te rusten. Het betreffen geen voortplantingsplekken. Vaste verblijfplaatsen van deze soort in het onderzoeksgebied zijn niet aangetroffen.

Das
Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van das in het plangebied.

Vleermuis
De te slopen schuren en loodsen zijn voorzien van halfsteensmuren, zonder spouw. De houten kopschotten van de stallen zijn geheel of gedeeltelijk verwijderd, zie foto's in bijlage 2. Twee stallen zijn geheel of ten dele voorzien van isolatieplaten onder een dak van golfplaten, de overige daken zijn onbeschoten. Eén werktuigenloods is met golfplaten gedekt, de andere

stallen met pannen. Muren of daken of andere plekken die geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor gebouw bewonende vleermuizen zijn niet aangetroffen. Er zijn geen kieren, gaten of open stootvoegen die als invliegopening naar een achterliggende verblijfplaats voor vleermuis kunnen functioneren. Sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen, oa. uitwerpselen, zijn niet aangetroffen.
Er worden geen bomen geveld, er zijn daarom geen negatieve effecten te verwachten voor vleermuizen die bomen en bomenrijen gebruiken als verblijfplaats of als vliegroute.

Overige beschermde zoogdieren
Andere beschermde zoogdieren, bijvoorbeeld wolf, zijn niet aanwezig en worden niet verwacht in het plangebied.

4.2.2 Vogels

Hoog achterin de werktuigenloods hangt een nestkast voor kerkuil, in de loods zijn diverse poepsporen en verse braakballen van kerkuil aangetroffen, zie ook de foto's in bijlage 2.
In de jongveestal en de werktuigenberging zijn ook poepsporen en braakballen aangetroffen. Blijkbaar heeft een kerkuilpaar zijn biotoop op en rond het erf.
Duidelijke sporen die duiden op aanwezigheid van steenuil zijn niet met zekerheid vastgesteld.
In de jongveestal en in de meest zuidelijke varkensstal zijn in totaal ca. 15 nesten van boerenzwaluw aangetroffen.
Jaarrond beschermde nesten van andere boerenerfvogels zijn niet aangetroffen.

4.2.3 Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten

Beschermde vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied, het erf is altijd intensief agrarisch gebruikt, het vormt geen geschikt habitat voor deze soorten.

5. Consequentie natuurwetgeving

5.1 Gebiedsbescherming

De bescherming van natuurgebieden is sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Ook Natura 2000 gebieden vallen onder de werking van deze wet.

Het onderzoeksgebied ligt op circa 7km afstand van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. De uit te voeren werkzaamheden op Erve Kerkveld zijn van dien aard dat ze geen invloed hebben op dit beschermde Natura 2000-gebied.

Op voorhand kan worden uitgesloten dat de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden (significant) negatieve effecten hebben op de aangewezen habitattypen, (vogelrichtlijn-) soorten en instandhoudingsdoelen waarvoor het gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied. Nader onderzoek of aanvraag van een vergunning van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.2 Soortbescherming

Zoogdieren

Steenmarter
Sporen die duiden op vaste verblijfplaatsen van steenmarter in het onderzoeksgebied zijn niet aangetroffen. Daarom wordt verwacht dat de sloop- en bouwwerkzaamheden geen verstoring opleveren voor steenmarter en ook geen significant negatieve effecten hebben op het leefgebied van deze soort.

Das
Er zijn in het plangebied geen sporen van das aangetroffen. Significant negatieve gevolgen van de sloop en nieuwbouw voor das treden niet op.

Vleermuis
Plekken die geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor gebouw bewonende vleermuizen zijn niet aanwezig in de te slopen gebouwen. Er zijn geen kieren, gaten of open stootvoegen die als invliegopening naar een achterliggende verblijfplaats voor vleermuis kunnen functioneren. Sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen, oa. uitwerpselen, zijn niet aangetroffen. Er worden geen bomen geveld, er zijn daarom geen negatieve effecten te verwachten voor vleermuizen die bomen en bomenrijen gebruiken als verblijfplaats of als vliegroute.

Overige beschermde zoogdieren
Overige beschermde zoogdieren zijn niet aanwezig in of in de directe nabijheid van het plangebied. De voorziene werkzaamheden hebben geen negatieve gevolgen voor andere beschermde zoogdieren in de omgeving van het plangebied.

Vogels

Er zijn in totaal drie jaarrond beschermde nestplaatsen in de vorm van kerkuilkasten in het plangebied aangetroffen. De nestkast voor kerkuil in de werktuigenloods zal verdwijnen, daarvoor in de plaats is recent een nieuwe kast in de eik naast de boerderij geplaatst. Broedende vogels mogen niet worden verstoord. De oude kast wordt daarom voor 1 maart 2021 verwijderd, zodat kerkuil daarin niet kan starten met broeden en verstoring door de sloop zou optreden. Significant negatieve effecten als gevolg van de voorziene werkzaamheden worden op deze manier voorkomen. Nesten van boerenzwaluwen zijn niet beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten
Beschermde vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten zijn niet waargenomen en worden ook niet verwacht. Het plangebied vormt geen geschikt habitat voor deze soorten. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten.

5.3 Natuur Netwerk Nederland en zone Ondernemen met Natuur en Water

Het agrarische erf valt buiten de begrenzing van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) en ook buiten de zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW). De zone ONW grenst in het westen, noorden en oosten aan het plangebied. Het loofbosje aan de overzijde van de Wolfkaterweg is aangeduid als NNN. De werkzaamheden op het erf zijn van dien aard dat ze geen negatieve effecten veroorzaken op de zone ONW, noch op het NNN.

In de zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW) buiten het NNN is het beleid gericht op versterking van de kwaliteit van natuur, landschap en water. De na te streven doelen van de omgevingskwaliteit voor natuur en water komen tot uitdrukking in de nieuwe erfinrichting van Erve Kerkveld. Deze inrichting zal afgestemd zijn op de lokale kwaliteiten van natuur en landschap.

6. Conclusies

Gebiedsbescherming
De uit te voeren werkzaamheden op Erve Kerkveld zijn van dien aard dat ze geen invloed hebben op het beschermde Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. De afstand van het plangebied tot dit Natura 2000-gebied is daarvoor te groot. Er treden geen (significant) negatieve effecten op. Nader onderzoek of een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming is niet aan de orde.

Soortbescherming
Beschermde zoogdieren zijn niet aanwezig in of in de directe nabijheid van het plangebied. De voorziene werkzaamheden hebben geen negatieve gevolgen voor beschermde zoogdieren.

De kerkuilkast in de werktuigenloods zal verdwijnen, daarvoor in de plaats is recent een nieuwe kast in de eik naast de boerderij geplaatst. Broedende vogels mogen niet worden verstoord, de kerkuilkast in de werktuigenloods wordt voor 1 maart 2021 (ruim voor de start van het broedseizoen van kerkuil) verwijderd.

Beschermde vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten zijn niet waargenomen. Er is geen sprake van negatieve effecten.

Indien broedende vogels – met name kerkuil – niet worden verstoord, treden geen negatieve effecten op voor in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten. Als broedperiode voor vogels wordt globaal de periode 15 maart – 15 juli aangehouden. Wanneer een broedende vogel buiten deze periode wordt aangetroffen, geldt dat ook als broedgeval en dient geen verstoring op te treden.

Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming onderdeel soortbescherming is op basis van het bovenstaande niet aan de orde.

Natuur Netwerk Nederland en zone Ondernemen met Natuur en Water
De voorziene werkzaamheden hebben geen significant negatieve effecten op het NNN of de zone ONW. Een ontheffing van de Omgevingsverordening Overijssel is niet aan de orde.

Bronnen

www.overijssel.nl
https://services.geodataoverijssel.nl/viewer
https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Gebiedskaart/
https://minlnv.nederlandsesoorten.nl
www.telmee.nl
www.google.nl/maps

Bijlage 1: Vrijstelling soorten

Deze vrijstelling geldt bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud

Gebied: *binnen gehele provincie Overijssel.*
Periode: *gedurende gehele jaar*

Soort
Aardmuis
Bosmuis
Bruine kikker
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Gewone bosspitsmuis
Gewone pad
Haas
Huisspitsmuis
Kleine watersalamander
Konijn
Meerkikker
Middelste groene kikker
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Vos
Woelrat

Bijlage 2: Foto-impressie plangebied

Foto 1: Garage / werkplaats

Foto 2: Jongveestal

Foto 3: Inlandse eik met kast kerkuil

Foto 4: Groep bomen in weiland met kast kerkuil

Foto 5: Varkensstal

Foto 6: Werktuigenloods

Foto 7: Achterzijde werktuigenloods met opening voor aanwezige nestkast kerkuil

Foto 8: Werktuigenstalling

Foto 9: Binnenzijde werktuigenloods met sporen ontlasting kerkuil

Foto 10: Binnenmuur werktuigenloods met sporen ontlasting kerkuil

Foto 11: Varkensstal

Foto 12: Varkensstal

Foto 13: Varkensstal

Foto 14: Achterzijde varkensstallen met voetpad

Foto 15: Isolatieplaten tegen kap jongveestal

Foto 16: Poepsporen in jongveestal

Bijlage 8 Natuurtoets Deldenerdijk 55

Quickscan natuurwetgeving
Nieuwbouw woningen
Erve Het Slag te Beckum

van der Molen Groenconsult

Lobith, januari 2021

Quickscan Natuurwetgeving Nieuwbouw woningen Erve Het Slag te Beckum

Lobith, 18 januari 2021

Status:	**Definitief**
Opdrachtgever:	St. Twickel
Contactpersoon:	Dhr. H. Gierveld
Uitgevoerd door:	Van der Molen Groenconsult J. van der Molen Walhof 2 6915 AV Lobith Tel: (+31) 0316 – 54 23 32 Email: info@molengroen.nl Internet: www.molengroen.nl
Veldwerk en rapportage :	J. van der Molen

Inhoud

1. Inleiding 6
2. Wettelijk kader 7
2.1 Gebiedsbescherming 7
2.2 Soortbescherming 9
2.3 Omgevingsverordening Overijssel 11
3. Gebiedsbeschrijving, voorgenomen ingreep en onderzoeksmethode 13
3.1 Gebiedsbeschrijving 13
3.2 Voorgenomen ingreep 14
3.3 Onderzoeksmethode 15
4. Aanwezige natuurwaarden 16
4.1 Resultaten bureauonderzoek 16
4.1.1 Zoogdieren 16
4.1.2 Vogels 16
4.1.3 Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten 16
4.2 Resultaten veldonderzoek 16
4.2.1 Zoogdieren 16
4.2.2 Vogels 16
4.2.3 Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten 17
5. Consequentie natuurwetgeving 18
5.1 Gebiedsbescherming 18
5.2 Soortbescherming 18
5.3 Natuur Netwerk Nederland en zone Ondernemen met Natuur en Water 19
6. Conclusies 20
Bronnen 21
Bijlage 1: Vrijstelling soorten 22
Bijlage 2: Foto-impressie plangebied 23

1. Inleiding

Stichting Twickel is van plan twee nieuwe woningen te bouwen en het erf opnieuw in te richten op de locatie Erve Het Slag aan de Deldenerdijk 55 in Beckum, gemeente Hengelo (O). Alle gebouwen behalve de boerderij zijn in 2020 verwijderd.

Deze ontwikkeling heeft mogelijk gevolgen op eventueel aanwezige beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming.

Stichting Twickel heeft Van der Molen Groenconsult opdracht gegeven voor het opstellen van een quickscan om helder te krijgen of er gevolgen zijn voor beschermde flora en fauna en beschermde gebieden.

In dit rapport worden de resultaten beschreven van het onderzoek naar beschermde soorten en gebieden en de consequenties die de voorziene ontwikkeling kan hebben op deze soorten en gebieden. Daarnaast wordt aangegeven welke stappen eventueel genomen moeten worden in het kader van natuurwetgeving.

2. Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming beschermt vanaf 1 januari 2017 Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten. Met deze wet worden de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen (de Vogel- en Habitatrichtlijn) zo helder mogelijk geïmplementeerd. Het instrumentarium van de Wet natuurbescherming sluit aan op het omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet.

De bouwwerkzaamheden worden in het kader van de Wet natuurbescherming aangemerkt als ‘handeling”.

Met de Wet natuurbescherming komt de bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij ruimtelijke ingrepen in principe bij de provincies te liggen. Daarmee is de provincie bevoegd gezag voor de toetsing van werkzaamheden en activiteiten (‘handelingen’) bij Natura 2000 gebieden (de gebiedsbeschermingsbepalingen) en dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

Het onderzoeksgebied ligt op circa 7,9km afstand van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen.

In de Omgevingsverordening Overijssel zijn regels opgenomen om het Natuurnetwerk Nederland (NNN) te beschermen tegen aantasting. De directe omgeving van Erve Het Slag is aangemerkt als NNN.

2.1 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming is geregeld in de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk twee van deze wet stelt regels voor het beschermingsregime van de speciale beschermingszones van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Samen vormen deze beschermingszones in de verschillende lidstaten een Europees ecologisch netwerk, ‘Natura 2000’ genaamd. In de wet worden de speciale beschermingszones aangeduid als ‘Natura 2000-gebied’ (artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming).

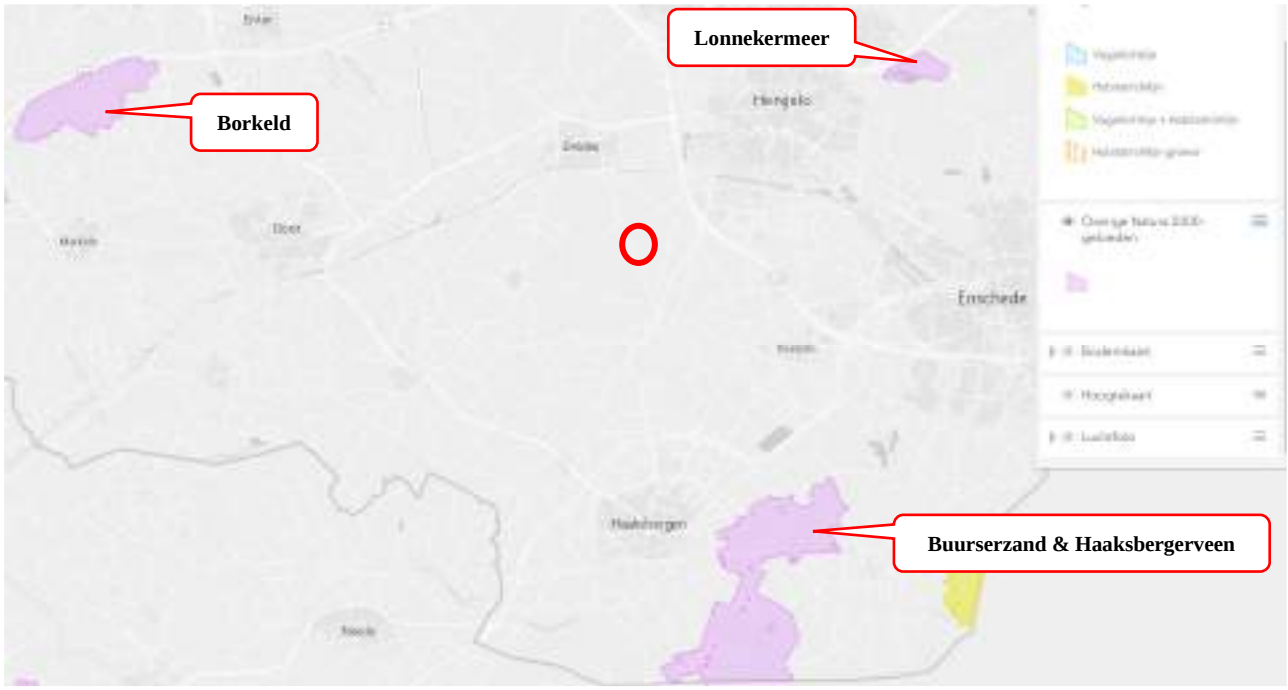
In de wet zijn, op de *Vogelrichtlijn* gebaseerde, algemene beschermingsmaatregelen opgenomen om populaties van vogelsoorten en hun leefgebieden in een adequate staat van instandhouding te houden of te herstellen. Daarnaast zijn in de wet speciale beschermingsmaatregelen voor de speciale beschermingszones opgenomen.

Het beschermingsregime voor de speciale beschermingszones voor natuurlijke habitats en habitats van soorten bestaat op grond van de *Habitatrichtlijn* uit:

- behoud- en herstelmaatregelen (‘instandhoudingsmaatregelen’), om een gunstige staat van instandhouding te bereiken voor de habitats en soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen;
- ‘passende maatregelen’, om verslechtering van de kwaliteit van de habitats en significante verstoring van soorten in de gebieden te voorkomen
- een voorafgaande ‘passende beoordeling’ van nieuwe plannen of projecten die significant negatieve gevolgen kunnen hebben voor het gebied. Deze beoordeling heeft betrekking op de gevolgen van het plan of project, rekening houdend met de

instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Alleen als uit de passende beoordeling zekerheid is verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast, kan toestemming voor het plan of project worden gegeven. Op grond van dwingende redenen van groot openbaar belang kan een uitzondering worden toegelaten, maar alleen als er geen alternatieven zijn en adequate compensatie voor de aangetaste natuurwaarden wordt geboden.

In figuur 1 is de begrenzing van diverse Natura-2000 gebieden nabij het plangebied aangegeven. Het betreft de Natura-2000 gebieden Buurserzand & Haaksbergerveen, Lonnekermeer en Borkeld. Die liggen 7,9km, 8.7km, resp. 15km verwijderd van het plangebied. Provincie Overijssel is bevoegd gezag voor de Natura 2000-gebieden die geheel of grotendeels op het provinciale grondgebied zijn gelegen. De provincie heeft in haar omgevingsverordening beschermingsmaatregelen opgenomen op het vlak van gebiedsinrichting, beheer en ontwikkeling en bescherming. Deze maatregelen moeten in lijn met de instandhoudingsdoelstellingen verzekeren dat de leefgebieden en habitats worden behouden, (zowel tav. kwaliteit als oppervlakte) en dat zonodig herstel plaatsvindt.

Figuur 1: Begrenzing diverse Natura 2000-gebieden nabij plangebied.
Het plangebied ligt binnen het rode kader. (bron: https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Gebiedskaart/)

Zowel projecten en andere handelingen in als buiten een Natura 2000-gebied kunnen vergunningsplichtig zijn: de wet kent namelijk de zogenaamde externe werking. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, moet deze beoordeeld worden. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten worden betrokken. Dit kan betekenen dat een plan of handeling op zich geen significant negatief effect veroorzaakt, maar in combinatie met andere handelingen of plannen wel. Ook dan is een vergunning noodzakelijk.

2.2 Soortbescherming

Het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Dit betekent in de praktijk dat het gaat om het effect van de activiteiten op beschermde soorten.

Vaak gaan activiteiten en werkzaamheden en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het echter onvermijdelijk dat schade wordt gedaan aan beschermde dieren en planten. In die situaties is het nodig dat vooraf bekeken wordt of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Het verschil tussen een vrijstelling en ontheffing is als volgt:
- Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod. Deze geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet.
- Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels, in totaal ruim 700 soorten, zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten. De drie criteria op grond waarvan van de verbodsbepalingen afgeweken kan worden, zijn eveneens uit deze twee richtlijnen overgenomen. Dat betekent dat de verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen (het zogenoemde ‘nee, tenzij-principe’).

Van de soorten die worden beschermd onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten.

De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt.

De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in een bijlage van de wet. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst.

De drie beschermingsregimes hebben elk hun eigen verbodsbepalingen. In onderstaande tabel is aangegeven hoe de verbodsbepalingen per regime luiden.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	**Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn**	**Beschermingsregime andere soorten**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincie Overijssel handhaaft voor zeer algemeen voorkomende soorten (zie bijlage 1) de vrijstellingen die onder de Flora- en faunawet golden. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. De provincie acht het niet gewenst dat voor elke ruimtelijke ontwikkeling of ingreep in het kader van bestendig beheer of onderhoud een ontheffing aangevraagd moet worden.

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving, de zogenoemde ‘Zorgplicht’. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten.

Zorgplicht volgens de Wet natuurbescherming:
Artikel 1.11
1 Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2 De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke

maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

2.3 Omgevingsverordening Overijssel

In de Omgevingsvisie heeft provincie Overijssel aangegeven hoe de Overijsselse omgeving er in de toekomst uit moet zien.

Overijssel wordt gekenmerkt door een grote variatie aan plant- en diersoorten (biodiversiteit). Het verlies van soorten verarmt de natuurwaarde en maakt ecosystemen kwetsbaar. Het behoud van biodiversiteit is nodig voor een duurzame toekomst. Daarom wil de provincie achteruitgang van biodiversiteit voorkomen en zet in op ontwikkeling, beheer en bescherming van de biodiversiteit in Overijssel.

Natuur en landschap zijn van belang voor de regionale economie en voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor een goed vestigingsklimaat voor wonen en werken. Daarom wil de provincie de natuurwaarden in Overijssel duurzaam ontwikkelen en beschermen. Ze heeft in dat kader gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), waarvoor geldt dat het beleid is gericht op het behoud en de ontwikkeling van aanwezige en potentiële natuurwaarden. Natuurnetwerk Nederland is de nieuwe naam voor de Ecologische Hoofdstructuur.

De provincie wil binnen het NNN een netwerk van natuurgebieden realiseren met goede condities voor de biodiversiteit. Het NNN in Overijssel hangt samen met het Natuurnetwerk Nederland in de andere delen van Nederland en met het Europese net van natuurgebieden, de Natura 2000-gebieden. Het grootste deel van de Natura 2000-gebieden in Overijssel ligt in het NNN.

Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kernmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten.

In de zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW) buiten het NNN zet de provincie in op versterking van de kwaliteit van natuur, landschap en water door initiatieven te verbinden aan deze kwaliteiten. Het beleid is hier gericht op ruimte te creëren voor economische ontwikkelingen zoals landbouw, recreatie en natuurgebonden woon- en werklocaties (bijvoorbeeld nieuwe landgoederen). Initiatieven van bewoners en ondernemers zijn hier leidend: zij zijn eigenaar en vormgever van de omgevingskwaliteit. De na te streven kwaliteitsdoelen voor natuur en water zijn daarbij het uitgangspunt.

De NNN begrenzing van Overijssel is als verordening opgenomen in de Overijsselse Omgevingsverordening

De agrarische gronden nabij Erve Het Slag zijn aangemerkt als ONW, de natuurterreinen als NNN en het erf zelf is niet begrensd, zie onderstaande figuur 2.

Figuur 2: Begrenzing NNN en ONW. Erve Het Slag in rood kader, niet begrensd.
Donkergroen: Natuur Netwerk Nederland, lichtgroen zone Ondernemen met Natuur en Water
(bron: https://services.geodataoverijssel.nl/viewer)

3. Gebiedsbeschrijving, voorgenomen ingreep en onderzoeksmethode

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt aan de Deldenerdijk 55, ten noordwesten van Beckum, in de gemeente Hengelo (O). Het bestaat uit het erf van een voormalige boerderij. Alle gebouwen behalve de boerderij zijn in 2020 verwijderd. Ten westen van de planlocatie ligt bos- en natuurterrein, ten noorden, oosten en zuiden van het erf liggen agrarische gronden.

Figuur 3 en 4 is een luchtfoto met daarop aangegeven het plangebied.

Figuur 3: Ligging planlocatie in de regio (binnen rood kader) *bron:* https://www.google.nl/maps/

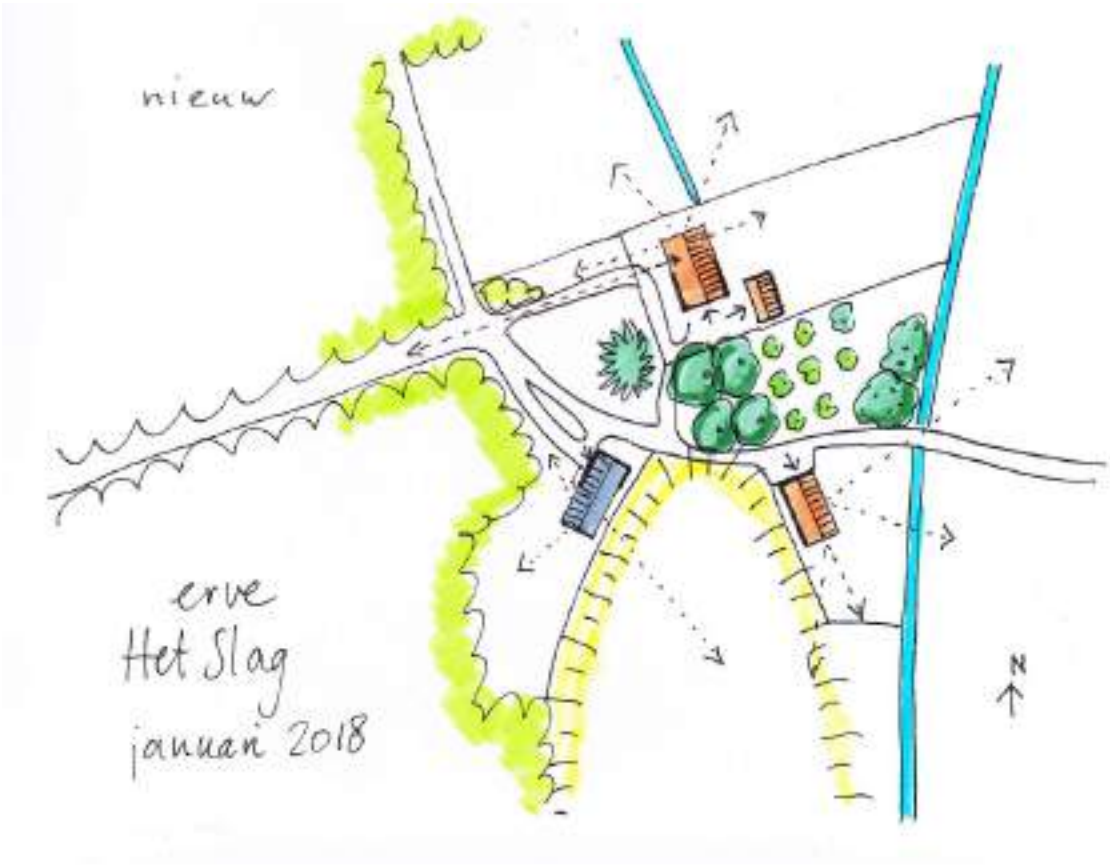
Een foto-impressie van het plangebied is in bijlage 2 opgenomen.

Figuur 4: Ligging planlocatie in detail, situatie voorjaar 2020 (binnen rood kader)
bron: https://www.google.nl/maps/

3.2 Voorgenomen ingreep

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het bouwen van twee nieuwe woningen, de bestaande boerderij blijft gehandhaafd. Het erf wordt opnieuw ingericht. In onderstaande figuur 5 is een landschappelijke schets opgenomen van de toekomstige situatie. Ten zuidwesten en ten zuidoosten van de bestaande boerderij zijn twee nieuwe woningen in de vorm van schuurwoningen voorzien. Bij de bestaande boerderij wordt een nieuwe open werktuigenberging als carport gerealiseerd.

Figuur 5: Toekomstige situatie Erve Het Slag

3.3 Onderzoeksmethode

Het onderzoek voor de natuurtoets is uitgevoerd in de vorm van een bureau-onderzoek en een terreinbezoek. Het terreinbezoek vond plaats op donderdagmiddag 11 juni 2020 onder droge weersomstandigheden, half bewolkt met een temperatuur van ongeveer 18°C en nauwelijks wind. Hierbij zijn beide locaties van de nieuwe woningen geïnspecteerd op aanwezige natuurwaarden.

4. Aanwezige natuurwaarden

In dit hoofdstuk worden de aanwezige natuurwaarden in het plangebied beschreven.

4.1 Resultaten bureauonderzoek

4.1.1 Zoogdieren

Waarnemingen van steenmarter zijn bekend in de directe omgeving van het plangebied. Het plangebied zelf vormt als voormalig agrarisch erf zonder schuren nauwelijks geschikt leefgebied voor steenmarter.
Das en dassenburchten zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied.
Overige beschermde zoogdieren als gewone dwergvleermuis zijn bekend in de omgeving van het plangebied.

4.1.2 Vogels

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor boerenerf-vogels, in de periode 2015-2020 zijn waarnemingen bekend van de soorten kerkuil, steenuil, boerenzwaluw en huismus.

4.1.3 Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten

Beschermde vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten worden niet verwacht in het plangebied. Voor deze soortgroepen vormt het intensief gebruikte erf geen geschikt leefgebied.

4.2 Resultaten veldonderzoek

4.2.1 Zoogdieren

Steenmarter, das
Tijdens het veldonderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van steenmarter of das.

Vleermuis
Sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen zijn niet aangetroffen. Er worden geen bomen geveld, er zijn daarom geen negatieve effecten te verwachten voor vleermuizen die bomen en bomenrijen gebruiken als verblijfplaats resp. als vliegroute.

Overige beschermde zoogdieren
Andere beschermde zoogdieren, bijvoorbeeld wolf, zijn niet aanwezig en worden niet verwacht in het plangebied.

4.2.2 Vogels

Er zijn geen stallen op het erf aanwezig, jaarrond beschermde nesten van boerenerfvogels zijn niet aangetroffen.

4.2.3 Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten

Beschermde vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied, het erf is altijd intensief agrarisch gebruikt, het vormt geen geschikt habitat voor deze soorten.

5. Consequentie natuurwetgeving

5.1 Gebiedsbescherming

De bescherming van natuurgebieden is sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Ook Natura 2000 gebieden vallen onder de werking van deze wet.

Het onderzoeksgebied ligt op circa 7,9km afstand van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. De uit te voeren werkzaamheden op Erve Het Slag zijn van dien aard dat ze geen invloed hebben op dit beschermde Natura 2000-gebied.

Op voorhand kan worden uitgesloten dat de voorgenomen bouwwerkzaamheden (significant) negatieve effecten hebben op de aangewezen habitattypen, (vogelrichtlijn-) soorten en instandhoudingsdoelen waarvoor het gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied. Nader onderzoek of aanvraag van een vergunning van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.2 Soortbescherming

Zoogdieren

Steenmarter das
Sporen die duiden op vaste verblijfplaatsen van steenmarter of das in het onderzoeksgebied zijn niet aangetroffen. Daarom wordt verwacht dat de bouwwerkzaamheden geen verstoring opleveren voor steenmarter en das en ook geen significant negatieve effecten hebben op het leefgebied van deze soorten.

Vleermuis
Sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen zijn niet aangetroffen. Er worden geen bomen geveld, er zijn daarom geen negatieve effecten te verwachten voor vleermuizen die bomen en bomenrijen gebruiken als verblijfplaats resp. als vliegroute.

Overige beschermde zoogdieren
Overige beschermde zoogdieren zijn niet aanwezig in of in de directe nabijheid van het plangebied. De voorziene werkzaamheden hebben geen negatieve gevolgen voor andere beschermde zoogdieren in de omgeving van het plangebied.

Vogels
Er zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen in het plangebied aangetroffen.

Vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten
Beschermde vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en plantensoorten zijn niet waargenomen en worden ook niet verwacht. Het plangebied vormt geen geschikt habitat voor deze soorten. Op de locatie van de nabij de bosrand voorziene woning is in 2018 een paarden-/rij-bak aanwezig en de locatie van de oostelijk voorziene woning bestaat op dat moment uit een vrijwel onbegroeid uitloop-weitje voor paarden. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten.

5.3 Natuur Netwerk Nederland en zone Ondernemen met Natuur en Water

Het agrarische erf valt buiten de begrenzing van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) en ook buiten de zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW). De zone ONW grenst in het noorden, oosten en zuiden aan het plangebied. De bos- en natuurterreinen grenzend aan de westzijde van het plangebied zijn aangeduid als NNN. De werkzaamheden op het erf zijn van dien aard dat ze geen negatieve effecten veroorzaken op de zone ONW, noch op het NNN.

In de zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW) buiten het NNN is het beleid gericht op versterking van de kwaliteit van natuur, landschap en water. De na te streven doelen van de omgevingskwaliteit voor natuur en water komen tot uitdrukking in de nieuwe erfinrichting van Erve Het Slag, zie ook de nieuwe landschappelijk inrichting van het erf in figuur 5. Deze inrichting is afgestemd op de lokale kwaliteiten van natuur en landschap.

6. Conclusies

Gebiedsbescherming
De uit te voeren werkzaamheden op Erve Het Slag zijn van dien aard dat ze geen invloed hebben op het dichtstbij gelegen beschermde Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. De afstand van het plangebied tot dit Natura 2000-gebied is daarvoor te groot. Er treden geen (significant) negatieve effecten op. Een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming is niet aan de orde.

Soortbescherming
Beschermde zoogdieren, vogelsoorten, vissen, amfibieën, reptielen of ongewervelden zijn niet aanwezig in het plangebied. De voorziene werkzaamheden hebben geen negatieve gevolgen voor beschermde soorten. Een ontheffing Wet natuurbescherming onderdeel soortbescherming is op basis van het bovenstaande niet aan de orde.

Natuur Netwerk Nederland en zone Ondernemen met Natuur en Water
De voorziene werkzaamheden hebben geen significant negatieve effecten op het NNN of de zone ONW. Een ontheffing van de Omgevingsverordening Overijssel is niet aan de orde.

Bronnen

www.overijssel.nl
https://services.geodataoverijssel.nl/viewer
https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Gebiedskaart/
https://minlnv.nederlandsesoorten.nl
www.telmee.nl
www.google.nl/maps

Bijlage 1: Vrijstelling soorten

Deze vrijstelling geldt bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud

Gebied: *binnen gehele provincie Overijssel.*
Periode: *gedurende gehele jaar*

Soort
Aardmuis
Bosmuis
Bruine kikker
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Gewone bosspitsmuis
Gewone pad
Haas
Huisspitsmuis
Kleine watersalamander
Konijn
Meerkikker
Middelste groene kikker
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Vos
Woelrat

Bijlage 2: Foto-impressie plangebied

Locatie nieuwe woning nabij bosrand

Locatie nieuwe woning oostzijde erf

Bijlage 9 Bodemonderzoek Deldenerdijk 55

Verkennend Bodemonderzoek

Project:	2020-210
Locatie:	Deldenerdijk 55 te Hengelo
Opdrachtgever:	Stichting Twickel Twickelerlaan 6 7495 VG Ambt-Delden
Datum:	18 januari 2021

Verkennend Bodemonderzoek

Deldenerdijk 55 te Hengelo

Opdrachtgever:	Stichting Twickel Twickelerlaan 6 7495 VG Ambt-Delden
Adviesbureau:	Terra Agribusiness BV Eerste Stegge 54 7631 AE Ootmarsum
Status:	Definitief
Versie:	1
Datum versie:	18 januari 2021
Projectnummer:	2020-210
Auteur:	Joost Stevelink
Kwaliteitscontrole:	Niek Hesselink
Veldwerkers:	Joost Stevelink, Remco Woertman

Inhoudsopgave

Pagina

1 Inleiding 4

2 Vooronderzoek 5

2.1 Locatie gegevens 5
2.2 Algemene informatie locatie 5
2.3 Directe omgeving locatie 6
2.4 Eerder uitgevoerd bodemonderzoek 6
2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie 7
2.6 Vooronderzoek PFAS 7
2.7 Vooronderzoek 5707 Asbest 8
2.8 Visuele inspectie bodemoppervlak op asbest 8

3 Onderzoeksprogramma 9

3.1 Hypothesestelling 9
3.2 Onderzoeksopzet 9
3.3 Analysestrategie 10

4 Onderzoeksresultaten 12

4.1 Bodemopbouw en zintuiglijke waarnemingen 12
4.2 Analyseresultaten 13
4.3 Toetsing van de hypothese 14
4.4 Toetsing aan de noodzaak tot vervolgonderzoek 14

5 Samenvatting en conclusie 15

BIJLAGE I: Situering van de locatie (schaal 1: 12500)
BIJLAGE II: Situering van de locatie (schaal 1: 3100)
BIJLAGE III: Overzichtstekening boorpunten
BIJLAGE IV: Boorstaten
BIJLAGE V: Analysecertificaten en Overschrijdingstabellen
BIJLAGE VI: Foto's

1 Inleiding

In opdracht van Stichting Twickel heeft Terra Agribusiness BV een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie Deldenerdijk 55 te Hengelo. De regionale ligging van de locatie is weergegeven in bijlage I. In onderhavig onderzoek is het verkennend bodemonderzoek uitgebreid met een asbest in grondonderzoek.

Aanleiding van het onderzoek is ten behoeve van de voorgenomen bestemmingswijziging.

Doel van het onderzoek is het door middel van een steekproef conform het soort bodemonderzoek, nagaan van de huidige kwaliteit van de grond op de locatie. Het onderzoek is niet bedoeld om de exacte aard en omvang van een eventuele verontreiniging aan te geven.

Het verkennend onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen:
- NEN 5725 Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek (NEN5725:2017);
- NEN 5740 Bodem - Landbodem - strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond (NEN5740:2009+A1:2016);
- NEN 5707 Bodem – Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem. (NEN 5707+C2:2017)
- VKB Protocol 2001 “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”
- VKB Protocol 2002 “Het nemen van grondwatermonsters”
- VKB Protocol 2018 “Locatie inspectie en monsterneming van asbest in bodem"

Het procescertificaat van Terra Agribusiness Bodem & Milieutechniek en het hierbij behorende keurmerk (BRL SIKB 2000) zijn van toepassing op de activiteiten inzake het milieukundig veldwerk, inclusief de daarbij behorende veldwerkregistratie, en de overdracht van de monsters aan een erkend laboratorium.

Om de onafhankelijkheid van het onderzoek te waarborgen, verklaart Terra Agribusiness Bodem & Milieutechniek op geen enkele wijze gelieerd te zijn aan de te onderzoeken projectlocatie, zowel in juridische, financiële of personele sfeer.

De opbouw van dit rapport wordt als volgt weergegeven:
- vooronderzoek naar historie en bodemgesteldheid;
- opstellen van een hypothese;
- opstellen van een onderzoeksstrategie;
- resultaten van het veld- en laboratoriumonderzoek;
- conclusies, aanbevelingen en samenvatting.

In geval van klachten kan de opdrachtgever zich wenden tot Terra-Agribusiness BV en zo nodig tot de certificerende-instelling (Normec).

2 Vooronderzoek

Conform het onderzoeksprotocol NEN 5725 is ten behoeve van de onderzoeksstrategie op de locatie een vooronderzoek uitgevoerd. De onderstaande informatie is afkomstig uit:

Tabel 1 Bronnen vooronderzoek

Bron	Omschrijving
www.ahn.nl	*AHN (Algemeen Hoogtebestand Nederland)*
www.bodemloket.nl	*Bodemloket van Nederland*
www.topotijdreis.nl	*Historische kaarten*
www.dinoloket.nl	*Ondergrond gegevens van Nederland*
BAG viewer	*Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG)*
Gemeente Hengelo	*Historische informatie van de locatie*
Bodematlas Provincie Overijssel	*Bodem gerelateerde informatie van de Provincie Overijssel*
Informatie Opdrachtgever	*Stichting Twickel*
Inspectie onderzoekslocatie	*Visueel inspectie van de locatie*

2.1 Locatie gegevens

Gegevens over de locatie zijn weergegeven in onderstaande tabel

Tabel 2 Locatiegegevens

Adres onderzoekslocatie	*Deldenerdijk 55 te Hengelo*
Kadastrale gemeente	*Hengelo Overijssel*
Sectie	*F*
Percelen	*1884, 1886, 1876, 1877, 1878, 1879*
Oppervlakte van de onderzoekslocatie	*<9000 m²*
Eigenaar / gebruiker	*Stichting Twickel*
Korte beschrijving van de onderzoekslocatie	*De onderzoekslocatie bestaat uit braakliggend terrein*
Bebouwing	*Ter plaatse staat geen bebouwing meer*
Verharding	*De onderzoekslocatie is gedeeltelijk verhard met mengranulaat*

2.2 Algemene informatie locatie

De onderzoekslocatie bestaat uit braakliggend terrein. Direct naast onderhavige onderzoekslocatie bevindt zich nog wel een boerderijwoning met schuur.

Op historische kaarten is vanaf 1850 bebouwing op de locatie te zien. Op de locatie hebben meerdere gebouwen gestaan, namelijk een woonhuis met vier schuren. Naast één van de schuren was een paardenbak gesitueerd. Deze opstallen zijn in de zomer van 2020 gesloopt. Enkel de boerderijwoning naast onderhavige onderzoekslocatie is nog wel aanwezig. Naast deze boerderijwoning is een nieuwe werktuigberging gerealiseerd.

De voormalige schuren binnen de puinverharding bevatten (deels) asbesthoudende dakbedekking. De woning en de zuidelijke schuur waren bedekt met dakpannen.

De huidige pad van menggranulaat is op historische kaarten al vanaf 1977 te zien.

Voor zover bekend is er op de locatie geen dieseltank aanwezig geweest.

Op de locatie is op 21 april 2020 een asbestinventarisatierapport opgesteld door Bestvision (projectnummer: 19BV19404). In dit rapport zijn de aangetroffen asbesthoudende materialen opgenomen welke zijn aangetroffen ter plaatse van de inmiddels gesloopte schuren.

Er is verder geen bodemrelevante informatie van de onderzoekslocatie bekend bij de geraadpleegde bronnen.

2.3 Directe omgeving locatie

De onderzoekslocatie bevindt zich in het buitengebied van Hengelo. De omgeving bestaat voornamelijk uit woonhuizen, agrarische bedrijven en percelen. De directe omgeving wordt op historische kaarten aangeduid als "Het Slag".

Er is geen bodemrelevante informatie van de directe omgeving van de onderzoekslocatie bekend welke mogelijk invloed heeft gehad op de bodemkwaliteit ter plaatse van onderzoekslocatie.

2.4 Eerder uitgevoerd bodemonderzoek

In juni 2003 is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd in het kader van Twente-Heideweg door Verhoeve Milieu Oost bv (projectnummer: 453035-88, d.d. 17-6-2003).

In het kader van het project 'Twente-Heideweg' worden locaties onderzocht die, op basis van historisch onderzoek, verdacht zijn vanwege mogelijke verontreinigingen met HCH's en soms kwik (Hg). De verontreinigingssituatie is ontstaan doordat in de loop der jaren grond, verontreinigd met HCH en of kwik is gestort om ontgravingsputten op te vullen of percelen op te hogen.

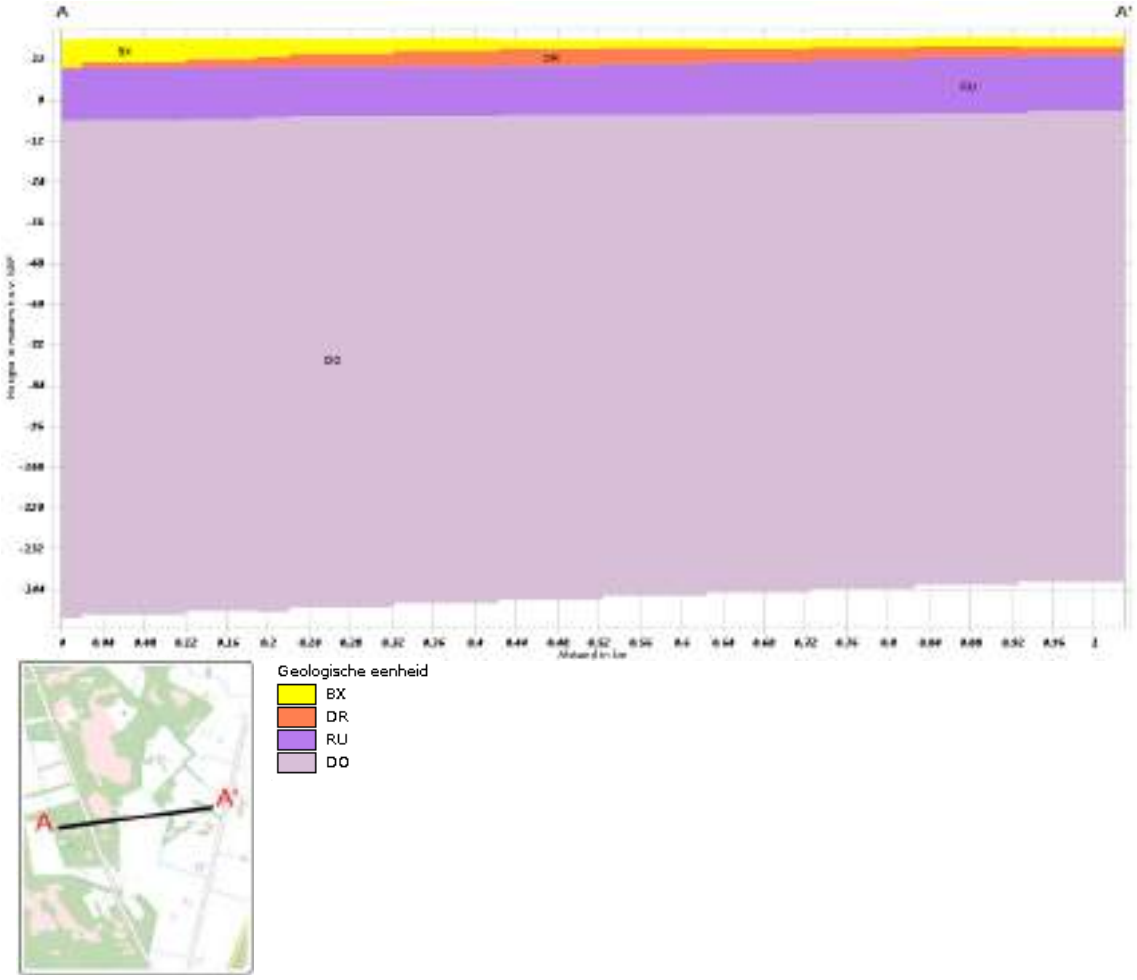
In dit onderzoek zijn geen verhoogde gehalten gemeten in de boven- en ondergrond. In het grondwater zijn enkel lichte verhogingen cadmium en zink aangetoond.
De onderzoekslocatie van destijds valt deels in onderhavige onderzoekslocatie.

Uit historische informatie blijkt dat er een technisch onderzoek asbestwegen 2e fase is uitgevoerd ter plaatse van het inrit naar erve 't Slag (d.d. 01-04-2005). De rapporten liggen niet opgeslagen bij zowel de gemeente als de Provincie. Uit informatie van de nabijgelegen bewoner blijkt dat destijds het inrit en het pad rondom de voormalige schuren zijn gesaneerd.

2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

De regionale geohydrologische bodemopbouw is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 1 Geologisch opbouw landelijk model DGM v2.2

De boorlocatie bevindt zich circa 19,0 meter boven NAP. De regionale grondwaterstroming is noordwestelijk.

2.6 Vooronderzoek PFAS

PFAS komt op verschillende manieren in het grond- en grondwatersysteem in Nederland terecht. Bij lokaal gebruik en calamiteiten leidt dit tot het 'klassieke' bron-grondwaterpluim beeld.

Het meest verdacht voor PFAS in het milieu zijn die locaties waar PFAS worden geproduceerd. Ook brandweer-oefen-plaatsen waar met grote regelmaat brandblusschuim is toegepast, zijn verdacht. Er zijn echter ook vele andere toepassingen van PFAS die kunnen leiden tot een grond- of grondwaterverontreiniging.

In het handelingskader van het Expertisecentrum PFAS zijn alle bedrijfsactiviteiten en toepassingen beschreven waar PFAS wordt gebruikt en de kans dat daarbij PFAS in het milieu vrijkomt.

Uit historisch onderzoek van onderhavig onderzoekslocatie blijkt dat geen van de beschreven toepassingen uit het handelingskader plaats heeft gevonden op of nabij de onderzoekslocatie.

Op basis van de verkregen informatie kan gesteld worden dat de onderzoekslocatie als onverdacht gedefinieerd kan worden met betrekking tot PFAS in de bodem.

2.7 Vooronderzoek 5707 Asbest

Uit de verkregen historische informatie blijkt dat er op de locatie vanaf 1850 bebouwing aanwezig is. Het is aannemelijk dat tijdens verbouwingen asbest in de gebouwen verwerkt is. De schuren binnen de puinverharding waren destijds (deels) bedekt met asbesthoudende dakbedekking. De overige schuren en de woning waren bedekt met dakpannen.

Door het jarenlange gebruik van het erf en de eerdere uitgevoerde sanering wordt de locatie als verdacht beschouwd met betrekking tot de aanwezigheid van asbest in de bodem.

2.8 Visuele inspectie bodemoppervlak op asbest

Op 16-12-2020 is de locatie visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbest. De maaiveldinspectie is uitgevoerd conform de NEN 5707. Het maaiveld van de onderzoekslocatie is verdeeld in stroken van ongeveer 1m breed en is strook voor strook in 2 richtingen haaks op elkaar geïnspecteerd. In onderstaande tabel zijn de resultaten van de maaiveldinspectie beknopt weergegeven.

Tabel 3 Maaiveldinspectie NEN 5707

Aandachtsgebied	Opmerking
Oppervlakte geïnspecteerde locatie	*<9000 m²*
Conditie toplaag	*Droog*
Beperkingen van de inspectie	*Neerslag: geen, >25% vegetatie*
Weersomstandigheden	*Zicht: > 50m*
Asbestverdacht materiaal op maaiveld aangetroffen?	*Geen*
Opmerking	*De maaiveldinspectie werd beperkt door de vegetatie*

<u>Resultaat maaiveld inspectie</u>

Ter plaatse van de onderzoekslocatie is geen asbestverdacht materiaal op het maaiveld gevonden.

3 Onderzoeksprogramma

3.1 Hypothesestelling

Verkennend bodemonderzoek NEN 5740
Op basis van de resultaten van het vooronderzoek zijn voor de locatie één of meer hypotheses geformuleerd ten aanzien van grond en grondwaterverontreiniging. De volgende deellocaties en hypotheses worden aangehouden:

Tabel 4 Deellocaties en hypothese NEN5740

Locatie	Hypothese	Verdachte stoffen	Opmerking
Gehele locatie	Verdacht (VED-HE)	Zware metalen, PAK	1 analyse indicatief HCH

Verkennend bodemonderzoek NEN 5707
Het asbest in grondonderzoek heeft tot doel het globaal vaststellen van het gemiddelde asbestgehalte van de deellocatie (ruimtelijke eenheid) en het vaststellen van de globale omvang van een eventueel aanwezige asbestverontreiniging.

Tabel 5 Deellocaties en hypothese NEN5707

Locatie	Hypothese	Verdachte stoffen	Opmerking
Gehele locatie	Verdacht (VED-HE)	Asbest in grond	-

3.2 Onderzoeksopzet

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd op 16 december 2020 (plaatsing peilbuis en monstername grond), 29 december 2020 (monstername grondwater). De positie van de boorlocaties zijn weergegeven in bijlage III.

Tabel 6 Onderzoeksopzet NEN 5740

Locatie	Ondiepe boringen[1]	Diepe boringen[2]	Peilbuizen	Analyses grond	Analyses water
Gehele locatie	17	4	2	4x st. grond AS3000	2x st. grondwater AS3000

[1] *Ondiepe boringen standaard tot 0,5 m-mv.*
[2] *Diepe boringen tot de grondwaterstand met een minimum van1,0 m-mv en een maximum van 2,0 m-mv.*

Tabel 7 Onderzoeksopzet NEN 5707

Locatie	Proefgaten ondiep[1]	Proefgaten met diepe boring[2]	Analyses asbest in grond[3]
Gehele locatie	17	4	4

[1] *Ondiep proefgat standaard 0,3m x 0,3m x 0,5m (lxbxh).*
[2] *Standaard proefgat van 0,3m x 0,3m x 0,5m (lxbxh) diep doorgeboord met edelmanboor Ø 12cm.*
[3] *Analyse conform NEN5898; aantal analyses asbest in materiaal op basis van zintuiglijke waarnemingen in het veld.*

3.3 Analysestrategie

Ten behoeve van het analytisch onderzoek zijn op het laboratorium mengmonsters samengesteld. In de onderstaande tabel is de samenstelling van de monsters verwerkt.

Tabel 8 Analyse onderzochte monsters NEN 5740

Analyse monster	Traject (m-mv)	Deelmonsters	Analyse
BM1	0,00 - 0,50	2 (0,00 - 0,50) 3 (0,00 - 0,50) 4 (0,00 - 0,50) 5 (0,00 - 0,50) 6 (0,00 - 0,50)	AS3000 NEN 5740 Standaard incl struct excl voorb
2-1	0,00 - 0,50	2 (0,00 - 0,50)	PAK 10 VROM (AS3000)
3-1	0,00 - 0,50	3 (0,00 - 0,50)	PAK 10 VROM (AS3000)
4-1	0,00 - 0,50	4 (0,00 - 0,50)	PAK 10 VROM (AS3000)
5-1	0,00 - 0,50	5 (0,00 - 0,50)	PAK 10 VROM (AS3000)
6-1	0,00 - 0,50	6 (0,00 - 0,50)	PAK 10 VROM (AS3000)
BM2	0,00 - 0,50	10 (0,00 - 0,50) 7 (0,00 - 0,50) 8 (0,00 - 0,50) 9 (0,00 - 0,50)	AS3000 NEN 5740 Standaard incl struct excl voorb
BM3	0,00 - 0,50	11 (0,00 - 0,50) 12 (0,00 - 0,50) 13 (0,00 - 0,50) 19 (0,00 - 0,50) 20 (0,00 - 0,50) 21 (0,00 - 0,50) 22 (0,00 - 0,50)	NEN 5740 standaard+struct+OCB(incl vbh) (AS3000)
BM4	0,00 - 0,50	1 (0,00 - 0,50) 14 (0,00 - 0,50) 15 (0,00 - 0,50) 16 (0,00 - 0,50) 17 (0,00 - 0,50) 18 (0,00 - 0,50) 23 (0,00 - 0,50)	AS3000 NEN 5740 Standaard incl struct excl voorb

Analyse monster	Traject (m-mv)	Analyse
PB1 WM1	2,20 - 3,20	NEN 5740gw standaardpakket (AS3000)
PB2 WM1	1,70 - 2,70	NEN 5740gw standaardpakket (AS3000)

Alle monsters ten behoeve van de NEN 5740 zijn geanalyseerd door AL-West Agrolab BV. Alle analyses zijn AS3000 erkende verrichtingen.

<u>Toetsing homogeniteit</u>

Gezien de zintuiglijke waarnemingen kan gesteld worden dat de homogeniteit van de verschillende inspectiesleuven die in een mengmonster gemengd zijn voldoende aanwezig is. Door de mindere mate van verdachtheid en de homogeniteit is besloten om meerdere deelmonsters toe te voegen dan de 4 deelmonsters die de norm voorschrijft in de mengmonsters en BM1, BM3 (geen voormalige bebouwing) en BM4.
BM3 is tevens geanalyseerd op OCB's in verband met het eerder onderzochte deel op HCH's.

Tabel 9 Analyse onderzochte monsters NEN 5707

Analyse monster	Traject (m-mv)	Deelmonster	Analyse
MM1	0,00 - 0,50	3 (0,00 - 0,50)	Asbest NEN5898 (10 kg)
		4 (0,00 - 0,50)	
		5 (0,00 - 0,50)	
		6 (0,00 - 0,50)	
MM2	0,00 - 0,50	10 (0,00 - 0,50)	Asbest NEN5898 (10 kg)
		7 (0,00 - 0,50)	
		8 (0,00 - 0,50)	
		9 (0,00 - 0,50)	
MM3	0,00 - 0,50	11 (0,00 - 0,50)	Asbest NEN5898 (10 kg)
		12 (0,00 - 0,50)	
		13 (0,00 - 0,50)	
		19 (0,00 - 0,50)	
		20 (0,00 - 0,50)	
		21 (0,00 - 0,50)	
		22 (0,00 - 0,50)	
MM4	0,00 - 0,50	14 (0,00 - 0,50)	Asbest NEN5898 (10 kg)
		15 (0,00 - 0,50)	
		16 (0,00 - 0,50)	
		17 (0,00 - 0,50)	
		18 (0,00 - 0,50)	
		23 (0,00 - 0,50)	

Alle monsters ten behoeve van de NEN 5707 zijn geanalyseerd door ACMAA Laboratorium te Deurningen.

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Bodemopbouw en zintuiglijke waarnemingen

In bijlage V zijn de visuele waarnemingen in de vorm van boorprofielen weergegeven.

Veldwaarnemingen

De bovengrond bestaat uit matig fijn zand, plaatselijk zwak humeus. De ondergrond bestaat uit matig fijn zand. De diepere ondergrond bestaat uit sterk zandig klei.
In de onderstaande tabel zijn de zintuiglijk waargenomen bijzonderheden weergegeven:

Tabel 10 Zintuiglijk waargenomen bijzonderheden

Boring/Gat	Diepte boring (m -mv)	Traject (m -mv)	Grondsoort	Waargenomen bijzonderheden
1	3,20	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
		3,10 - 3,20	Klei	zwak ijzeroer houdend, zwak roesthoudend
2	2,70	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
3	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
4	2,00	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
5	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
6	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
7	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
8	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
9	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
10	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
11	2,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin, matig ijzeroer houdend
12	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin, matig ijzeroer houdend
13	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin, matig ijzeroer houdend
14	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend, zwak ijzeroer houdend
15	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend, zwak ijzeroer houdend
16	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
17	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
18	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
19	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
20	2,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
21	0,50	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
22	2,00	0,00 - 0,50	Zand	sporen puin
23	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend

Er is geen asbestverdacht materiaal aangetroffen op het maaiveld en in de inspectiegaten.
Over de gehele locatie ligt licht puin op het maaiveld van het slopen van de opstallen. Tevens zijn er enkele "bultjes" puin aangetroffen die vermoedelijk na sloop bij elkaar zijn geraapt.

De mengmonsters BM1 en MM1 zijn samengesteld uit de individuele licht puinhoudende grondmonsters, noordelijk van de locatie.
De mengmonsters BM2 en MM2 zijn samengesteld uit de individuele licht puinhoudende grondmonsters ter plaatse van de voormalige bebouwing op het middenterrein.
De mengmonsters BM3 en MM3 zijn samengesteld uit de individuele zeer licht puinhoudende grondmonsters westelijk en zuidelijk van de locatie.
De mengmonsters BM4 en MM4 zijn samengesteld uit de individuele licht puinhoudende grondmonsters ter plaatse van het voormalig erf en de voormalige bebouwing, zuidelijk van de locatie.

Grondwater

De filterbuis wordt minimaal een halve meter beneden de grondwaterspiegel geplaatst, waarna de dichte buis tot iets boven maaiveld wordt gemonteerd en afgedicht met bentoniet om instroom van oppervlaktewater te voorkomen.
In onderstaande tabel zijn de gegevens betreffende de grondwaterbemonstering opgenomen:

Tabel 11 Metingen grondwater

Peilbuis	Filterdiepte (m -mv)	Grondwater-stand (m -mv)	pH (-)	EC (µS/cm)	Troebelheid (NTU)
1	2,20 - 3,20	1,88	6,0	422	0,74
2	1,70 - 2,70	1,54	5,9	390	0,33

Geen van de gemeten waarden wijkt duidelijk af van de waarde, welke gezien de natuurlijke omstandigheden verwacht kan worden.

4.2 Analyseresultaten

De resultaten van de chemische analyses zijn weergegeven in bijlage V. Alle monsters ten behoeve van de NEN 5740 zijn geanalyseerd door AL-West Agrolab. Deze analyses zijn allen AS3000 erkende verrichtingen.
Alle monsters ten behoeve van de NEN 5707 zijn geanalyseerd door ACMAA Laboratorium te Deurningen.

Tabel 12 Toetsingskader Wbb

Concentratie	Betekenis	Opmerking	Code
≤ AW-waarde (of < detectielimiet)*	Niet verontreinigd	Geen aanvullend onderzoek nodig	-
> AW-waarde ≤ T-waarde	Licht verontreinigd	Geen aanvullend onderzoek nodig	*
> T-waarde ≤ I-waarde	Matig verontreinigd	Mogelijk nader bodemonderzoek noodzakelijk	**
> I-waarde	Sterk verontreinigd	Nader bodemonderzoek noodzakelijk; mogelijk sprake van ernstige bodemverontreiniging	***

* Voor grondwater geldt de streefwaarde

Toelichting: De AW-waarden zijn achtergrondwaarden en zijn referentiewaarden voor een multifunctionele bodem. De halve som van de AW- en I-waarden ((AW+I)/2 = T-waarde) is een toetsingswaarde waarboven er een vermoeden is van ernstige bodemverontreiniging. Door middel van aanvullend onderzoek moet dit vermoeden worden getoetst. De I-waarden zijn de 'interventiewaarden'. Als de I-waarde voor een stof wordt overschreden in meer dan 25 m3 grond of in meer dan 100 m3 grondwater (bodemvolume), dan wordt gesproken van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Tabel 13 Analyseresultaten NEN 5740

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Verhogingen
BM1	0,00 - 0,50	2 (0,00 - 0,50) 3 (0,00 - 0,50) 4 (0,00 - 0,50) 5 (0,00 - 0,50) 6 (0,00 - 0,50)	Min. Olie*, PAK 10 VROM**
2-1	0,00 - 0,50	2 (0,00 - 0,50)	-
3-1	0,00 - 0,50	3 (0,00 - 0,50)	PAK 10 VROM*
4-1	0,00 - 0,50	4 (0,00 - 0,50)	-
5-1	0,00 - 0,50	5 (0,00 - 0,50)	-
6-1	0,00 - 0,50	6 (0,00 - 0,50)	-
BM2	0,00 - 0,50	10 (0,00 - 0,50) 7 (0,00 - 0,50) 8 (0,00 - 0,50) 9 (0,00 - 0,50)	Min. Olie*, PAK 10 VROM*
BM3	0,00 - 0,50	11 (0,00 - 0,50) 12 (0,00 - 0,50) 13 (0,00 - 0,50) 19 (0,00 - 0,50) 20 (0,00 - 0,50) 21 (0,00 - 0,50) 22 (0,00 - 0,50)	-
BM4	0,00 - 0,50	1 (0,00 - 0,50) 14 (0,00 - 0,50) 15 (0,00 - 0,50) 16 (0,00 - 0,50) 17 (0,00 - 0,50) 18 (0,00 - 0,50) 23 (0,00 - 0,50)	-
PB1 WM1	2,20 - 3,20	PB1	Zn*, Ba*
PB2 WM1	2,20 - 3,20	PB2	Naftaleen*

** verhoging groter dan streefwaarde*
*** verhoging groter dan tussenwaarde*
**** verhoging groter dan interventiewaarde*

Tabel 14 Analyseresultaten NEN 5707

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Matrix	Resultaat
MM1	0,00 - 0,50	3 (0,00 - 0,50) 4 (0,00 - 0,50) 5 (0,00 - 0,50) 6 (0,00 - 0,50)	Asbest in grond	Bevat geen asbest
MM2	0,00 - 0,50	10 (0,00 - 0,50) 7 (0,00 - 0,50) 8 (0,00 - 0,50) 9 (0,00 - 0,50)	Asbest in grond	Bevat geen asbest
MM3	0,00 - 0,50	11 (0,00 - 0,50) 12 (0,00 - 0,50) 13 (0,00 - 0,50) 19 (0,00 - 0,50) 20 (0,00 - 0,50) 21 (0,00 - 0,50) 22 (0,00 - 0,50)	Asbest in grond	Bevat geen asbest
MM4	0,00 - 0,50	14 (0,00 - 0,50) 15 (0,00 - 0,50) 16 (0,00 - 0,50) 17 (0,00 - 0,50) 18 (0,00 - 0,50) 23 (0,00 - 0,50)	Asbest in grond	Bevat geen asbest

4.3 Toetsing van de hypothese

Onderdeel	Deellocatie	Gestelde hypothese	Hypothese verworpen of aangenomen
NEN 5740	Gehele locatie	Onverdacht	Verworpen
NEN 5707	Gehele locatie	Verdacht	Verworpen

4.4 Toetsing aan de noodzaak tot vervolgonderzoek

Verkennend bodemonderzoek NEN 5740

Gehele locatie
Naar aanleiding van de matige verhoging PAK 10 VROM moet er formeel een nader onderzoek uitgevoerd worden. Dit nader onderzoek is deels uitgevoerd door middel van uitsplitsing en analyse op het verhoogde mengmonster. Op basis van die uitsplitsing is naar ons inziens geen nader onderzoek nodig.

Verkennend bodemonderzoek NEN5707

Gehele locatie
Over de gehele locatie zijn vier grondmengmonsters samengesteld en geanalyseerd op de aanwezigheid van asbest. In de grondmengmonsters is analytisch geen asbest aangetroffen.

5 Samenvatting en conclusie

Op een locatie gelegen aan de Deldenerdijk 55 te Hengelo, kadastraal bekend gemeente: Hengelo Overijssel, Sectie: F, nummer(s): 1886, 1884, 1876, 1877, 1879 en 1878 is op 16 december 2020 een verkennend bodemonderzoek conform NEN5740 en 5707 uitgevoerd.

Gehele locatie
Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn boringen en inspectiegaten uitgevoerd ten behoeve van een bodemonderzoek conform de NEN5740 en NEN5707.

Verkennend bodemonderzoek NEN5740
In de bovengrondmengmonsters (BM3 en BM4) zijn geen verhogingen aangetroffen. In het bovengrondmengmonster (BM2) zijn lichte verhogingen minerale olie en PAK aangetroffen. In het bovengrondmengmonster (BM1) is een lichte verhoging minerale olie aangetroffen. Tevens is in dit mengmonster een matige verhoging PAK aangetroffen.
In het grondwatermonster (PB1 WM1) zijn lichte verhogingen zink en barium aangetroffen. In het grondwatermonster (PB2 WM1) is een lichte verhoging naftaleen aangetroffen.

Naar aanleiding van de matige verhoging PAK zijn de separate deelmonsters van BM1 geanalyseerd op PAK.

In het deelmonster 3-1 is een lichte verhoging PAK aangetroffen. In de overige separate deelmonsters zijn geen verhogingen aangetroffen. Deze lichte verhoging geeft naar ons inziens geen aanleiding tot nader onderzoek.

In door mensen bewoonde gebieden kunnen door jarenlang gebruik van de grond verhoogde gehalten aan PAK voorkomen. Deze gehalten zijn vaak gerelateerd aan het voorkomen van puin- en/of kooldeeltjes in de bodem. PAK kan zeer heterogeen voorkomen in de bodem. Indien één kooldeeltje in een analysemonster mee wordt genomen kan het resultaat hoog uitvallen.

Op basis van onderhavig onderzoek wordt voor dit onderdeel een nader bodemonderzoek voor deze locatie niet noodzakelijk geacht.
De onderzoekslocatie wordt vanuit milieuhygiënisch oogpunt voor dit onderdeel geschikt geacht voor het beoogde gebruik.

Verkennend bodemonderzoek NEN5707 "asbest in bodem"
Tijdens de maaiveld- inspectie zijn ter plaatse van deze deellocatie geen asbestverdachte materialen op het maaiveld aangetroffen.

Van de uitgevoerde inspectiegaten zijn vier mengmonsters van de bovengrond samengesteld en geanalyseerd op de aanwezigheid van asbest. In de inspectiegaten zijn geen asbestverdachte materialen aangetroffen. In de geanalyseerde mengmonsters is analytisch geen asbest aangetroffen.

Op basis van onderhavig onderzoek wordt voor dit onderdeel een nader bodemonderzoek voor deze locatie niet noodzakelijk geacht.
De onderzoekslocatie wordt vanuit milieuhygiënisch oogpunt voor dit onderdeel geschikt geacht voor het beoogde gebruik.

Algemeen
Als grond van de locatie vrijkomt, moet er rekening mee worden gehouden dat deze niet zonder meer elders toepasbaar is. Op hergebruik van grond is het “Besluit bodemkwaliteit” van toepassing. De toepassing van grond elders moet worden gemeld via het ‘meldpunt bodemkwaliteit’.
Naast het “Besluit bodemkwaliteit” dient opgemerkt te worden dat in het kader van de “Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS houdende grond en baggerspecie” ook onderzoek naar PFAS noodzakelijk is.

Hoewel het verrichte veld- en laboratoriumonderzoek volgens de geldende normen zijn uitgevoerd, dienen de onderzoeksresultaten met enige voorzichtigheid te worden gehanteerd.
Door de bodem steekproefsgewijs te onderzoeken is ernaar gestreefd om een representatief beeld te krijgen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en het grondwater. Het is echter nooit uit te sluiten dat er lokaal afwijkingen in de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem in het grondwater voorkomen.
Het uitgevoerde onderzoek is verkennend en betreft een momentopname.

BIJLAGE I

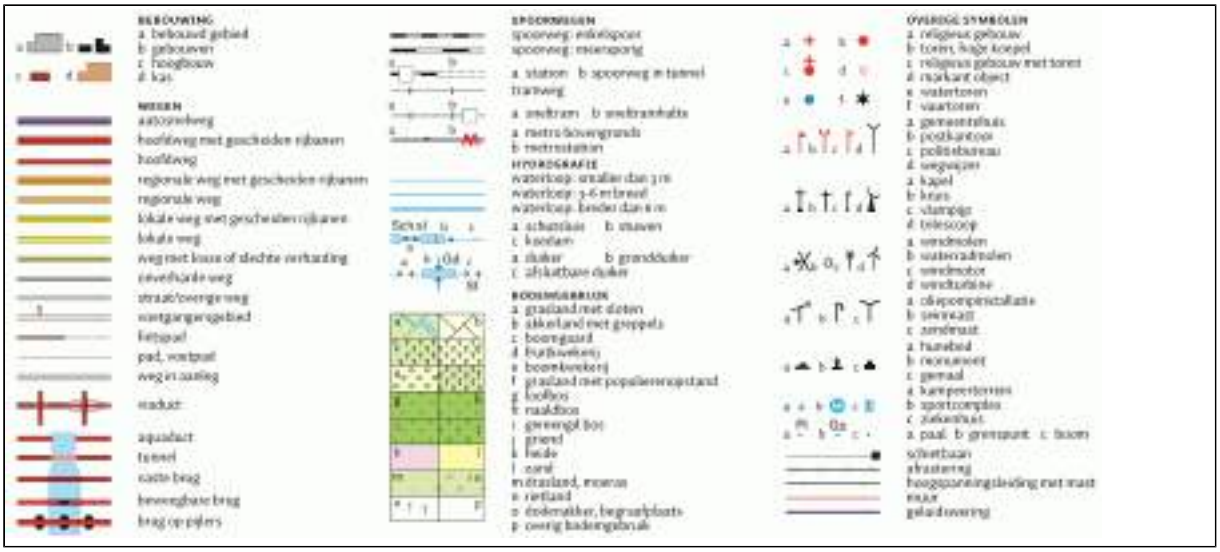
Situering van de locatie

Omgevingskaart

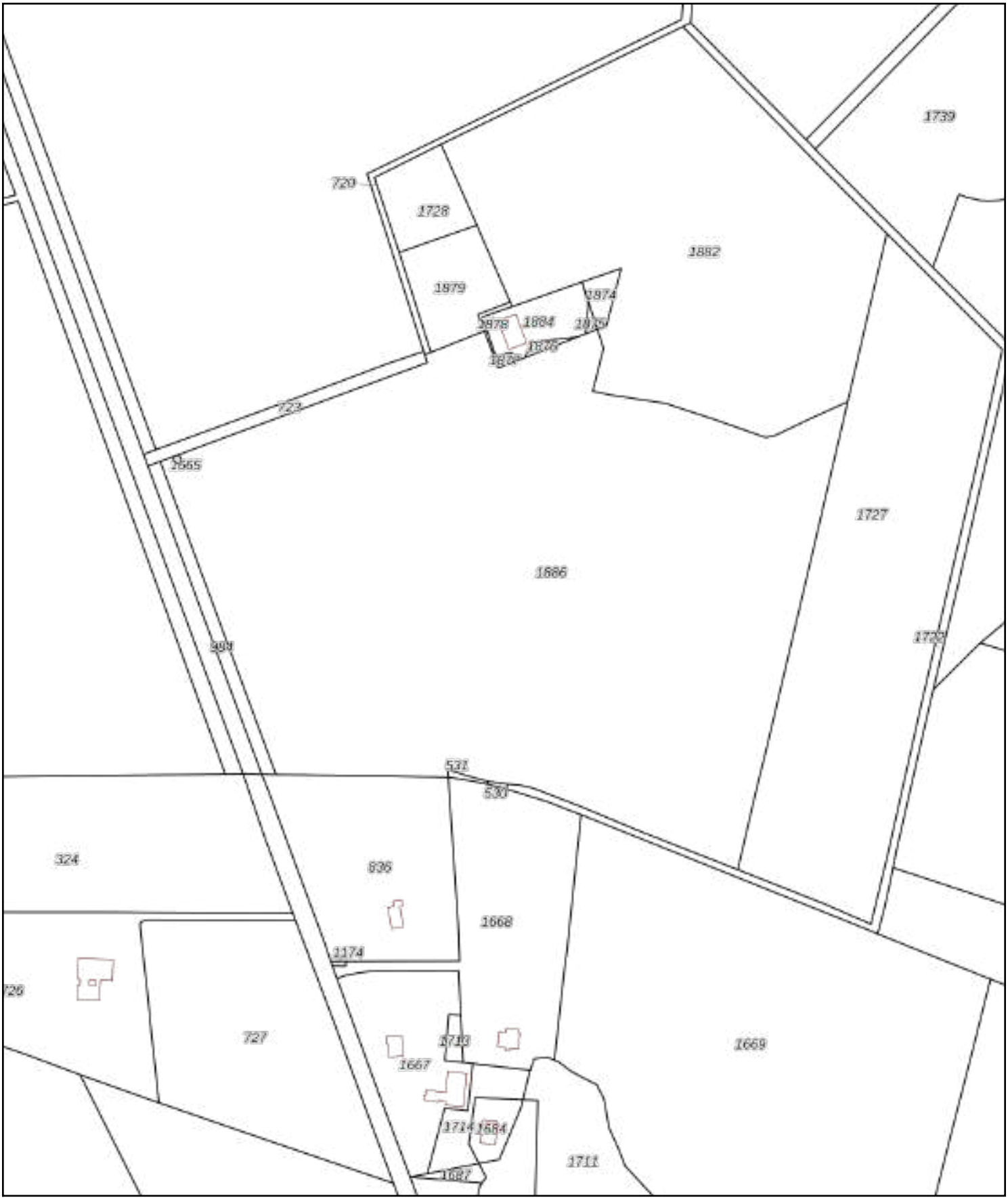
Deze kaart is noordgericht.

Hier bevindt zich de onderzoekslocatie

BIJLAGE II

Situering van de locatie

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Schaal 1: 3100

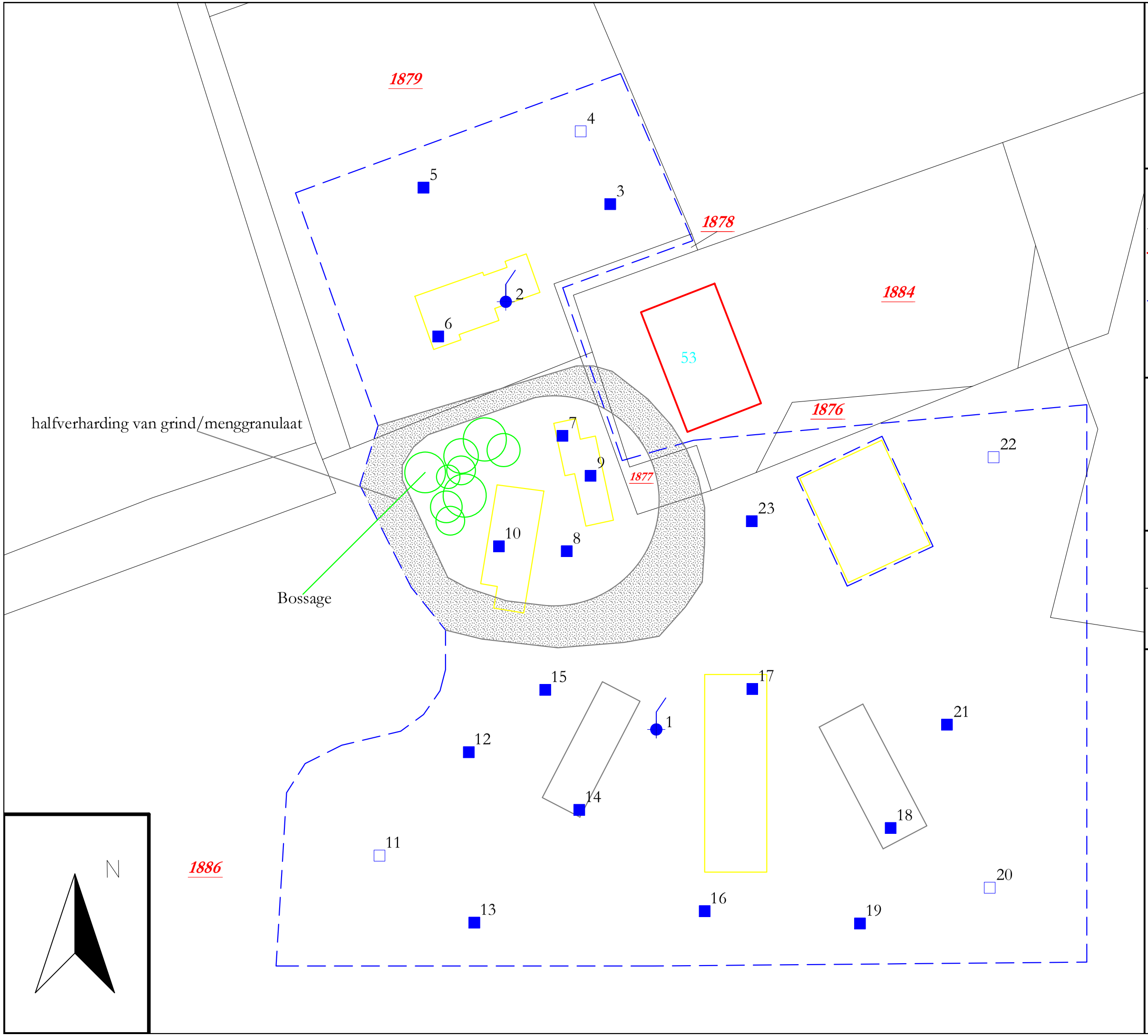
Kadastrale gemeente	Hengelo Overijssel
Sectie	F
Perceel	1886

Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 1 december 2020
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

BIJLAGE III

Overzichtstekening boorpunten

Peilbuis
Boring tot 0.5 m -mv
Boring tot 2.0 m -mv
Boorgat 0.3x0.3x0.5
Boring tot 2.0 m -mv (edelmanboor Ø 12cm)

5019 Perceelsnummers
Kadastrale grens
Bestaande bebouwing
22 Huisnummer
Onderzoekslocatie
Nieuw te bouwen
Vml bebouwing

Project nr.: 2020-210
Datum: december 2020
Schaal: 1:500
Kadastrale gemeente: Hengelo_Overijssel
Sectie: F
Perceel: 1886, 1876, 1877, 1884, 1879, 1878

0 5 10 15 20 25 meter

Afdrukformaat: A3

Terra-Agribusiness
Bodem & Milieutechniek
Eerste Stegge 54
7631 AE Ootmarsum
Tel: 0541-295599
Fax: 0541-294549
www.terra-agribusiness.nl
info@terra-agribusiness.nl

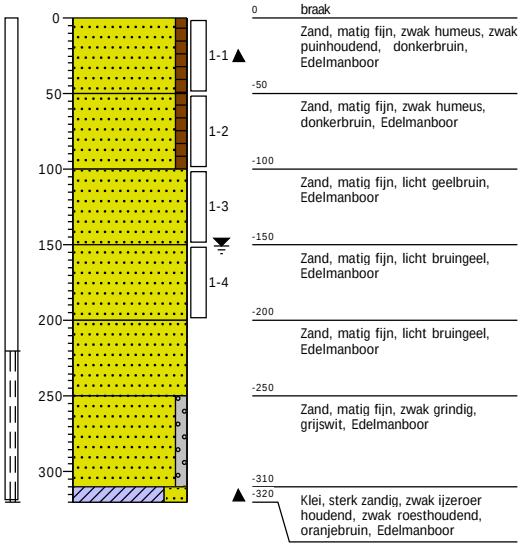
TERRA AGRIBUSINESS

BIJLAGE IV

Boorstaten

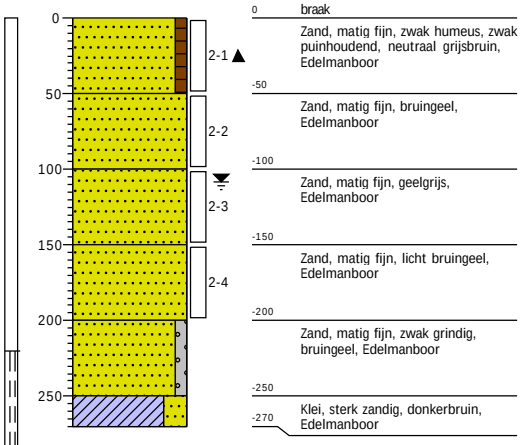
Datum: 16-12-2020
GWS: 151

Boring: 1

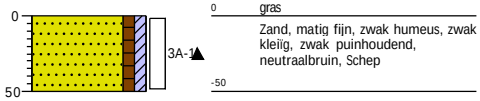
Datum: 16-12-2020
GWS: 108

Boring: 2

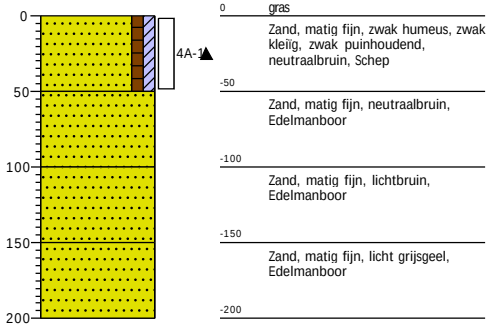
Datum: 16-12-2020

Boring: 3

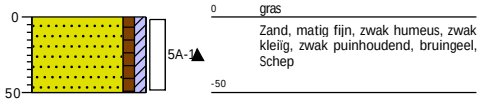
Datum: 16-12-2020

Boring: 4

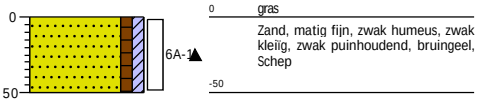
Datum: 16-12-2020

Boring: 5

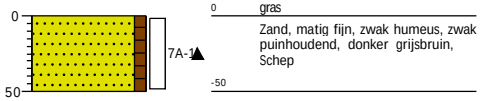
Datum: 16-12-2020

Boring: 6

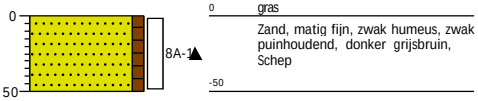
Datum: 16-12-2020

Boring: 7

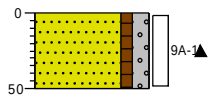
Datum: 16-12-2020

Boring: 8

Datum: 16-12-2020

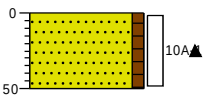
Boring: 9

0 gras
Zand, matig fijn, zwak humeus, matig grindig, zwak puinhoudend, bruingeel, Schep
-50

Datum: 16-12-2020

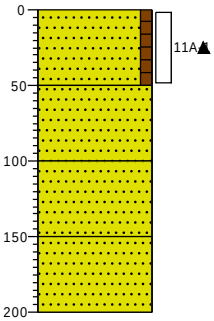
Boring: 10

0 gras
Zand, matig fijn, zwak humeus, zwak puinhoudend, grijsbruin, Schep
-50

Datum: 16-12-2020

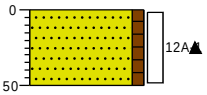
Boring: 11

0 gras
Zand, matig fijn, zwak humeus, sporen puin, matig ijzeroer houdend, grijsbruin, Schep
-50
Zand, matig fijn, neutraalbruin, Edelmanboor
-100
Zand, matig fijn, licht bruingeel, Edelmanboor
-150
Zand, matig fijn, grijswit, Edelmanboor
-200

Datum: 16-12-2020

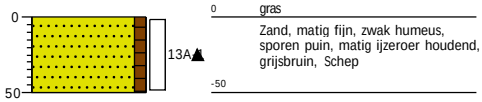
Boring: 12

0 gras
Zand, matig fijn, zwak humeus, sporen puin, matig ijzeroer houdend, grijsbruin, Schep
-50

Datum: 16-12-2020

Boring: 13

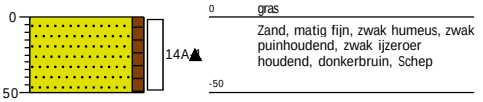

0 gras

Zand, matig fijn, zwak humeus, sporen puin, matig ijzeroer houdend, grijsbruin, Schep

Datum: 16-12-2020

Boring: 14

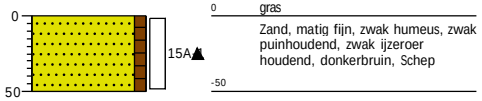

0 gras

Zand, matig fijn, zwak humeus, zwak puinhoudend, zwak ijzeroer houdend, donkerbruin, Schep

Datum: 16-12-2020

Boring: 15

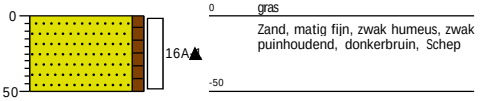

0 gras

Zand, matig fijn, zwak humeus, zwak puinhoudend, zwak ijzeroer houdend, donkerbruin, Schep

Datum: 16-12-2020

Boring: 16

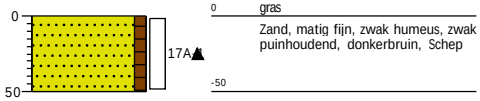

0 gras

Zand, matig fijn, zwak humeus, zwak puinhoudend, donkerbruin, Schep

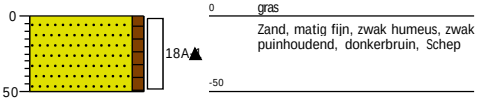
Datum: 16-12-2020

Boring: 17

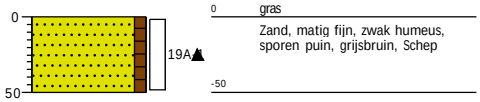
Datum: 16-12-2020

Boring: 18

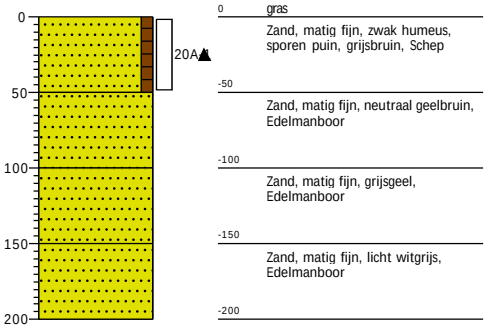
Datum: 16-12-2020

Boring: 19

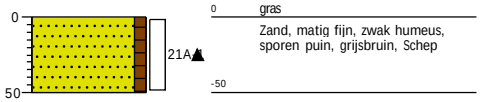
Datum: 16-12-2020

Boring: 20

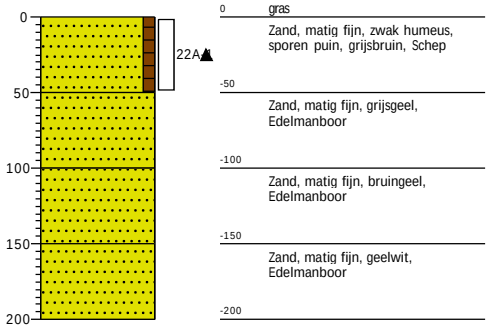
Datum: 16-12-2020

Boring: 21

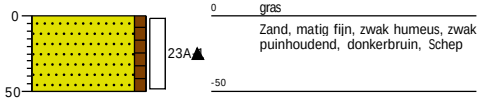
Datum: 16-12-2020

Boring: 22

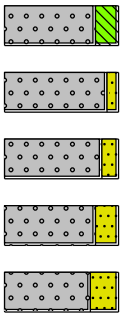
Datum: 16-12-2020

Boring: 23

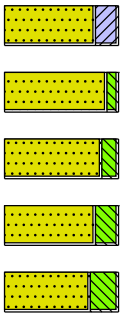
Legenda (conform NEN 5104)

grind

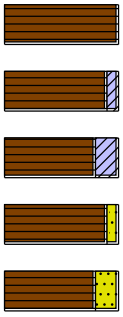
- Grind, siltig
- Grind, zwak zandig
- Grind, matig zandig
- Grind, sterk zandig
- Grind, uiterst zandig

zand

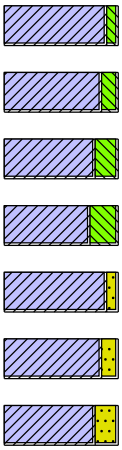
- Zand, kleïig
- Zand, zwak siltig
- Zand, matig siltig
- Zand, sterk siltig
- Zand, uiterst siltig

veen

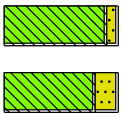
- Veen, mineraalarm
- Veen, zwak kleïig
- Veen, sterk kleïig
- Veen, zwak zandig
- Veen, sterk zandig

klei

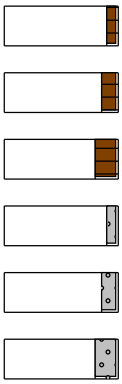
- Klei, zwak siltig
- Klei, matig siltig
- Klei, sterk siltig
- Klei, uiterst siltig
- Klei, zwak zandig
- Klei, matig zandig
- Klei, sterk zandig

leem

- Leem, zwak zandig
- Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

- zwak humeus
- matig humeus
- sterk humeus
- zwak grindig
- matig grindig
- sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

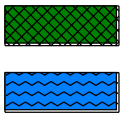
- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

- geroerd monster
- ongeroerd monster
- volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

- slib
- water

BIJLAGE V

Analysecertificaten en overschrijdingstabellen

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Terra Agribusiness BV
Joost Stevelink
Postbus 105
7630 AC Ootmarsum

Datum	24.12.2020
Relatienr	35008640
Opdrachtnr.	1001150

ANALYSERAPPORT

Opdracht **1001150 Bodem / Eluaat**

Opdrachtgever	35008640 Terra Agribusiness BV
Uw referentie	2020-210 Twickel Erve Het Slag
Opdrachtacceptatie	17.12.20
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1001150 Bodem / Eluaat**

Monsternr.	*Monstername*	*Monster beschrijving*
280275	16.12.2020	BM1
280281	16.12.2020	BM2
280286	16.12.2020	BM3
280294	16.12.2020	BM4

		Eenheid	280275 BM1	280281 BM2	280286 BM3	280294 BM4
Algemene monstervoorbehandeling						
S	Voorbehandeling conform AS3000		++	++	++	++
S	Droge stof	%	87,2	87,4	87,7	86,8
S	IJzer (Fe2O3)	% Ds	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0
Fracties (sedigraaf)						
S	Fractie < 2 µm	% Ds	1,9	<1,0	2,1	<1,0
Klassiek Chemische Analyses						
S	Organische stof	% Ds	1,9 x)	4,0 x)	2,9 x)	3,0 x)
Voorbehandeling metalen analyse						
S	Koningswater ontsluiting		++	++	++	++
Metalen (AS3000)						
S	Barium (Ba)	mg/kg Ds	<20	<20	20	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg Ds	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20
S	Kobalt (Co)	mg/kg Ds	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0
S	Koper (Cu)	mg/kg Ds	8,2	9,1	5,5	6,1
S	Kwik (Hg)	mg/kg Ds	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05
S	Lood (Pb)	mg/kg Ds	<10	15	14	12
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg Ds	<1,5	<1,5	<1,5	<1,5
S	Nikkel (AS3000)	mg/kg Ds	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0
S	Zink (Zn)	mg/kg Ds	24	26	31	<20
PAK (AS3000)						
S	*Anthraceen*	mg/kg Ds	2,8	0,13	<0,050	0,073
S	*Benzo(a)anthraceen*	mg/kg Ds	2,9	0,66	0,13	0,20
S	*Benzo-(a)-Pyreen*	mg/kg Ds	2,5	0,65	0,19	0,16
S	*Benzo(ghi)peryleen*	mg/kg Ds	1,6	0,42	0,073	0,14
S	*Benzo(k)fluorantheen*	mg/kg Ds	1,1	0,32	0,091	0,12
S	*Chryseen*	mg/kg Ds	2,2	0,56	0,17	0,21
S	*Fenanthreen*	mg/kg Ds	7,7	1,1	0,13	0,30
S	*Fluorantheen*	mg/kg Ds	14	1,6	0,27	0,47
S	*Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen*	mg/kg Ds	1,6	0,49	0,11	0,17
S	*Naftaleen*	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
S	**Som PAK (VROM) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	36 #)	6,0 #)	1,2 #)	1,9 #)
Minerale olie (AS3000/AS3200)						
S	Koolwaterstoffractie C10-C40	mg/kg Ds	150	130	<35	<35
	Koolwaterstoffractie C10-C12	mg/kg Ds	<3 *)	<3 *)	<3 *)	<3 *)

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

DOC-13-15444839-NL-P2

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Opdracht **1001150 Bodem / Eluaat**

		Eenheid	280275 BM1	280281 BM2	280286 BM3	280294 BM4
Minerale olie (AS3000/AS3200)						
	Koolwaterstoffractie C12-C16	mg/kg Ds	**4** *)	**<3** *)	**<3** *)	**<3** *)
	Koolwaterstoffractie C16-C20	mg/kg Ds	**42** *)	**15** *)	**<4** *)	**<4** *)
	Koolwaterstoffractie C20-C24	mg/kg Ds	**34** *)	**18** *)	**<5** *)	**<5** *)
	Koolwaterstoffractie C24-C28	mg/kg Ds	**17** *)	**22** *)	**<5** *)	**<5** *)
	Koolwaterstoffractie C28-C32	mg/kg Ds	**17** *)	**33** *)	**<5** *)	**6** *)
	Koolwaterstoffractie C32-C36	mg/kg Ds	**18** *)	**29** *)	**<5** *)	**<5** *)
	Koolwaterstoffractie C36-C40	mg/kg Ds	**14** *)	**7** *)	**<5** *)	**<5** *)
Polychloorbifenylen (AS3000)						
S	*PCB 28*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 52*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 101*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 118*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 138*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 153*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 180*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S	**Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	**0,0049** #)	**0,0049** #)	**0,0049** #)	**0,0049** #)
Pesticiden (OCB's)						
S	2,4-DDD (ortho, para-DDD)	mg/kg Ds	--	--	**0,0013**	--
S	4,4-DDD (para, para-DDD)	mg/kg Ds	--	--	**0,0042**	--
S	**Som DDD (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	--	**0,0055**	--
S	2,4-DDE (ortho, para-DDE)	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	4,4-DDE (para, para-DDE)	mg/kg Ds	--	--	**0,0040**	--
S	**Som DDE (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	--	**0,0047** #)	--
S	2,4-DDT (ortho, para-DDT)	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	4,4-DDT (para, para-DDT)	mg/kg Ds	--	--	**0,0040**	--
S	**Som DDT (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	--	**0,0047** #)	--
S	**Som DDT/DDE/DDD (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	--	**0,015** #)	--
S	Aldrin	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	Dieldrin	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	Endrin	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	Isodrin	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	Telodrin	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	**Som Drins (STI) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	--	**0,0021** #)	--
S	alfa-HCH	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	beta-HCH	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	gamma-HCH	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	delta-HCH	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	**Som HCH (STI) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	--	**0,0028** #)	--
S	1,3-Hexachloorbutadieen	mg/kg Ds	--	--	**<0,001**	--
S	cis-Chloordaan	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1001150 Bodem / Eluaat**

		Eenheid	280275 BM1	280281 BM2	280286 BM3	280294 BM4
Pesticiden (OCB's)						
S	trans-Chloordaan	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	**Som Chloordaan (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	--	**0,0014** #)	--
S	cis-Heptachloorepoxide	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	trans-Heptachloorepoxide	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	**Som cis/trans-Heptachloorepoxide (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	--	**0,0014** #)	--
S	Heptachloor	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	alfa-Endosulfan	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--
S	**Som OCB landbodem (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	--	**0,025** #)	--
Chloorbenzenen						
S	Hexachloorbenzeen (HCB)	mg/kg Ds	--	--	**<0,0010**	--

x) Gehaltes beneden de rapportagegrens zijn niet mee inbegrepen.
#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.
S) Erkend volgens AS SIKB 3000
Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.
De parameter-specifieke meetonzekerheid en informatie over de berekeningsmethode zijn op aanvraag beschikbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen.

Het organische stof gehalte wordt gecorrigeerd voor het lutum gehalte, als geen lutum bepaald is wordt gecorrigeerd als ware het lutum gehalte 5,4%
Het analyseresultaat van PCB 138 is mogelijk overschat vanwege co-elutie met PCB 163

Begin van de analyses: 17.12.2020
Einde van de analyses: 24.12.2020

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geanalyseerde monsters. In gevallen waarin het testlaboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals zij zijn ontvangen. .

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01
Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Opdracht 1001150 Bodem / Eluaat

Toegepaste methoden

eigen methode *): Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20 Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32 Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Gelijkwaardig aan NEN 5739: IJzer (Fe2O3)

NEN-EN12880; AS3000 en AS3200; NEN-EN15934: Droge stof

Protocollen AS 3000: Organische stof Voorbehandeling conform AS3000 Barium (Ba) Cadmium (Cd) Kobalt (Co) Koper (Cu) Kwik (Hg) Lood (Pb) Molybdeen (Mo) Nikkel (AS3000) Zink (Zn) Koolwaterstoffractie C10-C40 Anthraceen Benzo(a)anthraceen Benzo-(a)-Pyreen Benzo(ghi)peryleen Benzo(k)fluorantheen Chryseen Fenanthreen Fluorantheen Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen Naftaleen Som PAK (VROM) (Factor 0,7) PCB 28 2,4-DDD (ortho, para-DDD) PCB 52 4,4-DDD (para, para-DDD) PCB 101 PCB 118 Som DDD (Factor 0,7) PCB 138 2,4-DDE (ortho, para-DDE) 4,4-DDE (para, para-DDE) PCB 153 PCB 180 Som DDE (Factor 0,7) 2,4-DDT (ortho, para-DDT) 4,4-DDT (para, para-DDT) Som DDT (Factor 0,7) Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7) Som DDT/DDE/DDD (Factor 0,7) Aldrin Dieldrin Endrin Isodrin Telodrin Som Drins (STI) (Factor 0,7) alfa-HCH beta-HCH gamma-HCH delta-HCH Som HCH (STI) (Factor 0,7) Hexachloorbenzeen (HCB) 1,3-Hexachloorbutadieen cis-Chloordaan trans-Chloordaan Som Chloordaan (Factor 0,7) cis-Heptachloorepoxide trans-Heptachloorepoxide Som cis/trans-Heptachloorepoxide (Factor 0,7) Heptachloor alfa-Endosulfan Som OCB landbodem (Factor 0,7)

Protocollen AS 3000 / Protocollen AS 3200: Koningswater ontsluiting Fractie < 2 µm

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

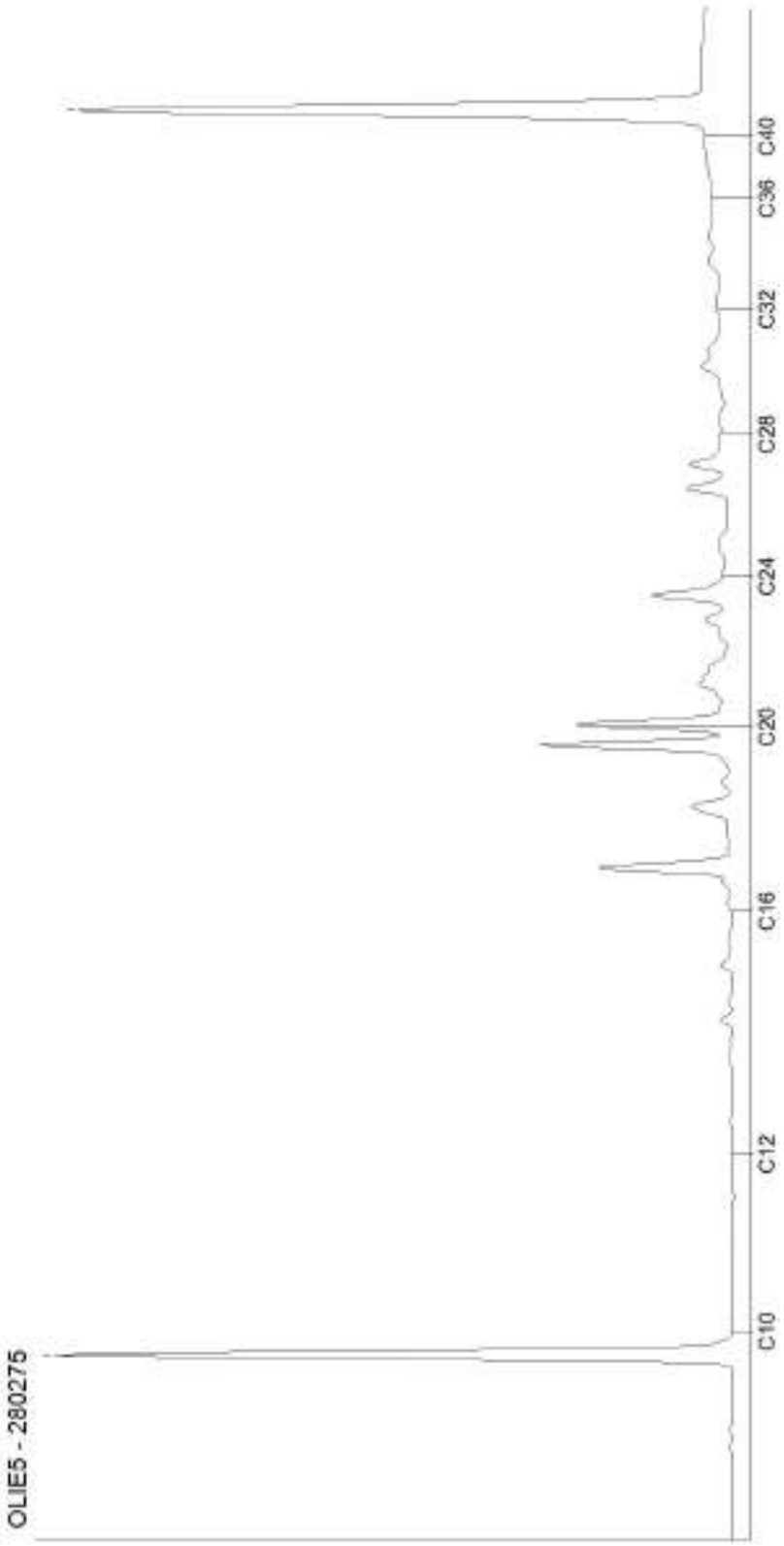
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1001150, Analysis No. 280275, created at 21.12.2020 09:32:58

Monster beschrijving: BM1

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

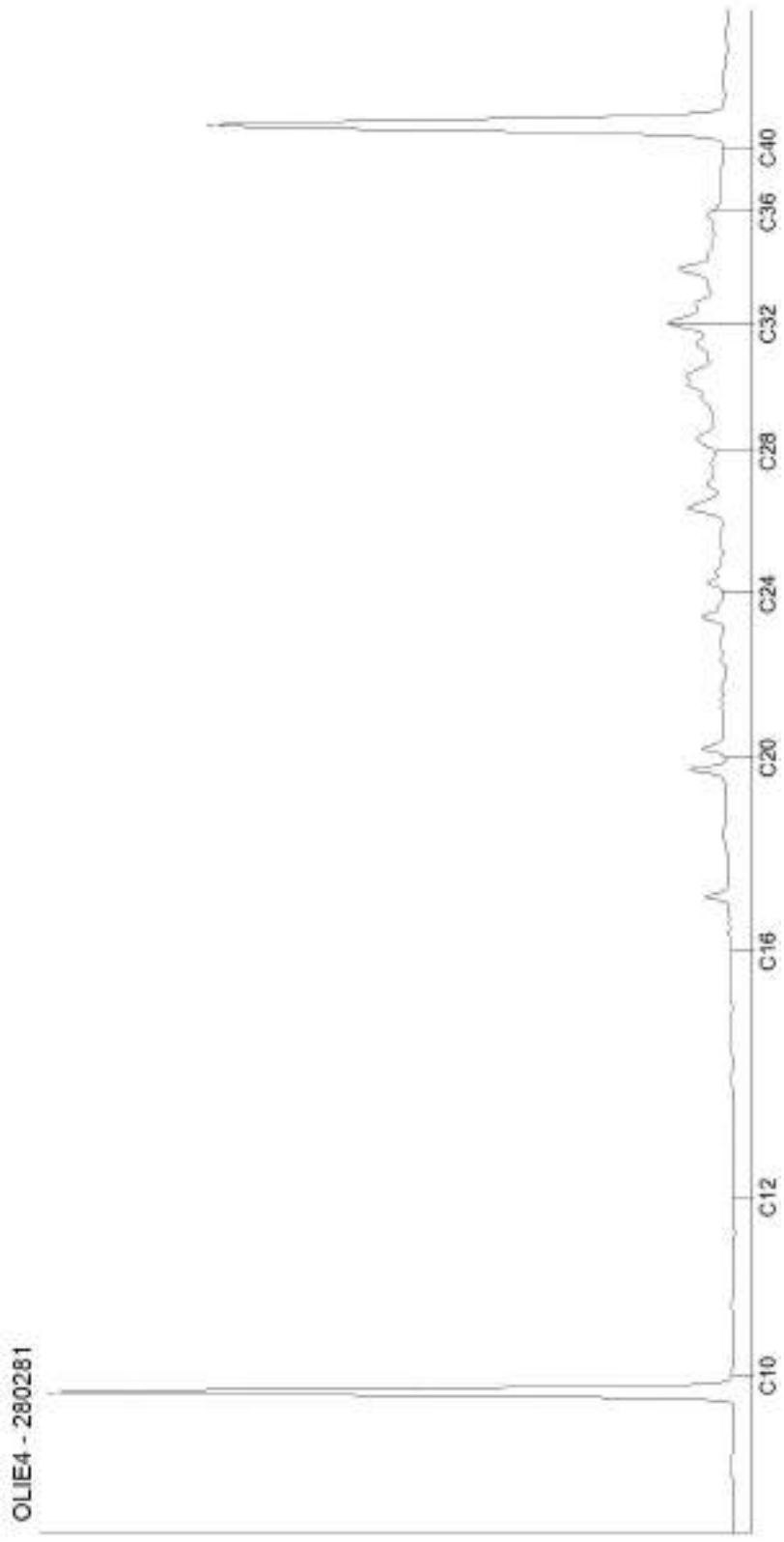
Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1001150, Analysis No. 280281, created at 21.12.2020 08:00:15

Monster beschrijving: BM2

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

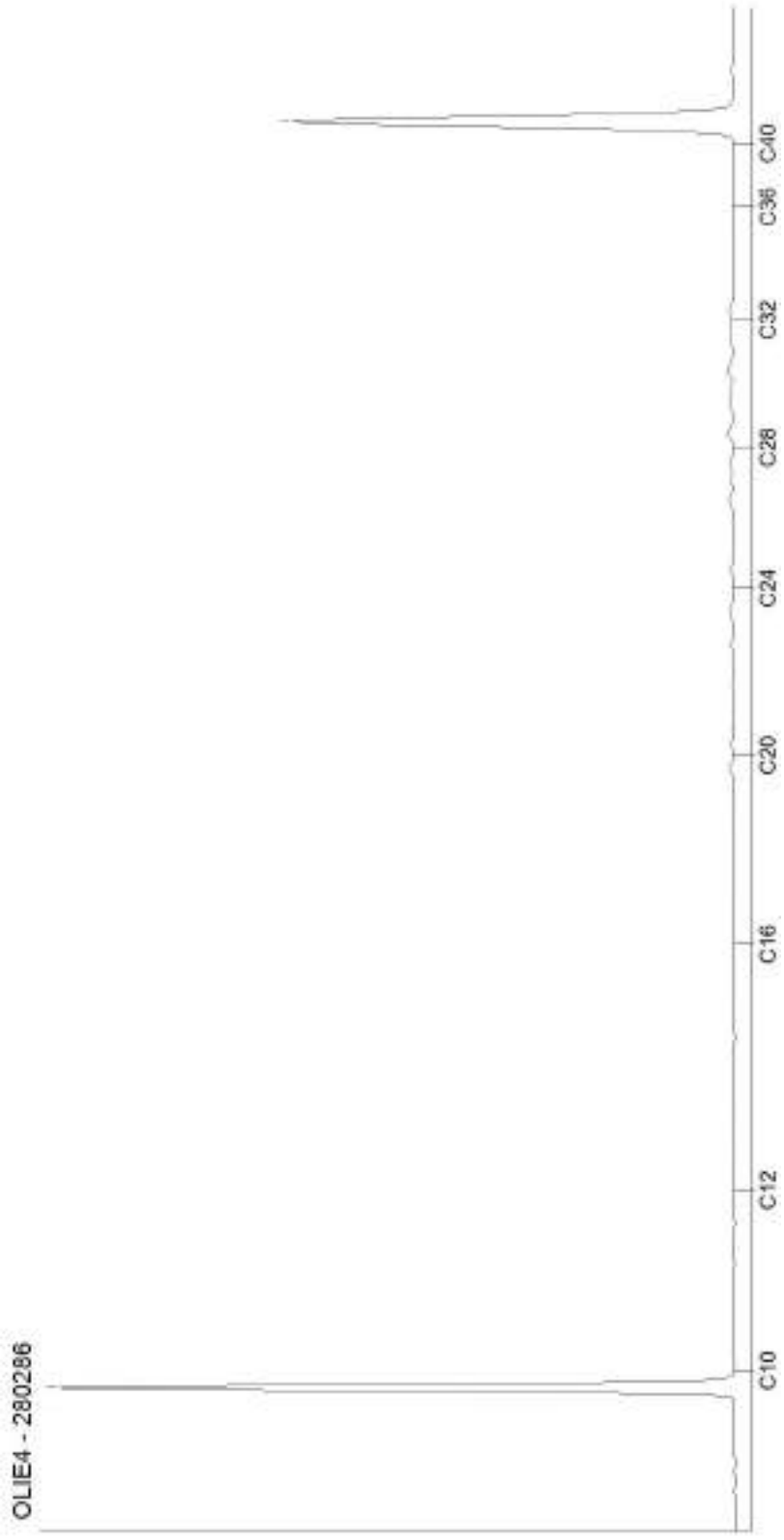
DOC-13-15444857-NL-P2

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1001150, Analysis No. 280286, created at 21.12.2020 08:00:15

Monster beschrijving: BM3

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

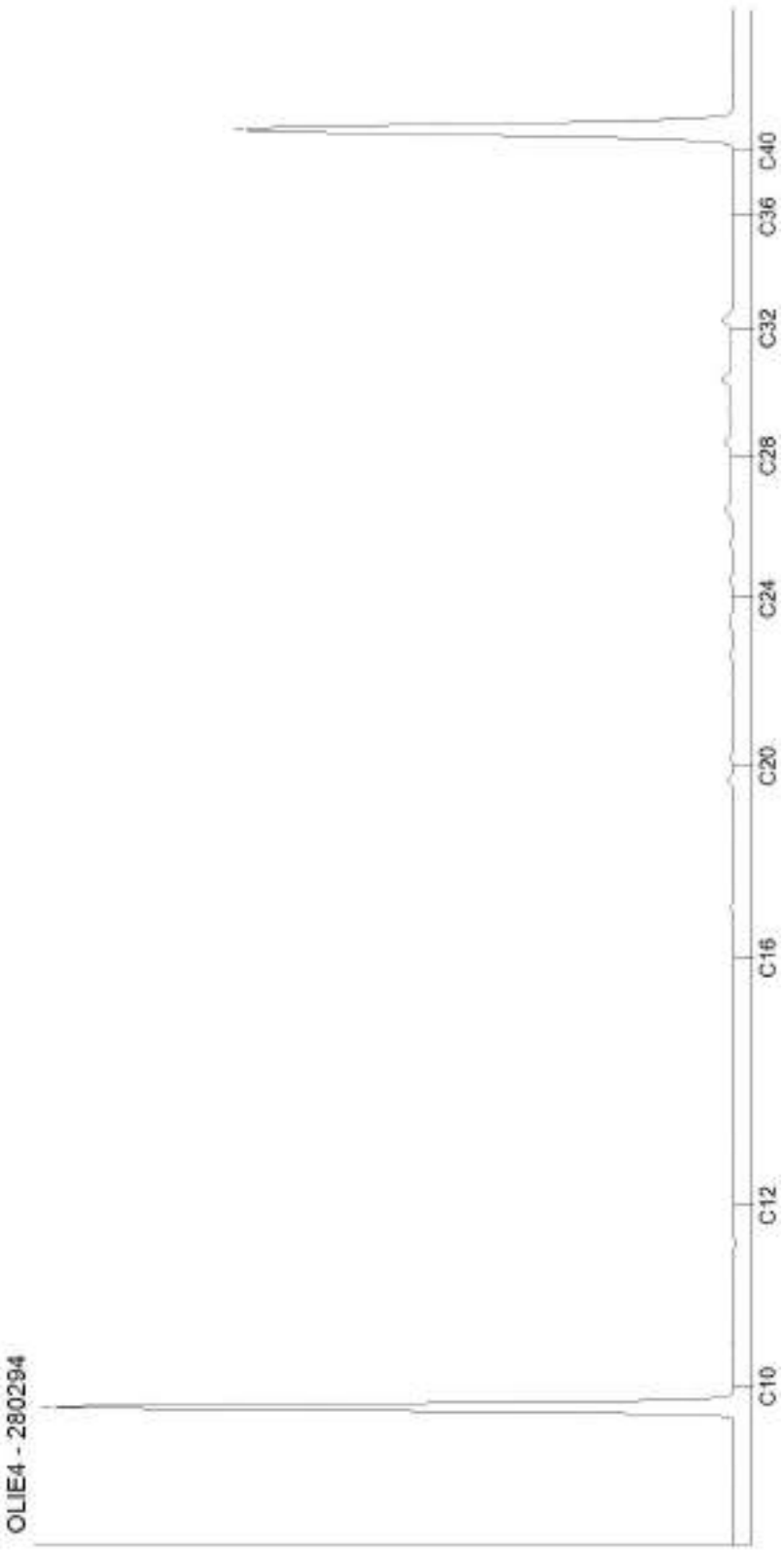
Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-15444857-NL-P3

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1001150, Analysis No. 280294, created at 22.12.2020 10:09:42

Monster beschrijving: BM4

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Terra Agribusiness BV
Joost Stevelink
Postbus 105
7630 AC Ootmarsum

Datum	12.01.2021
Relatienr	35008640
Opdrachtnr.	1003856 / 2

ANALYSERAPPORT

Opdracht **1003856 / 2 Bodem / Eluaat**

Opdrachtgever	35008640 Terra Agribusiness BV
Uw referentie	2020-210 Twickel Erve Het Slag
Opdrachtacceptatie	04.01.21
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Dit rapport, versie 2, vervangt alle voorgaande rapportages. Alle eerdere versies van dit rapport komen te vervallen moeten worden vernietigd. De verandering heeft betrekking op monster(s): 294708 / 294709 / 294710 / 294711 / 294712

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht 1003856 / 2 Bodem / Eluaat

Monsternr.	*Monstername*	*Monster beschrijving*
294708	16.12.2020	2-1
294709	16.12.2020	3-1
294710	16.12.2020	4-1
294711	16.12.2020	5-1
294712	16.12.2020	6-1

		Eenheid	294708 / 3 2-1	294709 / 3 3-1	294710 / 3 4-1	294711 / 3 5-1	294712 / 3 6-1
Algemene monstervoorbehandeling							
S	Voorbehandeling conform AS3000		++	++	++	++	++
S	Droge stof	%	89,2	88,5	88,5	89,7	87,4
PAK (AS3000)							
S	*Anthraceen*	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
S	*Benzo(a)anthraceen*	mg/kg Ds	<0,050	0,17	0,12	<0,050	<0,050
S	*Benzo-(a)-Pyreen*	mg/kg Ds	<0,050	0,23	0,12	<0,050	<0,050
S	*Benzo(ghi)peryleen*	mg/kg Ds	<0,050	0,12	0,085	<0,050	<0,050
S	*Benzo(k)fluorantheen*	mg/kg Ds	<0,050	0,085	<0,050	<0,050	<0,050
S	*Chryseen*	mg/kg Ds	<0,050	0,15	0,098	<0,050	<0,050
S	*Fenanthreen*	mg/kg Ds	<0,050	0,19	0,14	<0,050	<0,050
S	*Fluorantheen*	mg/kg Ds	<0,050	0,41	0,40	<0,050	0,070
S	*Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen*	mg/kg Ds	<0,050	0,17	0,093	<0,050	<0,050
S	*Naftaleen*	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
S	**Som PAK (VROM) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	0,35 #)	1,6 #)	1,2 #)	0,35 #)	0,39 #)

#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.
S) Erkend volgens AS SIKB 3000
Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.
De parameter-specifieke meetonzekerheid en informatie over de berekeningsmethode zijn op aanvraag beschikbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen.

Toelichting

v2 rap ivm correctie verzendlijst

Begin van de analyses: 04.01.2021
Einde van de analyses: 07.01.2021

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geanalyseerde monsters. In gevallen waarin het testlaboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals zij zijn ontvangen. .

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool "*) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898 VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur ppa. Marc van Gelder Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING RvA L 005

DOC-13-1549612-NL-P2

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1003856 / 2 Bodem / Eluaat**

Toegepaste methoden

NEN-EN12880; AS3000 en AS3200; NEN-EN15934: Droge stof

Protocollen AS 3000 : Voorbehandeling conform AS3000 Anthraceen Benzo(a)anthraceen Benzo-(a)-Pyreen Benzo(ghi)peryleen Benzo(k)fluorantheen Chryseen Fenanthreen Fluorantheen Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen Naftaleen Som PAK (VROM) (Factor 0,7)

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

DOC-13-1549612-NL-P3

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Bijlage bij Opdrachtnr. 1003856

CONSERVERING, CONSERVERINGSTERMIJN EN VERPAKKING

Er zijn verschillen met de richtlijnen geconstateerd die mogelijk de betrouwbaarheid van de analyseresultaten beïnvloeden. De conserveringstermijn is voor volgende analyse overschreden:

Chryseen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Fluorantheen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Benzo(a)anthraceen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Benzo(ghi)peryleen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Anthraceen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Naftaleen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Benzo-(a)-Pyreen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Som PAK (VROM) (Factor 0,7)	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Fenanthreen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Benzo(k)fluorantheen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	294708, 294709, 294710, 294711, 294712
Droge stof	294708, 294709, 294710, 294711, 294712

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Terra Agribusiness BV
Joost Stevelink
Postbus 105
7630 AC Ootmarsum

Datum	04.01.2021
Relatienr	35008640
Opdrachtnr.	1003623

ANALYSERAPPORT

Opdracht **1003623 Water**

Opdrachtgever	35008640 Terra Agribusiness BV
Uw referentie	2020-210 Twickel Erve Het Slag
Opdrachtacceptatie	29.12.20
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1003623 Water**

Monsternr.	*Monster beschrijving*	*Monstername*	*Monsternamepunt*
293740	PB1 WM1	29.12.2020	
293741	PB2 WM1	29.12.2020	

		Eenheid	293740 PB1 WM1	293741 PB2 WM1
Metalen (AS3000)				
S	Barium (Ba)	µg/l	**150**	**<20**
S	Cadmium (Cd)	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Kobalt (Co)	µg/l	**<2,0**	**<2,0**
S	Koper (Cu)	µg/l	**2,2**	**2,9**
S	Kwik (Hg)	µg/l	**<0,05**	**<0,05**
S	Lood (Pb)	µg/l	**<2,0**	**<2,0**
S	Molybdeen (Mo)	µg/l	**<2,0**	**<2,0**
S	Nikkel (Ni)	µg/l	**<3,0**	**<3,0**
S	Zink (Zn)	µg/l	**95**	**<10**
Aromaten (AS3000)				
S	Benzeen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Tolueen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Ethylbenzeen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	*m,p-Xyleen*	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	*ortho-Xyleen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	**Som Xylenen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,21** #)	**0,21** #)
S	Naftaleen	µg/l	**<0,020**	**0,28**
S	Styreen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)				
S	Dichloormethaan	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	1,1-Dichloorethaan	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	1,2-Dichloorethaan	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	Vinylchloride	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	*1,1-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	*Cis-1,2-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	*trans-1,2-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	**Som cis/trans-1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,14** #)	**0,14** #)
S	**Som Dichlooretheen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,21** #)	**0,21** #)
S	Trichlooretheen (Tri)	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	**<0,10**	**<0,10**

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1003623 Water**

		Eenheid	293740 PB1 WM1		293741 PB2 WM1	
Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)						
S	*1,1-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
S	*1,2-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
S	*1,3-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
S	**Som Dichloorpropanen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,42**	#)	**0,42**	#)
Broomhoudende koolwaterstoffen						
S	Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
Minerale olie (AS3000)						
S	Koolwaterstoffractie C10-C40	µg/l	**<50**		**<50**	
	Koolwaterstoffractie C10-C12	µg/l	**<10**	*)	**<10**	*)
	Koolwaterstoffractie C12-C16	µg/l	**<10**	*)	**<10**	*)
	Koolwaterstoffractie C16-C20	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C20-C24	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C24-C28	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C28-C32	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C32-C36	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C36-C40	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)

#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.

S) Erkend volgens AS SIKB 3000

Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.
De parameter-specifieke meetonzekerheid en informatie over de berekeningsmethode zijn op aanvraag beschikbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen.

Begin van de analyses: 29.12.2020
Einde van de analyses: 04.01.2021

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geanalyseerde monsters. In gevallen waarin het testlaboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals zij zijn ontvangen. .

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING RvA L 005

DOC-13-15468613-NL-P3

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1003623 Water**

Toegepaste methoden

eigen methode *): Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20 Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32 Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Protocollen AS 3100 : Barium (Ba) Cadmium (Cd) Kobalt (Co) Koper (Cu) Kwik (Hg) Lood (Pb) Molybdeen (Mo) Nikkel (Ni) Zink (Zn) Dichloormethaan Tribroommethaan (bromoform) Benzeen Trichloormethaan (Chloroform) Tetrachloormethaan (Tetra) Tolueen Ethylbenzeen 1,1-Dichloorethaan m,p-Xyleen ortho-Xyleen 1,2-Dichloorethaan Som Xylenen (Factor 0,7) Naftaleen Styreen 1,1,1-Trichloorethaan 1,1,2-Trichloorethaan Vinylchloride 1,1-Dichlooretheen Cis-1,2-Dichlooretheen trans-1,2-Dichlooretheen Som cis/trans-1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7) Som Dichlooretheen (Factor 0,7) Trichlooretheen (Tri) Tetrachlooretheen (Per) 1,1-Dichloorpropaan 1,2-Dichloorpropaan 1,3-Dichloorpropaan Som Dichloorpropanen (Factor 0,7) Koolwaterstoffractie C10-C40

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

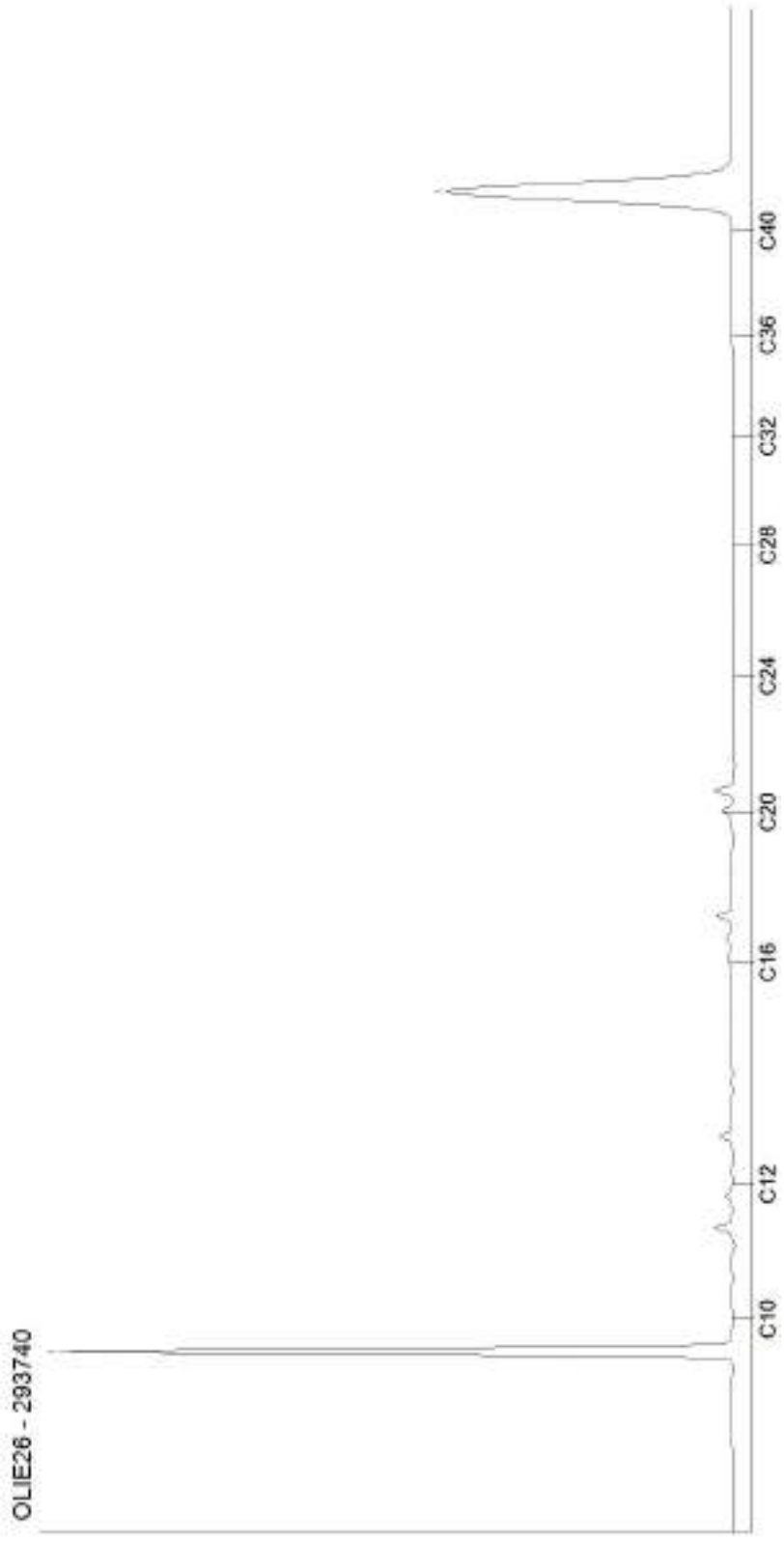
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1003623, Analysis No. 293740, created at 04.01.2021 08:46:29

Monster beschrijving: PB1 WM1

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

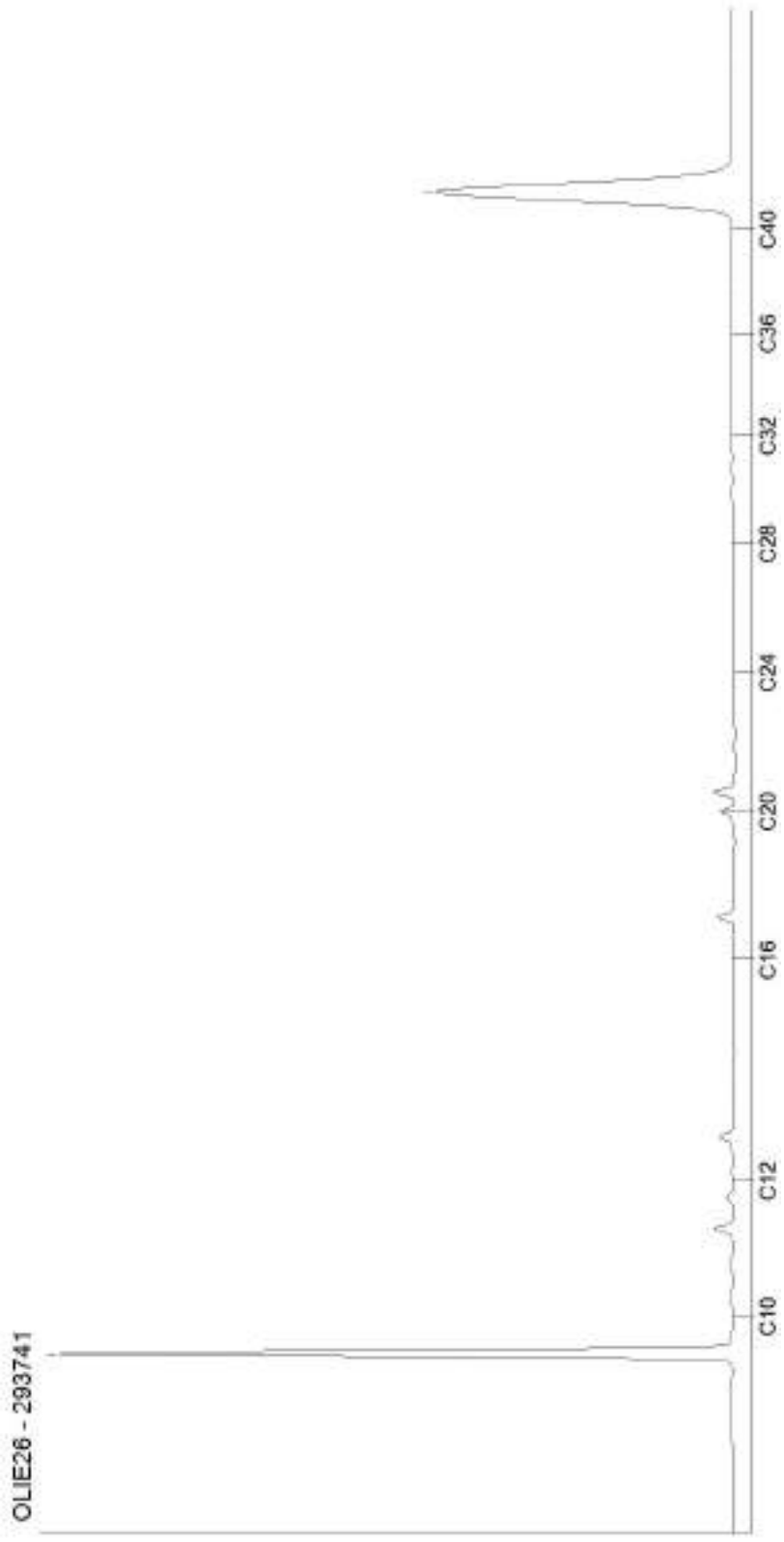
DOC-13-15468639-NL-P1

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

CHROMATOGRAM for Order No. 1003623, Analysis No. 293741, created at 04.01.2021 08:46:29

Monster beschrijving: PB2 WM1

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-15468639-NL-P2

Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		BM1			2-1			3-1		
Certificaatcode		1001150			1003856			1003856		
Boring(en)		2, 3, 4, 5, 6			2			3		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	1,90			1,90			1,90		
Lutum	% ds	1,90			1,90			1,90		
Datum van toetsing		28-12-2020			12-1-2021			12-1-2021		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
BESTRIJDINGSMIDDELEN										
trans-Heptachloorepoxide	mg/kg ds									
DDT,DDE,DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds									
HCH (som, 0.7 factor)	mg/kg ds									
Heptachloorepoxide (som, 0.7 factor	mg/kg ds									
DDT (som, 0.7 factor)	mg/kg ds									
DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds									
DDE (som, 0.7 factor)	mg/kg ds									
Hexachloorbutadieen	mg/kg ds									
alfa-HCH	mg/kg ds									
beta-HCH	mg/kg ds									
gamma-HCH	mg/kg ds									
delta-HCH	mg/kg ds									
Isodrin	mg/kg ds									
Telodrin	mg/kg ds									
Heptachloor	mg/kg ds									
Heptachloorepoxide	mg/kg ds									
Aldrin	mg/kg ds									
Dieldrin	mg/kg ds									
Endrin	mg/kg ds									
DDE (som)	mg/kg ds									
2,4-DDE (ortho, para-DDE)	mg/kg ds									
4,4-DDE (para, para-DDE)	mg/kg ds									
DDD (som)	mg/kg ds									
2,4-DDD (ortho, para-DDD)	mg/kg ds									
4,4-DDD (para, para-DDD)	mg/kg ds									
DDT (som)	mg/kg ds									
2,4-DDT (ortho, para-DDT)	mg/kg ds									
4,4-DDT (para, para-DDT)	mg/kg ds									
alfa-Endosulfan	mg/kg ds									
Chloordaan (cis + trans)	mg/kg ds									
cis-Chloordaan	mg/kg ds									
trans-Chloordaan	mg/kg ds									
Drins (Aldrin+Dieldrin+Endrin)	mg/kg ds									
Som 21 Organochloorhoud. bestrijdingsm	mg/kg ds									
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB (som 7)	mg/kg ds		<0,025	0						
Hexachloorbenzeen (HCB)	mg/kg ds									
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035							
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035							
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035							
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035							
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035							
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035							
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035							
METALEN										
IJzer	% ds	<5,0	3,5 (6)							

Grondmonster		BM1			2-1			3-1		
Certificaatcode		1001150			1003856			1003856		
Boring(en)		2, 3, 4, 5, 6			2			3		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	1,90			1,90			1,90		
Lutum	% ds	1,90			1,90			1,90		
Datum van toetsing		28-12-2020			12-1-2021			12-1-2021		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
Kobalt	mg/kg ds	<3,0	<7,4	-0,04						
Nikkel	mg/kg ds	<4,0	<8,2	-0,41						
Koper	mg/kg ds	8,2	17,0	-0,15						
Zink	mg/kg ds	24	57	-0,14						
Molybdeen	mg/kg ds	<1,5	<1,1	-0						
Cadmium	mg/kg ds	<0,20	<0,24	-0,03						
Barium	mg/kg ds	<20	<54 (6)							
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0						
Lood	mg/kg ds	<10	<11	-0,08						
OVERIG										
cis-Heptachloorepoxide	mg/kg ds									
Droge stof	%	87,2	87,2 (6)		89,2	89,2 (6)		88,5	88,5 (6)	
Lutum	%	1,9								
Organische stof (humus)	%	1,9								
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<3	11 (6)							
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	**150**	**750**	**0,12**						
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	4	20 (6)							
Minerale olie C16 - C20	mg/kg ds	42	210 (6)							
Minerale olie C20 - C24	mg/kg ds	34	170 (6)							
Minerale olie C24 - C28	mg/kg ds	17	85 (6)							
Minerale olie C28 - C32	mg/kg ds	17	85 (6)							
Minerale olie C32 - C36	mg/kg ds	18	90 (6)							
Minerale olie C36 - C40	mg/kg ds	14	70 (6)							
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Anthraceen	mg/kg ds	2,8	2,8		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Fenanthreen	mg/kg ds	7,7	7,7		<0,050	<0,035		0,19	0,19	
Fluorantheen	mg/kg ds	14	14		<0,050	<0,035		0,41	0,41	
Chryseen	mg/kg ds	2,2	2,2		<0,050	<0,035		0,15	0,15	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	2,9	2,9		<0,050	<0,035		0,17	0,17	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	2,5	2,5		<0,050	<0,035		0,23	0,23	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	1,1	1,1		<0,050	<0,035		0,085	0,085	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	1,6	1,6		<0,050	<0,035		0,17	0,17	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	1,6	1,6		<0,050	<0,035		0,12	0,12	
PAK 10 VROM	mg/kg ds		**36,4**	**0,91**		<0,35	-0,03		**1,60**	**0**

Tabel 2: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		4-1			5-1			6-1		
Certificaatcode		1003856			1003856			1003856		
Boring(en)		4			5			6		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	1,90			1,90			1,90		
Lutum	% ds	1,90			1,90			1,90		
Datum van toetsing		12-1-2021			12-1-2021			12-1-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
BESTRIJDINGSMIDDELEN										
trans-Heptachloorepoxide	mg/kg ds									
DDT,DDE,DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds									

Grondmonster		4-1	5-1	6-1
Certificaatcode		1003856	1003856	1003856
Boring(en)		4	5	6
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50	0,00 - 0,50	0,00 - 0,50
Humus	% ds	1,90	1,90	1,90
Lutum	% ds	1,90	1,90	1,90
Datum van toetsing		12-1-2021	12-1-2021	12-1-2021
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde	Voldoet aan Achtergrondwaarde	Voldoet aan Achtergrondwaarde
HCH (som, 0.7 factor)	mg/kg ds			
Heptachloorepoxide (som, 0.7 factor	mg/kg ds			
DDT (som, 0.7 factor)	mg/kg ds			
DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds			
DDE (som, 0.7 factor)	mg/kg ds			
Hexachloorbutadieen	mg/kg ds			
alfa-HCH	mg/kg ds			
beta-HCH	mg/kg ds			
gamma-HCH	mg/kg ds			
delta-HCH	mg/kg ds			
Isodrin	mg/kg ds			
Telodrin	mg/kg ds			
Heptachloor	mg/kg ds			
Heptachloorepoxide	mg/kg ds			
Aldrin	mg/kg ds			
Dieldrin	mg/kg ds			
Endrin	mg/kg ds			
DDE (som)	mg/kg ds			
2,4-DDE (ortho, para-DDE)	mg/kg ds			
4,4-DDE (para, para-DDE)	mg/kg ds			
DDD (som)	mg/kg ds			
2,4-DDD (ortho, para-DDD)	mg/kg ds			
4,4-DDD (para, para-DDD)	mg/kg ds			
DDT (som)	mg/kg ds			
2,4-DDT (ortho, para-DDT)	mg/kg ds			
4,4-DDT (para, para-DDT)	mg/kg ds			
alfa-Endosulfan	mg/kg ds			
Chloordaan (cis + trans)	mg/kg ds			
cis-Chloordaan	mg/kg ds			
trans-Chloordaan	mg/kg ds			
Drins (Aldrin+Dieldrin+Endrin)	mg/kg ds			
Som 21 Organochloorhoud. bestrijdingsm	mg/kg ds			
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
PCB (som 7)	mg/kg ds			
Hexachloorbenzeen (HCB)	mg/kg ds			
PCB 28	mg/kg ds			
PCB 52	mg/kg ds			
PCB 101	mg/kg ds			
PCB 118	mg/kg ds			
PCB 138	mg/kg ds			
PCB 153	mg/kg ds			
PCB 180	mg/kg ds			
METALEN				
IJzer	% ds			
Kobalt	mg/kg ds			
Nikkel	mg/kg ds			
Koper	mg/kg ds			
Zink	mg/kg ds			
Molybdeen	mg/kg ds			
Cadmium	mg/kg ds			
Barium	mg/kg ds			
Kwik	mg/kg ds			
Lood	mg/kg ds			
OVERIG				
cis-Heptachloorepoxide	mg/kg ds			

Grondmonster		4-1			5-1			6-1		
Certificaatcode		1003856			1003856			1003856		
Boring(en)		4			5			6		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	1,90			1,90			1,90		
Lutum	% ds	1,90			1,90			1,90		
Datum van toetsing		12-1-2021			12-1-2021			12-1-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Droge stof	%	88,5	88,5 (6)		89,7	89,7 (6)		87,4	87,4 (6)	
Lutum	%									
Organische stof (humus)	%									
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds									
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds									
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds									
Minerale olie C16 - C20	mg/kg ds									
Minerale olie C20 - C24	mg/kg ds									
Minerale olie C24 - C28	mg/kg ds									
Minerale olie C28 - C32	mg/kg ds									
Minerale olie C32 - C36	mg/kg ds									
Minerale olie C36 - C40	mg/kg ds									
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Fenanthreen	mg/kg ds	0,14	0,14		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,40	0,40		<0,050	<0,035		0,070	0,070	
Chryseen	mg/kg ds	0,098	0,098		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,12	0,12		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,12	0,12		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,093	0,093		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,085	0,085		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
PAK 10 VROM	mg/kg ds		1,16	-0,01		<0,35	-0,03		0,39	-0,03

Tabel 3: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		BM2			BM3			BM4		
Certificaatcode		1001150			1001150			1001150		
Boring(en)		10, 7, 8, 9			11, 12, 13, 19, 20, 21, 22			1, 14, 15, 16, 17, 18, 23		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	4,00			2,90			3,00		
Lutum	% ds	1,00			2,10			1,00		
Datum van toetsing		28-12-2020			28-12-2020			28-12-2020		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
BESTRIJDINGSMIDDELEN										
trans-Heptachloorepoxide	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
DDT,DDE,DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,015					
HCH (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,0028					
Heptachloorepoxide (som, 0.7 factor	mg/kg ds				0,0014					
DDT (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,0047					
DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,0055					
DDE (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,0047					
Hexachloorbutadieen	mg/kg ds				<0,001	<0,002				
alfa-HCH	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024	0			
beta-HCH	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024	0			
gamma-HCH	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024	-0			
delta-HCH	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024 (6)				
Isodrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				

Grondmonster		BM2			BM3			BM4		
Certificaatcode		1001150			1001150			1001150		
Boring(en)		10, 7, 8, 9			11, 12, 13, 19, 20, 21, 22			1, 14, 15, 16, 17, 18, 23		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	4,00			2,90			3,00		
Lutum	% ds	1,00			2,10			1,00		
Datum van toetsing		28-12-2020			28-12-2020			28-12-2020		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Telodrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
Heptachloor	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024	0			
Heptachloorepoxide	mg/kg ds					<0,0048	0			
Aldrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
Dieldrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
Endrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
DDE (som)	mg/kg ds					0,016	-0,04			
2,4-DDE (ortho, para-DDE)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
4,4-DDE (para, para-DDE)	mg/kg ds				0,0040	0,0138				
DDD (som)	mg/kg ds					0,019	-0			
2,4-DDD (ortho, para-DDD)	mg/kg ds				0,0013	0,0045				
4,4-DDD (para, para-DDD)	mg/kg ds				0,0042	0,0145				
DDT (som)	mg/kg ds					0,016	-0,12			
2,4-DDT (ortho, para-DDT)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
4,4-DDT (para, para-DDT)	mg/kg ds				0,0040	0,0138				
alfa-Endosulfan	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024	0			
Chloordaan (cis + trans)	mg/kg ds					<0,0048	0			
cis-Chloordaan	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
trans-Chloordaan	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
Drins (Aldrin+Dieldrin+Endrin)	mg/kg ds				0,0021	<0,0072	-0			
Som 21 Organochloorhoud. bestrijdingsm	mg/kg ds				0,025	0,088				
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB (som 7)	mg/kg ds		<0,012	-0,01		<0,017	-0		<0,016	-0
Hexachloorbenzeen (HCB)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024	-0			
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0024		<0,0010	<0,0023	
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0024		<0,0010	<0,0023	
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0024		<0,0010	<0,0023	
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0024		<0,0010	<0,0023	
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0024		<0,0010	<0,0023	
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0024		<0,0010	<0,0023	
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0024		<0,0010	<0,0023	
METALEN										
IJzer	% ds	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Kobalt	mg/kg ds	<3,0	<7,4	-0,04	<3,0	<7,3	-0,04	<3,0	<7,4	-0,04
Nikkel	mg/kg ds	<4,0	<8,2	-0,41	<4,0	<8,1	-0,41	<4,0	<8,2	-0,41
Koper	mg/kg ds	9,1	17,6	-0,15	5,5	11,0	-0,19	6,1	12,2	-0,19
Zink	mg/kg ds	26	59	-0,14	31	72	-0,12	<20	<32	-0,19
Molybdeen	mg/kg ds	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0
Cadmium	mg/kg ds	<0,20	<0,22	-0,03	<0,20	<0,23	-0,03	<0,20	<0,23	-0,03
Barium	mg/kg ds	<20	<54 (6)		20	77 (6)		<20	<54 (6)	
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
Lood	mg/kg ds	15	23	-0,06	14	22	-0,06	12	19	-0,07
OVERIG										
cis-Heptachloorepoxide	mg/kg ds				<0,0010	<0,0024				
Droge stof	%	87,4	87,4 (6)		87,7	87,7 (6)		86,8	86,8 (6)	
Lutum	%	<1,0			2,1			<1,0		
Organische stof (humus)	%	4,0			2,9			3,0		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<3	5 (6)		<3	7 (6)		<3	7 (6)	
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	**130**	**325**	**0,03**	<35	<84	-0,02	<35	<82	-0,02
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	<3	5 (6)		<3	7 (6)		<3	7 (6)	
Minerale olie C16 - C20	mg/kg ds	15	38 (6)		<4	10 (6)		<4	9 (6)	
Minerale olie C20 - C24	mg/kg ds	18	45 (6)		<5	12 (6)		<5	12 (6)	
Minerale olie C24 - C28	mg/kg ds	22	55 (6)		<5	12 (6)		<5	12 (6)	

Grondmonster		BM2			BM3			BM4		
Certificaatcode		1001150			1001150			1001150		
Boring(en)		10, 7, 8, 9			11, 12, 13, 19, 20, 21, 22			1, 14, 15, 16, 17, 18, 23		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	4,00			2,90			3,00		
Lutum	% ds	1,00			2,10			1,00		
Datum van toetsing		28-12-2020			28-12-2020			28-12-2020		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Minerale olie C28 - C32	mg/kg ds	33	83 (6)		<5	12 (6)		6	20 (6)	
Minerale olie C32 - C36	mg/kg ds	29	73 (6)		<5	12 (6)		<5	12 (6)	
Minerale olie C36 - C40	mg/kg ds	7	18 (6)		<5	12 (6)		<5	12 (6)	
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Anthraceen	mg/kg ds	0,13	0,13		<0,050	<0,035		0,073	0,073	
Fenanthreen	mg/kg ds	1,1	1,1		0,13	0,13		0,30	0,30	
Fluorantheen	mg/kg ds	1,6	1,6		0,27	0,27		0,47	0,47	
Chryseen	mg/kg ds	0,56	0,56		0,17	0,17		0,21	0,21	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,66	0,66		0,13	0,13		0,20	0,20	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,65	0,65		0,19	0,19		0,16	0,16	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,32	0,32		0,091	0,091		0,12	0,12	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,49	0,49		0,11	0,11		0,17	0,17	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,42	0,42		0,073	0,073		0,14	0,14	
PAK 10 VROM	mg/kg ds		**5,96**	**0,12**		1,23	-0,01		**1,88**	**0,01**

----------	: Geen toetsnorm aanwezig
<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Achtergrondwaarde
<=T	: Kleiner of gelijk aan Tussenwaarde
8,88	: <= Interventiewaarde
8,88	: > Interventiewaarde
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 4: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		AW	WO	IND	I
BESTRIJDINGSMIDDELEN					
Hexachloorbutadieen	mg/kg ds	0,003			
alfa-HCH	mg/kg ds	0,001	0,001	0,5	17
beta-HCH	mg/kg ds	0,002	0,002	0,5	1,6
gamma-HCH	mg/kg ds	0,003	0,04	0,5	1,2
Heptachloor	mg/kg ds	0,0007	0,0007	0,1	4
Heptachloorepoxide	mg/kg ds	0,002	0,002	0,1	4
Aldrin	mg/kg ds				0,32
DDE (som)	mg/kg ds	0,1	0,13	1,3	2,3
DDD (som)	mg/kg ds	0,02	0,84	34	34
DDT (som)	mg/kg ds	0,2	0,2	1	1,7
alfa-Endosulfan	mg/kg ds	0,0009	0,0009	0,1	4
Chloordaan (cis + trans)	mg/kg ds	0,002	0,002	0,1	4
Drins (Aldrin+Dieldrin+Endrin)	mg/kg ds	0,015	0,04	0,14	4
Som 21 Organochloorhoud. bestrijdingsm	mg/kg ds	0,4			
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
Hexachloorbenzeen (HCB)	mg/kg ds	0,0085	0,027	1,4	2
METALEN					
Kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190

		AW	WO	IND	I
Nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
Koper	mg/kg ds	40	54	190	190
Zink	mg/kg ds	140	200	720	720
Molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190
Cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Lood	mg/kg ds	50	210	530	530
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	190	190	500	5000
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40

Tabel 5: Gemeten concentraties in grondwater met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Watermonster		PB1 WM1			PB2 WM1		
Datum		29-12-2020			29-12-2020		
Filterdiepte (m -mv)		2,20 - 3,20			2,20 - 3,20		
Datum van toetsing		11-1-2021			11-1-2021		
Monsterconclusie		Overschrijding Streefwaarde			Overschrijding Streefwaarde		
Monstermelding 1							
Monstermelding 2							
Monstermelding 3							
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
AROMATISCHE VERBINDINGEN							
Benzeen	µg/l	<0,20	<0,14	-0	<0,20	<0,14	-0
Ethylbenzeen	µg/l	<0,20	<0,14	-0,03	<0,20	<0,14	-0,03
Tolueen	µg/l	<0,20	<0,14	-0,01	<0,20	<0,14	-0,01
Xylenen (som)	µg/l		<0,21	0		<0,21	0
meta-/para-Xyleen (som)	µg/l	<0,20	<0,14		<0,20	<0,14	
ortho-Xyleen	µg/l	<0,10	<0,07		<0,10	<0,07	
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	<0,20	<0,14	-0,02	<0,20	<0,14	-0,02
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l		<0,77 (2,14)			<0,77 (2,14)	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
1,3-Dichloorpropaan	µg/l	<0,20	<0,14		<0,20	<0,14	
1,1-Dichloorpropaan	µg/l	<0,20	<0,14		<0,20	<0,14	
Dichloorpropaan	µg/l		<0,42	-0		<0,42	-0
Dichloorpropanen (0,7 som, 1,1+1,2+1,3)	µg/l	0,42			0,42		
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l		<0,14	0,01		<0,14	0,01
1,1-Dichlooretheen	µg/l	<0,10	<0,07	0,01	<0,10	<0,07	0,01
cis-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,10	<0,07		<0,10	<0,07	
trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,10	<0,07		<0,10	<0,07	
Dichloormethaan	µg/l	<0,20	<0,14	0	<0,20	<0,14	0
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	<0,20	<0,14	-0,01	<0,20	<0,14	-0,01
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	<0,20	<0,14 (14)		<0,20	<0,14 (14)	
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	<0,10	<0,07	0,01	<0,10	<0,07	0,01
1,1-Dichloorethaan	µg/l	<0,20	<0,14	-0,01	<0,20	<0,14	-0,01
1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0,20	<0,14	-0,02	<0,20	<0,14	-0,02
1,2-Dichloorpropaan	µg/l	<0,20	<0,14		<0,20	<0,14	
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	<0,10	<0,07	0	<0,10	<0,07	0
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	<0,10	<0,07	0	<0,10	<0,07	0
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	<0,20	<0,14	-0,05	<0,20	<0,14	-0,05
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	<0,10	<0,07	0	<0,10	<0,07	0
Vinylchloride	µg/l	<0,20	<0,14	0,03	<0,20	<0,14	0,03
METALEN							
Kobalt	µg/l	<2,0	<1,4	-0,23	<2,0	<1,4	-0,23
Nikkel	µg/l	<3,0	<2,1	-0,22	<3,0	<2,1	-0,22
Koper	µg/l	2,2	2,2	-0,21	2,9	2,9	-0,2
Zink	µg/l	**95**	**95**	**0,04**	<10	<7	-0,08
Molybdeen	µg/l	<2,0	<1,4	-0,01	<2,0	<1,4	-0,01
Cadmium	µg/l	<0,20	<0,14	-0,05	<0,20	<0,14	-0,05
Barium	µg/l	**150**	**150**	**0,17**	<20	<14	-0,06
Kwik	µg/l	<0,05	<0,04	-0,06	<0,05	<0,04	-0,06
Lood	µg/l	<2,0	<1,4	-0,23	<2,0	<1,4	-0,23
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
Minerale olie C10 - C12	µg/l	<10	7 (6)		<10	7 (6)	
Minerale olie C10 - C40	µg/l	<50	<35	-0,03	<50	<35	-0,03
Minerale olie C12 - C16	µg/l	<10	7 (6)		<10	7 (6)	

Watermonster		PB1 WM1			PB2 WM1		
Datum		29-12-2020			29-12-2020		
Filterdiepte (m -mv)		2,20 - 3,20			2,20 - 3,20		
Datum van toetsing		11-1-2021			11-1-2021		
Monsterconclusie		Overschrijding Streefwaarde			Overschrijding Streefwaarde		
Minerale olie C16 - C20	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C20 - C24	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C24 - C28	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C28 - C32	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C32 - C36	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C36 - C40	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
PAK							
Naftaleen	µg/l	<0,020	<0,014	0	**0,28**	**0,28**	**0**
PAK 10 VROM	-		<0,00020 (11)			0,0040 (11)	

----------	: Geen toetsnorm aanwezig
<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Streefwaarde
8,88	: > Streefwaarde
8,88	: > Interventiewaarde
>T	: Groter dan Tussenwaarde
11	: Enkele parameters ontbreken in de berekening van de somfractie
14	: Streefwaarde ontbreekt zorgplicht van toepassing
2	: Enkele parameters ontbreken in de som
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - S) / (I - S)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 6: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		S	S Diep	Indicatief	I
AROMATISCHE VERBINDINGEN					
Benzeen	µg/l	0,2			30
Ethylbenzeen	µg/l	4			150
Tolueen	µg/l	7			1000
Xylenen (som)	µg/l	0,2			70
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	6			300
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l			150	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
Dichloorpropaan	µg/l	0,8			80
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	0,01			20
1,1-Dichlooretheen	µg/l	0,01			10
Dichloormethaan	µg/l	0,01			1000
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	6			400
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l				630
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	0,01			10
1,1-Dichloorethaan	µg/l	7			900
1,2-Dichloorethaan	µg/l	7			400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	0,01			300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	0,01			130
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	24			500
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	0,01			40
Vinylchloride	µg/l	0,01			5
METALEN					
Kobalt	µg/l	20	0,7		100
Nikkel	µg/l	15	2,1		75
Koper	µg/l	15	1,3		75

		S	S Diep	Indicatief	I
Zink	µg/l	65	24		800
Molybdeen	µg/l	5	3,6		300
Cadmium	µg/l	0,4	0,06		6
Barium	µg/l	50	200		625
Kwik	µg/l	0,05	0,01		0,3
Lood	µg/l	15	1,7		75
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	µg/l	50			600
PAK					
Naftaleen	µg/l	0,01			70

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201201928 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	16-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	16-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	22-12-2020
Projectcode	2020-210	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Het Slag		

Naam	MM1	Datum monstername	16-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	22-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	3-3A-1	0	50	AM14302315
2	4-4A-1	0	50	AM14302315
3	5-5A-1	0	50	AM14302315
4	6-6A-1	0	50	AM14302315

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	87,1						%
Massa monster (veldnat)	15,6						kg
Massa monster (droog)	13,6						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201201928 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	16-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	16-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	22-12-2020
Projectcode	2020-210	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Het Slag		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	587	994	704	661	1181	9444	13571
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5		

NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201201929 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	16-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	16-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	22-12-2020
Projectcode	2020-210	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Het Slag		

Naam	MM2	Datum monstername	16-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	22-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	10-10A-1	0	50	AM14302316
2	7-7A-1	0	50	AM14302316
3	8-8A-1	0	50	AM14302316
4	9-9A-1	0	50	AM14302316

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	86,4						%
Massa monster (veldnat)	15,3						kg
Massa monster (droog)	13,2						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000

Eurofins ACMAA Testing
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen
Telefoon 074 – 2455041
Fax 074 – 2508245
E-mail laboratorium@acmaa.nl
Website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540
BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U
Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201201929 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	16-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	16-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	22-12-2020
Projectcode	2020-210	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Het Slag		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	61	210	134	544	1475	10791	13215
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5		

NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201201930 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	16-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	16-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	22-12-2020
Projectcode	2020-210	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Het Slag		

Naam	MM3	Datum monstername	16-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	22-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	11-11A-1	0	50	AM14302317
2	12-12A-1	0	50	AM14302317
3	13-13A-1	0	50	AM14302317
4	19-19A-1	0	50	AM14302317
5	20-20A-1	0	50	AM14302317
6	21-21A-1	0	50	AM14302317
7	22-22A-1	0	50	AM14302317

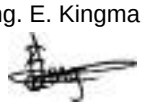
Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	86,1						%
Massa monster (veldnat)	16,0						kg
Massa monster (droog)	13,8						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000

Eurofins ACMAA Testing
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen
Telefoon 074 – 2455041
Fax 074 – 2508245
E-mail laboratorium@acmaa.nl
Website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540
BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U
Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201201930 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	16-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	16-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	22-12-2020
Projectcode	2020-210	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Het Slag		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	76	155	243	636	1545	11153	13808
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5		

NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201201931 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	16-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	16-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	22-12-2020
Projectcode	2020-210	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Het Slag		

Naam	MM4	Datum monstername	16-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	22-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	14-14A-1	0	50	AM14302318
2	15-15A-1	0	50	AM14302318
3	16-16A-1	0	50	AM14302318
4	17-17A-1	0	50	AM14302318
5	18-18A-1	0	50	AM14302318
6	23-23A-1	0	50	AM14302318

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	86,2						%
Massa monster (veldnat)	15,2						kg
Massa monster (droog)	13,1						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201201931 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	16-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	16-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	22-12-2020
Projectcode	2020-210	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Het Slag		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	270	377	319	614	1466	10067	13113
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5		

NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

BIJLAGE VI

Foto's

16

18

17

20

21

19

22

5

3

6

10

8

9

11

Bijlage 10 Bodemonderzoek Wolfkaterweg 31

Verkennend Bodemonderzoek

Project:	2020-211
Locatie:	Wolfkaterweg 31 te Hengelo
Opdrachtgever:	Stichting Twickel Twickelerlaan 6 7495 VG Ambt-Delden
Datum:	18 januari 2021

Verkennend Bodemonderzoek

Wolfkaterweg 31 te Hengelo

Opdrachtgever:	Stichting Twickel Twickelerlaan 6 7495 VG Ambt-Delden
Adviesbureau:	Terra Agribusiness BV Eerste Stegge 54 7631 AE Ootmarsum
Status:	Definitief
Versie:	1
Datum versie:	18 januari 2021
Projectnummer:	2020-211
Auteur:	Joost Stevelink
Kwaliteitscontrole:	Niek Hesselink
Veldwerkers:	Joost Stevelink, Remco Woertman

Inhoudsopgave

Pagina

1 Inleiding 4

2 Vooronderzoek 5

2.1 Locatie gegevens 5
2.2 Algemene informatie locatie 5
2.3 Directe omgeving locatie 6
2.4 Eerder uitgevoerd bodemonderzoek 6
2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie 7
2.6 Vooronderzoek PFAS 7
2.7 Vooronderzoek 5707 Asbest 8
2.8 Visuele inspectie bodemoppervlak op asbest 8

3 Onderzoeksprogramma 9

3.1 Hypothesestelling 9
3.2 Onderzoeksopzet 9
3.3 Analysestrategie 10

4 Onderzoeksresultaten 12

4.1 Bodemopbouw en zintuiglijke waarnemingen 12
4.2 Analyseresultaten 14
4.3 Toetsing van de hypothese 15
4.4 Toetsing aan de noodzaak tot vervolgonderzoek 15

5 Samenvatting en conclusie 16

BIJLAGE I: Situering van de locatie (schaal 1: 12500)
BIJLAGE II: Situering van de locatie (schaal 1: 4500)
BIJLAGE III: Overzichtstekening boorpunten
BIJLAGE IV: Boorstaten
BIJLAGE V: Analysecertificaten en Overschrijdingstabellen
BIJLAGE VI: Foto's

1 Inleiding

In opdracht van Stichting Twickel heeft Terra Agribusiness BV een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie Wolfkaterweg 31 te Hengelo. De regionale ligging van de locatie is weergegeven in bijlage I. In onderhavig onderzoek is het verkennend bodemonderzoek uitgebreid met een asbest in grondonderzoek.

Aanleiding van het onderzoek is ten behoeve van de voorgenomen bestemmingswijziging.

Doel van het onderzoek is het door middel van een steekproef conform het soort bodemonderzoek, nagaan van de huidige kwaliteit van de grond op de locatie. Het onderzoek is niet bedoeld om de exacte aard en omvang van een eventuele verontreiniging aan te geven.

Het verkennend onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen:
- NEN 5725 Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek (NEN5725:2017);
- NEN 5740 Bodem - Landbodem - strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond (NEN5740:2009+A1:2016);
- NEN 5707 Bodem – Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem. (NEN 5707+C2:2017)
- VKB Protocol 2001 “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen”
- VKB Protocol 2002 “Het nemen van grondwatermonsters”
- VKB Protocol 2018 “Locatie inspectie en monsterneming van asbest in bodem"

Het procescertificaat van Terra Agribusiness Bodem & Milieutechniek en het hierbij behorende keurmerk (BRL SIKB 2000) zijn van toepassing op de activiteiten inzake het milieukundig veldwerk, inclusief de daarbij behorende veldwerkregistratie, en de overdracht van de monsters aan een erkend laboratorium.

Om de onafhankelijkheid van het onderzoek te waarborgen, verklaart Terra Agribusiness Bodem & Milieutechniek op geen enkele wijze gelieerd te zijn aan de te onderzoeken projectlocatie, zowel in juridische, financiële of personele sfeer.

De opbouw van dit rapport wordt als volgt weergegeven:
- vooronderzoek naar historie en bodemgesteldheid;
- opstellen van een hypothese;
- opstellen van een onderzoeksstrategie;
- resultaten van het veld- en laboratoriumonderzoek;
- conclusies, aanbevelingen en samenvatting.

In geval van klachten kan de opdrachtgever zich wenden tot Terra-Agribusiness BV en zo nodig tot de certificerende-instelling (Normec).

2 Vooronderzoek

Conform het onderzoeksprotocol NEN 5725 is ten behoeve van de onderzoeksstrategie op de locatie een vooronderzoek uitgevoerd. De onderstaande informatie is afkomstig uit:

Tabel 1 Bronnen vooronderzoek

Bron	Omschrijving
www.ahn.nl	*AHN (Algemeen Hoogtebestand Nederland)*
www.bodemloket.nl	*Bodemloket van Nederland*
www.topotijdreis.nl	*Historische kaarten*
www.dinoloket.nl	*Ondergrond gegevens van Nederland*
BAG viewer	*Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG)*
Gemeente Hengelo	*Historische informatie van de locatie*
Bodematlas Provincie Overijssel	*Bodem gerelateerde informatie van de Provincie Overijssel*
Informatie Opdrachtgever	*Stichting Twickel*
Inspectie onderzoekslocatie	*Visueel inspectie van de locatie*

2.1 Locatie gegevens

Gegevens over de locatie zijn weergegeven in onderstaande tabel

Tabel 2 Locatiegegevens

Adres onderzoekslocatie	*Wolfkaterweg 31 te Hengelo*
Kadastrale gemeente	*Hengelo Overijssel*
Sectie	*H*
Percelen	*1193*
Oppervlakte van de onderzoekslocatie	*<9000 m²*
Eigenaar / gebruiker	-
Korte beschrijving van de onderzoekslocatie	*De onderzoekslocatie bestaat uit een erf met opstallen*
Bebouwing	*Op de onderzoekslocatie staan meerdere opstallen*
Verharding	*De onderzoekslocatie is deels verhard met klinkers en beton*

2.2 Algemene informatie locatie

De onderzoekslocatie bevindt zich aan de Wolfkaterweg in het buitengebied van Hengelo. Op de onderzoekslocatie staat een boerderijwoning, vijf vee schuren, twee wagenbergingen en een berging/garage. Op het gemengde bedrijf werden in het verleden koeien, vleesstieren, varkens, schapen, kippen en paarden gehouden. De opdrachtgever is voornemens de schuren te slopen en er nieuwbouw te realiseren.

Op historische kaarten is vanaf 1889 bebouwing op de locatie te zien. Voor de bebouwing heeft de locatie uit woeste grond en landbouwgrond bestaan. Volgens het BAG-register is de huidige boerderijwoning gebouwd in 1930. Volgens het register zijn zowel de vee schuren, de loodsen en de garage gebouwd in 1970. Een gevelsteen aan de woning laat het bouwjaar 1861 zien, en het jaartal 1970, de herbouw.

De toerit naar de woning en de schuren bestaat uit een klinkerverharding. Aan de achterzijde van de stierenstal en één van de wagenbergingen is een betonverharding aanwezig. De berging, een wagenberging en twee van de schuren bevatten asbesthoudende dakbedekking. De overige opstallen zijn bedekt met dakpannen.

Uit het vooronderzoek blijkt dat op de locatie een dieseltank met een inhoud van 1100 liter aanwezig is (geweest). Uit het historisch bodem bestand is eveneens gebleken dat er een ondergrondse dieseltank aanwezig is (geweest). Uit het verdere vooronderzoek is er geen informatie naar voren gekomen over een eventuele ondergrondse tank en uit de milieuvergunning blijkt dat er enkel een bovengrondse dieseltank aanwezig is geweest).

Op de locatie is op 25 januari 2019 een asbestinventarisatierapport opgesteld door Bestvision (projectnummer: 19BV19363). In dit rapport zijn de aangetroffen asbesthoudende materialen opgenomen welke zijn aangetroffen ter plaatse van de te slopen schuren.

Er is verder geen bodemrelevante informatie van de onderzoekslocatie bekend bij de geraadpleegde bronnen.

2.3 Directe omgeving locatie

De onderzoekslocatie bevindt zich in het buitengebied van Hengelo. De omgeving bestaat voornamelijk uit woonhuizen, agrarische bedrijven en percelen. De omgeving wordt op historische kaarten aangeduid als "Hayinkhoek".

Er is geen bodemrelevante informatie van de directe omgeving van de onderzoekslocatie bekend welke mogelijk invloed heeft gehad op de bodemkwaliteit ter plaatse van onderzoekslocatie.

2.4 Eerder uitgevoerd bodemonderzoek

Achter de huidige onderzoekslocatie is in het kader van Twente-Heideweg in 2003 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd door Verhoeve Milieu Oost bv (projectnummer: 453035-69, d.d. 18-6-2003). Dit onderzoek vond plaats in het weiland met een afstand van circa 150 meter van het erf.

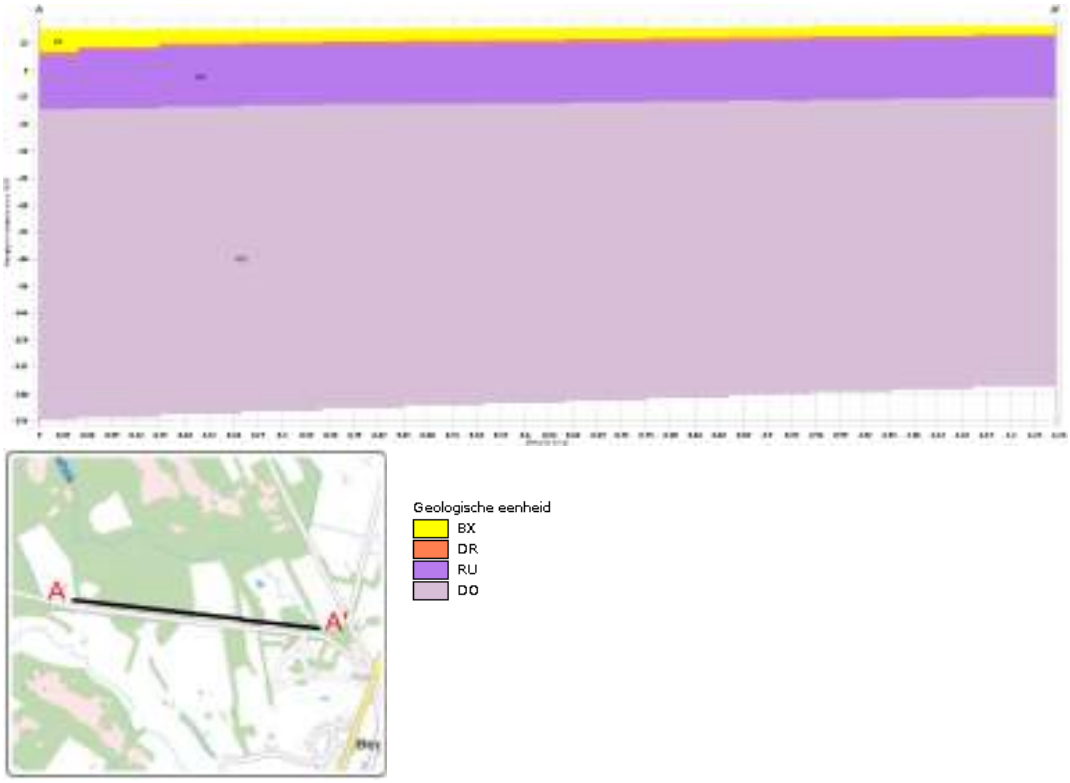
In het kader van het project 'Twente-Heideweg' worden locaties onderzocht die, op basis van historisch onderzoek, verdacht zijn vanwege mogelijke verontreinigingen met HCH's en soms kwik (Hg). De verontreinigingssituatie is ontstaan doordat in de loop der jaren grond, verontreinigd met HCH en of kwik is gestort om ontgravingsputten op te vullen of percelen op te hogen.
In dit onderzoek zijn geen verhoogde gehalten gemeten in de boven- en ondergrond, met uitzondering van een licht verhoogd gehalte aan minerale olie in een mengmonster van het zuidelijk terreindeel. In het grondwater zijn enkel lichte verhogingen koper en nikkel aangetoond.

Uit historische informatie blijkt dat er een technisch onderzoek asbestwegen 2e fase is uitgevoerd ter plaatse van het inrit naar erve "Kerkveld"(d.d. 27-05-2005). De rapporten liggen niet opgeslagen bij zowel de gemeente als de Provincie.

2.5 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

De regionale geohydrologische bodemopbouw is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 1 Geologisch opbouw landelijk model DGM v2.2

De boorlocatie bevindt zich circa 19,5 meter boven NAP. De regionale grondwaterstroming is noordwestelijk.

2.6 Vooronderzoek PFAS

PFAS komt op verschillende manieren in het grond- en grondwatersysteem in Nederland terecht. Bij lokaal gebruik en calamiteiten leidt dit tot het 'klassieke' bron-grondwaterpluim beeld.

Het meest verdacht voor PFAS in het milieu zijn die locaties waar PFAS worden geproduceerd. Ook brandweer-oefen-plaatsen waar met grote regelmaat brandblusschuim is toegepast, zijn verdacht. Er zijn echter ook vele andere toepassingen van PFAS die kunnen leiden tot een grond- of grondwaterverontreiniging.

In het handelingskader van het Expertisecentrum PFAS zijn alle bedrijfsactiviteiten en toepassingen beschreven waar PFAS wordt gebruikt en de kans dat daarbij PFAS in het milieu vrijkomt.

Uit historisch onderzoek van onderhavig onderzoekslocatie blijkt dat geen van de beschreven toepassingen uit het handelingskader plaats heeft gevonden op of nabij de onderzoekslocatie.

Op basis van de verkregen informatie kan gesteld worden dat de onderzoekslocatie als onverdacht gedefinieerd kan worden met betrekking tot PFAS in de bodem.

2.7 Vooronderzoek 5707 Asbest

Uit de verkregen historische informatie blijkt dat vanaf circa 1889 bebouwing op de locatie aanwezig is. De schuren zijn volgens het BAG-register gebouwd in 1970. Het is aannemelijk dat er destijds asbest in verwerkt is.

De daken van een aantal schuren bevatten asbesthoudende dakbedekking. Er zijn twee druppelzones waar het lekwater van de asbesthoudende dakbedekking rechtstreeks in de onbeschermde bodem terechtkomt.

Door het jarenlange gebruik als agrarisch erf wordt de locatie als verdacht beschouwd met betrekking tot de aanwezigheid van asbest in de bodem.

2.8 Visuele inspectie bodemoppervlak op asbest

Op 22-12-2020 is de locatie visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbest. De maaiveldinspectie is uitgevoerd conform de NEN 5707. Het maaiveld van de onderzoekslocatie is verdeeld in stroken van ongeveer 1m breed en is strook voor strook in 2 richtingen haaks op elkaar geïnspecteerd. In onderstaande tabel zijn de resultaten van de maaiveldinspectie beknopt weergegeven.

Tabel 3 Maaiveldinspectie NEN 5707

Aandachtsgebied	Opmerking
Oppervlakte geïnspecteerde locatie	*<9000*
Conditie toplaag	*Droog*
Beperkingen van de inspectie	*Neerslag: geen, >25% vegetatie en verharding*
Weersomstandigheden	*Zicht: > 50m*
Asbestverdacht materiaal op maaiveld aangetroffen?	*Ja*
Opmerking	*De maaiveldinspectie werd beperkt door de vegetatie en verharding.*

<u>Resultaat maaiveld inspectie</u>

Ter plaatse van de onderzoekslocatie is asbestverdacht materiaal op verharding aangetroffen.

3 Onderzoeksprogramma

3.1 Hypothesestelling

Verkennend bodemonderzoek NEN 5740
Op basis van de resultaten van het vooronderzoek zijn voor de locatie één of meer hypotheses geformuleerd ten aanzien van grond en grondwaterverontreiniging.

De volgende deellocaties en hypotheses worden aangehouden:

Tabel 4 Deellocaties en hypothese NEN5740

Locatie	Hypothese	Verdachte stoffen	Opmerking
Gehele locatie	Verdacht (VED-HE)	Zware metalen, PAK	1 analyse indicatief HCH
Vml. dieseltank	Verdacht (VEP)	Minerale olie + BTEXN	-

Verkennend bodemonderzoek NEN 5707
Het asbest in grondonderzoek heeft tot doel het globaal vaststellen van het gemiddelde asbestgehalte van de deellocatie (ruimtelijke eenheid) en het vaststellen van de globale omvang van een eventueel aanwezige asbestverontreiniging.

Tabel 5 Deellocaties en hypothese NEN5707

Locatie	Hypothese	Verdachte stoffen	Opmerking
Gehele locatie	Verdacht	Asbest in grond	-
Druppelzone 1	Verdacht	Asbest in grond	-
Druppelzone 2	Verdacht	Asbest in grond	-

3.2 Onderzoeksopzet

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd op 22 december 2020 (plaatsing peilbuizen en monstername grond), 29 december 2020 (monstername grondwater). De positie van de boorlocaties zijn weergegeven in bijlage III.

Tabel 6 Onderzoeksopzet NEN 5740

Locatie	Ondiepe boringen[1]	Diepe boringen[2]	Peilbuizen	Analyses grond	Analyses water
Gehele locatie	17	4	2*	4x st. grond AS3000	2x st. grondwater AS3000*
Vml. dieseltank	2	-	1*	1x minerale olie	1x st. grondwater AS3000*

[1] *Boringen tot 0,5m in de verdachte laag.*
[2] *Boring tot de onderzijde van de verdachte laag met een maximum van 2m.*
**Plaatsing peilbuis en grondwateranalyse gecombineerd voor beide deellocaties.*

Tabel 7 Onderzoeksopzet NEN 5707

Locatie	Lengte druppelzones in meters	Proefgaten ondiep[1]	Proefgaten met diepe boring[2]	Analyses asbest in grond[3]
Gehele locatie	-	17	4	4
Druppelzone 1*	12	2*	-	1
Druppelzone 2*	6	2*	-	1

[1] *Ondiep proefgat standaard 0,3m x 0,3m x 0,5m (lxbxh).*
[2] *Standaard proefgat van 0,3m x 0,3m x 0,5m (lxbxh) diep doorgeboord met edelmanboor Ø 12cm.*
[3] *Analyse conform NEN5898; aantal analyses asbest in materiaal op basis van zintuiglijke waarnemingen in het veld.*
** Druppelzone standaard proefsleuf 2,0m x 0,3m x 0,1m (lxbxh)*

3.3 Analysestrategie

Ten behoeve van het analytisch onderzoek zijn op het laboratorium mengmonsters samengesteld. In de onderstaande tabel is de samenstelling van de monsters verwerkt.

Tabel 8 Analyse onderzochte monsters NEN 5740

Analyse monster	Traject (m-mv)	Deelmonsters	Analyse
BM1 dieseltank	0,07 - 0,50	1 (0,07 - 0,50) 2 (0,07 - 0,50) 3 (0,07 - 0,50)	Minerale Olie GC (AS3000)
BM2	0,00 - 0,50	10 (0,00 - 0,50) 5 (0,00 - 0,50) 6 (0,00 - 0,50) 7 (0,00 - 0,50) 8 (0,00 - 0,50) 9 (0,00 - 0,50)	NEN 5740 standaard+struct+OCB(incl vbh) (AS3000)
BM3	0,15 - 0,50	14 (0,15 - 0,50) 15 (0,15 - 0,50) 17 (0,30 - 0,50) 18 (0,30 - 0,50) 19 (0,30 - 0,50)	AS3000 NEN 5740 Standaard incl struct excl voorb
BM4	0,08 - 0,50	11 (0,08 - 0,50) 13 (0,08 - 0,50) 22 (0,08 - 0,50)	AS3000 NEN 5740 Standaard incl struct excl voorb
BM5	0,00 - 0,50	20 (0,00 - 0,50) 21 (0,00 - 0,50) 23 (0,00 - 0,50) 24 (0,00 - 0,50) 25 (0,00 - 0,50) 26 (0,00 - 0,50)	AS3000 NEN 5740 Standaard incl struct excl voorb

Analyse monster	Traject (m-mv)	Analyse
PB1 WM1	1,90 - 2,90	NEN 5740gw standaardpakket (AS3000)
PB4 WM1	1,70 - 2,70	NEN 5740gw standaardpakket (AS3000)

Alle monsters ten behoeve van de NEN 5740 zijn geanalyseerd door AL-West Agrolab BV. Alle analyses zijn AS3000 erkende verrichtingen.

<u>Toetsing homogeniteit</u>

Gezien de zintuiglijke waarnemingen kan gesteld worden dat de homogeniteit van de verschillende inspectiesleuven die in een mengmonster gemengd zijn voldoende aanwezig is. Door de mindere mate van verdachtheid en de homogeniteit is besloten om meerdere deelmonsters toe te voegen dan de 4 deelmonsters die de norm voorschrijft in de mengmonsters BM2 (weiland) en BM3.

BM2 is tevens geanalyseerd op OCB's in verband met het eerder onderzochte deel in het weiland op HCH's.

Tabel 9 Analyse onderzochte monsters NEN 5707

Analyse monster	Traject (m-mv)	Deelmonster	Analyse
MM1	0,00 - 0,50	10 (0,00 - 0,50) 5 (0,00 - 0,50) 6 (0,00 - 0,50) 7 (0,00 - 0,50) 8 (0,00 - 0,50) 9 (0,00 - 0,50)	Asbest NEN5898 (10 kg)
MM2	0,15 - 0,50	14 (0,15 - 0,50) 15 (0,15 - 0,50) 17 (0,30 - 0,50) 18 (0,30 - 0,50) 19 (0,30 - 0,50)	Asbest NEN5898 (10 kg)
MM3	0,08 - 0,50	11 (0,08 - 0,50) 13 (0,08 - 0,50) 22 (0,08 - 0,50)	Asbest NEN5898 (10 kg)
MM4	0,00 - 0,50	20 (0,00 - 0,50) 21 (0,00 - 0,50) 23 (0,00 - 0,50) 24 (0,00 - 0,50) 25 (0,00 - 0,50) 26 (0,00 - 0,50)	Asbest NEN5898 (10 kg)
DZ1	0,00 - 0,10	27 (0,00 - 0,10) 28 (0,00 - 0,10)	Asbest NEN5898 (10 kg)
DZ2	0,00 - 0,10	29 (0,00 - 0,10) 29 (0,00 - 0,10) 30 (0,00 - 0,10) 30 (0,00 - 0,10)	Asbest NEN5898 (10 kg)

Alle monsters ten behoeve van de NEN 5707 zijn geanalyseerd door ACMAA Laboratorium te Deurningen.

Gezien de zintuiglijke waarnemingen kan gesteld worden dat de homogeniteit van de verschillende inspectiegaten voldoende aanwezig is.

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Bodemopbouw en zintuiglijke waarnemingen

In bijlage V zijn de visuele waarnemingen in de vorm van boorprofielen weergegeven.

Veldwaarnemingen

De bovengrond bestaat uit matig fijn zand, plaatselijk zwak humeus. De ondergrond bestaat eveneens uit matig fijn zand. De diepere ondergrond bestaat uit matig zandig klei.
In de onderstaande tabel zijn de zintuiglijk waargenomen bijzonderheden weergegeven:

Tabel 10 Zintuiglijk waargenomen bijzonderheden

Boring/Gat	Diepte boring (m -mv)	Traject (m -mv)	Grondsoort	Waargenomen bijzonderheden
1	2,90	0,00 - 0,07		volledig stenen
		0,07 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
		0,50 - 1,00	Zand	zwak ijzeroer houdend
		1,00 - 1,50	Zand	matig ijzeroer houdend
2	0,50	0,00 - 0,07		volledig stenen
		0,07 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
3	0,50	0,00 - 0,07		volledig stenen
		0,07 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
4	2,70	0,00 - 0,08		volledig stenen
		0,08 - 0,50	Zand	Zintuiglijk schoon
		0,50 - 1,00	Zand	zwak ijzeroer houdend
5	2,00	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
		1,00 - 1,50	Zand	zwak ijzeroer houdend
6	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
7	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
8	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
9	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
10	2,00	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
11	0,50	0,00 - 0,08		volledig stenen
		0,08 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
12	0,50	0,00 - 0,05		volledig stenen
		0,05 - 0,50	Zand	Zintuiglijk schoon
13	0,50	0,00 - 0,08		volledig stenen
		0,08 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
14	0,50	0,00 - 0,05		volledig beton
		0,05 - 0,15		volledig puin
		0,15 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
15	0,50	0,00 - 0,05		volledig beton
		0,05 - 0,15		volledig puin
		0,15 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
16	0,50	0,00 - 0,05		volledig stenen
		0,05 - 0,50	Zand	Zintuiglijk schoon
17	0,50	0,00 - 0,08		volledig stenen
		0,08 - 0,15	Zand	Zintuiglijk schoon, straatzand
		0,15 - 0,30		volledig puin
		0,30 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
18	0,50	0,00 - 0,08		volledig stenen
		0,08 - 0,15	Zand	Zintuiglijk schoon, straatzand
		0,15 - 0,30		volledig puin
		0,30 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
19	2,00	0,00 - 0,08		volledig stenen
		0,08 - 0,15	Zand	Zintuiglijk schoon, straatzand
		0,15 - 0,30		volledig puin
		0,30 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
		0,50 - 1,00	Zand	zwak ijzeroer houdend
		1,00 - 1,50	Zand	zwak ijzeroer houdend
20	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
21	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
22	0,50	0,00 - 0,08		volledig stenen
		0,08 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
23	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
24	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
25	0,50	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
26	2,00	0,00 - 0,50	Zand	zwak puinhoudend
27	0,10	0,00 - 0,10	Zand	zwak puinhoudend, matig wortelhoudend
28	0,10	0,00 - 0,10	Zand	zwak puinhoudend, matig wortelhoudend
29	0,10	0,00 - 0,10	Zand	zwak puinhoudend, matig wortelhoudend

30	0,10	0,00 - 0,10	Zand	zwak puinhoudend, matig wortelhoudend

Op enkele plaatsen op de verharding liggen restanten asbesthoudende materialen en losse golfplaten tegen de schuren aan. Deze materialen zijn ook reeds opgemerkt in het asbestinventarisatierapport van Bestvision.

Er is geen asbestverdacht materiaal aangetroffen in de inspectiegaten.

Plaatselijk zijn in de inspectiegaten laagjes straatzand aangetroffen. Deze laagjes zijn dusdanig gering van omvang en in zwakke mate aanwezig dat hier geen separate laag van onderscheiden kan worden.

In de inspectiegaten 14, 15, 17, 18 en 19 is onder het laagje straatzand een relatief dunne puinlaag aangetroffen. Dit puin bestond voornamelijk uit grof baksteenpuin. De puinlaag valt niet onder de Wet Bodembescherming.

Tijdens het veldwerk is de conclusie getrokken dat de voormalige dieseltank wel in de berging/garage heeft gestaan, alleen echter noordelijk in de berging bij de overige oliehoudende vaten. De peilbuis en bijbehorende boringen zijn dan ook noordelijk van de berging geplaatst.

Het mengmonster BM1 dieseltank is samengesteld uit de individuele grondmonsters van de bovengrond ter plaatse van de dieseltank.
De mengmonsters BM2 en MM1 zijn samengesteld uit de individuele licht puinhoudende grondmonsters van het weiland.
De mengmonsters BM3 en MM2 zijn samengesteld uit de individuele licht puinhoudende grondmonsters ter plaatse van het erf onder de puinlaag.
De mengmonsters BM4 en MM3 zijn samengesteld uit de individuele licht puinhoudende grondmonster ter plaatse van het erf.
De mengmonsters BM5 en MM4 zijn samengesteld uit de individuele licht puinhoudende grondmonsters zuidelijk van de onderzoekslocatie.

DZ1 betreft de druppelzone van de wagenberging, oostzijde.
DZ2 betreft de druppelzone van de berging, westzijde.

<u>Grondwater</u>
De filterbuis wordt minimaal een halve meter beneden de grondwaterspiegel geplaatst, waarna de dichte buis tot iets boven maaiveld wordt gemonteerd en afgedicht met bentoniet om instroom van oppervlaktewater te voorkomen.
In onderstaande tabel zijn de gegevens betreffende de grondwaterbemonstering opgenomen:

Tabel 11 Metingen grondwater

Peilbuis	Filterdiepte (m -mv)	Grondwater-stand (m -mv)	pH (-)	EC (µS/cm)	Troebelheid (NTU)
1	1,90 - 2,90	0,98	6,2	792	5,99
4	1,70 - 2,70	0,57	5,8	1087	8,04

Geen van de gemeten waarden wijkt duidelijk af van de waarde, welke gezien de natuurlijke omstandigheden verwacht kan worden.

4.2 Analyseresultaten

De resultaten van de chemische analyses zijn weergegeven in bijlage V. Alle monsters ten behoeve van de NEN 5740 zijn geanalyseerd door AL-West Agrolab. Deze analyses zijn allen AS3000 erkende verrichtingen.
Alle monsters ten behoeve van de NEN 5707 zijn geanalyseerd door ACMAA Laboratorium te Deurningen.

Tabel 12 Toetsingskader Wbb

Concentratie	Betekenis	Opmerking	Code
≤ AW-waarde (of < detectielimiet)*	Niet verontreinigd	Geen aanvullend onderzoek nodig	-
> AW-waarde ≤ T-waarde	Licht verontreinigd	Geen aanvullend onderzoek nodig	*
> T-waarde ≤ I-waarde	Matig verontreinigd	Mogelijk nader bodemonderzoek noodzakelijk	**
> I-waarde	Sterk verontreinigd	Nader bodemonderzoek noodzakelijk; mogelijk sprake van ernstige bodemverontreiniging	***

* Voor grondwater geldt de streefwaarde

Toelichting: De AW-waarden zijn achtergrondwaarden en zijn referentiewaarden voor een multifunctionele bodem. De halve som van de AW- en I-waarden ((AW+I)/2 = T-waarde) is een toetsingswaarde waarboven er een vermoeden is van ernstige bodemverontreiniging. Door middel van aanvullend onderzoek moet dit vermoeden worden getoetst. De I-waarden zijn de 'interventiewaarden'. Als de I-waarde voor een stof wordt overschreden in meer dan 25 m3 grond of in meer dan 100 m3 grondwater (bodemvolume), dan wordt gesproken van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Tabel 13 Analyseresultaten NEN 5740

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Verhogingen
BM1 dieseltank	0,07 - 0,50	1 (0,07 - 0,50) 2 (0,07 - 0,50) 3 (0,07 - 0,50)	-
BM2	0,00 - 0,50	10 (0,00 - 0,50) 5 (0,00 - 0,50) 6 (0,00 - 0,50) 7 (0,00 - 0,50) 8 (0,00 - 0,50) 9 (0,00 - 0,50)	-
BM3	0,15 - 0,50	14 (0,15 - 0,50) 15 (0,15 - 0,50) 17 (0,30 - 0,50) 18 (0,30 - 0,50) 19 (0,30 - 0,50)	-
BM4	0,08 - 0,50	11 (0,08 - 0,50) 13 (0,08 - 0,50) 22 (0,08 - 0,50)	-
BM5	0,00 - 0,50	20 (0,00 - 0,50) 21 (0,00 - 0,50) 23 (0,00 - 0,50) 24 (0,00 - 0,50) 25 (0,00 - 0,50) 26 (0,00 - 0,50)	Min. Olie*, PAK 10 VROM*
PB1 WM1	1,90 - 2,90	PB1	Ba*
PB4 WM1	1,70 - 2,70	PB4	Naftaleen*

** verhoging groter dan streefwaarde*
*** verhoging groter dan tussenwaarde*
**** verhoging groter dan interventiewaarde*

Tabel 14 Analyseresultaten NEN 5707

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Matrix	Resultaat
MM1	0,00 - 0,50	10 (0,00 - 0,50) 5 (0,00 - 0,50) 6 (0,00 - 0,50) 7 (0,00 - 0,50) 8 (0,00 - 0,50) 9 (0,00 - 0,50)	Asbest in grond	Bevat geen asbest
MM2	0,15 - 0,50	14 (0,15 - 0,50) 15 (0,15 - 0,50) 17 (0,30 - 0,50) 18 (0,30 - 0,50) 19 (0,30 - 0,50)	Asbest in grond	Bevat geen asbest
MM3	0,08 - 0,50	11 (0,08 - 0,50) 13 (0,08 - 0,50) 22 (0,08 - 0,50)	Asbest in grond	0,7 mg/kg ds
MM4	0,00 - 0,50	20 (0,00 - 0,50) 21 (0,00 - 0,50) 23 (0,00 - 0,50) 24 (0,00 - 0,50) 25 (0,00 - 0,50) 26 (0,00 - 0,50)	Asbest in grond	Bevat geen asbest
DZ1	0,00 - 0,10	27 (0,00 - 0,10) 28 (0,00 - 0,10)	Asbest in grond	9 mg/kg ds*
DZ2	0,00 - 0,10	29 (0,00 - 0,10) 29 (0,00 - 0,10) 30 (0,00 - 0,10) 30 (0,00 - 0,10)	Asbest in grond	1400 mg/kg ds*

Het resultaat in bovenstaand tabel is het gewogen asbestgehalte berekend door het gehalte aan serpentijn asbest te vermeerderen met 10 maal het gehalte aan amfibool asbest.
** Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat asbestverdachte vezels.*

4.3 Toetsing van de hypothese

Onderdeel	Deellocatie	Gestelde hypothese	Hypothese verworpen of aangenomen
NEN 5740	Gehele locatie	Verdacht	Aangenomen
NEN 5740	Vml. dieseltank	Verdacht	Verworpen
NEN 5707	Gehele locatie	Verdacht	Grotendeels verworpen
NEN 5707	Druppelzone 1	Verdacht	Aangenomen
NEN 5707	Druppelzone 2	Verdacht	Aangenomen

4.4 Toetsing aan de noodzaak tot vervolgonderzoek

Verkennend bodemonderzoek NEN 5740

Gehele locatie
Er zijn geen concentraties in de grond en het grondwater boven de tussenwaarde aangetroffen, dit houdt in dat er geen aanleiding bestaat voor het laten uitvoeren van een nader onderzoek.

Vml. dieseltank
Er zijn geen concentraties in de grond en het grondwater boven de tussenwaarde aangetroffen, dit houdt in dat er geen aanleiding bestaat voor het laten uitvoeren van een nader onderzoek.

Verkennend bodemonderzoek NEN5707

Gehele locatie
Over de gehele locatie zijn meerdere inspectiegaten gegraven en zijn er meerdere mengmonsters samengesteld en geanalyseerd op de aanwezigheid van asbest. In de mengmonsters is analytisch geen asbest aangetoond of lager dan de toetsingswaarde voor nader asbestonderzoek.

Druppelzones
Ter plaatse van elke druppelzone zijn 2 inspectiesleuven gegraven. Het gewogen asbestgehalte in druppelzone 2 geeft formeel aanleiding voor nader asbestonderzoek.

5 Samenvatting en conclusie

Op een locatie gelegen aan de Wolfkaterweg 31 te Hengelo, kadastraal bekend gemeente: Hengelo Overijssel, Sectie: H, nummer(s): 1193 is op 22 december 2020 een verkennend bodemonderzoek conform NEN5740 en 5707 uitgevoerd.

Verkennend bodemonderzoek NEN5740
Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn boringen en inspectiegaten uitgevoerd ten behoeve van een bodemonderzoek conform de NEN5740 en NEN5707.

Gehele locatie
In de bovengrondmengmonsters (BM2, BM3 en BM4) zijn geen verhogingen aangetroffen. In het bovengrondmengmonster (BM5) zijn lichte verhogingen minerale olie en PAK 10 VROM aangetroffen. In het grondwatermonster (PB1 WM1) is een lichte verhoging barium aangetroffen. In het grondwatermonster (PB4 WM1) is een lichte verhoging naftaleen aangetroffen.

Vml. dieseltank
In het bovengrondmengmonster (BM1) zijn geen verhogingen aangetroffen. In het grondwatermonster (PB1 WM1) zijn geen olie gerelateerde verhogingen aangetroffen.

Op basis van onderhavig onderzoek wordt voor dit onderdeel een nader bodemonderzoek voor deze locatie niet noodzakelijk geacht.
De onderzoekslocatie wordt vanuit milieuhygiënisch oogpunt voor dit onderdeel geschikt geacht voor het beoogde gebruik.

Verkennend bodemonderzoek NEN5707 "asbest in bodem"
Tijdens de maaiveld- inspectie zijn ter plaatse van deze deellocatie geen asbestverdachte materialen op het maaiveld aangetroffen.

Gehele locatie
Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn meerdere inspectiegaten gegraven en zijn er meerdere mengmonsters samengesteld en geanalyseerd op de aanwezigheid van asbest. In de grondmengmonsters (MM1, MM2 en MM4) is analytisch geen asbest aangetroffen.

Het mengmonster (MM3) is licht asbesthoudend; de gewogen asbestgehalten is ruim lager dan de toetsingswaarde voor nader asbestonderzoek.

Druppelzones
Ter plaatse van elke druppelzone zijn 2 inspectiesleuven gegraven en is er een mengmonster samengesteld. Op het maaiveld en in de sleuven is geen asbestverdacht materiaal aangetroffen.

Het mengmonster van DZ1 is licht asbesthoudend; de gewogen asbestgehalten zijn ruim lager dan de toetsingswaarde voor nader asbestonderzoek. Er dient opgemerkt te worden dat er asbestverdachte vezels zijn aangetroffen in de fractie <0,5mm. Echter wordt niet verwacht dat de interventiewaarde wordt overschreden middels een SEM-analyse.

Het gewogen asbestgehalte in DZ2 is hoger dan de interventiewaarde (100 mg/kg ds.). Tevens zijn er in de fractie <0,5mm asbestverdachte vezels aangetroffen. Formeel geeft deze druppelzone aanleiding tot nader onderzoek.

Echter is er naar onze mening een reden om af te zien van een nader onderzoek. Het "Bijzonder inventariserend onderzoek, erosie van asbestdaken" van Geofox-Lexmond (20131980/JOOS, d.d. 29-9-2014) heeft onderzocht dat de verontreiniging in de bodem van de afwateringszone van dakgootloze asbestdaken zich lijkt te beperken tot een diepte van 10cm bij een horizontale spreiding van circa 1 meter.

Voorafgaande aan een sanering dient een BUS-melding te worden opgesteld, dat door het bevoegd gezag dient te zijn goedgekeurd. Het verrichten van bodemsaneringen mag alleen door erkende bedrijven worden uitgevoerd.

Algemeen
Als grond van de locatie vrijkomt, moet er rekening mee worden gehouden dat deze niet zonder meer elders toepasbaar is. Op hergebruik van grond is het “Besluit bodemkwaliteit” van toepassing. De toepassing van grond elders moet worden gemeld via het ‘meldpunt bodemkwaliteit’.
Naast het “Besluit bodemkwaliteit” dient opgemerkt te worden dat in het kader van de “Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS houdende grond en baggerspecie” ook onderzoek naar PFAS noodzakelijk is.

Hoewel het verrichte veld- en laboratoriumonderzoek volgens de geldende normen zijn uitgevoerd, dienen de onderzoeksresultaten met enige voorzichtigheid te worden gehanteerd.
Door de bodem steekproefsgewijs te onderzoeken is ernaar gestreefd om een representatief beeld te krijgen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en het grondwater. Het is echter nooit uit te sluiten dat er lokaal afwijkingen in de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem in het grondwater voorkomen. Het uitgevoerde onderzoek is verkennend en betreft een momentopname.

BIJLAGE I

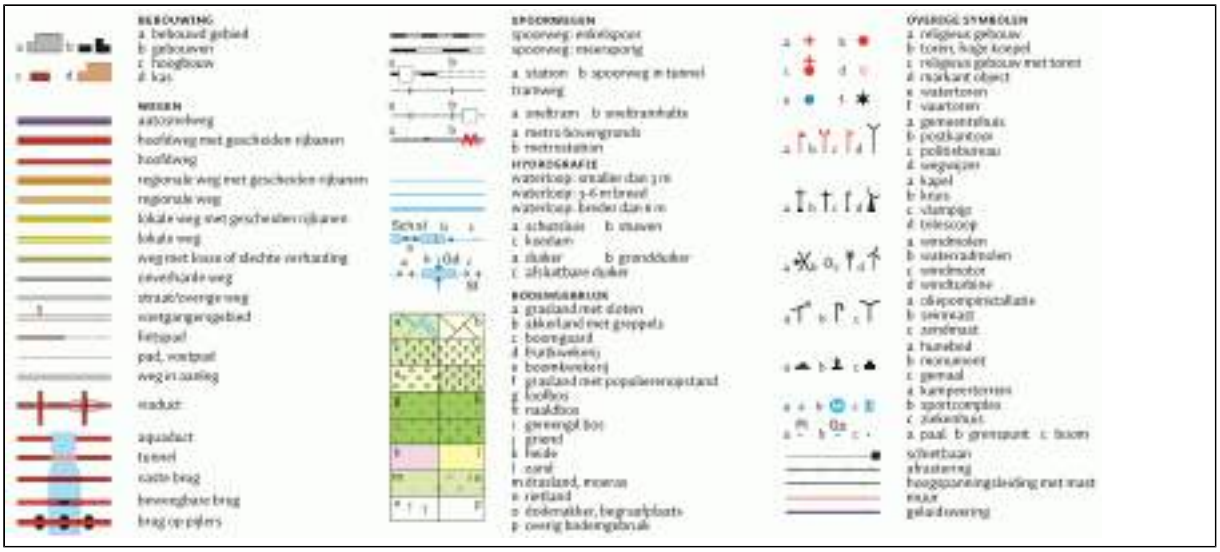
Situering van de locatie

Omgevingskaart

Deze kaart is noordgericht.

Hier bevindt zich de onderzoekslocatie

BIJLAGE II

Situering van de locatie

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 1 december 2020
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1: 4500

Kadastrale gemeente	Hengelo Overijssel
Sectie	H
Perceel	1193

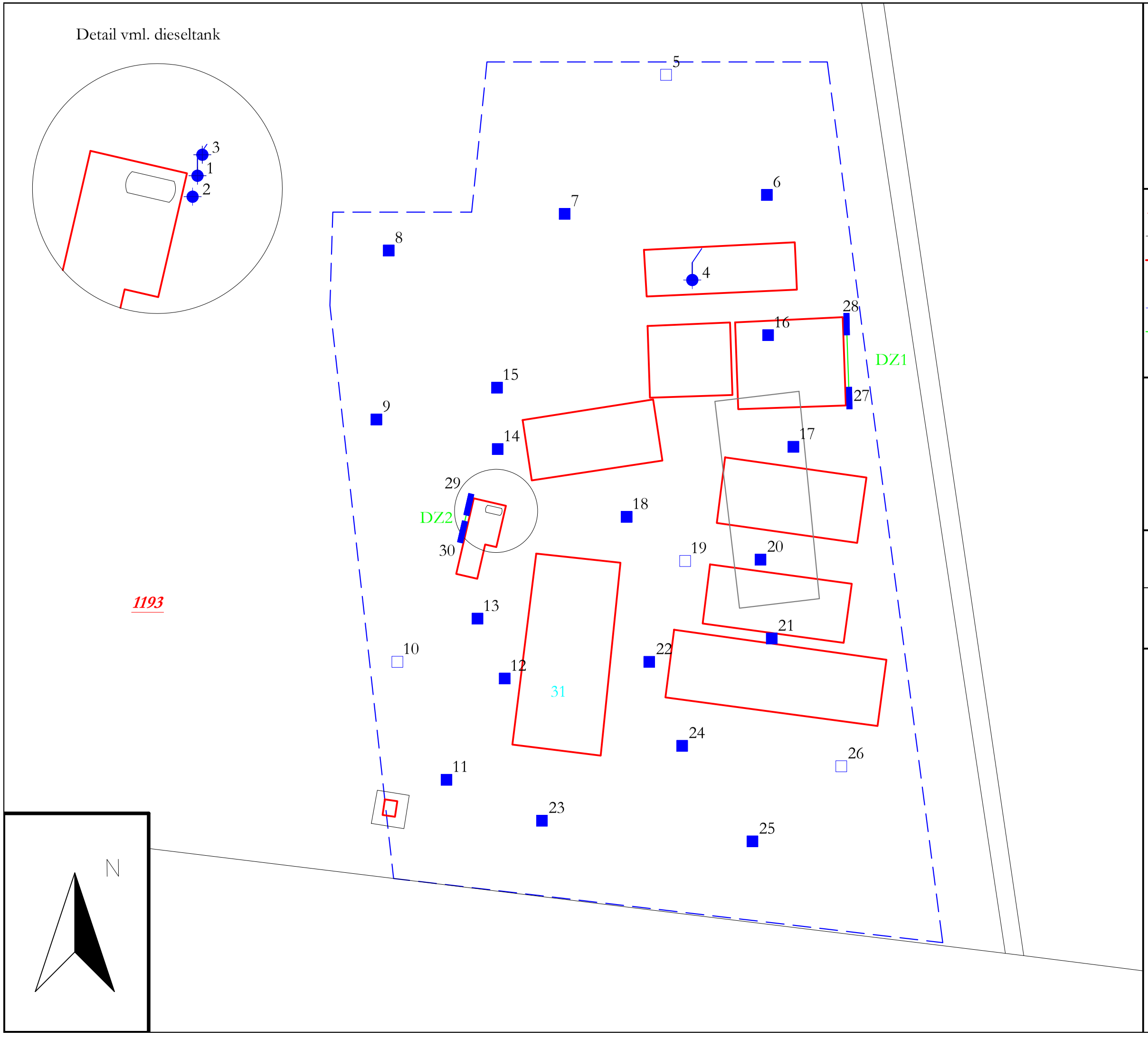
Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

kadaster

BIJLAGE III

Overzichtstekening boorpunten

Detail vml. dieseltank

- Peilbuis
- Boring tot 0.5 m -mv
- Boring tot 2.0 m -mv
- Boorgat 0.3x0.3x0.5
- Boring tot 2.0 m -mv (edelmanboor Ø 12cm)
- Sleuf 2.0x0.3x0.1

- 5019 Perceelsnummers
- Kadastrale grens
- Bestaande bebouwing
- 22 Huisnummer
- Onderzoekslocatie
- Druppelzone
- Nieuw te bouwen

Project nr.: 2020-211
Datum: december 2020
Schaal: 1:500

Kadastrale gemeente: Hengelo_Overijssel
Sectie: H
Perceel: 1193

0 5 10 15 20 25 meter

Afdrukformaat: A3

Terra-Agribusiness
Bodem & Milieutechniek
Eerste Stegge 54
7631 AE Ootmarsum
Tel: 0541-295599
Fax: 0541-294549
www.terra-agribusiness.nl
info@terra-agribusiness.nl

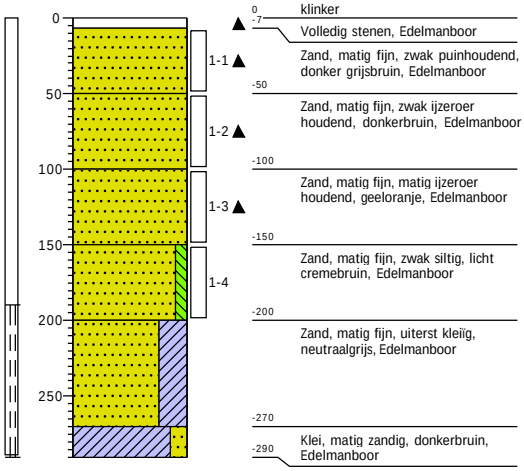
TERRA AGRIBUSINESS

BIJLAGE IV

Boorstaten

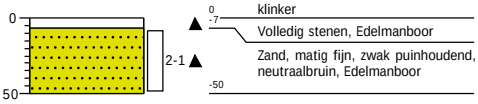
Datum: 22-12-2020

Boring: 1

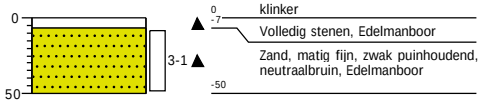
Datum: 22-12-2020

Boring: 2

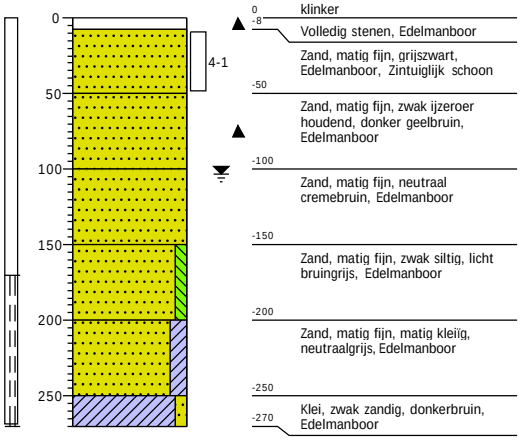
Datum: 22-12-2020

Boring: 3

Datum: 22-12-2020
GWS: 103

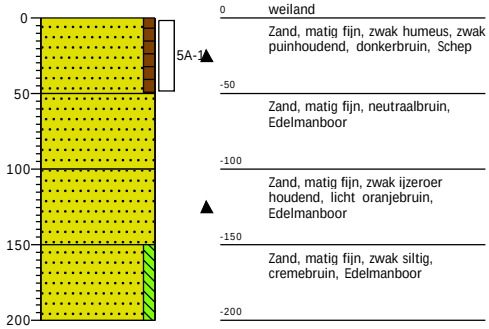
Boring: 4

Projectcode: 2020-211

Datum: 22-12-2020

Boring: 5

0 weiland

Zand, matig fijn, zwak humeus, zwak puinhoudend, donkerbruin, Schep

-50

Zand, matig fijn, neutraalbruin, Edelmanboor

-100

Zand, matig fijn, zwak ijzeroer houdend, licht oranjebruin, Edelmanboor

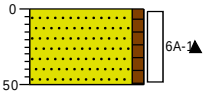
-150

Zand, matig fijn, zwak siltig, cremebruin, Edelmanboor

-200

Datum: 22-12-2020

Boring: 6

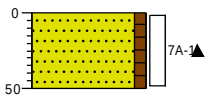
0 weiland

Zand, matig fijn, zwak humeus, zwak puinhoudend, donkerbruin, Schep

-50

Datum: 22-12-2020

Boring: 7

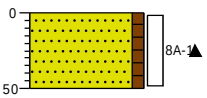
0 weiland

Zand, matig fijn, zwak humeus, zwak puinhoudend, donkerbruin, Schep

-50

Datum: 22-12-2020

Boring: 8

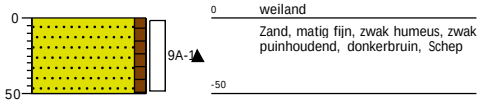
0 weiland

Zand, matig fijn, zwak humeus, zwak puinhoudend, donkerbruin, Schep

-50

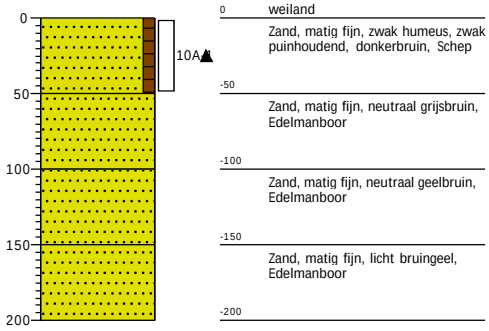
Datum: 22-12-2020

Boring: 9

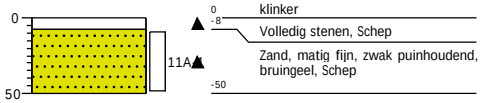
Datum: 22-12-2020

Boring: 10

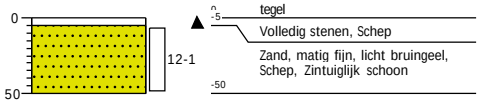
Datum: 22-12-2020

Boring: 11

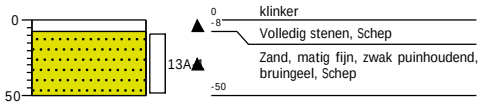
Datum: 22-12-2020

Boring: 12

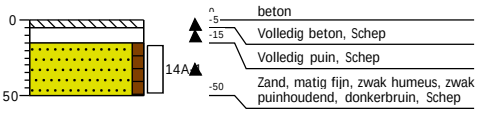
Datum: 22-12-2020

Boring: 13

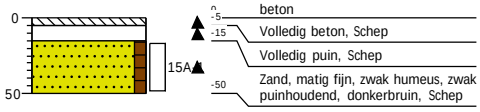
Datum: 22-12-2020

Boring: 14

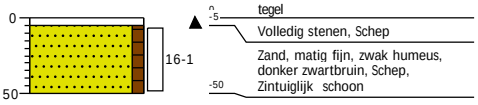
Datum: 22-12-2020

Boring: 15

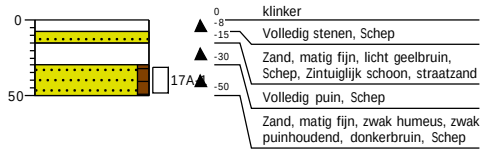
Datum: 22-12-2020

Boring: 16

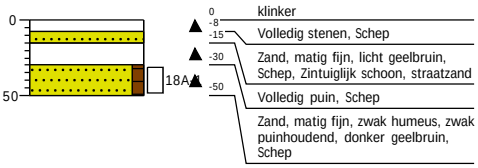
Datum: 22-12-2020

Boring: 17

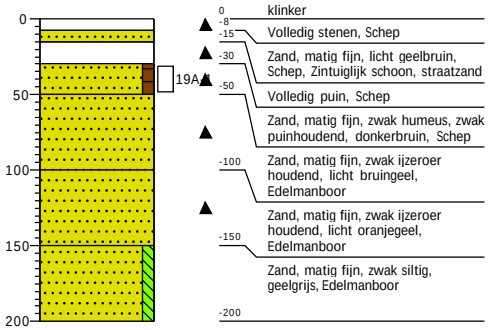
Datum: 22-12-2020

Boring: 18

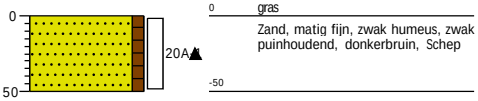
Datum: 22-12-2020

Boring: 19

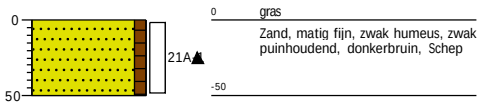
Datum: 22-12-2020

Boring: 20

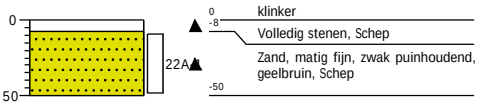
Datum: 22-12-2020

Boring: 21

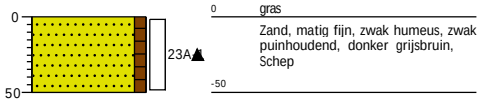
Datum: 22-12-2020

Boring: 22

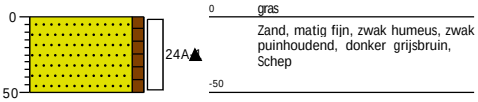
Datum: 22-12-2020

Boring: 23

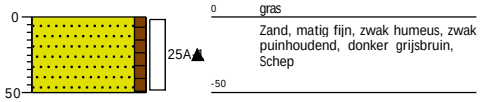
Datum: 22-12-2020

Boring: 24

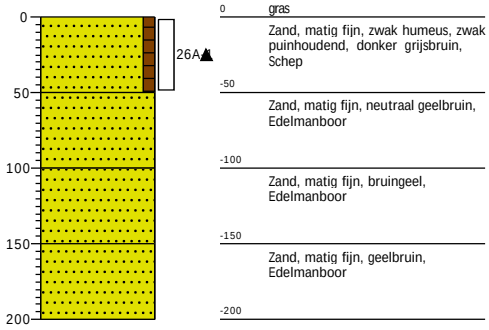
Datum: 22-12-2020

Boring: 25

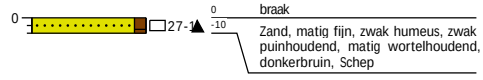
Datum: 22-12-2020

Boring: 26

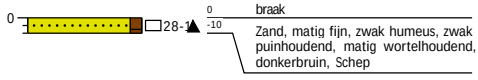
Datum: 22-12-2020

Boring: 27

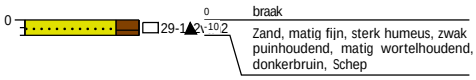
Datum: 22-12-2020

Boring: 28

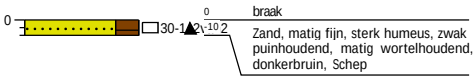
Datum: 22-12-2020

Boring: 29

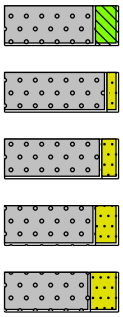
Datum: 22-12-2020

Boring: 30

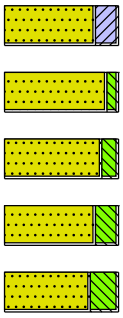
Legenda (conform NEN 5104)

grind

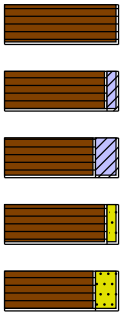
- Grind, siltig
- Grind, zwak zandig
- Grind, matig zandig
- Grind, sterk zandig
- Grind, uiterst zandig

zand

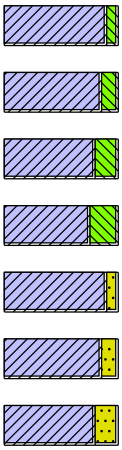
- Zand, kleïig
- Zand, zwak siltig
- Zand, matig siltig
- Zand, sterk siltig
- Zand, uiterst siltig

veen

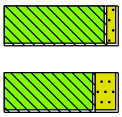
- Veen, mineraalarm
- Veen, zwak kleïig
- Veen, sterk kleïig
- Veen, zwak zandig
- Veen, sterk zandig

klei

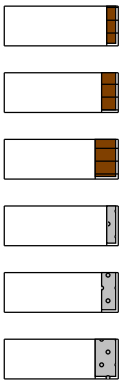
- Klei, zwak siltig
- Klei, matig siltig
- Klei, sterk siltig
- Klei, uiterst siltig
- Klei, zwak zandig
- Klei, matig zandig
- Klei, sterk zandig

leem

- Leem, zwak zandig
- Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

- zwak humeus
- matig humeus
- sterk humeus
- zwak grindig
- matig grindig
- sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

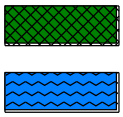
- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

- geroerd monster
- ongeroerd monster
- volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

- slib
- water

BIJLAGE V

Analysecertificaten en overschrijdingstabellen

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Terra Agribusiness BV
Joost Stevelink
Postbus 105
7630 AC Ootmarsum

Datum	29.12.2020
Relatienr	35008640
Opdrachtnr.	1002872

ANALYSERAPPORT

Opdracht **1002872 Bodem / Eluaat**

Opdrachtgever	35008640 Terra Agribusiness BV
Uw referentie	2020-211 Twickel Erve Kerkveld
Opdrachtacceptatie	22.12.20
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1002872 Bodem / Eluaat**

Monsternr.	*Monstername*	*Monster beschrijving*
289515	22.12.2020	BM1 dieseltank
289519	22.12.2020	BM2
289526	22.12.2020	BM3
289532	22.12.2020	BM4
289536	22.12.2020	BM5

		Eenheid	289515 BM1 dieseltank	289519 BM2	289526 BM3	289532 BM4	289536 BM5
Algemene monstervoorbehandeling							
S	Voorbehandeling conform AS3000		++	++	++	++	++
S	Droge stof	%	91,1	84,1	84,2	89,3	82,2
S	IJzer (Fe2O3)	% Ds	--	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0
Fracties (sedigraaf)							
S	Fractie < 2 µm	% Ds	--	2,7	2,1	1,6	1,4
Klassiek Chemische Analyses							
S	Organische stof	% Ds	--	3,8 x)	3,9 x)	1,9 x)	3,9 x)
Voorbehandeling metalen analyse							
S	Koningswater ontsluiting		--	++	++	++	++
Metalen (AS3000)							
S	Barium (Ba)	mg/kg Ds	--	23	26	<20	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg Ds	--	0,27	0,27	<0,20	0,23
S	Kobalt (Co)	mg/kg Ds	--	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0
S	Koper (Cu)	mg/kg Ds	--	14	6,7	<5,0	12
S	Kwik (Hg)	mg/kg Ds	--	<0,05	<0,05	<0,05	0,08
S	Lood (Pb)	mg/kg Ds	--	19	23	26	22
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg Ds	--	<1,5	<1,5	<1,5	<1,5
S	Nikkel (AS3000)	mg/kg Ds	--	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0
S	Zink (Zn)	mg/kg Ds	--	50	48	46	39
PAK (AS3000)							
S	Anthraceen	mg/kg Ds	--	<0,050	<0,050	<0,050	0,30
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg Ds	--	0,18	0,18	0,060	1,5
S	Benzo-(a)-Pyreen	mg/kg Ds	--	0,19	0,21	0,078	1,5
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg Ds	--	0,13	0,15	0,087	0,72
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg Ds	--	0,10	0,12	<0,050	0,62
S	Chryseen	mg/kg Ds	--	0,19	0,20	0,065	1,3
S	Fenanthreen	mg/kg Ds	--	0,12	0,069	<0,050	1,2
S	Fluorantheen	mg/kg Ds	--	0,39	0,38	0,13	3,2
S	Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg Ds	--	0,12	0,15	0,081	0,82
S	Naftaleen	mg/kg Ds	--	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
S	**Som PAK (VROM) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	1,5 #)	1,5 #)	0,64 #)	11 #)
Minerale olie (AS3000/AS3200)							
S	Koolwaterstoffractie C10-C40	mg/kg Ds	<35	<35	<35	<35	100
	Koolwaterstoffractie C10-C12	mg/kg Ds	<3 *)	<3 *)	<3 *)	<3 *)	<3 *)

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool "*) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1002872 Bodem / Eluaat**

		Eenheid	289515 BM1 dieseltank	289519 BM2	289526 BM3	289532 BM4	289536 BM5
Minerale olie (AS3000/AS3200)							
	Koolwaterstoffractie C12-C16	mg/kg Ds	<3 *)	<3 *)	<3 *)	<3 *)	<3 *)
	Koolwaterstoffractie C16-C20	mg/kg Ds	<4 *)	<4 *)	<4 *)	<4 *)	13 *)
	Koolwaterstoffractie C20-C24	mg/kg Ds	<5 *)	<5 *)	<5 *)	<5 *)	24 *)
	Koolwaterstoffractie C24-C28	mg/kg Ds	<5 *)	8 *)	7 *)	<5 *)	22 *)
	Koolwaterstoffractie C28-C32	mg/kg Ds	7 *)	18 *)	10 *)	<5 *)	22 *)
	Koolwaterstoffractie C32-C36	mg/kg Ds	<5 *)	7 *)	<5 *)	<5 *)	12 *)
	Koolwaterstoffractie C36-C40	mg/kg Ds	<5 *)	<5 *)	<5 *)	<5 *)	<5 *)
Polychloorbifenylen (AS3000)							
S	PCB 28	mg/kg Ds	--	<0,0010	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S	PCB 52	mg/kg Ds	--	<0,0010	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S	PCB 101	mg/kg Ds	--	<0,0010	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S	PCB 118	mg/kg Ds	--	<0,0010	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S	PCB 138	mg/kg Ds	--	<0,0010	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S	PCB 153	mg/kg Ds	--	<0,0010	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S	PCB 180	mg/kg Ds	--	<0,0010	<0,0010	<0,0010	<0,0010
S	**Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	0,0049 #)	0,0049 #)	0,0049 #)	0,0049 #)
Pesticiden (OCB's)							
S	2,4-DDD (ortho, para-DDD)	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	4,4-DDD (para, para-DDD)	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	**Som DDD (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	0,0014 #)	--	--	--
S	2,4-DDE (ortho, para-DDE)	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	4,4-DDE (para, para-DDE)	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	**Som DDE (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	0,0014 #)	--	--	--
S	2,4-DDT (ortho, para-DDT)	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	4,4-DDT (para, para-DDT)	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	**Som DDT (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	0,0014 #)	--	--	--
S	**Som DDT/DDE/DDD (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	0,0042 #)	--	--	--
S	Aldrin	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	Dieldrin	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	Endrin	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	Isodrin	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	Telodrin	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	**Som Drins (STI) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	0,0021 #)	--	--	--
S	alfa-HCH	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	beta-HCH	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	gamma-HCH	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	delta-HCH	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--
S	**Som HCH (STI) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	0,0028 #)	--	--	--
S	1,3-Hexachloorbutadieen	mg/kg Ds	--	<0,001	--	--	--
S	cis-Chloordaan	mg/kg Ds	--	<0,0010	--	--	--

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool "*) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1002872 Bodem / Eluaat**

		Eenheid	289515 BM1 dieseltank	289519 BM2	289526 BM3	289532 BM4	289536 BM5
Pesticiden (OCB's)							
S	trans-Chloordaan	mg/kg Ds	--	**<0,0010**	--	--	--
S	**Som Chloordaan (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	**0,0014** #)	--	--	--
S	cis-Heptachloorepoxide	mg/kg Ds	--	**<0,0010**	--	--	--
S	trans-Heptachloorepoxide	mg/kg Ds	--	**<0,0010**	--	--	--
S	**Som cis/trans-Heptachloorepoxide (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	**0,0014** #)	--	--	--
S	Heptachloor	mg/kg Ds	--	**<0,0010**	--	--	--
S	alfa-Endosulfan	mg/kg Ds	--	**<0,0010**	--	--	--
S	**Som OCB landbodem (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	--	**0,015** #)	--	--	--
Chloorbenzenen							
S	Hexachloorbenzeen (HCB)	mg/kg Ds	--	**<0,0010**	--	--	--

x) Gehaltes beneden de rapportagegrens zijn niet mee inbegrepen.
#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.
S) Erkend volgens AS SIKB 3000
Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.
De parameter-specifieke meetonzekerheid en informatie over de berekeningsmethode zijn op aanvraag beschikbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen.

Het analyseresultaat van PCB 138 is mogelijk overschat vanwege co-elutie met PCB 163
Het organische stof gehalte wordt gecorrigeerd voor het lutum gehalte, als geen lutum bepaald is wordt gecorrigeerd als ware het lutum gehalte 5,4%

Begin van de analyses: 22.12.2020
Einde van de analyses: 29.12.2020

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geanalyseerde monsters. In gevallen waarin het testlaboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals zij zijn ontvangen. .

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Opdracht 1002872 Bodem / Eluaat

Toegepaste methoden

eigen methode *): Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20 Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32 Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Gelijkwaardig aan NEN 5739: IJzer (Fe2O3)

NEN-EN12880; AS3000 en AS3200; NEN-EN15934: Droge stof

Protocollen AS 3000: Organische stof Voorbehandeling conform AS3000 Barium (Ba) Cadmium (Cd) Kobalt (Co) Koper (Cu) Kwik (Hg) Lood (Pb) Molybdeen (Mo) Nikkel (AS3000) Zink (Zn) Koolwaterstoffractie C10-C40 Anthraceen Benzo(a)anthraceen Benzo-(a)-Pyreen Benzo(ghi)peryleen Benzo(k)fluorantheen Chryseen Fenanthreen Fluorantheen Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen Naftaleen Som PAK (VROM) (Factor 0,7) PCB 28 2,4-DDD (ortho, para-DDD) PCB 52 4,4-DDD (para, para-DDD) PCB 101 PCB 118 Som DDD (Factor 0,7) PCB 138 2,4-DDE (ortho, para-DDE) 4,4-DDE (para, para-DDE) PCB 153 PCB 180 Som DDE (Factor 0,7) 2,4-DDT (ortho, para-DDT) 4,4-DDT (para, para-DDT) Som DDT (Factor 0,7) Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7) Som DDT/DDE/DDD (Factor 0,7) Aldrin Dieldrin Endrin Isodrin Telodrin Som Drins (STI) (Factor 0,7) alfa-HCH beta-HCH gamma-HCH delta-HCH Som HCH (STI) (Factor 0,7) Hexachloorbenzeen (HCB) 1,3-Hexachloorbutadieen cis-Chloordaan trans-Chloordaan Som Chloordaan (Factor 0,7) cis-Heptachloorepoxide trans-Heptachloorepoxide Som cis/trans-Heptachloorepoxide (Factor 0,7) Heptachloor alfa-Endosulfan Som OCB landbodem (Factor 0,7)

Protocollen AS 3000 / Protocollen AS 3200: Koningswater ontsluiting Fractie < 2 µm

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

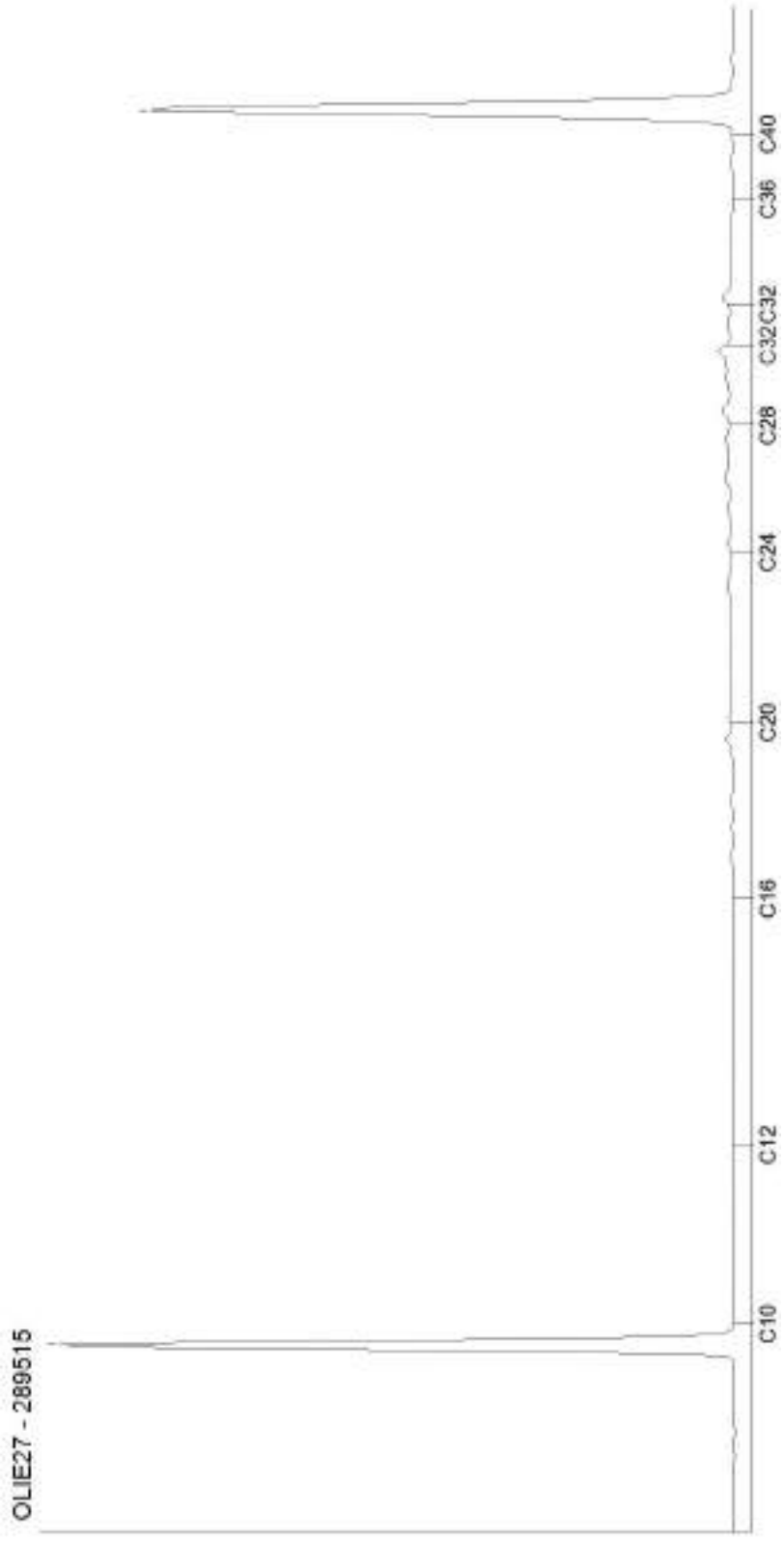
TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1002872, Analysis No. 289515, created at 28.12.2020 15:06:10

Monster beschrijving: BM1 dieseltank

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

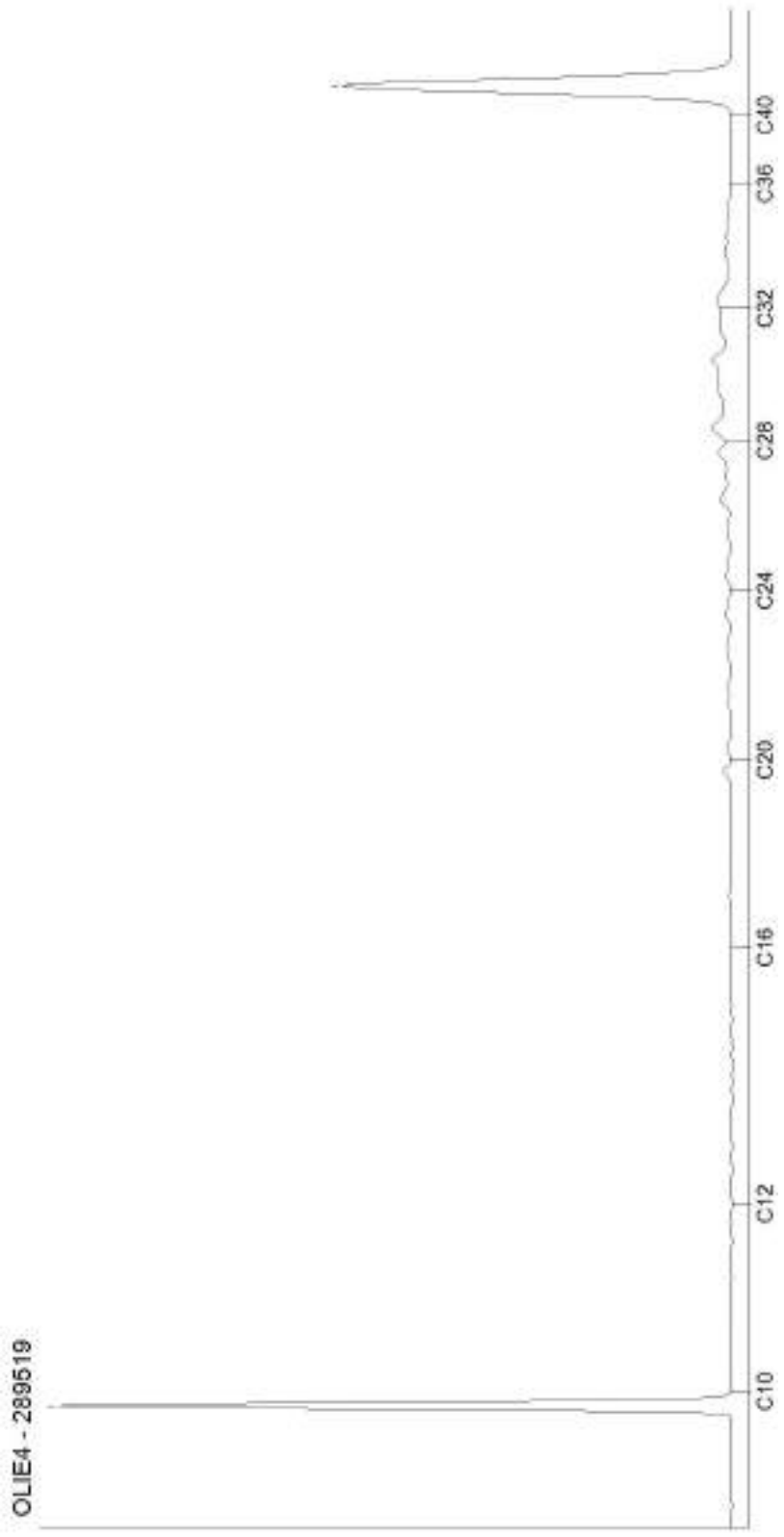
Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-15455442-NL-P1

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1002872, Analysis No. 289519, created at 28.12.2020 12:05:41

Monster beschrijving: BM2

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

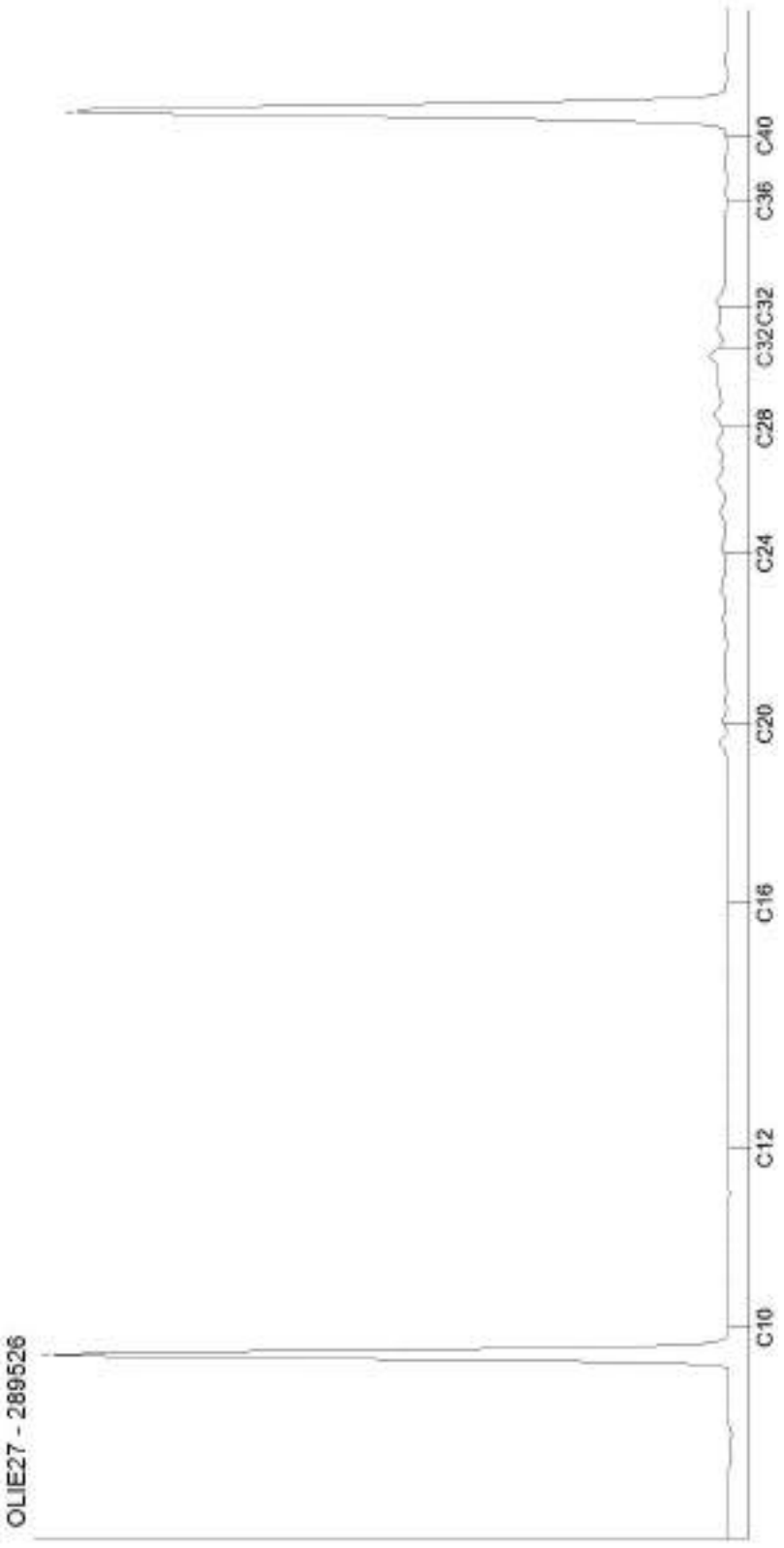
Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-15455442-NL-P2

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1002872, Analysis No. 289526, created at 28.12.2020 15:06:10

Monster beschrijving: BM3

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

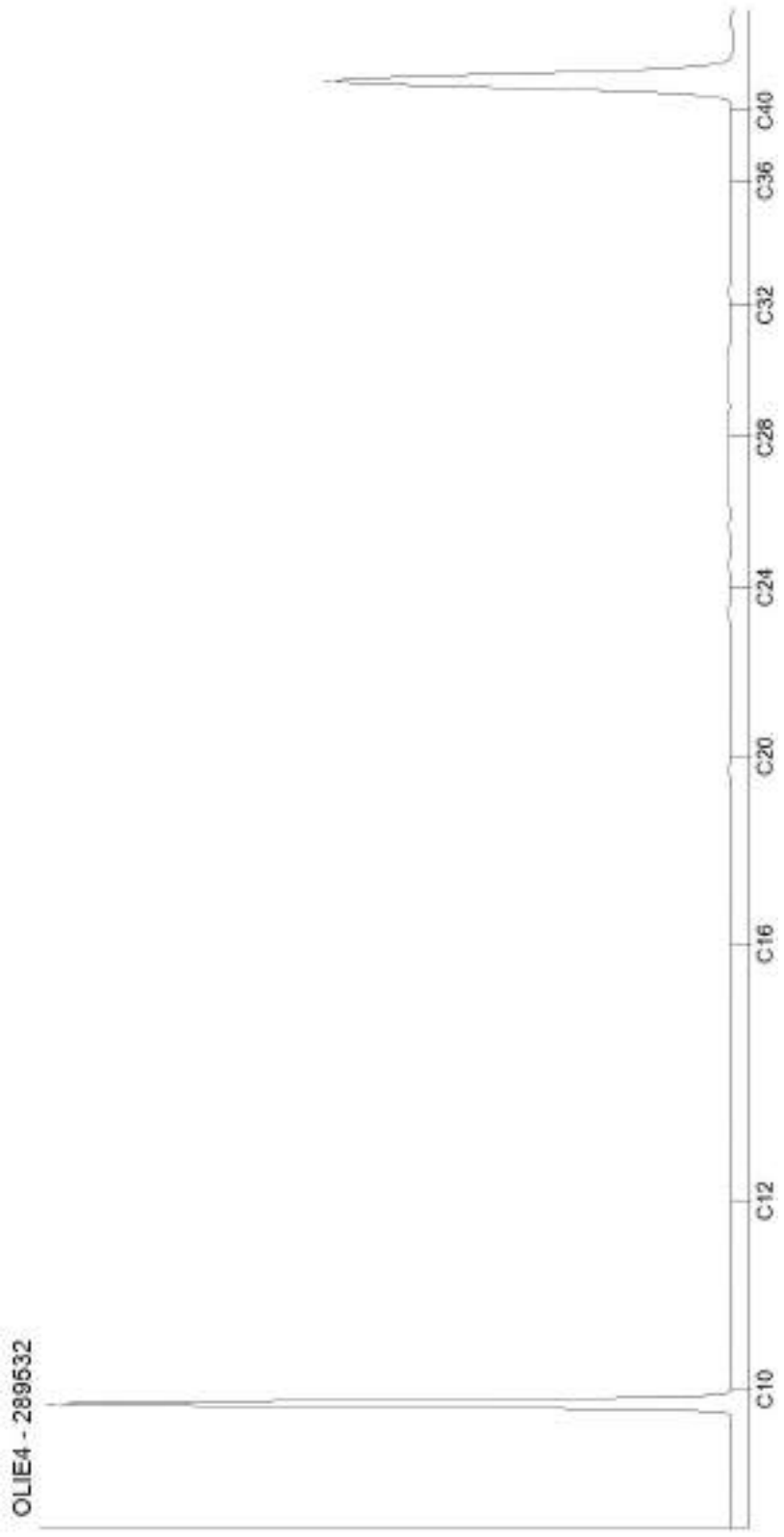
Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1002872, Analysis No. 289532, created at 28.12.2020 12:05:41

Monster beschrijving: BM4

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

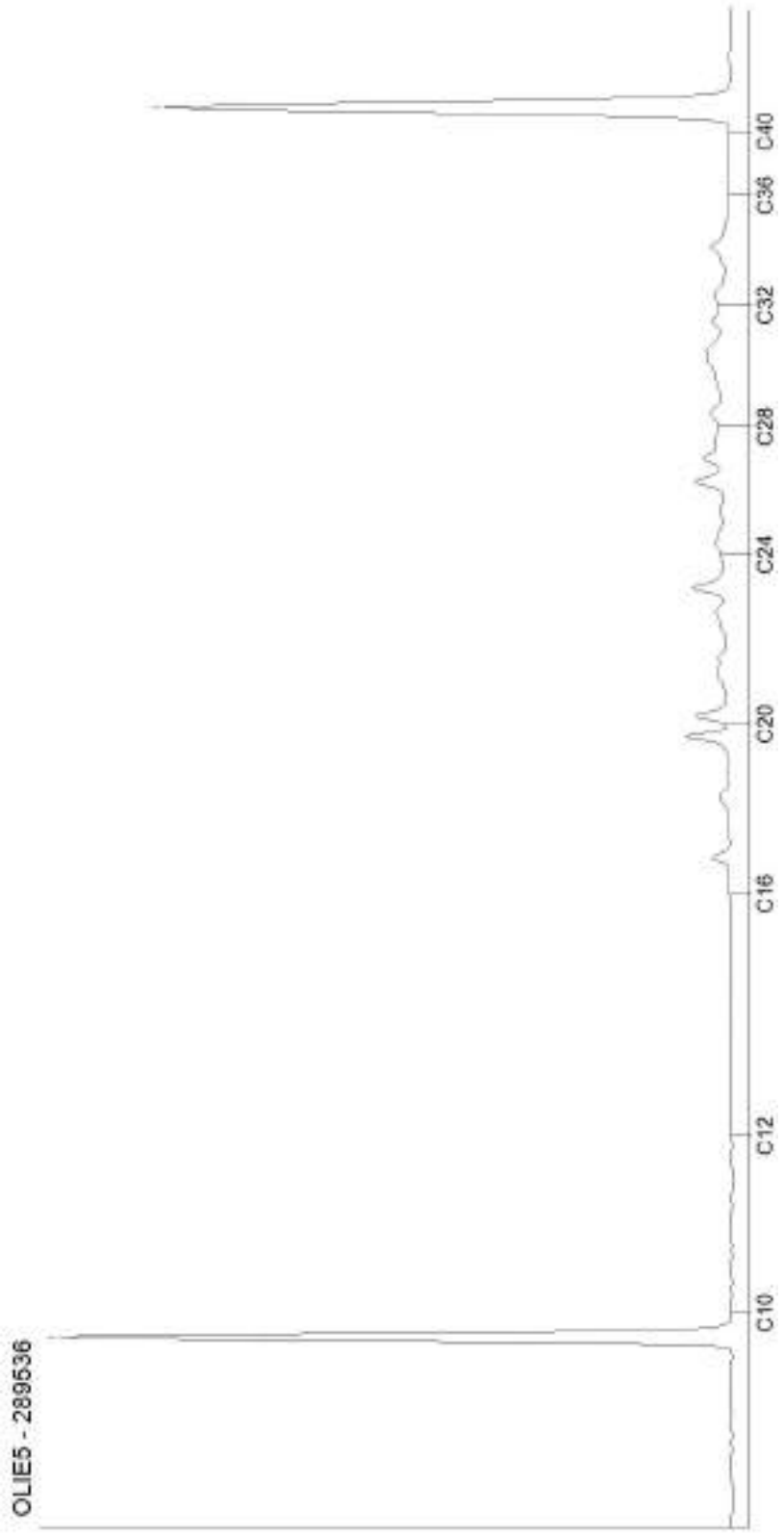
Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1002872, Analysis No. 289536, created at 28.12.2020 12:09:48

Monster beschrijving: BM5

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-15455442-NL-P5

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Terra Agribusiness BV
Joost Stevelink
Postbus 105
7630 AC Ootmarsum

Datum	04.01.2021
Relatienr	35008640
Opdrachtnr.	1003624

ANALYSERAPPORT

Opdracht **1003624 Water**

Opdrachtgever	35008640 Terra Agribusiness BV
Uw referentie	2020-211 Twickel Erve Kerkveld
Opdrachtacceptatie	29.12.20
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1003624 Water**

Monsternr.	*Monster beschrijving*	*Monstername*	*Monsternamepunt*
293742	PB1 WM1	29.12.2020	
293743	PB4 WM1	29.12.2020	

		Eenheid	293742 PB1 WM1	293743 PB4 WM1
Metalen (AS3000)				
S	Barium (Ba)	µg/l	**100**	**<20**
S	Cadmium (Cd)	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Kobalt (Co)	µg/l	**<2,0**	**<2,0**
S	Koper (Cu)	µg/l	**<2,0**	**5,5**
S	Kwik (Hg)	µg/l	**<0,05**	**<0,05**
S	Lood (Pb)	µg/l	**<2,0**	**<2,0**
S	Molybdeen (Mo)	µg/l	**<2,0**	**<2,0**
S	Nikkel (Ni)	µg/l	**<3,0**	**5,2**
S	Zink (Zn)	µg/l	**33**	**24**
Aromaten (AS3000)				
S	Benzeen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Tolueen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Ethylbenzeen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	*m,p-Xyleen*	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	*ortho-Xyleen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	**Som Xylenen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,21** #)	**0,21** #)
S	Naftaleen	µg/l	**<0,020**	**<0,050** m)
S	Styreen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)				
S	Dichloormethaan	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	1,1-Dichloorethaan	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	1,2-Dichloorethaan	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	Vinylchloride	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	*1,1-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	*Cis-1,2-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	*trans-1,2-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	**Som cis/trans-1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,14** #)	**0,14** #)
S	**Som Dichlooretheen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,21** #)	**0,21** #)
S	Trichlooretheen (Tri)	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	**<0,10**	**<0,10**

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1003624 Water**

		Eenheid	293742 PB1 WM1		293743 PB4 WM1	
Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)						
S	*1,1-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
S	*1,2-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
S	*1,3-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
S	**Som Dichloorpropanen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,42**	#)	**0,42**	#)
Broomhoudende koolwaterstoffen						
S	Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
Minerale olie (AS3000)						
S	Koolwaterstoffractie C10-C40	µg/l	**<50**		**<50**	
	Koolwaterstoffractie C10-C12	µg/l	**<10**	*)	**<10**	*)
	Koolwaterstoffractie C12-C16	µg/l	**<10**	*)	**<10**	*)
	Koolwaterstoffractie C16-C20	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C20-C24	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C24-C28	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C28-C32	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C32-C36	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C36-C40	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)

#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.
m) De rapportagegrens is verhoogd, omdat door matrixeffecten, resp. co-elutie een kwantificering bemoeilijkt wordt.
S) Erkend volgens AS SIKB 3000
Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.
De parameter-specifieke meetonzekerheid en informatie over de berekeningsmethode zijn op aanvraag beschikbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen.

Begin van de analyses: 29.12.2020
Einde van de analyses: 04.01.2021

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geanalyseerde monsters. In gevallen waarin het testlaboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals zij zijn ontvangen. .

AL-West B.V. Jørgen Smit, Tel. +31/570788120

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01
Directeur ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1003624 Water**

Toegepaste methoden

eigen methode *): Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20 Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32 Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Protocollen AS 3100 : Barium (Ba) Cadmium (Cd) Kobalt (Co) Koper (Cu) Kwik (Hg) Lood (Pb) Molybdeen (Mo) Nikkel (Ni) Zink (Zn) Dichloormethaan Tribroommethaan (bromoform) Benzeen Trichloormethaan (Chloroform) Tetrachloormethaan (Tetra) Tolueen Ethylbenzeen 1,1-Dichloorethaan m,p-Xyleen ortho-Xyleen 1,2-Dichloorethaan Som Xylenen (Factor 0,7) Naftaleen Styreen 1,1,1-Trichloorethaan 1,1,2-Trichloorethaan Vinylchloride 1,1-Dichlooretheen Cis-1,2-Dichlooretheen trans-1,2-Dichlooretheen Som cis/trans-1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7) Som Dichlooretheen (Factor 0,7) Trichlooretheen (Tri) Tetrachlooretheen (Per) 1,1-Dichloorpropaan 1,2-Dichloorpropaan 1,3-Dichloorpropaan Som Dichloorpropanen (Factor 0,7) Koolwaterstoffractie C10-C40

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

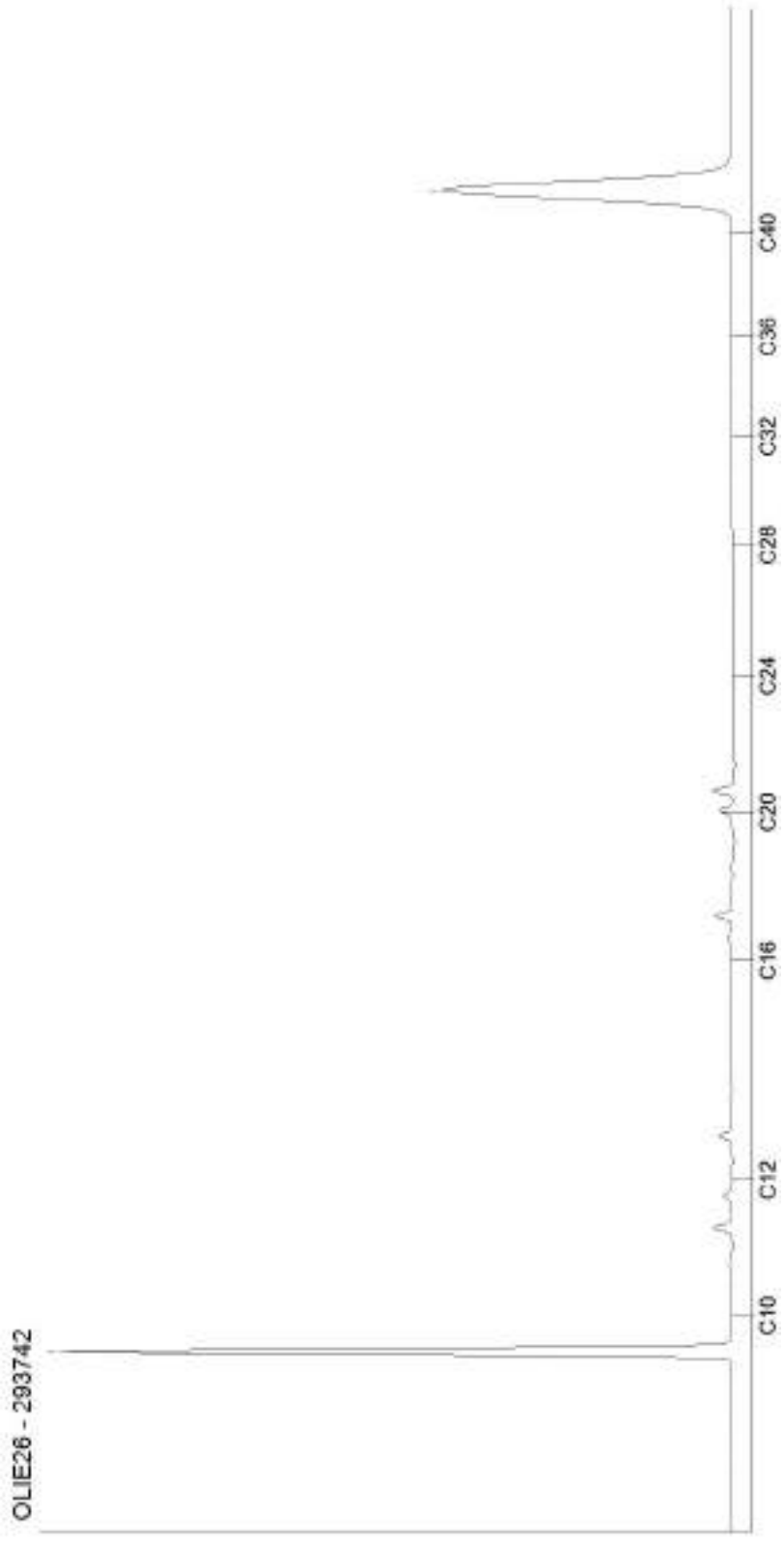
TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1003624, Analysis No. 293742, created at 04.01.2021 08:46:29

Monster beschrijving: PB1 WM1

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

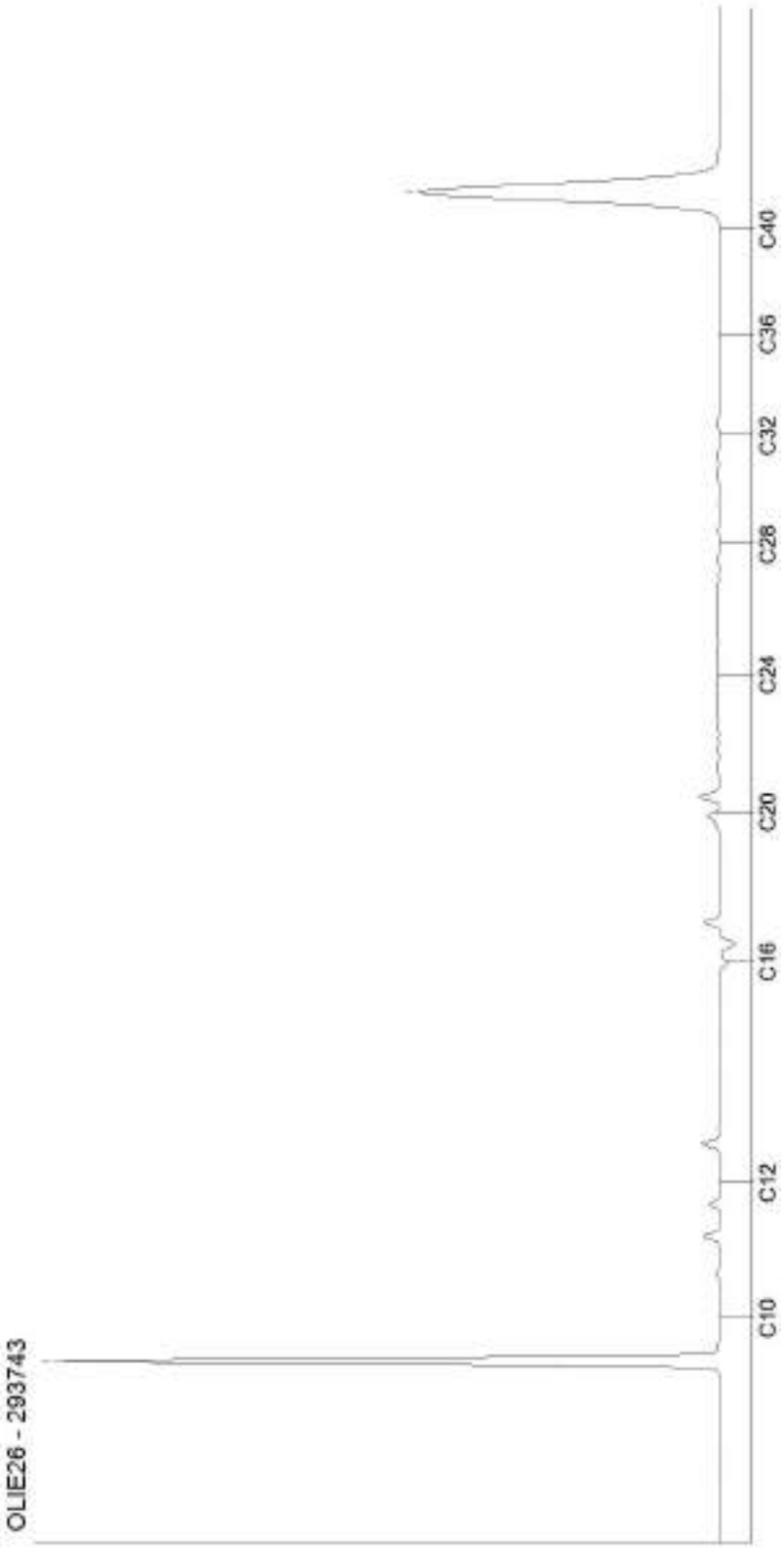
Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1003624, Analysis No. 293743, created at 04.01.2021 08:46:29

Monster beschrijving: PB4 WM1

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-15468689-NL-P2

Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		BM1 dieseltank			BM2			BM3		
Certificaatcode		1002872			1002872			1002872		
Boring(en)		1, 2, 3			10, 5, 6, 7, 8, 9			14, 15, 17, 18, 19		
Traject (m -mv)		0,07 - 0,50			0,00 - 0,50			0,15 - 0,50		
Humus	% ds	1,90			3,80			3,90		
Lutum	% ds	1,60			2,70			2,10		
Datum van toetsing		4-1-2021			4-1-2021			4-1-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
BESTRIJDINGSMIDDELEN										
trans-Heptachloorepoxide	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
DDT,DDE,DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,0042					
HCH (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,0028					
Heptachloorepoxide (som, 0.7 factor	mg/kg ds				0,0014					
DDT (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,0014					
DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,0014					
DDE (som, 0.7 factor)	mg/kg ds				0,0014					
Hexachloorbutadieen	mg/kg ds				<0,001	<0,002				
alfa-HCH	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018	0			
beta-HCH	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018	-0			
gamma-HCH	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018	-0			
delta-HCH	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018 (6)				
Isodrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
Telodrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
Heptachloor	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018	0			
Heptachloorepoxide	mg/kg ds					<0,0037	0			
Aldrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
Dieldrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
Endrin	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
DDE (som)	mg/kg ds					<0,0037	-0,04			
2,4-DDE (ortho, para-DDE)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
4,4-DDE (para, para-DDE)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
DDD (som)	mg/kg ds					<0,0037	-0			
2,4-DDD (ortho, para-DDD)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
4,4-DDD (para, para-DDD)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
DDT (som)	mg/kg ds					<0,0037	-0,13			
2,4-DDT (ortho, para-DDT)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
4,4-DDT (para, para-DDT)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
alfa-Endosulfan	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018	0			
Chloordaan (cis + trans)	mg/kg ds					<0,0037	0			
cis-Chloordaan	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
trans-Chloordaan	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
Drins (Aldrin+Dieldrin+Endrin)	mg/kg ds				0,0021	<0,0055	-0			
Som 21 Organochloorhoud. bestrijdingsm	mg/kg ds				0,015	<0,039				
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB (som 7)	mg/kg ds					<0,013	-0,01		<0,013	-0,01
Hexachloorbenzeen (HCB)	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018	-0			
PCB 28	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0018	
PCB 52	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0018	
PCB 101	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0018	
PCB 118	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0018	
PCB 138	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0018	
PCB 153	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0018	
PCB 180	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018		<0,0010	<0,0018	
METALEN										
IJzer	% ds				<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	

Grondmonster		BM1 dieseltank			BM2			BM3		
Certificaatcode		1002872			1002872			1002872		
Boring(en)		1, 2, 3			10, 5, 6, 7, 8, 9			14, 15, 17, 18, 19		
Traject (m -mv)		0,07 - 0,50			0,00 - 0,50			0,15 - 0,50		
Humus	% ds	1,90			3,80			3,90		
Lutum	% ds	1,60			2,70			2,10		
Datum van toetsing		4-1-2021			4-1-2021			4-1-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Kobalt	mg/kg ds				<3,0	<6,9	-0,05	<3,0	<7,3	-0,04
Nikkel	mg/kg ds				<4,0	<7,7	-0,42	<4,0	<8,1	-0,41
Koper	mg/kg ds				14	27	-0,09	6,7	13,0	-0,18
Zink	mg/kg ds				50	110	-0,05	48	108	-0,05
Molybdeen	mg/kg ds				<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0
Cadmium	mg/kg ds				0,27	0,43	-0,01	0,27	0,43	-0,01
Barium	mg/kg ds				23	82 (6)		26	100 (6)	
Kwik	mg/kg ds				<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
Lood	mg/kg ds				19	29	-0,04	23	35	-0,03
OVERIG										
cis-Heptachloorepoxide	mg/kg ds				<0,0010	<0,0018				
Droge stof	%	91,1	91,1 (6)		84,1	84,1 (6)		84,2	84,2 (6)	
Lutum	%				2,7			2,1		
Organische stof (humus)	%				3,8			3,9		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<3	11 (6)		<3	6 (6)		<3	5 (6)	
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	<35	<123	-0,01	<35	<64	-0,03	<35	<63	-0,03
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	<3	11 (6)		<3	6 (6)		<3	5 (6)	
Minerale olie C16 - C20	mg/kg ds	<4	14 (6)		<4	7 (6)		<4	7 (6)	
Minerale olie C20 - C24	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	9 (6)		<5	9 (6)	
Minerale olie C24 - C28	mg/kg ds	<5	18 (6)		8	21 (6)		7	18 (6)	
Minerale olie C28 - C32	mg/kg ds	7	35 (6)		18	47 (6)		10	26 (6)	
Minerale olie C32 - C36	mg/kg ds	<5	18 (6)		7	18 (6)		<5	9 (6)	
Minerale olie C36 - C40	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	9 (6)		<5	9 (6)	
PAK										
Naftaleen	mg/kg ds				<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Anthraceen	mg/kg ds				<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Fenanthreen	mg/kg ds				0,12	0,12		0,069	0,069	
Fluorantheen	mg/kg ds				0,39	0,39		0,38	0,38	
Chryseen	mg/kg ds				0,19	0,19		0,20	0,20	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds				0,18	0,18		0,18	0,18	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds				0,19	0,19		0,21	0,21	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds				0,10	0,10		0,12	0,12	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds				0,12	0,12		0,15	0,15	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds				0,13	0,13		0,15	0,15	
PAK 10 VROM	mg/kg ds					1,49	-0		**1,53**	**0**

Tabel 2: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		BM4			BM5		
Certificaatcode		1002872			1002872		
Boring(en)		11, 13, 22			20, 21, 23, 24, 25, 26		
Traject (m -mv)		0,08 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	1,90			3,90		
Lutum	% ds	1,60			1,40		
Datum van toetsing		4-1-2021			4-1-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1							
Monstermelding 2							
Monstermelding 3							
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
BESTRIJDINGSMIDDELEN							
trans-Heptachloorepoxide	mg/kg ds						
DDT,DDE,DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds						

Grondmonster		BM4			BM5		
Certificaatcode		1002872			1002872		
Boring(en)		11, 13, 22			20, 21, 23, 24, 25, 26		
Traject (m -mv)		0,08 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	1,90			3,90		
Lutum	% ds	1,60			1,40		
Datum van toetsing		4-1-2021			4-1-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
HCH (som, 0.7 factor)	mg/kg ds						
Heptachloorepoxide (som, 0.7 factor	mg/kg ds						
DDT (som, 0.7 factor)	mg/kg ds						
DDD (som, 0.7 factor)	mg/kg ds						
DDE (som, 0.7 factor)	mg/kg ds						
Hexachloorbutadieen	mg/kg ds						
alfa-HCH	mg/kg ds						
beta-HCH	mg/kg ds						
gamma-HCH	mg/kg ds						
delta-HCH	mg/kg ds						
Isodrin	mg/kg ds						
Telodrin	mg/kg ds						
Heptachloor	mg/kg ds						
Heptachloorepoxide	mg/kg ds						
Aldrin	mg/kg ds						
Dieldrin	mg/kg ds						
Endrin	mg/kg ds						
DDE (som)	mg/kg ds						
2,4-DDE (ortho, para-DDE)	mg/kg ds						
4,4-DDE (para, para-DDE)	mg/kg ds						
DDD (som)	mg/kg ds						
2,4-DDD (ortho, para-DDD)	mg/kg ds						
4,4-DDD (para, para-DDD)	mg/kg ds						
DDT (som)	mg/kg ds						
2,4-DDT (ortho, para-DDT)	mg/kg ds						
4,4-DDT (para, para-DDT)	mg/kg ds						
alfa-Endosulfan	mg/kg ds						
Chloordaan (cis + trans)	mg/kg ds						
cis-Chloordaan	mg/kg ds						
trans-Chloordaan	mg/kg ds						
Drins (Aldrin+Dieldrin+Endrin)	mg/kg ds						
Som 21 Organochloorhoud. bestrijdingsm	mg/kg ds						
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
PCB (som 7)	mg/kg ds		<0,025	0		<0,013	-0,01
Hexachloorbenzeen (HCB)	mg/kg ds						
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035		<0,0010	<0,0018	
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035		<0,0010	<0,0018	
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035		<0,0010	<0,0018	
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035		<0,0010	<0,0018	
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035		<0,0010	<0,0018	
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035		<0,0010	<0,0018	
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	<0,0035		<0,0010	<0,0018	
METALEN							
IJzer	% ds	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Kobalt	mg/kg ds	<3,0	<7,4	-0,04	<3,0	<7,4	-0,04
Nikkel	mg/kg ds	<4,0	<8,2	-0,41	<4,0	<8,2	-0,41
Koper	mg/kg ds	<5,0	<7,2	-0,22	12	23	-0,11
Zink	mg/kg ds	46	109	-0,05	39	88	-0,09
Molybdeen	mg/kg ds	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0
Cadmium	mg/kg ds	<0,20	<0,24	-0,03	0,23	0,36	-0,02
Barium	mg/kg ds	<20	<54 (6)		<20	<54 (6)	
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	0,08	0,11	-0
Lood	mg/kg ds	26	41	-0,02	22	33	-0,03
OVERIG							
cis-Heptachloorepoxide	mg/kg ds						

Grondmonster		BM4			BM5		
Certificaatcode		1002872			1002872		
Boring(en)		11, 13, 22			20, 21, 23, 24, 25, 26		
Traject (m -mv)		0,08 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	1,90			3,90		
Lutum	% ds	1,60			1,40		
Datum van toetsing		4-1-2021			4-1-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
Droge stof	%	89,3	89,3 (6)		82,2	82,2 (6)	
Lutum	%	1,6			1,4		
Organische stof (humus)	%	1,9			3,9		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<3	11 (6)		<3	5 (6)	
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	<35	<123	-0,01	**100**	**256**	**0,01**
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	<3	11 (6)		<3	5 (6)	
Minerale olie C16 - C20	mg/kg ds	<4	14 (6)		13	33 (6)	
Minerale olie C20 - C24	mg/kg ds	<5	18 (6)		24	62 (6)	
Minerale olie C24 - C28	mg/kg ds	<5	18 (6)		22	56 (6)	
Minerale olie C28 - C32	mg/kg ds	<5	18 (6)		22	56 (6)	
Minerale olie C32 - C36	mg/kg ds	<5	18 (6)		12	31 (6)	
Minerale olie C36 - C40	mg/kg ds	<5	18 (6)		<5	9 (6)	
PAK							
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		0,30	0,30	
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		1,2	1,2	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,13	0,13		3,2	3,2	
Chryseen	mg/kg ds	0,065	0,065		1,3	1,3	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,060	0,060		1,5	1,5	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,078	0,078		1,5	1,5	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		0,62	0,62	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,081	0,081		0,82	0,82	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,087	0,087		0,72	0,72	
PAK 10 VROM	mg/kg ds		0,64	-0,02		**11,20**	**0,25**

----------	: Geen toetsnorm aanwezig
<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Achtergrondwaarde
<=T	: Kleiner of gelijk aan Tussenwaarde
8,88	: <= Interventiewaarde
8,88	: > Interventiewaarde
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 3: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		AW	WO	IND	I
BESTRIJDINGSMIDDELEN					
Hexachloorbutadieen	mg/kg ds	0,003			
alfa-HCH	mg/kg ds	0,001	0,001	0,5	17
beta-HCH	mg/kg ds	0,002	0,002	0,5	1,6
gamma-HCH	mg/kg ds	0,003	0,04	0,5	1,2
Heptachloor	mg/kg ds	0,0007	0,0007	0,1	4
Heptachloorepoxide	mg/kg ds	0,002	0,002	0,1	4
Aldrin	mg/kg ds				0,32
DDE (som)	mg/kg ds	0,1	0,13	1,3	2,3
DDD (som)	mg/kg ds	0,02	0,84	34	34
DDT (som)	mg/kg ds	0,2	0,2	1	1,7

		AW	WO	IND	I
alfa-Endosulfan	mg/kg ds	0,0009	0,0009	0,1	4
Chloordaan (cis + trans)	mg/kg ds	0,002	0,002	0,1	4
Drins (Aldrin+Dieldrin+Endrin)	mg/kg ds	0,015	0,04	0,14	4
Som 21 Organochloorhoud. bestrijdingsm	mg/kg ds	0,4			
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
Hexachloorbenzeen (HCB)	mg/kg ds	0,0085	0,027	1,4	2
METALEN					
Kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190
Nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
Koper	mg/kg ds	40	54	190	190
Zink	mg/kg ds	140	200	720	720
Molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190
Cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Lood	mg/kg ds	50	210	530	530
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	190	190	500	5000
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40

Tabel 4: Gemeten concentraties in grondwater met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Watermonster		PB1 WM1			PB4 WM1		
Datum		29-12-2020			29-12-2020		
Filterdiepte (m -mv)		1,90 - 2,90			1,70 - 2,70		
Datum van toetsing		4-1-2021			4-1-2021		
Monsterconclusie		Overschrijding Streefwaarde			Overschrijding Streefwaarde		
Monstermelding 1							
Monstermelding 2							
Monstermelding 3							
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
AROMATISCHE VERBINDINGEN							
Benzeen	µg/l	<0,20	<0,14	-0	<0,20	<0,14	-0
Ethylbenzeen	µg/l	<0,20	<0,14	-0,03	<0,20	<0,14	-0,03
Tolueen	µg/l	<0,20	<0,14	-0,01	<0,20	<0,14	-0,01
Xylenen (som)	µg/l		<0,21	0		<0,21	0
meta-/para-Xyleen (som)	µg/l	<0,20	<0,14		<0,20	<0,14	
ortho-Xyleen	µg/l	<0,10	<0,07		<0,10	<0,07	
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	<0,20	<0,14	-0,02	<0,20	<0,14	-0,02
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l		<0,77 (2,14)			<0,77 (2,14)	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
1,3-Dichloorpropaan	µg/l	<0,20	<0,14		<0,20	<0,14	
1,1-Dichloorpropaan	µg/l	<0,20	<0,14		<0,20	<0,14	
Dichloorpropaan	µg/l		<0,42	-0		<0,42	-0
Dichloorpropanen (0,7 som, 1,1+1,2+1,3)	µg/l	0,42			0,42		
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l		<0,14	0,01		<0,14	0,01
1,1-Dichlooretheen	µg/l	<0,10	<0,07	0,01	<0,10	<0,07	0,01
cis-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,10	<0,07		<0,10	<0,07	
trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,10	<0,07		<0,10	<0,07	
Dichloormethaan	µg/l	<0,20	<0,14	0	<0,20	<0,14	0
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	<0,20	<0,14	-0,01	<0,20	<0,14	-0,01
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	<0,20	<0,14 (14)		<0,20	<0,14 (14)	
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	<0,10	<0,07	0,01	<0,10	<0,07	0,01
1,1-Dichloorethaan	µg/l	<0,20	<0,14	-0,01	<0,20	<0,14	-0,01
1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0,20	<0,14	-0,02	<0,20	<0,14	-0,02
1,2-Dichloorpropaan	µg/l	<0,20	<0,14		<0,20	<0,14	
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	<0,10	<0,07	0	<0,10	<0,07	0
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	<0,10	<0,07	0	<0,10	<0,07	0
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	<0,20	<0,14	-0,05	<0,20	<0,14	-0,05
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	<0,10	<0,07	0	<0,10	<0,07	0
Vinylchloride	µg/l	<0,20	<0,14	0,03	<0,20	<0,14	0,03
METALEN							
Kobalt	µg/l	<2,0	<1,4	-0,23	<2,0	<1,4	-0,23
Nikkel	µg/l	<3,0	<2,1	-0,22	5,2	5,2	-0,16
Koper	µg/l	<2,0	<1,4	-0,23	5,5	5,5	-0,16
Zink	µg/l	33	33	-0,04	24	24	-0,06
Molybdeen	µg/l	<2,0	<1,4	-0,01	<2,0	<1,4	-0,01
Cadmium	µg/l	<0,20	<0,14	-0,05	<0,20	<0,14	-0,05
Barium	µg/l	**100**	**100**	**0,09**	<20	<14	-0,06
Kwik	µg/l	<0,05	<0,04	-0,06	<0,05	<0,04	-0,06
Lood	µg/l	<2,0	<1,4	-0,23	<2,0	<1,4	-0,23
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
Minerale olie C10 - C12	µg/l	<10	7 (6)		<10	7 (6)	
Minerale olie C10 - C40	µg/l	<50	<35	-0,03	<50	<35	-0,03
Minerale olie C12 - C16	µg/l	<10	7 (6)		<10	7 (6)	

Watermonster		PB1 WM1			PB4 WM1		
Datum		29-12-2020			29-12-2020		
Filterdiepte (m -mv)		1,90 - 2,90			1,70 - 2,70		
Datum van toetsing		4-1-2021			4-1-2021		
Monsterconclusie		Overschrijding Streefwaarde			Overschrijding Streefwaarde		
Minerale olie C16 - C20	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C20 - C24	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C24 - C28	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C28 - C32	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C32 - C36	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
Minerale olie C36 - C40	µg/l	<5,0	3,5 (6)		<5,0	3,5 (6)	
PAK							
Naftaleen	µg/l	<0,020	<0,014	0	**0,050#**	**0,035** (41)	**0**
PAK 10 VROM	-		<0,00020 (11)			0,00050 (11)	

----------	: Geen toetsnorm aanwezig
<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Streefwaarde
8,88	: > Streefwaarde
8,88	: > Interventiewaarde
>T	: Groter dan Tussenwaarde
11	: Enkele parameters ontbreken in de berekening van de somfractie
14	: Streefwaarde ontbreekt zorgplicht van toepassing
2	: Enkele parameters ontbreken in de som
41	: Verhoogde rapportagegrens geconstateerd door BoToVa service
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - S) / (I - S)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 5: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		S	S Diep	Indicatief	I
AROMATISCHE VERBINDINGEN					
Benzeen	µg/l	0,2			30
Ethylbenzeen	µg/l	4			150
Tolueen	µg/l	7			1000
Xylenen (som)	µg/l	0,2			70
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	6			300
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l			150	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
Dichloorpropaan	µg/l	0,8			80
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	0,01			20
1,1-Dichlooretheen	µg/l	0,01			10
Dichloormethaan	µg/l	0,01			1000
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	6			400
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l				630
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	0,01			10
1,1-Dichloorethaan	µg/l	7			900
1,2-Dichloorethaan	µg/l	7			400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	0,01			300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	0,01			130
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	24			500
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	0,01			40
Vinylchloride	µg/l	0,01			5
METALEN					
Kobalt	µg/l	20	0,7		100
Nikkel	µg/l	15	2,1		75

		S	S Diep	Indicatief	I
Koper	µg/l	15	1,3		75
Zink	µg/l	65	24		800
Molybdeen	µg/l	5	3,6		300
Cadmium	µg/l	0,4	0,06		6
Barium	µg/l	50	200		625
Kwik	µg/l	0,05	0,01		0,3
Lood	µg/l	15	1,7		75
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	µg/l	50			600
PAK					
Naftaleen	µg/l	0,01			70

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202368 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Naam	MM1	Datum monstername	22-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	29-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	10-10A-1	0	50	AM14302330
2	5-5A-1	0	50	AM14302330
3	6-6A-1	0	50	AM14302330
4	7-7A-1	0	50	AM14302330
5	8-8A-1	0	50	AM14302330
6	9-9A-1	0	50	AM14302330

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	83,2						%
Massa monster (veldnat)	15,5						kg
Massa monster (droog)	12,9						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	1,4	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	1,4	1,3	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202368 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	31	235	204	482	1360	10602	12914
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5		

NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

AS 3000

Eurofins ACMAA Testing
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

Telefoon 074 – 2455041
Fax 074 – 2508245
E-mail laboratorium@acmaa.nl

Website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202369 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Naam	MM2	Datum monstername	22-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	29-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	14-14A-1	15	50	AM14302331
2	15-15A-1	15	50	AM14302331
3	17-17A-1	30	50	AM14302331
4	18-18A-1	30	50	AM14302331
5	19-19A-1	30	50	AM14302331

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	82,3						%
Massa monster (veldnat)	16,1						kg
Massa monster (droog)	13,2						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202369 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	66	200	175	394	1253	11144	13232
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5		

NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

AS 3000

Eurofins ACMAA Testing
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen

Telefoon 074 – 2455041
Fax 074 – 2508245
E-mail laboratorium@acmaa.nl

Website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540

BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202370 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Naam	MM3	Datum monstername	22-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	29-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	11-11A-1	8	50	AM14302332
2	13-13A-1	8	50	AM14302332
3	22-22A-1	8	50	AM14302332

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	84,8						%
Massa monster (veldnat)	16,7						kg
Massa monster (droog)	14,1						kg
Chrysotiel (serpentijn)	0,7	0,7	0,2	0,2	2,8	2,8	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	0,7	0,7	0,2	0,2	2,8	2,8	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	0,7	0,7	0,2	0,2	2,8	2,8	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	0,7	0,2	0,2	2,8	2,8	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	0,7	0,2	0,2	2,8	2,8	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000

Eurofins ACMAA Testing
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen
Telefoon 074 – 2455041
Fax 074 – 2508245
E-mail laboratorium@acmaa.nl
Website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540
BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U
Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202370 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	35	110	105	323	1375	12172	14120
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5	**	
Vezelbundels								
Asbesth.materiaal (g)				0,0006	0,0100			0,0106
Hechtgebonden				nee	nee			
Aantal deeltjes				1	2			3
Percentage chrysotiel (%)				90	90			
Gewicht chrysotiel (mg)				0,5	9,0			9,5
totaal per mineralogische groep								
Gehalte NHG serpentijn (mg/kg ds)				0,04	0,64			0,68
Gehalte serpentijn (mg/kg ds)				0,04	0,64			0,68
Totaal								
Aantal deeltjes totaal (stuk)				1	2			3
Gehalte NHG t.o.v. totaal (mg/kg ds)				0,04	0,64			0,68
Gehalte t.o.v. totaal (mg/kg ds)				0,04	0,64			0,68

** = Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat geen asbestverdachte vezels.
NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

AS 3000

Eurofins ACMAA Testing
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen
Telefoon 074 – 2455041
Fax 074 – 2508245
E-mail laboratorium@acmaa.nl
Website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540
BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U
Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202371 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Naam	MM4	Datum monstername	22-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	29-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	20-20A-1	0	50	AM14302333
2	21-21A-1	0	50	AM14302333
3	23-23A-1	0	50	AM14302333
4	24-24A-1	0	50	AM14302333
5	25-25A-1	0	50	AM14302333
6	26-26A-1	0	50	AM14302333

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	81,4						%
Massa monster (veldnat)	16,3						kg
Massa monster (droog)	13,3						kg
Chrysotiel (serpentijn)	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	<2	n.a.	-	-	1,3	1,3	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat geen asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202371 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	4	69	83	350	1102	11648	13256
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5		

NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202372 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Naam	DZ1	Datum monstername	22-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	29-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	27-27-1	0	10	AM14302328
2	28-28-1	0	10	AM14302328

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	76,8						%
Massa monster (veldnat)	15,5						kg
Massa monster (droog)	11,9						kg
Chrysotiel (serpentijn)	9,0	9,0	4,6	4,6	18	18	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	9,0	9,0	4,6	4,6	18	18	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	9,0	9,0	4,6	4,6	18	18	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	9,0	9,0	4,6	4,6	18	18	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	9,0	9,0	4,6	4,6	18	18	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

AS 3000

Eurofins ACMAA Testing
't Haarboer 6
7561 BL Deurningen
Telefoon 074 – 2455041
Fax 074 – 2508245
E-mail laboratorium@acmaa.nl
Website www.acmaa.nl
IBAN NL71RABO0185200877
KvK 60951540
BTWnr. NL854132120B01
BIC RABONL2U
Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202372 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	92	140	93	220	766	10590	11901
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	100	20	5	*	
Vezelbundels								
Asbesth.materiaal (g)				0,0341	0,0415	0,0780		0,1536
Hechtgebonden				nee	nee	nee		
Aantal deeltjes				4	7	8		19
Percentage chrysotiel (%)				70	70	70		
Gewicht chrysotiel (mg)				23,9	29,1	54,6		107,6
totaal per mineralogische groep								
Gehalte NHG serpentijn (mg/kg ds)				2,01	2,45	4,59		9,05
Gehalte serpentijn (mg/kg ds)				2,01	2,45	4,59		9,05
Totaal								
Aantal deeltjes totaal (stuk)				4	7	8		19
Gehalte NHG t.o.v. totaal (mg/kg ds)				2,01	2,45	4,59		9,05
Gehalte t.o.v. totaal (mg/kg ds)				2,01	2,45	4,59		9,05

* = Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat asbestverdachte vezels.
NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202373 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	1 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Naam	DZ2	Datum monstername	22-12-2020
Monstersoort	Grond	Datum analyse	30-12-2020
Monstername door	Opdrachtgever	Barcode	
Analyse methode	Asbest in bodem m.b.v. microscopie - conform AS 3000, AP04 SG6 en NEN 5898 (Q)		

Q = door RvA geaccrediteerd

Deelmonsters

Nummer	Boornaam	Begin diepte	Eind diepte	Barcode
1	29-29-1 1van2	0	10	AM14302327
2	29-29-1 2van2	0	10	AM14302329
3	30-30-1 1van2	0	10	AM14302327
4	30-30-1 2van2	0	10	AM14302329

Resultaten

Parameter	Concentratie		95% betrouwbaarheidsinterval				Eenheid
			Ondergrens		Bovengrens		
	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	Gemeten	Gewogen	
Droge stof	72,1						%
Massa monster (veldnat)	18,5						kg
Massa monster (droog)	13,3						kg
Chrysotiel (serpentijn)	260	260	160	160	390	390	mg/kg ds
Amosiet (amfibool)	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Crocidoliet (amfibool)	120	1200	71	710	180	1800	mg/kg ds
Per mineralogische groep							
Niet hechtgeb. serpentijn	260	260	160	160	390	390	mg/kg ds
Hechtgebonden serpentijn	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal serpentijn	260	260	160	160	390	390	mg/kg ds
Niet hechtgeb. amfibool	120	1200	71	710	180	1800	mg/kg ds
Hechtgebonden amfibool	n.a.	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal amfibool	120	1200	71	710	180	1800	mg/kg ds
Totaal							
Niet hechtgeb. asbest	370	1400	240	880	570	2200	mg/kg ds
Hechtgebonden asbest	<2	n.a.	-	-	-	-	mg/kg ds
Totaal asbest	370	1400	240	880	570	2200	mg/kg ds

n.a. = niet aantoonbaar
Dit monster is nat gezeefd.
Aanvullende analyseresultaten volgen hieronder.

Conclusie en/of opmerkingen:
Het aangeboden monster bevat asbest.

Hoofdanalist laboratorium
Mw. ing. E. Kingma

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking zijn gesteld.
Eurofins ACMAA Testing is niet aansprakelijk voor interpretaties en conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

Analysecertificaat asbest

Opdracht

Opdrachtgever	Terra Agribusiness	Rapportnummer	V201202373 versie 1
Contactpersoon	Dhr. J. Stevelink	Datum opdracht	22-12-2020
Adres	Eerste Stegge 54	Datum ontvangst	23-12-2020
Postcode en plaats	7631 AE Ootmarsum	Datum rapportage	30-12-2020
Projectcode	2020-211	Pagina	2 van 2
Project omschrijving	Twickel Erve Kerkveld		

Analyse	Fractie > 20 mm	Fractie 8 - 20 mm	Fractie 4 - 8 mm	Fractie 2 - 4 mm	Fractie 1 - 2 mm	Fractie 0,5 - 1 mm	Fractie < 0,5 mm	Fractie Totaal
Zeven (g)	0	139	281	606	966	1662	9689	13343
Afgezochte deel fractie (%)	100	100	100	34,3	2,25	0,43	*	
Asbestcement								
Asbesth.materiaal (g)		0,3278						0,3278
Hechtgebonden		nee						
Aantal deeltjes		1						1
Percentage chrysotiel (%)		17,5						
Gewicht chrysotiel (mg)		57,4						57,4
Vezelbundels								
Asbesth.materiaal (g)				1,2210	3,2444	3,7442		8,2096
Hechtgebonden				nee	nee	nee		
Aantal deeltjes				56	54	52		162
Percentage chrysotiel (%)				17,5	37,5	52,5		
Gewicht chrysotiel (mg)				213,7	1216,7	1965,7		3396,1
Percentage crocidoliet (%)				3,5	17,5	25		
Gewicht crocidoliet (mg)				42,7	567,8	936,1		1546,6
totaal per mineralogische groep								
Gehalte NHG serpentijn (mg/kg ds)		4,30		16,02	91,19	147,32		258,83
Gehalte serpentijn (mg/kg ds)		4,30		16,02	91,19	147,32		258,83
Gehalte NHG amfibool (mg/kg ds)				3,20	42,55	70,16		115,91
Gehalte amfibool (mg/kg ds)				3,20	42,55	70,16		115,91
Totaal								
Aantal deeltjes totaal (stuk)		1		56	54	52		163
Gehalte NHG t.o.v. totaal (mg/kg ds)		4,30		19,22	133,74	217,48		374,74
Gehalte t.o.v. totaal (mg/kg ds)		4,30		19,22	133,74	217,48		374,74

* = Van de zeeffractie <0,5 mm is maximaal 10 gram kwalitatief beoordeeld en deze bevat asbestverdachte vezels.
NHG = Niet hechtgebonden.
HG = Hechtgebonden.

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA Group B.V., gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland.

BIJLAGE VI

Foto's

1675 KERKVELD

1861
HERBOUWD
1970

22

24

21

23

27

29

25

28

30

12

13

11

10

16

15

17

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31 met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0146-0301 van de gemeente Hengelo;

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 verbeelding

de weergave van de inhoud van een bestemmingsplan conform het gestelde in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012. Onder het begrip 'verbeelding' wordt zowel de analoge wijze als de digitale wijze van verbeelding verstaan;

1.4 aan-huis-verbonden-beroep

een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch, cosmetisch of hiermee gelijk te stellen gebied - daaronder niet begrepen prostitutie -, waarbij het woonhuis in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is

1.5 aanbouw

een bijbehorend bouwwerk dat als afzonderlijke ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw waarmee het in directe verbinding staat, welk bijbehorend bouwwerk onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.6 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.7 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.8 afwijken

het bij omgevingsvergunning afwijken van de regels van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.9 agrarisch bedrijf / agrarische bedrijfsvoering

een bedrijf/bedrijfsvoering, gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of door middel van het houden van dieren, waaronder begrepen het fokken van dieren; een en ander met uitzondering van glastuinbouwbedrijven en boomkwekerijen;

1.10 ambachtelijk bedrijf

een bedrijf dat gericht is op het bedrijfsmatig, geheel of overwegend door middel van handwerk, vervaardigen, bewerken of herstellen en het installeren van goederen alsook het verkoop en/of leveren - als ondergeschikte nevenactiviteit - van goederen die verband houden met het ambacht;

1.11 ander bouwwerk

een bouwwerk, geen gebouw zijnde;

1.12 archeologisch deskundige

de regionaal (beleid)archeoloog of een andere door het college van burgemeester en wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologische monumentenzorg;

1.13 archeologische waarde

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de kennis en de studie van de in dat gebied voorkomende overblijfselen van menselijke aanwezigheid of activiteit uit oude tijden;

1.14 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.15 bedrijfsmatige kamerverhuur

een samenstel van verblijfsruimten, uitsluitend of mede bestemd of gebruikt om daarin anderen dan aan de rechthebbendende personen behorende tot diens huishouden, woonverblijf, niet in de zin van zelfstandige wooneenheid, te verschaffen, al dan niet met gehele of gedeeltelijke verzorging.

Een en ander kan onder meer blijken uit het feit dat voor de kamers afzonderlijk huur wordt berekend en/of betaald en elke kamer zelfstandig wordt bewoond, waarbij al dan niet sprake is van enkele gemeenschappelijke voorzieningen;

1.16 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte

de totale vloeroppervlakte van de ruimte binnen een functie die wordt gebruikt voor een aan-huis-verbonden beroep c.q. een (dienstverlenend) bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;

1.17 bestaand

1. bij bouwwerken:

   bouwwerken die aanwezig zijn, dan wel mogen worden gebouwd, krachtens een bouwvergunning, dan wel een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen, die is aangevraagd vóór het tijdstip van terinzagelegging van het bestemmingsplan als ontwerp;

2. bij gebruik:

   bestaand ten tijde van het van kracht worden van het desbetreffende gebruiksverbod;

1.18 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak;

1.19 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.20 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.21 bouwgrens

de grens van een bouwvlak;

1.22 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.23 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.24 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel;

1.25 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.26 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.27 bijbehorend bouwwerk

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak;

1.28 bijgebouw

een bijbehorend bouwwerk, behorende bij een op hetzelfde bouwperceel gelegen (hoofd)gebouw en dat qua afmetingen ondergeschikt is aan en niet rechtstreeks toegankelijk is vanuit dat (hoofd)gebouw;

1.29 consumentenvuurwerk

vuurwerk dat is bestemd voor particulier gebruik;

1.30 cultuurhistorische waarde

de aan een bouwwerk, landschapselement of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik, dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk, landschapselement of dat gebied heeft gemaakt;

1.31 dak

iedere bovenbeëindiging van een gebouw;

1.32 dakkapel

een constructie ter vergroting van een gebouw, welke zich tussen de dakgoot en de nok van een dakvlak bevindt, waarbij deze constructie onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak is geplaatst;

1.33 dakopbouw

een ondergeschikte opbouw op het dakvlak van een gebouw, ten behoeve van voorzieningen zoals trappenhuizen, luchtbehandelings- en liftinstallaties;

1.34 dienstverlenend bedrijf en/of dienstverlenende instelling

bedrijf of instelling waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van economische en maatschappelijke diensten aan derden, waaronder zijn begrepen kapperszaken, fotostudio's, schoonheidsinstituten en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf;

1.35 diepploegen

het omzetten van de grond, gemeten vanaf peil met een diepte van minimaal 0,80 m, ten behoeve van het agrarisch gebruik;

1.36 eerste bouwlaag

de bouwlaag op de begane grond;

1.37 erf

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden;

1.38 erker

een toevoeging van ten hoogste één bouwlaag aan de gevel van een woning;

1.39 extensief recreatief medegebruik

die vormen van recreatie welke in hoofdzaak zijn gericht op natuur- en landschapsbeleving, zoals wandelen, paardrijden, (water)fietsen en kanoën;

1.40 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.41 geluidgevoelige functies

bewoning of andere geluidsgevoelige functies zoals bedoeld in de Wet geluidhinder c.q. het Besluit geluidhinder;

1.42 geluidgevoelige gebouwen

gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een andere geluidsgevoelige functie als bedoeld in de Wet geluidhinder c.q. het Besluit geluidhinder;

1.43 het op hobbymatige basis houden van dieren

het uit liefhebberij/vrijetijdsbesteding houden van dieren waarbij de omvang van de activiteit niet meer bedraagt dan 12 NGE;

1.44 het slopen van een bouwwerk

het slopen van een bouwwerk zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 1, onder g van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.45 het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde, of van werkzaamheden zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 1, onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.46 het verharden van gronden

onder het verharden van gronden wordt verstaan het aanbrengen van een dichte deklaag in de vorm van bijvoorbeeld klinkers, asfalt of beton;

1.47 hoofdgebouw

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.48 huishouden

persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuiteit in de samenstelling ervan; bedrijfsmatige kamerverhuur wordt hieronder niet begrepen;

1.49 internethandel en/of telefonische colportage

detailhandel waarbij de verkoop via internet en/of telefonische colportage plaatsvindt en waarbij geen sprake is van uitstalling ten verkoop;

1.50 kamerverhuur/kamerbewoning

bewoning in de vorm van niet zelfstandige wooneenheden, zoals in de vorm van één of meerdere kamers;

1.51 kamerverhuurbedrijf

een persoon of personen, handelend onder eigen naam of handelsnaam, of een rechtspersoon, die bemiddeling verleent/verlenen bij het verkrijgen van woonruimte in de vorm van één of meerdere kamers;

1.52 kantoor met baliefunctie

een kantoor met een publieksaantrekkende hoofdfunctie, zoals een bank, postkantoor, gemeentehuis, reisbureau en dergelijke;

1.53 kap

de volledige of nagenoeg volledige afdekking van een gebouw in een gebogen vorm danwel met een dakhelling van ten minste 15° en ten hoogste 75°;

1.54 landschappelijke waarde

waarde in landschappelijk-esthetische en/of geomorfologische zin;

1.55 landschapswaarde

de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van levende en niet-levende natuur;

1.56 nutsvoorziening

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie;

1.57 omgevingsvergunning

vergunning als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

1.58 ondergeschikte functie

functie waarvoor maximaal 30% van de vloeroppervlakte als zodanig mag worden gebruikt;

1.59 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.60 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.61 permanente bewoning

gebruik van (een deel van) een gebouw als hoofdwoonverblijf;

1.62 professioneel vuurwerk

vuurwerk, niet zijnde consumentenvuurwerk;

1.63 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.64 publieksaantrekkende beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis

een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waarvan de aard, omvang en uitstraling zodanig is, dat de activiteit past binnen de desbetreffende woonomgeving en die derhalve in een woning en/of de daarbij behorende bijgebouwen, met behoud van de woonfunctie, kan worden toegestaan;

1.65 publiekverzorgend ambacht en dienstverlening

een ambachtelijk c.q. dienstverlenend bedrijf dat zijn goederen en diensten rechtstreeks levert aan de consument, zoals een goudsmid, schoenmaker, kapper en dergelijke;

1.66 recreatief medegebruik

een recreatief gebruik van de gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan;

1.67 seksinrichting

een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een (raam)prostitutiebedrijf, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater, een parenclub, een privé-huis of een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.68 uitbouw

een bijbehorend bouwwerk dat als vergroting van een bestaande ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw, welk bijbehorend bouwwerk door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.69 voorgevel

voor wat betreft de realisatie van bijbehorende bouwwerken wordt slechts één gevel als voorgevel aangemerkt, namelijk de gevel die zich als belangrijkste gevel manifesteert;

1.70 voorgevelrooilijn

de bouwgrens die langs de wegzijde met een regelmatige of nagenoeg regelmatige ligging van de voorgevels van de bestaande bebouwing ligt;

1.71 vloeroppervlakte

de totale oppervlakte van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken;

1.72 vrijstaande woning

een bouwmassa bestaande uit één vrijstaand hoofdgebouw;

1.73 vuurwerkbedrijven

inrichtingen waar professioneel vuurwerk en/of meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk aanwezig is;

1.74 wooneenheid/woning

(een gedeelte van) een gebouw met woonfunctie/een complex van ruimtes, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één individueel huishouden;

1.75 woonhuis

een gebouw, dat één woning omvat, dan wel twee of meer naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 algemeen

bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen als plinten, pilasters, kozijnen, schoorstenen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, dakgoten en overstekende daken tot 0,5 meter uit de gevel en luifels tot 1 meter uit de gevel buiten beschouwing gelaten;

2.2 de afstand tot de (zijdelingse) perceelsgrens

de kortste afstand van enig punt van een gebouw tot de (zijdelingse) perceelsgrens van het bouwperceel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.5 de diepte van een hoofdgebouw

vanaf de aan de straat gelegen bouwgrens tot aan de achtergevel van het hoofdgebouw of vanaf de bestaande voorgevel tot aan de achtergevel van het hoofdgebouw;

2.6 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.7 de hoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw;

2.8 de hoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeiboord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap;

2.9 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de as van de windturbine;

2.10 de inhoud van een bouwwerk

tussen de bovenzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.11 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.12 het bebouwd oppervlak van een bouwperceel

de buitenwerks gemeten oppervlakte van het op een bouwperceel aanwezige c.q. op te richten gebouw of gebouwencomplex, gemeten op een meter boven peil;

2.13 peil

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang direct aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;

b. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de gemiddelde hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;

c. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch met waarden - Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch met waarden - Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden' aangewezen gronden zijn bestemd voor;

a. agrarische bedrijfsvoering;

met daaraan ondergeschikt:

b. hobbymatige agrarische activiteiten;
c. extensief recreatief medegebruik;
d. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
e. voorzieningen ten behoeve van openbaar nut;
f. groenvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

g. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen ten dienste van deze bestemming worden gebouwd.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende regels:

a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals afrasteringen ten behoeve van het agrarisch grondgebruik mogen worden gebouwd met een maximale bouwhoogte van 2 meter;
b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde zoals banken, bewegwijzering, picknicktafels en dergelijke ten behoeve van het recreatief medegebruik mogen worden gebouwd met een maximale bouwhoogte van 2 meter.
c. het bouwen van sleufsilo's is niet toegestaan;

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 7.10 Wro wordt in ieder geval begrepen:

a. het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
b. detailhandel, behoudens detailhandel als ondergeschikte nevenactiviteit in ter plaatse geteelde producten van het agrarisch bedrijf.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

3.4.1 Verlenen van afwijking

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken:

a. het bepaalde in artikel 3.3, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd;

3.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.5.1 Verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Agrarisch met waarden - Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden' bestemde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. voor zover het gronden betreft ter plaatse van de aanduiding "landschapswaarden":
    1. het verwijderen van houtopstanden;
    2. het aanbrengen van ondergrondse leidingen;
b. het aanbrengen van mestplaten, folie- en waterbassins;
c. het aanbrengen van verhardingen, met uitzondering van de aanleg van kavel- en koepaden ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering met een maximale breedte van 3 meter;
d. het aanbrengen van houtopstanden, niet zijnde boomteelt;

De onder a. tot en met d bedoelde werken of werkzaamheden zijn toelaatbaar, indien door die werken en werkzaamheden dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke en natuurwaarden niet onevenredig worden aangetast.

3.5.2 Uitzondering

Het onder 3.5.1 vervatte verbod geldt niet voor de werken of werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning is verleend;
b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. welke betreffen het normale onderhoud en/of beheer.

Artikel 4 Wonen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor (bouwwerken ten behoeve van):

a. woonhuizen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden-beroep;
b. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - rvr", uitsluitend voor een woonhuis, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden-beroep, opgericht middels deelname aan de rood voor rood regeling;
c. ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' ook voor behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden in de vorm van karakteristieke panden welke zijn beschreven in bijlage 2 Karakteristieke erven en panden

met tevens ondergeschikt:

d. tuinen, erven en terreinen;
e. verhardingen;
f. overpaden en inritten ten behoeve van aanliggende bestemmingen;
g. watergangen en waterpartijen;
h. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
i. het op hobbymatige basis houden van dieren;
j. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

k. aan-, uitbouwen en bijgebouwen;
l. bouwwerken , geen gebouwen zijnde.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

4.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. als hoofdgebouw mogen uitsluitend woonhuizen worden gebouwd;
b. een hoofdgebouw mag uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd;
c. per bouwvlak mag maximaal één woning worden gebouwd;
d. de inhoud van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 750 m^3; dan wel de bestaande inhoud indien deze meer bedraagt.
e. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 4,5 meter, dan wel de bestaande goothoogte indien deze meer bedraagt;
f. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 10 meter, dan wel de bestaande bouwhoogte indien deze meer bedraagt;

4.2.3 Bijgebouwen

Binnen deze bestemming mogen bijgebouwen worden gebouwd met inachtneming van de volgende regels:

a. bijgebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. de gezamenlijke oppervlakte aan bijgebouwen bij een hoofdgebouw mag per woning maximaal 100m^2 bedragen dan wel de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwd oppervlak' aangegeven oppervlakte;
c. de goothoogte van een bijgebouw mag niet meer bedragen dan 3 meter;
d. de bouwhoogte van een bijgebouw mag niet meer bedragen dan 5,5 meter;

4.2.4 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de bepaling dat voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen. Indien de bestaande bebouwde oppervlakte en/of de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt die als maximum bebouwde oppervlakte dan wel maximum bouwhoogte.

4.2.5 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, uitgezonderd erf- en terreinafscheidingen, mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd;

b. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 5 meter bedragen, met uitzondering van terrein- en erfafscheidingen die maximaal 1 meter hoog mogen zijn, tenzij de afscheiding achter de voorgevelrooilijn wordt geplaatst. In geval de plaatsing achter de voorgevelrooilijn geschiedt, mag de hoogte niet meer dan 2 meter bedragen;

c. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

4.3 Afwijken van de bouwregels

4.3.1 Verlenen van afwijking voor nutsgebouwen

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 4.2.4 en toestaan dat grotere nutsvoorzieningen worden opgericht, mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:

a. de bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan 25 m^2;

b. de hoogte mag niet meer bedragen dan 5 m;

c. geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

   1. het straat- en bebouwingsbeeld;
   2. de verkeersveiligheid;
   3. de sociale veiligheid;
   4. de milieusituatie;
   5. de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen;

a. het gebruik van de in de bestemming aangegeven gronden en de daarop voorkomende bouwwerken c.q. gebouwen of delen daarvan ten behoeve van een seksinrichting;

b. het gebruik van aan-, uitbouwen en bijgebouwen voor zelfstandige bewoning.

c. het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond.

4.4.2 Aan-huis-verbonden-beroep

Ten aanzien van de uitoefening van een aan-huis-verbonden-beroeps- of bedrijfsactiviteit gelden de volgende voorwaarden:

a. het aan-huis-verbonden-beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend door een bewoner van het hoofdgebouw op hetzelfde bouwperceel;

b. er mag geen hinder worden of kunnen worden toegebracht aan het woonmilieu;

c. er mag niet meer dan 1/3 van de oppervlakte van de woning en de bij deze woning behorende aan-/uitbouwen en bijgebouwen voor de beroepsuitoefening worden gebruikt, met een maximum van 40 m^2;

d. het mogen geen zodanig verkeersaantrekkende activiteiten betreffen, ten gevolge waarvan extra verkeersmaatregelen, waaronder parkeervoorzieningen, noodzakelijk worden.

4.5 Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk

a. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning gebouwen of delen daarvan te slopen, ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek'.

b. Het onder a. vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:

1. het normale onderhoud betreffen;
2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan.

c. De onder a. genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien de karakteristieke hoofdvorm niet langer aanwezig is en niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het pand kan worden hersteld, de karakteristieke hoofdvorm in redelijkheid niet is te handhaven en/of het delen van het pand betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek zijn aan te merken en door sloop daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm veroorzaken.

Artikel 5 Waarde - Archeologie hoog

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie hoog' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 5.2.2.

5.2.2 Bouwwerken ten behoeve van andere bestemmingen

Bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangegeven bestemmingen, zijn op de in 5.1 bedoelde gronden slechts toelaatbaar, indien het betreft:

a. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte voor zover gelegen op of onder peil niet wordt uitgebreid;

b. een bouwwerk zonder graafwerkzaamheden dieper dan 40 cm en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst;

c. een bouwwerk met een oppervlakte tot ten hoogste 2500 m².

5.3 Afwijken van de bouwregels

5.3.1 Afwijking

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 5.2.1 met inachtneming van de voor deze gronden geldende overige bouwregels, mits wordt voldaan aan één van de volgende voorwaarden:

a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;

b. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat archeologische waarden op de betrokken locatie niet aanwezig zijn.

c. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de afwijking regels te verbinden gericht op:

   1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
   2. het doen van opgravingen;
   3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

5.3.2 Advies archeologisch deskundige

Alvorens toepassing wordt gegeven aan artikel 5.3.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden aan het archeologisch onderzoek.

5.4 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de in de bestemming aangegeven gronden en de daarop voorkomende bouwwerken c.q. gebouwen of delen daarvan ten behoeve van ...

5.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde in artikel 5.4 ten behoeve van het toestaan van de opslag van goederen, mits op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.

5.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.6.1 Verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Waarde - Archeologie hoog' bestemde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven of verruimen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage;

b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;

c. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;

d. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

e. het slopen en verwijderen van fundamenten.

De onder a. tot en met e. bedoelde werken of werkzaamheden zijn slechts toelaatbaar, indien mede op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.

5.6.2 Uitzondering

Het onder 5.6.1 vervatte verbod geldt niet:

a. indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn;

b. indien de in 5.6.1 genoemde werken een oppervlakte hebben tot ten hoogste 2500 m^2;

c. voor werken of werkzaamheden, die:

   1. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning;
   2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
   3. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
   4. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

5.6.3 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel 5.6.1 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

5.7 Wijzigingsbevoegdheid

5.7.1 Wijziging dubbelbestemming

Burgemeester en wethouders kunnen met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen door de dubbelbestemming Waarde - Archeologie hoog geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat:

- op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
- de wel aanwezige archeologische waarden in voldoende mate zijn veilig gesteld.

5.7.2 Procedure wijziging

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging als bedoeld in artikel 5.7.1 is de procedure van toepassing zoals vermeld in artikel 12.1 van het plan.

Artikel 6 Waarde - Archeologie middel

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie middel' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 6.2.2.

6.2.2 Bouwwerken ten behoeve van andere bestemmingen

Bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangegeven bestemmingen zijn op de in 6.1 bedoelde gronden slechts toelaatbaar, indien het een bouwwerk betreft:

a. waarbij de oppervlakte van het bouwwerk niet meer dan 5000 m² bedraagt.

6.3 Afwijken van de bouwregels

6.3.1 Afwijking

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 6.2.1 met inachtneming van de voor deze gronden geldende overige bouwregels, mits wordt voldaan aan één van de volgende voorwaarden:

a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;

b. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat archeologische waarden op de betrokken locatie niet aanwezig zijn.

c. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de afwijking regels te verbinden gericht op:
    1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. het doen van opgravingen;
    3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

6.3.2 Advies archeologisch deskundige

Alvorens toepassing wordt gegeven aan artikel 6.3.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden aan het archeologisch onderzoek.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.4.1 Verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Waarde - Archeologie middel' bestemde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven of verruimen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage;

b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;

c. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;

d. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

e. het slopen en verwijderen van fundamenten.

De onder a. tot en met e. bedoelde werken of werkzaamheden zijn slechts toelaatbaar, indien mede op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig

worden of kunnen worden geschaad.

6.4.2 Uitzondering

Het onder 6.4.1 vervatte verbod geldt niet:

a. indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn;
b. indien de in 6.4.1 genoemde werken een oppervlakte hebben tot ten hoogste 5000 m^2;
c. voor werken of werkzaamheden, die:
    1. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning;
    2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
    3. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
    4. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

6.4.3 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel 6.4.1 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

6.5 Wijzigingsbevoegdheid

6.5.1 Wijziging dubbelbestemming

Burgemeester en wethouders kunnen met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen door de dubbelbestemming Waarde - Archeologie middel geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat:

- op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
- de wel aanwezige archeologische waarden in voldoende mate zijn veilig gesteld.

6.5.2 Procedure wijziging

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging als bedoeld in artikel 6.5.1 is de procedure van toepassing 12.1 zoals vermeld in artikel van het plan.

Artikel 7 Waarde - Cultuurhistorisch pad

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Cultuurhistorisch pad' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van de cultuurhistorische paden.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd.

7.3 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de in de bestemming aangegeven gronden ten behoeve van opslag van goederen.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Waarde - Cultuurhistorisch pad' bestemde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het verleggen van het pad;

b. het aanbrengen van verhardingen;

c. het verlagen, afgraven, ophogen of egaliseren;

De onder a. tot en met c. bedoelde werken of werkzaamheden zijn toelaatbaar, indien door die werken en werkzaamheden dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke en natuurwaarden niet onevenredig worden aangetast.

7.4.2 Uitzondering

Het onder 7.4.1 vervatte verbod geldt nietvoor de werken of werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan een aanlegvergunning is verleend;

b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;

c. welke betreffen het normale onderhoud en/of beheer.

7.4.3 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel 7.4.1 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

9.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen; het gebruiken, te doen of laten gebruiken van bebouwde en onbebouwde gronden ten behoeve van:

a. Het al dan niet ten verkoop opslaan van gebruikte, dan wel geheel of ten dele uit gebruikte onderdelen samengestelde motorrijtuigen of aanhangwagens, welke bruikbaar en niet aan hun bestemming onttrokken zijn, behoudens voor zover zulks passend is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;

b. Opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voorwerpen en materialen, behoudens voor zover zulks passend is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;

c. Opslag, herverpakking en/of verkoop van zowel consumentenvuurwerk alsook professioneel;

d. Een seksinrichting, escortbedrijf en raam- en straatprostitutie.

Artikel 10 Algemene aanduidingsregels

10.1 overige zone - zoutwinning

10.1.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - zoutwinning' geldt dat die gronden, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), tevens bestemd zijn voor de winning van steenzout en andere daarmee samenhangende delfstoffen.

10.1.2 Bouwregels

Toegestaan is het bouwen van boortorentjes en/of zouthuisjes, waarbij aan het volgende dient te worden voldaan:

a. de bebouwde oppervlakte per bouwwerk mag niet meer bedragen dan 20 m^2;

b. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 5 meter.

10.1.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde in artikel 10.1.2 teneinde het bouwen van overige gebouwen of bouwwerken, geen gebouw zijnde (bv. pompstations en dergelijke) toe te staan.

Artikel 11 Algemene wijzigingsregels

11.1 Algemene wijzigingsbevoegheid

Burgemeester en wethouders kunnen krachtens het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen ten aanzien van;

a. het aanbrengen van wijzigingen in de plaats, richting en/of afmetingen van bestemmingsgrenzen en bouwgrenzen ten behoeve van de praktische uitvoering van het plan met dien verstande dat de afwijking ten hoogste 5 m^1 mag bedragen, mits het wijzigingen betreft waarbij geen belangen van derden worden geschaad, dan wel ter correctie van afwijkingen of onnauwkeurigheden op de verbeelding;

b. het aanpassen van opgenomen bepalingen in de voorafgaande artikelen, waarbij verwezen wordt naar bepalingen in wettelijke regelingen, indien deze wettelijke regelingen na het tijdstip van de tervisielegging van het ontwerp van het plan, worden gewijzigd.

11.2 Procedure

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van het plan als bedoeld in artikel 11.1 is het bepaalde in artikel 12.1 van toepassing.

Artikel 12 Algemene procedureregels

12.1 Wijziging

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van het plan is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, met dien verstande dat burgemeester en wethouders binnen acht weken na afloop van de termijn van terinzagelegging omtrent de uitwerking of wijziging besluiten.

Artikel 13 Overige regels

13.1 Parkeren, laden en lossen

a. Bij de uitoefening van de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's conform de normering uit de "nota autoparkeren" vastgesteld op 17 december 2008, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht in, op of onder het gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort en dat indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, rekening wordt gehouden met de wijziging;

b. Bij de uitoefening van de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen, welke aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen, moet, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in of onder dat gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort;

c. burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a en b:

   1. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit, of;
   2. voor zover op andere wijze in de nodige parkeer- of stallingruimte, dan wel laad- of losruimte wordt voorzien.

d. een omgevingsvergunning als bedoeld onder c wordt niet verleend indien dat tot gevolg zou hebben dat het woon- en leefklimaat in de directe omgeving onevenredig wordt aangetast.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 14 Overgangsrecht

14.1 Overgangsrecht bouwwerken

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;

b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

14.2 Afwijking

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 14.1 met maximaal 10%.

14.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 14.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

14.4 Overgangsrecht gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

14.5 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 14.4, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

14.6 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 14.4, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

14.7 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Lid 14.4 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 15 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31.

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Criteria Rood voor Rood

BIJLAGE 5

Criteria

Rood voor Rood

AANLEIDING

De reconstructie gaat over de herinrichting van het platteland. Het gaat om nieuwe kansen voor landbouw, natuur, water, milieu en de economische en sociale vitaliteit.
De directe aanleiding van de reconstructie was de varkenspest in 1997. Er moest iets gebeuren om herhaling te voorkomen, er moest een oplossing gezocht worden voor de problemen in de intensieve veehouderij (varkens en kippen). Tegelijk wilde de overheid ook de leefbaarheid van het platteland verbeteren.

Kern van de Problematiek is dat landbouw, wonen, werken, mobiliteit, recreatie en natuur en landschap elkaar te vaak in de weg zitten. Het gevolg is dat de economische functies in het landelijk gebied beperkt worden in hun ontwikkelingsmogelijkheden met alle nadelige gevolgen van dien voor de sociaal economische vitaliteit en de leefbaarheid van het gebied. Aan de andere kant hebben ook natuur, water en landschap vaak te lijden van de grote verwevenheid van functies, ook al zijn er de afgelopen jaren flink verbeteringen geboekt.

Om deze problematiek aan te pakken is het Reconstructieplan Salland Twente gemaakt. Dit plan is in december 2004 vastgesteld. Het reconstructieplan geeft de landbouw een nieuwe structuur en richt het landelijk gebied opnieuw in.
Voor de ontwikkeling voor intensieve veehouderijen zijn in het reconstructieplan drie zones vastgesteld: verwevingsgebied, landbouwontwikkelingsgebied en extensiveringsgebied. De provincie wil op den duur de intensieve veehouderij scheiden van recreatie, wonen, natuur en landschap. Het buitengebied van Hengelo is volgens de reconstructiezonering ingedeeld in een verwevings- en extensiveringsgebied. Een verwevingsgebied is gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur. In verwevingsgebieden blijven de huidige mogelijkheden voor intensieve veehouderijen in belangrijke mate bestaan. In het extensiveringsgebied krijgen natuur en recreatie voorrang. Voor intensieve veehouderij zijn hier geen ontwikkelingsmogelijkheden. In de extensieve gebieden wordt de intensieve veehouderij op lange termijn juist afgebouwd.
Het is de bedoeling om hier een aantal bedrijven te verplaatsen of te laten omschakelen naar andere vormen van landbouw. De vrijkomende ontsierende stallen kunnen gesloopt of hergebruikt worden.

Het reconctructieplan heeft geleid tot enkele partiele herzieningen van het Streekplan 2000+, waaronder **Rood voor Rood (met gesloten beurs) en Nieuwe landgoederen**
Het uitvoeringskader VAB vernieuwen Gedeputeerde Staten van Overijssel haar beleid voor hergebruik van Vrijkomende en vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen. Het uitvoeringskader heeft de status van een beleidsregel zoals bedoeld in de Algemene Wet Bestuursrechts. Een streekplanwijziging is niet nodig. In het streekplan Overijssel 2000+ is opgenomen dat voor een vervolgfunctie van Vrijkomende en vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen gezocht zal worden naar oplossingen op maat.

In de genoemde herzieningen is het inhoudelijk kader met de daarbij behorende criteria aangegeven. Deze criteria kunnen in grote lijnen dienen als toetsingskader. De gemeente dient aanvullend beleid te ontwikkelen op deze herzieningen en beleidsregels.

1. **De Rood voor Rood regeling** heeft tot **doel de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied te verbeteren**.

2. **De herziening Nieuwe landgoederen** heeft tot **doel meer ruimte te bieden voor de ontwikkeling van nieuwe landgoederen**.

3. **Vrijkomende en vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen (VAB)** heeft tot doel **het realiseren van nieuwe economische dragers voor het landelijke gebied** of wel **het benutten van de resterende economische waarde van vrijkomende of vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen.**

1. Rood voor Rood (met gesloten beurs)

Hoofddoel:

Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. De realisatie van dit doel wordt nagestreefd door de sloop van landschapsontsierende bebouwing en door overige verbeteringen van de ruimtelijke kwaliteit. Om de genoemde doelstelling te bereiken zullen op planologisch verantwoorde locaties een of meer bouwkavels voor een woning toegekend worden, terwijl de deelnemer aan de Rood voor Rood regeling (mgb) uit de getaxeerde waarde daarvan het slopen van de bedrijfsgebouwen en de bijdrage voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit moet bekostigen. De deelnemer mag (een deel van) de gecorrigeerde vervangingswaarde behouden.

Bij overige verbeteringen gaat het om aantoonbare verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door bijvoorbeeld verbetering van de beeldkwaliteit, de landschappelijke kwaliteit, verbetering cultuurhistorische waardevolle bebouwing of elementen en de realisatie van nieuw groen. De verbeteringen moeten op de locatie zelf of elders plaats vinden.

De hieronder aangegeven provinciale criteria die zijn opgenomen in het Uitvoeringskader Rood voor Rood met gesloten beurs zijn hard. De provincie hecht eraan dat wij deze criteria overnemen in ons beleid. Deze provinciale criteria maken deel uit van het gemeentelijk beleid. Bij het Uitwerkingskader van de provinciale criteria is aangegeven dat een aantal criteria verder door ons uitgewerkt kan worden dan wel een nadere invulling behoeft. Hiertoe zijn door de provincie diverse handreikingen opgenomen in het Uitvoeringskader RvR (mgb). De nadere uitwerking en invulling van de provinciale criteria heeft geleid tot een aanvullend gemeentelijk beleid op de al vaststaande provinciale criteria.

PROVINCIALE CRITERIA ROOD VOOR ROOD (mgb)

Algemeen

- ***Hoofddoel*** van de Rood voor Rood regeling is het ***verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit***. Bij een aanvraag wordt getoetst of deze is gericht op het bereiken van het hoofddoel.
- Ter realisatie van het hoofddoel dient ***landschapsontsierende*** bebouwing te worden gesloopt.
- De ruimtelijke kwaliteit dient verbeterd te worden.

Relatie sloop en bouwkavel / (bedrijfs)woning

- Ter compensatie van de sloop van minimaal 850 m^2 landschapsontsierende bedrijfsgebouwen kunnen onder voorwaarden één of meer bouwkavels voor een woning worden toegekend. De compensatie woningen moeten op planologisch verantwoorde locaties worden gerealiseerd;
- Bij het slopen van een veelvoud van 850 m^2 bedrijfsgebouwen kan, uitsluitend wanneer dit voor de financiering van de sloopkosten noodzakelijk is, een extra bouwkavel voor een woning worden toegekend;
- Uit de waarde van de bouwkavel voor een woning dient de deelnemer de sloopkosten en de bijdrage voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit te bekostigen, terwijl de deelnemer 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde van de te slopen bedrijfsgebouwen mag behouden;
- De eventuele waardevermeerdering van de (bestaande) (bedrijfs-)woning, als gevolg van de sloop, komt ten bate van de deelnemer aan rood voor rood (mgb);
- Bij de bepaling van de gecorrigeerde vervangingswaarde wordt rekening gehouden met de technische veroudering op grond van de verwachte levensduur van de gebouwen en de residuwaarde aan het eind van de levensduur (Wet waardering onroerende zaken, artikel 17 lid 3). De berekeningsmethode is die van de Dienst Landelijk Gebied;

- In de overweging van de factor 30% is rekening gehouden met het feit dat de regeling niet concurrerend en marktverstorend moet werken naar andere agrariërs/partijen die bedrijfslocaties willen aankopen en met het feit dat de Rood voor Rood regeling geen saneringsregeling is;
- Voor de bepaling van de sloopkosten geldt ook de landelijke systematiek. Er geldt een standaardbedrag van 25 euro/per m^2. De sloop wordt in eigen beheer van de ondernemer uitgevoerd;
- De inhoudsmaat van de (compensatie)woning op de bouwkavel mag niet meer dan 750 m^3 bedragen (exclusief erfbebouwing/bijgebouwen met een maximum van 75 m^2). Indien de woning binnen de begrenzing van stads- en of dorpsgebied wordt gebouwd geldt geen inhoudsbeperking;
- Op een bouwkavel voor een woning mag één woning worden gerealiseerd. Hierop zijn twee uitzonderingen mogelijk. Ten eerste bij afspraken voor een integraal plan voor een landgoed, waarbinnen het volume van 750 m^3 meer woningen (twee of zelfs drie) worden gerealiseerd die ten goede komen aan de kwaliteit van het landgoed. Ten tweede bij afspraken in het kader van een gemeentelijk plan waarbij woningen voor senioren en/of starters ontwikkeld worden;
- De omvang (m^2) van de (compensatie) bouwkavel wordt in overleg tussen de deelnemer en gemeente vastgelegd;
- Het grootste deel van de oorspronkelijke bouwkavel blijft een agrarische bestemming zonder bouwmogelijkheden behouden dan wel een passende bestemming die samenhangt met de landschappelijke inpassing, zoals "natuur" en "bos";
- In gemeentelijke beleidskaders zal aangegeven worden hoe de begrippen ruimtelijke kwaliteit, landschapsontsierend, karakteristieke en/of beeldbepalende gebouwen omschreven worden en hoe daarmee moet worden omgegaan.

Situering bouwkavel en gebiedsdifferentiatie

- Gemeenten dienen aan te geven in welke delen van het buitengebied bouw op de kavel mogelijk is en waar niet. Ook zullen zij in geval van compensatie elders aangeven waar dat het beste kan plaatsvinden. Gemeenten dienen in hun beleidskader in te gaan op zonering/ gebiedsdifferentiatie;
- Toekenning van een bouwkavel voor een woning ter plekke is mogelijk, indien geen bijzondere waarden aanwezig zijn en er geen aantasting plaatsvindt van bijzondere waarden die in het gebied of op het perceel aanwezig zijn. Het kan gaan om landschappelijke waarden, natuurwaarden en cultuurhistorische waarden;
- De bouwkavel voor een woning mag geen onevenredige aantasting van agrarische en andere belangen in de omgeving veroorzaken;
- De situering van een bouwkavel voor een woning elders dient geconcentreerd te worden in of aansluitend aan een kern of buurtschap, waarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij bestaande en eventueel aangewezen bebouwing (zoals woonkernen, buurtschappen en bebouwingsclusters). Bij uitzondering kan, indien de landschappelijke kwaliteit aantoonbaar wordt vergroot, de toekenning van een bouwkavel voor een woning ook plaatsvinden aansluitend op bestaande agrarische bebouwingsclusters;
- Bij toekenning van een bouwkavel zal expliciet rekening worden gehouden met andere (wettelijke) kaders, zoals Waterbeheer 21^{e} eeuw, beleidslijn Ruimte voor de rivier, de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet.

Tegenprestatie / compensatie

- Gemeenten dienen in haar beleid nadere criteria op te nemen voor gewenste beeldkwaliteit en de toetsing van de ruimtelijke kwaliteitswinst;
- De verbetering van de ruimtelijke kwaliteit ter plekke moet blijken uit een aanzienlijke reductie van het bouwoppervlak en volume en uit een goede landschappelijke en architectonische inpassing. Bij een goede landschappelijke en architectonisch inpassing spelen aspecten als zichtlijnen, ritme van bestaande bebouwing en afstand tot de weg, cultuurhistorie, erfinrichting etc. een rol;
- De waarde van de (compensatie)bouwkavel(s) zal groter zijn dan de hoogte van de sloopkosten plus 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde. Die meerwaarde moet aantoonbaar worden ingezet voor bijvoorbeeld verbetering van de beeldkwaliteit, landschappelijke inpassing en realisatie van nieuw groen. Met andere woorden, extra voor investeringen in ruimtelijke kwaliteit.

Afbakening

- De Rood voor Rood regeling geldt voor het gehele buitengebied van Overijssel;
- De regeling geldt voor al gestopte of stoppende agrarische bedrijven;
- De regeling geldt in principe ook voor solitaire niet-agrarische gebouwen in het buitengebied;
- De regeling geldt voor gebouwen die zijn opgericht voor de peildatum van 1 januari 2004;
- De regeling houdt geen rekening met de (eerdere) economische terugverdienmogelijkheid van stoppend activiteit;
- De regeling houdt geen rekening met verrekening met de fiscus naar aanleiding van de bedrijfsbeëindiging;
- De regeling geldt niet wanneer voor dezelfde gebouwen al eerder een beroep is gedaan op een vergelijkbaar instrument. Al (eerder) gesloopte bebouwing komt niet alsnog in aanmerking voor compensatie;
- De regeling geldt niet voor de sloop van karakteristieke en cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Deze bouwwerken kunnen een nieuwe invulling krijgen conform het provinciaal Streekplan. Het provinciaal beleid is erop gericht om bouwwerken met belangrijke cultuurhistorische waarden te beschermen. Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten dienen in ieder geval beschermd te worden. Ook beeldbepalende bebouwing komt veelal niet in aanmerking voor sloop;
- De regeling geldt niet voor bedrijfsgebouwen die zijn gevestigd op kleine bedrijventerreinen buiten het stads- en dorpsgebied. De bedrijven dienen gelegen te zijn in het buitengebied;
- De regeling gaat uit van sloop van het gehele complex met voormalige agrarische gebouwen, inclusief erfverhardingen, mestplaten, kassen voor hobby en nevenactiviteiten, sleufsilo's.
  Een forse verbetering van de ruimtelijke kwaliteit kan veelal slechts worden bereikt als het gehele voormalige agrarische gebouwencomplex (met uitzondering van de voormalige bedrijfswoning) wordt gesloopt. Daaronder vallen ook bouwwerken geen gebouw zijnde zoals erfverhardingen, mestplaten, kassen voor hobby en nevenactiviteiten en sleufsilo's, maar deze tellen niet mee bij de berekening van de sloopoppervlakte. Torensilo's tellen wel mee; Er zijn situaties denkbaar waarbij de ruimtelijke kwaliteit en de leefbaarheid van het landelijk gebied juist gediend zijn door het toch instandhouden van een deel van de bedrijfsgebouwen (karakteristieke gebouwen, nieuwe functie voor een deel van de gebouwen etc.);
- De regeling geldt ook voor grootschalige kassen waarin een hoofdactiviteit plaatsvindt/vond. Daarbij geldt als vertrekpunt dat 4500 m2 sloop één bouwkavel voor een woning oplevert. Voorts gelden de overige bepalingen van dit uitvoeringskader;
- De regeling geldt ook wanneer er binnen het reconstructiegebied sprake is van een gemengd bedrijf in het extensiveringsgebied, waarbij het onderdeel intensieve veehouderij wordt beëindigd;
- De regeling geldt in situaties waarbij er verplaatsing van een (gemengd) bedrijf met intensieve veehouderij aan de orde is, met uitzondering van dergelijke situaties in het landbouwontwikkelingsgebied, waarvoor de provinciale Verplaatsingsregeling Intensieve Veehouderij (VIV) niet van toepassing is en waar een ruimtelijk probleem opgelost kan worden. Daarbij mag er maximaal één extra bouwkavel toegekend worden ten opzichte van de bouwkavel (of bouwkavels) die nodig is/zijn voor bekostiging van de sloopkosten. Uit de waarde van de eerste bouwkavel (of zoveel meer als voor sloop nodig zijn) dekt de deelnemer de sloopkosten af, terwijl de deelnemer (een deel van) de gecorrigeerde vervangingswaarde voor de bedrijfsgebouwen én de waarde voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit voor de verplaatsing mag inzetten. De waarde van de genoemde extra bouwkavel mag aanvullend, voor zover nodig, ook voor verplaatsingskosten ingezet worden. Daarbij mag de totale bijdrage aan de deelnemer het maximum dat volgens de provinciale VIV mogelijk zou zijn geweest, niet overschrijden. Een eventuele restwaarde uit die extra bouwkavel dient voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
- Situaties waarbij met Rood voor Rood mgb een maatwerkoplossing voor een ruimtelijk probleem geboden kan worden, doen zich bijvoorbeeld voor:
  - in een extensiveringsgebied wanneer een (gemengd) veehouderijbedrijf naar een landbouwontwikkelingsgebied of een sterlocatie wil verplaatsen en een omvang heeft van meer dan 70 nge (Nederlandse grootte eenheid) totaal, maar waarvan minder dan 40 nge intensieve veehouderij bedraagt (en daarom buiten de toepassing van de provinciale VIV valt);
  - in een verwevingsgebied binnen een 250 meter Wav-zone (Wet ammoniak en veehouderij) waarbij een (gemengd) veehouderijbedrijf naar een landbouwontwikkelingsgebied of naar een sterlocatie wil verplaatsen;
  - bij een planmatige aanpak van een stankknelpunt bij lintbebouwing binnen of buiten het reconstructiegebied.

Procedureel kader

- Bij totale bedrijfsbeëindiging moet in het bestemmingsplan geregeld worden dat, uitgezonderd de woning op de (compensatie)bouwkavel, er geen nieuwe bebouwing wordt opgericht. De herziening van het bestemmingsplan dient binnen een jaar, nadat positief is besloten op een aanvraag om gebruik te mogen maken van de Rood voor Rood regeling (mgb), ter visie te liggen;
- Voor het vrijkomende bouwblok van voormalige bedrijfsgebouwen dient een passende herbestemming in het bestemmingsplan plaats te vinden. Voorkomen moet worden dat opnieuw bebouwing kan worden opgericht voor bedrijfsfuncties;
- Bij een gemengd bedrijf waarbij sprake is van beëindiging van het onderdeel intensieve veehouderij, moet worden uitgesloten dat er op de bouwkavel nieuwvestiging dan wel omschakeling naar intensieve veehouderij, al dan niet in nieuwe of bestaande gebouwen plaatsvindt;
- Door gemeenten zal erop moeten worden toegezien dat de gebouwen daadwerkelijk gesloopt worden. Pas nadat de sloop verantwoord heeft plaatsgevonden en bindende afspraken zijn gemaakt over de landschappelijke inpassing en eventuele realisatie van nieuw groen, kan met de bestemmingswijziging en woningbouw op de bouwkavel worden begonnen. Waarborging van de sloop kan langs publiekrechtelijke dan wel privaatrechtelijke weg plaatsvinden;
- Gemeenten leggen het gemeentelijk beleidskader aan de provincie voor goedkeuring voor.;
- De deelnemer moet een plan indienen bij de gemeente waar de compensatie (bouwkavel(s)) toegekend zullen worden. In situaties waarbij in een andere gemeente gesloopt wordt, zal de eerste gemeente voor afstemming zorgen;
- Dit plan moet in ieder geval ingaan op:
  - Aantal, ligging en oppervlakte van de te slopen bedrijfsgebouwen;
  - De omvang van de sloopkosten, de berekening van 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde en de bijdrage ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit;
  - De aanwending van de bijdrage voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit (landschappelijke inpassing, realisatie nieuw groen, beeldkwaliteit, eventuele bedrijfsverplaatsingskosten, landschap, natuur, vermindering milieulast, mogelijkheden voor ontwikkeling van andere functies etc);
- De milieuvergunning moet in overeenstemming met de nieuwe situatie worden gebracht c.q. worden ingetrokken;
- In het gemeentelijke beleidskader Rood voor Rood (mgb) dient ingegaan te worden op de relatie met het gemeentelijk woonplan. Ook is het van belang dat er bij het opstellen van toekomstige gemeentelijke woonplannen wordt ingegaan op Rood voor Rood (mgb).

Uitvoering en financiën

- In onderling overleg tussen deelnemer en gemeente worden afspraken gemaakt over de inzet van de bijdrage voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Die vindt in principe op de locatie plaats. Inzet kan ook elders. Dat kan eventueel via een gemeentelijk reconstructie- of plattelandsfonds waar de bijdrage geheel of gedeeltelijk in gestort wordt. Dit reconstructie- of plattelandsfonds kan binnen het reconstructiegebied bijdragen aan het realiseren van de reconstructiedoelen. De gemeenten kunnen overwegen uit dit fonds sloopkosten voor VAB's te bekostigen, bijvoorbeeld in die gevallen waar de deelnemer geen behoefte heeft aan een compenserende bouwkavel voor een woning;
- De deelnemer moet bij een aanvraag richting de gemeente aangeven wat de voorgestelde grootte en getaxeerde waarde van de betreffende kavel(s) is. Bij de toetsing van de aanvraag beoordeelt de gemeente of de voorgestelde bouwkavel voor een woning (ligging, omvang, waarde) realistisch en gewenst is. Bij twijfel over de getaxeerde waarde in de aanvraag laat de gemeente een eigen taxatie uitvoeren.

AANVULLEND GEMEENTELIJK BELEID

ROOD VOOR ROOD (mgb)

gemeente Hengelo

AANVULLEND GEMEENTELIJK BELEID ROOD VOOR ROOD (mgb)

Het gemeentelijk beleid sluit qua systematiek zoveel mogelijk aan bij de provinciale criteria.

Uitgangspunt en voorwaarde voor rood voor rood is het verbeteren van de *ruimtelijke kwaliteit* van het landelijk gebied door sloop van *landschapsontsierende bebouwing*. Wanneer is echter sprake van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en wanneer is sprake van landschapsontsierende bebouwing?

De ***ruimtelijke kwaliteit*** van het landelijk gebied van Hengelo wordt onder andere bepaald door:

- de variëteit van het landschap;
- aanwezigheid van essen (reliëf), bosschages, bosclusters;
- samenhang en verweving tussen agrarische bebouwing, erf en landschap
- samenhang tussen bebouwing onderling in de vorm van ensembles;
- samenhang tussen de agrarische bebouwing (erfbebouwing);
- cultuurhistorische kwaliteit van de bebouwing;
- cultuurhistorische waarde van het (coulissen)landschap;
- aanwezige waterlopen;
- beeldkwaliteit bebouwing;
- landelijke invulling van het gebied;
- diversiteit van beplanting in het gebied;

De ruimtelijke kwaliteit is dus afhankelijk van een scala van aspecten.

De ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied in Hengelo komt met name voor in de gebieden Oele, Beckum, Landgoed Twickel, Woolde, Driene en Twekkelo. In sommige delen is de ruimtelijke kwaliteit goed terwijl op andere plekken versterking van de ruimtelijke kwaliteit nodig is. Hierboven is aangegeven welke aspecten onder meer de ruimtelijke kwaliteit van een gebied bepalen.

Het landelijk gebied van Hengelo maakt grotendeels onderdeel uit van het bestemmingsplan Buitengebied 2000. Dat bestemmingsplan en het daarbijbehorende Beeldkwaliteitplan Buitengebied zijn onder meer gericht op het instandhouden van de huidige goede ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit in het gebied die met name voortkomt uit de bestaande ensembles in combinatie met de variatie van het gebied. Met name wat recentere bedrijfsbebouwing heeft in een aantal gevallen een negatieve invloed op de ruimtelijke kwaliteit. De gebieden Dalmeden/Schalmeden en Driene kennen weinig (tot geen) karakteristieke ensembles, wel een grote variatie aan landgoedachtige invullingen, voormalige boerderijen en recente bedrijfsmatige invullingen. Van het gebied Dalmeden/Schalmeden zal het gedeelte Dalmeden ontwikkeld worden als woonlocatie. De in het gebied aanwezige bebouwing zal waar mogelijk worden ingepast in dat plan.

Bij de indiening van een compensatieplan dient de deelnemer, voorzover van toepassing op de compensatiekavel, rekening te houden met genoemde aspecten. Per geval kunnen ook ruimtelijke kwaliteiten aanwezig zijn die hierboven niet genoemd zijn. Uiteraard dient hier rekening mee gehouden te worden. In de toelichting bij het plan moet worden ingegaan op de ruimtelijke kwaliteiten die op en rondom het compensatieperceel aanwezig zijn en op welke wijze het compensatieplan een toevoeging is van de ruimtelijke kwaliteit. Hiervoor dient een beschrijving met bijbehorende schets/situatietekening te worden gemaakt. Ook dient inzichtelijk gemaakt te worden dat aanwezige ruimtelijke kwaliteiten niet worden aangetast.

Wanneer is er sprake van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit?
Om te beoordelen of er sprake is van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit zal een plan ondermeer worden beoordeeld op de volgende aspecten:

- De ligging van de compensatiekavel en de situering van de woning daarbinnen;

- Er moet inzichtelijk gemaakt worden wat het effect van het plan is op de aanwezige ruimtelijke kwaliteit. De aanwezige ruimtelijke kwaliteit mag niet worden aangetast.

  Zo wordt bijvoorbeeld de bouw van een compensatiewoning op een es of na kap van een waardevol landschapselement gezien als aantasting van de ruimtelijke kwaliteit.

Een geringe aantasting van de ruimtelijke kwaliteit kan acceptabel zijn indien daar een overcompensatie aan nieuwe ruimtelijke kwaliteit tegenover staat. Uitgangspunt is verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;

- Er moet sprake zijn van een behoorlijke reductie van landschapsontsierende bebouwing. In principe moet alle voormalige bedrijfsbebouwing (naast bedrijfsgebouwen ook alle overige bebouwing zoals erfverhardingen, mestplaten, kassen, sleufsilo's etc) gesloopt worden;

- Er kan maar éénmaal aan de regeling deelgenomen worden. Het is niet mogelijk één locatie in te zetten voor twee aanvragen. Clusteren is wel mogelijk. Clusteren wil zeggen dat twee of meer percelen deel uitmaken van één aanvraag. Alle landschapsontsierende bebouwing moet op de deelnemende percelen worden afgebroken;

- Er moet sprake zijn van een goede landschappelijke inpassing. Bij landschappelijke inpassing moet minimaal, voor zover relevant, rekening gehouden worden met de Ecologische HoofdStructuur, ecologische verbindingzones, bosgebieden, houtwallen, beheersgebieden etc. Het plan mag op geen enkele wijze afbreuk doen aan genoemde zaken/waarden, maar moet deze, voorzover aanwezig, versterken/verbeteren. Per locatie zal, vooraf, door de gemeente en/of een landschapsconsulent en/of ervenconsulent worden aangegeven waaraan de ruimtelijke kwaliteit dient te voldoen. De deelnemer dient met inachtneming van de gestelde voorwaarden een landschapsplan te laten opstellen;

- Er moet sprake zijn van een goede architectonische inpassing. Hierbij spelen zaken als zichtlijnen, ritme van bestaande bebouwing, afstand tot de weg, cultuurhistorie, erfinrichting, groene inpassing etc. een rol;

- Ook cultuurhistorische, karakteristieke en beeldbepalende bebouwing/elementen speelt/spelen een rol bij het bepalen van de ruimtelijke kwaliteit. Ook het restaureren, renoveren etc. van dergelijke bebouwing/elementen kan een bijdrage leveren aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Indien een deelnemer de bijdrage geheel of gedeeltelijk wil inzetten voor restauratie, renovatie etc. van genoemde objecten dient dit in het compensatieplan te worden aangegeven. Echter de bijdrage mag niet worden ingezet voor achterstallig onderhoud, private investeringen binnen in het gebouw etc. Uit het plan moet duidelijk blijken dat de restauratie/renovatie een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit tot gevolg heeft. De bijdrage mag niet worden ingezet voor restauratie/renovatie van een cultuurhistorisch gebouw dat wordt aangemerkt als hoofdgebouw;

- Sloop van landschapsontsierende bebouwing buiten het bouwperceel, dus elders in het agrarisch-/buitengebied gelegen bebouwing, wordt door de gemeente gestimuleerd;

- Het plan moet aangeven hoe de bijdrage voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit wordt gebruikt. Er moet dus aangeven worden waarin wordt geïnvesteerd en voor hoeveel. (Bijv: € 5.000,- aanleg landschapselement bestaande uit ……., € 7.500,- voor opknappen bakhuisje, € 8.000,- voor natuurlijk inrichten beek en € 10.000,- voor het reconstructie-/ plattelandsfonds. De bedragen moeten indien mogelijk gebaseerd zijn op een offerte.

Beeldkwaliteit
De beoordeling van de beeldkwaliteit hangt voor een groot deel samen met de ruimtelijke kwaliteit. Deze toetsing zal dus in samenhang gebeuren. Voor de beeldkwaliteit zal hiervoor ook toetsing plaatsvinden aan het beeldkwaliteitplan.

Landschapsontsierend
Als uitgangspunt geldt dat alle niet als karakteristiek, beeldbepalend of cultuurhistorisch aangemerkte bebouwing geacht wordt landschapsontsierend te zijn.

In eerste instantie gaan we uit van volledige sloop van alle (landschapsontsierende) bedrijfsbebouwing. In sommige gevallen kan het voorkomen dat instandhouding van een landschapsontsierend bouwwerk wenselijk is. De beantwoording van de vraag of instandhouding van een landschapsontsierend gebouw wenselijk is, zal onder meer afhangen van de toetsing aan de volgende punten:

- Maakt het gebouw deel uit van een samenhangend ensemble;
- Is behoud van het gebouw een toegevoegde waarde voor het behoud van ensembles, karakteristieke- , beeldbepalende- of monumentale panden;
- Wat is de toegevoegde waarde van het gebouw voor het behoud van de landschappelijke variëteit;
- Wat is de toegevoegde waarde van het gebouw voor behoud en beheer van het landschap;
- Wat is de toegevoegde waarde van het gebouw voor hergebruik en instandhouding van het gebied;
- Voorkoming schaalvergroting;
- Voorkomen bedrijven die op bedrijventerrein thuishoren;
- Meerwaarde voor de waardevolle ruimtelijke kwaliteit van het gebied;
- Welk "nieuw" gebruik krijgt het gebouw;
- Perspectief en effecten op zowel lange als korte termijn. Duurzaamheid voor zowel het landschap, cultuurhistorie, agrarische panden en ensembles;
- Relatie met overige ensembles/omliggende bebouwing.

Indien een deelnemer en de gemeente van mening verschillen over de vraag welke bebouwing landschapsontsierend is zal een onafhankelijke instantie om advies gevraagd (kunnen) worden.

Karakteristieke-, beeldbepalende- en cultuurhistorische bebouwing
Als karakteristieke, beeldbepalende en cultuurhistorische bebouwing worden in ieder geval aangemerkt:

- Alle Rijks- en gemeentelijke monumenten.
- Alle als zodanig, of met omschrijvingen van gelijke strekking, aangegeven bebouwing in door de gemeente vastgestelde plannen, beleidsnota's e.d. (hierbij kan ondermeer gedacht worden aan bestemmingsplannen).

Een plan zal getoetst worden op aanwezigheid van karakteristieke-, beeldbepalende- of cultuurhistorische bebouwing.

Indien een deelnemer en de gemeente van mening verschillen over de vraag welke bebouwing karakteristiek en/of beeldbepalend is (voorzover niet aangegeven in door de gemeente vastgestelde plannen, beleidsnota's e.d.) kan een onafhankelijke instantie om advies worden gevraagd. Dit advies wordt als bindend beschouwd voor partijen.

Gebruiksmogelijkheden karakteristieke, beeldbepalende en cultuurhistorische bebouwing:

Het slopen van karakteristieke-, beeldbepalende- en cultuurhistorische bebouwing is in het kader van deze regeling niet toegestaan. Voor eventuele (her)gebruiksmogelijkheden van deze bebouwing dient aansluiting gezocht te worden met het provinciaal beleid (bijvoorbeeld het beleid inzake hergebruik van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen en het beleid inzake wonen en het gemeentelijke VAB-beleid).

Omvang bouwkavel
De gemeente en de deelnemer maken in onderling overleg afspraken over de omvang van de bouwkavel. Als richtlijn wordt gehanteerd **maximaal 1000 m^2**. De uiteindelijke omvang hangt af van zaken als de bestaande situatie, een logische begrenzing (bijvoorbeeld aanwezige waterlopen, erfbeplantingen, aanwezige ontsluiting etc.). Ook eventuele nieuwe invulling van de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing zal een rol spelen bij de uiteindelijke bepaling van de omvang van de bouwkavel.

Sanering voormalige agrarische bedrijfswoning
Er kunnen zich situaties voordoen dat het gewenst is dat een voormalige agrarische bedrijfswoning niet als burgerwoning wordt bestemd. Hierbij kan het gaan om gevallen als een aanvraag om een sterlocatie of uitbreiding/vestiging van een andere passende functie en medewerking alleen kan worden verleend bij "afwezigheid" van de burgerwoning.
In dergelijke gevallen kan meegewerkt worden aan verplaatsing van de bouwkavel van de voormalige agrarische bedrijfswoning (na verplaatsing een burgerwoning) naar een meer passende locatie.

Inhoud compensatiewoning / meerdere bouwkavels
Een compensatiewoning mag een inhoud van maximaal 750 m^3 hebben. Indien iemand de mogelijkheid heeft om twee of meer woningen te bouwen kan van deze hoofdregel worden afgeweken. Bij het recht op twee compensatiewoningen mag ook één woning worden gebouwd met een inhoud van maximaal 1500 m^3. Bij drie compensatiewoningen mag ook één woning worden gebouwd met een inhoud van maximaal 2250 m^3. Als extra voorwaarde bij de realisatie van woningen groter dan 750 m^3 wordt geëist dat een grotere bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit. De ruimtelijke kwaliteit kan onder meer blijken uit de vormgeving van de woning, inpassing in de omgeving etc. Voorkomen moet worden dat te veel gelijkvormigheid in het buitengebied ontstaat. Bij de planvorming zal uit de onderbouwing van de deelnemer moeten blijken op welke wijze een invulling wordt gegeven aan de ruimtelijke kwaliteit.

Op percelen waar Rood voor Rood wordt toegepast zijn vaak ook (voormalige) bedrijfswoningen aanwezig. Rood voor Rood is ondermeer gericht op het bereiken van ruimtelijke kwaliteit. Daarom wordt ook de mogelijkheid geboden om bij afbraak van een bestaande bedrijfswoning(en)(niet zijnde karakteristieke, beeldbepalende of monumentale woningen) de inhoud hiervan samen te voegen met een Rood voor Rood woning. Ook twee bestaande bedrijfswoningen mogen worden afgebroken en hiervoor in de plaats mogen twee woningen van maximaal 750 m^3 of één woning met een maximale inhoud van 1500 m^3 worden teruggebouwd, mits dit tevens een vergroting van de ruimtelijke kwaliteit betekent. Op deze wijze worden extra mogelijkheden geboden om te streven naar vergroting van de ruimtelijke kwaliteit. Uiteraard zal de kavel waar gebouwd wordt zich wel moeten lenen voor de realisatie van een grotere woning.

Voorkeur locatie compensatiewoning

Er bestaat binnen de gemeente Hengelo een specifieke voorkeur voor het bouwen van een compensatiewoning op de kavel waar wordt gesloop*t*. Dit heeft met name te maken met het feit dat op deze locatie geruime tijd (bedrijfs)bebouwing aanwezig is geweest. Het gedeeltelijk weer laten terugkeren van bebouwing op deze locatie (in de vorm van een woning) heeft meestal minder impact op de omgeving dan een woning realiseren op een plek die tot nu toe onbebouwd is geweest. Vooruitlopend op de partiele herziening van het bestemmingsplan zal dan, na sloop, gebouwd kunnen worden.
Na toetsing zal blijken of een woning op de aangegeven voorkeurslocatie gerealiseerd kan worden of dat andere locatiemogelijkheden onderzocht moeten worden. Mocht blijken dat terugbouwen op de slooplocatie niet mogelijk is, kan op een locatie elders, op een nieuw op te nemen bouwblok teruggebouwd worden. Mits passend uit oogpunt van milieu, ruimtelijke ordening en overige beleidsregels. Indien tevens op enig moment blijkt dat veelvuldig van compensatie ter plekke (op de kavel) gebruik gemaakt wordt waardoor de woonfunctie in een gedeelte van het landelijk gebied te overheersend wordt kan er ook voor worden gekozen dat compensatie elders de voorkeur krijgt.

Compensatie bouwkavels bij voorkeur ter plekke (d.w.z. op perceel waarvoor RvR mgb wordt aangevraagd) of direct aansluitend hieraan (d.w.z. dat de kavel direct moet aansluiten op de bestaande bouwkavel)
Voordat medewerking wordt verleend aan een compensatiekavel dient toetsing plaats te vinden aan diverse criteria. Door deze toetsing zullen er kavels afvallen waar compensatie niet mogelijk is. Dat kan bijvoorbeeld vanwege aanwezigheid van landschappelijke-, natuur- of cultuurhistorische waarden of de onevenredige aantasting van agrarische- (zie bijlage I) of andere belangen in de omgeving. Ook de ligging van de kavel in het extensiverings- of verwevingsgebied en de daar nagestreefde doelen zullen een rol spelen bij de afweging.
Uit een aanvraag zal overduidelijk moeten blijken dat een compensatiewoning op de betreffende kavel inpasbaar is en er geen sprake is van aantasting van te beschermen waarden en belangen. Bovendien moet uit de aanvraag duidelijk blijken op welke wijze de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd. De verbetering van de ruimtelijke kwaliteit moet in het plan zowel omschreven zijn als visueel zichtbaar gemaakt.

Een compensatiewoning mag ook direct aansluitend aan een bouwkavel worden gebouwd indien dit uit landschappelijk, natuur of cultuurhistorisch oogpunt beter passend is dan bouwen op de kavel. Onder direct aansluitend wordt verstaan dat de kavel van de compensatiewoning tegen de oorspronkelijke bouwkavel aan moet liggen.
Indien de compensatiekavel wel vlak bij de oorspronkelijke bouwkavel ligt maar niet direct aansluit is medewerking alleen mogelijk als er sprake is van een situatie genoemd onder "compensatie bouwkavels elders".

Compensatie bouwkavels elders.
Voordat medewerking wordt verleend aan een compensatiekavel "elders" dient er toetsing plaats te vinden aan diverse criteria. Door deze toetsing zullen er kavels "elders" afvallen waar compensatie niet mogelijk is. Dat kan bijvoorbeeld vanwege aanwezigheid van landschappelijke-, natuur- of cultuurhistorische waarden of de onevenredige aantasting van agrarische (zie bijlage I) of andere belangen in de omgeving. Ook de ligging van de kavel in het extensiverings- of verwevingsgebied en de daar nagestreefde doelen zullen een rol spelen bij de afweging.

Naast de hierboven al genoemde voorwaarden dienen de locaties van compensatiebouwkavels elders ook aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- In overeenstemming zijn met relevante wet- en regelgeving, onder meer op het gebied van water, milieu (o.a. natuur en ecologie, geluid, bodem en luchtkwaliteit) en externe veiligheid;
- In overeenstemming zijn met rijks- en provinciaal beleid;
- Geen onevenredige afbreuk doen aan of onevenredige hinder/beperkingen opleveren voor aangrenzende of nabijgelegen bestemmingen of functies (zie bijlage I);
- Niet gelegen in beschermd stads- of dorpsgezicht;
- Naar aard en structuur passen in de omgeving en de stedenbouwkundige structuur;
- Op compensatiekavels gelegen binnen de Ecologische verbindingszones, grondwater- en beschermingsgebieden en waterwingebieden, gebieden die in het provinciaal Natuurgebiedsplan zijn aangewezen als nieuwe natuur of reservaatgebied en op gronden die deel uitmaken van een es/reliëf (zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen) mag de bouw van de woning geen afbreuk doen aan de belangen/waarden /kwaliteiten van deze gebieden.

In principe komen de volgende locaties als "compensatiebouwkavel elders" in aanmerking:
A. Locaties in bestaand stedelijk gebied (bebouwde kom);
B. Direct aansluitend aan het stedelijke gebied of een buurtschap;
C. Aansluitend bij bestaande woon/bebouwingsclusters/linten in het landelijk gebied met een overwegende woonfunctie;

Wij kiezen ervoor om compensatiebouwkavels elders niet op kaart aan te geven. Zelfs geen zoekgebieden. Bovendien bestaat het gevaar dat door het aanwijzen van zoekgebieden een prijstijgend effect op de grond uitgaat.

Bij compensatiekavels welke direct aansluiten aan het stedelijk gebied of een buurtschap is van belang dat deze aansluiting wordt gezocht in gedeelten met een overwegende woonfunctie. Een aansluiting op bijvoorbeeld een bedrijventerrein, al is het stedelijk gebied, is niet mogelijk.

Bij de realisatie van compensatiewoningen elders die worden gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied wordt geen maximale inhoudsmaat aan de woning gesteld. De inhoud zal afhangen van de omvang van de kavel en er zal een relatie met de omgeving worden gezocht. Indien in de omgeving overwegend woningen staan bestaande uit één bouwlaag met een kap, zal dat ook gelden voor de nieuw te bouwen woning. Indien mogelijk zal aansluiting worden gezocht bij de bestemmingsplanregeling die voor het gebied van toepassing is.

Ook kan voor het zoeken van een compensatiebouwkavel aansluiting worden gezocht bij andere (dus geen buurtschap of direct aansluitend aan stedelijk gebied) woon-, bebouwingsclusters of linten in het landelijk gebied.
Als omschrijving van het begrip bebouwingscluster wordt vaak gebruikt: een (vlakvormige) verzameling van gebouwen bij een kruispunt van wegen in het buitengebied.
Voor bebouwingslint wordt vaak de volgende definitie gebruikt: een lijnvormige verzameling van gebouwen langs een weg in het buitengebied, doorgaans dubbelzijdig aanwezig, met geringe afstanden tussen de bouwkavels.
Bij de beoordeling of er sprake is van een bebouwingslint of cluster worden deze omschrijvingen als uitgangspunt genomen. In deze woon-, bebouwingsclusters of linten dient sprake te zijn van een overwegende (permanente) woonfunctie. Op voorhand wordt geen harde ondergrens gesteld in welke gevallen er sprake is van een overwegende woonfunctie in een woon-, bebouwingscluster of lint. Maar een minimum van vijf bestaande woningen lijkt ons een redelijk uitgangspunt.
In de regel zal goed vast te stellen zijn of er sprake is van een bebouwingscluster of lint. In geval van twijfel zal aan het stedenbouwkundig overleg een uitspraak gevraagd worden of een beoogde compensatielocatie al dan niet deel uitmaakt van een bebouwingscluster of lint.

Compensatiebouwkavels elders worden niet toegestaan:
- binnen de bestemmingen bos, natuurgebied en waardevol archeologisch gebied (zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen).

Compensatie bouwkavels in de nabijheid van de uitgesloten gebieden worden slechts toegestaan indien deze geen nadelig effect, op welke wijze dan ook, op deze gebieden veroorzaken.

Compensatiebouwkavel aansluitend op bestaande agrarische bebouwingsclusters
Bij uitzondering kan, indien de ruimtelijke/landschappelijke kwaliteit aantoonbaar wordt vergroot, de toekenning van een bouwkavel voor een woning ook plaatsvinden aansluitend op bestaande agrarische bebouwingsclusters. In het algemeen zal het hierbij gaan om meerdere woningen en wordt een bijdrage geleverd aan het versterken van een historisch bebouwingspatroon (bijvoorbeeld een ervenstructuur).

Compensatiebouwkavel in andere gemeente
Indien een aanvraag wordt ingediend voor de toepassing van RvR (mgb) voor een kavel binnen de gemeente Hengelo, maar de compensatiebouwkavel in een andere gemeente wordt voorgesteld dan zullen wij in overleg met de andere gemeente de aanvraag afhandelen. Hierbij zullen wij zoveel mogelijk handelen zoals opgenomen in deze beleidsnotitie, maar ook zal rekening gehouden worden met het door de andere gemeente gevoerde beleid.

Combineren aanvragen om compensatiemogelijkheden
Indien daartoe mogelijkheden bestaan zullen wij afzonderlijke aanvragen combineren. Wij zullen hierbij fungeren als een soort projecttrekker. Ook kan van onze zijde een voorstel worden gedaan over een geschikte compensatielocatie.

Tegenprestatie/compensatie

Sloopkosten
Het compensatiebedrag voor sanering van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing, inclusief daartoe behorende erfverharding, putten en funderingen komt tot stand door het aantal vierkante meters sloopoppervlak te vermenigvuldigen met een standaard bedrag van € 25,00 exclusief BTW. Bij aanwezigheid van asbest mag de milieuhygiënisch verantwoorde sanering van asbesthoudende materialen ook gecompenseerd worden. De rechthebbende overlegt hiertoe een gespecificeerde raming van een voor sanering van asbest erkend en gecertificeerd bedrijf.

Waarde compensatiekavel/sloopkosten
De waarde van de (compensatie)bouwkavel(s) zal groter zijn dan de hoogte van de sloopkosten plus 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde. Die meerwaarde moet aantoonbaar worden ingezet voor bijvoorbeeld verbetering van de beeldkwaliteit, landschappelijke inpassing en realisatie van nieuw groen. Met andere woorden, extra voor investeringen in ruimtelijke kwaliteit. Deze ruimtelijke kwaliteit kan gerealiseerd worden op en rond de bouwkavel, maar ook is het mogelijk dat van gemeentewege een deel van de genoemde meerwaarde ingezet wordt voor het realiseren van ruimtelijke kwaliteitswinst elders. De meerwaarde dient dan gestort te worden in een in te stellen gemeentelijk reconstructie/plattelandsfonds. Hierbij kan ingezet worden op de financiering van sloop elders, waar geen woning terug kan komen, maar ook op financiering van andere investeringen in ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied van de gemeente.

Kosten landschapsplan en overige noodzakelijke plannen t.b.v. Rood voor Rood mgb
De kwalitatieve inpassing in het landschap dient niet alleen architectonisch, maar ook door middel van een landschapsplan gewaarborgd te zijn. Ten behoeve van het (laten) opstellen van een dergelijk plan door de deelnemer zullen van gemeentewege de randvoorwaarden worden aangegeven.
De kosten van het laten opstellen door de deelnemer van de noodzakelijke plannen ten behoeve van rood voor rood, zoals een landschapsplan, kunnen ten laste komen van het bedrag aan meerwaarde dat ingezet dient te worden voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

Planschade
De gemeente gaat via een overeenkomst eventuele planschadekosten verhalen op de deelnemer(bouwer).

CRITERIA PROCEDUREEL

Vooroverleg voorafgaand aan indienen plan compensatie bouwkavels.

De deelnemer moet een plan indienen waar de compensatie (bouwkavel(s)) toegekend zal (zullen) worden. In dit plan moet onder meer staan aangegeven het aantal, de ligging en de oppervlakte van de te slopen bedrijfsgebouwen. Er dienen onder andere afspraken gemaakt te worden over sloop, situering van de compensatiekavel en –woning, landschappelijke inpassing en architectuur, inzet meerwaarde, garanties sloop, bestemmen bouwkavel en investeringen in ruimtelijke kwaliteit. Er wordt op toegezien dat daadwerkelijk wordt gesloopt. Een bestemmingsplanwijziging of andere noodzakelijke procedure ter verkrijging van een compensatiekavel wordt pas in gang gezet nadat de sloop heeft plaatsgevonden en er bindende afspraken zijn gemaakt over landschappelijke inpassing, realisatie ruimtelijke kwaliteit en alle overige relevante zaken. Na deelname aan Rood voor Rood zal in de herziening van het bestemmingsplan de bestemming "agrarische doeleinden" worden gewijzigd in "woondoeleinden".

De deelnemer moet bij de aanvraag aangeven wat de voorgestelde grootte en getaxeerde waarde van de compensatiekavel is. Bij de beoordeling van de aanvraag beoordeelt de gemeente of de voorgestelde bouwkavel voor de woning (ligging, omvang, waarde) realistisch en gewenst is. Bij twijfel over de getaxeerde waarde in de aanvraag laat de gemeente een eigen taxatie uitvoeren. Om onnodig werk te voorkomen hechten wij eraan dat de deelnemer, voordat een definitieve aanvraag wordt ingediend, contact met ons opneemt om zijn plannen voor te bespreken. In de voorbespreking zal door ons worden toegelicht aan welke eisen een in te dienen plan tenminste moet voldoen. Ook verdient het aanbeveling om voorafgaand aan de indiening van het plan te bepalen welke (bedrijfs)gebouwen als landschapsontsierend worden aangemerkt. Tenslotte komen alleen dergelijke gebouwen in het kader van de Rood voor Rood regeling in aanmerking voor sloop. Goed vooroverleg kan ervoor zorgen dat een in te dienen aanvraag de voor ons benodigde informatie bevat.

In onderling overleg tussen deelnemer en gemeente worden afspraken gemaakt over de inzet van de bijdrage voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Die kan op de locatie plaatsvinden. Inzet kan ook elders. Indien de bijdrage niet of niet geheel ingezet kan worden dient de bijdrage in het gemeentelijk reconstructie/plattelandsfonds gestort te worden. Gelden uit dit fonds zullen uitsluitend aangewend worden voor zaken/activiteiten die gericht zijn op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied.

Er wordt met de deelnemer een privaatrechtelijke overeenkomst gesloten waarin afspraken vastgelegd worden over ondermeer de daadwerkelijke inzet van gelden voor realisatie van ruimtelijke kwaliteit, (evt.) het storten van gelden in het reconstructie/plattelandsfonds, de eventuele inzet van te slopen bedrijfsgebouwen op andere locaties, de locatie van de compensatiewoning, de waarborg dat hetgeen teruggebouwd gaat worden een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit tot gevolg heeft, dat akkoord gegaan wordt met de wijziging van de bestemming (door de gemeente Hengelo). Er zal gebruik gemaakt worden van de door de provincie opgestelde Modelovereenkomst Rood voor Rood met gesloten beurs (oktober 2005) die, waar nodig, zal worden aangepast aan de gemeentelijke situatie en het gemeentelijk beleid.

Bij een gemengd agrarisch bedrijf waarvan het onderdeel intensieve veehouderij wordt beëindigd, wordt uitgesloten (via een bestemmingsplanwijziging of op ander doeltreffende wijze) dat er op de betreffende kavel nieuwvestiging dan wel omschakeling naar intensieve veehouderij kan plaatsvinden.

De milieuvergunning die op het (voormalig) agrarisch bouwperceel van kracht is zal bij realisatie van een compensatiebouwkavel in overeenstemming met de nieuwe situatie worden gebracht c.q. worden ingetrokken.

Uitvoering en Financiën
Inzet bijdrage verbetering ruimtelijke kwaliteit
In onderling overleg tussen deelnemer en de gemeente worden afspraken gemaakt over de inzet van de bijdrage voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Die kan op of nabij de compensatiekavel plaatsvinden. Inzet kan ook elders. Dit kan het geval zijn als niet alle gelden (of geheel geen gelden) op of nabij de compensatiekavel ingezet kunnen worden. Ingeval de deelnemer de gelden niet zelf elders in kan zetten kan het resterende bedrag worden gestort in het gemeentelijk reconstructie/plattelandsfonds (zie hieronder).

Instellen Gemeentelijk reconstructie/plattelandsfonds.
Het is mogelijk dat een rechthebbende met één of meerdere bouwkavels de gelden voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit niet of niet geheel kan inzetten. Een gemeentelijk reconstructie/plattelandsfonds zou hiervoor uitkomst kunnen bieden.

Ter bereiking van het doel van de Rood voor Rood regeling, het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied, kan het instellen van een gemeentelijk reconstructie/plattelandsfonds in bepaalde gevallen een welkome aanvulling zijn. Op deze wijze ontstaat er ook een mogelijkheid voor rechthebbenden om geld in het fonds te storten in gevallen dat zij de gelden bedoeld voor het verbeteren van ruimtelijke kwaliteit niet kunnen inzetten op eigen grond.

De gelden uit het gemeentelijk reconstructie/plattelandsfonds worden gebruikt voor:
- het nastreven/realiseren van de in het Reconstructieplan Salland-Twente genoemde doelen. Waar mogelijk zal aansluiting worden gezocht bij (de uitvoering van) gemeentelijke plannen die de in het Reconstructieplan nagestreefde doelen ondersteunen.

Openstelling Rood voor Rood regeling met gesloten beurs
Wij hebben ervoor gekozen de rood voor rood regeling in eerste instantie niet aan een openstellingtermijn te verbinden. Als termijn zal gelden de termijn waarvoor de algemene verklaring van geen bezwaar wordt afgegeven.

Registratie te slopen bedrijfsbebouwing, locatie compensatie (woning)bouwkavels, voorwaarden compensatie
De provincie Overijssel zal het Rood voor Rood beleid evalueren. Hierbij zal beoordeeld worden in hoeverre dit beleid tot een daadwerkelijke verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied heeft geleid. De gemeente zal daarom bijhouden welke bedrijfsgebouwen in dit kader worden gesloopt, welke woningen en andere gebouwen ter compensatie worden teruggebouwd en op welke wijze de ruimtelijke kwaliteitsverbetering plaatsvindt. De te slopen bedrijfsgebouwen zullen hiertoe op kaart worden aangegeven en op foto worden vastgelegd. Een kopie van de privaatrechtelijke overeenkomst tussen gemeente en deelnemer met de daarbij behorende stukken (onder andere een kaart waarop ruimtelijke kwaliteitsverbetering staat aangeven, een bouwplan van de compensatiebebouwing etc.) maken ook onderdeel uit van de registratie.

Onvoorziene gevallen
Er kunnen zich gevallen voordoen dat een deelnemer net niet voldoet aan de gestelde voorwaarden om in aanmerking te komen voor de Rood voor Rood regeling. Dat terwijl de ruimtelijke kwaliteit bij medewerking aanmerkelijk zou verbeteren. In die gevallen zullen wij bekijken of de aanvraag niet te combineren is met een andere aanvraag om zodoende een optimaal resultaat te bereiken. Indien een combinatie met een andere aanvraag om welke reden dan ook niet is te realiseren zullen wij afwegen of eventueel onder andere voorwaarden/eisen medewerking aan de aanvraag kan worden verleend.

BIJLAGE 1

Eén van de doelstellingen van het reconstructieplan is het verminderen van het aantal stankgehinderden door veehouderijen. Om deze doelstelling te verwezenlijken is de locatie waarop de nieuwe woning gebouwd wordt van belang. Deze woning dient niet op te korte afstand van een nabijgelegen intensieve veehouderij gebouwd te worden. Volgens de "Wet stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelingsgebieden en verwevingsgebieden" krijgen de woningen die teruggebouwd worden in het kader van "rood voor rood" dezelfde bescherming tegen stankhinder als de reeds bestaande woning op het bouwblok. Een woning die teruggebouwd wordt zal in de meeste gevallen dus in categorie IV of V ingeschaald worden.

Categorie IV is van toepassing als er sprake is van verspreid liggende niet agrarische woningen en woningen behorende bij (voormalige) melkrundveehouderijen. De vereiste afstand van een intensieve veehouderij tot een categorie IV-woning is gerelateerd aan de omvang van de intensieve veehouderij.

Categorie V is van toepassing op woningen bij intensieve veehouderijen waar op grond van de milieuvergunning 50 of meer mestvarkeneenheden (mve's) gehouden mogen worden. De vereiste afstand van woningen behorende bij intensieve veehouderijen onderling is tenminste 50 meter. Deze afstand is ongeacht de omvang van het bedrijf. Een woning behorende bij een veehouderij beëindigd na 19 maart 2000 blijft te allen tijde ingeschaald in de bestaande categorie. Met andere woorden de functieverandering van agrarisch bedrijf naar eengezinswoning heeft geen gevolgen voor de omliggende intensieve veehouderijen. Dit betekent dat op basis van de "Wet stankemissie voor veehouderijen" (de Wsv) de compensatiewoning tenminste op 50 meter afstand van de intensieve veehouderij hoeft te liggen.
De afstand van 50 meter is echter gebaseerd op de stelling dat woningen bij een intensieve veehouderij al stankhinder ondervind van de stallen behorende bij het eigen bedrijf en geen last heeft van de stankhinder veroorzaakt door de buurman. In het geval van voormalige agrarische bedrijven gaat deze stelling niet meer op.

Om het aantal stankgehinderden niet te laten toenemen is voor nieuw te bouwen woningen bij voormalige intensieve veehouderijen een grotere afstand vereist dan 50 meter. Redelijk is om de afstanden te hanteren die behoren bij categorie IV-objecten. Dit garandeert in ieder geval dat er een relatie is tussen afstand en omvang van de naastgelegen intensieve veehouderij.

In geval de reeds bestaande woning al binnen een stankcirkel ligt van de naastgelegen intensieve veehouderij, dient de nieuwe woning toch buiten de stankcirkel te worden gebouwd. De reeds overbelaste situatie wordt dan in ieder geval niet vergroot.

Bijlage 2 Karakteristieke erven en panden

KARAKTERISTIEKE ERVEN EN PANDEN

EEN INVENTARISATIE VAN PANDEN EN ERVEN IN HET BUITENGEBIED VAN DE GEMEENTE HENGELO

Het Oversticht I Aan de Stadsmuur 79-83 I Postbus 531 I 8000 AM Zwolle I T 038-4213257 I www.oversticht.nl

Gemeente Hengelo I Burgemeester Jansenplein 1 I Postbus 18 I 7550 AA Hengelo I T 14 074 I www.hengelo.nl

INHOUD

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2 De inventarisatie	4
2. Inventarisatie en waardering	5
2.1 Inventariseren	5
2.2 Cultuurhistorische analyse en waarderingscriteria	5
3. Selectiecriteria karakteristieke panden	8
3.1 Relatie met het landschap	8
3.2 Erfstructuur	9
3.3 Erfirichting	10
3.4 Streekeigen verschijningsvorm	10
3.5 Herkenbaarheid	15
3.6 Mate van gaafheid	15
3.7 Architectonische en/of cultuurhistorsche waarde	15
4. Rapportage en advies	16
4.1 Karakteristieke erven	16
4.2 Kanserven	16
4.3 Monumenten	16
5. Waardering per object	17
Colofon	145

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Erven en boerderijen zijn beeldbepalend voor het landschap en de streek. De streekeigen bebouwing en de opzet van de erven bepalen in belangrijke mate het beeld en de beleving van het buitengebied. Gebruik en geschiedenis van het (cultuur)landschap zijn af te lezen aan de erven en boerderijen. Daarmee zijn ze vanuit cultuurhistorisch oogpunt waardevol. Het instandhouden van de karakteristieken van deze waardevolle elementen is een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van het buitengebied en de identiteit van de gemeente en zorgt voor een aantrekkelijke omgeving voor wonen, werken en recreëren. De gemeente Hengelo wil dan ook zorgvuldig omgaan met waardevolle erven en bebouwing.

1.2 De inventarisatie

De hiernavolgende inventarisatie van 'karakteristieke panden en erven' is een veelgebruikt middel om de oorspronkelijke kwaliteiten van de bebouwing in het buitengebied te onderkennen en te behouden.
De gemeente heeft ervoor gekozen de landschappelijke waarden mee te nemen in deze inventarisatie. Dit betekent dat niet alleen gekeken is naar gebouwen, maar ook naar de inrichting van de erven en de relatie die de erven met hun omgeving hebben, kortom de landelijke bebouwing in zijn context.
De opdracht is dus uitgebreider dan het inventariseren van karakteristieke bebouwing alleen. De uitkomst van de inventarisatie is een lijst van de meest bijzondere, opvallende, kenmerkende erven en bebouwing die een duidelijke relatie met hun omgeving (erf, landschap en regio) hebben.

Voor de karakteristieke bebouwing en erven is het essentieel dat deze goed onderhouden worden en dat nieuwe functies mogelijk zijn en op een passende wijze worden gerealiseerd. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om nevenfuncties bij een agrarische functie, woonfunctie, andere economische functies of een combinatie daarvan.

2. Inventarisatie en waardering

Het project is uitgevoerd door mevrouw drs. M. van Zanten (erfgoed) en mevrouw L. de Haan MA (landschap), adviseurs ruimtelijke kwaliteit van Het Oversticht en J.K. Stegeman, (erfgoeddeskundige) en M. Valkenaars (stedenbouwkundige en landschapsdeskundige) van de gemeente Hengelo.

De volgende stappen zijn ondernomen om te bepalen welke panden en erven karakteristiek zijn:
- inventariseren
- waarderen
- rapporteren en adviseren

2.1 Inventariseren

Voor de inventarisatie van de objecten is een voorselectie gemaakt van de te beoordelen panden. Dit heeft geresulteerd in een adressenlijst. Deze lijst vormde de basis voor het veldwerk waarin deskundigen van Het Oversticht en de gemeente de objecten hebben bekeken en gefotografeerd.

De inventarisatiewerkzaamheden hebben plaatsgevonden vanaf de openbare weg. Vanwege privé-inritten, dichte beplanting of de oriëntatie van het erf waren niet altijd alle onderdelen van het erf evengoed zichtbaar. Vanuit privacy-overwegingen werden de erven niet betreden wanneer er onvoldoende zicht was op de bebouwing.

2.2 Cultuurhistorische analyse en waarderingscriteria

Na de inventarisatiewerkzaamheden zijn de bekeken panden en erven beoordeeld op vooraf vastgestelde criteria. Deze criteria zijn opgesteld aan de hand van een cultuurhistorische analyse, die hierna wordt weergegeven.

Cultuurhistorische analyse

Het landschap zoals wij het kennen heeft zich gevormd in miljoenen jaren. Op basis van geomorfologie, water en bodem is een natuurlijk landschap ontstaan. Oorspronkelijk waren voor de mens alleen de hoge gronden bewoonbaar. Later heeft de mens het landschap steeds meer naar zijn hand gezet door lagere delen te ontginnen. Dit cultuurlandschap, het buitengebied van de gemeente Hengelo, is te verdelen in vier landschapstypes.* De bebouwing in de vier landschapstypes verschilt van elkaar. De erven hebben andere uiterlijke kenmerken.

- 2.2.1 Essenlandschap
- 2.2.2 Oude hoevenlandschap
- 2.2.3 Maten- en flierenlandschap
- 2.2.4 Jonge heide- en broekontginningslandschap

**(bron: Omgevingsvisie gebiedskenmerkenkaart provincie Overijssel en project Kwaliteit Buitengebied Hengelo).*

2.2.1. Essenlandschap

Ontstaansgeschiedenis
Het essenlandschap is samen met het oude hoevenlandschap het oudste gecultiveerde landschapstype, ontstaan vanaf circa 400 na Chr. Bewoners vestigden zich op de rand van de grote dekzandcomplexen. Hier werden, op de grens van hoge dekzandruggen en lage beekdalen, nederzettingen en boerenhoeven gebouwd. Deze boeren leefden zowel van veeteelt als akkerbouw. Essen zijn grote akkercomplexen waar meerdere boeren gebruik van maakten (meermansessen). Het essenlandschap hangt sterk samen met het maten- en flierenlandschap (rond de beken) en het heideontginningslandschap (voormalige heidevelden). Dit heeft te maken met de leefwijze van de boeren, zij hadden een gemengd agrarisch bedrijf waarbij zowel veeteelt als akkerbouw werd bedreven. De veeteelt stond in dienst van de akkerbouw. De boeren vestigden zich op de hoge, droge gronden van de (flanken van de) stuwwallen en dekzandkoppen. De boeren bedreven akkerbouw op de essen. Om de grond vruchtbaar te maken werd dierlijke mest toegepast. De mest werd in de stal zelf vermengd met heideplaggen van de uitgestrekte heidevelden (uit het voormalige heideontginningslandschap) totdat er een zodanig dik pakket was ontstaan dat het vee letterlijk tot aan het dak in hun eigen mest stond (het zogenoemde potstalsysteem). Om het vee te voeden en te weiden waren grasweides om het vee te kunnen laten grazen. Deze moesten zich in de directe nabijheid bevinden. Ze waren aanwezig langs de beken (maten- en flierenlandschap). De heide werd begraasd door schapen. Zonder begrazing zou de heide uitgroeien tot een bos.

Vanwege het jarenlang toepassen van bemesting met plaggen werd de es (of enk) steeds hoger en kreeg het een bolle vorm. Voorbeelden zijn de Woolderes, Drieneres en de essen bij Beckum en Oele. Omdat de essen door meerdere boeren gebruikt werden, lagen bij essen vaak kleine buurtschappen. De randen van essen werden beplant met houtwallen en dichte singels om de akker te beschermen tegen wildvraat. De houtwallen en singels leverden ook brandhout op.

Kenmerken
- Afwisselend en contrastrijk landschap
- Afwisseling en contrasten tussen hoog-laag, besloten-open, grootschalig-kleinschalig
- Reliëf, bolle akkers met steilranden
- Open grootschalige essen en kleinschaligheid langs de besloten randen
- Onregelmatige kavels
- Slingerende wegen, vaak met beplanting erlangs
- Aanwezigheid van veel beplanting langs randen van de es zoals houtwallen, singels, bosjes, enkele en dubbele bomenrijen
- De erven liggen langs de randen van de es, vaak in clusters (dorpen / buurtschappen)

2.2.2. Oude hoevenlandschap

Ontstaansgeschiedenis
Het landschap bestaat uit kampen. Kampen zijn éénmansesjes, akkers die door één boer werden gebruikt. Dit landschap is ontstaan nadat rond 1200 na Chr. de complexen met de grote essen 'bezet' waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die werd gevonden op de kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. De opbouw van het landschap en de samenhang met de andere landschapstypen is gelijk aan die van het essenlandschap, alleen is het oude hoevenlandschap kleinschaliger en jonger. Speciaal aangeplante boerenbedrijfsbosjes leverden hout voor bebouwing en gereedschap. De verbindingswegen tussen de boerderijen zijn zoveel mogelijk op de grens van akker en beekdal aangelegd. Door het afwisselende reliëf hebben ze een bochtig verloop.

Kenmerken
- Afwisseling en contrasten tussen hoog-laag en besloten-open
- Open kampen en besloten randen
- Reliëf, bolle akkers met steilranden
- Kleinschalig landschap met individuele erven die verspreid in het landschap liggen
- De erven liggen aan de rand van de akker
- Onregelmatige kavels en slingerende wegen
- Veel beplanting in de vorm van houtwallen, singels, bosjes, enkele en dubbele bomenrijen
- Spinragstructuur vanuit de erven naar de omliggende gronden en tussen de erven

2.2.3. Maten- en flierenlandschap

Ontstaansgeschiedenis
Dit landschapstype betreft de gebieden langs de beken. In het drassige beekdal kwam oorspronkelijk moerasbos voor. Dit is in de middeleeuwen gekapt vanwege de behoefte aan weides. De ruimte tussen de beken was net wat hoger en daardoor geschikter als weide dan de drassige gronden direct aan de beek. Deze gronden (maten of meden) werden op een systematische manier verkaveld. De nattere delen langs de beek werden eveneens ontgonnen, maar waren vaak alleen geschikt als hooiland (flieren). Ontginning vond plaats door haaks op de beek ontwateringsloten te graven. Van oorsprong werden langs de kavelgrenzen houtwallen en singels aangelegd om wildvraat te voorkomen. Het landschapstype komt voor rond beken zoals de Bornsebeek, de Woolderbinnenbeek en de Berflobeek. Namen zoals Dalmeden verraden de oorsprong.

Kenmerken
- Kleinschalig landschap rond beken
- Natte graslanden gescheiden door sloten
- Productiebosjes op de natste gronden
- Kavels direct langs de beek liggen haaks op de beek
- Kavels op enige afstand van de beek zijn blokvormig of strookvormig
- Singels en houtwallen langs de kavelgrenzen om het vee binnen te houden (kamertjes)
- Wegen liggen zoveel mogelijk op de rand van het beekdal en hebben daardoor een bochtig verloop
- Van oorsprong komen hier geen erven voor vanwege de lage ligging van het gebied en daarmee samenhangende natte omstandigheden

2.2.4. Jonge heide- en broekontginningslandschap

Ontstaansgeschiedenis
Het ontginningslandschap is jonger dan het essenlandschap, het oude hoevelandschap en het maten- en flierenlandschap. Toen er vanaf omstreeks 1800 na Chr. nog meer behoefte was aan landbouwgrond werden ook de toenmalige heidevelden, de woeste gronden, ontgonnen. De woeste gronden waren in eigendom van de marken. Dit waren boerengemeenschappen die het gezamenlijke beheer van de woeste gronden regelden. Omdat de marken de ontwikkeling van de landbouw belemmerden werden ze opgeheven. Inmiddels had men de nodige kennis over goede ontwatering en, door de uitvinding van kunstmest, hadden de heidevelden hun functie als grondverbeteraar voor de essen en kampen verloren. Niks stond de ontginning meer in de weg. Dit gebeurde aanvankelijk op kleine schaal door bijvoorbeeld keuterboertjes. Later werd dit planmatig en grootschalig aangepakt. Deze ontginningen gingen door tot in de jaren 60 van de 20e eeuw.

De ontginning werd planmatig opgezet door lange rechte wegen aan te leggen. Langs deze ontginningswegen vestigden boeren zich. Vanwege de openheid van het landschap waren de erven vatbaar voor wind waardoor er singels om het erf werden aangelegd. Daarnaast werden ook veel heidevelden ontgonnen voor bossen. Bossen ten behoeve van de productie van hout en ten behoeve van landgoederen en buitens. Er werden grote naaldbossen aangeplant voor de scheepsbouw en mijnbouw elders in het land. Tevens boden de bossen op de buitens en landgoederen wandelmogelijkheden en jachtgelegenheid. De wegen op landgoederen en buitens zijn vaak beplant met laanbomen, vooral op landgoederen zoals Twickel. Tussen de bossen en akkers liggen nog enkele restantjes heidevelden. De naam “velden” slaat op de voormalige heidevelden en is nog terug te vinden in namen zoals Leutinkveld, het Slagsveld, Sluitersveld en Beundersveld.

Kenmerken
- Grootschalige en planmatige opzet
- Grote afwisseling tussen besloten bossen en open velden
- (Lange) rechte wegen
- Laanbeplanting
- De erven in de open velden liggen verspreid langs de rechte ontsluitingswegen
- De randen van de erven zijn (deels) beplant met singels

3. Selectiecriteria karakteristieke panden

Om te bepalen of een pand / erf al dan niet karakteristiek is, richt Het Oversticht zich op drie hoofdonderdelen, namelijk de relatie met het landschap, de erfstructuur en erfinrichting en de bebouwing. Het gaat namelijk niet alleen om de individuele objecten of panden, maar ook om de stedenbouwkundige situaties of 'ensembles' waar verschillende panden, het wegtracé en –profiel, de inrichting van de openbare ruimte en de landschappelijke situatie samen de historische kwaliteit bepalen. De drie hoofdonderdelen vormen de basis van de zeven criteria die Het Oversticht bij de inventarisatie en selectie van karakteristieke panden hanteert.

- 3.1 Relatie met het landschap (landschap & erf, met gebouwen & beplanting)
- 3.2 Erfstructuur (gebouw en beplanting)
- 3.3 Erfinrichting (beplanting)
- 3.4 Streekeigen verschijningsvorm (gebouw)
- 3.5 Herkenbaarheid (gebouw)
- 3.6 Mate van gaafheid (gebouw)
- 3.7 Architectuur- en cultuurhistorische waarde (gebouw)

3.1. Relatie met het landschap

Bij dit criterium is gekeken naar de ligging van het object in het landschap, met accent op de relatie tussen het gebouw en het landschap en de mate waarin het gebouw beeldbepalend is voor zijn directe omgeving.

<u>Essenlandschap</u>
- De erven liggen in clusters of zwermen
- De erven staan aan de rand van de es (op de flank), nooit op de es
- De erven liggen aan de weg of aan (zand)paden op enige afstand van de doorgaande weg
- Soms loopt de weg over het erf heen (het erf ligt aan beide zijden van de weg)
- De erven liggen meestal met de achterzijde naar de weg
- De erven zijn grootschalig vergeleken met de erven in het oude hoevenlandschap
- De erven zijn sterk verweven met het landschap door beplanting (laanbeplanting, singels, houtwallen, bosjes, boomgroepen en solitaire bomen)
- De overgang tussen erf en landschap is geleidelijk

<u>Oude hoevenlandschap</u>
- De individuele erven liggen verspreid in het landschap
- De erven liggen aan de rand van een kamp (éénmanses), één erf per kamp
- De erven liggen aan de weg of aan (zand)paden op enige afstand van de doorgaande weg
- Soms loopt de weg over het erf heen (het erf ligt aan beide zijden van de weg)
- De erven liggen zowel met de voorzijde als achterzijde naar de weg
- De erven zijn kleinschaliger dan de erven in het essenlandschap
- De erven zijn sterk verweven met het landschap door beplanting (laanbeplanting, singels, houtwallen, bosjes, boomgroepen en solitaire bomen)
- De overgang tussen erf en landschap is geleidelijk

<u>Maten- en flierenlandschap</u>
- In het beekdal komen van oorsprong geen erven voor

<u>Jonge heide- en broekontginningslandschap</u>
- De erven liggen verspreid langs de rechte (ontginnings)wegen
- Tussen de erven liggen open ruimtes (die bestaan uit graslanden en kleine weitjes)
- De erven zijn met de voorzijde naar de weg gericht
- De erven liggen meestal direct aan de weg
- De randen van de erven zijn deels beplant
- De overgang tussen erf en landschap is scherper dan in het essen- en oude hoevenlandschap

3.2. Erfstructuur

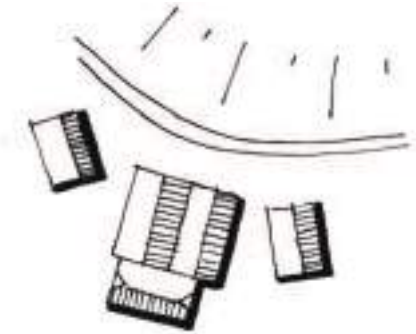
Waar staat alles op het erf?
Bij dit criterium is gelet op de ligging van hoofd- en bijgebouwen en de onderlinge samenhang van de bebouwing en beplanting op het erf. De erfstructuur bepaalt de ordening van 'rode' (gebouwen), 'groene' (beplanting) en 'blauwe' (water) componenten op het erf; de ordening ten opzichte van elkaar, ten opzichte van de weg en ten opzichte van het landschap. De volgende kenmerken zijn hierbij van belang.

Algemene kenmerken erfstructuur
- De van oorsprong functionele scheiding tussen voorerf (wonen) en het achtererf (werken) is te herkennen in zowel de boerderij (het gebouw) als het erf (ook na eventuele herbestemming)
- De erven bestaan uit meerdere gebouwen; het hoofdgebouw en enkele bijgebouwen.
- Typische bijgebouwen zijn bijvoorbeeld het kippenhok, de kapschuur, het bakhuis, de aardappelkelder en de jongveeschuur.

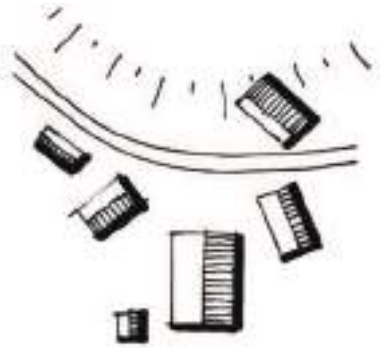
De erfstructuur is afhankelijk van het type landschap waar het erf zich bevindt. Naast bovenstaande algemene kenmerken zijn er ook nog per landschapstype specifieke kenmerken van de erfstructuur.

Kenmerken per erftype

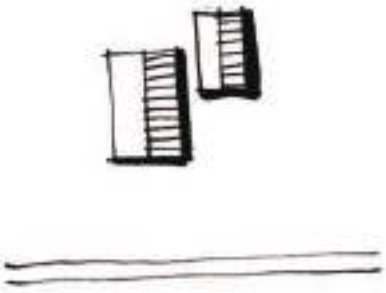
Erfstructuur van erven in het essenlandschap
- Gebouwen staan in een losse strooiing (scheef ten opzichte van elkaar en de weg)
- het zijn grote erven; een groot hoofdgebouw en grote bijgebouwen
- Typisch voor het eserf zijn de meerkapsboerderijen en het dwarsgeplaatste voorhuis

Erfstructuur van erven in het oude hoevelandschap
- Gebouwen staan in een losse strooiing (scheef ten opzichte van elkaar en de weg)
- Het zijn kleinere erven; een hoofdgebouw met kleine bijgebouwen dan het eserf
- Veel (diverse) bijgebouwen

Erfstructuur van erven in het jonge heide- en broekontginningslandschap
- Gebouwen staan haaks op of parallel aan elkaar en de weg
- Forse boerderijen of naoorlogse boerderijen waarbij het woonhuis en de stal van elkaar gescheiden zijn
- Weinig of geen bijgebouwen

3.3. Erfinrichting

Wat staat er op het erf?
De erfinrichting bestaat uit de groene inrichting (sier- en nuttuinen), de erfverharding en de losse elementen zoals verlichting en waterelementen.
De volgende kenmerken zijn hierbij van belang.

- De erven zijn sober ingericht
- Op de erven is streekeigen beplanting aanwezig in de vorm van singels, houtwallen, boomgroepen, solitaire bomen, fruitgaarden en / of hagen.
- Streekeigen beplanting op de hogere gronden (essen- en oude hoevenlandschap) bestaat bijvoorbeeld uit eik, beuk, es, hazelaar en liguster. Streekeigen beplanting op de lagere gronden (jonge heide- en broekontginningslandschap) bestaat bijvoorbeeld uit berk, wilg, els, populier en meidoorn.
- Vooral erven in het essen- en oude hoevenlandschap kennen veel beplanting. Typisch is de eikengaard.
- Het voorerf bestaat uit een combinatie van een bescheiden siertuin en een nutstuin
- De nutstuin bestaat bijvoorbeeld uit de volgende beplanting: een fruitgaard, een moestuin, een kruidentuin (voor groente, fruit en kruiden), een walnoot (voor de noten en het weghouden van vliegen) en een grote linde of kastanje (om de zon te weren). De fruitgaard, moestuin en kruidentuin zijn (deels) omhaagd.
- De hoeveelheid verharding is beperkt. Typische verhardingen zijn kleine veldkeitjes en Bentheimer zandsteen.
- Typische elementen zijn (sier)hekjes, een waterput (met haal), grote veldkeien (bij entree of op hoeken van schuren) en een bleekveld

3.4. Streekeigen verschijningsvorm

Onder streekeigen verschijningsvorm verstaat Het Oversticht een typische hoofdvorm en detaillering die kenmerkend is voor een bepaalde streek of gebied of die in het algemeen kenmerkend is voor hoofdzakelijk (voormalige) agrarische bebouwing. Bij dit criterium is gelet op de streekeigen verschijningsvorm van hoofdgebouw en bijgebouwen. Het Oversticht hanteert daarbij een indeling van het hoofdgebouw op basis van de hoofdvorm.
Hierin worden de volgende typen onderscheiden:

- Erin: woning en bedrijf ineen (hallenhuistype)
- Eraan: woning en bedrijf gescheiden in één gebouw
- Erbij: woning en bedrijf gescheiden als afzonderlijke gebouwen

In Hengelo komt zowel het type 'erin' als 'erbij' voor. Het type 'erin' betreft de hallenhuisboerderijen waarbij wonen en werken onder één kap plaatsvindt. Het type 'erbij' betreft de relatief jongere boerderijen waarbij de woning gescheiden is van de stal en vaak bestaat uit twee lagen. Oorspronkelijk waren alle boerderijen van het type 'erin'. Dit type komt dan ook overal in Hengelo voor. De boerderijen van het type 'erbij' komen in het jonge heide- en broekontginningslandschap voor. Ook komen ze her en der voor in het essenlandschap en oude hoevenlandschap, echter vaak heeft er op die plek een oudere voorganger gestaan van het type 'erin'.

In Hengelo komen verschillende boerderijtypologieën voor:

- 3.4.1 Hallenhuisboerderij (= type 'erin')
- 3.4.2 Meerkappers (= type 'erin')
- 3.4.3 Dwarshuisboerderij of T-huisboerderij (= type 'erin')
- 3.4.4 Hallenhuisboerderij met vakwerk (= type 'erin')
- 3.4.5 Wederopbouwboerderij (= type 'erbij')
- 3.4.6 Twickelboerderij (= type 'erin')

3.4.1 Hallenhuisboerderij

- Woning en bedrijf in een hoofdvolume, soms met endskamer.
- Vaak aanwezigheid van typerende Twentse knik in het dak. Het dak kan bij het woongedeelte iets opgelicht zijn.
- Houten topgevel en windveren.
- Aanwezigheid van één onderschoer.
- Gevels van metselwerk, soms voorzien van natuursteen plint of sier metselwerk en decoratieve stenen in vensterbogen. Aanwezigheid van rozet vensters in stenen topgevel van bedrijfsgedeelte is mogelijk.
- Vooral pannendaken, heel soms is het dak gedeeltelijk met riet bedekt.
- Asymmetrische voorgevels.

Een T-huis boerderij met een dubbel hallenhuis erachter

3.4.2 Meerkapper

- Woning en bedrijf in twee of drie geschakelde volumes (meerdere kappen), soms met endskamer.
- Soms voorzien van dwars geplaatst voorhuis (dwarshuisboerderij).

3.4.3 Dwarshuisboerderij of T-huisboerderij

- Woning en bedrijf in verschillende, gekoppelde volumes.
- De nok van het woongedeelte staat dwars op de nok van het bedrijfsgedeelte.
- Woongedeelte kan symmetrisch en asymmetrisch zijn.

3.4.4 Hallenhuisboerderij met vakwerk

- Woning en bedrijf in één hoofdvolume, soms met endskamer.
- Vaak aanwezigheid Twentse knik in het dak.
- Houten topgevel en windveren.
- Aanwezigheid van een onderschoer.
- Gevels van metselwerk met houten stijlen en liggers (vakwerk), soms voorzien van natuursteen plint.
- Vooral pannendaken, soms gedeeltelijk met riet bedekt.
- Asymmetrische voorgevels.
- Architectonische details zijn sober.

Een hallenhuisboerderij met endskamer uitgevoerd in vakwerk

3.4.5 Wederopbouwboerderij

Hoewel dit geen officieel type is, is er in de periode 1945-1965 een aantal boerderijen in de gemeente Hengelo gebouwd die dezelfde kenmerken hebben:

- Woning en bedrijf in één volume of woning en bedrijf in (semi) gescheiden volumes
- Boerderijvorm met krimp, (inspringende zijgevel waardoor het woonhuis smaller is dan het bedrijfsgedeelte)
- Dak met wolfseinden
- Grote volumes, sobere detaillering, vaak betonnen stalramen
- Bij (semi) gescheiden woonhuis: dak veelal voorzien van zadeldak, huis op vierkante of rechthoekige grondslag
- Gevels van metselwerk in rode of grijze baksteen
- Dakpannen rood keramisch of beton
- Sobere detaillering

Wederopbouwboerderij

3.4.6 Twickelboerderij

Hallenhuistype met verbijzondering van:

- Luiken in 'Twickel' kleuren (crème en zwart)
- Daken voorzien van wolfseinden
- Typische Twickelschuur: gevel van zwarte, houten, gepotdekselde planken en een rood pannendak met een wolfseind die soms wat oversteekt

De Twickelboerderij, of het Twickelerf, komt overal in het buitengebied van Hengelo voor, met uitzondering van het maten- en flierenlandschap. De erven hebben dezelfde kenmerken als de overige erven in dat landschapstype, echter de architectuur wijkt af.

Twickelboerderij in "Twickelkleuren" en dak met wolfseinden

Twickelschuur met overstekende wolfseinden

De zorg voor een fraai landschap en verzorgde boerenerven zit bij Twickel in de genen. Al in de 18e eeuw verordonneerde de toenmalige eigenaar van Twickel, Unico Wilhelm van Wassenaer, dat "*De huysen die vertimmert moeten worden, sullen voortaan geen planken gevels, voor nog agter mogen hebben, maar met afvallend stroodak off zogenaamde wolfskappen gemaakt worden".*

Zo kregen de boerderijen van Twickel "afgewolfde" daken met de karakteristieke driehoekige dakvlakken boven voor- en achtergevel, terwijl in Twente de houten topgevels toen en nog lang daarna gebruikelijk waren. Ook gaf Van Wassenaer de instructie dat de weinig duurzame houten funderingen vervangen moesten worden door Bentheimer zandsteen. Veel instructies hadden betrekking op het gebruik van de toen kostbare en schaarse bouwmaterialen.

Wolfskap

In de loop van de 18e en 19e eeuw ontstond zo het karakteristieke Twickelse boerenerf bestaande uit de boerderij met wolfskap met daarnaast de Twickelschuur en de nodige kleinere bijgebouwen. Tot de grote vernieuwingsslag vanaf de jaren '60 was dit het gebruikelijke beeld. Heel streng in de leer was men nu ook weer niet want tot op de dag van vandaag komen nog steeds boerderijen met topgevels voor. Dat is mooi te zien op de poster Boerderijen van Twickel die in 2004 werd uitgegeven.
De zwart-witte luiken waaraan de boerderijen van Twickel direct te herkennen zijn, dateren helemaal niet van zo lang geleden. De toepassing van heraldische kleuren op de luiken, in dit geval niet van de laatste eigenaren maar van de Twickelo's, werd pas algemeen in het begin van de 20e eeuw. Pas sinds 2000 worden deze kleuren ook geleidelijk ingevoerd op boerderijen en andere gebouwen buiten het eigenlijke landgoed Twickel. Naast het zwart-wit voor de luiken zijn Twickel boerderijen herkenbaar aan de crème-kleurige kozijnen en daklijsten en de zwart geteerde schuren.

De Twickelschuur was oorspronkelijk bedoeld als veestalling. Het wordt ook wel schöppe genoemd, dit is een varkenschuur. De Twickeler schuur, ook met gebintwerk, is wat maten en verhoudingen betreft een verkleinde versie van de boerderij. De schuur is ondergeschikt aan de boerderij, staat lager in de hiërarchie en bevindt zich bijna altijd aan de achterzijde van de boerderij. De gevels zijn vaak uitgevoerd in zwartgeteerde houten staande planken met een lage bakstenen borstwering. De schuur komt ook voor met gevels van geheel of gedeeltelijk metselwerk. Het dak heeft aan de kopse kanten wolfseinden. Kenmerkend is dat het wolfseind dat aan de voorzijde van de schuur zit, een stukje overhelt ten aanzien van de gevel.

Kenmerkende bijgebouwen

Bij boerderijen kunnen verschillende soorten bijgebouwen staan. Kenmerkende
streekeigen bijgebouwen in Hengelo zijn:

- Kleine stal naast boerderij
- Open kapschuur
- Bakhuis
- Kippenhok
- Aardappelkelder

Kleine stal naast boerderij

Open kapschuur

Bakhuis

Kippenhok

Aardappelkelder

3.5. Herkenbaarheid

Bij dit criterium is gelet op de volgende elementen:

- Herkenbaarheid hoofdvorm en silhouet (van hoofdgebouw)
- Herkenbaarheid in relatie tot zijn functie of voormalige functie

3.6. Mate van gaafheid

De mate van gaafheid zegt iets over de authenticiteit van de boerderij, authentieke elementen en materialen. De meest gave exemplaren met hoge architectonische waarde zijn over het algemeen reeds als rijks- of gemeentelijk monument beschermd. Bij karakteristieke panden gaat het bij dit criterium om gave exemplaren met minder hoge architectonische waarden. Wijzigingen zijn echter niet per definitie fout: zij kunnen een pand ook een extra historische 'laag' geven. Herbouwde boerderijen zijn ook niet per definitie fout: indien dit zorgvuldig is uitgevoerd, waarbij zoveel mogelijk authentiek materiaal is hergebruikt en conform de streekeigen kenmerken en materialisering is gebouwd kan een herbouwde boerderij karakteristiek zijn. Gelet is op de mate van gaafheid, de manier van aanbrengen van wijzigingen en materialisering.

3.7. Architectonische en / of cultuurhistorische waarde

Tijdens de inventarisatie is het voorgekomen dat panden gesignaleerd werden die geen agrarisch karakter hebben, maar wel van architectuurhistorisch of cultuurhistorisch belang zijn. Ook deze objecten zijn opgenomen. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld:

- Niet streekeigen boerderijtypen
- Industrieel erfgoed
- Solitaire schuren
- Woonhuizen (kleinschalige en vrijstaand)
- Overige bijzondere bebouwing

4. Rapportage en advies

Op basis van de genoemde selectiecriteria zijn de erven gewaardeerd. Een object kon per criterium worden gewaardeerd.

Waardering

xx	zeer waardevol (volledig aanwezig)
x	waardevol (grotendeels aanwezig)
x / 0	van waarde (gedeeltelijk aanwezig)
0 / x	van waarde (weinig aanwezig)
0	waarde neutraal (niet aanwezig)
/	waarde negatief (afbreuk)
?	waarde onbekend (niet goed zichtbaar)

Score

De waardering staat gelijk aan een aantal punten.

xx	= 2 punten
x	= 1 punt
x / 0	= 1 punt
0 / x	= 0 punten
0	= 0 punten
/	= 0 punten

Bij de uiteindelijke afweging ligt de nadruk op de waardering van de gebouwen. Een gebouw is karakteristiek wanneer het drie of meer punten scoort op de laatste vier criteria (streekeigenheid, herkenbaarheid, gaafheid, architectonische en / of cultuurhistorische waarde). Alle gebouwen die in de catalogus worden genoemd zijn karakteristiek. Een erf is waardevol wanneer het drie of meer punten scoort op de eerste drie criteria (relatie landschap, erfstructuur, erfinrichting). De selectiecriteria zijn voornamelijk bedoeld voor het waarderen van agrarische erven, omdat deze categorie het meest voorkomend is in het buitengebied. Daarnaast zijn er ook enkele niet agrarische objecten, zoals industrieel erfgoed, solitaire schuren, villa's, enz. Deze gebouwen zijn karakteristiek bevonden wanneer ze één of meer punten scoren op het criterium architectonische- en/ of cultuurhistorische waarde.

De selectiecriteria die niet van toepassing zijn op een pand of object is/zijn aangegeven met 'n.v.t'.
Alle erven die gewaardeerd zijn, zijn opgenomen in de waarderingslijst in de bijlage. Op deze lijst is aan de hand van de scores zichtbaar welke gebouwen karakteristiek zijn en welke erven waardevol zijn. De erven met karakteristieke gebouwen zijn tevens weergegeven op pagina 19 t/m 136, inclusief een foto van het erf.

4.1 Karakteristieke erven

Bij een aantal erven is niet alleen de bebouwing karakteristiek maar ook het erf zelf. Het gaat hierbij om de structuur van het erf zelf (wat staat of ligt waar?), de onderdelen waaruit het erf is opgebouwd (beplanting, moestuin, verharding, waterput, etc) en de relatie met het omringende landschap. Als een erf op alle onderdelen scoort dan is het een karakteristiek erf. Zo'n erf heeft cultuurhistorische kwaliteiten.

4.2 Kanserven

Sommige erven scoren niet op alle onderdelen optimaal. Bij 'kanserven' kunnen, bijvoorbeeld bij een nieuwe ontwikkeling, de bestaande kwaliteiten verbeterd worden. Bijvoorbeeld door ingrepen te doen in de (de wijze van en/of de hoeveelheid) beplanting of door het ongedaan maken van ingrepen bij de panden zelf kan de erfinrichting, de erfstructuur en de relatie met het landschap nog verbeterd worden. Behoud van de bestaande kwaliteiten is wenselijk en het versterken en toevoegen van nieuwe kwaliteiten kansrijk.

4.3 Monumenten

In het geïnventariseerde gebied bevinden zich diverse monumentale objecten. We onderscheiden rijksmonumenten (RM), gemeentelijke monumenten (GM) en beschermde gemeentelijke karakteristieke panden (BGKP).

In de overzichten hebben de karakteristieke objecten een rood kader. De monumenten zijn met een geel kader aangegeven. Deze zijn bij de inventarisatie niet beoordeeld, ze hebben al een status. Vanwege hun status als monument zijn deze objecten automatisch te bestempelen als karakteristiek en worden in het kader van herbestemming gelijkwaardig beschouwd. Bij een eventuele herbestemming wegen de cultuurhistorische waarden dan wel zwaarder mee in de beoordeling van de verbouwing.

5. Waardering per object

Op de volgende pagina's staan de karakteristieke panden. Per adres zijn een waardering, een foto en een kaart met ligging van het karakteristieke pand of panden opgenomen.

Waardering

xx	zeer waardevol (volledig aanwezig)
x	waardevol (grotendeels aanwezig)
x / 0	van waarde (gedeeltelijk aanwezig)
0 / x	van waarde (weinig aanwezig)
0	waarde neutraal (niet aanwezig)
/	waarde negatief (afbreuk)
?	waarde onbekend (niet goed zichtbaar)

Score

De waardering staat gelijk aan een aantal punten.

xx	= 2 punten
x	= 1 punt
x / 0	= 1 punt
0 / x	= 0 punten
0	= 0 punten
/	= 0 punten

Objectgegevens Albersdijk 16

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x / 0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Albersdijk 20

Naam: De Hofplaats

Status: rijksmonument

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Albersdijk 21

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Voormalige bakkerij met winkel

Objectgegevens Altenavoetpad 19

Naam: Klein Altena

Status:

Volumes: hoofdvolume, bakhuis, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Altenavoetpad 21

Naam: Erve Witveld

Status: rijksmonument

Volumes: hoofdvolume, endskamer, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Bentelerweg 19

Naam:

Status:

Volumes: 2 stallen en een kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0/x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Brinkhuisweg 6

Naam: Erve Uunk

Status: rijksmonument

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Brinkhuisweg 14

Naam: Brinkhuis

Status:

Volumes: (voormalig) hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Brinkhuisweg 18

Naam: Groot Nijhof

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, 3 vrijstaande houten schuren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Brinkhuisweg 24

Naam: Hulshof

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	0
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens De Bollenweg 2

Naam:

Status:

Volumes: 2 vrijstaande schuren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x/0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens De Wermerweg 10

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	0
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Deldenerdijk 53

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Deldenerdijk 58

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, tussenlid

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Deldenerdijk 71

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	0
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Architectonische waarde

Objectgegevens Deldenerdijk 73

Naam:

Status:

Volumes: vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Dorperhoekweg 9

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	xx
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Drienerbrakenweg 5

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x / 0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Drienerесweg 130

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, houten schuur, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Drienerесweg 141

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	0
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Vakwerk, asymetrische kap

Objectgegevens Drienerschoolweg 5

Naam:

Status:

Volumes: vrijstaande houten schuur, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Drienerschoolweg 11

Naam:

Status:

Volumes: 2 vrijstaande stallen

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x / 0
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Drienerwoldeweg 29

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	0
Mate van gaafheid	0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	xx

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Ensemblewaarde met 31, 33

Objectgegevens Drienerwoldeweg 31 / 33

Naam:

Status: Rijksmonument

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	xx

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Ensemblewaarde met 29, 35

Objectgegevens Drienerwoldeweg 35

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	nvt
Herkenbaarheid	nvt
Mate van gaafheid	nvt
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	xx

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Ensemblewaarde met 29, 31 en 33

Objectgegevens Eetgerinksweg 2

Naam:

Status:

Volumes: maalderij

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	nvt
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Voormalige maalderij

Objectgegevens Enschedesestraat 406

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0 / x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Esmanvoetpad 11

Naam: De Hidder

Status: beeldbepalend gemeentelijk karakteristiek pand

Volumes: hoofdvolume, endskamer, vrijstaande stal, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Fliervеldsweg 34

Naam: Geertruidahoeve

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	x / 0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Geurdsweg 4

Naam: Lohuiswoner

Status: gemeentelijk monument

Volumes: hoofdvolume, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Geurdsweg 14

Naam: Het Geurts

Status:

Volumes: hoofdvolume, 2 schuren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	xx
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x / 0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Ondergrond eigendom Twickel

Objectgegevens Geurdsweg 20

Naam: Het Geurts

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	xx
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x / 0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Ondergrond eigendom Twickel

Objectgegevens Geurdsweg 21

Naam: de Wönner

Status:

Volumes: hoofdvolume, 3 vrijstaande houten schuren, waterput

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Geurdsweg 24

Naam:

Status:

Volumes: 2 vrijstaande houten schuren, aardappelkelder, kippenhok

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Aardappelkelder, hoofdvolume is vernieuwd en ondersteunt het ensemble

Objectgegevens Geurdsweg 25, 27

Naam: Nijhuis

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Geurdsweg 31

Naam:

Status:

Volumes: vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Objectgegevens Geurdsweg 38

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande houten schuur, (voormalig) kippenhok

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Geurdsweg 52, 54

Naam: Steen Jan

Status:

Volumes: 2 hoofdvolumes, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Architectonisch, Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Haaksbergerstraat 124

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	nvt
Herkenbaarheid	nvt
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	xx?

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Vermoedelijk voormalige leerlooiersfabriek / werkplaats

Objectgegevens Haaksbergerstraat 127, 131

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Ontginningsboerderij (voorbeeld historische bebouwing aan Haaksbergerstraat)

Objectgegevens Haaksbergerstraat 128

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, 2 vrijstaande houten schuren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x/0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Ontginningsboerderij (voorbeeld historische bebouwing aan Haaksbergerstraat), wederopbouwboerderij. Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Haaksbergerstraat 146

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Haakbergerstraat 169-171

Naam: Poetenhut

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Ontginningsboerderij (voorbeeld historische bebouwing aan Haaksbergerstraat.)

Objectgegevens Haaksbergerstraat 205

Naam: Groot Altena

Status: gemeentelijk monument

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, vrijstaande schuur, waterput

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, Ervenconsulent advies Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Haarweg 3, 5

Naam: Erve Woldhuis

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	0
Erfinrichting	/
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, RIBO

Objectgegevens Huttenveldsweg 10

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, 2 stallen

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Huttenveldsweg 14

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, endskamer, vrijstaande schuur, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Kemerinksweg 18

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0/x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Architectonisch

Objectgegevens Kemerinksweg 22, 24

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Klinkeweg 30

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, 2 vrijstaande houten schuren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Koksweg 10

Naam: Oelerhoeve

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande houten schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Korteweg 9

Naam: De Driesprong

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande houten schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Loninkvoetpad 10

Naam: Hayink

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x / 0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Loninkvoetpad 14

Naam: Loninkwoner

Status:

Volumes: vrijstaande houten schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Loninkvoetpad 20

Naam: De Beunder

Status: beeldbepalend gemeentelijk karakteristiek pand

Volumes: hoofdvolume, endskamer, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0/x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Mensinkweg 33

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, 2 vrijstaande stallen, kapschuur, vrijstaande houten schuur, waterput

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Morshoekweg 19, 19a

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, 2 vrijstaande stallen

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x / 0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Morshoekweg 31

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	/
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Morshoekweg 39

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande houten schuur, kippenhok, waterput

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	xx
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Nieuwe Grensweg 63

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x / o
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Nieuwe Grensweg 173

Naam:

Status:

Volumes: vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Nijhuisbinnenweg 1

Naam: Erve Veldhuis

Status: gemeentelijk monument

Volumes: hoofdvolume, bakhuis, vrijstaande houten schuur, waterput

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Nijhuisbinnenweg 14

Naam: Giesberts

Status: gemeentelijk monument

Volumes: hoofdvolume, 2 vrijstaande houten schuren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0 / x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Nijhuisbinnenweg 16

Naam: Erve Nijhuis

Status: beeldbepalend gemeentelijk karakteristiek pand

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Oelerschoolpad 2

Naam: Klein Avest

Status:

Volumes: hoofdvolume, kapschuur, vrijstaande houten schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	xx
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Oelerschoolpad 8

Naam: Prins

Status:

Volumes: hoofdvolume, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Oelerschoolpad 14

Naam: Groot Avest

Status: rijksmonument

Volumes: hoofdvolume, endskamer

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	
Herkenbaarheid	
Mate van gaafheid	
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, vakwerk endskamer

Objectgegevens Oelersteeg 20

Naam: Nieuwe Kok

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Oelersteeg 23

Naam: Post

Status: beeldbepalend gemeentelijk karakteristiek pand

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, kapschuur, kippenhok, waterput

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Oelersteeg 24

Naam: De Vörger

Status: beeldbepalend gemeentelijk karakteristiek pand

Volumes: hoofdvolume, endskamer, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x / 0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Oelersteeg 33

Naam: Sanders

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x/0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Oelersteeg 36

Naam: Kamers

Status: gemeentelijk monument

Volumes: hoofdvolume, 2 vrijstaande schuren, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	nvt
Herkenbaarheid	nvt
Mate van gaafheid	nvt
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Olde Meulenweg 2

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, vrijstaande houten schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Ensemble waarde met de molen

Objectgegevens Olde Meulenweg 4

Naam: De Oeler watermolen

Status: rijksmonument

Volumes: hoofdvolume, bijgebouw

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	nvt
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Olde Meulenweg 5

Naam: Vrouwengat

Status: beeldbepalend gemeentelijk karakteristiek pand

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, hoort bij nr 7 ensemble waarde met nr 7

Objectgegevens Olde Meulenweg 7

Naam: Vrouwengat

Status: beeldbepalend gemeentelijk karakteristiek pand

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Twickel, hoort bij nr 5 ensemblewaarde met nr 5

Objectgegevens Olde Meulenweg 8

Naam: Oldemolen

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande houten schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	0 / x
Erfinrichting	0 / x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, relatie havezathe

Objectgegevens Oude Deldenerweg 2, 4

Naam: Harmelink

Status:

Volumes: 2 hoofdvolumes

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Oude Deldenerweg 18

Naam: Bruggink

Status: rijksmonument

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x / 0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Pentropsdijk 12

Naam:

Status:

Volumes: vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Potsenweg 4

Naam: Bunte

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	0
Erfinrichting	x / 0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Rotersweg 8

Naam: Lonink

Status: gemeentelijk monument

Volumes: hoofdvolume, 2 vrijstaande schuren, waterput

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Rotersweg 14

Naam:

Status:

Volumes: voormalig hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x / 0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Oude kern

Objectgegevens Rotersweg 28

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijst. stal, vrijstaande kapschuur, 2 kippenhokken

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x / 0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Rotersweg 44

Naam: Landgoed 't Kluenven

Status:

Volumes: hoofdvolume, werkhuis, slaaphuis

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Rougoorweg 60

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, zomerkeuken

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x / 0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Mooie lanen

Objectgegevens Schalmedenweg 24

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, aardappelkelder

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Aardappelkelder, Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Schoppenweg 33

Naam:

Status:

Volumes: vrijstaande stal, 2 vrijstaande schuren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Sluitersdijk 3

Naam: Wessels

Status: gemeentelijk monument

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	xx
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Sluitersdijk 26

Naam: Houtmaat

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, vrijstaande schuur, kippenhok, bijenstal, waterput

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	xx
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Ensemble gebouwen en erf

Objectgegevens Torendijk 21

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Objectgegevens Twekkelerweg 347

Naam:

Status: Rijksmonument

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	
Herkenbaarheid	
Mate van gaafheid	
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Twekkelerweg 350

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x/0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Twekkelerweg 356

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, geschakelde vrijstaande schuren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x/0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Architectuur gevel, Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Twekkelerweg 359

Naam:

Status:

Volumes: vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Twekkelerweg 360

Naam:

Status:

Volumes: 3 vrijstaande schuren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Vöckersweg 8

Naam:

Status:

Volumes: vrijstaande stal, endskamer

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Objectgegevens Vöckersweg 19

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Oude kern

Objectgegevens Vöckersweg 20

Naam: Klein Lohuis

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, vrijstaande houten schuur, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Vöckersweg 24, 26

Naam:

Status:

Volumes: school en meesterswoning

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	nvt
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	nvt
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	xx

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Voormalige school, meesterswoning en schoolplein

Objectgegevens Wolfkaterweg 17

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg

Objectgegevens Wolfkaterweg 31

Naam: Kerkveld

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	xx
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg

Objectgegevens Wolfkaterweg 36

Naam: Wolfkate

Status: Rijksmonument

Volumes: hoofdvolume, endskamer, vrijstaande schuur, waterput

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	
Herkenbaarheid	
Mate van gaafheid	
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Status erf: zie redengevende omschrijving Rijksmonument.

Objectgegevens Wolfkaterweg 51

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg

Objectgegevens Wolfkaterweg 57

Naam: Jöpkes (bouwjaar 1916)

Status:

Volumes: hoofdvolume, endskamer

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg
Advies ervenconsulent Het Oversticht aanwezig

Objectgegevens Wolfkaterweg 71

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, vrijstaande houten schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg

Objectgegevens Wolfkaterweg 75

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x/0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg

Objectgegevens Wolfkaterweg 76

Naam: Asbroek

Status: beeldbepalend gemeentelijk karakteristiek pand

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur, spieker

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	xx
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Wolfkaterweg 77

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg

Objectgegevens Wolfkaterweg 80, 82

Naam: Obdam

Status:

Volumes: hoofdvolume

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	x

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel, voorbeeld historische bebouwing aan de Wolfkaterweg

Objectgegevens Wolfkaterweg 85

Naam: Landeweer

Status: beeldbepalend gemeentelijk karakteristiek pand

Volumes: hoofdvolume, endskamer, kippenhok

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Ondergrond eigendom Twickel

Objectgegevens Woolderbroekweg 30

Naam: Klein Nijhof

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal, kapschuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	/
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische/ ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Wooldersweg 154

Naam: Koekoek

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	x
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Wooldersweg 162

Naam: Hagreis

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	x
Erfinrichting	x
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	kanserf

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Wooldersweg 325

Naam: Olthof

Status:

Volumes: hoofdvolume, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	xx
Erfstructuur	x
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorisch e/ ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	karakteristiek

Opmerkingen

Twickel

Objectgegevens Wullenweg 240

Naam:

Status:

Volumes: hoofdvolume, endskamer, vrijstaande stal

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	0
Erfstructuur	0
Erfinrichting	0
Streekeigen verschijningsvorm	x
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x/0
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	niet karakteristiek

Opmerkingen

Objectgegevens Baardinksweg

Naam:

Status:

Volumes: boortoren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	nvt
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	xx
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Zoutboortoren

Objectgegevens Boekeloseweg

Naam: boortoren nr. 27

Status: Rijksmonument

Volumes: boortoren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	nvt
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	xx
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Zoutboortoren

Objectgegevens Mensinkweg

Naam: boortoren nr. 44

Status: Rijksmonument

Volumes: boortoren

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	nvt
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	xx
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Zoutboortoren

Objectgegevens Mensinkweg 46

Naam:

Status:

Volumes: boortoren (zonder put), vrijstaande schuur

Waardering	**Score**
Relatie met het landschap / stedenbouwkundige waarden	nvt
Erfstructuur	nvt
Erfinrichting	nvt
Streekeigen verschijningsvorm	xx
Herkenbaarheid	x
Mate van gaafheid	x
Architectonische / cultuurhistorische / ensemble waarde / zeldzaamheid	

Gebouwen	karakteristiek
Erf	nvt

Opmerkingen

Zoutboortoren zonder put.

Bijlage waarderingslijst totaal gemeente Hengelo

Legenda gebouwentype

ak	aardappelkelder
bh	bakhuis
bst	bijenstal
ek	endskamer
dub.sch	dubbele schuur
hsch	vrijstaande houten schuur
hksch	houten kapschuur
hv	hoofdvolume
kh	kippenhok
ksch	kapschuur
mldr	maalderij
mw	meesterswoning
slph	slaaphuis
sch	vrijstaande schuur
schl	school
st	vrijstaande stal
sp	spieker
tl	tussenlid (vaak wederopbouw)
vsch	veldschuur
wh	woonhuis
wnkl	winkel
wl	wagenloods
wp	waterput
wrkh	werkhuis
zk	zomerkeuken

Waardering

xx	zeer waardevol (volledig aanwezig)
x	waardevol (grotendeels aanwezig)
x / 0	van waarde (gedeeltelijk aanwezig)
0 / x	van waarde (weinig aanwezig)
0	waarde neutraal (niet aanwezig)
/	waarde negatief (afbreuk)
?	waarde onbekend (niet goed zichtbaar)

Score

De waardering staat gelijk aan een aantal punten.

xx	= 2 punten
x	= 1 punt
x / 0	= 1 punt
0 / x	= 0 punten
0	= 0 punten
/	= 0 punten

adres	nr.	naam	karakteristieke gebouwen	status	relatie landschap, stedenbouwkundige waarden	erfstructuur	erfinrichting	streekeigen verschijningsvorm	herkenbaarheid	mate van gaafheid	architectonische, cult. historische, ensem-blewaarde, zeldzaamheid		totaal score gebouwen	totaal score erf	1 = karakteristiek gebouw, 3 = niet karakteristiek gebouw	1 =karakteristiek erf 2= kanserf 3= niet karakteristiek erf	advies ervenconsulent	opmerkingen
Albersdijk	16		hv sch		x	x	x	x	x	x/0			3	3	1	1		
Albersdijk	20	De Hofplaats	sch	RM	x	0	0	x	x	x			3	1	1	3		Twickel
Albersdijk	21		hv sch		x	0	0	x	x	x	x		4	1	1	3		Voormalige bakkerij met winkel
Altenavoetpad	19	Klein Altena	hv bh sch		xx	x	x	x	x	x	x		4	4	1	1		Twickel
Altenavoetpad	21	Erve Witveld	hv ek sch	RM	xx	x	x	x	x	x			3	4	1	1		Twickel
Bentelerweg	19		2st ksch		x	x	0/x	x	x	x			3	2	1	2	x	
Brinkhuisweg	6	Erve Uunk	hv st	RM	x	x	x	x	x	xx	x		5	3	1	1		Twickel
Brinkhuisweg	14	Brinkhuis	hv		xx	x	x	x	x	x	x		4	4	1	1		Twickel
Brinkhuisweg	18	Groot Nijhof	hv st 3hsch		xx	x	x	x	x	xx			4	4	1	1		Twickel
Brinkhuisweg	24	Hulshof	hv		0	0	x	x	x	x	x		4	1	1	3		Twickel
De Bollenweg	2		2 sch		x	x/0	0	x	x	x			3	2	1	3		
De Wermerweg	10		hv st		xx	0	x	x	x	x			3	3	1	2		
Deldenerdijk	53		hv		xx	x	0	x	x	x			3	3	1	2		
Deldenerdijk	58		hv st tl		x	x	x	x	x	x	x		4	3	1	1		
Deldenerdijk	71		hv		x	x	0	0	x	x	x		3	2	1	3		Architectonische waarde
Deldenerdijk	73		sch		x	0	0	x	x	x			3	1	1	3		
Dorperhoekweg	9		hv		xx	x	xx	x	x	x			3	5	1	1		
Drienerbrakenweg	5		hv sch ksch		x	x	x	x	x	x/0			3	3	1	1		
Drieneresweg	130		hv hsch sch		xx	x	x	x	x	xx			4	4	1	1		
Drieneresweg	141		hv		x	0	x	x	x	0	x		3	2	1	2		Vakwerk, asymetrische kap
Drienerschoolweg	5		hsch sch		0	0	0	x	x	x			3	0	1	3		
Drienerschoolweg	11		2st		x/0	0	0	x	x	x			3	1	1	3		
Drienerwoldeweg	29		hv st		x	0	0	x	0	0	xx		3	1	1	3		Ensemblewaarde met 31,33
Drienerwoldeweg	31, 33		sch	RM	x	x	x	x	x	x	xx		5	3	1	1		Ensemble waarde met 29, 35
Drienerwoldeweg	35		hv		x	x	x	nvt	nvt	nvt					1	1		Ensemble waarde met 29, 31, 33
Eetgerinksweg	2		mldr		xx	nvt	nvt	nvt	x	xx	x		4	nvt	1	nvt		Voormalige maalderij

adres	nr.	naam	karakteristieke gebouwen	status	relatie landschap, stedenbouwkundige waarden	erfstructuur	erfinrichting	streekeigen verschijningsvorm	herkenbaarheid	mate van gaafheid	architectonische, cult. historische, ensemblewaarde, zeldzaamheid		totaal score gebouwen	totaal score erf	1 = karakteristiek gebouw, 3 = niet karakteristiek gebouw	1 =karakteristiek erf 2= kanserf 3= niet karakteristiek erf	advies ervenconsulent	opmerkingen
Enschedesestraat	406		hv st		0/x	x	0	x	x	x			3	1	1	3	x	
Esmanvoetpad	11	De Hidder	hv st ksch ek	Beeldbep. gem. kar. pand	xx	x	x	x	x	xx	x		5	4	1	1		
Flierveldsweg	34	Geer-Truida-hoeve	hv		0	x/0	0	x	x	x			3	1	1	3		
Geurdsweg	4	Lohuiswoner	ksch	GM	x	x	x	x	x	x			3	3	1	1		Twickel
Geurdsweg	14	Het Geurts	hv		xx	x	xx	x	x	x/0	x		4	5	1	1		Ondergrond eigendom Twickel
Geurdsweg	20	Het Geurts	hv 2sch		xx	x	xx	x	x	x/0	x		4	5	1	1		Ondergrond eigendom Twickel
Geurdsweg	21	de Wönner	hv 3hsch wp		xx	x	0	x	x	x			3	3	1	1		
Geurdsweg	24		2hsch ak kh		x	x	x	x	x	x	x		4	3	1	1		Aardappelkelder, hv is vernieuwd ondersteunt het ensemble
Geurdsweg	25, 27	Nijhuis	hv st		x	0	0	x	x	x	x		4	1	1	3		
Geurdsweg	31		st		x	nvt	nvt	x	x	x			3	nvt	1	nvt		
Geurdsweg	38		hv hsch kh		xx	x	x	x	x	x			3	4	1	1		
Geurdsweg	52, 54	Steen Jan	2hv st		xx	x	x	x	x	x	x		4	4	1	1	x	Architectonisch
Haaksbergerstraat	124		hv		xx	nvt	nvt	nvt	nvt	x	xx?		3	nvt	1	nvt		vm Leerlooiers fabriek/ werkplaats?
Haaksbergerstraat	128		hv st 2hsch		x	x	0	x	x	x/0	x		4	2	1	2	x	Ontginningsboerderij aan Haaksbergerstraat (voorbeeld historische bebouwing) Wederopbouwboerderij
Haaksbergerstraat	127, 131		hv		0	x	0	x	x	x	x		4	1	1	3		Ontginningsboerderij aan Haaksbergerstraat (voorbeeld historische bebouwing)
Haaksbergerstraat	146		hv		x	x	0	x	x	xx			4	2	1	2		
Haaksbergerstraat	169, 171	Poetenhut	hv sch		x	x	0	x	x	x	x		4	2	1	2		Ontginningsboerderij aan Haaksbergerstraat (voorbeeld historische bebouwing)
Haaksbergerstraat	205	Groot Altena	hv st sch wp	GM	xx	x	0	x	x	x	x		4	3	1	1	x	Twickel.
Haarweg	3, 5	Erve Woldhuis	hsch		x	0	/	x	x	x			3	1	1	3		Twickel. Ribo

adres	nr.	naam	karakteristieke gebouwen	status	relatie landschap, stedenbouwkundige waarden	erfstructuur	erfinrichting	streekeigen verschijningsvorm	herkenbaarheid	mate van gaafheid	architectonische, cult. historische, ensemblewaarde, zeldzaamheid		totaal score gebouwen	totaal score erf	1 = karakteristiek gebouw, 3 = niet karakteristiek gebouw	1 =karakteristiek erf 2= kanserf 3= niet karakteristiek erf	advies erfconsulent	opmerkingen
Huttenveldsweg	10		hv 2st		x	x	0	x	x	x			3	2	1	2		
Huttenveldsweg	14		hv ek sch ksch		xx	x	0	x	x	x			3	3	1	2		
Kemerinksweg	18		hv		x	x	0/x	x	x	x	x		4	2	1	2		Architectonisch
Kemerinksweg	22, 24		hv		x	x	x	x	x	x			3	3	1	1		
Klinkeweg	30		hv st 2hsch		xx	x	x	x	x	x			3	4	1	1		
Koksweg	10	Oelerhoeve	hv hsch		x	x	0	x	x	x			3	2	1	2		Twickel
Korteweg	9	De Driesprong	hv hsch		x	x	x	x	x	x			3	3	1	1		
Loninkvoetpad	10	Hayink	hv		xx	x	x	x	x	x/0			3	4	1	1		
Loninkvoetpad	14	Loninkwoner	hsch		0	0	0	x	x	x			3	0	1	3		Twickel
Loninkvoetpad	20	De Beunder	hv ek sch	Beeldbep. gem. kar. pand	x	x	0/x	x	x	x			3	2	1	2		Twickel
Mensinkweg	33		hv 2st ksch hsch wp		x	x	x	x	x	xx			4	3	1	1		
Morshoekweg	19, 19a		hv 2st		xx	x	x	x	x	x/0			3	4	1	1		
Morshoekweg	31		hv		xx	x	0	x	x	/			2	3	3	2		
Morshoekweg	39		hv hsch kh wp		x	x	xx	x	x	x			3	4	1	1		
Nieuwe Grensweg	63		hv ksch		x	x	x	x	x	x/0			3	3	1	1	x	
Nieuwe Grensweg	173		st		x	x	x	x	x	x			3	3	1	1		
Nijhuisbinnenweg	1	Erve Veldhuis	hsch bh wp	GM	x	x	x	x	x	x			3	3	1	1		Twickel
Nijhuisbinnenweg	14	Giesberts	2hsch	GM	xx	x	0/x	x	x	xx			4	3	1	1		Twickel
Nijhuisbinnenweg	16	Erve Nijhuis	hv st ksch	Beeldbep. gem. kar. pand	xx	x	x	x	x	xx	x		5	4	1	1	x	Twickel
Oelerschoolpad	2	Klein Avest	hv ksch hsch		x	x	xx	x	x	x	x		4	4	1	1		Twickel
Oelerschoolpad	8	Prins	hv ksch		x	x	x	x	x	x			3	3	1	2		Twickel
Oelerschoolpad	14	Groot Avest	hv ek	RM	x	x	0	x	x	x	x		4	2	nvt	3		Twickel, vakwerk endskamer

adres	nr.	naam	karakteristieke gebouwen	status	relatie landschap, stedenbouwkundige waarden	erfstructuur	erfinrichting	streekeigen verschijningsvorm	herkenbaarheid	mate van gaafheid	architectonische, cult. historische, ensemblewaarde, zeldzaamheid		totaal score gebouwen	totaal score erf	1 = karakteristiek gebouw, 3 = niet karakteristiek gebouw	1 =karakteristiek erf 2= kanserf 3= niet karakteristiek erf	advies erfconsulent	opmerkingen
Oelersteeg	20	Nieuwe Kok	hv sch		x	x	x	x	x	x			3	3	1	1		Twickel
Oelersteeg	23	Post	hv st ksch kh wp	Beeldbep. gem. kar. pand	xx	x	x	x	x	xx	x		5	4	1	1		Twickel
Oelersteeg	24	De Vörger	hv ek st	Beeldbep. gem. kar. pand	xx	x	x/0	x	x	x	x		4	4	1	1		Twickel
Oelersteeg	33	Sanders	hv st sch		x	x	x/0	x	x	xx	x		5	3	1	2		Twickel
Oelersteeg	36	Kamers	sch ksch	GM	xx	x	x	nvt	nvt	nvt			nvt	4	1	1		Twickel
Olde Meulenweg	2		hv st hsch		xx	x	x	x	x	xx	x		5	4	1	1		Ensemble waarde met de molen
Olde Meulenweg	4	De Oeler water-molen	bijgebouw	RM(molen)	nvt	nvt	nvt	x	x	x			3	nvt	1	nvt		Twickel
Olde Meulenweg	5	Vrouwengat	hv	Beeldbep. gem. kar. pand	0	0	0	x	x	x	x		4	0	1	3		Twickel. Hoort bij nr 7 ensemble waarde met nr 7
Olde Meulenweg	7	Vrouwengat	hv	Beeldbep. gem. kar. pand	0	x	x	x	x	x	x		4	2	1	2		Twickel. Hoort bij nr 5 ensemblewaarde met nr 5
Olde Meulenweg	8	Oldemolen	hv hsch		0	0/x	0/x	x	x	x	x		4	0	1	3		Twickel, relatie havezathe
Oude Deldener-weg	2, 4	Harmelink	2hv	Beeldbep. gem. kar. pand	xx	x	0	x	x	xx	x		5	3	1	1	x	Twickel
Oude Deldener-weg	18	Bruggink	st ksch	RM	xx	x	x/0	x	x	x	x		4	4	1	1		Twickel
Pentropsdijk	12		st		x	x	0	x	x	x			3	2	1	2		
Potsenweg	4	Bunte	hv		xx	0	x/0	x	x	x			3	3	1	1	x	Twickel
Rotersweg	8	Lonink	3sch wp	GM	x	x	x	x	x	x			3	3	1	1		Twickel
Rotersweg	14		hv sch		xx	x	0	x	x	x/0	x		4	3	1	1		Oude kern
Rotersweg	28		hv st ksch 2kh		xx	x	x	x	x	x/0			3	4	1	1	x	

adres	nr.	naam	karakteristieke gebouwen	status	relatie landschap, stedenbouwkundige waarden	erfstructuur	erfinrichting	streekeigen verschijningsvorm	herkenbaarheid	mate van gaafheid	architectonische, cult. historische, ensemblewaarde, zeldzaamheid		totaal score gebouwen	totaal score erf	1 = karakteristiek gebouw, 3 = niet karakteristiek gebouw	1 =karakteristiek erf 2= kanserf 3= niet karakteristiek erf	advies erfenconsulent	opmerkingen
Rotersweg	44	Kluenven	hv wrkh slph		xx	x	x	x	x	0	x		3	4	1	1		
Rougoorweg	60		hv st zk		xx	x	x/0	x	x	x	x		4	4	1	1	x	Mooie lanen
Schalmedenweg	24		hv ak		0	0	0	x	x	x	x		4	0	1	3	x	Aardappelkelder
Schoppenweg	33		st 2sch		x	x	0	x	x	x			3	2	1	2		
Sluitersdijk	3	Wessels	sch	GM	x	x	xx	x	x	x			3	4	1	1		Twickel
Sluitersdijk	26	Houtmaat	hv st sch kh bst wp		xx	x	xx	x	x	x	x		4	5	1	1		Ensemble gebouwen en erf
Torendijk	21		hv		xx	nvt	nvt	x	x	xx	x		5	nvt	1	nvt		
Twekkelerweg	347		hv	RM	x	0	0	nvt	nvt	nvt			nvt	3	nvt	3		
Twekkelerweg	350		hv st sch		x	x	0	x	x	x/0			3	2	1	2		
Twekkelerweg	356		hv sch		x	x	0	x	x	x/0	x		4	2	1	2	x	Architectuur gevel
Twekkelerweg	359		st		x	0	0	x	x	x			3	1	1	3		
Twekkelerweg	360		3sch		x	x	0	x	x	x			3	2	1	2		
Vöckersweg	8		st ek		0	x	x	x	x	x			3	2	1	2		
Vöckersweg	19		hv sch		x	x	0	x	x	0	x		3	2	1	2		Oude kern
Vöckersweg	20	Klein Lohuis	hv st hsch ksch		xx	x	x	x	x	x			3	4	1	1		Twickel
Vöckersweg	24, 26		schl mw		nvt	nvt	nvt	nvt	x	x	xx		4	nvt	1	nvt		Voormalige school, meesterswoning en schoolplein
Wolfkaterweg	17		hv st sch		x	x	0	x	x	x	x		4	2	1	2		Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg
Wolfkaterweg	31	Kerkveld	hv		x	x	xx	x	x	xx	x		5	4	1	1		Twickel, voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg
Wolfkaterweg	36	Wolfkate	hv ek sch	RM	xx	x	x											
Wolfkaterweg	51		hv sch		x	x	0	x	x	x	x		4	2	1	2		Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg
Wolfkaterweg	57	Jöpkes (bouwjaar 1916)	hv ek		0	x	x	x	x	0	x		3	2	1	2	x	Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg

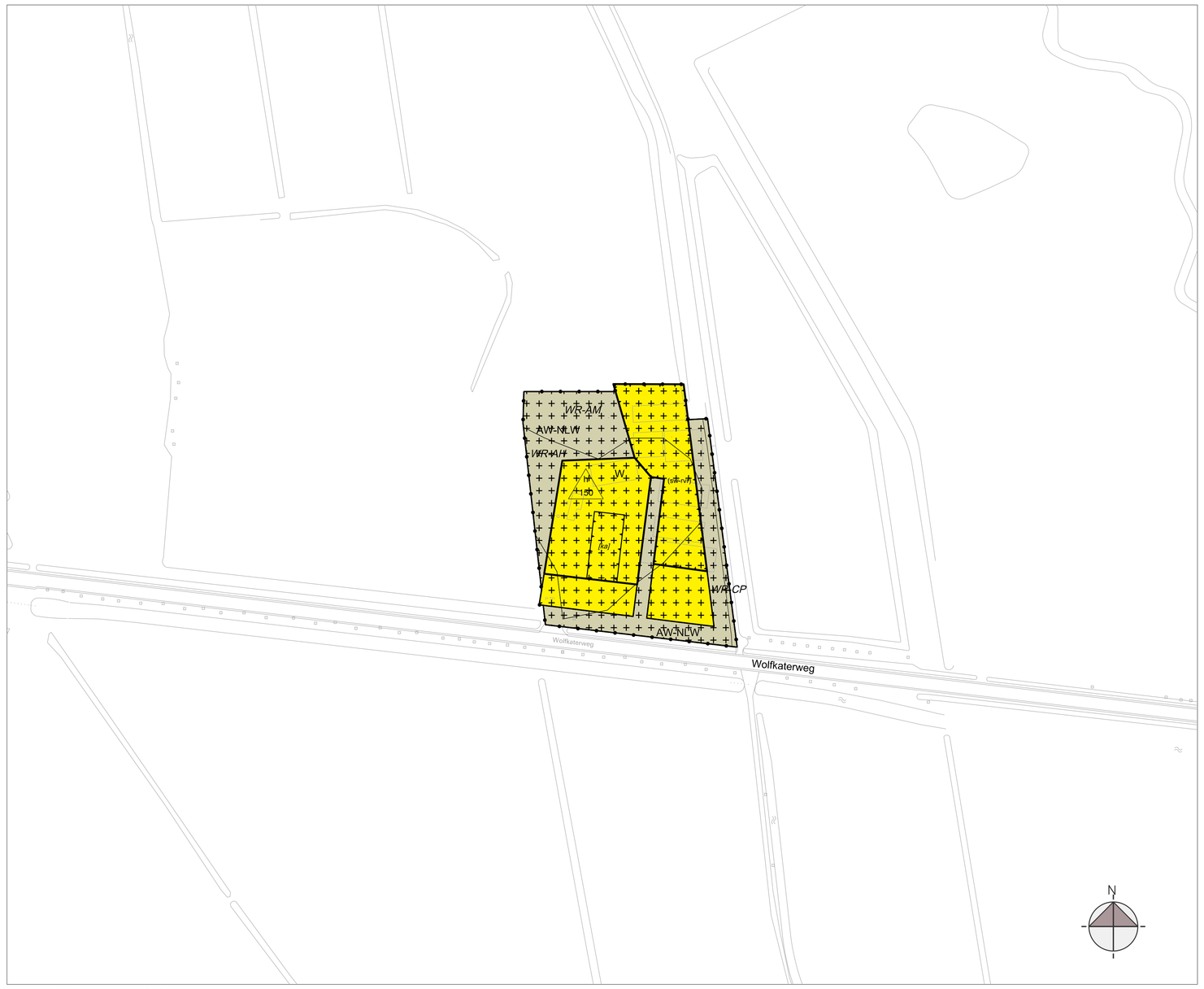
adres	nr.	naam	karakteristieke gebouwen	status	relatie landschap, stedenbouwkundige waarden	erfstructuur	erfinrichting	streekeigen verschijningsvorm	herkenbaarheid	mate van gaafheid	architectonische, cult. historische, ensem-blewaarde, zeldzaamheid		totaal score gebouwen	totaal score erf	1 = karakteristiek gebouw, 3 = niet karakteristiek gebouw	1 =karakteristiek erf 2= kanserf 3= niet karakteristiek erf	advies erfconsulent	opmerkingen
Wolfkaterweg	71		hv st hsch		x	x	x	x	x	x	x		4	3	1	1		Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg
Wolfkaterweg	75		hv st		x	x	0	x	x	x/0			3	2	3	2		Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg
Wolfkaterweg	76	Asbroek	hv sch sp	Beeldbep. gem. kar. pand	xx	x	x	x	x	xx	x		5	4	1	1		Twickel
Wolfkaterweg	77		hv		x	x	0	x	x	0	x		3	2	1	2		Voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg
Wolfkaterweg	80, 82	Obdam	hv		xx	x	0	x	x	0	x		3	3	1	1		Twickel, voorbeeld historische bebouwing aan Wolfkaterweg
Wolfkaterweg	85	Landeweer	hv ek kh	Beeldbep. gem. kar. pand	x	x	0	x	x	x			3	2	1	2		Ondergrond eigendom Twickel
Woolderbroekweg	30	Klein Nijhof	hv st ksch		x	x	/	x	x	x			3	2	1	2		Twickel
Wooldersweg	154	Koekoek	hv sch		x	x	0	x	x	x			3	2	1	2		Twickel
Wooldersweg	162	Hagreis	hv st		0	x	x	x	x	x			3	2	1	2		Twickel
Wooldersweg	325	Olthof	hv st		xx	x	0	x	x	x			3	3	1	1		Twickel
Wullenweg	240		hv ek st		0	0	0	x	x	x/0			3	0	1	3		
Baardinksweg			boortoren		nvt	nvt	nvt	xx	x	x					1	nvt		Zoutboortoren
Boekeloseweg		boortoren nr. 27	boortoren	RM	nvt	nvt	nvt	xx	x	x					nvt	nvt		Zoutboortoren
Mensinkweg		boortoren nr. 44	boortoren	RM	nvt	nvt	nvt	xx	x	x					nvt	nvt		Zoutboortoren
Mensinkweg	46		boortoren sch		nvt	nvt	nvt	xx	x	x					1	nvt		Zoutboortoren (zonder put)

Colofon

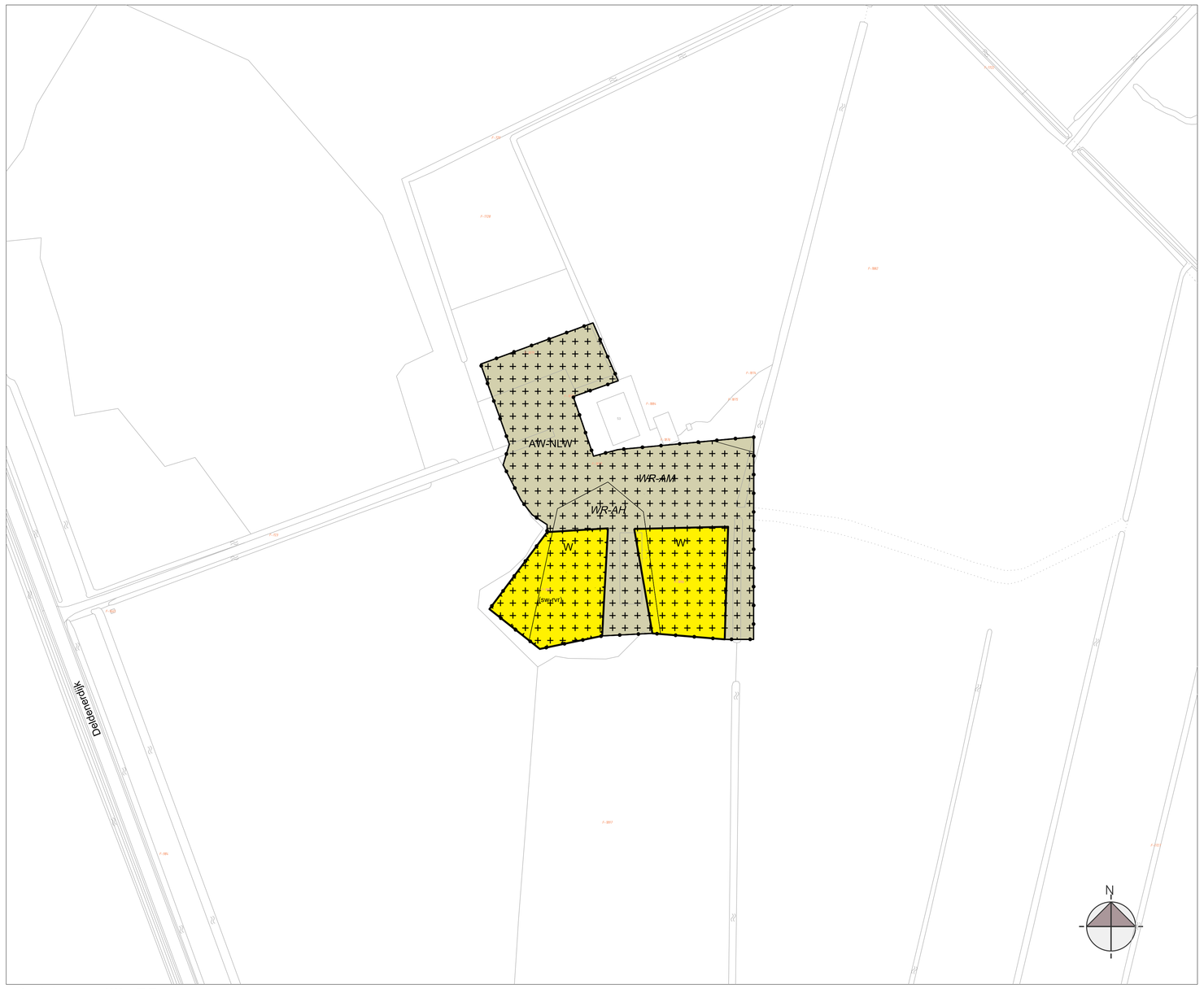
Titel:

Karakteristieke erven en panden, een inventarisatie van panden en erven in het buitengebied van de gemeente Hengelo.

Opdrachtgever:	Gemeente Hengelo
Samenstelling:	M. Brummelhuis
	H. Hulsegge
	B. Scholten
	J.K. Stegeman
	M. Valkenaars
In samenwerking met:	Het Oversticht
Samenstelling:	L. de Haan MA
	M. van Zanten
Projectleider:	M. van Zanten
Tekst:	L. de Haan, M. van Zanten
Foto's:	L. de Haan, M. van Zanten
Vormgeving:	M. van Eunen
Datum:	november 2015

Wolfkaterweg 31

Deldenerdijk 55

Plangebied

Buitengebied, Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31

Enkelbestemmingen

AW-NLW — Agrarisch met waarden - Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-AH — Waarde - Archeologie hoog

WR-AM — Waarde - Archeologie middel

WR-CP — Waarde - Cultuurhistorisch pad

Gebiedsaanduidingen

overige zone - zoutwinning

Functieaanduidingen

(SW-FVT) — specifieke vorm van wonen - rvr

Bouwvlakken

bouwvlak

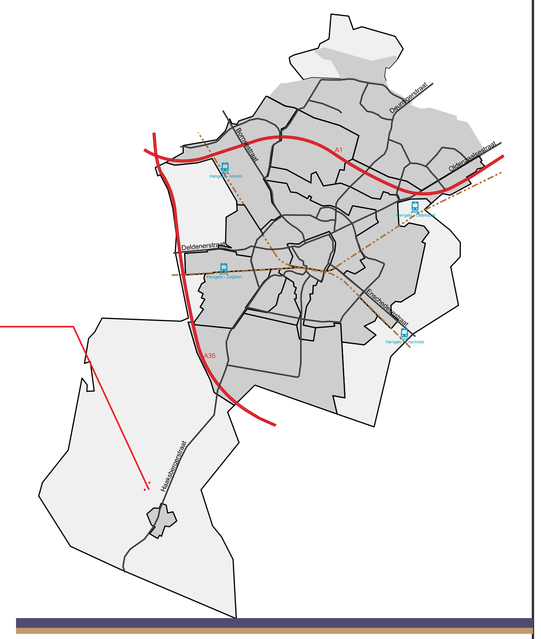
Bouwaanduidingen

[NA] — karakteristiek

Maatvoeringen

NA 150 — maximum bebouwd oppervlak (m2)

Ligging plangebied

Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA
www.hengelo.nl

team Ruimtelijke Ordening

Plan
Buitengebied,
Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31

Onderwerp
Bestemmingsplan

plan IDN: NL.IMRO.0164.BP0146-0301

raad: B & W

getekend	datum
R. Hoffmeijer	21-07-2021
schaal	1:1000
formaat	A0
blad nr :	

BEGELEIDINGSFORMULIER
BESLUITVORMING BESTEMMINGSPLANNEN

NAAM BESTEMMINGSPLAN:	Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31				
OPSTELLER:	A. Otten	DATUM:	21-04-2021	PARAAF:	AO

	VOORONTWERPFASE (INSPRAAK EN VOOROVERLEG)		
	Status: Voorontwerp bestemmingsplan		
	besluit Sectorhoofd FY (via mandaat)	d.d.	
	Politieke markt: Beeldvorming	d.d.	
	Besluit:		

x	ONTWERPFASE (ZIENSWIJZEN)		
	Status: Ontwerp bestemmingsplan		
	Besluit B&W	d.d.	
	Informerende brief naar de raad	d.d.	
	Besluit:	Toestemming geven om het ontwerp bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage te leggen om eenieder in de gelegenheid te stellen zienswijzen tegen het ontwerp bestemmingsplan in te dienen.	

	VASTSTELLINGSFASE		
	Status: Bestemmingsplan Buitengebied Deldenerdijk 55 en Wolfkaterweg 31		
X	Besluit B & W	d.d.	31 augustus/7 september 2021
	Politieke markt: Oordeelsvorming	d.d.	
X	Vaststelling Raad	d.d.	29 september/13 oktober 2021
	Besluit:	Eventuele ingediende zienswijzen gegrond dan wel ongegrond verklaren, het bestemmingsplan al dan niet gewijzigd vaststellen en het vastgestelde bestemmingsplan 6 weken ter inzage leggen.	

	BEROEPSFASE RAAD VAN STATE		
	Uitspraak voorlopige voorziening	d.d.	
	Uitspraak bodemprocedure	d.d.	

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Bestemmingsplan Parapluplan Gasleiding omgeving Boldershoekweg-Boekeloseweg**		
Zaaknummer	3258925	**Portefeuillehouder**	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt *onder meer* voorgesteld om: - het bestemmingsplan Parapluplan Gasleiding omgeving Boldershoekweg-Boekeloseweg gewijzigd vast te stellen; - geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Parapluplan Gasleiding omgeving Boldershoekweg-Boekeloseweg; - na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Parapluplan Gasleiding omgeving Boldershoekweg-Boekeloseweg, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken;		
Historie	Het doel van dit bestemmingsplan Parapluplan Gasleiding omgeving Boldershoekweg-Boekeloseweg is het mogelijk maken van een nieuwe hogedruk aardgastransportleiding tussen een bestaande gasleiding aan de zuidzijde van het bedrijventerrein Twentekanaal en een nieuw aan te leggen gasontvangstation op het terrein van Nouryon Industrial Chemicals op het bedrijventerrein Twentekanaal in Hengelo. Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad en de Staatscourant heeft het ontwerp bestemmingsplan Parapluplan Gasleiding omgeving Boldershoekweg-Boekeloseweg van 30 juni 2021 t/m 10 augustus 2021 ter inzage gelegen. Binnen deze termijn is er één zienswijze ingediend. De gemeente heeft het initiatief genomen om in overleg te gaan over de zienswijze met de indiener (Tennet) van de zienswijze en de Gasunie(initiatiefnemer). Dat heeft erin geresulteerd dat de indiener zijn zienswijze heeft ingetrokken. Met de indiener van de zienswijze is afgesproken dat er ambtshalve een wijziging in de regels wordt opgenomen.		

Raad	**29 september 2021**	
Doel van de sessie	Besluitvormend – bespreekstuk	
Behandeladvies	De raad wordt onder meer voorgesteld om het Bestemmingsplan Parapluplan Gasleiding omgeving Boldershoekweg-Boekeloseweg gewijzigd vast te stellen.	
Spreekrecht publiek	nee	

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

De stukken, behorend bij agendapunt D02: 3258925 - Bestemmingsplan Parapluplan Gasleiding omgeving Boldershoekweg-Boekeloseweg zijn te vinden via de afzonderlijke zaak. Vanwege de omvang van deze documenten passen deze niet in de bundel.